

DE GELIJKENISSEN VAN DE HEILAND

VERKLAARD EN TOEGEPAST IN LEERREDENEN

C. H. Spurgeon

Uit het Engels vertaald

door

Elisabeth Freystadt

Derde ongewijzigde druk

INHOUD

De parel van grote waarde (Matth. 13:45,46).....	4
Vroeg en laat in de Wijngaard.....	15
of	15
Horæ gratiæ (Matth. 22:1,3,5,6)	15
De twee zonen (Matth. 21: 28-35)	26
Arbeid in de wijngaard des Heeren (Matth. 21:28)	37
De gelijkenis van de bruiloft (Matth. 12 : 2,3,4).....	48
Zij, zulks niet achtende; (Matth. 22:5)	58
De bruiloft werd vervuld met aanzittende gasten; (Matth.22:10).....	68
Wat is het bruiloftskleed? (Matth. 22:11-13)	80
De twee talenten (Matth. 25:22,23).....	91
De schapen en de bokken of het loon der rechtvaardigen (Matth. 25:31-36).....	101
De schapen en de bokken of: De laatste scheiding (Matth 25:32)	112
Het zaad, groeiende in het verborgen, of, wat de arbeiders kunnen, en wat zij niet kunnen (Mark. 4:26-29).....	123
Blinde leidlieden der blinden, of, de keuze van een gids (Luk. 6:39,40).....	135
De barmhartige Samaritaan (Luk. 10:25-37)	146
De barmhartige Samaritaan of Goede tijding voor u. (Luk.10:33).....	158
De onvruchtbare vijgenboom (Luk. 13:7,8)	169
Het grote avondmaal; alle dingen zijn nu gereed. Komt. (Luk. 14:17).....	180
Het Grote Avondmaal (Luk. 14:18)	190
Het Grote Avondmaal (Dwing Ze In Te Komen) (Luk. 14:23).....	201
De man die een toren wil bouwen, overrekenend de kosten (Luk. 14:28-30)	211
De verloren zoon; Belijdenis van zonde-- een leerrede over zeven teksten (Lucas 15:11-32).....	222

De Verstokte Zondaar. (Exod. 9:27)	223
De Dubbelhartige (Num. 22:34)	224
De Onoprechte. (1.Sam. 15:24)	226
De Twijfelachtige Boetvaardige. (Joz. 7:20)	227
Het Berouw Der Wanhoop. (Matth. 27:4)	228
Het Berouw Van Een Heilige. (Job.7:20)	230
De Zalige Belijdenis. (Luk. 15:18)	231
De kaars (Matth. 5:15,16).....	233
De twee bouwers en hun huizen; Matth. 7: 24-27	245

De parel van grote waarde (Matth. 13:45, 46)

Wederom is het koninkrijk der hemelen gelijk een koopman, die schone paarden zoekt; dewelke, hebbende een parel van grote waarde gevonden, ging heen, en verkocht al wat hij had, en kocht dezelve. (Matth.13:45,46.)

Een koopman legt er zich op toe om met zijn handel winst te doen. Hetzij hij handelt in paarden of in graan, het is niet door arbeid, dat hij hoopt rijk te worden. Dat laat hij over aan hen, die in het zweet huns aanschijns hun brood eten. *Zijn* brood tracht hij te verkrijgen door het zweet van zijn brein. Hij is niet zo zeer afhankelijk van arbeid als wel van kennis, van bekwaamheid, van het oordeel, dat zijn bekendheid met de waar, waarin hij handelt, hem geeft boven anderen. Nu is, in zeker opzicht, deze koopman reeds bij de aanvang het beeld, het type van hen, die Christus zoeken. Christus en de zaligheid kunnen niet verdiend worden; men kan ze niet verkrijgen als loon voor arbeid. Maar Christus kan wèl verkregen worden door kennis. Wat zegt de Schrift? "Door zijn kennis zal mijn knecht, de rechtvaardige, velen rechtvaardig maken;" dat is: doordat zij Christus kennen, worden zij gerechtvaardigd. Dat is eigenlijk slechts een andere wijze van voorstelling der verlossing, die aldus is uitgedrukt: "Hoe zal ik horen, zonder die mij predikt?" Het werk begint met het horen van de prediker, dan gaat het voort met het geloven van hetgeen zij horen, en door het geloven worden zij zalig. Dat is innerlijke kennis - kennis die door Gods boodschapper of door Gods Woord is medegedeeld - kennis, die gehoord, kennis, die geloofd werd. Aldus komen de mensen tot de kennis van Hem wie te kennen het eeuwige leven is, want als iemand Christus kent en Hem verstaat, zodat hij Hem zijn hart geeft, dan is hij behouden. In zover dus de koopman zijn voordeel zoekt door meerdere kennis, wordt hij een type van de mens, die zalig wordt door het verkrijgen van de kennis van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus.

Ik zal hier echter niet bij verwijlen, maar terstond spreken van de koopman in deze gelijkenis, want hij is een gepast beeld van velen, die Christus aangrijpen en in Hem hun alles in alles vinden. Beschouwen wij deze koopman, terwijl hij vier dingen doet: ten eerste *zoeken*; daarna *vinden*; vervolgens *verkopen*; en eindelijk *kopen*.

I. Wij zullen hem dan in de eerste plaats gade slaan TERWIJL HIJ ZOEKT. "Wederom is het koninkrijk der hemelen gelijk een koopman, die schone paarden zoekt." Dit verschilt van de man, van wie wij zo even gelezen hebben, die als bij toeval een schat vond, toen hij op de akker was. Hij zocht naar iets anders en vond toen onverwachts de schat. Dat is de mens, die God in zijn oneindige vrijmacht verlost en zaligmaakt, ofschoon hij tevoren onverschillig en zorgeloos was. Deze koopman is iemand van edele aard. Zijn geest, zijn verstand is meer ontwikkeld, hij is van een geheel andere gezindheid. Hij zoekt schone paarden - iets goeds, niet juist die éne parel van grote waarde, want in den beginne wist hij daar niets van; maar toch hij zoekt paarden, en tengevolge van zijn zoeken vindt hij die éne parel.

Merk nu op, dat bij hem, als zoeker *het verstand gescherpt, de geest opgewekt en met iets werkzaam is*. Hij denkt aan iets - hij denkt aan paarden.

Zijn hart is vervuld met zijn zaken. Hij spant er zijn krachten voorin. Al zijn gedachten worden bezig gehouden door edelgesteenten. O! dat wij de mensen konden opwekken om hun denkvermogen te oefenen, en daarna hun gedachten te besturen, te regelen en te beheersen! Denken is echter een werk waar zeer veel mensen een tegenzin in hebben. Zij zijn oppervlakkig. Wij kunnen hen er niet toe bewegen om over iets te denken. Hoe komt het, dat de mensen zo verzet zijn op het lezen van romans en zo zelden ware geschiedenissen lezen, die toch even boeiend en belangwekkend zijn, en oneindig meer geschikt om genoeg te verschaffen of een aangenaam tijdverdrijf te bieden? Het is omdat de geest van de mensen oppervlakkig, beuzelachtig is. Een onbeduidend verhaal - een dwaze liefdesgeschiedenis, zal hen uren lang bezighouden, maar iets degelijks, iets dat der moeite waard is om te weten, heeft weinig bekoorlijks voor hun ondiep verstand. Van velen wordt het verstand zelfs nooit met iets geoefend. Er zijn niet weinige mensen, die zó hard werken met hun handen en zóveel vermoeienis verduren door lichamelijke arbeid, dat zij nauwelijks tot veel denken in staat zijn, terwijl wederom anderen hun tijd verdoen en hun leven doorbrengen in luiheid, totdat zij gans en al onbekwaam zijn tot denken. Zij zijn traag en vadsig. Hun ziel lijdt aan vermolming. Hun brein werkt niet. Zij schijnen in een voortdurende toestand van stompzinnigheid te verkeren en wakende te dromen. Ach! dat de mensen wijs waren, dat zij wilden nadenken! Gelukkig de prediker, die zou weten, dat hij zijn woord richt tot waarlijk verstandig ontwikkelde en nadenkende hoorders. Dan zouden wij verwachten, dat de handvullen van goed zaad in de open voren zullen vallen en een overvloedige oogst voortbrengen. Het verstand van deze koopman was wakker. Hij had zaken te doen.

Even duidelijk is het ook, *dat hij zich een bepaald doel voor ogen had gesteld*. Hij had zich toegelegd op het zoeken van paarden en dat zoeken van paarden was voortaan zijn levensdoel. Indien gij hem had ontmoet en tot hem had gezegd: "Wat zoekt gij?" Hij zou terstond hebben geantwoord: "Ik zoek naar schone paarden, hebt gij er ook voor mij te koop?" Wij zouden terstond met dat antwoord gereed zijn geweest. Vraag nu echter eens aan menigeen, die gij ontmoet: "Vriend, waarvoor leeft gij?" Hij zou u misschien zeggen wat zijn beroep of bedrijf is; maar indien gij bij hem aandringt met de vraag: "Wat is het grootste doel van uw leven?" dan zou hij niet gaarne zeggen, dat hij slechts leeft voor zijn vermaak of genot. Het zou hem niet licht behagen u te zeggen, dat hij leeft om te schrapen en te sparen en rijk te worden. Hij zou nauwelijks weten wat te antwoorden. Vele jonge lieden bevinden zich in die toestand: zij hebben geen bepaald doel voor ogen. Nu zult gij geen goed scheepskapitein zijn, indien gij de haven niet kent, waar gij heen stuurt. Gij zult allesbehalve een gelukkige loopbaan hebben, jongeling, als gij na een vak of ambacht geleerd te hebben, u vestigt zonder een bepaald doel voor ogen te hebben. Zeg tot uzelf: "Ik kan slechts leven voor twee dingen. Ik kan leven voor God of ik kan leven voor de duivel; voor wie van beiden leef ik?" Tracht hieromtrent tot een bepaalde en vaste overtuiging te komen. Ik zal het u even vrijmoedig en even duidelijk voorstellen als Elia het voorgesteld heeft, toen hij zeide: "Zo Baäl God is, volgt hem na; en zo Jehova God is volgt Hem na." Indien de wereld, indien het vlees, indien de duivel waard is gediend te worden, zo gaat heen, volgt de loopbaan van de zinnelijke mens en komt daar dan rond voor uit. Weet zelf wat gij wilt en wat gij doet; maar indien God het waard is gediend te worden, indien uw ziel het waard is behouden en zalig te worden, zo legt u hierop toe; maar sluipt niet door de wereld, terwijl gij wezenlijk slechts uzelf zoekt, zonder evenwel de moed te hebben tot u zelf te zeggen, dat gij alleen voor uzelf leeft.

Deze koopman had zich voorts *een doel* voorgesteld, *dat volstrekt niet alledaags was*. Andere mensen kunnen in stenen doen, of in graan, of in hout; hij deed in paarden. Hij was een koopman, die paarden zocht, en dat wel de allerschoonste. Hij handelde niet in

gewone zeepaarden of in paarden, die men in de Schotse rivieren vindt, maar in schone paarden. Hij stelde zich in zijn handel een schoon, verheven doel voor ogen. Ik wenste wel van God, dat velen, die Christus nog niet gevonden hebben, zoveel gezond verstand, besprengd met genade, hadden om te zeggen: "ik zal streven naar iets goeds. Mijn leven moet niet laag bij de grond zijn." Het is voor een jongeling een teken ten goede, als zijn hart uitgaat naar hetgeen groot en goed is, als hij bij zichzelf zegt: "ook mijn leven zal niet voor de aarde, maar voor de hemel wezen. Ik zal geen laag doel najagen, ik zal geen lust of behagen vinden in hetgeen slechts de zinnen streelt en uit de aarde aards is. Ik zal streven naar iets waar mijn consciëntie vrede mee kan hebben; iets waaraan ik met blijdschap zal kunnen denken als ik kom te sterven, iets, dat het merk der echtheid en der gangbaarheid draagt, als ik het naar de maatstaf der andere wereld zal moeten schatten." O gij jeugdig koopman, als gij een zaak wilt gaan beginnen, zo beveel ik u ten zeerste deze zaak aan van schone paarden te zoeken. Zoek de waarheid, zoek eerlijkheid en oprechtheid, zoek matigheid, zoek vrede, zoek liefde, zoek datgene, dat u vroom, waar en oprecht maken zal. Ik zal u straks zeggen, waar gij dit alles kunt vinden, maar laat het voor het ogenblik genoeg zijn om een lofwaardige eerezucht in u op te wekken voor alles, wat eerlijk is en wèl luidt, met een vurige, hartelijke begeerte naar hetgeen uw eigen geweten voldoet.

Hij ging dus om paarden te zoeken en *hij zocht ze met grote ijver*. De koopman zocht schone paarden. Hij opende geen winkel, zeggende: "Hier koopt men paarden van hen, die er mee hier willen komen"; neen, hij ging er voor op reis; hij ging ze zoeken. Hoe ver hij er wel voor reisde, weet ik niet; maar zulk een Oosters handelaar doet dikwijls zeer verre reizen. Gij kunt hen ontmoeten te Nischni-Nowgorod, in het zuiden van Rusland met kooplieden, die rondom de wereld zijn geweest om te zoeken hetgeen zij nodig hebben; mensen, die niet altijd per spoor reizen, maar elke afstand te voet zullen afleggen, zo zij slechts de dingen kunnen verkrijgen, waar zij hun hart op hebben gezet en waarin zij handelen. Afstand schijnt voor hen geen belemmering te zijn. O! wanneer iemand zich een edel doel voor ogen heeft gesteld en zegt: "Eer ik sterf zal ik iets tot stand brengen, dat recht en goed is, weldadig en nuttig voor mijn medemensen", dan zal hij alle moeilijkheden, waarvoor anderen zouden bezwijken, onder de ogen zien en te boven komen. Ik bid God, dat hij de volharding moge hebben om het ten uitvoer te brengen, en dat hij moge zeggen: "Is er iets, dat goed voor mij is om te leren, dan zal ik het leren, welke zorg en moeite het mij ook moge kosten, wat pijn in het hoofd en smart in de ziel ik er ook om moet verduren, tot welke prijs van lijden ik ervaring zal moeten verkrijgen en hoeveel nachtwaken de studie mij ook moge kosten. Indien er iets gedaan moet worden, dat goed en recht is, dan zal ik het doen, wat ik er ook voor in de waagschaal zal moeten stellen, want ik zoek schone paarden.

En bij dat zoeken *is die man ook met groot oordeel des onderscheids te werk gegaan*. Als wij zeer ijverig zijn en een sterke begeerte naar iets hebben, dan lopen wij groot gevaar van gemakkelijk bedrogen te worden; maar deze koopman, die schone paarden zocht, was niet als een vrouw, die geen verstand heeft van paarden, neen, hij kon een parel herkennen, zodra hij er één zag. Hij kende de natuur en de waarde van de paarden. Hij kon u zeggen, welke gevlekt of bewolkt waren en welke straalden van een zachte glans en welke van het zuiverste water waren. Hij was in staat om een echte van een nagmaakte parel te onderscheiden. Hij was een koopman, die schone paarden zocht. Ja, waarde vrienden, en ik bid God, dat, zo Hij in het hart geeft van een broeder, hier tegenwoordig, om te leven voor hetgeen recht en waar is, Hij u een groot onderscheidingsvermogen geve, want er is ZEER VEEL NAMAAK in deze wereld en gij zoudt allicht iets kunnen aangrijpen in de waan, dat het iets goeds is, iets wezenlijks, terwijl het daarna zou blijken niets dan een schaduw te zijn. Zoekt niet slechts paarden,

maar zoekt SCHONE paarden; streef naar het goede, ja, gebruikt al de vermogens van uw ziel om het beste te verkrijgen.

Deze koopman schijnt in zijn zaken *geen al te grote verwachting te hebben gekoesterd*. Hij zocht paarden. Zij moesten van een zekere grootte en zuiverheid zijn. Blijkbaar dacht hij er ene aanzienlijke hoeveelheid van te kopen. Dat was het, wat hij zocht: "Schone paarden" (in het meervoud). Hij had er volstrekt niet op gerekend zo gelukkig te zijn een zó grote parel te zullen vinden, dat zij het rantsoen van een keizer waard was. Daarnaar had hij niet gezocht, ofschoon zijn hart er wel naar uitging. Indien iemand gevraagd had: "Zoudt gij gaarne één zeer grote parel vinden?" Dan zou hij gezegd hebben: "gewis! en wel oneindig liever dan een groot aantal kleine." Hij heeft dit nauwelijks gehoopt en daarom zoekt hij er ook niet naar. Maar toch! hij wilde haar maar al te graag hebben, als hij haar kon hebben, als hij haar op zijn weg tegenkwam. Evenzo, mijne vrienden, spreek ik van een klasse van mensen - en ik hoop, dat vertegenwoordigers van hen zich onder ons zullen bevinden - die alles verlangen te bezitten, wat goed en waar is. Gij verlangt in alle dingen matig te zijn; gij verlangt een karakter te hebben, waarop geen smet kleeft. Ik herinner mij, dat dit ook mijn verlangen was, toen ik voor het eerst dacht aan het leven, dat vóór mij lag. Eer ik de Heere kende, placht ik te denken: "Ach! mocht ik slechts bewaard blijven voor oneerlijkheid, mocht ik bewaard blijven voor een boosaardig gemoed, mocht ik velgezind en waar zijn!" Dat waren de paarden, die ik zocht. Ik wist toen nog niet, dat ik iets kon vinden, waarin al die paarden van mindere waarde lagen opgesloten en nog veel meer bovendien. Toch is het goed, dat er zulke begeerten in het hart zijn, inzonderheid bij jonge lieden. Ik wenste, dat zij ook in het hart waren van de ouden van dagen, indien zij tot nu toe de parel van grote waarde nog niet gevonden hebben.

Aldus heb ik u de man getoond, terwijl hij zocht. Zou hij ook heden in ons midden zijn? Maar misschien is het geen man, het kan een vrouw, een koopvrouw zijn. Vrouwen kunnen uitstekend zaken doen. Lydia, de purperverkoopster, was ongetwijfeld een zeer bekwame handelaarster, en voor de goddelijke handel, waarvan wij thans spreken, is er geen onderscheid. Welnu, mijne vrienden, gij kent de Heere nog niet, maar gij streeft naar alles wat voortreffelijk is en dat is in zoverre zeer goed.

II.

Laat ons nu een stap verder gaan en die man gadeslaan, terwijl hij *vindt*. Overal kocht hij paarden. Waar hij ook heenging, overal vroeg hij aan de mensen of zij ook paarden hadden. Hij ging in de achterbuurten, in de stegen en gangen van de grote steden en zocht er in die oude tijd de Joden op, die gewoonlijk de morsigste straten van de stad bewoonden. Hij verlangde te weten, of zij ook paarden hadden. Het was paarden des morgens, paarden des middags, paarden des avonds. Indien iemand des nachts onder zijn venster "paarden" had geroepen, hij zou terstond naar buiten zijn gesneld om ze machtig te worden. Hij zocht ijverig naar paarden, en zo geschiedde het, dat de parel in zijn bezit kwam, die hij niet eens gehoopt had te zullen zien. Het was meer dan hij verwachtte. O! ik bid God, dat sommigen, hier tegenwoordig, wier hart in oprechtheid uitgaat naar hetgeen recht en goed is, Christus mogen vinden, die in zich meer van de geest der matigheid, oprechtheid, waarheid en menslievendheid heeft dan overal elders wordt gevonden. O! dat zij Hem mochten vinden, die de waarheid is en wiens leer volmaakte heiligheid en het eeuwige leven is. Dat zal meer wezen dan zij ooit gedacht hebben te zullen vinden; maar o! hoe verheugd zullen zij wezen als zij het gevonden zullen hebben! Gewis! indien iemand, dan was deze man in de gelegenheid om een fraaie parel te vinden. Hij kocht "*schone paarden*"; niet de *éne* parel; maar hij handelde in paarden, en zo was het waarschijnlijk, dat, indien de kostelijkste parel door iemand gevonden kon worden, hij die iemand zijn zou. O! indien gij begeerte hebt naar hetgeen recht en

waar en goed is, dan vertrouw ik, dat de Heere Jezus zich aan u zal openbaren, en dat gij zult zeggen: "Dit is nu eigenlijk hetgeen ik zocht, waarnaar ik verlangd en gesmacht heb, en hier is het."

Die vondst was voor deze koopman zeer *opmerkelijk*. Schone paarlen vond hij niet; hij vond wat oneindig beter was, een enkele parel; en voor hem bevatte die ene parel al de kleine parelen, waarnaar hij tevoren had gezocht. Verkondigt het, laat het alle mensen weten, dat alles wat op de aarde goed is - alles wat waar is, alles wat recht is, alles wat liefelijk is, alles wat filantropisch is, alles wat wèl luidt, alles wat loffelijk is voor God en prijzenswaardig onder de mensen in het onderwijs van de Heere Jezus Christus wordt gevonden, en ons zal gegeven worden, en in ons zal gewrocht worden, als wij ons aan Hem onderwerpen en Hem tot ons alles in allen maken. Hij, die een Christen is, heeft, zo hij volkomen een Christen is, alle goede zaken in één zaak. Indien er iets is, dat door wijsgeer of geleerde geloofd en geprezen moet worden, gij zult het vinden in het voorbeeld van de Meester en Hij zal ons genade geven om het te openbaren in onszelf.

Zo heeft deze man dan *in één zaak alles gevonden*. Wat de waarde van die parel was weet ik niet. Dit alleen weten wij, dat hij haar alles waard achtte wat hij had; hij ging heen en verkocht alles, wat hij had, teneinde haar te kunnen kopen. En blijkbaar heeft hij gedacht, dat zij al de andere paarlen waard was, die hij ooit heeft gezocht, want indien hij alles wat hij bezat aan die éne parel ten koste heeft gelegd, dan is het duidelijk, dat hij van nu voortaan het zoeken naar mindere paarlen moet hebben opgegeven, daar hem geen kapitaal meer restte. Maar hij vond die éne parel van meerder aanbelang dan alle andere paarlen, en meer waard dan alles wat hij bezat. Ja, ik sta u er borg voor, dat hij haar veel meer waard achtte dan alles wat hij had. Hij zou niet alles, wat hij had opgelegd, verkocht hebben om haar te kopen, indien hij niet van mening was, dat zij tien maal meer waard was dan dat alles, en dat, wanneer hij het alles betaald had, zijn fortuin gemaakt zou zijn en dat hij dan groter rijkdommen zou bezitten dan waarvan een gierigaard zou kunnen dromen, want het is op die wijze, dat zij, die in zulke waren handelen, hun schatten verkrijgen. Welaan, wanneer iemand Christus vindt, dan kan ik u niet zeggen op hoe hoge waarde gij Hem schat, maar dit weet ik, dat voor de Christen, die zijn Heere en Meester heeft gevonden, de GANSE WERELD NU ALS NIETS IS. "O! welk een Christus heb ik!" zegt hij. Hij kan niet uitspreken hoe dierbaar - hoe onbegrijpelijk kostelijk - de Christus Gods is aan zijn ziel.

Betreffende deze vondst moeten wij nog opmerken, dat de man, die haar deed, *vast besloten was er in het bezit van te komen*. De parel van grote waarde ontdekt hebbende was het voor hem geen vraag meer of hij haar al of niet zou kopen. Indien hij niet in alle oprechtheid uitgegaan was om paarlen te zoeken, dan zou hij gearzeld hebben vanwege de prijs; maar daar hij zeer gretig verlangde paarlen te vinden, heeft hij, zodra hij deze ontdekt had, uitgeroepen: "ik moet haar hebben!!! Van de kleine paarlen kan ik wel afstand doen, maar deze moet in mijn bezit komen." En het is iets groots als de Heere het menselijk hart er toe brengt om te zeggen: "Ik zie dat in Christus alles is wat ik nodig heb - vergeving van mijn zonden, reiniging van mijn natuur, genade om mij standvastig te maken in het goede en mij geschikt te maken voor de hemel. Er is in Christus alles wat ik behoef, en ik moet Hem hebben. Ik *moet* Hem hebben. Wat het mij ook moge kosten, ja ten koste van alles moet en zal ik Hem hebben.

Ofschoon dit nu in de gelijkenis niet met zoveel woorden geschreven staat, is het toch volkomen duidelijk, dat de persoon, met wie hij te doen had, bereid was de parel te verkopen. Toen hij een parel van grote waarde had gevonden, kocht hij haar, hetgeen hij niet had kunnen doen, indien de ander niet bereid was geweest haar te verkopen. En ofschoon de Heere in zijn goedertierenheid zijn genade niet verkoopt, maar haar schenkt om niet, wordt toch de manier waarop hij er over beschikt hier voorgesteld onder het

beeld van verkoop. Indien gij Christus verlangt te hebben, dan kunt gij Hem hebben, zo gij Gods voorwaarden aan wilt nemen. Daarover zal ik straks hebben te spreken. Indien gij deze parel van grote waarde begeert, dan is er hoegenaamd geen reden waarom zij niet nog heden in uw bezit kan komen. Indien gij Hem gevonden hebt die "de banier draagt boven tienduizend," nu die "gans begeerlijk" is, en gij stelt Hem op zo hoge prijs, dat gij zonder Hem niet gelukkig kunt wezen, dan zal Hij terstond uw deel zijn. Indien gij, na van Christus gehoord te hebben, Hem begeert als alles wat uwe ziel van node kan hebben en bereid zijt te zeggen: "Ik wil dit huis des gebeds niet verlaten voordat Christus de mijne is," dan staat u niets in de weg om die onschatbare gave te bezitten. Ja, God, de Vader wil, dat gij van nu voortaan en tot in eeuwigheid zijn Eengeboren Zoon als uwe parel zult bezitten.

III.

De zoeker en de vinder beschreven hebbende, moeten wij hem thans voorstellen terwijl hij VERKOOPT. Hij verkocht al wat hij had. Hij heeft heel veel tijd nodig gehad om het alles bij elkander te krijgen en ik twijfel niet, of hij schepte veel behagen in hetgeen hij bijeen gebracht had, doch nu is het hem een genoeg alles te verkopen. "Koop mijne hofstede" zegt hij tot de één. "Kom, koop haar." "Ik denk niet, dat ik een hofstede nodig heb" antwoordt deze. "Dat is niets, wij kunnen toch wel samen overeen komen. Ik heb geld nodig en ik moet het zien te krijgen." En nu gaat het huisraad weg, het éne stuk na het andere. Er wordt snel een verkoping gehouden, want hij *moet* geld hebben. Alles moet weg, alles voor die éne parel. Ofschoon hij aan niemand zeide, wat hem hiertoe bewoog, was zijn verstand en zijn hart toch voortdurend bezig met deze parel; en daarom moet hij alles opofferen om haar machtig te worden. Het doet hem thans meer genoeg zijne bezittingen kwijt te raken dan dat het hem vroeger genoeg deed ze te verkrijgen. Weg moeten zij! voor de hoogste prijs, die hij kan bedingen, want buiten die éne parel kan hij niet. Welaan, Jezus Christus is te verkrijgen; maar er is zeer veel, dat de mens moet opgeven, zo hij ooit Christus de zijne wil noemen."

Wat is het dan," vraagt iemand, "dat ik moet opgeven?" Wel, er moet nog heden een verkoping plaats hebben van een ganse menigte *oude vooroordelen*. Soms gebeurt het, dat, wanneer de waarheid, gelijk zij is in Jezus, tot het hart van de mensen komt, de mens haar afwijst, omdat zij zo heel verschillend is van hetgeen hij altijd gehoord en van zijn kindsheid af geleerd heeft; en dan komt het u voor, dat het maar beter is de Godsdienst van uw ouders te blijven volgen. Indien gij een Hottentot waart, gij zoudt een Fetisch aanbeden hebben. Indien gij in Hindostan geboren waart, gij zoudt naar deze theorie Juggernaut hebben moeten aanbidden. Maar het is een grote genade, als iemand zegt: "Nu begrijp ik, dat Jezus, de Zone Gods, gestorven is voor en in de plaats van zondaren, die in Hem geloven; ik heb niets te doen dan eenvoudig in Hem te geloven, en dan zal ik zalig worden. Gelovende, zal ik een nieuwe natuur ontvangen, zal ik worden wedergeboren door de Heilige Geest, en van nu voortaan zal ik de discipel en dienstknecht van Christus worden. Thans zal ik het doen. Het druist in tegen alles wat men mij altijd gezegd heeft. Men heeft mij doen denken, dat het door mijn goede werken was, dat ik zalig moest worden. Ik heb gehoord, dat de genade in de sacramenten stak, maar eindelijk bemerk ik, dat God in zijn Woord leert, dat de zaligheid is door het geloof in Jezus Christus; en ik wil haar hebben. Ik zal mijn vooroordelen verkopen, wegdoen. Weg moeten zij!"

Wat gij vervolgens hebt te verkopen is *uwe gerechtigheid*. Gij zult er niet veel voor krijgen, hoewel gij zeker denkt, dat het geheel iets fraais is. Tot nu toe zijt gij zeer braaf en deugdzaam geweest, uw eigene schatting van uzelf met betrekking tot de geboden is: - "Al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid af." En door uw ijverig en

trouw kerkbezoek, uw bijwonen van bidstonden, met wat extra gebeden op Kerstmis en Goede Vrijdag gevoelt gij u in tamelijk goede toestand. Welnu, mijn vriend, deze uwe oude, door de mot verteerde gerechtigheid, waarop gij u zó verhoovaardigt, moet gij verkopen, moet gij kwijt worden; want niemand kan door de gerechtigheid van Christus behouden worden, zolang hij nog op zijn eigen gerechtigheid blijft vertrouwen. Verkoop haar, verkoop er iedere draad van. En gesteld eens, dat niemand haar kopen wil, dan moet gij er u toch van ontdoen. Zij is het gewis niet waard om bij de vuilste lompen gelegd te worden, want zij is veel vuiler en afzichtelijker dan dezen.

En alle andere dingen, waarop gij tevoren dacht te kunnen roemen - ach! ook van dezen moet gij u ontdoen. Gij hebt zo veel kennis. Welnu, gij zult wèl doen, zo gij haar verkoopt, want, tenzij de mens een kindeken gelijk wordt, kan hij het koninkrijk Gods niet ingaan. Gij zijt een voornaam persoon, gij verbeeldt u, dat gij iets heel buitengewoons zijt, want gij hebt zeer veel wilskracht, en gij kunt u dus zelf wel een weg banen naar de hemel. Die verwaandheid zult gij kwijt moeten raken, want deze uwe kracht zal uwe zwakheid worden. Het is alleen als wij zwak zijn in onszelf, dat wij sterk kunnen wezen in Christus. Stemt gij hiermede in? Wilt gij al uw oude vooroordelen en al uwe oude gerechtigheid verkopen? Wilt gij ze laten gaan tot elke prijs? Of hebt gij er u nog een prijs voorbehouden? Laat ze gaan, want zij zijn niets dan drek en lompen, en hoe eerder gij ze kwijtraakt, hoe beter, want dan, en niet eerder, kunt gij de parel van grote waarde kopen.

Er zijn sommigen, die zeer veel van hetgeen zij genot of genoegens noemen, zullen moeten opgeven: *zondig genot*. Van geen eerlijk genoegens, geen genoegens, dat ons wezenlijk goed kan doen, behoeven wij afstand te doen; want: "Nooit was de godsdienst bestemd om ons genoegens te verminderen", integendeel het wordt er veel groter door. Maar alle zondige genietingen moeten wij ons zeer stellig ontzeggen. Welaan, kunt gij dat alles wegdoen? Loszinnige gezelschappen, alles, wat naar ongebondenheid zweemt, alles wat in verband staat met de bevrediging van de lage lusten van het vlees - kunt gij dat alles om Christus wil opgeven? Indien gij het niet kunt, dan kunt gij natuurlijk ook niet in het bezit van de parel komen. Indien gij de wereld wilt hebben, dan kunt gij Christus niet hebben. Indien gij genot vindt in de zonde, dan zijt gij uit uw vader de duivel en dan doet gij zijn werken. Ga hier echter van uit; geef dit alles op, werp het achter u. Deze dingen moeten wij verkopen, zo wij de parel willen bezitten.

En zeer dikwijls gebeurt het ook, dat sommige mensen veel moeten opgeven van de eer en van de lusten van het leven, voortvloeiende uit de achting van hun medemensen. Is het hiertoe gekomen: "Als ik een Christen word, dan zullen zij mij bespotten?" Welnu, kunt gij dan om Christus wil niet een beetje smaad verdragen? "Maar indien ik een ijverig Christen word, dan zal ik bloot staan aan allerlei laster." Het zij zo; kunt gij om Christus wil de toejuiching van de mensen niet missen? Kom, laat de honden uw karakter, uw goede naam door het slijk sleuren, zo gij slechts recht staat voor God, en zo de beweegredenen, die u doen handelen, zuiver zijn. "Ja, maar ik weet, wat mij te wachten staat. Als ik door en door, en in alles, een Christen wil wezen, dan zal ik door de wereld met de nek worden aangezien. Daar is deze of die aanzienlijke vrouw, voor wie ik zeer hoge achting koester, en wier goede mening ik voor niets ter wereld zou willen verliezen, - zij zal mij niet meer willen kennen." Goed; kunt gij dit alles nu in de schaal leggen, en zeggen: "Ik zal het alles verkopen, het alles laten varen, opdat ik de parel kan verkrijgen?" Die mens is Christus niet waardig, die zich zou schamen om met Hem aan de schandpaal te staan, of die niet met Hem naar de gevangenis en in de dood zou willen gaan. Wij moeten Hem zó liefhebben, dat wij de versmaadheid om zijnentwil een eer achten te zijn, evenals Mozes de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom achtte te zijn dan de schatten in Egypte.

"Wel, gij hebt nu voorzeker reeds genoeg genomen." Ja, maar deze parelzoeker verkocht alles wat hij had, en gij hebt nog iets over. Gij hebt vooruitzichten. Als gij een Christen wordt, dan zal uw bejaarde bloedverwant u onterven. Gij weet zeer goed, dat gij uwe betrekking zult verliezen, wanneer gij naar deze of die kerk gaat, u bij deze of die gemeente aansluit. "Maar wij *moeten* leven," zegt iemand. Dit is voor mij nog niet zo zeker. Ik weet, dat wij moeten sterven, maar wat dit "moeten leven" betreft, dat is mij nog niet zo duidelijk. Oneindig beter is het te sterven, dan zich ooit aan iets oneerlijks schuldig te maken. Indien Jezus Christus onze Meester is, dan moeten wij de schoonste vooruitzichten willen opgeven, en alles wat onze voorspoed, ons welslagen in deze wereld kan bevorderen, moet van slechts ondergeschikt belang voor ons wezen. Wij moeten eerst het koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid zoeken. En niet alleen dit, maar ook liefde, waarnaar ons hart uitging, zal om Christus' wil dikwijls opgegeven moeten worden. Gezelschappen, die ons eens een verlustiging waren, zullen wij om Christus wille moeten verlaten; en wanneer dat alles is geschied, dan is het nog niet genoeg. Hij, die Christus heeft, moet zichzelf aan Christus geven met alles wat hij heeft. Ik zou het betwijfelen, dat ik een volgeling van Christus ben, indien ik niet in het diepst van mijn hart alles, wat ik ben, en alles wat ik heb, voor eeuwig aan Hem had overgegeven. Hij heeft ons duur gekocht; gewis, het betaamt ons niet Hem slechts één arm, één oog, één voet en niets dan een half hart te geven. Wie een waar Christen is, is een Christen door en door. Alles wat hij bezit aan talent, aan aardse goederen, beschouwt hij als niet hem, maar zijn Meester toe te behoren, en hij is bereid het alles tot eer van zijn Meester te gebruiken, of, zo het nodig is voor de uitbreiding van zijns Meesters koninkrijk, het gewillig hiervoor af te staan. De koopman verkocht alles wat hij had.

Mij dunkt, ik zie u, daar gij terugdeinst. "Dit - dit is al te hard en moeilijk." Wel, indien gij de parel wilt kopen, dat is: indien gij geen fortuin wilt maken - want door het kopen van deze parel heeft de man zijn fortuin gemaakt - indien gij niet denkt, dat de parel het waard is, ik bid u, koop haar dan niet. Het is niet mogelijk de innerlijke, wezenlijke waardij van Christus te schatten. Wij werpen geen parelen voor de zwijnen. Indien gij hem niet begeert, er zijn zeer vele anderen, die Hem wèl begeren. Hij behoeft u er niet om te smeken toch van Hem te komen kopen. God beware u er voor, dat gij Hem zoudt weigeren te ontvangen, maar zo gij Hem waarlijk niet verlangt te hebben, zeg het. Zeg het duidelijk en beslist: "Ik wil niets met Hem te doen hebben."

Maar deze man ging heen en verkocht al wat hij had. Ik zeg u, dat hij blij was het te verkopen. Hij achtte, dat de man, die zijn hofstede kocht, hem een gunst bewees. "Neem haar," zeide hij, "ik zal haar onder de waarde aan u overdoen, zo gij mij slechts het geld er voor geeft. Ik ben zo erg om geld verlegen." Neen, zo veel durfde hij hem niet mee te delen uit vrees, dat hij de prijs zou verlagen; maar in zijn hart zeide hij: "Ik verlang zo vurig deze parel te kopen, dat ik mij wezenlijk verplicht zou gevoelen aan een ieder, die mij mijn voorraad afkoopt." En indien gij waarlijk Christus verlangt te hebben; in plaats dat Hij u dan zou moeten dringen om u van de armzalige dingen te ontdoen, die ik u heb aangeduid, zult gij er naar verlangen ze kwijt te worden, opdat Christus de uwe kan zijn. Moge de Geest van God dit vast besluit in u werken.

IV.

En nu eindelijk DE KOOP. Hij had alles wat hij had, verkocht, en nu betaalt hij terstond het verschuldigde geld, ten einde de parel te verkrijgen, en - hij verkrijgt de parel. Het was een belangrijke aankoop - een koop, waarover hij rijpelijk heeft nagedacht. Hij heeft niet op het eerste gezicht van de parel in allerijl zijne goederen verkocht en toen naar de waarde van de parel gegist. Neen, hij had haar bezichtigd, want hij was iemand, die paarden zocht. Hij had verstand van paarden en kende er de waardij van, ofschoon hij

zeker aan de verkoper niet alles zei wat hij er van vond. Hij zeide bij zich zelf: "Dat is een wondervolle parel. Als ik het geld er voor bijeen kan krijgen - de weinige parelen, die ik bezit, zullen wel niet meer dan vijftienhonderd gulden opbrengen - maar zo ik haar voor die som kan krijgen, dan is mijn fortuin gemaakt." En zo dacht hij er over na. Heel veel nadenken was echter niet nodig. O! indien de mens Christus slechts kende, dan zou hij er geen tweemaal over denken om Hem te willen bezitten. Indien de mensen niet zo dwaas waren - indien zij slechts het licht van de hemel bezaten, om mijn Heere en Meester te kunnen waarderen, dan zouden zij in plaats dat wij hier moeten staan om te smeken, en te overreden en nieuwe woorden te bedenken om Hem aan te prijzen, alleen dit zeggen: "Spreek ons van Hem. Wij willen Hem hebben. Wat vraagt Hij van ons? Wat kunnen wij voor Hem doen? Wat is er, waaraan wij ons kunnen onderwerpen, zo wij ons slechts kunnen verzekeren van het bezit van Hem, die alle zonden vergeeft, en onmiddellijke en volkomen zaligheid schenkt aan allen, die Hem betrouwen? Zo wij slechts Christus kunnen hebben, van wie geschreven staat: "Die in Hem gelooft, heeft het eeuwige leven," dan zijn wij tevreden." Het was een wèl overwogen aankoop.

Die koop geschiedde *terstond*. Hij is niet naar huis gegaan, zeggende: "Ik zal er over denken." Neen, hij kende die parel en hij zeide: "indien ik haar laat glippen dan zal ik nooit zoiets weerzien. Als iemand anders haar koopt, dan zal ik de schoonste gelegenheid, die mij in mijn leven geboden werd om goede zaken te doen, voorbij hebben laten gaan." En zo neemt hij dus de tijd, die er nodig is, om zijne hofstede en het beetje land, en de enkele bezittingen, die hij had, te verkopen. Hij kwam snel terug met het geld, slechts bevreesd, dat wellicht iemand anders was gekomen, die nog een paar duizend gulden meer bood dan hij zich heeft kunnen verschaffen, waardoor die schone parel hem dan toch zou ontgaan. Evenzo, mijne vrienden, hij die op de rechte wijze tot Christus komt, kan daar wel over nadenken, maar hij behoort spoedig tot een besluit te komen. "Indien Hij te krijgen is, zo laat ik Hem zien te krijgen. O indien ik het te weten kan komen, dat mijne zonden vergeven zijn, zo laat ik dat dan snel te weten komen. Indien ik op enigerlei wijze vrede met God kan verkrijgen - indien ik een kind van God en een erfgenaam des hemels kan worden - indien ik mij van de eeuwige gelukzaligheid kan verzekeren, zo laat dit dan geschieden! Hoe moet dit geschieden? Kom, zeg het mij *terstond*. Ik wil mijn plaats hier niet verlaten, voordat ik datgene gevonden heb, waarvan gij spreekt." Het was een wèl overlegde en snel gesloten koop.

En die koop veroorzaakte hem *blijdschap*. Ik geloof, dat zijn ogen schitterden, toen hij het geld er voor betaalde. Ik zou de uitdrukking van zijn gelaat wel willen zien, toen hij eindelijk zijn parel in bezit kreeg. Datgene, waarvoor hij de ganse wereld had doorreisd, had hij dan nu verkregen; alleen maar, het was nog veel heerlijker dan wat hij gedacht had. Hij had zijne parel en ik denk, dat hij wel had willen opspringen van vreugde omdat hij zich het geld ervoor heeft kunnen verschaffen. O! als een ziel Christus heeft gevonden, dan is voor hem de zalige dag aangebroken, waarop hij zijne zonden vergeven weet. Het is de aanvang van innige zielsvreugde en genot voor de mens, wanneer hij zeggen kan: "JEZUS IS MIJN. Door zijn genade heb ik Hem kunnen aangrijpen."

En welk een verrijkende koop was dit. Toen hij de parel bezat in ruil voor al zijn goederen, dacht die koopman bij zichzelf: "Wat ik nu heb, is honderd maal meer waard dan al mijn vroegere bezittingen. Voor het stukje land, dat ik verkocht heb, kan ik, met de parel, die ik machtig geworden ben, nu wel een halve provincie" En evenzo, broeders en zusters, indien gij ooit iets voor Christus hebt opgegeven, dan houd ik mij er van verzekerd, dat u dit door de Heere Jezus Christus ruimschoots vergoed is geworden. Enige jaren geleden heeft iemand een vreemde advertentie in de nieuwsbladen geplaatst. In die advertentie, die maanden lang in onze godsdienstige tijdschriften

verscheen, nodigde hij iedereen, die uit liefde voor Christus en uit gehoorzaamheid aan Gods geboden schade en verlies had geleden, zich tot hem te wenden, daar hij die schade dan vergoeden zou. Het vreemdste van de zaak was echter, dat nooit iemand op deze advertentie heeft geschreven. Zulk één geval kan ook niet gesteld worden, want het bestaat niet. Door Christus verliest men niets. "Maar," zegt iemand, "de martelaren hadden dit toch wel kunnen doen, niet waar? Wel, mijn vriend, de martelaren zijn hier Boven, vraag het hun. Als gij hen ziet met hunne gouden kronen, schitterende in het licht Gods, dan zullen zij u zeggen, dat het hun een grote eer was, waardig geacht te worden hun leven te verliezen om Christus wil. O! als gij met Hem handelt, dan is er geen sprake van verlies. Met Hem kunt gij niets dan zeer grote winst verkrijgen. "Er is niemand", zegt Hij, "die verlaten heeft huis of akkers om mijnentwil, of hij ontvangt honderdvoud nu in deze tijd, en in de toekomstige eeuw het eeuwige leven."

Het was *een laatste koop*. Volgens de gelijkenis is die koopman nooit meer parelen gaan kopen. "Neen", zeide hij, "neen, ik heb één parel van grote waarde gekocht, nu zal ik uit de zaak gaan." En als de mens eens Christus gevonden heeft - ach! dan zoekt hij niets meer. Als Jezus Christus de mijne is, dan vind ik meer dan alles in Hem. Men verlangt dan naar geen dingen van mindere waarde. Al onze begeerten worden dan vervuld door de volheid, die in Christus Jezus is. Die koopman hield op met paarden te zoeken, want alle paarden, die hij ooit heeft kunnen begeren, heeft hij gevonden. En het was *een koop, die hem nooit heeft berouwd*. De gelijkenis verhaalt ons niet, dat hij terugging tot de verkoper en tot hem zeide: "Neem uwen parel terug en laat mij weer in het bezit komen van mijn huis en mijn akkers." Neen, het was geschied. De grote handeling was afgedaan. NOOIT heeft hij verlangd de zaak ongedaan te maken. Met zijne parel van grote waarde was hij een ZEER RIJK man, die met vorsten kon wedijveren en dat was hem genoeg. O zalig zij, die zeggen kunnen: "Het is genoeg," en zich kunnen verheugen en de Heere loven en verheerlijken.

Doch laat mij nu nog een enkel woord van waarschuwing hierbij mogen voegen. Draag wel zorg, waarde broeders kooplieden, dat, zo gij een parel koopt, het een goede parel is, dé parel van grote waarde, want ik heb edele mensen gekend, mensen die ik heb bewonderd en over wie ik wel had kunnen wenen; mensen die heldenmoed hebben betoond in het najagen van hetgeen hun volkomen waar scheen te zijn en waarvoor zij alles, wat zij hadden, hebben opgeofferd, maar toch bedrogen zijn uitgekomen. Zij hebben de antichrist aangegrepen in plaats van de Christus, en de leugen der hel welkom geheten, die tot hen kwam in de gedaante van een engel des lichts. O zie wel toe, dat gij Christus verkrijgt en zijn waarheid, gelijk zij geopenbaard is in de Schrift, en ten tweede male door de Heilige Geest geopenbaard is in uw hart, want al wat beneden Christus, al wat minder dan Christus is, zal bedrog blijken te zijn. Jaren geleden is één van de grootste paarden, die ooit was gevonden, in handen gekomen van een Rus. Het was een peervormige parel, zo groot als een ei. Hij kocht haar van iemand, die er de waarde niet van kende. Hij was een rijk man en behield de parel. Hij bouwde een huis, dat er uitwendig heel eenvoudig uitzag, maar van binnen zeer rijk was versierd en gemeubeld. En hij placht zijn gasten mede te nemen naar een binnenkamer, waar men, als zij ontsloten was, in het midden een marmeren tafel zag staan, en daarop een doos, die met verscheidene geheime sleutels geopend moest worden; daaruit kwam dan deze parel te voorschijn; en het was slechts zeer zelden, dat hij haar uit de hand gaf, want zij had een schier onberekenbare waarde. De keizer van Rusland bood er een ongehoorde som voor en beloofde hem bovendien nog rang en eer; maar hij wilde er geen afstand van doen. Nu gebeurde het, dat de bezitter van deze parel - terecht of te onrecht - in een samenzwering werd betrokken en Petersburg moest verlaten. Hij nam niets met zich dan zijne parel en kwam te Parijs, rijk genoeg door het bezit van dit juweel. De enige

persoon, die met hem in deze soort van zaken kon wedijveren was de hertog van Brunswijk. Deze kwam op zekere dag, vergezeld van enige vrienden om de parel te zien. De Rus ontsloot zeer voorzichtig de doos en toen hij haar geopend had, zag men hem opeens verbleken. Het was alsof de hand des doods hem had aangeraakt. Ongelukkige man! Zijn parel had vlekken gekregen zoals dit soms met paarlen gebeurt. Er was, om zo te zeggen, een ziekte in gekomen. Binnen weinig tijds zou hij vermolmen en dus had zij nu geen de minste waarde meer; en van een schatrijk man was deze Rus nu doodarm geworden. Toch was het een schone parel, die hij gekocht had. Er is slechts één parel, die nooit vlekkig kan worden en tot in alle eeuwigheid zal blijven bestaan, en dat is de Zone Gods, "die alleen onsterfelijkheid heeft." Indien gij HEM bezit, dan bezit gij een goddelijke hoop, die nooit kan falen; maar zo uw hoop gevestigd is op priesters, of op sacramenten, of op iets, waarvan Christus niet het begin of het einde is, dan kunt gij alles ten offer brengen, maar dan zullen uwe schoonste verwachtingen toch eindigen in bittere teleurstelling. De Heere verhoede, dat dit ooit met ons gebeuren mocht."

Hoort naar mij, gij, die de gerechtigheid najaagt, gij, die de Heere *zoekt*." De stem van Jezus wordt gehoord in deze gelijkenis van het koninkrijk, waardoor de *zoekenden* worden aangeduid. Zulke mensen maken geen gering deel uit van een vergadering, als die, welke hier tegenwoordig is. Het zou ook vreemd wezen, indien de zoekenden niet in zeer grote getale hier aanwezig waren, en dat wel in elke periode van hun ijverig onderzoek. Ik ben er van overtuigd, dat sommigen van u de parel, die gij begeert, reeds voor uw ogen hebt zien schitteren. Hoe velen uwer hebben het besluit genomen, alles wat gij hebt, te verkopen? Ten einde haar te kunnen kopen? Wie is er onder u, die deze parel reeds heeft verkregen en u verheugt in haar bezit? Dat de zodanigen hun weg zullen reizen met blijdschap, daaraan kunnen wij niet twijfelen, doch wilt gij niet terugkeren en Gode de eer geven? Zullen wij niet de blijdschap mogen smaken u hier in de gemeenschap van het koninkrijk van zijn genade te begroeten? De Heere geve, dat het zo zijn moge, om Jezus wil. Amen.

Vroeg en laat in de Wijngaard

of

Horæ gratiæ (Matth. 22:1, 3, 5, 6)

"Want het koninkrijk der hemelen is gelijk een heer des huizes, die met de morgenstond uitging om arbeiders te huren in zijn wijngaard . . . En uitgegaan zijnde omtrent de derde ure, zag hij anderen, ledig staande op de markt . . . Wederom uitgegaan zijnde omtrent de zesde ure, deed hij desgelijks. En uitgegaan zijnde omtrent de elfde ure, vond hij anderen ledig staande, en zeide tot hen: Wat staat gij hier de gehele dag ledig?" Matth. 22 : 1, 3, 5, 6.

Wij hebben dikwijls de opmerking gemaakt, dat wij het niet goed achten het verband in de Schrift voorbij te zien. Wij hebben het recht niet teksten uit hun verband te rukken, ze af te scheiden van het context en er een betekenis in te leggen, die er niet in is. Daarom heb ik u bij de lezing van dit hoofdstuk naar mijn beste vermogen medegedeeld wat ik geloof het onmiddellijk doel van deze gelijkenis te wezen. Het is een bestraffing van hen, die in een wettische gezindheid vervallen en beginnen uit te rekenen wat hun loon wel mag wezen, in een koninkrijk, waar zulk een wettische gezindheid hoegenaamd niet op haar plaats is, daar deszelfs loon geen betaling is van een schuld, maar een vergelding van de genade. Ik denk, dat ik nu zonder aan de juistheid te kort te doen, mag stilstaan bij een zeer bepaald feit in verband met de gelijkenis. Het is niet recht de strekking van de gelijkenis te miskennen, maar na op die strekking reeds gewezen te hebben, en haar zo duidelijk als wij konden, te hebben voorgesteld, geloven wij nu gebruik te mogen maken van een der voornaamste omstandigheden, die er in vermeld is.

Ik wens dan heden morgen uw aandacht te bepalen bij het feit, dat de arbeiders op verschillende uren van de dag gehuurd waren, waarin voor ons ongetwijfeld de lering ligt opgesloten, dat God zijn dienstknechten op verschillende tijden en bij verschillende gelegenheden in zijn wijngaard zendt; dat sommigen geroepen worden in hun vroege jeugd, en anderen er niet toe komen, om in de dienst van de Meester te treden, voordat hun klimmende jaren hen schier tot de avond van hun leven hebben gebracht.

Ik moet u echter verzoeken u te herinneren, *dat zij allen geroepen waren*. Door dit te vermelden heeft de Heiland ons willen leren, dat niemand uit zichzelf in het koninkrijk der hemelen komt. Zonder uitzondering is ieder, die voor Jezus werkt, op de een of andere wijze hiertoe geroepen geworden; en zonder aldus geroepen te zijn, zou hij niet zijn gekomen. Zij worden alle geroepen. Ware de mens wat hij moet wezen, hij zou een drang en geen uitnodiging nodig hebben om tot het evangelie van Christus te komen. Daar echter de menselijke natuur verdorven is, daar de mensen bitter voor zoet en zoet voor bitter houden, duisternis voor licht en licht voor duisternis aanzien, is het nodig hen door het uitwendig woord te roepen. Zij moeten genood, overreed, ja gesmeekt worden. Zij hebben er behoefte aan - om een sterke uitdrukking van de Apostel Paulus te gebruiken - dat wij hun van Christus' wege bidden, alsof God door ons bade, om zich met God te laten verzoenen. Ja meer: ofschoon sommigen door deze algemene roeping van het Evangelie in een wettische geest in de wijngaard komen, zo zal toch in geest en in waarheid niemand tot Christus komen, zonder nog een verdere roeping, de krachtige roeping namelijk van Gods Heiligen Geest. De algemene roeping komt van de leraar;

het is alles wat hij vermag. Indien de prediker het waagt de bijzondere roeping te doen uitgaan, gelijk sommigen van mijn hypercalvinistische broeders doen, het gebod van het evangelie beperkende tot een zekere hoedanigheid, en er naar strevende om zelf de ontdekkers te zijn van Gods uitverkorenen, en datgene particulier te maken hetgeen altijd universeel is; indien de prediker dat doet, en dus eigenlijk met de bijzondere roeping poogt te komen, dan brengt hij een droevige verwarring teweeg; en gewoonlijk zal hij er dan ook niet in slagen het Evangelie van de blijde boodschap tot de kinderen van de mensen te brengen. Doch als de mens zich vergenoegt met te doen, wat hij kan, namelijk het gebod te prediken "dat wij geloven in de Heere Jezus Christus," en dat "God nu alle mensen alom gebiedt, dat zij zich bekeren," (Hand.17:30 naar de Engelse overzetting) dan komt er met de algemene roeping tot de uitverkorenen Gods een particuliere en bijzondere roeping, die door niemand dan door de Heilige Geest kan geschieden; maar die dan ook zó krachtig en onweerstaanbaar is, dat allen, die haar horen, gewillig worden op de dag van Gods heirkraft, en zich met een volkomen beslistheid van het hart tot de Heere wenden. In welke zin is het waar, dat velen geroepen, maar weinigen uitverkoren zijn, indien niemand door de prediking van het Woord geroepen mag worden dan diegenen, die uitverkoren zijn? Er is tweërlei roeping; de ene is algemeen en komt tot allen; die van Jezus horen; en velen van hen, die aldus geroepen zijn, zijn niet uitverkoren; de andere is persoonlijk en komt gans bijzonder tot de uitverkorenen, "die Hij tevoren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen." Om nu echter tot ons denkbeeld terug te keren: allen, die in de wijngaard zijn, zijn in zekere zin geroepen. Er is in geheel de christelijke kerk geen enkele uitzondering op die regel. De leer van de vrije wil kan zich op geen enkel voorbeeld beroepen. Er is in de gehele kudde geen enkel schaap, dat ongezocht tot de herder terugkeerde. Er is geen enkele penning, die van zelf weer in de beurs sprong van de vrouw, die het huis met bezemen keerde om hem te vinden. Ja meer, er is in het ganse gezin geen enkele verloren zoon, die ooit gezegd heeft: "Ik zal opstaan en tot mijn Vader gaan," voordat de genade van de Vader, zich hullende in de ramp van een grote hongersnood, de verloren zoon de ellendige gevolgen van de zonde heeft leren inzien, als hij de zwijnen weidde en begeerde zijn buik te vullen met de draf, die de zwijnen aten; en het niet vermocht.

Eer ik tot mijn eigenlijke onderwerp kom, wens ik u nog te wijzen op een ander feit, namelijk, *dat allen, die geroepen zijn, gezegd worden te zijn gehoord.* In een gelijkenis behoort men natuurlijk aan geen enkel woord een harde uitlegging te geven. Men moet er de betekenis van aangeven naar de algemene strekking van de gelijkenis. Toch geloof ik te mogen zeggen, dat hier deze overeenkomst bestaat tussen het huren van een dienstknecht en het zich verbinden van een ziel aan Christus, dat een man, die zich verhuurd heeft, het recht niet heeft een ander te dienen. Hij dient de meester, die hem gehoord heeft. Als een mens door genade in de dienst van de Heere Jezus Christus geroepen is, dan zegt hij: "Heere, mijn God, andere heren, behalve Gij, hebben over mij geheerst, maar thans zal ik U alleen dienen." Hij rukt zich het juk der zonde af met haar genietingen en gewoonten; en hij legt zich het juk op, waarvan de Meester zegt, dat het zacht is; en hij draagt de last, die Jezus ons zegt licht te zijn. Een gehuurde dienstknecht moet niet werken voor een ander, hij werkt voor zijn meester; en evenzo zal de mens, die geroepen is door genade, voor geen ongeoorloofd doel leven, maar voor zijn Meester alleen. En wederom: een gehuurde dienstknecht werkt niet voor eigen rekening, hij is niet zijn eigen meester; en "Gij zijt uws zelfs niet, want gij zijt duur gekocht." Ofschoon hij van nu voortaan niemand op aarde "Meester" noemt, herinnert hij zich toch, dat één zijn Meester is in de hemel, wie al zijn diensten gewijd moeten zijn. Er is tussen de gehuurde man en zijn meester een verdrag; en er is een zeer

plechtig geestelijk verdrag tussen de ware gelovige en zijn Heere. Wij hebben ons gewijd aan zijn dienst; wij hebben alle vrijheid van eigen wil opgegeven. Van nu voortaan staat onze wil onder het bestuur van onze Heere; en al onze krachten en vermogens moeten - wij hopen, dat zij het door Gods genade ook zullen - Hem gehoorzaam zijn, die ons voor de arbeid in zijn wijngaard heeft gehoord. Het woord "gehoord" was gebruikt om het denkbeeld van loon uit te drukken. Het was gebruikt om uiting te geven aan Petrus' beschouwing van de zaak, opdat zijn wettische vraag: "Wat zal ons dan geworden?" helder uit zou komen en de dwaasheid er van aangetoond zou worden in het licht van die vrijmachtige genade, waardoor Hij met het zijne doet wat Hij wil. En toch worden met dat al de gelovigen in Evangelische zin gehoord. Zij dienen God niet om niet; zij zullen niet arbeiden zonder loon. "De bezoldiging van de zonde is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven." Wij zullen ons loon ontvangen voor hetgeen wij voor de Meester doen, en ofschoon het geen loon zal wezen in de zin van een schuld, die wij hebben in te vorderen, zal er toch geen enkele trouwe arbeider voor God gevonden worden, die niet van zijn Meester een groot en gezegend loon der genade zal ontvangen, ten dage als Hij komt om met zijn dienstknechten rekening te houden.

En nu ter zake. *De meester roept deze zijn gehuurde dienstknechten op verschillende uren van de dag*, en in de tweede plaats: *bij elk hunner wordt onderscheidende genade ten toon gespreid*, die opgehelderd en verduidelijkt wordt in haar verscheidenheid van mededogen en in goedertierenheid door de verschillende uren, waarin deze verkorenen werden geroepen.

I. ALLEN WORDEN DOOR DE GENADE NIET OP DEZELFDE TIJD GEROEPEN.

Volgens de gelijkenis werden sommigen geroepen *in de morgenstond*. Driewerf gelukkig zijn dezen! Het zou voor ons moeilijk zijn om met beslistheid het vroegste tijdperk aan te duiden, waarop een kind door genade kan worden geroepen, omdat kinderen, die in natuurlijke zin even oud zijn, daarom volstrekt nog niet in geestelijke of verstandelijke zin van dezelfde leeftijd zijn; en zelfs ten opzichte van de geestesontwikkeling durven wij de Heilige Israëls met betrekking tot het gekozen tijdstip van zijn werking niet beperken. Naar hetgeen wij hebben opgemerkt en waargenomen, werkt Gods genade in sommige kinderen reeds bij het eerste dagen van hun zedelijke bewustheid. Er zijn ongetwijfeld vroegrijpe kinderen, wier verstand en genegenheden zeer sterk ontwikkeld en geheiligd zijn, zelfs op twee- of driejarige leeftijd. Zulke kinderen zijn door de Meester gewoonlijk bestemd om terstond thuis gehaald te worden. Er bestaan zeer belangwekkende levensbeschrijvingen, waaruit blijkt, dat heiligheid kan bloeien en rijpen in het jongste hart. Er zijn tal van anekdotes van kinderen, die ik met volkomen juistheid kan noemen kinderzens, uit wier mond God zich lof heeft toebereid, om de vijand en wraakgierige te doen ophouden. Kleinen, wier tong, naar men zou denken, van niets anders dan van speelgoed zou kunnen spreken, maar die bekwaam werden gemaakt om met blijkbaar diepte van geestelijke kennis, inzonderheid kennis van hemelse dingen, te spreken. Het is ontwijfelbaar, dat sommigen hun dagwerk voor hun Meester hebben volbracht, terwijl zij nog in de armen van hun moeder waren. Zij hebben van de Heiland gesproken op een wijze, die het hart van hun moeder deed smelten, en het geweten van hun vader heeft getroffen, en toen zijn zij naar de hemel gegaan. "Zij, die door de goden bemind worden, sterven jong," zeiden de heidenen; en het is voorzeker geen klein voorrecht zo spoedig in de heerlijkheid te worden opgenomen. Zij hebben zich op aarde slechts vertoond, en toen werden zij weggerukt en heengevoerd naar hun thuis hier boven, te kostelijk om hier beneden te blijven verwijlen! Schone rozeknop! Maar in de volkomenheid van uw jonge

schoonheid zijt gij weggenomen om op de borst van uw Zaligmaker te worden gedragen; hoe zouden wij dan uw heengaan naar de hemel kunnen betreuren?

"Met de morgenstond," daarbij kunnen ook diegenen gerekend worden, voor wie de eerste ure van de dag reeds voorbij is gegaan, maar het tweede uur nog niet hebben verspild. Ik bedoel deze hoopgevende knapen en meisjes, die wellicht liever hadden, dat ik hen jonge lieden zou noemen, die de kinderjaren te boven zijn en het krachtvolle van de jonge, mannelijke leeftijd intreden. Dezen zijn nog meer thuis op de speelplaats dan op het arbeidsveld, meer geschikt - gelijk Satan hun wijs maakt - om zich te vermaken op de markt, dan om bezig te zijn in de wijngaard van de Heere. De zodanigen zijn tot lof van de goddelijke liefde dikwijls door de Heere des huizes gehoord geworden. Het is gans niet overbodig sommigen van onze broederen, die zeer wantrouwend zijn ten opzichte van de godsvrucht van zulke knapen en meisjes, te waarschuwen tegen hun ruwe twijfelzucht. Wij hebben opgemerkt, - en ik denk, dat zij, die de leden van onze gemeente nauwlettend hebben gade geslagen, het evenzeer zullen hebben opgemerkt - dat wij onder al de struikelingen en afwijkingen, die ons smart hebben veroorzaakt, zeer weinig verdriet hebben gehad van hen, die zich reeds als knapen en meisjes bij ons hebben gevoegd. Er zijn mannen, die in hun vroege jongensjaren door ons in Jezus Christus werden gedoopt, en die thans met trouw en opgewektheid het Evangelie prediken; en er zijn geëerde dienstknechten van God onder ons, die de gemeente met ijver en beleid hebben gediend, die reeds in hun schooljaren blijmoedige volgelingen van de Heere Jezus Christus zijn geweest. Het eerste wat sommigen van ons hebben verkregen, was een begrip van de dingen van het koninkrijk. Onze Bijbel was ons eerste spel- en leesboek, de gids van onze jeugd, het genot van onze jongelingsjaren. Wij danken God, dat er nog Timótheïssen zijn onder ons, en dat zij volstrekt niet "dun gezaaid" zijn; en jonge Samuëls, die reeds als kind tot het huis Gods gebracht zijnde, van dien dag af de linnen lijfrok hebben gedragen, en naar hun wijze en hun vermogen als priesters van God hebben gediend, Hem dienende met geheel hun hart. Zalig zij, die aldus in de morgenstond zijn geroepen! Zij hebben bijzondere redenen om God te loven en te danken.

Laat ons een ogenblik verwijlen bij de gedachte aan het zalig lot dergenen, die reeds in hun jeugd verlost werden. Vroeg in de morgen schittert de dauw op de bladeren, de maagdelijke bloes van de dageraad blijft nog en openbaart een ontluikende schoonheid, welke verloren is voor hen, die niet vroeg genoeg opstaan, om van de geboorte van de dag getuige te zijn. Er is in vroege godsvrucht een onbeschrijflijke bekoorlijkheid, onuitsprekelijk lieflijk in frisheid en glans. Wij zien in de kindsheid een ongekunstelde eenvoudigheid, een kinderlijk vertrouwen, dat nergens elders wordt aangetroffen. Er mag wat minder kennis zijn, maar er is meer liefde. Er mag wat minder redeneren zijn, maar er is meer eenvoudig geloven op het gezag van de openbaring. Er mogen wat minder diepe wortels zijn geschoten, maar er is heel zeker meer geur, meer schoonheid, meer smaragd groen. Indien ik moest kiezen tussen dat deel van het christelijk leven, waarin, - na het land Beulah¹, dat ik wegens deszelfs nabijheid aan Kanaän bovenaan moet stellen - de meeste blijdschap en genieting is dan, denk ik, dat ik de voorkeur zou geven aan die landstreek van de christelijke bevinding, welke naar de kant ligt, waar de zon opgaat, bezaaid is met de Oosterse paarden der liefde; en vervrolijkt wordt door de lieflijke muziek van de vogelen der hope.

In de morgenstond, als wij ontwaken en verkwikt zijn door de slaap, dan valt de arbeid ons het lichtst. Ons werk in de wijngaard is veel meer eene opwekkende oefening van onze krachten, dan een zwoegen, gelijk diegenen het vinden, die de last en de hitte

¹ Het land Beulah, dat is : het land, dat genoemd zal worden "het getrouwde", zie Jes. 62:4. In de Engelse overzetting van de Bijbel is die naam onvertaald gebleven.

des daags hebben gedragen. De jeugdige christen gaat niet gebukt onder de zorgen en moeilijkheden van het leven, gelijk dit met de anderen het geval is; hij heeft niets te doen dan zijn God te dienen. Hij is vrij van de belemmeringen, die zovelen van ons omringen, en ons verhinderen goed te doen, als wij ons uitsluitend aan goed doen zouden willen toewijden. De jongeling heeft aan niets te denken dan aan zijn Heere. Daar zijn zijn boeken en zijn lessen, maar in het midden daarvan kan hij vurig van geest zijn. Daar zijn de metgezellen van zijn jeugd, maar in zijn argeloosheid en eenvoudigheid kan hij hun, en door hen, God van dienst zijn. Indien ik een gunstige, bij uitnemendheid geschikte tijd wil hebben om voor Jezus te arbeiden, zo geef mij de gezegende uren van de morgenstond, als mijn hart het lichtst is en de reine zonnestrallen van de vreugde over mijn pad spelen, als aan mijn gloeiende borst geen ijver of vurigheid ontbreekt, en mijn gelukkige geest door geen zorgen wordt gekweld.

Men zou aan een vroegtijdige bekering de voorkeur willen geven, omdat zulke mensen niet geleerd hebben ledig op de markt te staan. Iemand, die uren lang met de handen in de zak heeft gestaan, gesprekken heeft aangeknoopt met dronkaards, enz., is ter elfder ure niet veel waard, ja reeds op de middag is het zo natuurlijk voor hem geworden tegen de muren te staan leunen, dat hij waarschijnlijk niet met heel veel ijver aan het werk zal tijgen. Begint vroeg met uw ziel; temt het veulen, terwijl het nog jong is, zo zal het zich waarschijnlijk gedwee de halster laten aandoen. Geen betere arbeiders dan zij, die reeds aan het werk zijn gegaan, toen zij nog kinderen waren. Welk een vooruitzicht van een heerlijke, lange dag is er voor jonge gelovigen! De zon is zo even pas opgegaan; zij moet de middaghoogte nog bereiken, en dan weer ter kimme dalen. Er is tijd en ruimte genoeg om zich in te bewegen, ofschoon er geen tijd over is om hem te verspillen. Indien God het in zijn voorzienigheid aldus beschikt en vergunt, zo heeft gindse jongeling nog twaalf volle uren voor zich om in te arbeiden - wat kan hij al niet tot stand brengen? Voor een groot, nuttig en God verheerlijkend leven is vroege godsvrucht zo al niet onmisbaar, maar dan toch zeer nuttig en bevorderlijk. Als wij die eerste dagen aan Jezus geven, dan zal ons dit veel treurig naberouw besparen, menige slechte gewoonte voorkomen, en ons door de genade en zegen van de Heilige Geest tot grote dingen in staat stellen. Het is goed met vliegen te beginnen, terwijl de vleugels nog sterk zijn, want als wij lang in de zonde blijven leven, dan kunnen de vleugels gebroken en gedurende het overige van onze dagen slap neer blijven hangen, zelfs wanneer wij door genade daarna toch geroepen worden. Laat het de begeerte van de ouders zijn hun kinderen als kinderen bekeerd te zien! O, moge God die begeerte wekken in het hart van sommigen van u, jonge lieden, die heden hier zijt gekomen, dat gij vóór uw meerderjarigheid, eer men u mannen noemt, "volkomen mannen" zijt in Christus Jezus, en terwijl gij nog kinderen zijt, kinderen Gods moogt worden. Mocht gij "als nieuwgeboren kinderkens" zeer begerig zijn "naar de redelijke onvervalste melk" van het Woord; en geve de Heere dat gij er door op moogt wassen." Zalig, driewerf zalig zijn zij, die door de onderscheidende genade des Heeren "in de morgenstond geroepen zijn!"

De Heer des huizes ging ook nog uit *omtrent de derde ure*. Dit kan een voorstelling wezen van het tijdperk, waarin wij geen kinderen of jongelingen meer zijn, maar aanspraak hebben om mannen genoemd te worden. Gesteld eens, dat de eerste ure zich uitstrekt over de eerste zeven of acht levensjaren, dat de tweede ure van daar tot aan het twee of drie en twintigste jaar reikt, dan is er nog een goede lengte van tijd tussen de twintig en de dertig jaar en daarboven, om tot de derde, de vierde en vijfde ure gerekend te worden. Er zijn sommigen, die de genade Gods in de derde ure wederbaart. Dat is laat! Op een of twee en twintigjarige leeftijd is het droevig laat, als gij bedenkt hoe veel vroege blijdschap thans reeds onmogelijk is geworden, hoeveel zondige gewoonten

reeds zijn aangenomen, hoe vele gelegenheden om anderen tot zegen te zijn, thans voor goed zijn voorbij gegaan. Als wij de derde ure bereiken is reeds een vierde van de dag om. Het is het beste gedeelte van de dag, dat onherroepelijk voorbij is. De eerste maaltijd van de dag is afgelopen - het zalige breken van het vasten met Christus is niet meer mogelijk. Een zeer kostelijke maaltijd is het, als de Heiland ons morgendeel geeft, het manna, dat versmelt, als de zon heet wordt. Zalig is dit zich voeden van het kind met Jezus! Voorwaar, ik herinner het mij, toen ik gewekt werd, gelijk Elia onder de jeneverboom, en gespijzigd werd met zo kostelijke ene spijze, dat er mij de geur tot op de huidige dag van is bijgebleven. De man van een en twintig jaren heeft de eerste maaltijd verloren. Christus zal tot hem, evenals tot sommige anderen zeggen: "Kom, houdt het middagmaal", en dat is zeer kostelijk, maar de lieflijkste maaltijd is afgelopen, de vroegste genieting, de eerste zielsverrukking kan niet meer worden gekend.

Ik twijfel niet, of er zijn velen hier die denken, dat het zeer vroeg is om op een en twintig jarige leeftijd bekeerd te worden; maar waartoe een en twintig jaar aan Satan te geven? Waartoe een vierde deel van het bestaan van de mens aan het kwade gewijd? En daarenboven: het zou wel eens geen vierde deel kunnen wezen, het zou de helft, ja in vele gevallen het gehele leven kunnen wezen. De zon gaat onder eer het nog middag is, en de ledigganger op de markt heeft geen hoop ooit een arbeider in de wijngaard te zullen worden. De dood, die komt, wanneer God het wil, en ons niet vooruit waarschuwt, zou de bloem kunnen afsnijden, eer zij nog ten volle ontloken is. "In de morgenstond zijn zij gelijk het gras, dat verandert, in de morgenstond bloeit het, des avonds wordt het afgesneden en het verdort" Het is laat, droevig laat. Het is treurig, die schone heldere dagen verloren te hebben, waarin de geest zich nog het minst met andere dingen bezig hield, en nog het vatbaarst was om godvruchtige gewoonten aan te nemen. Het is treurig, zo veel geleerd te hebben van de zonde als men op een en twintig jarige leeftijd reeds geleerd kan hebben; treurig, zo veel ongerechtigheid te hebben gezien, zo veel onreins in de herinnering te hebben bewaard. Twintig jaren met God, dan zou men omstreeks die tijd reeds veel van het koninkrijk Gods te weten hebben kunnen komen; maar twintig jaren in de wereld, dan begint men als scharlaken te worden, dat in de verf is blijven liggen, totdat het er gans en al van doortrokken is. *Het is laat, - maar wij danken God, dat het niet te laat is.* Ja, het is zelfs voor het grootste en het hoogste nog niet te laat. Dit tijdperk van het leven is niet slechts niet te laat voor de zaligheid, maar het is ook niet te laat om nog veel voor Jezus Christus te doen. Toen sommigen van ons een en twintig jaren telden, hadden zij reeds vijf jaren van christelijk dienstwerk achter de rug, en zijn zij het middel geweest om vele zielen tot het kruis van Christus te brengen; doch indien anderen door genade geleid worden om dan pas te beginnen, welnu, dan is er, zo God ons het leven spaart, nog een schoon tijdperk over. De jonkman is thans in zijn volle kracht; zijn beenderen zijn vol van merg, en zijn hart is vol van vuur. Hij behoort reeds veel geleerd te hebben, en bereid te zijn om nog veel meer te leren.

Thans is het juist de tijd voor hen om te arbeiden. Zijn plannen voor het leven zijn nog niet vastgesteld. Hij is waarschijnlijk nog ongehuwd. Er zijn nog geen kinderen om hem heen, die geleden hebben door zijn voorbeeld. Hij is in de gelegenheid gesteld om een gezin te verkrijgen met kinderen, die hij opvoedt in de vreze des Heeren. Hij begint een zaak, en hij kan die zaak zó besturen, dat hij nooit in een andere koers behoeft te zeilen. Hij kan, indien hij door Gods genade op een en twintig jarige leeftijd wordt geroepen, een eervolle loopbaan aanvangen, waarin geen kromming of hoek behoeft voor te komen, zo dat hij in rechte lijn naar de haven kan sturen en op de levenszee een enkel schitterend spoor kan nalaten, dat van het tegenwoordige ogenblik heen voert naar de lichten van de hemel, die hij zal bereiken met volle zeilen en een kostbare lading aan

boord tot roem en prijs van Gods genade. Het is wel laat, en in sommige opzichten zeer laat, maar ach! Het is volstrekt niet te laat om de Meester goed te dienen en een kroon van het loon te verkrijgen als gave van de goddelijke liefde.

Er is in deze derde, vierde en vijfde ure van de dag overvloed van werk voor ons te doen. Ja, ik geloof dat de kerk dan het meeste werk van ons moet verwachten. Na dit en het volgend tijdperk wordt de mens ten opzichte van werkzaamheid eerder een ontvanger *van*, dan een gever *aan* de kerk. Haar geestkracht, haar warmte van het hart, haar snelle werkzaamheid moet in zeer grote mate komen van bekeerde jonge lieden. O, gij een en twintig jarigen! Ik wenste wel van God, dat gij allen van de hemel waart geboren! Jonge vrouwen, moge de Meester in zijn oneindige genade u in uw eerste schoonheid toebrengen. O! Indien gij de lieflijkheid kende van zijn liefde, gij zou geen overtreding behoeven! Indien gij het genot van de blijdschap kende van de ware godsdienst, het zou niet nodig zijn, dat wij u smeken om tot Christus te komen! Er wordt in het verborgen met de Heere Jezus Christus meer heilige blijdschap gemaakt, dan in al de genoegens, die de wereld kan opleveren. Een beetje van de liefde van Christus is beter dan al de vleierijen van de wereld. De wereld biedt u zeepbellen met fraaie kleuren; schoon zijn ze om aan te zien, maar door één ademtocht vernietigd; Christus geeft ware schatten, die de eeuwigheid verduren. Het goud van de wereld is ongangbare munt; het schittert, maar het is geen kostbaar metaal. Er mag dan minder glans en schittering zijn aan de dingen van God, maar er is een degelijke blijdschap en een blijvend genot in, dat alleen door de kinderen Sions gekend kan worden. Moge de Meester heden morgen tot uw hart komen, en moge Hij u door mijn eenvoudig woord op de derde ure des daags in zijn wijngaard roepen.

De genade van de Meester was nog niet uitgeput, en daarom ging Hij uit *omtrent de zesde ure*. Wij zien Hem op de volle middag uitgaan naar de markt. De dag was reeds voor de helft voorbij. Wie zal iemand om twaalf uur nog in dienst nemen en hem een vol dagloon uitbetalen? Hij zal reeds niet te veel werk leveren, als gij hem huurt om zes uur, wat zal hij kunnen doen, indien gij hem pas om twaalf uur aan het werk stelt. Een halve dag werk! Dat is al heel weinig om te begeren of om aan te bieden. Doch de Meester begeert het en neemt het aan. Hij belooft: "Zo wat recht is zal ik u geven"; en er worden sommigen gevonden, die omtrent de zesde ure in de wijngaard komen, en verlost zijnde door genade hun werk voor Jezus beginnen. Hierdoor kan dit tijdperk van het leven voorgesteld zijn, waarin men de mens in zijn volle mannelijke kracht vindt - als hij de veertig jaren voorbij is. *Dit is droevig laat, zeer droevig laat*. Droevig laat in velerlei opzichten, niet slechts omdat er dan nog weinig tijd overblijft, maar omdat zoveel kracht, en ijver, en geestkracht, die aan God hadden behoren gegeven te worden, verspild zijn, en in zekere mate zelfs besteed werden om tegen God te strijden. Veertig jaren van verharding van het hart! Dat is een lange tijd voor het goddelijk geduld. Veertig jaren van zonde! Dat zijn voor de consciëntie vele dagen om over te treuren. "Veertig jaren heb ik verdriet gehad aan dit geslacht", zegt God. In de woestijn hebben zij gedurende al die tijd hun hart verhard, en Hij zwoer in zijn toorn, dat zij in zijn rust niet zouden ingaan. Welk een zegen is het voor u, veertigjarigen, die nog onbekeerd zijt, dat Hij zo schrikkelijk een eed niet heeft gezworen ten opzichte van u, dat zijn lankmoedigheid nog voortduurt, dat zijn geduld u nog draagt, dat Hij ook heden nog tot u zegt: "Ga heen, mijn zoon - ga, werk heden in mijn wijngaard." Het is droevig laat, omdat het nu meer dan natuurlijk voor u geworden is op de weg van de zonde te wandelen. Gij zult in de toekomst veel hebben om tegen te strijden, als droevig resultaat van het verleden. Het schip van uw ziel te wenden gaat niet zo gemakkelijk als een vaartuig door een roer of stuurrad om te keren; alleen de hand Gods kan een ziel over de boeg der genade wenden. Gij zult veel genade nodig hebben om het bederf te

overwinnen, dat veertig jaar lang de tijd had om wortel te schieten. Gij hebt een inwoner in uw huis, die zich in het bezit er van gesteld heeft, en gij zult bevinden, dat wie eenmaal in bezit is, niet gemakkelijk verdreven kan worden, ja, dat er iemand nodig is, "sterker dan hij", om hem uit te werpen. Tot aan de dag van uw dood zal de herinnering u bij blijven van de boze dingen, die gij gedurende deze veertig jaren, dat gij niet waart wedergeboren, hebt gehoord. Gij zult de nagalm horen van een lied uit die tijd, juist op het ogenblik wanneer gij poogt te bidden, en een daad, die gij betreurt en beweent zal u in de weg treden op het eigen ogenblik, dat gij met vrijmoedigheid "Abba Vader" meende te zeggen. Het is laat, zeer laat omtrent deze zesde ure, *maar het is niet te laat*. Het is niet te laat voor sommigen van de kostelijkste genietingen; gij kunt met Jezus nog het middagmaal houden. Hij kan zich nog aan u openbaren, gelijk Hij zich niet aan de wereld openbaart; gij kunt nog veel tijd hebben om er Hem in te dienen. Het is nog niet te laat om u onder zijn dienstknechten te onderscheiden. Beschouw het leven van John Newton. Hij werd geroepen in het midden van de dag, maar John Newton heeft zijn spoor achtergelaten in de wijngaard van de Heere, en dat spoor zal nooit uitgewist worden. Ik denk, dat Paulus niet ver beneden die leeftijd kan geweest zijn, toen hij door Gods vrijmachtige genade geroepen werd, en ook de meesten van de apostelen zullen weinig jonger zijn geweest toen Gods genade hen tegenkwam; toch hebben zij een heerlijk dagwerk volbracht. Indien gij, mijn broeder, op middelbare leeftijd bekeerd wordt, dan moet gij harder werken, gij moet de voorbijgegane tijd voldoende achten om er de wil van het vlees in te hebben gewerkt; thans moet gij de tijd uitkopen, dewijl de dagen boos zijn. Ach, als iemand op veertigjarige leeftijd bekeerd wordt, dan behoort hij met dubbel versnelde pas naar de hemel te reizen; er moet thans geen enkel ogenblik verloren gaan. Streef er naar om in de kracht Gods twee maal meer werk te doen dan jongeren, daar gij slechts de helft van de tijd hebt om er het levenswerk in te volbrengen. Ik weet, dat gij kronen wenst te winnen voor Christus, zo staat dan op, geliefden, en doet het. Gij zijt verlost door genade, en door genade alleen. Gij smacht er naar Christus te eren van wege zijn vrije liefde tot u; kunt gij dan niet trachten Hem even veel te eren in hetgeen u nog overblijft van het leven, als anderen in geheel hun leven? Door ijver en voorzichtigheid, en overleg, en volkomen toewijding kunt gij de Meester uitnemend wel dienen.

De heer des huizes ging uit omtrent *de negende ure*, dat is om drie uur in de namiddag. Niemand denkt er aan om om drie uur in de namiddag dagloners aan te nemen. Een dagwerk, dat verricht moet worden van drie tot zes! Hieruit blijkt, dat dit Evangelie-huren volstrekt niet gelijk op het wettische huren; het moet alles uit genade zijn, of men zou er niet aan denken zo iets te doen. Welnu, drie uur des namiddags, dat is de leeftijd van zestig tot zeventig jaren. De bloei en kracht van het leven zijn voorbij. *Het is laat, het is droevig laat, zeer droevig laat*. Het is laat, dewijl alle de krachten van de mensen thans verminderd zijn. Zijn geheugen begint te falen. Hij denkt dat zijn oordeel beter, juister is dan ooit te voren, maar dat is waarschijnlijk slechts zo in zijn eigen mening. Op hoge leeftijd hebben de meeste vermogens van de geest haar kracht en fijnheid verloren. Hij heeft ervaring opgedaan, maar toch! - geen erger dwaas dan een oude dwaas; en een mens, die niet door Gods genade onderwezen is, leert in de school van de voorzienigheid maar weinig dat van enige waarde is. In geen zestig duizend jaren zou een mens wijs worden, zo Gods genade hem niet heeft onderwezen. Denk hier nu eens aan, is het niet laat? Hier is de mens: indien hij thans bekeerd wordt, wat is er dan nog van hem over? Hij is gelijk aan een eindje kaars. Hij kan nog een beetje licht verspreiden, maar het is bijna als een snuitsel, dat in de pijp brandt. Al deze zestig of zeventig jaren zijn doorgebracht... waar? Werp er een sluier over. Laat ons, gelijk de zonen van Noach, achterwaarts gaan, en het alles bedekken; ach! dat ook de almachtige

genade het mocht bedekken! Het feit is ontzettend aangripend - zestig, zeventig jaren doorgebracht in de dienst van Satan! O welk een goed zou die mens hebben kunnen doen! Had hij slechts zijn God gediend, gelijk hij de wereld gediend heeft, hoeveel goed zou hij hebben kunnen doen! Hij heeft fortuin gemaakt! Hoe rijk zou hij thans hebben kunnen zijn in het geloof. Hij heeft een huis gebouwd! Ja, maar hoe zou hij hebben kunnen helpen de gemeente te bouwen. De man heeft zich met kaartenhuisjes vermaakt; hij was als de knapen, die aan het zeestrand kastelen bouwen van zand, die allen instorten, en dat wel zeer spoedig, want ik hoor reeds de golfslag van de schrikkelijke vloed van de dood, die al nader en nader komt. Deze uitgevallen tanden, die reumatische pijnen, enz. het toont alles aan, dat dit zijn ruste niet is. De tabernakel begint in puin te vallen; en luid, en sterk is de waarschuwing, dat hij er aan moet denken spoedig heen te zullen gaan, dat hij zijn schatten en zijn huis zal hebben te verlaten. Indien dit dan nu alles is, dan zal het in het einde blijken, dat hij niets heeft gedaan. Hij heeft schaduwen opeengestapeld, hij heeft leem opeengehoopt, en dat is alles wat hij gedaan heeft, terwijl hij, zo hij in Jezus had geloofd, zo veel voor God had kunnen doen en voor de zielen van de mensen. Wat slechte gewoonten heeft hij aangenomen! Wat kunt gij ooit maken van deze mens? Indien hij behouden wordt, het zal wezen als door vuur. Hij wordt geroepen, en hij zal de hemel binnengaan, maar ach! Hoe weinig kan hij doen voor de Meester, en met wat krachtig bederf zal hij hebben te worstelen, en wat inwendige strijd zal hij hebben te strijden eer hij in de hemel komt! Het is laat, het is zeer laat, maar o! Geloofd zij God! *Het is niet te laat.* Wij hebben binnen deze muren personen gekend, die reeds lang de bloeitijd van hun leven voorbij waren, en die naar voren traden en zeiden: "Wij zullen ons lot midden onder u werpen want de Heere is met u." Wij hebben hun blijde geschiedenis gehoord, wij hebben gehoord hoe de grijsaard een kindeke is geworden, en hoe hij, die gebogen ging onder de jaren, wedergeboren werd in het koninkrijk van Christus. Het is niet te laat. Heeft de duivel gezegd, dat het wèl te laat is? De poort wordt gesloten, ik hoor haar krassen op hare hengsels, *maar zij is nog niet gesloten!* De zon neigt ten ondergang, maar zij is nog niet aan de kim verdwenen; en indien de Meester u roept, zo spoed u des te meer tot Hem heen, omdat dit zo is. En als gij verlost zijt, zo dien Hem met al uw macht, dewijl gij zo weinig tijd meer hebt om Hem te verheerlijken op de aarde, nog slechts zulk een korte spanne van de tijd tot uw beschikking hebt om uw bewustheid te tonen van hetgeen gij aan zijn alles overtreffende liefde verschuldigd zijt.

De dag is schier voorbij, *het is de elfde ure, vijf uur!* De arbeiders werpen een blik op het uurwerk, om te zien of het niet weldra zes uur is. Zij verlangen er naar de klok te horen slaan, zij hopen dat het dagwerk spoedig afgelopen zal wezen. Zie, de Meester gaat uit naar de markt en begeeft zich onder die onnutte mannen, die daar nog altijd staan te talmen. Sommigen van hen klampt Hij aan, en vraagt hun: "Wat staat gij hier de gehele dag ledig? Gaat ook gij heen in de wijngaard, en zo wat recht is zult gij ontvangen." Ter elfder ure komen zij nu in - terwijl zij zich half schamen nog te komen en zich niet gaarne door de anderen laten zien. Toch slopen zij stil naar binnen, en er waren grootmoedige arbeiders, die boven de wijnstokken uitzagen, en tot hen zeiden: "Het verheugt mij u te zien, vrienden; ik ben blij, dat gij nog gekomen zijt, hoe laat het ook is." Ik houd er mij van overtuigd, dat er onder die arbeiders enkelen waren, die zelfs even ophielden van hun werk te doen, om God te danken en Hem met luider stem te loven, wijl hun medegenoten nog ter elfder ure zijn toegebracht. Deze elfde ure moet beschouwd worden als ieder levenstijdperk boven de zeventig jaren voor te stellen. Tot hoe ver dit tijdperk zich kan uitstrekken is mij onbekend. Er is een voorbeeld, dat door geloofwaardige getuigen gestaafd is, van een man, die bekeerd werd toen hij reeds honderd en vier jaren oud was. Het had plaats tijdens de laatste geestelijke opwekking

in Ierland, en die man heeft nog een zekere afstand te voet afgelegd, om zijn geloof in Jezus Christus voor de gemeente te belijden. Ik herinner mij ook een geval van iemand in Amerika, die bekeerd werd door een leerrede, die hij geloof ik, tachtig jaren tevoren had gehoord. Hij was vijftien jaar oud toen hij Ds. Flavel aan het einde van een preek, op het ogenblik, dat hij de zegen zou uitspreken, hoorde zeggen: "Ik kan geen zegen over u uitspreken. Hoe kan ik hen zegenen, die de Heere Jezus Christus niet liefhebben? "Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking, Maranatha." Een en tachtig jaren of meer, daarna kwam die plechtige uitspraak terug in de herinnering van die man toen hij in Amerika woonde, en God zegende haar tot zijn bekering. Er zijn sommigen geweest, voor wie de elfde ure de ure van hun dood was; sommigen zeg ik, voor hoe velen of hoe weinigen, betaamt mij niet te weten. Wij weten van een voorbeeld in de Schrift, het was de stervende moordenaar. Er is er slechts één; maar in zijn overvloedige genade kan God doen al naar het Hem behaagt tot eer van zijn genade; en ook ter elfder ure kan Hij zijn uitverkorenen roepen. Het is zeer, zeer laat; het is droevig laat, *het is betreuenswaardig laat, maar het is niet te laat*; en indien de Meester u roept, zo kom, al zouden ook honderd jaren van zonde uw voeten zwaar maken, zodat uw gang pijnlijk en hinkende is. Indien Hij u roept, dan is het laat, maar niet te laat, zo kom dan. Hebt gij er ooit aan gedacht, hoe die moordenaar voor zijn Heere heeft gearbeid? Het was geen schone plaats om in te werken toen hij daar stervende aan het kruis hing, juist ter elfder ure; maar in weinige minuten heeft hij toch zeer veel werks gedaan. Let op hetgeen hij deed. Ten eerste: hij beleed Christus - hij erkende Hem als Heere; hij beleed Hem voor de mensen. Ten tweede: hij rechtvaardigde Christus - "Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan." Vervolgens: hij aanbad de Heere Jezus; hij noemde Hem "Heere." Hij begon zelfs te prediken, want hij bestrafte zijn medezondaar, hij vermaande hem, dat hij niet iemand moest smaden, die zo onrechtvaardig veroordeeld was. Hij sprak een gebed uit dat een voorbeeld van gebed is geworden - "Heere! gedenk mijner, als gij in uw koninkrijk zult gekomen zijn."

Ik wenste wel van mij zelf te kunnen zeggen, wat ik van die moordenaar kan zeggen: *hij heeft alles gedaan wat hij kon*. Ik kan dat niet van mij zelf zeggen. Ik weet niets, dat de moordenaar aan het kruis had kunnen doen, dat hij niet gedaan heeft. Zodra hij geroepen was, heeft hij met al de kracht en bekwaamheid, die in hem was, in de wijngaard gearbeid; en zo laat mij dan zeggen tot u, waarde hoorder, indien gij ter elfder ure geroepen mocht worden, schoon gij dan oud en wel bedaagd zijt, zo ga heen om Jezus Christus wil, en uit liefde voor de grote dingen, die Hij voor u gedaan heeft; en loof Hem uit al uw macht.

II.

Mijn tijd is voorbij, en ik had willen aantonen, DAT IN ELK VAN DEZE GEVALLEN ONDERSCHIEDENDE GENADE HEEFT GEBLONKEN. Zij, die in de vroege morgen werden geroepen, hebben de kostelijkste redenen om de vrijmachtige genade Gods te bewonderen, want zij zijn voor het kwaad en de zonden van het leven bewaard gebleven. Welk een onderscheidende genade was het, die ons riep, toen wij nog jong waren! Daarin is uitverkiezende liefde. "Als Israël een kind was, toen heb Ik hem liefgehad, en Ik heb mijn zoon uit Egypte geroepen." Sommigen van ons hebben voor tijd en eeuwigheid een bijzonder lied der dankbaarheid te zingen wegens de liefde, die in de dagen van onze dwaasheid en onnozelheid tot ons kwam, en ons ingeleid heeft tot het huisgezin van God. Het was niet omdat wij beter gezinde kinderen waren dan anderen, of omdat er van nature iets goeds in ons was; wij waren even eigenzinnig, trots, verwaand, grilziek en ongehoorzaam als andere kinderen, en toch heeft Gods goedertierenheid ons afgezonderd van de anderen; en nooit zullen wij aflaten van Gods vrijmacht te loven.

Zie op de genade, die de mens roept op twintigjarige leeftijd, als de hartstochten hevig zijn, als de verzoeking sterk is om zich in de ondeugden en de zogenaamde genoegens van het leven te storten. Verlost te zijn van de bekoringen van de zonde, als het aanzien van de wereld ons toelacht en zij haar schoonste gewaad draagt; en dan geleerd te worden de versmaadheid van Christus te verkiesen boven de schatten van Egypte, dat is machtige genade, waarvoor wij Gode ons lieflijkst loflied toebrengen. In de kracht van het leven, op veertigjarige leeftijd door de Heere geroepen te worden, dat is een heerlijk voorbeeld van de goddelijke macht; want wereldsgezindheid is moeilijk te overwinnen, en wereldsgezindheid is de zonde, die aan de middelbare leeftijd eigen is. Met een groot gezin, met velerlei zaken, met de wereld, die u verteert als een kanker, is het een wonder, dat God in zijn barmhartigheid u dan juist heeft bezocht en u tot een wedergeborene heeft gemaakt. Gij zijt een wonder van genade; en gij zult dit moeten gevoelen en God er voor danken in de tijd en in de eeuwigheid.

En zestig jaren. "Zal ook een Moorman zijn huid veranderen? Of een luipaard zijn vlekken? Zo zult gijlieden ook kunnen goed doen, die geleerd zijt kwaad te doen." En toch hebt gij geleerd; gij hebt een gezegende leermeester gehad, die u op liefelijke wijze heeft onderwezen, en gij hebt geleerd goed te doen. Ofschoon uw schepen begonnen te rotten in de wateren van de Zwarte Zee der zonde, zo hebt gij hans een nieuwe reder gekregen; en gij zult een nieuwe vlag voeren; en om Kaap de Goede Hoop heen zeilen naar de Gelukkige Eilanden van het Land van Hier-Namaals.

Maar wat zal ik zeggen tot u, die op hoge leeftijd wordt geroepen? O, gij zult veel moeten liefhebben, want u is veel vergeven. Ik weet niet, of gij in het minst moet achterstaan in dankbaarheid bij diegenen van ons, die in onze vroege jeugd werden geroepen. Wij hebben veel om God voor te danken, en dat hebt gij ook. Wij zijn aan het ene uiterste en gij aan het andere! Wij wensen veel lief te hebben, omdat wij bewaard zijn gebleven voor veel zonde; en gij moet veel liefhebben, omdat gij van veel zonde zijt verlost. Niet heen te gaan door het vuur is een reden tot lof; maar door de vlammen te gaan zonder verzengd te worden, in de vurige oven te wandelen, en verlost te worden van zijn heftige hitte, ach! Hoe zoudt gij woorden kunnen vinden, om hiervoor uw dankbaarheid uit te spreken! Geroepen te zijn, vroeg of laat, geroepen op de middag, of in de vroegen namiddag, laat ons, daar wij alleen door genade zijn geroepen, het alles toeschrijven aan de Heere Jezus; en bewogen door de machtige drang van zijn liefde, laat ons met lichaam, ziel en geest voor Hem arbeiden, totdat wij niet meer arbeiden kunnen; en Hem dan in de ruste der heerlijkheid loven.

Ik bid u, mijn broeders, laat geen zucht tot ledigheid zich meester van u maken. Indien gij gepoogd hebt het koninkrijk van de Verlosser uit te breiden, doet het nog meer. Geeft meer, spreekt meer van Christus, bidt meer, arbeidt meer! Dikwijls ontvang ik de vriendelijke raad: "Doe minder." Ik kan niet minder doen. Minder doen! Wel! Beter geheel te vergaan, dan het roemloos leven te leiden van niet het alleruiterste te doen voor God! Ik vrees, dat niemand van ons er aan zal sterven, dat hij te hard werkt voor Jezus. Dat zou zulk een heerlijke daad van zelfmoord zijn, dat, zo er één zonde vergeeflijk is, deze het gewis zijn moet. Ik ben volstrekt niet bevreesd, dat gij u aan zulk iets schrikkelijks zult schuldig maken.

Arbeidt voor de Meester! Wij moeten de kosten doen en te koste gegeven worden. Houdt niets terug om er de begeerlijkheid van het vlees mee te volbrengen! O, hoe zalig zullen wij zijn, als ons het voorrecht te beurt valt van ons werk te volbrengen, en Hem te horen zeggen: "Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, ga in, in de vreugde van uw Heere." De Heere zegene u, om Christus wil. *Amen.*

De twee zonen (Matth. 21: 28-35)

"Maar wat dunkt u? Een mens had twee zonen, en gaande tot de eerste, zei: zoon! Ga heen, werk heden in mijn wijngaard. Doch hij antwoordde en zei: ik wil niet: en daarna berouw hebbende ging hij heen. En gaande tot de tweede, zei desgelijks; en deze antwoordde en zei: ik ga heer! En hij ging niet. Wie van deze twee heeft de wil van de vader gedaan? Zij zeiden tot hem: de eerste. Jezus zei tot hen: voorwaar Ik zeg u, dat de tollenaars en de hoeren u voorgaan in het koninkrijk van God. Want Johannes is tot u gekomen in de weg der gerechtigheid, en gij hebt hem niet geloofd; maar de tollenaars en hoeren hebben hem geloofd; doch gij, zulks ziende, hebt daarna geen berouw gehad, om hem te geloven."

Matth. 21: 28-32.

Het gezicht van dit zo uitgestrekte gebouw en van de grote schare die hier vergaderd is, herinnert mij aan andere tonelen die in dagen, welke gelukkig reeds zeer lang voorbij zijn, in de amfiteaters van het oude Romeinse keizerrijk werden aanschouwd. In rij op rij zat de toegestroomde menigte met hun wrede ogen en ijzeren harten. En in het midden stond een eenzaam man wachtende tot de valluiken van de leeuwenkuil geopend werden, om dan als getuige voor Christus aan de dood prijs gegeven te worden. Het zou toen niet moeilijk zijn geweest bij die toeschouwers het kostelijke van het snode uit te trekken. De onnadenkendste reiziger die zulk een amfitheater binnentrad, zou terstond geweten hebben, wie de discipel van Christus was en wie de vijanden waren van de Gekruisigde. Daar staat de kloekmoedige kalme discipel. Hij is op het punt van te sterven. Doch geheel in het rond, op die onafzienbare rijen van het Colosseum, of van het amfitheater in de ene of andere provinciestad, zitten deftige vrouwen en edellieden, prinses en boeren, plebejers en patriciërs, senatoren en soldaten, allen met dezelfde woeste, onmeedogende blik naar het strijdperk gericht, allen onstuimig ijverende voor hun heidense goden. En allen luidkeels juichende, terwijl zij de doodstrijd aanzien van de discipel van de gehate Galileër die ter slachtbank wordt gevoerd ten einde de Romeinen een feestdag te bereiden. Een ander toneel vertoont zich heden voor onze ogen. Een toneel, dat oneindig lieflijker is. Doch helaas! Het is heden tevens veel moeilijker het kaf van het koren, het kostelijke van het snode te scheiden dan in de dagen, toen de apostel te Efeze met wilde dieren heeft gestreden. Hier, in dit strijdperk zijn, naar ik hoop honderden, zo niet duizenden die bereid zouden zijn voor onze Heere Jezus te sterven. En in gindse dicht bezette zitplaatsen kunnen wij honderden tellen die de naam dragen van de Man van Nazareth. En zijn evangelie aannemen. En toch vrees ik dat hier ook vele vijanden zijn van de Zoon van God. Die zijn rechtmatige aanspraken voorbij zien, de koorden der liefde van zich werpen, welke hen moesten binden aan zijn troon. En zich nooit onderworpen hebben aan de machtige liefde die zich aan het kruis heeft geopenbaard. Mij voegt het niet die scheiding te maken. Gij moet te samen opgroeien tot aan de oogst. Een scheiding te maken onder u is een werk dat te dezer ure zelfs door geen engelen zou kunnen volbracht worden. Doch dat eenmaal zeer gemakkelijk door hen verricht zal worden, als op het woord van hun Meester de oogst ingezameld zal zijn. En zij eerst het onkruid zullen vergaderen om het te verbranden. En daarna de tarwe in Jehovah's schuren zullen brengen. Ik zal die verdeling niet beproeven, doch ik zal aan een ieder van u vragen het voor zich zelf te doen. Ik zeg tot u, jongelingen en jonge dochters, tot u, grijsaards en vaders, onderzoekt heden u zelf of gij in het geloof bent. Laat niemand denken, dat hij een christen is, omdat hij met christenen hier te samen is gekomen. Laat niemand zijn naaste oordelen, maar dat een iegelijk zich zelf oordeelt. Tot een iegelijk van u zeg ik met diepe ernst, laat uw eigen consciëntie de verdeling maken; laat uw verstand scheiding maken tussen

hem, die God vreest, en hem, die God niet vreest. Ofschoon geen man met linnen bekleed en een schrijvers inktkoker aan zijn lenden in het midden van u zal doorgaan, om een teken te tekenen op de voorhoofden van de lieden die zuchten en uitroepen over al die gruwelen die in de stad gedaan worden, zo laat de consciëntie de inktkoker nemen en in alle oprechtheid het teken tekenen. Of niet tekenen. En dat een iegelijk zich heden afvraagt: "Ben ik voor de Heere, ben ik voor Christus of voor zijn vijanden? Vergader ik met Hem, of verstrooi ik?" Maakt deze scheiding, gelijk er scheiding onder u gemaakt zal worden, ter rechter- en ter linkerhand op de grote dag, wanneer Christus de wereld zal oordelen in gerechtigheid. Maakt scheiding, gelijk er scheiding onder u gemaakt zal worden, wanneer de zaligheid des hemels of de rampzaligheid der hel uw eeuwig deel zal wezen.

Indien wij allen aldus in twee kampen verdeeld waren en indien wij konden zeggen: dezen hebben met God een verbond gemaakt met offerande. En dezen aan de overzijde zijn nog vijanden van God in de boze werken. Dan zullen wij op deze laatste klasse van mensen ziende, het toch nog nodig achten, bij wijze van persoonlijke toepassing, een scheiding onder hen te maken. Want, hoewel alle ongelovigen hierin aan elkaar gelijk zijn dat hun zonden niet zijn vergeven en hun ziel niet is verlost, is er toch een groot verschil in hun omstandigheden en in de uitwendige vormen van hun zonde. Zij zijn allen zonder Christus. En daarin zijn zij aan elkaar gelijk. Doch in hun zedelijke toestand verschillen zij van elkaar. Ik vertrouw dat de Geest van God mij heden geleid heeft in de keuze van mijn tekst, want dewijl die tekst mij aanleiding geeft om tot de gehele menigte der onbekeerden te spreken, geeft hij mij tegelijk ook de gelegenheid om tot ieders consciëntie te spreken door het grote gezelschap der onbekeerden te verdelen in twee onderscheidene klassen. Mocht er voor elk van deze klassen van ongelovigen heden een zegen weggelegd zijn.

Ik zal ten eerste spreken *tot hen, die openlijk ongehoorzaam zijn aan God*,
Ten tweede tot *diegenen, welke zich in schijn aan Hem onderworpen*.

I. Wij hebben ten eerste een woord voor hen, DIE OPENLIJK ONGEHOORZAAM ZIJN AAN GOD. Er zijn hier velen van de zodanigen. God heeft tot u gezegd wat Hij zegt tot allen die het Evangelie horen: "Zoon, ga heen, werk heden in mijn wijngaard. En gij hebt geantwoord - *misschien* in oprechtheid, doch stellig met grote vermetelheid. Grote onvriendelijkheid en grote onrechtvaardigheid: "Ik wil niet." Gij windt er geen doekjes om, doch weigert ronduit de aanspraken van uw Schepper te erkennen. Gij hebt onverholven uw mening gezegd, niet slechts in woorden, echter op een wijze die niet misverstaan kan worden. Want daden spreken luider dan woorden. Wederom en nog eens hebt gij door uw daden gezegd: "Ik wil God niet dienen. Ik wil zijn Zoon Jezus niet geloven." Waarde vriend, het verheugt mij u heden te zien. En ik vertrouw, dat, eer gij dit gebouw verlaat, de zaken heel anders voor u zullen komen te staan. Doch voor het ogenblik hebt gij zelfs geen uitwendige gehoorzaamheid aan God bewezen. Op allerlei manieren hebt gij gezegd: "Ik wil niet." *Praktisch* zei gij: "Ik wil God niet aanbidden, ik wil des Zondags niet naar de kerk gaan - het is mij een onuitstaanbare vermoeienis en verveling. Ik wil de lof van mijn Maker niet zingen - ik wil niet voorwenden dank te brengen aan de God die ik niet lief heb. Bij het openbaar gebed der gemeente zal ik mij niet voegen - ik heb er geen hart voor. Ik zal des morgens en des avonds geen gebed uitspreken in de eenzaamheid - waar zou het ook toe dienen? Ik wil in het geheel niet bidden; ik geloof niet in de kracht van het gebed. En ik wil mij niet zulk een huichelaar betonen om een praktijk te volgen, waarin ik hoegenaamd niet geloof. En wat men zonde noemt, dat heb ik lief en dat wil ik niet opgeven." Gij bent er trots op, dat men u

een eerlijk man noemt, want gij erkent de aanspraken, die uw medemensen op u hebben. Doch gij veracht het om voor godsdienstig gehouden te worden, want de rechten van uw Maker erkent gij niet. Aan de rechtmatige eisen van anderen wilt gij blijmoedig gehoorzamen. Doch de rechtvaardige en tedere eisen van God wijst gij beslist af. Zo duidelijk als daden kunnen spreken zegt gij door uw veronachtzamen van de Sabbat, door uw miskennis van het gebed, door uw niet lezen van de Bijbel, door uw volharden in hetgeen gij weet zonde te zijn en door geheel de strekking van uw leven: ik wil niet." Evenals Faraö hebt gij gevraagd: "Wie is de HEERE, wiens stem ik gehoorzamen zou?" Gij bent van dezelfde gezindheid als zij die van ouds gezegd hebben: "Het is te vergeefs, God te dienen: want wat nuttigheid is het, dat wij zijn wacht waarnemen?"

En behalve dat, mijn vriend, hebt gij ook nog niet ingestemd met de leerstellingen van het Woord van God. Integendeel, *verstandelijk*, zowel als praktisch hebt gij geweigerd het gebod van God waar te nemen. Gij hebt het denkbeeld opgevat dat gij alles moet begrijpen eer gij er in wilt geloven. Laat mij u zeggen, dat dit een denkbeeld is dat gij nooit ten uitvoer zult kunnen brengen. Want uw eigen bestaan kunt gij niet begrijpen. En gij bent omringd van tien duizend zaken die gij nooit zult kunnen begrijpen, doch die gij zult moeten geloven, zo gij niet voor altijd een grote dwaas wilt blijven. Nog altijd maakt gij vittende aanmerkingen nu eens op deze en dan weer op die leerstelling. En smaakt gij op het evangeliestelsel in het algemeen. En zo men u vroeg, waarom gij niet opgaat naar het huis van God, gij zou wellicht antwoorden dat gij weg blijft, omdat u deze of gene leerstelling tegen de borst stuit. Laat mij u, voor zo veel mij aangaat, mogen zeggen, dat er mij zeer weinig aan gelegen is, of gij al of niet van mijn leerstellingen houdt. Doch om uwentwil is het mij een zielsverlangen dat gij de waarheid zult geloven gelijk zij is in Jezus. Doch zo lang gij blijft leven in de zonde zal uw afkeer van een leerstelling mij hoogst waarschijnlijk slechts vaster overtuigd doen zijn dat zij waar is. En mij aansporen haar met nog meer geloof en met meer vurige ijver te prediken. Denkt gij, dat wij de waarheid van God moeten leren uit de liefde er *voor*, of uit de afkeer er *van* van diegenen die weigeren Hem te aanbidden en een voorwendsel zoeken om te kunnen zondigen? O onbekeerde mannen en vrouwen, het zal lang duren, eer wij tot u zullen komen om te vernemen, wat gij wenst, dat wij zullen prediken. En *als* wij zó diep zouden zinken om dit te doen dan zou gij zelf ons verachten. Hoe! Zal de geneesheer de zieke vragen, welke medicijn hij zich wenst voorgeschreven te zien? Dan behoeft die zieke geen geneesheer, want hij kan zich zelf geneesmiddelen voorschrijven. Waar is nu nog een dokter voor nodig? En waar is een leraar tot nut die toegeeft aan de verdorven smaak van de mensen of aan hun zondige lusten en zegt: hoe wenst gij dat ik voor u zal prediken? Wat aangename dingen zal ik u zeggen?" O mijne vrienden, wij streven naar een hoger doel dan om u te behagen. Wij zouden wensen u te redden door u onaangename waarheden te doen horen, want lieflijk klinkende leugens zullen u ten verderve voeren. De leer, waarin het vleeselijk gezinde hart zich verlustigd is bedrieglijk en daarom dodelijk. Bij velen van u moet uw geloof en uw smaak en uw behagen anders worden. Of gij zult de hemel niet kunnen binnen gaan. Ik erken dat ik in zekere mate prijs stel op uw oprechtheid, waarmee gij ronduit zegt: "Ik wil God niet dienen". Doch het is een oprechtheid die mij doet huiveren. Want zij verraadt een hart, zo hard als de onderste molensteen.

"Ik wil God niet dienen," hebt gij gezegd. En het is wel mogelijk, dat gij er tot op dit ogenblik nooit berouw van hebt gevoeld, want de wegen der zonde zijn te lieflijk en uw hart is beslist en vast in zijn rebellie. Nooit hebt gij die overtuiging van zonde gevoeld welke de Heilige Geest in sommigen van ons heeft gewrocht. Want indien gij haar gevoeld had, gij zou wel spoedig dit "Ik wil niet" hebben afgeleerd. Indien gij maar eens

door de kracht van Gods genade, van welke duizenden van ons kunnen getuigen dat het een even wezenlijke macht is als die, welke de sterren regelt in haar loop of aan de wind vleugels geeft - indien gij door de kracht van Gods genade, zeg ik, waart aangegrepen dan zou gij niet langer zeggen: "Dit of dat geloof ik niet." Want even sidderend als zij die thans zo zeer door u worden geminacht, zou gij uitroepen: "Wat moet ik doen om zalig te worden?" Tot op deze huidige dag hebt gij die kracht nog nooit gevoeld. En daarom kan ik er mij niet over verwonderen dat gij haar niet erkent. Ofschoon het woord van eerlijke getuigen wel enig gewicht voor u moest hebben. In praktische en verstandelijke zin en naar uw openlijke belijdenis bent gij geen christen. Gij hebt noch u zelf, noch anderen ooit bedrogen door een belijdenis die gij niet eert. Doch gij bent voortgegaan op de weg die gij voor uzelf hebt gekozen. En in antwoord op elke roepstem van het evangelie hebt gij met meer of minder beslistheid gezegd: "Ik wil niet."

Wij hebben zo even gezegd, dat het antwoord van de zoon aan zijn vader, gelijk het vermeld staat in onze tekst, zeer duidelijk was. Toch was het echter niet geheel oprecht. En het was ook geen antwoord, zoals zijn vader het van hem had mogen verwachten. "Zoon! Ga heen, werk heden in mijn wijngaard," had de vader gezegd. En op ruwe wijze had de zoon geantwoord: "Ik wil niet." En zonder een enkel woord van verontschuldiging of verklaring van zijn handelwijze ging hij zijn eigen weg. Niet waar? Dit is niet zoals het behoort. Evenzo, mijn vriend, kunt gij te haastig zijn geweest. En bijgevolg onrechtvaardig. Is het niet zeer mogelijk dat gij aan God en aan zijn Evangelie de eerbied hebt geweigerd die aan beiden met het volle recht toekwam? Gij hebt zeer duidelijk, maar tegelijk ook zeer onnadenkend en zeer ruw gesproken tot God. Die iets beters aan u had verdiend. Hebt gij de aanspraken van de Heere Jezus ooit rijpelijk bij u zelf overwogen? Hebt gij het Evangelie niet afgewezen met een smalend woord dat voor u geheel onwaardig was? Bent gij er niet voor teruggedeinsd om de zaken tussen God en uw ziel in het rechte licht te beschouwen? Ik geloof, dat dit het geval is met honderden die hier tegenwoordig zijn. Ik weet dat dit het geval is met duizenden en tien duizenden in Londen. Met grote beslistheid hebben zij gezegd: "Van uw godsdienst wil ik niets weten! Ik ben tot een overtuiging hieromtrent gekomen. En ik zal nooit veranderen. Ik heb er een afkeer van en ik wil er niet naar luisteren." Is er geen zachte stem in hun binnenste die hun toefluistert dat dit niet billijk is. Niet billijk jegens hen zelf. Niet billijk tegenover God? Kan die zaak zo gemakkelijk beslist worden? Gesteld eens, dat de godsdienst van Jezus waar bleek te zijn, wat dan? Welk lot zal hen dan treffen die Hem hebben gesmaad? Mijn hoorder, de godsdienst van Jezus *is* waar. Ik bid u, denk er over na. En verbeuzel uw onsterfelijke ziel niet. Alzo zegt de HEERE: "Stel uw hart op uw wegen."

Het is thans tijd dat ik de openbaar goddeloze zeg, wat zijn wezenlijke toestand is. Gij bent meer dan een weinig trots geweest op uw oprechtheid. En neerziende op sommige belijders van de godsdienst hebt gij gezegd: "O! Ik doe mij niet zo mooi voor als zij, ik ben echter eerlijk en oprecht." Vriend, gij kunt geen groter afkeer hebben van huichelaars dan ik heb. Indien gij de gelegenheid hebt hen ten toon te stellen, ik bid u, doe het. Indien gij er kans toe ziet spelden te steken in hun windzakken, zodat het gas van hun belijdenis vervliegt, ik bid u, doe het. Ik tracht dit een weinig te doen op mijn manier. Doet gij hetzelfde. Gij en ik zijn het hierin eens, hoop ik, dat wij een hartelijke afkeer hebben van alles wat vals of nagmaakt is. Doch indien gij begint uw hoofd op te houden en u zelf ver verheven acht boven anderen, omdat gij geen belijdenis hebt gedaan, dan moet ik u een weinig van uw hoog standpunt naar beneden halen door u er aan te herinneren dat het een dief niet tot eer strekt dat hij niet voorwendt een eerlijk man te zijn. En evenmin wordt het als iets bijzonder eervol aangezien als iemand

verklaart geen waarheid te spreken. Want als iemand niet betuigt eerlijk te zijn, dan verklaart hij hiermee een dief te wezen. En als iemand er geen aanspraak op maakt de waarheid te zeggen, dan is hij een erkend leugenaar. Terwijl gij dus aan het ene horen ontkomt, wordt gij geworpen op het andere horen. Gij mijdt de klip doch komt terecht in het drijfzand. Gij komt er openlijk voor uit dat gij om God niet geeft. Dat gij voor de grote zaligheid niet dan minachting koestert, dat gij in de Christus Gods niet gelooft. Als onze regering personen arresteert die verdacht worden van Fenianisme, dan ondervindt zij geen moeilijkheid met de heren, die het groene uniform dragen. En met de grote pluim pronken. "Gij moet mee," zegt de politieagent, "gij bent de man die ik zoek, want gij draagt het kleed van de rebellen." En wanneer de engel der gerechtigheid de vijanden des Heeren arresteert, dan zal het hem niet moeilijk vallen u te beschuldigen en aan te houden. Want, zijn hand op uw schouder leggend, zal hij zeggen: "Gij draagt het kleed van een vijand van God. Openlijk en schaamteloos komt gij er voor uit, dat gij God niet vreest en op zijn heil niet vertrouwt." In de laatste grote dag zal het niet nodig zijn getuigen tegen u op te roepen. Gij zult daar staan, doch niet geheel en al zo roemend en trotserend als heden. Want als de hemel in vlam staat en de aarde heen en weer wordt bewogen en de grote witte wolk de gezichtskring vervult. En de ogen van de grote Rechter zullen branden als lampen van vuur, dan zult gij wel een andere houding aannemen dan die gij u tegenover de arme prediker van het evangelie veroorlooft. O mijn ongodvruchtige hoorder, voor een geval als het uwe zal het niet eens nodig zijn te oordelen, want uit uw eigen mond zult gij veroordeeld worden.

Doch ik ben hier niet gekomen om u alleen op uw zonden te wijzen, maar om u te helpen er aan te ontkomen. *Zóveel moest* gezegd worden. *Dit* was noodzakelijk, doch wij wenden ons thans tot iets, dat oneindig lieflijker is. Ik hoop, dat sommigen van u heden zullen willen luisteren naar dat woordje in mijn tekst: "*daarna*" Hij zei: "Ik wil niet, en *daarna* berouw hebbende, ging hij heen." Het is een lange laan, waarin geen kromming is. Laat ons hopen dat wij thans aan de kromming, het keerpunt, gekomen zijn. Nog is er plaats voor berouw, al is het ook, dat gij een dronkaard bent geweest. Of een vloeker, of een onkuise. De teerling is nog niet uitgeworpen. Verandering is nog mogelijk. God geve, dat voor u het ogenblik is gekomen, wanneer van u gezegd zal worden: "Daarna berouw hebbende, kwam hij tot andere inzichten: hij geloofde in Jezus, gehoorzamende aan het woord des Heeren en ging heen." Wellicht heeft de zoon in de gelijkenis er met wat meer kalmte over nagedacht. "Ik zal de zaak eens goed overwegen," zei hij bij zich zelf; rijp nadenken voert dikwijls tot betere handelingen. Ik was zuur en onvriendelijk jegens mijn goede vader; ik heb hem ruw geantwoord. En ik zag, dat hem, de vriendelijke en liefdevolle man, de tranen in de ogen kwamen. Het doet mij leed, dat ik hem gegriefd heb. Die gedachte brengt mij tot inkeer. Ik heb tegen hem "neen" gezegd. Doch ik heb er toen niet bij nagedacht. Ik vergat, dat zo ik heenging en werkte in mijns vaders wijngaard, ik daarmee voor mij zelf zou werken. Want ik ben zijn oudste zoon. En alles wat hij heeft zal mij toebehoren. Zodat het heel dwaas van mij was te weigeren tot mijn eigen nut en voordeel te arbeiden. Thans zie ik dat mijn vader mijn eigen belangen wilde behartigen. Ik zal dus heengaan en doen wat hij mij gezegd heeft." Zie, hij neemt zijn gereedschappen op en gaat heen, om uit alle macht te arbeiden. Hij zei: "Ik wil niet," doch hij had er berouw van en ging. En het wordt door iedereen toegestemd, dat hij de wil van zijn vader gedaan heeft. O, ik hoop, dat menig man en menige vrouw die zich thans hier bevinden, heden nog zullen uitroepen: "Ik herroep wat ik heb gezegd. Ik zal tot mijn Vader gaan en tot Hem zeggen: "Ik wil doen, wat Gij mij bevolen hebt. Ik zal uw liefde niet kwetsen. Ik zal de gelegenheid niet voorbij laten gaan om de belangen van mijn ziel te bevorderen. Ik zal het gebod van het evangelie gehoorzamen." Ik wil eens veronderstellen dat ik zodanig iemand voor mij

zie. En ik zal tot hem spreken. Wellicht zei hij: "Ik wil niet," omdat hij wezenlijk niet begreep wat godsdienst is. Hoe weinigen zijn er met dat al die weten wat de weg der zaligheid is, al gaan zij ook nog zo getrouw ter kerke. Zij hebben Gods plan van zondaren te begenadigen nog niet vernomen. Kent *gij* het plan der verlossing? Hoor het en leef er door. Gij hebt God beledigd. God moet de zonde straffen; het is een vaste wet, dat de zonde gestraft moet worden; hoe kan God u dan genadig zijn? Ach! Alleen op die wijze: Jezus Christus is van de hemel gekomen. En heeft geleden voor en in de plaats van allen, die op Hem vertrouwen. Hij heeft geleden, wat zij hadden moeten lijden, zodat God rechtvaardig is. En toch tegelijk in staat is door de verdienste van zijn geliefde Zoon ook aan de voornaamste der zondaars vergiffenis te schenken. Christus heeft, zo *gij* in Hem gelooft, uw schulden voor u betaald. Zo *gij* slechts komt en rust in Jezus, en in Jezus alleen, kan God u niet straffen voor uw zonden, want Hij heeft Jezus er voor gestraft. En het zou niet rechtvaardig in Hem zijn, zo Hij Christus gestraft hebbende, ook u nog ging straffen. Zo Hij eerst betaling eiste van de Borg, en daarna ook nog van de schuldenaar. Waarde hoorder, wie *gij* ook zijn mag, wat uw vroegere leven ook geweest zij, zo *gij* op Christus wilt betrouwen zult *gij* in een ogenblik zalig worden van al uw zonden. Geheel uw voorbijgegangene leven zal uitgedelgd worden. Er zal in Gods boek geen enkele beschuldiging tegen uw ziel vermeld blijven, want Christus, die voor u gestorven is, zal uw schuld wegnemen. En u onbesmet en onbevlekt voor Gods aangezicht stellen. Lees het laatste vers van mijn tekst. En *gij* zult zien, dat het door het geloof was dat de mensen van ouds het koninkrijk Gods ingingen. En dat het ook heden nog door het geloof is, dat de mensen zalig worden. "Ziet het Lam Gods," zei Johannes de Doper. En zo *gij* ziet op dit bloedend Lam zult *gij* leven. Verstaat *gij* dit? Is het niet eenvoudig? Is het niet geschikt voor u? Wilt *gij* nog weigerachtig blijven om er aan te gehoorzamen? Zegt *gij* niet terstond: "Het is zó eenvoudig! Ik zal op Jezus vertrouwen! Ik zal met Gods hulp heden morgen tot Hem komen, want eer de zon ten ondergang neigt, zou de dood mij kunnen overvallen. Ik wil op Christus betrouwen om mij te verlossen. Kostelijke, heerlijke weg der zaligheid! Waarom zou ik niet zalig worden?"

Het is ook mogelijk, dat *gij* gezegd hebt: "Ik wil niet," omdat *gij* wezenlijk dacht, dat er voor u geen hoop meer was. O mijn vriend! Laat mij u verzekeren ach! Hoe verheugt het mij dat ik hiertoe in staat ben -dat er door het dierbaar bloed van Jezus hoop is, zelfs voor de snoodsten. Niemand kan zo ver gegaan zijn, dat de uitgestrekte arm van Christus hem niet zou kunnen bereiken. Christus verlustigt zich er in de grootste zondaren zalig te maken. "Predikt het evangelie aan alle creaturen," zei hij tot zijn apostelen, "maar begint" - waar? "Van Jeruzalem. Daar wonen de ongelukkigen, die Mij in het aangezicht spogen. Daar wonen de wreedaards die de nagels door mijn handen dreven. Gaat heen, predikt het evangelie, aan hen het eerst. Zegt hun, dat Ik machtig ben, niet slechts kleine zondaren zalig te maken, maar ook de voornaamste der zondaren. Zegt hun op Mij te vertrouwen, zo zullen zij leven." Waar bent *gij* wanhopende? Ik weet, dat de duivel zal trachten het geklank van het evangelie uit uw oren te houden. En daarom zou ik willen "roepen uit de keel en niet inhouden." O *gij* wanhopende zondaren, er is aan deze zijde van de poorten der hel geen plaats voor wanhoop. Indien *gij* door de onreinste hollen der ongerechtigheid bent heengegaan, kan toch geen enkele vlek bestand blijven tegen het reinigend bloed van Christus. O ik vertrouw, dat *gij*, nu *gij* weet dat er hoop voor u is, zeggen zult: "Ik zal terstond komen en op Jezus vertrouwen.

Terwijl ik u dus zou willen aanmoedigen om berouw te hebben van uw veronachtzamen van God, zo laat ik u mogen uitnodigen om tot Jezus te komen. En hierop bij vernieuwing bij u aan te dringen. Ach! Mijn vriend, weldra zal uw stervensuur daar zijn.

En ofschoon sommige goddelozen in hun stompzinnige ongevoeligheid zeer kalm sterven. En zij, gelijk de psalmist zegt, niet in de moeite zijn als andere mensen. En met andere mensen niet worden geplaagd. En hun kracht fris is, zo is het toch -of zij dit bemerken of niet - iets vreselijks om te sterven, terwijl uw zonden nog niet vergeven zijn. Wat zal uw schuldige ziel doen, als zij uw lichaam verlaat? Denk hier eens een ogenblik over na. Het is een zaak die uw gedachten wel waardig is. Sommigen van u zullen naar alle waarschijnlijkheid nog deze week sterven. Het is niet waarschijnlijk dat zovele duizenden als hier vergaderd zijn nog een gehele week doorkomen. En bij het einde er van nog leven zullen. Welnu, daar sommigen van ons weldra *kunnen* sterven, en wij allen eerlang *moeten* sterven, zo laat ons voor ons uitzien en eens een weinig nadenken. Stelt u voor, dat uw ziel van het omhulsel van uw lichaam ontdaan is. Gij hebt het lichaam achter gelaten. En uw geest bevindt zich in een nieuwe wereld. O, het zal heerlijk wezen, indien deze van het lichaam ontdane geest Jezus zal zien die gij hebt lief gehad. En terstond naar Hem heen zal snellen om te rusten aan zijn hart. En voor eeuwig te drinken uit de kristal heldere fontein der eeuwige zaligheid. Maar het zal verschrikkelijk zijn, indien, in stede hiervan uw huiverende geest ontwaakt om zich zonder vrienden te zien. Zonder thuis, hulpeloos, hopeloos. Gekweld door naberouw, gepijnigd door wanhoop. Wat zou het zijn als hij voor eeuwig moest uitroepen: "Ik heb mijn plicht gekend, maar volbracht hem niet. Ik heb de weg der zaligheid gekend. Doch heb er niet op willen wandelen. Ik heb het evangelie gehoord, maar ik heb er mijn oren voor toegestopt. Ik heb geleefd en heb eindelijk de wereld verlaten, zonder Christus. En hier ben ik nu. De hoop is voorbij, voor berouw of bekering is het te laat. Thans geen geloven meer. En evenmin is er ontkoming, want genade en liefde heersen niet langer." O mijn hoorder, ontferm u over u zelf. Ik heb medelijden met u. O! Indien mijn hand u kon wegrukken uit die vlam, hoe gaarne zou ik het doen! Zal *ik* met ontferming over u worden bewogen en zult *gij* geen medelijden hebben met u zelf? O, indien mijn pleiten bij u door Gods genade u kon bewegen om hedenmorgen op Christus te vertrouwen dan zou ik bij u blijven pleiten zo lang mijn stem mij niet begeeft. Mijn hart niet bezwijkt. En het leven nog in mij is! Maar ach! Heb medelijden met u zelf. Heb medelijden met die arme, naakte ziel, die zo spoedig sidderen zal onder de hevigste smart. Een smart die zij zich zelf veroorzaakt heeft. Een smart, waaraan zij niet heeft willen ontkomen. Een smart, waarvoor zij gewaarschuwd werd, doch die zij liever wilde verduren dan de zonde op te geven en zich onder de scepter der vrije genade te buigen.

Nu zou ik willen hopen, dat gij zegt: "Ik *heb* thans berouw en door Gods genade zal ik gaan." Indien dit zo is, laat mij u dan zeggen, dat er zeer velen in de hemel zijn, die eenmaal, gelijk gij, gezegd hebben: "Ik wil niet", maar daarna berouw hadden en zalig werden. Ik zal u een tafereel schetsen. Daar ginds zie ik een gezelschap van mensen te paard. En daar is er één, de fierste van allen, wie zij tot wacht strekken. Zij gaan naar Damaskus, opdat hij er de christenen in de gevangenis zou werpen en hen zou dwingen te lasteren. Saulus van Tarsen is de naam van die wrede, moorddadige vervolger. Toen Stefanus ter dood werd gebracht, heeft God tot deze man, deze Saulus gezegd: "Ga heen, werk heden in mijn wijngaard." Doch Saulus zei zeer duidelijk: "Ik wil niet. En om zijn vijandschap te bewijzen heeft hij geholpen Stefanus ter dood te brengen. Daar rijdt hij nu in allerijl om zijn boos opgezet plan te volvoeren. Niemand heeft zich met een vastere wil tegen de Heere gesteld dan hij. Maar mijn Heere Jezus kan de leeuw temmen. En zelfs een lam van hem maken. Terwijl hij daar heen rijdt wordt er een schitterend licht gezien, schitterender dan de zon op de middag. Hij valt van zijn paard. En ligt sidderend ter aarde. En nu hoort hij een stem uit de hemel, zeggende: "Saul, Saul, wat vervolgt gij mij?" En zijn ogen opheffende, ziet hij met verbazing dat hij onwetend de Zoon van God had vervolgd. Welk een verandering werd er door die

ontdekking in hem teweeggebracht! Die stem: "Ik ben Jezus die gij vervolgt", heeft zijn harde hart verbroken. En hem voor de zaak van Christus ingewonnen. Gij weet, hoe drie dagen daarna de eens zo hoogmoedige en dweepzieke man op de belijdenis van zijn geloof in Christus, die hij zo kort tevoren nog had vervolgd, gedoopt werd! En, indien gij een ernstig, vurig prediker wenst te zien, waar kunt gij een betere vinden dan de apostel Paulus, die, met zijn hart in vuur en vlam, telkens, en wederom, en nogmaals schrijft: "Het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus." Ik hoop dat er een Saul hier is die heden ter aarde wordt geworpen. Heere! Werp Gij hem neer! Eeuwige Geest! Werp Gij hem *thans* neer! Gij hebt het wellicht niet geweten dat gij tegen God hebt gestreden. Gij dacht, dat de godsdienst van Jezus een dwaze dromerij was. Gij wist niet, dat gij de stervende Heiland hebt beledigd. Thans weet gij het. Mocht uw consciëntie getroffen zijn. En mocht gij van nu voortaan de Heere dienen.

Nog een enkel woord omtrent dit punt. Indien iemand hier is, die na lange weigering eindelijk vertederd wordt en bereid is door het geloof in Jezus Christus een dienstknecht Gods te worden, zo laat mij hem tot zijn bemoediging zeggen dat hij niet in het minste of geringste achter staat bij hen, die gedurende zo lange tijd Hem hebben beleden zonder trouw te zijn aan hun belijdenis, want de tekst zegt: "De tollenaars en de hoeren gaan in in het koninkrijk van God." Doch wat meer? Zij gaan in *vóór* hen die beleden hebben God te dienen, doch niet trouw waren aan hun belijdenis. Gij, grote zondaars, zult in de hemel geen plaats achteraf hebben! *Dáár* zal voor u geen buitenste voorhof wezen. Gij, grote zondaars, zult even veel liefde ervaren als de besten, even veel blijdschap als de heerlijkste heiligen. Gij zult nabij Christus zijn. Gij zult met Hem zitten in zijn troon. Gij zult de eerkroon dragen. Uw vingers zullen de gouden harpen bespelen. Gij zult u verheugen met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. Wilt gij niet komen. Christus vergeet uw slecht gedrag van vroeger en nodigt u te komen. "Komt" zegt Hij, "komt herwaarts tot mij, allen die vermoeid en belast bent; en ik zal u rust geven." Dertig jaren van zonde zullen vergeven zijn. En er zullen geen dertig minuten nodig wezen om het te doen. Vijftig, zestig, zeventig jaren van ongerechtigheid zullen verdwijnen gelijk rijp voor de zon. Kom en betrouw op mijn Meester, daar gij schuilt in zijn bloedende wonden.

II.

Verleent mij nog een ogenblik uw aandacht terwijl ik zal spreken van hen, DIE ZICH SLECHTS IN SCHIJN ONDERWERPEN. Zij zijn overal in Engeland verreweg de talrijksten. En waarschijnlijk ook de talrijksten in deze vergadering. O gij, die u regelmatig onder mijn gehoor bevindt, gij, die mijn stem al dertien jaren lang gehoord hebt, velen uwer behoren tot deze klasse van mensen. Gij hebt tot de grote Vader gezegd: "Ik ga Heer!" Doch gij ging niet. Laat mij met droefheid uw beeld schetsen. Gij bent zeer regelmatig opgegaan naar het huis van het gebed. En gij zou er voor huiveren om een enkele Zondag te verspillen in uitstapjes naar buiten. Of in een andere manier van de Sabbat te schenden. Uitwendig hebt gij gezegd: "Ik ga heer." Als de Psalm wordt opgegeven, dan zingt gij hem, maar gij zingt hem niet met uw hart. Als ik zeg: "Laat ons bidden, dan sluit gij de ogen, maar in werkelijkheid bidt gij niet. Beleefd en bescheiden zegt gij: "Ik ga heer"; maar gij gaat niet. Gij geeft een denkbeeldige instemming met het evangelie. Als ik een leerstelling zou noemen, dan zou gij zeggen: "Ja, dat is waar; dat geloof ik." Maar uw hart gelooft niet. Gij gelooft het evangelie niet in het binnenste van uw wezen, want zo gij het deed, het zou uitwerking op u hebben. Iemand kan zeggen: "Ik geloof dat mijn huis in brand staat." Doch als hij zich dan naar zijn legerstede begeeft en in slaap valt, dan ziet het er niet naar uit, alsof hij het geloofde. Want als iemands huis in brand staat, dan tracht hij er uit te ontkomen. Indien

sommigen van u wezenlijk geloofden, dat er een hel is. En dat er een hemel is, gelijk gij andere dingen gelooft. Dan zou gij heel anders handelen dan gij nu handelt. Ik moet hier nog bijvoegen dat velen van u zeggen: "Ik ga heer," in zeer ernstige en plechtige zin. Want als wij prediken dan stromen u de tranen uit de ogen. En gij begeeft u naar huis en gaat in uw binnenkamer. En gij bidt enige ogenblikken. En iedereen denkt dat de onrust van uw gemoed zal eindigen in bekering. Doch uw vroomheid is "als een morgenwolk en als een vroeg komende dauw die heengaat." Gij bent als een mesthoop, die met sneeuw bedekt is: zo lang de sneeuw op u blijft liggen, bent gij wit en fraai om aan te zien, maar als de sneeuw smelt, dan blijft de mesthoop nog altijd een mesthoop. O hoe vele voor indrukken gevoelige harten gelijken hierop! Gij zondigt en toch komt gij in Gods huis. En siddert, terwijl het woord wordt verkondigd. Gij overtreedt en gij weent, en gij overtreedt opnieuw. In zekere mate gevoelt gij de kracht van het evangelie. En toch verzet gij er u al meer en meer tegen. Ach! Mijne vrienden, ik kan sommigen van u in het gelaat blikken en weten dat ik uw toestand nauwkeurig beschrijf. Al deze jaren hebt gij tegen God gelogen, zeggende: "Ik ga heer, terwijl gij niet gegaan bent. Gij weet, dat gij, om zalig te worden, in Jezus moet geloven, doch gij hebt niet geloofd. Gij weet, dat gij wederom geboren moet worden, doch aan die nieuwe geboorte bent gij nog vreemd. Gij bent zo godsdienstig als de zetel waarop gij neer zit, echter niet meer. En het is even waarschijnlijk voor u, dat gij naar de hemel gaat als het waarschijnlijk is voor deze banken. Maar hoegenaamd niet meer. Want gij bent dood in de zonde. En de dood kan de hemel niet binnen gaan. O mijn waarde hoorders, het smart mij dat ik zoiets zeggen moet en er niet nog meer door wordt ontroerd. En, wonder der wonderen, dat sommigen van u weten dat dit waar is. En er toch niet door verschrikt worden! Het is zeer gemakkelijk om op sommigen van u indruk te maken door een leerrede, doch ik vrees dat het bij die voorbijgaande indruk zal blijven. Gij bent als het water, waarop men slaat: de wond is spoedig genezen. Gij weet, en weet: gij gevoelt, en gevoelt, en gevoelt nogmaals. En toch doen uw zonden, uw eigen gerechtigheid, uw zorgeloosheid, of uw moedwillige goddeloosheid u, nadat gij gezegd had: "Ik ga, heer", uw belofte vergeten. En Gode liegen.

Ik heb zeer rondborstig gesproken tot de andere klasse van mensen. En mijn woord aan u moet even duidelijk wezen. Ook gij *beschuldigt* u *zelf*. Ook voor u zal het niet nodig wezen getuigen op te roepen. Gij hebt erkend dat het evangelie waar is. Gij had niets tegen de leer van de toekomstige straf, of van de toekomstige heerlijkheid. Gij hebt de dienst in het huis van God bijgewoond. En gij hebt gezegd, dat God goed is en waardig om gediend te worden. Gij hebt erkend, dat gij Hem hulde en trouw verschuldigd bent. Gij knielde zelfs neer en zei in uw gebed: "Heere, ik verdien uw toorn." De grote God behoeft zich slechts tot één van uw vormelijke gebeden te wenden, om er volkomen genoeg bewijzen in te vinden die u veroordelen. Uw morgengebeden, uw avondgebeden, allen zijn zij even geveinsd. En meer dan genoeg om u uit uw eigen mond te doen veroordelen. O zie toe! Ik bid u, zie toe, zo lang gij nog in het land der hope bent.

En gedurende al die tijd, dat gij onbekeerd bent gebleven hebt gij, gelijk mij door het 32ste vers herinnerd wordt, tollenaars en zondaren behouden zien worden door datzelfde evangelie dat op u geen kracht oefende. Weet gij het niet, jongeling? Ik bedoel u die de zoon bent van een godvruchtige moeder. Gij weet dat gij nog niet bekeerd, niet verlost bent. Toch had gij een dronken werkman in de dienst van uw vader. En hij is in de laatste jaren een sober christelijk man geweest. Hij is verlost en behouden. En gij hebt wellicht de slechte gewoonten aangenomen die hij verzaakt heeft. Gij weet dat arme gevallen vrouwen van de straat opgenomen werden en tot de kennis van Christus zijn gebracht. En dat zij thans tot de schoonste, lieflijkste bloemen behoren in de hof

van Christus. Ofschoon zij eens verworpingen waren. En toch zijn sommigen van u, achtenswaardige lieden die nooit in uw leven in enige uitwendige ondeugd bent vervallen, nog onbekeerd. Nog altijd zegt gij tot Christus: "Ik ga, heer." Doch gij bent niet gegaan. Nog altijd bent gij zonder God! Zonder Christus! Verloren! Verloren! Verloren! Toch zou men zich geen uitwendig schoner karakters kunnen denken. Ach! Ik zou over u kunnen schreien! O hoedt u, wacht u er voor als Sodomsappelen te zijn die een fraai aanzien hebben, maar van binnen niets dan as bevatten. Wacht u er voor om als Bunyan's bomen te zijn die van buiten groen, maar inwendig vermolmd waren. En voor niets anders geschikt dan tonder voor des duivels tonderdoos te leveren. O wacht u van, gelijk sommigen van u, te zeggen: "Ik ga, heer," terwijl gij niet gaat. Ik zie soms zieken die mij droefenis en schrik veroorzaken. "Mijn waarde vriend," zeg ik tot hen, "gij gaat sterven. Hebt gij hoop op de hemel? Geen antwoord. "Hebt gij besef van uw verloren toestand?" "Ja, mijnheer." "Christus is voor zondaren gestorven." Ja, mijnheer." "Door het geloof worden wij zijn genade deelachtig." "Ja, mijnheer." Het is immer "Ja, mijnheer." Soms wenste ik wel van God dat zij mij tegen spraken, want indien zij slechts eerlijk genoeg waren om te zeggen: "Ik geloof er geen woord van" dan zou ik weten hoe met hen te handelen. Onbuigzame eiken worden neergeveld door de storm, doch zij die als de wilg, zich buigen voor iedere wind, waar is de wind die hen zal breken? O waarde broeders, wacht u er voor verhard te worden onder het evangelie. Of, wat op hetzelfde neerkomt, slechts voorbijgaand en tijdelijk te worden vertederd. Wacht u van een veelbelovend hoorder van het woord te zijn en niet verder te komen!

Ik wens mijn rede niet met deze schijnbaar zo harde woorden te eindigen, ofschoon die woorden, hoe hard zij ook schijnen, vol van liefde zijn voor uw ziel. Ook voor u heb ik een goed woord. Ik vertrouw dat de Heilige Geest, terwijl gij u nog hier in dit gebouw bevindt, een verandering in u zal werken. Want hoewel gij al deze jaren valse getuigenissen hebt afgelegd voor God, zo is er aan deze evangeliemaaltijd toch ook nog plaats voor u. Hebt gij wel gelet op de tekst? "De tollenaars en de hoeren zullen *u voorgaan* in het koninkrijk van God. Dus is het duidelijk dat gij na hen nog kunt komen. Want er zou niet gezegd zijn dat zij u *voorgaan* indien gij niet na hen zou komen. Indien de Heere uw hart verbreekt dan zult gij bereid zijn de Heere Jezus tot uw Alles in allen te nemen, juist op dezelfde wijze als een dronkaard dat doen moet, ofschoon gij geen dronkaard bent. Gij zult bereid zijn te rusten in de verdienste van Jezus, juist zoals een hoer dat doen moet, ofschoon gij dat nooit geweest bent. Nog is er plaats voor u, jonge lieden, ofschoon gij uw geloften hebt verbroken. En uw overtuiging geweld hebt aangedaan. Ja, en ook gij, ouden van dagen, kunt nog toegebracht worden. Ofschoon gij zó lang onder de uitwendige genademiddelen hebt geleefd, doch nooit uw hart aan de Heere Jezus hebt gegeven. O, komt toch! Mocht de Heere u nog heden toebrengen. Mocht de Heere u hier aan deze plaats er toe brengen om in stilte te zeggen: "Door Gods genade zal ik Hem niet langer slechts in schijn aanbidden en dienen. Ik zal mij overgeven in deze dierbare handen die voor mij doorboord werden. Aan dat dierbare hart dat voor mij werd doorstoken; heden zal ik mij aan Jezus onderwerpen.

De zaak is, mijne vrienden - en hiermede wens ik de overdenkingen van dat onderwerp te besluiten - dat hetzelfde evangelie gepredikt moet worden aan de ene klasse van mensen evenals aan alle andere klassen van mensen. Ik bid God, dat het nooit zal gebeuren dat wij in onze prediking spreken van de stand van de werklieden. En van de middenstanden en van de hogere standen. Ik ken onder u geen verschil. Als ik het evangelie predik bent gij allen voor mij gelijk. Of gij koningen en koninginnen of straatvegers bent. Satijn en katoen, laken en bombazijn. Voor het evangelie is het alles gelijk. Als gij pairs bent van het koninkrijk (de hoogst aanzienlijken in den lande) dan doen wij aan het evangelie niets af of toe, om het pasklaar voor u te maken. En als gij de

diepst gezonkenen bent onder de dieven sluiten wij u niet uit van de roeping der genade. Het evangelie komt tot de mensen als zondaren, allen gelijkelijk gevallen in Adam, allen gelijkelijk in het verderf gestort door de zonde. Ik heb niet één evangelie voor Hare Majesteit, de koningin. En een ander evangelie voor de bedelares. Neen, er is slechts één weg der zaligheid, Slechts één fundament, slechts één verzoening, slechts één evangelie. Ziet op Christus' kruis en leeft. Hoog opgericht was de koperen slang. En al wat Mozes zei, was: "Ziet." Was er een vorst uit het huis van Juda gebeten, zo werd hem gezegd te zien. Zonder dat zien zou zijn leeuwenstandaard met zijn kostbaar blazoën hem niet hebben gebaat. Was er een arme, een onaanzienlijke gebeten, hij moest zien. En de kracht en uitwerking was voor hem hetzelfde als voor de grootste en machtigste in het leger. Ziet! O ziet op Jezus! Geloof in de Zoon van God en leeft. Eén koperen slang voor geheel het leger, één Christus voor alle standen en rangen van mensen. Hoe heerlijk zou het wezen als wij heden allen in staat waren om op Christus te vertrouwen! Mijn broeders, waarom zou dit ook niet kunnen? Hij is ons aller vertrouwen waardig. De geest Gods is machtig het geloof in allen te werken. O zondaar, zie op hem! Waarde hoorders, wellicht zal ik nooit weer tot sommigen van u spreken. En daarom zou ik zeer bijzonder bij u op deze zaak willen aandringen. Bij de ure des doods, bij het plechtige en ontzaglijke der eeuwigheid smee ik u. Neemt toch de enige medicijn aan tegen de zonde, welke God zelf de stervende mensenkinderen aanbiedt. De medicijn van een bloedende Plaatsbekleder voor u. En in uw plaats lijdende, geloofd en met het hart aangenomen. De weg der zaligheid bestaat uit niets anders dan dit: rust alleen en uitsluitend in Christus! Wees geheel en al van Hem afhankelijk. Men vroeg eens aan een neger wat hij deed. En hij antwoordde: "Ik val maar op de rots. En die op de rots is gevallen, kan niet lager vallen." Werpt u op die rots, zondaar! Werp u op die Rots, de Rots der eeuwen. Lager kunt gij niet vallen. Ik zal besluiten met een welbekend voorbeeld. Uw toestand is die van een kind in een brandend huis. Dat kind had zich een weg weten te banen naar het venster, maar het bleef aan het kozijn hangen. De vlammen sloegen onder hem uit het raam. En de arme knaap zou spoedig verbrand zijn of te pletter zijn gevallen. En daarom klemde hij zich met de greep des doods aan die steunbalk vast. Hij durfde hem niet loslaten, totdat een sterk man beneden hem stond. En hem toeriep: "Laat u vallen, jongen, laat u vallen, ik zal u opvangen." Het geloof nu, dat die man sterk was, bracht de knaap geen redding aan - dat was alleen maar een goede hulp voor hem om tot geloof te komen doch hij zou dat hebben kunnen weten en toch omkomen. Wèl was het geloof echter, toen de knaap het kozijn losliet en zich in de sterke armen van zijn vriend liet vallen. Zo is het met u, zondaar, hetzij gij u vastklemt aan uw zonden of aan uw goede werken. De Heiland roept: "Laat u vallen in mijne armen!" Het is geen doen, dat zalig maakt, geen doen van mensen. Het is geen werk, het is het betrouwen op het werk, dat Jezus reeds volbracht heeft. Vertrouwen! Dat is het woord, eenvoudig, vast, hartelijk, ernstig vertrouwen. Heb vertrouwen. En het zal geen uur duren, of gij bent verlost. Gij zou dit gebouw hebben kunnen binnentreden, zo zwart als de hel. Doch zo gij op Jezus vertrouwt bent gij volkomen begenadigd. In een oogwenk, sneller dan een bliksemstraal is de daad der genade geschied. O moge God, de Heilige Geest, het thans doen. Mocht Hij er u toe leiden om te betrouwen, opdat gij zalig mag worden. *Amen.*

Arbeid in de wijngaard des Heeren (Matth. 21:28)

"Zoon! Ga heen, werk heden in mijn wijngaard." Matth. 21 : 28.

Ik zal mij heden niet streng bepalen tot het verband van deze woorden, noch ze in strikte zin gebruiken, zoals zij voor het eerst werden gesproken. Ik zal wellicht bij het einde een korte verklaring geven van de gelijkenis. Maar thans neem ik de vrijheid ze van hun onmiddellijke context te scheiden en ze te gebruiken als een stem, die, geloof ik, dikwijls weerklinkt in de oren van Gods volk, en soms tevergeefs weerklinkt: - "Zoon ga heen, werk heden in mijn wijngaard." Het is zeker, dat God nog steeds tot ons spreekt. Hij heeft tot ons gesproken in zijn woord. Dáár zijn zijn geboden en beloften, zijn inzettingen en getuigenissen. Wie oren heeft om te horen, die hore naar deze heilige orakelen. Maar behalve deze algemene openbaringen, zijn er nog raadgevingen en bestraffingen, die meer bijzonder en meer persoonlijk tot de consciëntie gericht zijn; stemmen, zacht als fluisteringen bij tijden en ogenblikken. En op een andermaal weer luid als de donderslagen, die van den Sinai weerklonken. De Heere heeft een wijze van spreken tot de mensen, wanneer Hij, gelijk Elihu zei: "de oren der mensen opent en hun onderricht verzegelt." (In Job 33:16 naar de Engelse overzetting). Aldus spreekt Hij wanneer Hij hen door Zijn genade krachtadig roept in hun bekering. Zo heeft hij voorheen "Samuël, Samuël" geroepen, totdat het kind antwoordde. Zo zei Hij: "Mattheüs, volg mij." Zo riep Hij: "Zacheüs, kom af" Zo riep Hij: "Saul, Saul, wat vervolgt gij mij?" Zo heeft Hij ook sommigen van ons genodigd, totdat de goddelijke stem helder en onweerstaanbaar werd. Evenzo hebben velen van ons horen zeggen: "Zoon, geef Mij uw hart." En wij hebben Hem ons hart gegeven. Wij konden niet anders. Die stem had zulk een bekoring voor ons, en beheerste ons met zo goddelijke kracht, dat wij ons hart aan de God van de liefde hebben overgegeven. Van toen af moet gij, die de Heere kent, dikwijls een stem tot u hebben horen spreken, die u gebod zijn aangezicht te zoeken in het gebed. Gij had het wellicht zeer druk met wereldse aangelegenheden; maar gij bespeurde een verborgen drang, die zich van u meester maakte, zodat gij er behoefte aan had u voor enige ogenblikken af te zonderen, ten einde met God te spreken. Gij weet hoe het u was, als gij gepeinsd hebt in de eenzaamheid, hoe gij dan alleen was en toch niet alleen. Er was er één met u, wiens aangezicht gij niet zien kon, maar wiens tegenwoordigheid gij gewaar werd. Gij gevoelde, dat gij *moest* bidden. Dit kostte u volstrekt geen moeite of inspanning. Het was u even gemakkelijk te bidden als adem te halen. En het was u even aangenaam, als uw dagelijks brood te eten. Gij gevoelde, dat de Heere u heentrok naar de troon der genade, en tot u zei: "Mijn zoon, vraag wat gij wilt, en het zal u geschieden." Gij moet u van zodanige stem bewust zijn geweest.

En hebt gij ook niet op verschillende ogenblikken in de stilte van uw eigen gemoed gehoord, hoe de Heere u riep tot inniger gemeenschap met Hem? Hebt gij in uw ziel zo al niet de woorden van de Bruidgom uit het Hooglied gehoord, maar dan toch de zin er van verstaan: - "Kom, mijn liefste, laat ons zien of de wijnstok bloeit; bij mij van de Libanon af, O bruid, kom bij mij van de Libanon af." Gij bent opgestaan en heengegaan. Gij bent gegaan in de verborgen plaats, waar Christus u Zijn liefde getoond heeft, totdat gij grote lust had in zijn schaduw, en zijn vrucht uw gehemelte zoet was. Onze ervaring doet ons weten, dat er hemelse stemmen zijn, die ons nodigen tot gebed en ons roepen tot gemeenschapsoefening. En sommigen van u bent u nog bewust geweest van een andere stem, - en ik wens vurig, dat wij haar heden allen zullen horen, namelijk de meer krijgshaftige en opwekkende roeping tot de dienst van de Heere Jezus Christus. Sommigen van u zijn aan deze stem reeds gedurende vele jaren gehoorzaam

geweest. En zij roept al luider en luider. Gij hebt geogst, gij hebt de last en de hitte van de dag gedragen, maar toch kunt gij de sikkel niet neer werpen, uw hand blijft er aan kleven. Ja veeleer doet gij thans reusachtige schreden, en maait met elke slag nog meer van het kostbare koren weg. Gij gevoelt, dat gij er, zo lang als gij leeft, niet van kunt aflaten. Een goddelijke stem schijnt u te roepen en tot u te zeggen: "Volg mij na, en ik zal u een visser van de mensen maken. "Zie ik heb u tot een uitverkoren vat gesteld, om mijn naam te dragen voor de heidenen." Gij hebt die stem gehoord en gij streeft er naar om haar hoe langer hoe meer te gehoorzamen.

Anderen hebben haar òf nooit gehoord, òf zijn haar vergeten, zo zij haar gehoord hebben. Niemand is zo doof dan zij, die niet willen horen. En er zijn sommigen, die voor zulke vermaningen zeer doof zijn. Zij zijn gelijk Issaschar - een sterk gebeende ezel neder liggende tussen twee lasten (Gen.49:14) maar geen van beide opheffende. Ik vrees, dat de vloek van Meroz over hen komen zal, omdat zij "niet gekomen zijn tot de hulp van de HEERE, tot de hulp van de HEERE tegen de machtigen" (Richteren 5:23). Nu zijn er wellicht heden christenmannen en -vrouwen hier, aan wie het is, alsof de hand van de Gekruisigde op hen gelegd was, en alsof zij Hem hoorden zeggen "Gij zijt uws zelfs niet, want gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn. Ontwaakt, gij die slaapt, en sta op uit de doden; en Christus zal over u lichten."

Ik hoop, dat de tekst door God gezegend zal worden om zulk een stem te zijn. Terwijl wij er naar luisteren, merken wij vier dingen.

Ten eerste, *de hoedanigheid, in welke zij ons roept*, "Zoon";

Ten tweede, *de dienst, waartoe zij ons roept*, "ga heen, werk";

Ten derde, *de tijd, waarvoor zij ons roept*, "ga heen, werk heden";

En ten vierde *de plaats, waarheen zij ons leidt*, "ga heen, werk heden in mijn wijngaard."

I.

DE HOEDANIGHEID IN WELKE ZIJ ONS ROEPT.

Het schijnt mij toe een zeer krachtige woordkeus te zijn. "Zoon, ga heen, werk heden in mijn wijngaard." De arbeid wordt zeer lieflijk, als ons bevolen wordt voor de Heere te arbeiden, niet als slaven, noch als dienstknechten, maar als zonen. Mozes spreekt tot ons en zegt: "Dienstknecht, ga heen, en werk voor uw loon." Maar de Vader in Christus spreekt tot ons en zegt: "Zoon, ga heen, werk heden in mijn wijngaard." Niet mæer dan dienstknecht, maar als zoon zult gij de Heere dienen. Toen de verloren zoon tot zijn vader teruggekeerd was; zei hij: "Maak mij als een van uw huurlingen." Dat was geen evangelisch gebed, en het werd ook niet verhoord. De vader zei: "Deze mijn zoon was dood, en is weer levend geworden," en zo ontvangt hij hem volstrekt niet als een huurling, maar als een zoon. O, geliefd volk van God, ik vertrouw dat gij altijd duidelijk zult weten te onderscheiden tussen het verbond der werken en het verbond der genade. Als gij voor God werkt, werkt gij niet *voor* het leven, maar *uit* het leven. Gij streeft er niet naar Christus te dienen ten einde zalig te worden, maar omdat gij zalig gemaakt bent. Gij gehoorzaamt niet aan zijn geboden, ten einde zijn kinderen te worden, maar omdat gij zijn kinderen zijt, en daarom navolgers Gods zijt, als geliefde kinderen. Gij zegt "Abba, Vader," omdat gij de geest der aanneming binnen in u gevoelt, en gij om die reden de geboden van uw Vader tracht te gehoorzamen. Daarom zeg ik tot niemand uwer: "Ga heen, werk voor God, opdat gij zalig mocht worden." Ik zou het aldus niet durven voorstellen. "Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden." Maar sprekende tot hen, die reeds verlost zijn, is de evangelievermaning evangelisch voorgesteld - "Zoon, ga heen, werk heden in mijn wijngaard."

En dit klemt te meer, wijl het, ons toesprekend als zonen, ons herinnert aan de grote liefde, die ons gemaakt heeft wat wij zijn. Van nature waren wij kinderen des toorns, gelijk ook de anderen, maar geliefden, "Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk, dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden." Denk aan de liefde, die ons heeft verkoren, toen wij nog vreemdelingen en vijanden waren; de liefde, die ons heeft aangenomen en ons in zijn huisgezin heeft opgenomen, zich verwonderende terwijl zij het deed, want de Heere wordt voorgesteld als zeggende: "Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten?" Alsof het iets vreemds was, dat de zodanigen als wij tot de kinderen Gods gerekend zouden worden. Die liefde, die ons heeft aangenomen, bleef daar niet bij stil staan, maar, na ons het recht van kinderen gegeven te hebben, gaf zij ons ook de aard, de natuur van kinderen, waarom wij wedergeboren werden - "wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden; wedergeboren, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende woord van God." Denk nu eens na over verkiezing, aanneming, wedergeboorte. En als de Heere u aanspreekt als "Zoon", denk dan aan dat alles, en zeg: "Ik ben God een onmetelijke som van dankbaarheid verschuldigd, terwijl Hij mij in staat gesteld heeft zijn zoon te worden, daar Hij mij de macht en het voorrecht schenkt een kind Gods te worden. Daarom gevoel ik de eis der verplichting. En ik zou gaarne arbeiden in de wijngaard, omdat ik zijn kind ben. En dit door genade ben geworden.

Gij ziet, mijne vrienden, dat dit ons dringt om des te meer uit alle macht te arbeiden in de wijngaard, omdat wij kunnen terugdenken, niet slechts aan de genade, die ons tot zoon gemaakt heeft, maar aan de voorrechten, die deze zelfde genade, nadat zij ons tot zonen gemaakt had, heeft geschonken. Want, indien wij kinderen Gods zijn, dan zal de Heere voor ons voorzien. Hij zal ons kleden, Hij zal ons genezen, Hij zal ons beschermen, Hij zal ons geleiden, Hij zal ons opvoeden, Hij zal ons bekwaam maken om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht. Herinnert u ook het kostelijke woord: "Indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen van God, en mede-erfgenamen van Christus; zo wij anders met hem lijden, opdat wij ook met hem verheerlijkt worden." Indien wij erfgenamen Gods zijn, hoe groot is dan onze erfenis! En indien wij mede-erfgenamen zijn van Christus, hoe zeker en gewis is dan die erfenis. Thans, geliefden, hebben wij zodanige bezitting verkregen, dat de engelen zelf ons zouden kunnen benijden, want ik verstout mij een plaats uit de Schrift hierop toe te passen - zonder daarom, naar ik hoop, die plaats te verwringen. - "Tot wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt mijn Zoon?" Maar wel spreekt Hij aldus tot ons, nietige aardwormen. En als Hij ons gebiedt Hem te dienen, dan spreekt Hij ons toe met die naam, zeggende: "Zoon, dochter, ga heen, werk heden in mijn wijngaard. Ik heb u talloze voorrechten geschonken door u tot mijn kind te maken. Ik heb u deze wereld gegeven en de toekomstige. De aarde is uw herberg, en de hemel is uw huis, uw vaderland. En daarom, omdat Ik dit alles voor u gedaan heb - en wat zou Ik meer voor u hebben kunnen doen dan u tot mijn kind te maken? - daarom, zeg Ik, ga heen, werk heden in mijn wijngaard."

Als Hij aldus door die benaming van zoon als het ware een beroep op ons doet, dan wordt hiermee verondersteld, dat er gewaarwordingen in ons zijn, die beantwoorden aan de staat, waartoe onze hemelse Vader ons roept. Hij zegt "zoon." Indien iemand van u, een zoon zijnde, een vader heeft, en indien die vader wenst, dat gij iets voor hem zult doen, en hij u toespreekt als "mijn zoon", dan zou gij terstond gevoelen, dat gij, al wat gij *kunt* doen, verplicht zijt te doen, omdat gij een zoon zijt. Het zou het kinderlijk gevoel in u doen ontwaken, dat zeer snel bereid is beide tot gehoorzaamheid en tot liefde. En als de Heere u, mijn broeder, aanziet, en tot u zegt "zoon", dan wordt hiermee

verondersteld, dat u door zijn genade de natuur van een kind in het hart is gegeven. En dat deze kinderlijke aandrift u snel het antwoord op de lippen legt: "Mijn Vader, wat zegt Gij tot mij? Spreek, Heere, spreek, Vader want uw zoon hoort, Ik verlang uw wil te doen. Het is mij een verlustiging, want voor mij is het de grootste vreugde, dat Gij mijn Vader zijt en mijn God. Daarom, Heere, is mijn hart thans bereid om te luisteren naar alles wat Gij mij te zeggen hebt, en mijn hand is bereid om het te doen, zo uw genade er mij toe in staat stelt. Sterk mij slechts in uw wegen." Zoon, dochter, ga heen, werk heden in mijn wijngaard.

Door het gebruik van die term "zoon" wordt mede verondersteld, dat gij iets van de hoedanigheid of kennis bezit, die u geschikt zal maken om te doen wat Hij u gebiedt. Iemand, die een wijngaard heeft, zal natuurlijkerwijs veronderstellen, dat zijn zoon iets van wijngaarden afweet. De knaap zal er door zijn vader al iets van te weten zijn gekomen. En gij, die de Heere kent, zijt de enigen, die Hem in zijn wijngaard kunt dienen - dat is: niemand kan zielen winnen voor Christus, die niet zelf voor Hem gewonnen is. Als er een verloren kind van de dwaalweg terug gebracht moet worden, dan zal dit geschieden door een der kinderen, die zelf gevonden werd. "Tot de goddeloze zegt God: wat hebt gij mijn inzettingen te vertellen?" Maar aan u die zijn zonen en dochters zijt, vertrouwt Hij het evangelie. Hij vertrouwt het u toe om het aan anderen te brengen, zodat zij er toe komen zijn naam te kennen en te beminnen. O waarde vrienden, het moet iets vreselijks zijn te trachten de zielen van anderen te redden, terwijl gij zelf nog verloren zijt. En welk een ongelukkig mens moet hij wezen, die het evangelie heeft te prediken, dat hij nooit heeft gekend; van beloften moet spreken, die hij nooit heeft geloofd, en een Christus moet verkondigen, op wie zijn ziel nooit heeft vertrouwd! Maar als de Heere tot u spreekt als tot zijn zoon, of zijn dochter, dan is het feit, dat gij in die betrekking tot Hem staat, het bewijs, dat gij de hoedanigheid bezit om Hem te dienen. En daarom moet gij er u niet aan onttrekken. Gij moet uw talent niet in een zweetdoek wegleggen, want gij hebt een talent in het feit zelf, dat gij een kind Gods zijt - een zoon of dochter van de Allerhoogsten.

Aldus heb ik getracht het karakter, de hoedanigheid aan te tonen van hen, tot wie de Heere spreekt; maar ik kan dit niet zo doen, dat zij, die zijn kinderen niet zijn, er belang in stellen. Maar wèl zeg ik tot diegenen van u, die een volk zijt, dat nabij Hem is, en voor wie Hij als een Vader is, dat dit feit u grote eisen stelt: "Ben Ik dan een Vader waar is mijn eer?" Indien gij mijn kinderen zijt, waar is uw vreze?" Indien de Heere u werkelijk in zijn huisgezin heeft opgenomen, zijt gij Hem dan niet de gehoorzaamheid en de liefde verschuldigd van kinderen? En wat kan natuurlijker zijn, dan, zo er huishoudelijk werk te doen is - werk in de wijngaard - dat uw Vader van u verwacht, dat gij het doen zult en Hij zich zal wenden tot u, die Hij zo lang en zo uitnemend heeft lief gehad, zeggende: "Zoon, dochter, ga heen, werk heden in mijn wijngaard."

II.

Laat ons thans stil staan bij het tweede punt, en dat is: "DE DIENST, WAARTOE DE HEERE ONS ROEPT - "Ga heen, werk."

Ik ken christenen, die de naam van werk niet beminnen. En zeer donker zien zij u aan, als gij hen van plicht spreekt. Die donkere blikken trek ik mij echter niet aan, want er zijn mensen, die door hun wrevelig humeur en hun donkere blikken hun eigen boze gezindheid openbaren. Wie twist met het gebod, twist met God. Laat hij dat in gedachten houden. En hij, die het praktische deel van het christendom niet bemint, kan met het leerstellige deel doen, wat hij wil; want aan de zaak heeft hij part noch deel. Het ware kind van God zegt met David: "Ik zal mij vermaken in uw geboden", en "uw inzettingen zijn mij gezangen geweest ter plaatse van mijn vreemdelingschappen." De geboden van het evangelie verschaffen hem zelfs stof tot zingen. En nu zegt de tekst:

"Ga heen, werk." Dat is praktisch, dat is reëel. Ga heen, werk. Hij zegt niet: "Mijn zoon, ga heen, denk, en maak bespiegelingen; oefen u in merkwaardige proefnemingen; verzin nieuwe leerstellingen en verbaas uw medemensen door uw grillen en buitensporigheden." "Mijn zoon, ga heen, werk." En hij zegt hier niet: "Mijn zoon, ga heen, en woon alle conferenties bij, die van het ene tot het andere einde van het jaar worden gehouden; ga heen, leef in een voortdurende verbijstering door allerlei verschillende en tegenstrijdige meningen aan te horen; ga van de ene godsdienstige bijeenkomst naar de andere. En voedt u aldus met "vet vol mergs." Op dit alles moet behoorlijk en op de bestemde tijd acht worden geslagen, maar hier heet het: "Ga heen, werk." Hoe veel christenen zijn er niet, die schijnen te lezen: "Ga heen, beraam plannen"; en zij komen altijd met het een of andere wondervolle plan voor de dag, om de ganse wereld te bekeren; maar nooit ziet men hen aan het werk om ook maar een kind tot de Heere te brengen. Nooit hebben zij een goed woord voor iemand, ja zelfs voor geen kind op een Zondagschool. Immer beramen zij plannen, nooit brengen zij iets ten uitvoer. Maar de tekst zegt: "Mijn zoon, ga heen, werk." O ja, maar zij die er niet van houden zelf te werken, tonen het grootse van hun talenten door allerlei verkeerd te vinden in hen, die goed werken. Zij hebben een bijzonder helder inzicht in de vergissingen en eigenaardige zwakheden van de beste arbeiders, van welke de ijver en de vlijt nooit verslappen. Evenwel, de tekst zegt niet: "Mijn zoon, ga heen, kritiseer"; maar wat hij zeer duidelijk zegt, is: "Ga heen, werk." Toen Andrew Fuller eens op zeer scherpe wijze door sommige Schotse Baptisten werd aangesproken over de tucht in de kerk, antwoordde hij: "Gij zegt, dat bij u de tucht zoveel beter is dan bij ons. Zeer wel, maar tucht heeft tot doel goede krijgsknechten te vormen. Nu strijden mijn soldaten beter dan de uwe, en daarom denk ik, dat gij niet zoveel over de tucht bij ons moest spreken." En zo is het ook het ware niet om maar altijd over de soort van kerkregering te denken en te redeneren. En over allerlei plannen en methodes. En reglementen, waarvan de overtreding als een ernstige misdaad beschouwd wordt. Dit alles is goed op zijn eigen plaats, want orde is goed en moet er zijn. Maar ach, laat ons nu toch ook eens aan het werk gaan. Laat er iets gedaan worden. Ik geloof, dat de kostelijkste arbeid voor God soms op zeer onregelmatige wijze geschiedt. Laten wij ons ontdoen van al het overtollige, en ons met lust en ijver aan het werk begeven. Ik wenste wel van God, dat sommige christenen hiertoe in staat waren. Ontdoet u van alles, werpt weg al het overtollige van orde, en regel, en gewoonte, en van alles wat u in de weg staat om arme zielen van de dwaalweg terug te brengen. Daar snellen zij voort, voort op het hellend vlak, dat naar de hel voert. En wij ijveren voor dit systeem en dat systeem. En peinen over de beste manier om de zaak *niet* te doen, en wij benoemen commissies om te overwegen, en te beraadslagen, en op te schorten, en uit te stellen, en het werk ongedaan te laten. De beste manier is op te staan en het te doen. En de commissie dan maar naderhand haar zittingen te laten houden. God geve ons dit te doen. Mijn zoon, ga heen, *werk* heden. Laat er iets praktisch, iets reëels gedaan worden.

En met goed werk wordt iets bedoeld, dat inspanning, ernst, zelfverloochening en wellicht ook volharding vordert. Het zal nodig zijn, dat gij er u aan geeft, zodat gij zeer veel zult moeten opgeven, dat u zou verhinderen het te doen. O christen mannen en vrouwen, gij zult God niet zeer verheerlijken tenzij gij waarlijk uw krachten gebruikt in de wegen van de Heere, en uw lichaam, uw ziel en uw geest - alles wat in u is - besteedt en aanwendt voor het werk van de Heere Jezus Christus. Om dit te doen behoeft gij uw huisgezin, uw winkel, uw wereldlijke roeping niet te verlaten. Gij kunt God ook daarin dienen. Dikwijls zult gij daar een gunstig terrein vinden, om er voor de Heere te arbeiden; maar dan moet gij er u zelf ook geheel aan geven. Wie zelf half in slaap is, zal geen zielen winnen voor Christus. De strijd, die voor de Heere Jezus gestreden moet

worden, vereist wakkere mannen, die door de Geest van God levend zijn gemaakt. "Mijn zoon, ga heen, werk heden in mijn wijngaard." Ga niet heen om Zondagsschooltje te spelen. Ga niet heen en maak van het werk van de prediking, of van de vermaning, of van de uitdeling van traktaatjes, een spel, een tijdverdrijf. "Mijn zoon, ga heen, werk." Doe het met uw ziel. Als het waard is gedaan te worden, dan is het waard goed gedaan te worden, ja dan is het waard beter gedaan te worden dan ooit tevoren. En ook dan zal het nog iets beters waard zijn, want als gij uw best gedaan hebt, dan moet gij nog jagen naar iets dat veel verder is, of gij ook dit grijpen mocht, want het beste van het beste is voor zulk een God en zulk een dienst nog veel te gering. "Mijn zoon, ga heen, werk."

Zulke eisen zullen u wellicht hard toeschijnen, maar ik zou u kunnen verhalen van velen, die zeer verheugd zouden zijn, indien de Heere dit tot hen wilde zeggen. Ik zou u kunnen spreken van sommigen, die slechts zelden bij machte zijn hun legerstede te verlaten: sommigen, die vanwege hun zwakheid slechts zelden overeind kunnen zitten, en voor wie de nachten vol zijn van pijn en smart, en de dagen een vermoënis. Zij hebben door Gods onderwijs geleerd tevreden te zijn om te lijden maar er is een vurige wens in hun hart, die zij soms niet kunnen onderdrukken, de wens, namelijk dat de Heere hen in staat mocht stellen Hem te dienen. Zij zijn niet afgunstig, maar toch komt er in hun hart wel eens iets op als een schaduw van jaloersheid, als zij denken aan de gelegenheden, die sommigen van u hebben om God te dienen, daar gij in het volle bezit zijt van gezondheid en krachten. Ik heb gezien hoe een medebroeder in de bediening op het ziekbed werd neergeworpen. De stem was wellicht weg, de longen zwak, het hart onderhevig aan sterke kloppingen; maar ach! Hoe vurig wenste hij te kunnen prediken. Met wat smachtend verlangen zei hij: "O indien mij wederom dezelfde gelegenheden geschonken wierden, hoe zou ik er naar streven om ze beter te gebruiken, dan toen ik er mee bevoorrecht was! Ik zeg u, dat er duizenden van Gods dienstknechten zijn, die zich aanbidde en dankend voor Hem zouden neerbuigen, indien Hij tot hen zei: "Ga heen, werk." Ik heb gelezen van een predikant, die gearbeid heeft in Amerika. En wel zó, dat hij er schier onder bezweek. Hij was verplicht tot herstel van gezondheid op reis te gaan: hij was nog niet vele dagen van huis, toen hij in zijn dagboek schreef: "Er zijn wellicht predikanten, die het een verlichting vinden, als zij verlof hebben en eens niet behoeven te prediken; maar ik gevoel mij er ongelukkig onder. Ik zou liever voortdurend in mijn eigen kerk prediken, gelijk ik tot nu toe gedaan heb, dan alle koninkrijken der wereld te zien." Voorwaar! Er is ook geen zo groot genot in de ganse wereld als het genot om God te dienen. Uw *vakantie* kunt gij spoedig moe worden, maar nooit zult gij een goddelijke *vocatie* (*roeping*) moede worden, schoon gij er somtijds wel vermoeid in kunt worden. Denk nu eens in, dat de Heere tot u had kunnen zeggen: ga heen, lig gedurende tien jaren op uw legerstede. Ga heen, verkwijn door de tering. Voor u heb Ik niet veel te doen. Gij hebt slechts mijn wil en welbehagen te dragen. Zijt gij dan niet zeer blij, dat gij vol zijt van kracht, of ten minste niet van kracht zijt ontbloot, en dat uw hemelse Vader u thans zegt: "Zoon, ga heen, werk; Ik heb u kracht gegeven. Ga heen, werk"? Heere, wij danken U voor zo vriendelijk een gebod.

En er is daarenboven veel eer in dat werk. Gij weet, hoe sterk uw zoontje er naar verlangt een man te zijn. Alle jongens wensen dit. Hoe fier zijn zij, als zij voor het eerst zich als mannen mogen kleden. En als gij, die vader zijt, tot uw zoon kunt zeggen: "Mijn zoon, gij zijt nu op een leeftijd gekomen, dat ik u enig werk voor mij kan toevertrouwen." Zie hoe dit zijn hart verblijdt en hij zich, als het ware, opgeheven voelt. En ik ben er van verzekerd, dat, indien wij, die Gods kinderen zijn, er slechts het rechte inzicht in hebben, ons door onze hemelse Vader geëerd moesten gevoelen, als Hij tot ons zegt: "Gij mocht iets voor Mij doen." Wij moeten zeer nederig zijn, want wij kunnen met dat al niets doen, tenzij Hij het willen en het werken in ons werkt. Maar het

is voor de mens inderdaad zeer vleierend en veredelend als het hem vergund wordt iets voor God te doen, ja, en datgene te doen, wat de volmaakte rechtvaardigen hierboven en de engelen niet kunnen doen. Want, mijn broeder, er is geen verheerlijkte geest, die in deze gangen en stegen gaan kan, of die de steile trappen kan beklimmen, die zich onder uw voeten schijnen weg te brokkelen. Ga heen, spreek tot die stervende vrouw van Christus. Gij hebt een voorrecht, dat de engel Gabriël niet had; wees er dankbaar voor. Er is geen engel, die dat jonge kind in de Zondagsschoolklasse kan brengen om het van Jezus te vertellen. En het kleine lam aldus tot de goede Herder te leiden. De Heere zendt u om dit te doen. En het behoort een reden van dankbaarheid te zijn voor ons allen, dat Hij ons waardig geacht heeft ons in de bediening - al is het dan ook in het allergeeringste deel er van - te stellen, zodat wij iets om de wil van zijn naam mogen doen. Ach! Voortdurend ontvangen wij, en dat is zalig; maar toch! Hierin, gelijk in andere dingen, is het zaliger te geven dan te ontvangen; en als wij Gode ietwat werk kunnen wedergeven, ietwat werk, dat besproeid is met onze tranen, omdat het niet beter is dan het is, o dan is dit zalig, onuitsprekelijk heerlijk. Hoe dankbaar behoorde gij te zijn, dat de Heere ook tot u zegt: Zoon, ga heen, werk heden.

En herinner u te dezen opzichte ook nog, dat het werk, waartoe de Heere ons roept, van zeer verschillende aard is. En dat er dus ook veel afwisseling in is. En behalve dat: het past uitnemend bij de verschillende temperamenten, de verschillende aanleg en de verschillende gaven en bekwaamheden van zijn volk. "Mijn zoon," zegt hij "ga heen, werk heden in mijn wijngaard." Maar Hij geeft u mijn werk niet te doen en Hij geeft mij uw werk niet te doen. Waarde zuster, gij zou wel gaarne het werk van deze of die voortreffelijke christin willen doen, niet waar? Ja, maar dat is niet recht in u. Stel u tevreden met uw eigen werk. Gesteld eens, dat uw dienstboden altijd het werk van elkaar wilden doen, dan zou er spoedig wanorde heersen in uw huis. Veel beter is het, waarde zuster, dat gij op uw eigen plaats blijft. Hier is een broeder, die zegt: "Ik denk, dat ik wel in staat zou zijn te prediken, als ik maar deze of die gemeente had." Het kan wel zijn, mijn broeder, maar nu doet gij beter met voor uw eigen gemeente te prediken, en er zoo veel goed te doen als gij kunt. In mijn gemeente zal ik waarschijnlijk beter arbeiden dan gij. En in uw gemeente zult gij beter arbeiden, dan ik er zou kunnen arbeiden. Het is voor iedereen het best dat hij aan zijn eigen werk blijft en in zijn eigen plaats. Hoe dankbaar behoorden wij er voor te wezen, dat zo de een kan prediken, een ander de gave heeft om voor te gaan in het gebed, - dat de een bij machte is om voor duizenden te spreken, een ander wederom afzonderlijke personen door zijn woord kan vertroosten. Daar is werk in de school; daar is werk in het huisgezin; daar is werk in de straten van de stad; daar is overal werk voor Jezus, zo gij slechts uw hand wilt uitstrekken, om het te vinden, en de goede raad van Salomo wilt opvolgen: "Alles, wat uw hand vindt om te doen, doe dat met uw macht."

III.

En nu DE TIJD. "Mijn zoon, ga heen, werk heden." Dat wil zeggen -terstond, thans. Broeder, zuster, ik zal geen woord zeggen over hetgeen morgen uw plicht is. Laat de morgen voor zich zelf zorgen. Ik heb niets te zeggen over hetgeen over tien jaar recht voor u zal wezen te doen. Indien gij dan nog leeft, dan zal u hiervoor genade worden gegeven. Maar wat ik in de naam van God wèl tot u heb te zeggen, is: "Ga heen, werk heden." En daar de zon reeds ondergegaan is, zo werk nog heden avond, eer de zon wederom het aardrijk beschijnt, zo er u slechts de gelegenheid toe wordt geboden. "En waarom heden?" Omdat uw Vader dit terstond van u verlangt. "Wat staat gij hier de gehele dag ledig?" Indien gij nog niets voor Christus gedaan hebt, dan hebt gij nu al genoeg tijd verspild. Rust heden niet, maar ga terstond aan het werk. Hij verlangt, dat gij het heden doen zult, omdat de wijngaard zich in een toestand bevindt, die

onmiddellijke arbeid noodzakelijk maakt. Er is ergens iemand, die zich in zulk een gemoedstoestand bevindt, dat gij een woord met hem kunt spreken, hetwelk doordringt tot zijn hart. Er is iemand, die treurt en die nog heden avond een woord van troost behoeft. Daar is iemand, die worstelt met zijn eigen consciëntie, en die nog heden avond aanmoediging behoeft om op de rechte weg te gaan. Indien zulk een geval heden avond veronachtzaamd wordt, dan zal dat gelijk staan aan een verzuim om de wijnstokken ter rechter tijd te verzorgen, te snoeien, of op te binden. Thans kunt gij het doen. Op een andere dag kunt gij het niet. Daarom, "ga heen, werk heden."

"Heden," omdat er gevaren zijn, waaraan zij, voor wie gij ten zegen moet wezen, thans zijn blootgesteld. De duivel is bezig hen te verzoeken: het is noodzakelijk, dat gij heengaat en hen helpt die verzoeking te weerstaan. Thans, op dit ogenblik zijn zij in vertwijfeling; het is noodzakelijk dat gij met een woord van vertroosting uit de mond van de Meester tot hen gaat. Wellicht zullen zij nog heden avond, eer zij zich ter ruste begeven, een grote zonde bedrijven. Het kan wezen, dat de Heere u zendt om tussenbeiden te treden, zodat die zonde niet begaan wordt. Zoon, ga heen, werk heden; gij zijt nodig. Er zijn op dit ogenblik juist zeer weinig arbeiders: velen van hun zijn heen gegaan. Zoon, ga gij heden, terwijl de anderen heen gegaan zijn om zich te ontspannen - terwijl de anderen slapen en zich aan traagheid overgeven. Er is nu juist ergens een ledige plaats te vervullen. Menige kloekmoedige daad heeft daarom zo veel zegenrijke gevolgen gehad, terwijl zij terstond verricht werd. Indien Horatius de brug niet had verdedigd juist op het ogenblik, toen de vijand er over heen wilde, dan zouden wij nooit van hem gehoord hebben. Er is een tijd van schaarste, van gebrek: er is dringende nood. De Zoon, God zegt tot u: "Haast u, ga heen, werk heden in mijn' wijngaard" "Heden": let hier op.

Dat wil ook zeggen, de ganse dag: werk zo lang als gij leeft. Zoon, indien gij u eens in de wijngaard bevindt, zo kom niet thuis, eer de dag voorbij is. Het doet mij altijd leed, als ik hoor van christenen, die iets van hun werk beginnen op te geven, eer de zwakheden en gebreken van de oude dag nog daar zijn; ofschoon ik geloof, dat menig predikant, als hij oud wordt, beter zou doen met zijne taak neer te leggen, waarvoor hij niet langer geschikt is, om dan een kleinere taak op zich te nemen, waarvoor zijn krachten nog toereikend zijn. Maar ik weet, dat sommigen *dit* werk en *dat* werk opgeven, en zeggen: "Nu is het de beurt aan de jonge lieden." O ja, maar gesteld eens, dat de zon ophield van te schijnen, zeggende: "Daar ginds is een ster, laat die nu eens schijnen in mijn plaats." Gesteld eens, dat ook de maan ophield van te schijnen in de nachtwaken, zeggende, dat zij er nu genoeg van heeft des nachts uit te zijn; en gesteld eens, dat de aarde zei, dat zij er genoeg van heeft oogsten op te leveren. "Waarom zou ik nog langer iets voortbrengen? Laat nu de zee eens koren in zich laten groeien." Blijft dus, waarde christelijke vrienden, aan het werk, zo lang gij slechts kunt. Wie zal de geliefde, eerwaardige John Newton laken? Toen hij zó zwak werd, dat hij de trap van zijn predikstoel niet meer kon beklimmen, liet hij zich helpen om er op te komen. En leunend op zijn Bijbel, stortte hij zijn ziel uit voor de gemeente. Eén van zijn vrienden zei tot hem: "Waarde Ds. Newton, gelooft gij niet dat gij het prediken nu maar moest opgeven?" "Hoe!" Riep hij, "zal de oude Afrikaanse godslasteraar ooit ophouden van de genade Gods te verheerlijken, zo lang er nog adem in zijn lichaam is overgebleven? Nooit!" En zo toog hij opnieuw aan het werk. O, dat er meer van die gezindheid was, om in de dienst van de Meester te volharden!

Maar er is nog dit denkbeeld: het is slechts een dag. "Zoon, ga heen, werk heden." Het zal slechts een dag zijn. Het langste leven is niets meer, en dan komen de schaduwen van de dood! Maar er zal geen nacht zijn, want in plaats hiervan zal de dag aanbreken en de schaduwen zullen wegvlieden. En dan zal de levenstaak hier beneden voorbij zijn.

Dan zal men geen lastige kinderen meer hebben te onderwijzen, geen verharde zondaars of afdwalende, lauwe christenen meer hebben te bestraffen, geen bedriegers meer hebben tegen te treden, geen twijfelzuchtigen meer hebben te beantwoorden met het getuigenis, dat niet kan wankelen; van geen smalers met geduld de smaad meer hebben te verdragen. Dat zal alles voorbij zijn, en dan zullen zij, die hun Meester hebben gediend, Hem zien daar Hij zich gordt om hen te dienen. En zij zullen aanzitten aan zijn tafel en ingaan tot zijn vreugde. "Mijn zoon, ga heen, werk heden", want morgen zult gij rusten. Werk voort, want er is rust genoeg in de hemel; werk voort, want voor uw arbeid in de tijd zal de eeuwigheid u ruimschoots belonen.

IV.

En nu, DE PLAATS, WAAR DE HEERE ONS TOT DE ARBEID ROEPT.

"Mijn zoon, ga heen, werk heden in *mijn wijngaard*."

Het is mij liefelijk om aan deze bijzondere sfeer van werkzaamheid te denken, want het moet een genot wezen in de wijngaard van onze Vader te arbeiden, omdat alles, wat wij dáár doen, voor Hem gedaan zal zijn. Ik snoei deze wijnstok; het is de wijnstok van mijn Vader. Ik graaf deze sloot uit; maar het is de grond van mijn Vader, waarin ik graaf. Ik lees deze stenen op, het is de wijngaard van mijn Vader, die ik er van zuiver. Ik herstel deze afsluiting; het is het land van mijn Vader, om hetwelk ik de omheining maak. Het is alles voor Hem. Wie zou niet alles wat hij kan voor de dierbare Verlosser, het stervend Lam, en voor de gezegende Vader der geesten willen doen? Ga heen, werk heden in mijn wijngaard."

En voorts: welk een belangwekkend werk is het; immers, daar het de wijngaard van onze Vader is, is het ook onze eigen wijngaard. Alles wat Hem toebehoort, behoort ook ons toe. Wij zijn zonen, arbeidende in de wijngaard van onze Vader, en zo kunnen wij zeggen: "Ik heb zelf belang bij deze wijngaard, want ik ben de erfgenaam van het goed van mijn Vader. Deze grond, waarin ik tracht te graven, en dien ik tracht te bemesten, het is mijn grond, het is de grond van mijn Vader. Deze muur, die ik tracht te herstellen - hij behoort mij, hij behoort mijn Vader. Het is altijd aangenaam voor ons zelf te werken. En in een gezegende, zalige zin, werken wij voor ons zelf, als wij voor God werken. Gij zijt arbeiders, gij zijt Gods landbouwers, gij zijt Gods volk; en als gij werkt voor de Heere, deelt gij met Hem in de vruchten.

En welk een werk is het! "Ga heen, werk heden in mijn wijngaard." In een wijngaard werkt men graag, omdat het goed beloond wordt. In een woestijn te arbeiden mag ondankbaar werk wezen, maar in een wijngaard te arbeiden, waar druiventrossen zullen zijn, dat is geheel wat anders. Men kan reeds denken aan de saprijke druiven, die gereed zullen zijn voor de wijnpers, en voor het feestmaal, wanneer er vreugde en vrolijkheid zal zijn in de wijngaard. En gij zult de nieuwe wijn hebben, en de reine wijn, die gezuiverd is. Allerlei genot is weggelegd voor de mens, die de Heere dient.

"Ga heen, werk in mijn wijngaard." Betekent dit niet, dat er overvloedig werk is? In een wijngaard is altijd wat te doen. Vraag het de bezitters van wijngaarden, en zij zullen u zeggen, dat zij veel arbeiders nodig hebben. Het gehele jaar door is men er bezig. Veel gevaren moeten worden afgewend, vele vijanden moeten worden geweerd. En zo mijn broeder, is er zeer veel te doen. Ga heen, werk in de wijngaard, wanneer men uw hulp zo grotelijks behoeft. De wijngaard is vlak bij u; want de hemelse Vader heeft niet gezegd: "Zoon, neem een schip en ga naar Tarsis of naar Ofir." Hij zei: "Mijn zoon, ga heen werk in mijn wijngaard," en de wijngaard was vlak naast de deur. Welnu, de wijngaard van uw hemelse Vader is zeer dicht bij u. Deze straten, waarin gij woont - het huis zelfs, waarin gij verblijf houdt - wellicht de kamer, waarin gij slaapt - is Gods wijngaard, waarin gij voor Hem moet arbeiden. Het is het eigen werk van uw hemelse Vader, dat verricht moet worden in de kracht van uw hemelse Vader. O! Het zou mij zo

verblijden, indien ik in het hart van een jongeman hedenavond de liefde tot Christus mocht ontsteken. Indien ik het nederig werktuig mocht wezen om een christelijke vrouw de hoge roeping te doen beseffen van nuttig te zijn in haar tijd en in haar geslacht, hoe zou mijn ziel zich verheugen! Er kwam eens in dit kerkgebouw een jongeling, die bekend stond voor zijn grote bedrevenheid in het kolfspel. Hij was een ernstig christen, die de grote waarheden van de openbaring van God had aangegrepen. Maar hij had zijn God nog nooit gediend. Hij achtte het goed om zijn vrije tijd door te brengen in allerlei mannelijke lichaamsoefeningen. En daarin vond hij vermaak. Maar terwijl ik sprak, werd er een vuur in hem ontstoken. Hij ging naar huis en begon het evangelie te verkondigen in de straten van de stad, waarin hij woonde, en thans is hij de herder en leraar van een grote gemeente, die hij om zich heen heeft verzameld. Na die tijd heeft hij meer dan eens het evangelie van Jezus Christus hier in deze kerk gepredikt. O! Dat een ander gelovige, die zich wellicht in dezelfde toestand bevindt, de een of andere jonge man, toegerust met grote gaven, die al zijn krachten besteedt aan de wereld, zonder evenwel in grove zonden te vervallen, maar eenvoudig zijn talenten verspilt, hedenavond een stem mocht horen, die tot hem zegt: "Mijn zoon, ga heen, werk heden in mijn wijngaard."

Na zo lang bij de praktische vermaning te hebben verwijld, rest mij nog slechts weinig tijd voor de korte verklaring van de gelijkenis, of eigenlijk van de gelijkenissen van de wijngaard, die ik u bij de aanvang heb beloofd. Zij werden bij een zeer gedenkwaardige gelegenheid uitgesproken. Aangevallen *"terwijl hij leerde"* - op ruwe wijze in de rede gevallen door het wettische sanhedrin van de Joden met de hogepriester aan het hoofd, stelden zij Hem twee vragen voor - de ene met betrekking tot het gezag of de bevoegdheid door welke Hij handelde, de andere met betrekking tot de bron waaraan Hij zijn gezag ontleende. Gij allen weet met hoeveel wijsheid Hij Zijn gewetenloze tegenstanders ontweek. *"Ik zal u ook een woord vragen,"* zei Hij. En toen stelde Hij hun een vraag voor, die hen in verlegenheid bracht, en liet hen verder over aan een bespottelijke bespreking onder elkaar, want *"zij overlegden bij zich zelf."* Zij fluisterden van ter zijde en daarna, ten einde raad, dropen zij af en weigerden te antwoorden, want *"zij vreesden de schare,"* of, gelijk gij hier lezen kunt, zij waren bevreesd voor het grauw. Van het voordeel, dat onze Heere hierdoor verkreeg, maakte Hij snel gebruik door een gelijkenis voor te stellen, de gelijkenis waarover wij thans hebben gesproken. Hij begon aldus: - *"Wat dunkt u?"* - een vraag stellende aangaande twee zonen, de een vurig en ijverig in betuigingen van eerbied en liefde, doch volkomen ongehoorzaam, de ander schijnbaar gemelijk en weerbarstig, doch naderhand berouwvol en volijverig om te arbeiden. De zaak was zó duidelijk, dat zij zonder te aarzelen antwoordden, maar met hun antwoord hechtten zij de bestraffing vast aan hun eigen borst. "Wie van deze twee heeft de wil van de vader gedaan?" Zij zeiden tot hem: "De eerste." Leest deze gelijkenis, leest haar voor u zelf. Tracht er u de kracht van voor te stellen. De boetvaardige hoer en de verstokte hogepriester worden in de weegschaal gelegd. *"In de weg van de gerechtigheid"* erkennen de overpriesters en ouderlingen zelf dat *"de eerste"* van deze twee de wil van onze hemelse vader gedaan heeft. Ik bid u, denkt na over deze gelijkenis. En bijna zonder tussenpoos heeft Hij aan de *wijngaard* nog een gelijkenis ontleend, die Hij hun noodzaakte aan te horen - een gelijkenis; die de aard van de bedeling en "de tekenen der tijden," zo duidelijk in het licht stelde, dat zij niet konden nalaten haar te lezen in het licht van hun eigen profeten. En die tegelijkertijd hun valsheid en verraad zó ten toon stelde, dat zij hun eigen beeld er in herkenden en terstond bemerkten, dat Hij van hen sprak. "De wijngaard" was, naar gij allen weet, het voortdurend symbool van de Joodse natie als een theocratie. De mannen, die op de stoel van Mozes zaten, waren de rentmeesters, aan wie de wijngaard, Jehovah's bijzonder

eigendom, was toevertrouwd. Evenals de slechte heersers uit alle tijden, zochten zij hun boze plannen te verbergen onder de dekmantel van raadsvergaderingen en conferenties. Maar de woorden en waarschuwingen van Jezus, zijn gezegden en gelijkenissen waren scherp genoeg om al hun listen te doorgronden en hen beschaamd te laten staan en zonder verontschuldiging voor de bedrieglijkheid van hun hart, of het schuldige van hun handelingen. Herinnert u nu, dat het koninkrijk van God van hen weggenomen werd, en gegeven werd aan een volk, dat zijn vruchten voortbrengt. Aan welk volk is het gegeven? Is het niet gegeven aan de Kerk, die genoemd is "een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zou verkondigen de deugden van degene, die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht?" De wijnstok is het bijzondere symbool van ons christelijk leven, daar alle gelovigen tot één lichaam zijn geworden met Christus. Welnu, er is alzo een wijngaard, die God zelf geplant heeft; dat gelooft gij. Hij heeft hem verhuurd aan landlieden; dat gelooft gij. Gij, waarde broeders, bent de kinderen van de landlieden; gij gelooft dit, want anders zou gij u niet vermeten aan te zitten aan zijn tafel en uit zijn beker te drinken. Daarom zegt Hij tot u: "Zoon, ga heen, werk in mijn wijngaard." Welk antwoord geeft gij met uw lippen? Welk antwoord geeft gij met uw leven?

Tot hiertoe heb ik niet tot onbekeerden gesproken. Tot hen heb ik geen woord gezegd. Ik heb echter, eer ik eindig, nog een woord voor hen. Ik zal u niet vragen voor Christus te arbeiden. Ik kan u niet vermanen iets voor Hem te doen. Gij bevindt er u niet in de rechte geestestoestand voor. Eerst moet gij in Hem geloven. O, laat het heden uw smart zijn, dat gij niet in staat zijt Christus te dienen. Vóórdat gij een nieuw hart en een rechte geest hebt, bezit gij het vermogen niet Hem te dienen. Eerst moet gij op Christus betrouwen en in uw eigen ziel ervaren, dat dit evangelie de kracht Gods is tot uw zaligheid. Uw ogen moeten geopend zijn; gij moet bekeerd zijn van de duisternis tot het licht, en van de macht van de Satan tot God, opdat gij vergeving der zonden, en een erfdeel onder de geheiligden ontvangen zou door het geloof in Jezus, eer gij iets voor Hem doen kunt. Dan, en niet eerder, zult gij geschikt zijn om te getuigen, beide van de dingen, die gij zult hebben gezien en van de dingen, waarin Hij u daarna verschijnen zal. Gij moet zelf wedergeboren zijn, eer gij kunt "arbeiden te baren" voor anderen, totdat Christus een gestalte in hen krijgt. Gij, die het getuigenis van Christus nog niet hebt ontvangen, en in wie het nog niet is bevestigd, kunt van Christus nog niet getuigen. Uw werk zou schadelijk zijn, wijl gij er nog onbedreven in zijt. Houdt uw handen af van zo heilige arbeid, totdat die handen gewassen zijn door Jezus Christus. Komt tot Hem en vertrouwt op Hem. En als Hij u heeft verlost, dan zal Hij tot u zeggen: "Zoon ga heen, werk heden in mijn wijngaard." Amen.

De gelijkenis van de bruiloft (Matth. 12 : 2,3,4)

"Het koninkrijk der hemelen is gelijk een zeker koning, die zijn zoon een bruiloft bereid had; en zond zijn dienstknechten uit, om de genoden ter bruiloft te roepen; en zij wilden niet komen. Wederom zond hij andere dienstknechten uit, zeggende: Zegt den genoden: Ziet, ik heb mijn middagmaal bereid, mijn ossen, en de gemeste beesten zijn geslacht, en alle dingen zijn gereed; komt tot de bruiloft." Matth. 12 : 2, 3, 4.

In deze gelijkenis toont onze Heere het groot voorrecht van de roeping van zondaars. Velen worden geroepen, maar er was een hinderpaal, die zeer vreemd was, en zeer moeilijk uit de weg te ruimen: zij wilden niet komen. Daarna zullen wij met bewondering onze gedachten laten verwijlen bij *de genaderijke wijze*, waarop de koning de tegenstanders van zijn plan beantwoordde; hij zond andere dienstknechten om de nodiging te herhalen: "Komt tot de bruiloft." Als wij de betekenis van deze drie verzen diep tot ons laten doordringen, dan zullen wij voor de overdenking van heden meer dan genoeg hebben.

I

Een zeker koning van een uitgestrekt gebied, die grote macht bezat, besloot een luisterrijk feest te geven; en daarmee had hij EEN GROOT DOEL voor ogen. De kroonprins, zijn welbeminde erfgenaam, stond op het punt van zich in het huwelijk te begeven; en zijn koninklijke vader verlangde die gebeurtenis met buitengewoon eerbetoon te vieren. Ziet nu op van de aarde naar de hemel. Het grote doel van God, de Vader, is zijn Zoon te verheerlijken. Het is zijn wil, dat "allen de Zoon eren, gelijk zij de Vader eren." (Joh. 5 : 23.) Jezus Christus, de Zoon van God, is reeds heerlijk *in zijn goddelijke Persoon*. Hij is onuitsprekelijk zalig, en oneindig ver verheven boven de behoefte aan eer. Alle engelen Gods aanbidden Hem, en de hemel is vervuld van zijn heerlijkheid. Hij openbaarde zich als *de Schepper*, en als zodanig is zijn heerlijkheid volkomen. "Want door -hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op aarde zijn, die zienlijk, en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij machten: alle dingen zijn door hem en tot hem geschapen." Hij zeide: Er zij licht," en er was licht". Hij gebod de bergen hun hoofd te verheffen, en hun kruinen doorboorden de wolken. Hij schiep de vloed; Hij gebod ze hun beddingen te zoeken, en Hij stelde hun perken. Niets ontbreekt aan de heerlijkheid van Gods Woord, het woord dat in den beginne bij God was, die sprak, en het was er, die gebod, en het stond er. Hij is ook hoog verheven als *de Bewaarder*, want Hij is vóór alle dingen en alle dingen bestaan te samen door Hem. Hij is die "nagel, ingeslagen in een vaste plaats," waaraan alles is opgehangen. De sleutels van de hemel, en van de dood, en van de hel zijn bevestigd aan zijn gordel; en de heerschappij is op zijn schouder en men noemt zijn naam Wonderlijk. Hij heeft een naam, die boven alle naam is, voor dewelke zich buigen alle knie dergenen, die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn. Hij is God boven allen te prijzen, in der eeuwigheid. Tot hem, die is, en die was, en die komen zal gaat het loflied van allen op.

Maar er is nog een andere betrekking, waarin het de Zoon van God genadig behaagd heeft, tot ons te willen staan. Hij heeft het ondernomen *een Zaligmaker* te zijn, opdat Hij *een Bruidegom* zou kunnen wezen. Tevoren heeft Hij reeds genoeg eer en heerlijkheid gehad; maar in het grootmoedige van zijn hart heeft Hij zijn ontferming willen grootmaken, zelfs nog boven zijn macht; en daarom heeft Hij zich verwaardigd de natuur van de mensen aan te nemen, opdat Hij de beminde voorwerpen van zijn

keuze zou kunnen verlossen van de straf van hunne zonde; en zich op de innigst mogelijke wijze met hen zou kunnen verenigen. Het is als Zaligmaker, dat de Vader zijn Zoon wil eren, en de evangeliemaaltijd wordt niet aangericht bloot tot eer van zijn Persoon, maar tot eer van zijn Persoon in deze nieuwe, doch vanouds voorgenomen betrekking. Het is tot eer van Jezus als ingaande tot de geestelijke eenheid met zijn gemeente, dat het Evangelie als een koninklijk feestmaal is bereid.

Broeders, toen ik zeide, dat het hier een grootse, belangrijke gelegenheid gold, was dit gewisselijk zo in de schatting van God; en het behoorde ook zo in onze schatting te wezen. Wij moesten er ons in verlustigen de Zoon van God te verheerlijken. Voor alle trouwe onderdanen, in welk rijk het ook zij, is het huwelijk van een lid van de koninklijke familie een zaak van groot aanbelang, en het is gebruikelijk, en dat wel met recht, om aan hun gelukwensen uiting te geven door een gepast vreugdebetoon. De gelegenheid, die ons thans de stof voor onze overdenking biedt, moet inzonderheid de vreugde en blijdschap opwekken van alle onderdanen van de grote Koning der koningen. Immers, die gelegenheid zelf is een reden tot grote blijdschap en dankbaarheid voor ons *persoonlijk* Het huwelijk wordt gesloten, - met wie? Hij heeft de engelen niet aangenomen. Het is een huwelijk met onze natuur. "Hij heeft het zaad Abrahams aangenomen." Zullen wij ons niet verblijden, als de grote Heere des hemels mens wordt en zich neerbuigt om de mens te verlossen van het verderf, dat door zijn val over hem is gekomen? De engelen verheugen zich; maar zij hebben niet zulk een aandeel in de vreugde als wij. Het is voor de mens de hoogste persoonlijke blijdschap, dat Jezus Christus, die het geen roof heeft geacht, Gode even gelijk zijn, de mensen gelijk is geworden, omdat Hij met Zijn uitverkorenen tot één vlees zou worden. Staat op, gij die slaapt! Indien er ooit reden was om u zelf op te wekken en uit te roepen: "Waak op, mijn eer! waak op, gij luit en harp!" dan is het thans, nu Jezus komt om zich met zijn kerk te verenigen, zich met haar te maken tot één vlees, ten einde haar te verlossen, en haar daarna te verhogen om met Hem te zitten op zijn troon. Hier waren overvloedige redenen, waarom de genode gasten vrolijk komen zouden, en zich driewerf gelukkig te achten, dat zij tot zulk een feestmaal genodigd waren. Er zijn zeer grote redenen, voor het mensdom om zich te verheugen in het heerlijk evangelie van Jezus en zich te haasten om er het nut en voordeel van te trekken.

Wij moeten ook denken aan de koninklijke afkomst van de Bruidegom. Herinnert u, dat Jezus Christus, onze Zaligmaker, God is uit God. Wordt ons gevraagd Hem te eren? Het is rechtmatig, want aan wie anders zal eer gegeven worden? Gewis, onze Schepper en bewaarder behoren wij te eren! Moedwillig moet de ongehoorzaamheid zijn, die geen eerbied wil bewijzen aan Een, zo hogelijk verheven, en die aller hulde zo waardig is. Zulk een Heere te dienen in de hemel. Zijn heerlijkheid reikt tot aan de wolken; laat Hij tot in eeuwigheid worden geprezen. Komt, laat ons Hem aanbidden en ons voor Hem neerbuigen, laat ons met blijdschap gehoorzamen aan de geboden van God, die de eer van zijn Zoon ten doel hebben.

Herinnert u ook de *Persoon* van Immanuël, zo zult gij zijn eer begeren. Deze hoogheerlijke Zoon, wiens roem alom moet worden verbreid, is boven alle twijfel God - daarvan hebben wij reeds gesproken, maar ook even stellig is Hij Mens, onze Broeder, been van ons been, en vlees van ons vlees. Verlustigen wij er ons niet in te geloven, dat Hij, in alles verzocht zijnde, gelijk als wij, er zich toch nooit aan onderworpen heeft bevlekt te worden door de zonde? Nooit was er een mens gelijk Hij, het Hoofd van ons geslacht, de tweede Adam, de Vader der eeuwigheid, - wie onder ons zou Hem niet willen eren? Zullen wij zijn eer niet zoeken, nu Hij ons geslacht opheft tot aan de troon van God?

Herinnert u ook zijn aard, zijn karakter. Waar was ooit een leven als het zijne? Ik wil niet zo zeer spreken van zijn goddelijk karakter, ofschoon dat overvloedige redenen geeft tot eer en aanbidding, maar denkt aan Hem als Mens. O geliefden, welk een teerheid, wat mededogen! En toch! Wat heilige stoutmoedigheid! Welk een liefde voor de zondaars, en toch! Wat liefde voor de waarheid! Mensen, die Hem niet hebben bemind, hebben Hem toch bewonderd; en harten, in welke wij volstrekt niet zulk een erkenning van zijn voortreffelijkheden verwachtten te vinden, zijn toch ten diepste getroffen geworden, nadat zij zijn leven hadden bestudeerd. Wij moeten Hem loven, want "Hij draagt de banier boven tien duizend; en al wat aan Hem is, is gans begeerlijk." Het zou verraad zijn te zwijgen, als de ure is gekomen om te spreken van Hem, die weergaloos is onder de mensen en onvergelykelyk onder de engelen. Klapt in de handen van vreugde bij de gedachte aan het huwelijk van de Zoon van de Koning, voor wie zijn bruid zich heeft bereid.

Denkt mede aan *hetgeen Hij gewrocht heeft*. Als wij een vorst eren, dan brengen wij in rekening alles wat hij voor zijn volk heeft gedaan. Wat nu heeft Jezus voor ons gedaan? Laat mij liever vragen: wat heeft Hij niet voor ons gedaan? Op zijn schouders werden onze zonden gelegd: Hij droeg ze weg in de woestijn; en zij zijn voor altijd van ons weggenomen. Tegen Hem zijn onze vijanden uitgetrokken. Hij heeft hun slag geleverd, en waar zijn zij nu? En wat de dood zelf aangaat: Hij heeft hem overwonnen; en door Hem zal de zwakste onder ons ter gepaster tijd zeggen: "Dood! waar is uw prikkel? Hel! waar is uw overwinning?" Hij is de Held van de hemel. Onder de toejuiching van het heelal is Hij teruggekeerd naar de troon van zijn Vader. Zullen *wij*, voor wie Hij streed en overwon, Hem niet begeren te eren? O! brengt herwaarts de koninklijke diadeem en kroont Hem! Is dit niet de eenstemmige uitspraak van allen, die Hem kennen? Behoort dit niet de geestdriftige kreet te wezen van alle mensenkinderen? In het Oosten en het Westen, het Noorden en het Zuiden, moesten niet overal de blijde klokken worden geluid en de vlaggen wapperen in vreugdebetoon op zijn bruiloftsdag? Zal de Zoon van de Koning in het huwelijk treden; wordt tot zijn eer feest gevierd? O laat Hij dan groot zijn, laat Hij heerlijk wezen! De Koning leve! Laten de maagden uitgaan met haar reien en de toonkunstenaars liefelijke muziek doen horen - ja laat alles wat adem heeft Hem loven. "Hosanna! Hosanna! Gezegend is hij, die komt in de naam des Heeren."

II.

Wij zien dit voornemen hier OP GROOTMOEDIGE WIJZE ten uitvoer gebracht. Aan een koningszoon moet op de dag van zijn huwelijk eer worden bewezen; hoe zal dit geschieden? Barbaarse volken hebben hun grote feesten; en ach! Hoe treurig is het, dat de mens zó diep is gezonken; maar bij zulke gelegenheden worden stromen van mensenbloed vergoten. Zelfs heden ten dage is er aan de grenzen der beschaafde wereld een tiran, wiens helse zeden - ik durf ze bij geen zachtere naam te noemen - bij zekere feesten en hoogtijdagen de moord in koelen bloede gebieden van honderden van zijn medemensen. Aldus zou dat monster zijn zoon eren door te handelen als een duivel. Maar geen bloed wordt gestort om de Zoon van de grote hemelse Koning te eren. Ik twijfel niet, of Jezus zal eer en heerlijkheid ontvangen zelfs in het verderf van mensen, indien zij zijn genade verwerpen; maar het is niet aldus dat God verkiest zijn Zoon te eren. Jezus, de Zaligmaker, wordt op de dag van zijn huwelijk met de mensheid verheerlijkt door goedertierenheid, en niet door toorn. Indien er op zulk een dag melding wordt gemaakt van bloed, dan is het zijn eigen bloed, waardoor Hij wordt verheerlijkt. De slachting van het mensdom zou Hem geen vreugde aanbrengen; Hij is zachtmoedig en nederig, en Hij heeft de mensen lief. Onder de meeste koningen was het gewoonte bij ieder vorstelijk huwelijk een nieuwe belasting uit te schrijven, of een

nieuwe toelage van hun onderdanen te vragen. De bruidsschat voor de dochter van onze beminde koningin zal door het volk met groter genoegen dan ooit tevoren worden toegestaan. Niemand van ons zal een woord van klacht daarover laten horen; maar de gelijkenis toont, dat de Koning der koningen niet met ons handelt naar de wijze van de mensen. Hij vraagt geen huwelijksgift voor zijn Zoon. Hij maakt zijn bruiloft gedenkwaardig, niet door gaven te eisen, maar door gaven te schenken. Er wordt niets van het volk gevraagd of verwacht; maar wèl wordt er veel voor hen bereid; vele en kostbare gaven worden hun geschonken. Alles wat de onderdanen wordt verzocht, is, dat zij voor ene wijle de hoedanigheid van onderdaan laten opgaan in de eervoller hoedanigheid van gast; en dat zij bereidvaardig naar het paleis zullen komen, niet om te arbeiden of om aan tafel te dienen, maar om aan het feestmaal aan te zitten en zich te verblijden.

De edelmoedige wijze, waarop God Christus eert, is hier dus voorgesteld onder de vorm van een feestmaaltijd. Matthew Henry, het doel van een feestmaal beschrijvende, zegt: een feestmaal is om liefde en blijmoedigheid te wekken, en van volheid en gemeenschap te doen genieten." Zo is het ook met het Evangelie. Het is om *liefde*. Zondaar, in het evangelie wordt gij uitgenodigd u met God te laten verzoenen. Gij ontvangt de verzekering, dat God uw zonden vergeeft, aflat van toorn en wil, dat gij door zijn Zoon met Hem verzoend zult worden. Aldus ontstaat er liefde tussen God en de ziel. En vervolgens is het doel *lachen* te verwekken, dat is: geluk, blijdschap te veroorzaken. Zij, die in Christus Jezus tot God komen, en in Hem geloven, hebben vrede, ja overvloedige vrede in het hart, en dit kalme meer van de vrede verheft zich dikwijls in golven van blijdschap, die juichend in de handen klappen.

Het is niet tot droefheid, maar tot blijdschap, dat de grote Koning zijn onderdanen nodigt, als Hij zijn Zoon Jezus verheerlijkt. Het is niet om u te benauwen, maar om u blijdschap en verheuging te schenken, dat Hij u nodigt te geloven in de gekruisigde Zaligmaker; en te leven. Een feestmaal geeft ook felheid. De hongerige en verhongerende ziel van de mensen wordt verzadigd met de zegeningen van zijn genade. Het Evangelie vervult alle de behoeften van de mensheid. Er is geen vermogen, geen vatbaarheid van onze natuur, of zij gevoelt, dat in al haar noden voorzien wordt, zodra de ziel de voorzieningen der genade aanneemt. Geheel onze mensheid wordt verzadigd met het goede, en onze jeugd wordt vernieuwd gelijk die van de arend. "Want ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt, en Ik heb alle treurige ziel vervuld." En om het nu alles te kronen: het Evangelie brengt ons in *gemeenschap* met de Vader en met zijn Zoon Jezus Christus. In Christus Jezus oefenen wij gemeenschap met de heilige Drie-eenheid. God wordt onze Vader; en openbaart ons zijn vaderlijk hart. Jezus openbaart zich aan ons, gelijk Hij zich niet aan de wereld openbaart; en de gemeenschap van de Heilige Geest blijft met ons. Onze gemeenschap is gelijk aan die van Jonathan met David, of van Jezus met Johannes Wij voeden ons met het brood van de hemel, en drinken reine wijnen, die gezuiverd zijn. Wij worden binnengeleid in de hemelse feestzaal, waar de verborgenheid van de Heere ons wordt geopenbaard, en ons hart zich uitstort voor onze Heere. Zeer nauw is onze gemeenschap met God, allerinnigst de liefde en de neerbuigende goedheid, die Hij ons toont. Wat zegt gij hiervan? Is hier geen rijke maaltijd, Hem waardig, die hem ons bereidt? Hier wordt u, O zondaar, alles, wat gij kunt wensen of begeren, geschonken. Alles wat gij nodig hebt voor de tijd en voor de eeuwigheid bereidt God in de Persoon van zijn geliefde Zoon; en Hij nodigt u het te ontvangen zonder geld en zonder prijs.

Ik heb u reeds gezegd, dat alle onkosten voor zijn rekening waren. Het was een zeer luisterrijk gastmaal. Er waren ossen en gemeste beesten; maar geen van die allen werd genomen van de weide of van de stal der gasten. Het Evangelie is een zeer kostbare

zaak; het hart van Christus werd ontledigd om de prijs van dit grote feest te kunnen betalen; maar voor de zondaar kost het niets, niets van geld, niets van verdiensten, niets van bijzondere voorbereiding Gij moogt tot dit Evangeliefeest komen, zoals gij zijt, want het enige bruiloftskleed, dat benodigd is, wordt u om niet geschonken. Zoals gij zijt, wordt u bevolen in Jezus te geloven. Gij hebt niets te doen dan uit zijn volheid te ontvangen, want "zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk, die in zijn naam geloven." Er wordt u om geen bijdrage gevraagd voor het feest, er wordt u niets gevraagd dan aan te zitten aan het goddelijk feestmaal der oneindige ontferming.

En hoe eervol is het Evangelie voor hen, die het ontvangen. Een uitnodiging om een koninklijke bruiloft bij te wonen was een hoge eer voor de genoden. Ik denk niet, dat velen van ons een uitnodiging zullen ontvangen om de huwelijksfeesten van onze prinses bij te wonen; maar indien dit wel zo was, dan zouden wij ons zeer bijzonder vereerd gevoelen, want voor de meesten van ons zou dit een van de grootste gebeurtenissen zijn in ons leven. Dat was het ook voor deze lieden. Een koningszoon wordt niet elke dag uitgehuwelijkt; en niet iedereen wordt genodigd om aan het gastmaal van de monarch aan te zitten. Gedurende hun gehele leven konden zij zeggen: "Ik ben op zijn bruiloft geweest en heb al de pracht en staatsie van de huwelijksfeesten bijgewoond." Sommigen van hen hadden waarschijnlijk nooit tevoren zulk een feest gezien, als deze rijke potentaat hen die dag aanbood, en nooit tevoren waren zij in zulk aanzienlijk gezelschap geweest. Mijn broeders, door niets wordt een mens zo geëerd als door zijn aanneming van het Evangelie. Zijn geloof eert Christus, en Christus eert hem. Het is geen geringe zaak een koningszoon te zijn, maar zij, die tot de bruiloft van Gods eigen Zoon komen, zullen zelf koningskinderen worden; zullen zelf delen in de heerlijkheid van de grote Erfgenaam van alle dingen. Terwijl ik spreek van deze zo edelmoedige wijze van doen, brandt mijn hart van heilige ijver, en is het mij een wonder, dat de mensen niet komen tot het feestmaal der liefde, waardoor alle gasten geëerd worden. Als de maaltijd zo kostbaar is voor de gastheer, zo om niet wordt aangeboden aan de gasten, en zo eervol is voor allen, die er deel aan nemen, hoe komt het dan, dat sommigen zo onverstandig zijn om die gunst af te wijzen? Voorwaar! hier ziet men de dwaasheid van het onvernieuwde hart, en een bewijs van de diepe verdorvenheid, die de zonde heeft veroorzaakt. Indien de mensen zich afwenden van Mozes met zijn stenen tafelen, verwondert dit mij niet, maar de wél voorziene tafels van de genade te versmaden - dat is vreemd. Gods gerechtigheid te weerstaan is een misdaad, maar de grootmoedigheid van de hemel af te wijzen, wat is dit? Wij moeten woorden uitdenken, waarmee zo lage ondankbaarheid gebrandmerkt kan worden. God te weerstaan in de majesteit van de verschrikking is waanzin, maar Hem in de majesteit van zijn goedertierenheid met verachting af te wijzen, dat is nog iets meer dan waanzin. De zonde bereikt het hoogste toppunt, als zij besluit liever de hongerdood te sterven, dan iets aan de goddelijke goedheid verschuldigd te zijn. Het is mij, alsof ik de tijd, waarop ik mijn boodschap tot u heb te brengen, vooruit moet lopen, en daar ik u nu de manier heb beschreven, waarop God zijn Zoon eert, moet ik nu terstond de uitnodiging doen horen en u toeroepen: "Komt tot de bruiloft. Komt en verheerlijkt Jezus door de voorzieningen van zijn genade aan te nemen. Uw werken zullen Hem niet eren, zo gij ze beschouwt als een gerechtigheid tegenover zijn gerechtigheid. Zelfs uw berouw, uw bekering kan Hem niet verheerlijken, indien gij er op vertrouwt, in plaats van te betrouwen op zijn dierbaar bloed. Kom, schuldige zondaar, kom zoals gij zijt, en neem de genade aan, die Jezus u aanbiedt; neem de vergeving aan, die zijn bloed verzekert aan allen, die in Hem geloven." Mij dunkt, dat de bode van de Koning verstomd van verbazing moet zijn geweest, toen hij voor het eerst de onverschilligheid bemerkte van

de genodigden, en zag, dat zij niet wilden komen. Hij had de ossen gezien, en de gemeste beesten, en al de schone toebereidselen. Hij kende de Koning; hij kende de Zoon van de Koning; hij wist wat genot het was bij zulk een feest te zijn; en toen de genoden zich van hem afwendden om heen te gaan naar hun akkers, heeft hij vol vuur en ijver zijn boodschap herhaald, terwijl hij zich verbaasde over het verraad, dat een zo goede Koning dorst te beledigen. Mij dunkt, ik zie hem hoe hij zich eerst verontwaardigt vanwege de smaad, zijn Meester aangedaan, en daarna als wegsmolt van medelijden, toen hij zag wat het gevolg zou wezen van zo buitensporige ondankbaarheid, zulk een overtolligheid van onbeschoftheid. Het was hem een droefheid, dat zijn medeburgers, die hij lief had, de dwaasheid zouden begaan, van zo schoon een aanbod te verwerpen, en zulk een gezegende bekendmaking met verachting af te wijzen. Ook ik word in mijne ziel door gemengde, doch zeer heftige gewaarwordingen als heen en weer geslingerd. O mijn God, Gij hebt het Evangelie gegeven, laat toch niemand van hen, die hier tegenwoordig zijn, het verwerpen en daarmee uw Zoon gering achten en U ontëren; maar mochten allen zich verblijden in uw grootmoedige wijze van Jezus Christus, de Bruidegom van zijn gemeente, te verheerlijken. Mochten zij allen komen en het feest van uw liefde eer bewijzen.

III.

Wij naderen nu tot ons derde punt en gedenken met droefheid aan DE GROTE HINDERPAAL, die voor een ogenblik de blijde gebeurtenis in de weg stond. De koning had bij zichzelf gedacht: "Ik zal een grote maaltijd aanrichten en een groot aantal mensen nodigen. Zij zullen genieten van alles, wat mijn koninkrijk oplevert, en aldus zal ik tonen hoe zeer ik mijn Zoon bemin; en daarbij zullen de gasten liefelijke herinneringen hebben in verband met zijn huwelijk." Toen de boden uitgingen, om hen, die vroeger reeds een bijzondere uitnodiging hadden ontvangen, aan te zeggen, dat de tijd nu gekomen was, is er geschreven: "Zij wilden niet komen"; niet zij *konden* niet, maar zij *wilden* niet komen." Sommigen om die reden, anderen om een andere reden, maar allen, zonder uitzondering, weigerden te komen. Hier was nu een ernstige verhindering voor de grote zaak. Kan de Koning zijn gasten dan niet naar zijn tafel heen laten sleuren? O ja, maar daar zou zijn doel niet mee bereikt zijn. Hij verlangt geen slaven om zijn troon. Mensen, die gedwongen aan een bruiloftsmaal aanzitten, zouden het feest niet opluisteren. Wat eer zou het wezen voor een koning, als hij zijn onderdanen dwingt, om met hem aan te zitten? Neen, gelijk ik tevoren reeds heb opgemerkt, ditmaal moet de onderdaan opgaan in de gast. Het was een onmisbaar vereiste voor de majesteit van het feest, dat de genoden er zich gaarne en met blijdschap heen begaven, maar zij wilden niet komen? Waarom niet? Waarom wilden zij niet komen? Het antwoord zal van dien aard zijn, dat het een antwoord geeft op een andere vraag - waarom komt gij niet en gelooft in Jezus? Bij velen was het uit onverschilligheid voor de gehele zaak. Zij konden niet inzien, dat zij met de koning of met zijn zoon iets van doen hadden. Koninklijke huwelijken waren hoge aangelegenheden, die slechts hoge en aanzienlijke personen aangingen. *Zij* waren eenvoudige mensen, landbouwers, die zich bezig hielden met sloten graven en omheiningen maken; of wel kooplieden, die rekeningen moesten schrijven, of in hun winkels de klanten moesten bedienen. Wat gaven zij om het hof, het paleis, de koning, de prins, zijn bruid of zijn bruiloftsmaal! Dat zeiden zij nu wel niet in zo vele woorden, maar zo dachten zij er over. Het kon wel iets heel fraais wezen, maar het was niet iets voor hen. Hoe velen zijn er niet, die nog heden ten dage dit zelfde spoor volgen! Wij hebben horen zeggen: "Wat heeft een werkman met godsdienst van doen!" En wij hebben personen van een andere stand in de maatschappij horen beweren, dat mensen, die drukke zaken hebben, geen tijd hebben voor godsdienst; zij hebben al hun aandacht

te wijden aan hetgeen het voornaamste is. De Heere ontferme zich over zo veel dwaasheid! Hier is een grote hinderpaal voor de godsdienst: de stompzinnige onverschilligheid van het menselijk hart ten opzichte van het meest verhevene van alle denkbeelden - Gods verheerlijking van zijn geliefde Zoon door zich te ontfermen over zondaren.

De eigenlijke reden van de weigering van de mensen in deze gelijkenis was, dat zij ontrouw waren. Zij wilden niet tot het bruiloftsmaal komen, omdat dit voor de getrouwe onderdanen een gelegenheid was om zich te verblijden; en daar zij zelf geen trouwe onderdanen waren, hadden zij geen lust het gejuich en gezang aan te horen van hen, die het wèl waren. Door weg te blijven beledigden zij de koning, en verklaarden zij, dat zij er zich niet om bekommerden of hij al of niet koning was, of dat zijn zoon een prins was. Zij besloten hem hun trouw en gehoorzaamheid op te zeggen door de uitnodiging af te wijzen. "Indien hij een koning is", zeiden zij, "en zijn zoon een prins, zo willen wij hem toch niet eren, wij willen niet gerekend worden te behoren tot hen, die aanzitten aan zijn tafel en bijdragen tot de luister van zijn macht. Het is natuurlijk wel de moeite waard aan een feestmaal aan te zitten; en wij zouden aan zulk een feestmaal, als hij geven zal, ook wel gaarne deel nemen; maar toch zullen wij ditmaal ons liever het genot van die kostelijke spijzen ontzeggen om te kunnen toegeven aan onze hoogmoed. Wij proclameren de opstand. Wij verklaren niet te willen gaan." Ach! weet het, gijlieden, die niet in Jezus gelooft, in de grond van de zaak is uw ongelooft niets dan vijandschap jegens uw Maker en oproer tegen de grote Heerser van het heelal, die uw hulde waardig is. "Een os kent zijn bezitter, en een ezel de krib van zijn heer", maar gij hebt geen kennis, gij verstaat niet; gij zijt rebellen tegen de majesteit van de hemel.

Die weigering gaf ook minachting te kennen voor de prins, zowel als voor zijn vader; en in sommige gevallen wordt het evangelie voornamelijk om die oorzaak afgewezen, daar de ongelovige de godheid van Christus loochent, of zijn verzoening en genoegdoening versmaadt. O, mijn vrienden, hoedt u hier voor, ik ken geen gevaarlijker rots dan die van Christus te smaden door zijn zoonschap en zijn godheid te loochenen. O, ik smeed u, stoot er u niet aan tot barstens toe! - Kust de Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij op de weg vergaat, wanneer zijn toorn maar een weinig zou ontbranden." Onverschilligheid was de dekmantel voor de weigering, waarvan sprake is in onzen tekst. "Zij zulks niet achtende"; maar als gij dit bedeksel der onverschilligheid wegrukt, dan zult gij zien, dat het in de grond niets anders was dan verraad tegen de majesteit van de koning; en afkeer van de waardigheid van zijn zoon.

Sommigen van hen hebben ongetwijfeld het feestmaal zelf veracht. Zij moeten geweten hebben, dat een maaltijd door zulk een koning gegeven niet schraal of karig kon zijn; maar zij gaven vóór het feest te minachten. Hoe velen zijn er niet, die het evangelie versmaden, dat zij niet kennen! Ik zeg, dat zij niet kennen, want gij zult het bijna altijd zien, dat wanneer iemand het Evangelie gering acht, hij nauwelijks het Nieuwe Testament heeft gelezen en volkomen onbekend is met de leerstellingen der genade. Luistert eens naar iemand, die met een vloed van woorden het Evangelie veroordeelt, en gij kunt er zeker van wezen, dat hij zo luid is, omdat hij ledig is. Indien hij het onderwerp beter begreep, en een oprecht man was, dan zou hij bemerken, dat het hem ten minste tot stille bewondering zou leiden, ook al zou hij het nog niet voor zichzelf aannemen.

Waarde vrienden, het is een maaltijd, zoals gij hem grotelijks behoeft. Laat mij u zeggen, waarin hij bestaat. Het is vergeving voor het verleden, een vernieuwde natuur voor het tegenwoordige, en heerlijkheid voor de toekomst. Hier is God om onze Helper, zijn Zoon, om onze Herder te zijn, de Geest om ons te onderwijzen. Hier is de liefde van de Vader om onze verlustiging, het bloed van de Zoon om onze reiniging, de kracht

van de Heilige Geest om het leven voor ons te wezen uit de dood. Gij kunt niets nodig hebben, dat gij behoort nodig te hebben, of er is in het Evangelie in voorzien; en Jezus Christus zal verheerlijkt worden, indien gij het aanneemt door het geloof. Doch hier nu is de hinderpaal: de mensen nemen het niet aan, "zij wilden niet komen." Wij dachten, dat, zo wij het Evangelie slechts voorstelden in een helder licht, en zo wij slechts ijverig en vurig waren om het bekend te maken, onze hoorders bekeerd moesten worden; en verre zij het van ons om ooit anders dan ernstig en eenvoudig in onze Evangelieverkondiging te zijn! Maar toch! de beste en meest getrouwe prediking, die er ooit geweest is, of ooit komen zal, zal in zeker opzicht toch onvoorspoedig zijn, ja zelfs geheel en al onvoorspoedig, tenzij de Geest van God krachtig medewerkte.

Nog altijd zal de kreet worden vernomen: "Wie heeft onze prediking geloofd?" Nog altijd zullen zij, die hun' Meester het best dienen, reden hebben om te treuren, dat zij zaaien op een steenachtige grond, en hun brood uitwerpen op ondankbaar water. Zelfs de Koning der predikers heeft moeten zeggen: "Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben;" maar "gij wilt tot mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben." Helaas! helaas! Hoe grotelijks is het te betreuren, dat de genade van God verworpen en de hemel geminacht wordt!

IV.

Wij hebben dan nu te besluiten met de meest praktische zaak te overwegen: HET GENADERIJK ANTWOORD van de koning op de onbeschoftheid, die zijn plannen in de weg wilde treden. Wat zeide hij? Gij zult bemerken, dat zij eerst genodigd en toen geroepen waren, gelijk dit in het Oosten gebruikelijk is. De roeping gaf te kennen, dat de tijd voor het feest nu nabij was, zodat zij er niet plotseling mee waren overvallen, maar dat zij wisten wat zij deden. De tweede uitnodiging hebben zij in koelen bloede, met voorbedachten rade en met een bedoeling afgewezen. Wat heeft de monarch nu gedaan? Hun stad in brand laten steken om met één slag de rebellen uit te roeien? Neen, hun eerste beledigende weigering heeft hij voorbijgezien. "Wellicht hebben zij mijn dienaren verkeerd begrepen," zei hij, "of wellicht hebben zij niet begrepen, dat de ure gekomen is." Misschien was de boodschap, die hen gebracht werd, te kort, zodat zij er de betekenis niet van verstonden. Het kan ook wezen, dat zij een tijdelijke, voorbijgaande vijandschap tegen mij hebben opgevat, en wensen zij bij nader nadenken, dat zij niet zo ruw en lomp geweest waren, en zo onedelmoedig tegenover mij. Wat heb ik hun gedaan, dat zij mijn feestmaal afwijzen? Wat heeft mijn zoon hun gedaan, dat zij weigeren hem te eren door aan te zitten aan mijn tafel? De mensen houden van feesten, mijn zoon verdient het door hen geëerd te worden; waarom zouden zij niet komen? Ik zal voor ditmaal het verleden voorbijzien en opnieuw beginnen." Mijn hoorders, er zijn velen van u, die na vele uitnodigingen Christus zijt blijven verwerpen; en hedenmorgen vergeet mijn Heere uw vroegere onvriendelijkheid; en zendt mij wederom met dezelfde boodschap de uitnodiging: "Komt tot de bruiloft." Het is geen klein geduld, dat het verleden voorbijziet en volhardt in vriendelijkheid, niets dan oprecht uw welzijn begerende.

De koning zond nog een uitnodiging. ñ "Alle dingen zijn gereed; komt tot de bruiloft;" maar gij zult hebben opgemerkt, dat hij een andere bode zond. "Wederom zond hij andere dienstknechten uit." Ja, en ik zal u zeggen wat mij op het hart ligt. Indien een verandering van boodschapper u zou kunnen winnen, dan zou ik, hoe lief ik ook het werk heb om in de naam van mijn Meester te spreken, gaarne op dit ogenblik en aan deze plaats willen sterven, opdat een andere prediker mijn plaats zou innemen, zo gij er slechts door werd behouden. Ik weet, dat mijn prediking voor sommigen van u eentonig moet wezen. Ik zoek telkens naar nieuwe beelden, en tracht afwisseling te brengen in mijn stem en in mijn manieren, maar toch moet het sommigen van u vervelen telkens

dezelfde prediker te horen. Wellicht is mijn wijze van prediken niet geschikt voor uw eigenaardigheden van temperament - welnu, goede Meester, zet uw dienstknecht opzij. Zend andere boden, die wellicht beter zullen slagen. Maar voor sommigen van u ben ik een andere boodschapper, geen betere, maar een andere, daar mijn broeders in de bediening bij u gefaald hebben. O! als mijn stem u dan toeroept: "Komt tot Jezus, vertrouwt op de verzoening, die Hij heeft aangebracht, gelooft in Hem, ziet op Hem en leeft," mocht die nieuwe stem dan ingang bij u vinden, terwijl gij op de vorige herauten geen acht hebt geslagen.

Gij ziet tevens, dat ook de boodschap ietwat was veranderd. In het eerst was zij zeer kort. Gewis! Indien het hart van de mensen recht was, dan zouden wij met korte leerredenen kunnen volstaan. Een zeer korte uitnodiging zou genoeg zijn, indien het hart recht was, maar daar de harten verkeerd zijn, zegt God aan zijn dienstknechten, dat zij de boodschap moeten uitbreiden, dat zij haar moeten verklaren en uitleggen. "Komt, want alle dingen zijn gereed. Ik heb mijn middagmaal bereid, mijn ossen en de gemeste beesten zijn geslacht, en alle dingen zijn gereed; komt tot de bruiloft." Een van de beste middelen om zondaren tot Christus te brengen is hun het evangelie te verklaren. Als wij verwijlen bij deszelfs toebereiding, als wij spreken van deszelfs rijkdom en er op wijzen, dat het geheel vrij en om niet is, dan kunnen sommigen worden aangetrokken, die door het korte van de boodschap, welke alleen het plan der zaligheid aankondigt, niet aangetrokken zouden worden. Voor sommigen is het genoeg te zeggen: "Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden;" want zij vragen: "Lieve heren! wat moet ik doen om zalig te worden?" maar anderen moeten naar de bruiloft heen gelokt worden door de beschrijving van de pracht en heerlijkheid van het feestmaal. Wij moeten trachten u het Evangelie meer ten volle te prediken, maar nooit zullen wij u de gehele rijkdom van Gods genade kunnen beschrijven.

Gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, alsoo zijn Zijn wegen hoger dan uw wegen, en Zijn gedachten dan ulieder gedachten. Verzaakt uw zonden en uw gedachten, en wendt u tot de Heere, want Hij zal u overvloediglijk genadig zijn. Hij zal u ontvangen aan het hart van zijn liefde, en u te dezer ure de kus der genegenheid geven, indien gij als afgedwaalde kinderen terugkeert en het aangezicht van uw Vader zoekt. Het evangelie is een rivier van liefde, een zee van liefde, een heelal van liefde, het is een en al liefde. Er zijn geen woorden, om de verbazingwekkende liefde van God voor zondaren te beschrijven. Geen zonde is te groot of te zwart, geen misdaad te ontzettend om vergeven te worden. Indien gij slechts ziet op zijn dierbare gekruisigde Zoon zullen alle zonde en lastering u worden vergeven. Er is vergeving. En ook de zaligheid, die hier en hiernamaals uw deel zal wezen, is boven alle beschrijving heerlijk. Gij zult de hemel hebben op aarde, en de hemel in de hemel. God zal uw God, Christus uw vriend, de eeuwige gelukzaligheid uw deel wezen.

In deze laatste boodschap wordt een zeer lichte, doch alleszins tere drang uitgeoefend op de genoden, die, zo er de minste edelmoedigheid in hun hart was geweest, er door getroffen hadden moeten worden. Gij ziet, hoe de evangelist het voorstelt. Hij zegt niet: "Komt, want anders zal dat feestmaal u ontgaan; komt, want anders zult gij er zeer veel door verliezen." Neen, naar mijn inzien, stelt hij hun de zaak voor op zeer merkwaardige wijze. Ik verstout mij te zeggen - en moge de Meester mij vergeven, indien ik het verkeerd begrijp - dat de koning zelf zich sympathie, medegevoel wil winnen, alsof hij een gastheer was, die in verlegenheid gebracht is. "Mijn middagmaal is bereid, maar er is niemand om het te nuttigen; mijn ossen en gemeste beesten zijn geslacht; maar er zijn geen gasten." "Komt, o komt!" schijnt hij te zeggen, "want ik ben een gastheer zonder gasten." Zo zult gij somtijds ook zien, dat God in het Evangelie spreekt op een wijze, alsof Hij er voordeel van heeft, zo wij zalig worden. Nu weten

wij, dat Hij zich hiermee in liefde verwaardigt om op menselijke wijze tot ons te spreken. Wat kan Hij bij ons winnen. Wat verliest hij er bij, als wij omkomen? Maar in het Evangelie stelt Hij zich dikwijls voor als een vader, die hunkert naar zijn kind, smachtend van verlangen, dat het bij hem thuis kome. Hij, de oneindige God, smeekt zijn schepselen om zich met Hem te laten verzoenen. Wonderbare, neerbuigende goedheid! Want, als een koopman op de markt roept hij: "O alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet." Merkt gij niet, dat Christus, toen Hij weende over Jeruzalem, ook over zich zelf schijnt te wenen, zowel als over hen? "Hoe menigmaal heb ik uw kinderen willen bijeen vergaderen!" En bij de profeten stelt God het voor als zijn eigen smart: "Hoe zou Ik u maken als Adama? u stellen als Zeboïm?" alsof niet alleen het kind, maar ook de Vader een verlies leed, als de zondaar omkomt. Hebt gij niet, als het ware, medegevoel met God, als gij zijn Evangelie ziet verwerpen? Zal het kruis hoog worden opgericht, terwijl er toch niemand is, die er naar ziet? Zal Jezus sterven, en zullen de mensen door zijn dood niet worden behouden? O gezegende Heere, indien wij door niets anders worden getrokken, dan is het ons toch alsof wij moeten komen, wanneer wij U als het ware, zien voorgesteld als een gastheer, die in verlegenheid gebracht is door gebrek aan gasten. Grote God, wij komen, wij komen met blijdschap, wij komen om te genieten van uw milddadigheid; en Jezus Christus te verheerlijken door als nooddrufte zondaren aan te nemen, wat uw genade voor ons voorzien heeft.

Broeders en zusters, daar Christus zo velen afkerig vindt om Hem te eren, is mijn vermaning gericht tot u, die Hem liefhebt en Hem des te meer eert, wijl de wereld Hem weigert te eren. Gij, die gedwongen zijt geworden om te komen, zingt zijn' lof terwijl gij aanzit aan zijn tafel en looft zijn naam. Keert daarna terug naar uw woningen en bidt voor hen, die niet willen komen, dat de Heere hun verstand moge verlichten en hun wil mocht veranderen, opdat ook zij nog gedrongen worden in Jezus te geloven. En wat u betreft, die door de zachte aanraking van zijn genade u hedenmorgen half geneigd gevoelt tot dit feest te komen, laat mij u dringend nodigen toe te treden. Het is een heerlijk Evangelie - de maaltijd is kostelijk.

Hij is een heerlijke Koning - de Gastheer is goed. Hij is een gezegende Zaligmaker, Hij die dit huwelijk aangaat is goed. Het is alles goed, en ook gij zult goed gemaakt worden, indien uw ziel de uitnodiging van het Evangelie aanneemt, welke heden tot u komt. "Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden." "Geloofd in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden." De Heere zende zijn Geest om de roeping krachtig te maken, om zijns lieven Zoons wil, Amen.

Zij, zulks niet achtende; (Matth. 22:5)

"Maar zij, zulks niet achtende, zijn heengegaan, deze tot zijn akker, gene tot Zijne koopmanschap." Matth. 22 : 5.

De mens is, sedert de dagen van Adam, niet veel veranderd. In zijn lichaamsgestalte schijnt hij volkomen dezelfde gebleven te zijn, want geraamten, honderden jaren oud zijnde, zijn de volmaakte evenbeelden van de onze; en hetgeen in de geschiedenis vermeld staat als eeuwen tevoren door mensen te zijn geschied, zou heden wederom geschreven kunnen worden, want "er is niets nieuws onder de zon." Dezelfde soort van mensen kunnen ook heden nog gevonden worden (al zijn zij wellicht verschillend gekleed) als die in lang vervlogen eeuwen geleefd hebben. Nog altijd zijn er mensen, wier karakter overeenkomt met het karakter, dat door onze Heiland in zijn dagen aan anderen werd toegeschreven. Zij gaan heen, "deze tot zijn akker, gene tot zijn koopmanschap", de hoogheerlijke dingen van het Evangelie "niet achtende." Ik ben er van overtuigd, dat ik velen van de zodanigen heden onder mijn gehoor heb, en ik bid de Heere, dat het mij gegeven worde zeer ernstig en op de man af tot hen te spreken. En ik moet u allen, die de hemelse kunst van bidden verstaat, vragen, God te bidden, dat het Hem moge behagen, ieder woord, elk denkbeeld te doen doordringen tot het hart, waarvoor Hij het bestemd heeft, opdat het een vreedzame vrucht der gerechtigheid voortbrengt in de behoudenis van vele zielen. Zij, zulks niet achtende". Dat is: zij hebben het gering geacht, en dat doen velen ook nog in onze dagen; en dat zullen ook zeer velen doen van hen, die mij heden horen. Ik geloof, dat Christus licht te achten, zonde is; en op het gevaar af van door hen, die wijs willen zijn boven hetgeen geschreven is, ten onrechte voor een wettisch gezinde, of een voorstander van de vrije wil van de mens gehouden te worden, zal ik u dit als zodanig voorhouden, want ik hoop nooit te zullen behoren tot die soort van Calvinisten, die het werk van de duivel doen door de zondaars te verontschuldigen in hunne zonden.

Wij zullen in de eerste plaats enige woorden tot u spreken over *wat het is, dat de zondaar gering acht*; ten tweede, *op wat wijze hij het gering acht*; en ten derde, *waarom hij het gering acht*. Daarna zullen wij hier enkele opmerkingen aan toevoegen.

I.

WAT IS HET, DAT DE ZONDAAR GERING ACHT? De persoon, van wie in de gelijkenis gesproken wordt, betoonde die geringschatting voor een bruiloftsmaal, dat door een koning was aangericht, een feestmaal, dat uit allerlei kostelijke gerechten bestond, waaraan zij genodigd waren, en waarvan zij moedwillig weg bleven. De geestelijke betekenis hiervan is gemakkelijk te ontdekken. Zondaars, die Christus gering achten, geven hun minachting te kennen voor het heerlijk feestmaal, dat God bereid heeft bij het huwelijk van zijn Zoon. Dit is heilig land om te betreden. O, moge de Heilige Geest ons onderwijzen.

Deze gelijkenis tot onderwerp nemende voor onze overdenking, zullen wij in de eerste plaats opmerken, *dat de zondaar de bode gering acht, die hem het bericht brengt, dat het bruiloftsmaal bereid is*. Deze mensen weigerden te komen; zij gingen heen "deze tot zijn akker, gene tot zijn koopmanschap," zij hebben dus geen acht geslagen op de bode. En ieder zondaar, die de grote zaligheid van Jezus Christus veronachtzaamt, betoont geringschatting van de evangeliendienaar, hetgeen in Gods oog geen geringe belediging is. Het wordt door onze hooghartige natie nooit voor een onbeduidende belediging aangezien, als onze gezant met onverschilligheid wordt bejegend; en gelooft het vrij, het is allesbehalve een kleine zaak voor God, indien gij minachting betoont voor de gezanten, die Hij tot u zendt. Vergelijkenderwijs gesproken, betekent dit echter weinig.

Die gezanten zijn mensen, gelijk gij zelf, en zij kunnen het wel dragen gesmaad te worden, indien dit nu alles was. Ja, wij zouden u dit zeer gaarne vergeven, indien dit in onze macht was, en indien hierin alleen uw zonde bestond.

Maar deze lieden *versmaadden de maaltijd*. Sommigen van hen verbeeldden zich, dat de gemeste beesten en de overige spijzen, die op de tafel zouden komen, niet beter waren dan zij zelf in eigen huis hadden. Zij dachten, dat dit koninklijk gastmaal niet der moeite waard was om er een dag van hun koopmanschap voor op te offeren, of er zelfs één enkel uur van hun akker om weg te blijven. Zij verachtten dit bruiloftsmaal; ten minste, dit schijnt zo, daar zij er niet heen gingen. O zondaar, als gij op de grote zaligheid geen acht slaat, zo weet goed, wat gij versmaadt. Als gij Gods Evangelie gering acht, dan betoont gij geringschatting voor de rechtvaardigmaking door het geloof, voor het gewassen zijn in Jezus' bloed, voor de Heilige Geest, voor de weg naar de hemel. Gij betoont dan ook geringschatting voor geloof, en hoop, en liefde; gij slaat geen acht op de beloften van het eeuwig verbond en al de heerlijkheid, die God weggelegd heeft voor hen, die Hem liefhebben; en op alles dat Hij in zijn Woord heeft geopenbaard als de beloofde gave aan hen, die tot Hem komen. Het is ontzettend het Evangelie gering te achten, want in dat woord Evangelie - blijde boodschap - ligt alles opgesloten, wat de menselijke natuur nodig heeft, alles, wat zelfs de heiligen in de eeuwige gelukzaligheid kunnen ontvangen. Het Evangelie van de gezegende van God te verachten, O! hoe waanzinnig is dit! Hoe veel erger dan dwaas! Veracht de sterren, en gij zijt een dwaas; veracht Gods aarde met haar heerlijke bergen, met haar stromende rivieren, met hare liefelijke beemden, en gij zijt een waanzinnige; maar veracht Gods Evangelie, en gij zijt tien duizend maal waanzinnig. Sla daar geen acht op, en gij zijt oneindig meer dwaas dan hij, die in de zon geen licht ziet, geen schoonheid vindt in de maan en geen schittering in de sterrenhemel. Vertreed, zo het u gelust, zijn lagere werken onder uw voeten, maar O! Gedenk, als gij het Evangelie versmaadt, dat gij het Meesterstuk van uw grote Schepper gering acht - datgene, hetwelk Hem meer gekost heeft dan myriaden werelden te scheppen - het bloedig offer van de doodsbenaauwdheid en smart van onze Heiland.

En wederom: *deze lieden gaven minachting te kennen voor de Zoon van de Koning*. Het was *zijn* huwelijksfeest, en voor zover zij er niet op verschenen, hebben zij de Hoogheerlijke gesmaad, tot wiens eer het avondmaal bereid was. Zij minachtten Hem, die de Vader liefhad. O! Zondaar, als gij het Evangelie gering acht, dan betoont gij die geringschatting voor Christus - voor die Christus, voor wie de heerlijke cherubim zich neerbuigen - voor die Christus, aan wiens voeten de hoge aartsengel het zaligheid acht zijn kroon neer te werpen. Gij betoont geringschatting voor Hem, van wiens lof het gewelf van de hemel weerklinkt, voor Hem, die door God op zeer hoge prijs wordt gesteld, want door Hem werd Hij genoemd "God, boven allen te prijzen tot in der eeuwigheid." O, het is ontzettend om Christus te smaden. Veracht een prins, en gij zult er weinig eer om ontvangen van de koning; maar veracht de Zoon van God, en de Vader zal zijn geminachte Zoon aan u te wreken. O, mijn geliefde vrienden, het schijnt mij toe zonde te zijn, geen onvergeeflijke zonde, maar een zonde, die toch ontzettend snood is, dat de mensen op mijn gezegende Heere Jezus Christus geen acht slaan en Hem met wrede minachting bejegenen. U geringschatten, U, dierbare Jezus! O! Als ik U zie, worstelende in Gethsémané, bedekt met bloedig zweet, dan buig ik mij voor U neer, en zeg: O Verlosser, bloedende voor de zonde van de mensen, is er een zondaar, die U gering kan achten? Als ik Hem aanschouw terwijl het bloed Hem van de schouders stroomt onder de gevloekte geseling van Pilatus, dan vraag ik: "Kan een zondaar zulk een zaligheid gering achten?" Als ik Hem gadesla, bedekt met zijn eigen bloed, vastgenageld aan het kruis, daar Hij onder hevige folteringen zijn ziel uitstort,

uitroepende: "*Eli, Eli, lama sabachtani*", dan vraag ik mij af: "Kan dit door iemand licht geacht worden?" En zó zij het doen, dan zou die zonde groot genoeg zijn om hen te verdoemen, al zouden zij ook geen andere zonden hebben, dat zij de Vredevorst gering geacht hebben, die zo hoogheerlijk is. O, mijn vriend, indien gij Christus gering acht, dan hebt gij de Enige beledigd, die u kan zalig maken; de Enige, die u over de doodsrivier veilig heen kan heenvoeren; de Enige, die de poorten van de hemel kan ontsluiten, en er u welkom kan doen wezen. Laat geen prediker van "zachte dingen" u iets wijs maken, dat dit geen misdaad is. O, zondaar, denk aan uw zonde, als gij hem gering acht, want het is de enige Zoon van de Koning, die gij "niet acht."

En wederom: deze lieden betoonden ook *geringschatting voor de Koning*, die het feestmaal bereid had. Ach! Weinig vermoedt gij, o zondaar, als gij beuzelt met het Evangelie, dat gij daarmee God beledigt. Ik heb sommigen horen zeggen: "Ik geloof niet in Christus, maar wel tracht ik God te eren. Om het Evangelie bekommer ik mij niet; ik verlang niet gewassen te worden in het bloed van Jezus, noch zalig te worden uit vrije genade; maar God veracht ik niet; ik ben een voorstander van de natuurlijke godsdienst!" Ach mijn vriend, het is maar al te zeker, dat gij de Almachtige beledigt, voor zover gij zijn Zoon loochent. Betoon minachting voor iemands kroost, en gij hebt de man zelf beledigd. Verwerp de eengeboren Zoon van God, en gij hebt de Eeuwige zelf verworpen. Buiten Christus bestaat er geen wezenlijke natuurlijke godsdienst. Het is een leugen; het is de uitvlucht van een mens, die niet kloekmoedig genoeg is om te zeggen, dat hij God haat. Het is dan ook niets dan een uitvlucht, een toevlucht van de leugens, want wie Christus verloochent, heeft in die daad God beledigd, en de poorten van de hemel voor zichzelf toegesloten. Wij kunnen de Vader niet liefhebben dan in en door zijn Zoon; en er is geen welbehaaglijke aanbidding van de Vader, dan door de grote Hogepriester en Middelaar, Jezus Christus. O, mijn vriend, gedenk dat gij niet slechts het Evangelie hebt veracht, maar ook de God van het Evangelie. Als gij lacht om de leerstellingen van de openbaring, dan lacht gij om God. Als gij de waarheid van het Evangelie versmaadt, dan versmaadt gij God zelf. Gij hebt de Eeuwige in het aangezicht weerstaan. O, gedenkt, gij, die met de boodschap van Christus spot, en u afkeert van de prediking van de waarheid! Gedenkt, dat God almachtig is, en dat Hij u zeer zwaar *kan* straffen! God is een ijverig God. O! Hoe gestreng *zal* Hij straffen! God gering achten, zondaar? Ach, dit is meer dan iets anders een doemwaardige zonde; en die zonde bedrijvende, zoudt gij wel een van deze dagen uw eigen doodvonnis kunnen ondertekenen; want God, Christus en zijn heilig Evangelie niet te achten, dat is zijn eigen ziel te verdoen. O, rampzalige zielen, hoe ongelukkig moet gij wezen, zo gij leeft en sterft zonder acht te geven op Christus en boven de schatten van het Evangelie de voorkeur geeft aan uw akkers en uw koopmanschap.

En wederom: bedenk mijn arme, deerniswaardige vriend, bedenk, dat gij, door al de dingen, die ik genoemd heb, gering te achten, *ook de grote, ontzagwekkende dingen van de eeuwigheid geringschat*. De mens, die geen acht slaat op het Evangelie, slaat ook geen acht op de hel. Hij denkt, dat het vuur van de hel niet heet is, dat de vlammen van de hel niet zijn, zoals Christus ze beschreven heeft. Hij slaat geen acht op de brandende tranen van het wanhopig naberoew, hij slaat geen acht op het zuchten en kermen van de zielen, die verloren gaan. Ach! Het is niet wijs, niet verstandig, de hel gering te achten.

Gij slaat dan ook evenmin acht op de hemel, de plaats waar de verlostten wensen heen te gaan, waar de heerlijkheid heerst zonder wolken, en de zaligheid zonder zuchten. Gij werpt de kroon van het eeuwige leven onder uw voeten; gij vertreedt met uw onheilige voet de palmtakken van de overwinning, en acht het een kleine zaak, verlost te zijn en verheerlijkt te worden. Ach! Ongelukkige, als gij eens in de hel zijt, en de ijzeren sleutel voor altijd in het slot van uw onvermijdelijke bestemming is omgedraaid, dan zult gij

bevinden, dat de hel geen zaak is om gering te achten. En als gij de hemel en de zaligheid hebt verloren, en alleen in de verte de nagalm kunt horen van het lied der gezaligden, zodat door de tegenstelling met hun vreugde uw rampzaligheid nog groter wordt, dan zult gij bevinden, dat het geen kleine zaak is de hemel te minachten. Een iegelijk, die de godsdienst gering acht, acht ook deze dingen gering. Hij miskent de waardij van zijn eigen ziel, en het gewicht van haar toestand in de eeuwigheid.

Dat is het, hetwelk de mensen geringschatten. "O, leraar," zegt iemand, "maar ik spreek nooit woorden, die vijandschap uitdrukken tegen Gods waarheid. Ik bespot de evangeliendienaar niet, en betoon geen geringschatting voor de Sabbat." Mijn vriend, van dit alles zal ik u vrijspreken; en toch handhaaf ik mijn ernstige beschuldiging, dat gij de grote zonde bedrijft, van het Evangelie gering te achten. Luister!

II.

HOE, OP WAT WIJZE BETONEN DE MENSEN HUN GERINGSCHATTING VAN DIE DINGEN?

Het is, in de eerste plaats, een geringschatting van het Evangelie en van het geheel der heerlijke dingen van God, *als men gaat om te horen, terwijl men er toch geen acht op slaat*. Hoe velen gaan naar de kerk om er te slapen! Denk het eens in, welk een ontzettende belediging dit is voor de Koning van de hemel! Zou iemand het paleis van Hare Majesteit binnen treden, een audiëntie aanvragen, en dan in haar tegenwoordigheid gaan slapen? Toch zou de zonde van in tegenwoordigheid van de koningin te slapen, niet zo groot zijn, zelfs niet tegen haar eigen wetten, als de zonde van moedwillig in Gods heiligdom te gaan slapen. Hoe velen gaan naar onze bedehuizen, wel niet om te slapen, maar die toch zo weinig aandachtig zijn, alsof zij luisteren naar iemand, die niet in staat is een opwekkende melodie op een goed instrument te spelen. Wat het ene oor ingaat, gaat het andere oor uit. Hetgeen in de hersenen komt, gaat er ook weer uit zonder ooit het hart te treffen. O! mijn hoorders, gij maakt u schuldig aan Gods Evangelie gering te achten, als gij onder de prediking er van neerzit, zonder er acht op te slaan. O, wat zouden zij, wier zielen verloren zijn gegaan, er niet voor geven, zo zij nog eens een evangelieverkondiging konden aanhoren! Wat zou de ongelukkige, die de dood nabij is, niet geven voor nog één enkele sabbat! En wat zult gij niet willen geven één van deze dagen, als gij de oever van de doodsrivier nadert, om nog één enkele maal gewaarschuwd te worden, nog eens te kunnen luisteren naar de vriendelijk lokkende stem van de dienstknecht van God. Wij achten het Evangelie gering, als wij er naar luisteren, zonder er onze ernstige aandacht aan te wijden.

Maar sommigen zeggen, dat zij er goed hun aandacht aan wijden. Men kan luisteren naar het Evangelie en het dan toch gering achten. Ik heb mensen zien wenen onder een krachtige evangelieprediking; ik heb gezien hoe hun de tranen over de wangen stroomden - zalige tranen, die van innerlijke zielsontroering getuigden. Soms zei ik bij mij zelf: het is verwonderlijk te zien hoe de mensen wenen op het horen van een zieldoordringend Woord van God, dat hen verschrikt, alsof de donder van Sinai hen in de oren klonk. Maar is er iets, dat nog verwonderlijker is dan het wenen van de mensen onder het gehoor van het Woord. Dat is het feit, dat zij zeer spoedig, ach! maar al te spoedig hun tranen afwissen. O, mijn hoorder, herinner u, dat, zo gij deze dingen hoort, en de ontzaglijke indruk, die er door teweeg wordt gebracht, afschudt, gij hiermede God gering acht en zijn waarheid niet telt. O, zie toe, dat niet uw eigen klederen rood zijn van het bloed van uw ziel, en er gezegd wordt "O Israël, gij hebt u zelf verdorven!" (Hoséa 13: 9 naar de Engelse overzetting.)

Maar er zijn anderen, die het geringschatten op nog een geheel andere wijze. Zij horen het Woord, en geven er acht op; maar helaas! *zij geven ook tegelijk acht op iets anders*. O! mijn hoorder, gij acht Christus gering, indien gij Hem ergens anders dan in het

middenpunt van uw hart stelt. Hij, die aan Christus slechts een weinig van zijn genegenheid geeft, acht Christus gering, want Christus wil het gehele hart hebben, of niets. Wie één deel geeft aan Christus, en een ander deel aan de wereld, veracht Christus, want hij schijnt te denken, dat Christus het gehele hart niet waardig is. En voor zover hij dit zegt, of denkt, koestert hij lage, onheilige gedachten van Christus. O, gij vleselijke mens, die half godsdienstig en half wereldsgezind zijt, die somtijds ernstig, maar even dikwijls lichtzinnig zijt, die soms vroom schijnt, maar zo dikwijls onheilig zijt, gij acht Christus gering. En gij, die Zondags weent, maar 's maandags weer in uw oude zonden terug valt; gij, die de wereld en haar genietingen boven Christus stelt; gij denkt geringer over Hem, dan Hij verdient; en wat is dat anders dan Hem te minachten? O, ik bid u, mijn hoorder, vraag u zelf af, of gij niet de man zijt? Zijt gij het niet zelf, die Christus gering acht? De eigengerechtigte, die met Christus gelijkelijk wil delen in de eer van de verlossing, is, niettegenstaande al zijne voddige goede werken, zó zeer de eerste en voornaamste onder de verachters, dat ik hem in het midden van hen allen aan de schandpaal zou willen stellen; en allen zou ik willen toeroepen te sidderen, opdat ook zij niet onder de versmaders van Jezus worden gevonden.

En wederom: die mens acht Christus gering, die *de godsdienst belijdt, maar er niet naar leeft*. O, gij leden van de gemeente, er moet een grote schifting onder u plaats hebben. Er is thans een zeer grote hoeveelheid kaf gemengd onder het koren; en soms denk ik, dat wij nog iets ergers hebben. Er zijn er in onze gemeente, die niet eens zo goed zijn als kaf, want zij schijnen volstrekt niet in de nabijheid van het koren geweest te zijn; zij zijn niets dan onkruid. Zij komen in onze gemeente, zoals zij in een handelsvereniging komen, omdat zij denken dat dit hun zaken zal verbeteren. Het zet achtenswaardigheid bij hun naam, als zij naar de kerk gaan en deel nemen aan het Avondmaal. Het verwerft hun achting als zij zich laten dopen, of lid worden van de gemeente; en aldus komen zij in menigte, om de wil van de broden en vissen, maar niet om des Heeren Jezus Christus wil. O, geveinsde! Gij acht Christus gering, als gij denkt, dat gij Hem als middel kunt gebruiken om rijkdom te verkrijgen. Indien gij denkt, dat Hij u zal heenvoeren naar de schatten van de aarde, dan vergist gij u grotelijks, want Hij is nooit tot iets anders bestemd geweest, dan om de mensen in de hemel te brengen. Indien gij denkt, dat de godsdienst bestemd is om uw huis te versieren, en uw beurs te vullen, dan verkeert gij in een grote dwaling. De godsdienst is bestemd om nuttig te zijn voor uwe ziel, en hij, die de godsdienst meent te kunnen gebruiken tot zijn persoonlijk werelds voordeel, betoont hiermee geringschatting voor Christus; en ten laatsten dage zal hem die misdaad ten laste worden gelegd, en dan zal de Koning zijn krijgsheiren zenden en hem vernielen met degenen, die Zijn Majesteit hebben gesmaad en zijn wetten niet wilden gehoorzamen.

III. Ik zal u thans zeggen, WAAROM ZIJ "ZULKS NIET GEACHT HEBBEN." Het was om verschillende redenen.

Sommigen hebben er geen acht op gegeven, *omdat zij onwetend waren*. Zij wisten niet hoe kostelijk het feestmaal was; zij wisten niet hoe goed en vriendelijk de koning, hoe schoon de prins was, want, indien zij het wisten, zij zouden er anders over gedacht hebben. Nu geloof ik, dat hier hedenavond zeer velen tegenwoordig zijn, die geen acht geven op het Evangelie, omdat zij het niet verstaan. Ik heb dikwijls mensen met de godsdienst horen spotten, maar vraagt gij hun wat godsdienst is, dan weten zij er niet meer van dan een paard, ja erger, want *zij* geloven er onwaarheid van; en dat doet een paard niet. Zij spotten er mee, omdat zij er niets van begrijpen; het is iets dat hun verstand te boven gaat. Wij hebben van een man gehoord, die, als hij iemand een Latijns woord hoorde zeggen, er om lachte, omdat hij dacht, dat het scherts was, of dat het in alle geval een zeer vreemde manier van spreken was; en daarom lachte hij. Zo is

het ook met velen, als zij het Evangelie horen; zij weten niet wat het is, en daarom lachen zij. "O!" zeggen zij, "die man is waanzinnig." Maar waarom is hij waanzinnig? Omdat *gij* hem niet begrijpt? Zijt *gij* dan zo verwaand om te denken dat alle wijsheid en alle geleerdheid bij u schuilt? Mij dunkt, de waanzin is niet daar, waar *gij* hem veronderstelt te zijn. En indien *gij* van hem zoudt zeggen: "De grote geleerdheid brengt u tot razernij," wij zouden u antwoorden: Het is even gemakkelijk tot razernij gebracht te worden zonder geleerdheid." En zij, die niet geleerd zijn, en bovenal zij, die niets weten van Christus, zullen de eersten zijn, die Hem minachten. O! mijn vrienden, indien *gij* slechts wist, wat een gezegende Meester Christus is; indien *gij* wist welk een gezegende zaak het Evangelie is; indien *gij* er slechts toe gebracht kon worden te geloven, welk een heerlijke God onze God is, indien *gij* slechts voor een enkel uur het genot kon smaken, wat het deel is van de christenen; indien *gij* slechts een enkele belofte kon toepassen op uw eigen hart, dan zoudt *gij* het Evangelie wel nooit meer geringschatten. *Gij* zegt, dat *gij* er niet van houdt! Maar *gij* hebt het nooit beproefd! Zou iemand wijn verachten, die hij nooit heeft geproefd? Hij kan zoeter wezen, dan hij denkt. Smaakt en ziet, dat de HEERE goed is; en zo zeker als *gij* smaakt, zo zeker zult *gij* zien, dat Hij goed is. Ik verstout mij nogmaals te zeggen, dat velen het Evangelie geringschatten uit blote onwetendheid; en indien dat zo is, dan kan ik de hoop koesteren, dat, wanneer zij, enigszins verlicht zullen zijn door het Woord te horen, het de Heere zal behagen hen tot zich te brengen; en dan weet ik, dat zij Christus nooit meer gering zullen schatten. O, wees toch niet onwetend, want "de ziel zonder wetenschap is niet goed." Zoek Hem te kennen, dien te kennen het eeuwige leven is; en als *gij* Hem recht kent, dan zult *gij* Hem nooit meer gering achten.

Anderen achten Hem gering *uit hoogmoed*. "Waartoe dient het," zei zo iemand, "mij deze uitnodiging te brengen? Treed eens bij mij binnen, vriend, en ik zal u een feestmaal tonen, even kostelijk als waarvan *gij* mij weet te verhalen. Zie hier! Mijn tafel is even goed voorzien als die van ieder ander; de koning zelf kan geen betere maaltijd aanrichten; en ik zie niet in, waarom ik mij de moeite zou geven uit te gaan voor iets, dat niet beter is dan ik het in mijn eigen huis kan hebben." Zo wilde hij dus niet gaan uit hoogmoed. Evenzo is het met sommigen van u. *Gij* zoudt er behoefte aan hebben gewassen te worden! Neen, niet waar, want *gij* waart nooit onrein. *Gij* zoudt behoefte hebben aan vergeving! O neen, daar zijt *gij* toch eigenlijk te braaf voor. Wel! *Gij* zijt zo buitengewoon vroom in uw eigen schatting, dat, indien het alles waar was, *gij* de engel Gabriël zoudt doen blozen, als hij aan u denkt. *Gij* vindt zelfs dat een engel niet in uw schaduw kan staan. Hoe! *Gij* zoudt om genade smeken! Het denkbeeld is beledigend voor u. "Ga heen," zegt *gij*," "ga heen en spreek aldus tot de diep gevallen vrouw: maar ik ben een achtenswaardig man, ik verzuim nooit de kerk; ik ben een goed mens. Ik mag nu en dan eens wat uitgelaten pret hebben; maar dat maak ik later altijd weer goed. Ik ben nu en dan wel eens wat traag en kom niet veel vooruit op de weg naar de hemel; maar later haal ik die schade wel in, en zo zal ik even spoedig als ieder ander in de hemel zijn." Wel, mijn vriend, het verwondert mij niet, dat *gij* het Evangelie veracht, want het Evangelie zegt u ronduit, dat *gij* geheel en al verloren zijt. Het zegt u, dat zelfs deze uwe gerechtigheid vol is van zonde. En wat uw hoop aangaat om er door behouden te worden, *gij* zoudt even goed op een dor blad de oceaan kunnen oversteken om naar Amerika te gaan, als door uw gerechtigheid in de hemel trachten te komen. Dit kleed van uw gerechtigheid is evenmin geschikt om u te bedekken, als een spinnenweb geschikt zou zijn om er in naar het hof te gaan en er in te verschijnen voor de koningin. Ach! mijn hoorders, ik weet, waarom *gij* Christus veracht, het is vanwege uw duivelse hoogmoed. Moge de Heere die hoogmoed wegrukken uit uw hart, want zo Hij het niet doet, dan zal die hoogmoed de brandstof leveren van het vuur, dat *gij* in de hel zult

hebben te verduren. Wacht u voor hoogmoed! Door hoogmoed zijn de engelen gevallen; hoe kunnen die mensen, ofschoon zij het beeld zijn van hun Maker, hopen, er door te zullen winnen? Mij, vlied de hoogmoed, want even gewis als gij hoogmoedig zijt, even zeker zult gij de schuld op u laden van Christus gering te achten.

En er waren wellicht even veel personen, die de blijde boodschap gering achtten, *omdat zij de bode niet geloofden*. "O!" zeiden zij, wacht eens even. Hoe! Een maaltijd, waaraan ik zou kunnen deelnemen? Ik geloof het niet. Hoe! De jonge prins zal in het huwelijk treden? Vertel dat aan dwazen, *wij* geloven het niet. Hoe! Wij allen zijn genodigd? Wij geloven er geen woord van, het is ongelooflijk." De arme boodschapper ging naar huis en berichtte zijn Meester, dat zij hem niet wilden geloven. Dat is wederom een reden waarom velen het Evangelie gering achten, zij geloven het niet.

"Hoe!" zeggen zij, Jezus Christus gestorven om de mensen van hun zonden te reinigen? Wij geloven het niet. Hoe! wat! een hemel? Wie heeft hem ooit gezien? Een hel! Wie heeft er ooit het gekerm van gehoord? Wat! De eeuwigheid! Wie is ooit van die laatste hoop en toevlucht van elke geest teruggekeerd? Wat! Zaligheid in de godsdienst? Wij geloven het niet - de godsdienst is een sombere, akelige dromerij, Wat! Liefelijkheid in beloften? Neen, die is er niet. Wij geloven, dat er liefelijkheid is in de wereld; maar wij geloven niet in de zoetheid van enige bron, die door de Heere gegraven is." En aldus verachten zij het Evangelie omdat zij het niet geloven. Maar ik ben er zeker van, dat, wanneer de mens het Evangelie gelooft, hij het nooit meer verachten zal. Laat mij eens de plechtige overtuiging hebben, door de Heilige Geest in mijn hart gewrocht, dat, zo ik niet verlost ben, er een gapende afgrond is, die mij zal verzwelgen; en denkt gij, dat ik zou kunnen rusten; dat ik niet zou sidderen van ontroering? Laat mij *eens* geloven, dat er voor hen, die in Christus geloven, een hemel bereid is; en denkt gij dat ik mijn ogen slaap, of mijn oogleden sluimering zou geven, tot ik had geweend, daar die hemel mij toebehoort? Ik geloof het niet. Maar het doemwaardig ongelooft verderft de mens, want het wil hem niet laten geloven; en daarom kan hij niet gevoelen, wijl hij niet gelooft. O, mijne vrienden, het is ongelooft, dat de mensen Christus gering doet achten; maar de ure komt, wanneer het ongelooft dat niet zal doen. Er zijn ongelovigen naar de hel gegaan, maar dáár geloven zij. Er zijn velen, die hier op aarde niet geloofd hebben, maar het vuur van de hel is te heet, dan dat zij thans aan het bestaan er van kunnen twijfelen. Het is voor de mens, die "in de pijn is", moeilijk om aan de wezenlijkheid van die pijn niet te geloven. Het zou voor een mens, die voor de brandende ogen van God staat, moeilijk zijn aan het bestaan van God te twijfelen. O, ongelovigen, bekeert u, of liever, moge de Heere u bekeren van uw ongelooft, want dat is het, hetwelk u Christus gering doet schatten, dit is het dat u het leven ontnemt, en uw zielen verderft.

En wederom een andere groep van mensen hebben dit feestmaal geminacht, *omdat zij werelds gezind waren*. Zij hadden zo veel te doen! Ik heb gehoord van een rijk koopman, die eens een bezoek kreeg van een godvruchtig christen, die tot hem zeide: "Wel mijnheer, hoe staat het met uw ziel?" "Ziel!" zei de koopman, ik heb geen tijd om voor mijn ziel te zorgen; ik heb genoeg aan de zorgen voor mijn schepen." Ongeveer een week daarna gebeurde het, dat die koopman tijd had om te sterven, want God nam hem weg. Wij vrezen, dat God tot hem zei: *Gij dwaas! In deze nacht zal men uw ziel van u afeisen; en hetgeen gij bereid hebt, voor wie zal het zijn?* Gij, kooplieden van Londen, er zijn velen van u, die veel meer lezen in uw grootboeken dan in uw Bijbels. Wellicht zijt gij hiertoe verplicht, maar gij leest elke dag in uw grootboek; en in uw Bijbel leest gij nooit. Men zegt, dat in Amerika de almachtige dollar wordt aangebeden; ik geloof, dat er in Londen zeer velen zijn, die het almachtige pond sterling aanbidden; zij hebben de grootst mogelijke eerbied voor een almachtige banknoot; dat is de god, die door zeer veel mensen wordt aangebeden. Het boek, dat zij met godsdienstige

eerbied in de hand houden, is hun kasboek. Daar ginds is een man, die, terwijl het regende, de gehele Zondagmorgen thuis bleef, en rekeningen schreef; hij dacht, dat zijn meesterknecht het niet wist en nu komt hij vanavond hier, want hij is een vroom man, O! Een buitengewoon vroom man. Hij zou des Zondags de parken willen sluiten; hij zou, omdat hij zo vroom is, geen sterveling op Zondag een weinig frisse lucht laten hebben, maar hij zelf mag wel de halve Zondag in zijn kantoor zitten; en het geen zonde vinden. Maar velen hebben het te druk om aan deze dingen te denken. "Bidden!" zeggen zij, daar heb ik geen tijd voor, ik moet gaan betalen. Wat! In de Bijbel lezen? Neen, dat kan ik niet. Ik heb dit en dat moeten nazien, en de marktprijzen moeten noteren. Ik heb wel tijd om de krant te lezen, maar voor Bijbel lezen, neen! Daar heb ik geen tijd voor." Het zal voor sommigen van u bitter ongelukkig zijn, dat gij het leven korter zult vinden, dan gij het hebt verwacht. Indien u vanaf heden nog tachtig jaar te leven had, u zou wellicht dwaas genoeg zijn er vier en veertig van door te brengen in de zonde. Daar de duur van uw leven echter niet afhangt van u zelf, en u ieder ogenblik kunt sterven, zou het het toppunt van dwaasheid zijn, om voor niets anders dan het geld en goed van deze wereld te leven, en niet voor de dingen van de eeuwigheid. Wereldsgezindheid is een demon, die menige ziel ten verderve heeft gevoerd. God verhoede het, dat wij omkomen door onze wereldsgezindheid.

Er is nog een andere klasse van mensen, die ik niet anders kan omschrijven, dan door te zeggen, *dat zij volkomen gedachteloos zijn*. Vraagt gij hun iets omtrent de godsdienst, dan bemerkt gij, dat zij er geen opinie, geen mening over hebben. Zij zullen de godsdienst niet bepaald haten of verachten; ook zullen zij er niet mee spotten; maar zij denken er niet over. Zij zijn voornemens er binnenkort eens over na te gaan denken. Zij leiden een soort van vlinderleven; zij gaan altijd heen en weer; en zullen nooit voor hen zelf, noch voor anderen iets doen. En dat zijn zeer beminnelijke mensen, die altijd bereid zijn hun beurs te openen als hen voor het een of andere werk van barmhartigheid iets gevraagd wordt. Nooit weigeren zij iets; maar zij zouden hun geld even bereidwillig geven voor het houden van wedrennen, als voor de kerk. Indien ik nu gedwongen was naar de wereld terug te gaan, en mijn karakter mocht kiezen, dan zou de positie die mij het minst begeerlijk zou schijnen, die wezen van een gedachteloos man. Ik geloof, dat van alle mensen, de gedachteloze het meest in gevaar is van om te komen. Ik heb wel eens gaarne een stoutmoedig, rondborstig hater van het Evangelie onder het gehoor van het Woord, want zijn hart is als een keisteen; en als daarop geslagen wordt met de hamer van het Evangelie, dan wordt die keisteen in een ogenblik vergruisd. Maar die gedachteloze mensen hebben een hart van *gutta percha* - u slaat hen en zij wijken terug, gij slaat hen nogmaals en wederom wijken zij terug. Zijn zij krank, en bezoekt gij hen, zij zeggen "ja" op alles wat gij aanvoert. Gij spreekt met hen over de noodzakelijkheid van aan de hel te ontkomen en de hemel binnen te gaan, en zij zeggen "ja.". Gij predikt voor hen na hun herstel, gij herinnert hen aan hun geloften, die zij in hun krankheid hebben gedaan, en zij zeggen: "Zo is het." En dit herhalen zij bij alles wat gij zegt. Zij zijn altijd hoogst beleefd, maar op uw woord slaan zij geen acht. Als gij met hen begint te spreken over dronkaards; o! Dronkaards zijn zij niet. Zij mogen bij toeval als bij ongeluk eens dronken geweest zijn, maar dat was iets buitengewoons. En zo gaat het met iedere zonde, die gij hun onder het oog brengt; het helpt niet of gij de vinger al op de wond legt, want (naar de mens gesproken) worden zij niet half zo gemakkelijk verbroken als de stoutmoedige hater van het Evangelie. Daar is een zeeman, een matroos, die vloekend en zwerend van zee naar huis komt. Hij treedt een kerk binnen en schier het eerste woord dat hij hoort, wordt door Gods Geest toegepast op zijn hart, zodat het verbroken wordt. Een ander jongmens zegt: "Ik weet alles wat een dominee mij kan zeggen, want mijn eigen moeder heeft mij onderwezen, en mijn grijze vader

placht mij voor te lezen uit de Bijbel; en ik ken het alles van buiten. Uit eerbied voor zijn nagedachtenis ga ik naar de kerk. Dat is heel goed voor oude lieden, uitnemend voor oude vrouwen, en voor stervenden; en in tijden van cholera. Voor dezen en voor zulk een tijd is dat alles heel goed, maar op dit ogenblik geef ik er niet om." Welaan, gij zorgelozen, ik zeg u met hoge, plechtige ernst, dat gij de lijfwacht van de duivel zijt; gij vormt zijn reserve. Hij houdt u altijd terug uit de strijd. Hij zendt u niet uit zoals hij een godslasteraar uitzendt, want hij vreest, dat gij door het een of ander schot getroffen zult worden, waardoor gij verlost en behouden wordt. Maar hij zegt: "Blijft gij hier achteraf staan, en zo gij vooruit moet treden, zal ik u een ondoordringbaar ijzeren harnas geven." De pijlen glijden op u af. Zij treffen u; maar helaas! geen enkele dringt door tot uw hart, want dat is ergens anders. Als gij in Gods huis komt, en zijn Woord wordt gepredikt, dan slaat gij er geen acht op, omdat het uw gewoonte is omtrent alle dingen gedachteloos daarheen te leven.

Ik moet nog een enkel woord zeggen over een ander geval. *Gij kunt het Evangelie geringschatten uit blote vermetelheid.* Dezen zijn gelijk de "slechten", "zij gaan henen door en worden gestraft," niet gelijk de "kloekzinnige", die het "kwaad ziet en zich verbergt." Zij gaan henen door; die stap is veilig - zij doen hem. Hun voet zweeft over een afgrond van duisternis, maar zij willen een stap beproeven; en daar deze veilig is, denken zij nu ook de volgende te doen; en daar de laatste stap veilig was, en daar zij gedurende vele jaren veilig waren, wanen zij altoos veilig te zijn; en daar zij nog niet gestorven zijn, denken zij, dat zij nooit zullen sterven. En zo gaan zij uit loutere vermetelheid voort; en terwijl zij "alle mensen sterfelijk achten, behalve zich zelf," gaan ze voort met Christus gering te achten. Beeft, gij vermetelen, gij zult niet altijd in staat zijn dit te doen.

Eindelijk, ik vrees, dat velen Christus gering achten *vanwege het algemene van het Evangelie.* Het wordt overal gepredikt, en daarom slaat gij er geen acht op. Gij kunt het horen aan alle hoeken van de straten; gij kunt het lezen in de Bijbel, die alom verspreid is; omdat het Evangelie zo algemeen is, geeft gij er niet om. Ach! mijn vrienden, indien er slechts één Evangeliedienaar in Londen was, die u de waarheid bekend kon maken; indien er slechts één Bijbel in Londen was, dan geloof ik, dat gij u zoudt haasten om die Bijbel te horen lezen; en de man, aan wie dat werk opgedragen was, zou geen lichte taak hebben. Hij zou van de morgen tot de avond moeten werken om u zijn boodschap mee te delen. Maar omdat gij nu zo vele Bijbels hebt, vergeet gij hem te lezen; omdat gij zo vele traktaatjes in handen krijgt, gebruikt gij ze voor scheurpapier; omdat gij zo vele leerredenen kunt horen, telt gij ze niet. Maar waarom? Acht gij er de zon minder om, wijl zij haar stralen overal uitzendt? Acht gij er het brood minder om, terwijl het de spijs is die God geeft aan al zijn kinderen? Hebt gij een minderwaardig denkbeeld van water, als gij dorstig zijt, omdat elk beekje het u aanbiedt? Neen, indien gij dorstte naar Christus, gij zoudt er Hem des te meer om liefhebben, dat Hij overal verkondigd wordt, maar gij zoudt er Hem niet gering om achten.

Zij gaven er geen acht op! Ik vraag nog eens: hoeveel van mijn hoorders zijn er hedenavond, die geen acht geven op Christus. Zeer velen, ongetwijfeld. Ik heb nog één woord van waarschuwing voor u. Zondaar, acht Christus gering, en ik zeg u nogmaals dat het u zal berouwen, als uw stervensuur komt. Gij zult het hard te verantwoorden hebben, als de ijzeren hand van de dood u aangrijpt. Gij zult het hard te verantwoorden hebben, als uw ogen breken, en het doodsweet op uw voorhoofd parelt. Herinner u uw laatste krankheid, herinner u, hoe gij sidderde op uw legerstede, als gij door uw venster de flikkering zaagt van de bliksem en de ratelende donderslagen hoorde. O, zondaar, nog veel heftiger siddering zal u bevangen, als de dood zelf u aangrijnst. Gij zult het hard te verantwoorden hebben, als gij dan geen Christus hebt, bij wie gij kunt schuilen,

geen bloed, waarin uw ziel kan worden gewassen. En na de dood komt het oordeel. Gij zult het hard te verantwoorden hebben, als gij Christus hebt veracht; en als Christusverachter sterft. Ziet deze vliegende engel. Zijn vleugels zijn een vlamme vuurs, en in Zijn hand houdt hij een tweesnijdend scherp zwaard. O engel, waarom haast gij u zo in uw vlucht? "Luister," zegt hij, "deze bazuin zal het u zeggen," en hij blaast op zijn bazuin, en er komen klanken uit voort vol van wee en ellende. Zie! De doden staan op uit hun graven. De wolkenwagen wordt voortgestuwd door de hand van de cherubim. Zie! Daar zit de koning - de Prins op zijn troon. O engel, wat zal er in die vreselijke dag worden van de mens, die Christus gering heeft geacht? Zie, daar ontbloot hij zijn zwaard. "Dit zwaard," zegt hij, "zal hem doorsteken. Dit lemmet zal, gelijk een sikkel, elk onkruid van de tarwe wegsnijden; en deze sterke arm zal dat onkruid als een bundel samenbinden om verbrand te worden; en mijn arm zal hem grijpen en slingeren naar de diepte, waar het vuur voor eeuwig brandt." Dan zult gij het hard te verantwoorden hebben. Gij kunt heden wel heengaan en lachen, maar ik zeg u nogmaals, het zal ontzettend voor u wezen, als Christus komt ten oordeel, en gij Hem gering geacht hebt; of erger nog, als gij voor eeuwig in de kerker van de wanhoop zult zijn opgesloten, daar u de stem in de oren klinkt: "Gaaf weg, gij vervloekten," als gij ooit uw onzettende kretten vermengt met het akelig geweest van de verlorenen, en de bodemloze afgrond ziet met zijn muren van vuur. Het zal ontzettend voor u wezen u daar te bevinden en te weten, dat gij daar nooit uit kunt komen. Zondaar, heden avond predik ik u het Evangelie. Hoor het, geloof het, moge God u de genade geven om het aan te nemen; en gij zijt behouden. "Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. Maar wie niet zal geloofd hebben," zegt de Schrift "zal verdoemd worden." Geloven, dat is te betrouwen op Christus. Gedoopt te worden, dat is in de naam van de Heere Jezus ingedompeld te worden in water, als een belijdenis, dat gij reeds zalig gemaakt zijt, en dat gij Christus lief hebt. Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden, maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden. O mocht gij nimmer de betekenis kennen van dat laatste woord. *Amen.*

De bruiloft werd vervuld met aanzittende gasten; (Matth.22:10)

"De bruiloft werd vervuld met aanzittende gasten." Matth. 22 : 10.

Wij zullen in onze rede van heden ons houden aan de volgorde van het verhaal in deze gelijkenis. Een koning wenste zijn zoon op recht koninklijke wijze te eren. Hij beminde zijn zoon, want deze had zich zeer verdienstelijk jegens hem gemaakt en daarom had hij, nu de geschikte tijd er voor was gekomen, besloten hem eer aan te doen. Zijn zoon stond op het punt van te huwen. Moest zijn huwelijk, dat een grote gebeurtenis is in het leven, niet met grote heerlijkheid en luister gevierd worden? De vader besloot bij deze blijde gelegenheid zijn zoon te eren door een groot aantal gasten aan een luisterrijk feestmaal te nodigen. Niet door anderen smart te veroorzaken, noch door het opleggen van zware belastingen, maar door milddadigheid en het geven van een feest wilde de koning de kroonprins eren. Het moest een buitengewoon feest zijn. Gewis, het moest wel de eenvoudigste zaak van de wereld zijn een dankbaar gezelschap van gasten bijeen te krijgen. Men zou denken, dat er een wedijver zou ontstaan om toegelaten te worden. Allen, die tot het gebied van de koning behoren, zullen dringend om een uitnodiging vragen. Maar het is geheel anders uitgevallen, dan men gedacht zou hebben. Er was een geest van afval en oproer onder het volk, en daaraan werd thans uiting gegeven. De genoden wilden niet komen, en er moesten middelen beraamd worden om tot de uitkomst te geraken, waarvan de tekst spreekt, dat nl. "de bruiloft vervuld werd met aanzittende gasten."

De gelijkenis is eenvoudig. De grote Vader verlustigt zich er in Jezus, zijn Eengeboren Zoon te eren. De Vader bemint de Zoon, met wie Hij één is. De Zoon heeft zich jegens de Vader verdienstelijk gemaakt, want Hij is "gehoorzaam geweest tot de dood, ja de dood des kruises." Het is de bedoeling van de Vader in het werk der genade zijn Zoon te verheerlijken, die, als God en Mens in één natuur, het kanaal van de genade is voor de gevallen mens. Hij stelt zich voor dit te doen op het ogenblik, dat de Heere Jezus in huwelijksverbintenis treedt met zijn gemeente. God, verschenen in het vlees, roept een verkoren gezelschap, de bruid, de vrouw van het Lam, en viert aldus deze gelukkige vereniging door een maaltijd, waaraan Hij zeer veel gasten nodigt. Het is het feestmaal der genade, van de goedertierenheid en van de vrede, een huwelijksfeest van blijdschap en genot. De maaltijd is ter verheerlijking van de Heere Jezus Christus, en wel op zeer bijzondere wijze. Kan iemand van ons de heerlijkheid afmeten, die onze Heere Jezus Christus verkrijgt door zijn vereniging met de gemeente? Engelen, en overheden, en machten zullen met verwondering staren op de rijkdom van de heerlijkheid van zijn erfenis in de heiligen. Welk een toneel! Het Woord is vlees geworden, opdat het onder ons zou wonen! Immanuël, God met ons, die zich een gezelschap neemt van verkoren mensen, om voor altijd één met Hem te zijn. In de vereniging van Christus en zijn gemeente is alle wijsheid verenigd, en schittert alle genade. De uitnemendheid van onze God wordt gezien in de verlossing van de uitverkorenen en in hun samenvoeging met Christus. Onze heerlijke tweede Adam was gelijk de eerste Adam in de hof, voor wie geen hulp als tegenover hem werd gevonden. Cherubim noch Serafim, engelen noch geesten konden geschikte metgezellen voor Hem zijn. Hij zegt: "Mijn vermaken zijn met der mensen kinderen." Hij heeft gewild, dat Zijn verkoren gemeente in dezelfde betrekking tot Hem zou staan, als Eva stond tot Adam, om de troost te zijn van zijn hart en de rust van zijn liefde. Hij verkoos mensen tot zijn metgezellen, zijn vrienden, zijn blijdschap, zijn kroon.

Men zou gedacht hebben, dat, op het vernemen van de tijding, dat de mensheid aldus geëerd stond te worden door de vereniging met de godheid, iedereen zich naar het bruiloftsfeest heen gespoed zou hebben; en deze hemelse verborgenheid zou hebben begeren te kennen; en dat zij, zodra zij haar kenden, zich zouden heen spoeden om deelgenoten te zijn van dit heil. Helaas! Dit is niet het geval; en hedenmorgen heb ik het mij tot taak gesteld u aan te wijzen, hoe het doel van de goddelijke liefde in gevaar scheen te zijn, maar hoe het in het einde toch werd vervuld, en - om met de woorden van mijn tekst te spreken - "de bruiloft vervuld werd met aanzittende gasten."

I.

Ons eerste punt is, dat HET SCHEEN ALSOF NIEMAND WILDE KOMEN. Het bruiloftsmaal was bereid. Ossen en gemeste beesten waren geslacht, alle dingen waren gereed; maar waar waren de gasten?

Zij, die het eerst genodigd, en dus natuurlijk verwacht werden, wilden niet komen. Er was hun van tevoren bericht gezonden, dat het feest gevierd zou worden en daarna werd hun kennis gegeven, dat de ure nu was gekomen. Maar, in plaats van een blijmoedig antwoord te zenden, zeiden zij, dat zij niet wilden komen.

Dat waren in de eerste plaats de Joden, aan wie het Evangelie lang tevoren gegeven was door de wet en de profeten. "Hij is gekomen tot de zijnen, maar de zijnen hebben Hem niet aangenomen." Israël was niet vergaderd. Slechts weinigen uit het uitverkoren volk erkenden de Messias. Hij kwam tot hen met een maaltijd der goedertierenheid, maar zij verlangden er niets van te hebben. Hij riep hen, maar zij weigerden te komen.

Heden ten dage wordt dezelfde klasse van mensen gevonden onder de kinderen van godvruchtige ouders. Van hun geboorte af waren zij de Heere toegewijd, met liefdevolle godsvrucht werd voor hen gebeden, van hun kindsheid af hebben zij het Evangelie gehoord; en toch zijn zij nog niet verlost. Van deze verwachten wij, dat zij tot Jezus zullen komen. Geheel natuurlijk hopen wij, dat zij zich zullen voeden met de kostelijke spijzen van de genade, en dat zij zich, evenals hun ouders, zullen verblijden in Christus Jezus; maar helaas! Hoe dikwijls gebeurt het niet, dat juist dezen niet willen komen! Sommigen van de zodanigen zijn hedenmorgen hier tegenwoordig. Wij gevoelen diepe smart over u. Gij kiest de God van uw vader niet tot uw deel; gij neemt de Zaligmaker van uw moeder niet aan. Ach! Indien gij niet wilt komen, wie zal dan wèl willen. Indien gij, die omtrent de zaligheid door genade onderwezen zijt, haar toch verwerpt, hoe kunnen wij er ons dan over verwonderen, dat de kinderen van de goddelozen en onheiligen onze boodschap afwijzen?

Waarde hoorders, sommigen van u zijt niet bevoorrecht met godvruchtige ouders; maar gij zijt gedurende vele jaren gewillige hoorders geweest van het Woord des levens; en toch neemt gij Jezus Christus niet aan als de uwe, wilt gij van de voorzieningen van zijn genade niets weten. Gij verblijdt u niet met Hem in zijn vereniging met Zijn uitverkorenen, want gij hebt Hem niet lief. - Hoe droevig is dit! Wel mag de ontmoedigde prediker treuren, en in zijn hart vrezende, dat het grote feestmaal der liefde niet zal slagen! Indien de zodanigen als gij zijt, niet willen komen, hoe zal de bruiloft dan vervuld worden met aanzittende gasten?

De zaken schenen nog erger te staan, toen zij niet wilden komen, ofschoon er met hen gesproken was, en men getracht had hen te overreden. Toen zij niet wilden komen, zond de koning andere dienstknechten, om hen tot betere gedachten te brengen, en het was aldus dat hij met hen redeneerde: "Ziet, ik heb mijn middagmaal bereid, mijn ossen, en de gemeste beesten zijn geslacht, en alle dingen zijn gereed; komt tot de bruiloft." Geen vriendelijker argument zou gebruikt kunnen zijn. Er was een beroep gedaan op alles wat edel in hen was, en indien zij het waardig waren geweest zouden zij terstond zijn gekomen. Ik kan begrijpen, dat de dienstknechten de boodschap van hun Heere met

grote ijver hebben herhaald, daar zij aan hem dachten, terwijl hij daar wachtte in zijn paleis en uitzag naar de gasten. Tot hen, die aarzelden, riepen zij: "Gij hebt nu al lang genoeg gewacht, komt terstond. De bruiloft kan niet worden uitgesteld, waarom zoudt gij ook uitstellen? Draalt niet langer. Heden, indien gij zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet." Toch achtten zij zulks niet. Als gij vele malen uitgenodigd waart om toch tot Jezus te komen; als er met tranen bij u gepleit werd, hebben de mannen Gods toch tot hun Meester moeten wederkeren, zeggende: "Wie heeft onze prediking geloofd?" Dan wordt het een treurige zaak, en in onze angst kunnen wij niet zien, hoe de bruiloft met gasten zal worden vervuld. Dit zou iets ongelooflijks voor ons geweest zijn, indien Jezus van de mensen uit zijn tijd niet verklaard had: "Gij wilt tot mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben." Indien zij op zijn pleiten geen acht gaven, kunnen wij ons niet verwonderen, dat zij ons woord verwerpen. Toch blijft het een treurig feit: "Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren."

Een nog donkerder aanzien krijgen de zaken, als wij bemerken, dat, schoon nieuwe boden hen trachtten te overreden, zij toch niet gekomen zijn. Er staat: "Wederom zond hij andere dienstknechten." Nu zeg ik u van uit de diepste grond van mijn hart, dat, indien mijn Heere u slechts tot het feestmaal van zijn genade wil brengen, er mij niets aan gelegen is, wie de voorspoedige bode is, die er u toe beweegt. Indien gij in de Heere Jezus Christus niet wilt geloven ten eeuwigen leven door hetgeen ik tot u spreek, zo moge de Heere mij van ulieden verwijderen, en iemand anders zenden, aan wie Hij door zijn genade de macht zal geven uw hart te bereiken. Ik zal zeer gaarne nog vele jaren het Woord voor u blijven prediken; maar niet ten koste van ook maar één enkele ziel. Indien iemand anders met meer vrucht voor ulieden kan prediken, indien iemand anders beter dan ik uw hart kan bereiken, zo moge de Heere mij vergunnen tot uw bestwil heen te gaan. Wenst gij het? "Hij zond andere dienstknechten." De ene prediker kan te veel redenaar zijn, laat het nu eens beproefd worden met iemand, die zeer eenvoudig spreekt. Hij kan al te diepzinnig zijn: laat een ander komen met gelijkenissen en treffende verhalen. Helaas! Wat voor sommigen van u nodig is, is niet een nieuwe stem, maar een nieuw hart. Gij zoudt naar de nieuwe boodschapper niet méér luisteren dan naar de oude. Hoe zal, nadat zo vele trouwe en godzalige mannen hebben gesproken, nadat Paulus, en Apollos, en Cefas allen gefaald hebben, de bruiloft vervuld worden met aanzittende gasten?

Als gij ziet op *de verschillende karakters van hen, die niet wilden komen*, dan zult gij ook al meer en meer oorzaak van droefheid vinden. Van sommigen lezen wij eenvoudig: "*Zij wilden niet komen.*" Zij maakten geen verontschuldigen, maar zeiden kortweg, dat zij niet wilden komen. Dat was nu afgedaan. Velen wijzen het Evangelie terstond af; zij zijn niet te overreden. Zij hebben het niet nodig, en willen het niet hebben.

Een grote klasse mensen hebben van de weg der zaligheid gehoord, maar zij geven er niet om. Bij hen is het geen gebrek aan kennis, maar gebrek aan goede wil. Zij hebben geen lust in de hemelse dingen.

Een tweede groep van mensen *sloeg er geen acht op, of achtte het gering*. Zij waren onverschillig voor koninklijke eerbewijzen. Zij waren geheel ingenomen door de zorg voor hetgeen zij bezaten, en gingen heen, ieder naar zijn akker, zeggend: ik heb hard gewerkt om die akker te verkrijgen, het kan er bij mij niet op overschieten hem braak te laten liggen." Een ander was vervuld van de gedachte, fortuin te maken; en ging tot zijn koopmanschap, zeggende: "Ik heb niemand om op mijn winkel te passen. Ik moet zorgen voor wat het voornaamste is. Als gij niet oppast en naar alle kanten uitziet, dan zal ieder u voorbijstreven. Ik moet zorgen voor mijn inkoop en verkoop." De wereldwijzen vormen een zeer grote klasse. De rijke kan niet godsdienstig zijn, zijn

positie in de maatschappij gedooft het niet. De arme kan op de dingen van God geen acht slaan, hij is vermoeid en uitgeput door te werken voor zijn dagelijks brood. Aldus heeft iedereen een verontschuldiging. Heere, als zovelen onwillig zijn, en zo vele anderen zich moeten bezig houden met andere zaken, hoe zal de bruiloft dan met aanzittende gasten worden vervuld?

Een derde klasse van mensen bestond uit heftige tegenstanders. Zij wilden niet lastig gevallen worden. Zij konden dat gezeur over de godsdienst niet uitstaan: zij "grepen zijn dienstknechten, deden hun smaadheid aan, en doodden ze." Deze zijn niet zo talrijk als de anderen; maar toch worden zij onder ons gevonden. Twijfelzuchtigen, vloekers, beschimpers van godsvrucht, en mensen van "de moderne gedachte": deze allen smaden het kruis en zijn woest vijandig tegen het Evangelie. Als wij deze zien razen en woeden, dan zijn wij geneigd met grote droefheid te vragen -Hoe kan de bruiloft vervuld worden met aanzittende gasten?

De schrikkelijkste gedachte is: *sommigen van de genoden waren reeds omgekomen.* De koning werd toornig, en zijn krijgsheeren zendende heeft die moordenaars van zijn boden vernield, en hun stad in brand gestoken. Terwijl ik gepredikt heb, zijn velen van mijn hoorders gestorven. Waar zijn zij thans? Indien zij stierven zonder Christus, dan is er voor hen geen hoop meer. Ach! thans kunnen zij niet meer ingaan, want de deur is gesloten. Indien zij gestorven zijn in hun zonde, dan zijn zij nu in de buitenste duisternis, waar weinig zal zijn en knersing der tanden. Dat voorwaar! Is een donker vooruitzicht. De mensen sterven, sterven zonder hoop, en zij, die nog leven, zijn besloten op gelijke wijze om te komen; want zij zijn dringend uitgenodigd aan het feestmaal der liefde, maar zij weigeren te komen. Hoe kan nu de bruiloft vervuld worden met aanzittende gasten?

De Koning deelt ons de ware reden mede, waarom zij niet wilden komen. "*Zij waren het niet waardig.*" Zij, die in het bijzonder uitgenodigd waren en voor wie de grootste hoop gekoesterd werd, hadden niets in zich om die hoop aan te moedigen. Zij waren niet trouw aan de koning; zij waren niet vriendelijk gezind; zij waren niet eerlijk en oprecht; zij waren het niet waardig, anders zouden zij wel gekomen zijn om de Zoon van de Koning te eren. Hun niet komen openbaarde de vijandschap van hun hart. Het was een lage manier van hun haat tegen de prins te tonen op zijn bruiloftsdag. Het is ontzettend, dat de mensen, uit vijandschap tegen God, Christus en de hemel weigeren. De verwerpers van Christus zijn de vergevende genade, de stervende Heiland, de huwelijksvereniging, waarin Jezus met zijn gelovigen treedt, niet waardig. In de evangelische zin van waardigheid, zijn zij niet waardig, en natuurlijk waren zij het nog veel minder in de wettische zin.

Het treurigste gezicht van de wereld is een hart, dat Gods genade afwijst. Men heeft wel eens bedenking geopperd tegen de leer der *algehele* verdorvenheid van den mens. Ik ken geen bijvoeglijk naamwoord, dat te sterk kan wezen om de menselijke verdorvenheid aan te duiden, als ik zie, dat de mens God onder zijn lieflijkst voorkomen afwijst: God, in de grootheid van zijn liefde, God, niet sparende zijn eigen Zoon. Als de mensen zich afwenden van God in zijn toorn, dan kan ik dat verstaan; als de mensen zich afwenden van God in zijn gerechtigheid, dan kan ik daar inkomen; maar als zij God zó haten, dat zij niet eens zijn verlossing willen, als zij vergeving door het dierbaar bloed van Christus afwijzen, en liever verloren willen gaan dan met God verzoend te worden, dan toont dit, dat hun hart ten enenmale boos is. De verwerping van het kruis is het duidelijkst bewijs van de verdorvenheid van het hart. Maar hier verlaat ik dit treurig onderwerp, en ga een stap verder. Gewis, het had er al de schijn van, dat de bruiloft niet met aanzittende gasten vervuld zou worden.

II.

Ten tweede, HET WAS EEN TREURIG VOORUITZICHT. Beeld u eens in, dat er geen gasten waren op de bruiloft: wat dan?

Dat zou, ten eerste, een grote oneer zijn geweest voor de Koning. De Kroonprins treedt in het huwelijk, en niemand komt tot de bruiloft! De maaltijd is vrij voor de genoden, hij is kostbaar, overvloedig, maar niemand wil komen om er deel aan te nemen. Welk een belediging! De feestzaal is verlicht, de zangers en speellieden zijn op hun plaats, maar geen ogen worden er door bekoord, geen oren er door gestreeld. Ossen en gemeste beesten zijn geslacht, de tafels zijn beladen met uitgezochte spijzen, maar niemand is daar om de feestzaal van juichtoon en lied te doen weerklinken. Welk een treurig toneel! Ledige zalen; zetels, die door niemand zijn ingenomen; spijzen, waaraan niemand geraakt heeft, en ten laatste de honden voorgeworpen moeten worden! Er is in de ganse geschiedenis geen zo grote en met voorbedachten rade gepleegde belediging vermeld. Laat mij de gelijkenis vertolken. Indien er geen zielen behouden worden; indien door het grote plan der verlossing niemand verlost wordt, welk een droevige vertoning zal dit alles dan zijn! Welk een oneer voor de naam van de grote God! Ziet die veronderstelling eens onder ogen, opdat gij er de onmogelijkheid van begrijpt. Denkt u voor een ogenblik een verslagen, teleurgestelde, onteerde Jehovah in! Kan dit? En toch! indien de bruiloft niet vervuld was geworden met aanzittende gasten, dan zou de koning teleurgesteld zijn geweest en gegriefd in zijn teerste punt. Indien de uitverkorenen niet worden behouden, indien de mensen niet tot Christus worden gebracht, dan zal de hoogheerlijke naam van de God van alle genade onteerd worden. Denkt gij, dat dit kan?

En voorts: indien niemand tot de bruiloft was gekomen, *dan zou de Zoon van de Koning gegriefd zijn. Zijn bruiloft heeft plaats, en er is niemand! Indien u dat overkomen was, gij zoudt het wellicht hebben kunnen dragen, want uw positie is niet zo hoog en niet zo openbaar als die van de Zoon van de Koning; en gij hebt geen zo groot gastmaal aangelegd. Maar de Zoon van de Koning! Stelt u slechts voor, dat zijn bruiloftsdag daar is, de dienaren en allen op hun plaats zijn, en geen enkele gast! Er is niemand om hem geluk te wensen met die blijde dag, niemand om hem voorspoed te wensen, niemand om de bruid welkom te heten. Dit zelfde nu is waar van onze Heere Jezus Christus. Indien Hij sterft en de mensen geloven niet in Hem: indien Hij opstaat uit de doden, en de mensen nemen Hem niet aan; indien Hij als Vorst en Zaligmaker de hemel binnengaat, terwijl toch niemand zich bekeert en vergeving van zonden ontvangt, waar is dan zijn eer? Waar zijn heerlijkheid? Denkt na over die verschrikkelijke veronderstelling, en ziet of zij mogelijk is. Ik houd er mij van overtuigd, dat er bij u terstond een "Onmogelijk!" van de lippen komt! De Zaligmaker kan niet te vergeefs zijn gestorven. Onze Christus kon in zijn dood het rantsoen niet voor niets hebben betaald. Hij kon zich niet als Plaatsbekleder hebben gesteld voor de mensen, om hen dan toch verloren te zien gaan!"*

Indien geen gasten gekomen waren, *welk een teleurstelling zou dit geweest zijn voor de bruid! Ook zij zou in de smart over het mislukken van het feest hebben moeten delen. Haar bruiloftsdag zou niet met genoeg in de herinnering zijn bewaard gebleven. Zij zou gelukkig zijn geweest in de bruidegom, maar ook ongelukkig wegens de onvriendelijkheid, die hem werd betoond. Te vergeefs is haar bruidsgewaad en haar kostbare versierselen, want er zijn geen ogen om ze aan te zien. Indien er geen zielen worden behouden, dan mist de gemeente haar grootste blijdschap. Welk een zielsverheuging is het als de mensen in Jezus geloven! Ons hart springt op van vreugde, als de zondaren zich bekeren. Maar als zij niet worden verlost, als het Evangelie te vergeefs wordt gepredikt; als zij niet tot Christus willen komen, dan zijn de heiligen vervuld van smart, en de Kerk roept vol droefheid: "Hebt Gij vergeten genadig te zijn?"*

Indien er iemand tot de bruiloft was gekomen, *dan zou zeer veel kostelijk goed verspild zijn*. De koning zegt: "Mijn ossen en mijn gemeste beesten zijn geslacht." Maar dit alles zal onaangeroerd blijven. Van die kostelijke spijzen die volle bekers, die saprijke vruchten zal niemand genot hebben. Hoe treurig! Ik wens, dat gij zólang op dit ontzettend toneel staart, totdat het uit uw gezicht is verdwenen. Is het mogelijk, dat Jezus zich tot het hemels brood heeft gemaakt, en dat niemand, of, op zijn best genomen, slechts zeer weinigen, zich met Hem willen spijzigen? Kan het zijn, dat Hij een kleed der gerechtigheid schenkt, maar dat niemand het wil dragen? Is de hemel bereid, en zal hij slechts ten halve bewoond worden? Ik veronderstel dit slechts voor een ogenblik, om u te doen beseffen, hoe ontzettend treurig het zou wezen, indien het plan van de verlossing werkelijk kon falen.

Zou dit niet *de triomf van de vijand* hebben betekend? De vijanden van de koning zouden er van gehoord hebben en de spot met hem gedreven hebben. Een koninklijk huwelijksfeest, waarbij hij geen gasten kon krijgen! Hoe zij gesmaald zouden hebben op al die verloren gegane spijzen! Het verhaal zou van mond tot mond zijn gegaan, in alle kroegen zijn besproken. De zonen Belials zouden er zich kostelijk mee vermaakt hebben. De Koning, de Prins, de Bruid, allen zouden bespot zijn geworden wegens die bruiloft in ledige zalen en dat feestmaal met onzichtbare gasten. Ik geloof niet, dat het Gods bedoeling is, Satan aldus te laten zegevieren. Ik kan mij niet voorstellen, dat Hij de machten der duisternis zal toelaten aldus hun boze mond tegen Hem open te sperren. Weigert de vrije wil de gave Gods aan te nemen, de vrije genade zal komen en de overwinning wegdragen. Ik heb u reeds getoond, hoe de vrije wil dreigt de feestzaal ledig te laten blijven en de Koning, de Zoon en de Bruid te onteren; en als die zaak aan de vrije wil van de mensen was overgelaten, zie hier dan de gevolgen, die er uit ontstaan zouden zijn: God onteerd, en de mensen liever willende sterven dan door Jezus Christus het leven aan te nemen. En dan zou nooit gezegd hebben kunnen worden, dat "de bruiloft vervuld werd met aanzittende gasten."

III.

Laat ons nu een stap verder gaan en opmerken, dat in de gelijkenis DEZE RAMP GENADIGLIJK WERD AFGEWEND. "De bruiloft *werd* vervuld met aanzittende gasten."

Wij bevinden ons heden zo ongeveer in hetzelfde geval als waarin de dienstknechten verkeerden, toen de genoden niet wilden komen. Wij prediken en leren het Evangelie, maar wij moeten de klacht aanheffen, dat zeer velen tot het feestmaal van de genade niet willen komen. God geeft ons vele zielen, maar niet zo velen, als wij begeren. Wij verlangen naar meer, en wij beginnen te vrezen, dat God met dat al niet verheerlijkt zal worden, gelijk wij wensen, dat Hij verheerlijkt zal worden. In de gelijkenis werd het voorkomen, dat de bruiloft zonder gasten bleef, en zo zal het ook in de werkelijkheid zijn. Maar *hoe* werd die ramp afgewend?

Zij werd afgewend, ten eerste *door een ruimere uitnodiging*. In den beginne hebben de herauten slechts diegenen geroepen, die tevoren een uitnodiging hadden ontvangen; een uitgelezen gezelschap, waarvan men hoge verwachtingen koesterde. Daar dezen niet wilden komen, lezen wij: "Gaaf op de uitgangen van de wegen, en zo velen als gij er zult vinden, roept ze tot de bruiloft." Zij gingen dus uit, niet tot een uitgelezen gezelschap, maar tot allen, die zij konden vinden. Broeders, het is een zaak van groot aanbelang, als wij een helderder denkbeeld verkrijgen van hetgeen het Evangelie werkelijk is. Hoe meer evangelisch onze begrippen worden, zodat wij bereid zijn het Evangelie aan alle schepselen onder de hemel te prediken en te zeggen: "Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden", hoe meer wij op groot welslagen kunnen hopen. Indien ik door mijn prediking iemand er toe breng om eens de blik naar binnen

te slaan, en te zien, of er ook iets is in hem zelf, dat hem recht en aanspraak geeft te geloven, dan heb ik in praktische zin het Evangelie voor hem verborgen. Indien ik in mijn prediking het karakter, de hoedanigheid van de mens te veel op de voorgrond stel, zodat de mens voornamelijk en in de eerste plaats onderzoekt, of hij die hoedanigheid bezit, dan vestig ik zijn oog op hemzelf, en dat is het niet wat ik bedoel. Indien ik uitga, en zovelen bijeenvergader als ik kan vinden, beide goeden en slechten, dan zullen hun gedachten meer bezig zijn met het feest dan met zichzelf. Wij verlangen, dat de mensen op Jezus zien, en daarom roepen wij: "Die wil, die kome en neme het water des levens om niet." Als wij ons op zuivere Evangelische grond bewegen, en dáár blijven, dan kunnen wij verwachten, dat de arm des Heeren zal geopenbaard worden, en dat de bruiloft vervuld zal worden met aanzittende gasten.

De uitnodiging geschiedde thans ook meer in het openbaar. Zij waren eerst eenvoudig naar de huizen der genoden gegaan, en zeiden: "Alle dingen zijn gereed: komt." Maar nu gaan de dienstknechten naar de druk bezochte wegen en straten, en zij "roepen luidkeels en houden niet in" onder de menigte. De een heeft zich naar de marktplaats begeven; een ander staat op een kruisweg en predikt het Woord. Hoort de stem van een op de wandeling buiten het dorp, en naar het zingen van anderen, die de achterbuurten van de stad doorkruisen! Gij kunt thans geen straat doorgaan zonder de tijding van het grote bruiloftsmaal te horen. Velen zullen ingebracht worden, als er velen zijn, die vurig verlangen hen in te brengen. Het behaagt God de middelen te zegenen, die Hij zelf verordineerd heeft. Hoe meer het Evangelie voortdurend en in het openbaar verkondigd wordt, hoe meer mensen er door de Geest van God behouden en zalig gemaakt zullen worden. Dan is de tijd gekomen om Sion genadig te zijn. Wij moeten onze kaars niet onder een korenmaat verbergen. Hij, die kennis heeft aan het Evangelie, moet het verkondigen, zo helder en duidelijk als hij kan, en zijn stem moet als de zilveren bazuin van het jubeljaar wezen, opdat iedereen haar kan horen. Het geschiedde, dat de boodschap van de koning in ruimere kring werd bekend gemaakt, en dat aldus "de bruiloft vervuld werd met aanzittende gasten." En nog iets anders heeft hiertoe bijgedragen: *de dienstknechten waren nu volkomen wakker, opgewekt voor hun werk.* Ik denk dat het mij in zeer grote onrust en spanning zou hebben gebracht, als ik al die kostelijke spijzen gezien had, zonder dat er iemand kwam om er zich te goed aan te doen. Denk aan die versierde zalen, die keukenmeesters, nacht en dag werkende, die grote vuren, die ossen en gemeste beesten, die gebraden en bereid worden, die gezuiverde wijnen, gereed om er de bekers mee te vullen -en geen gasten! Het zou mij, en ook u, zeer hebben gekweld. "Het kan niet wezen," zoudt gij gezegd hebben, "het *moet* niet wezen, wij kunnen het niet dragen. Hoe droevig moet het de koning te moede zijn! En die edelaardige prins! Welk een bitter verdriet voor hem! En de bruid! Hoe moet het haar pijn doen zo grovelijk beledigd te worden! Kom, ik *moet* enige gasten zien binnen te krijgen, al zou het mij ook de dood kosten." Ik geloof, dat wij, zo wij het slechts konden, op duizend wegen tegelijk zouden gegaan zijn, en met duizend monden de uitnodiging hebben doen horen, zo het slechts mogelijk was. Wij zouden de mensen aangegrepen hebben bij hun kleed, wij zouden ze hebben gedwongen in te komen. Ook dit is des Heeren wijze van de mensen te zegenen. Hij wekt zijn eigen volk op, doet hen treuren om de zonde van hun tijd, en dan worden zij ontroerd en benauwd, en zo geven zij zich dan de kost om de mensen als vuurbranden uit het vuur te rukken. "Sion heeft weën gekregen, en zij heeft haar zonen gebaard." Het niet aanwezig zijn van weën veroorzaakt afwezigheid van bekering. Als wij beginnen te zuchten, en te wenen, en te treuren, omdat Gods wegen zijn verlaten, dan zal onze ijver het hart bewegen, beide van God en van de mens, en dan zullen de gasten tot de bruiloft komen.

En wederom: de ramp van een bruiloft zonder gasten was afgewend door *een zekere verborgen kracht, die de boodschappers vergezelde*. Wij lezen, dat zij "vergaderden allen, die zij vonden, beiden kwaden en goeden." Zij hebben hen niet bloot uitgenodigd, maar hen ingebracht. Nu kunnen de mensen niet in groot aantal plotseling bijeenvergaderd en tot een feestmaaltijd ingeleid worden door blote woorden. Woorden zijn slechts wind. Er is in onze woorden niets om de mensen tot Jezus te doen komen, tenzij de Heere er door werkt. Toch kwamen de gasten, en nog wel bij menigten. Er ging met de woorden van deze dienstknechten een invloed mee, die de mensen bij elkaar bracht. Zij konden niet wegblijven; zij kwamen met blijdschap. Hun wil was ten goede geneigd en zij stroomden naar het paleis. Geliefden, al de hoop van onze bediening is gelegen in de werking van Gods Geest op de geest van de mensen. Ik wens, dat al de leden van onze gemeente dit dieper en praktischer zullen gevoelen dan ooit tevoren. Stelt uw betrouwen niet op de prediker. Als hij van u afwezig is, denkt dan niet, dat God aan *hem* is gebonden. Verwacht een zegen van het Evangelie zelf, wie het ook is, die het predikt. Indien de Heilige Geest met ons is, dan zullen wij duizenden naar Jezus zien heen stromen. Geen zondaar zal ooit tot Christus komen zonder de levendmakende, verlichtende, trekkende, bekerende macht van de Heilige Geest, die bovennatuurlijk op het hart en de consciëntie werkt. Laat ons dit geloven, en laat ons vervolgens er van verzekerd wezen, dat de Geest Gods met ons is, en dan met alle vrijmoedigheid heen treden. Naar de hoeken van de straten, in de stulpen van de armen, in de kosthuizen, op de wegen, laat ons daar overal heengaan en de uitnodiging van de grote Koning bekend maken: mijn ossen en gemeste beesten zijn geslacht, en alle dingen zijn gereed; komt tot de bruiloft."

Aldus hebt gij de uitwendige middelen gezien, door welke de Heilige Geest de mensen tot Jezus brengt, en de bruiloft vervuld wordt met aanzittende gasten.

IV.

Ik zal besluiten door in de vierde plaats op te merken DAT IN HET EINDE HET FEEST HEERLIJK EN UITNEMEND GESLAAGD WAS. "De bruiloft *werd* vervuld met aanzittende gasten. Gasten behoren tot het benodigde van een bruiloft. Gij kunt stapels van gouden en zilveren vaatwerk hebben; gij kunt uw banieren laten wapperen, uw tafels beladen met kostelijke spijzen en uw muziek laten weerklinken; hebt gij echter geen gasten, zo is het gehele feest mislukt. Het is onze heilige overtuiging, dat de Heere, onze God, nooit in iets gefaald heeft, en nooit in iets zal falen. Wij geloven, dat des Heeren eeuwige raad zal bestaan, en dat Hij al zijn welbehagen zal doen. Wij geloven niet in een blind noodlot, maar vertrouwen op een voorbeschikking, die vol is van ogen, en haar doeleinden tot de laatste tittel en jota tot stand zal brengen. Gods grootste werk is verlossing; zal Hij er niet in slagen? De zaligheid is het brandpunt van zijn heerlijkheid; zal zij verijdeld worden? Indien God ten opzichte van het kruis zou falen, dan voorwaar! Zou dit met recht een falen genoemd kunnen worden. God zou onteerd en zijn kroonjuwelen in het slijk worden geworpen. Doch dat zal niet geschieden.

Wenden wij ons wederom tot de gelijkenis: wij zien, *dat er een genoegzaam aantal gasten was*: "de bruiloft werd vervuld met aanzittende gasten." Er waren zo veel gasten als nodig waren om eer te bewijzen aan de Koning, zijn Zoon en zijn Bruid. O gewis! In de bijeen vergadering en voleinding van alle dingen zal de bruiloft van de Heere Jezus overvloediglijk met gasten worden vervuld: "Om de arbeid van zijn ziel zal hij het zien, en verzadigd worden." Op de laatste grote dag zal Christus niet teleurgesteld worden. Satan kan heden wel van ramp en teleurstelling fluisteren, en voor het ogenblik kan alles er wel uitzien, alsof de machten van de duisternis triomfeerden, maar nog is het einde niet. De wil van God, zo vol van genade en goedertierenheid, zal geschieden; de

toebereidselen der genade zullen gebruikt, en de doeleinden der liefde worden vervuld. Gelijk de bruiloft vervuld werd met aanzittende gasten, zo zal de hemel vervuld worden van "een getal, dat niemand tellen kan."

Het feest was nog veel beter geslaagd, dan wanneer er geen tegenstand was geweest. *De personen, die tot de bruiloft kwamen, waren dankbaarder* dan de eersten geweest zouden zijn, indien zij waren gekomen. De rijkere lieden hadden elke dag een goed middagmaal. Die pachters konden altijd wel een vet schaap slachten, en die kooplieden waren altijd in staat een vet kalf te kopen. Maar deze arme bedelaars, die van de straat opgeraapt waren, hadden in maanden geen vlees geproefd. Aan hun half verhongerd lichaam waren de gemeste beesten zeer welkom. Hoe blij waren zij! Eén hunner zeide tot een ander: "Het is lang geleden, sedert ik van zulke kostelijke spijzen genoot; en deze antwoordde: "Ik kan het nauwelijks geloven, dat ik in het paleis ben en aanzit met de koning. Gisteren heb ik de gehele dag om een aalmoes gevraagd, en des avonds had ik niets dan een paar stuivers. Lang leve de Koning, gezegend zij de prins met zijn bruid!" Ik sta er u borg voor, dat zij dankbaar waren voor die maaltijd. Het is een kwade wind, zeiden zij, die aan niemand enig goed toewaait. Omdat hun meerderen geweigerd hadden te komen, was er nu plaats voor hen. Als de Heere grote zondaren verlost, zoals u en mij, dan heeft Hij zich warme harten gewonnen. Als de Heere mensen verlost van wie men dit nooit gedacht zou hebben, dan wordt Hem buitengewone dank toegebracht. Als Hij de dronkaard toebrengt en de onheilige, de verharde en de onkuise, en hen rein en heilig maakt, en hen stelt onder zijn kinderen, welk een dankbaarheid wordt Hem dan niet bewezen! De Farizeeër kan op koude wijze de Heere tot de maaltijd nodigen, maar het is de vrouw, die een zondares was, die zijn voeten zal wassen met haar tranen, en ze zal afdrogen met de haren van haar hoofd. Indien sommigen van u, brave lieden, behouden wordt - God geve het! - dan zult gij het dierbaar bloed nooit zo op prijs stellen als diegenen, die er van hun vuilste vlekken door gereinigd zijn.

De vreugde op die dag werd meer ten volle uitgedrukt, dan wanneer anderen zouden gekomen zijn. Deze voornamen lieden, die eerst uitgenodigd waren, zouden, indien zij tot de bruiloft waren gekomen, zich zeer stijf en deftig hebben neergezet. O die deftigheid is zo iets fraais! Onlangs zei mij iemand: "Ik heb vele jaren in één kerk de godsdienstoefeningen bijgewoond, maar ik weet niet, dat ik ooit door iemand werd toegesproken; en dat zal ook wel in de toekomst niet gebeuren, want wij zijn allen veel te deftig om elkaar te kennen." Gij kent die stijve vormen van deze zo met zichzelf ingenomen mensen. Er heerst geen hartelijkheid onder hen, geen frisheid, geen liefelijke eenvoudigheid. Hebt gij ooit een ontbijt of een middagmaal van bedelaars bijgewoond? Hebt gij ooit een gezelschap van zeer hongerige mensen naar hartelust zien eten? Zij maken een vrolijk gedruis en worden niet weerhouden door deftigheid. Zij verheugen zich bij iedere schotel die wordt aangedragen. Zij zien op hen, die aan tafel dienen, als op engelen, en als zij beginnen te juichen, bewondert gij de kracht van hun longen. De doffe eentonigheid van de stijve deftigheid kent geen blijdschap als die, waardoor armoede wordt aangegrepen, als zij zich eens aan een wel voorziene dis te goed kunnen doen. De Kroonprins was die dag gelukkiger onder zijn arme onderdanen, dan hij onder de hoog aanzienlijken zou geweest zijn. Die armen, deze arbeiders, die zwervers, deze landlopers, dat waren de lieden, die voor vrolijkheid vatbaar waren. Zij, aan wie veel vergeven is, zullen veel liefhebben. Daarboven in de hemel zingen zij met een stem als van vele wateren, omdat zij van vele zonden gewassen zijn, en hun grote genade ten deel is gevallen. Laten de Farizeeën het Evangelie afwijzen - er zijn nog mensen, die, door het aan te nemen, er groter eer aan zullen doen, dan hun stompzinnige zielen er ooit aan zouden kunnen toebrengen. Aldus werd de bruiloft vervuld met aanzittende gasten, die met grote geestdrift hun blijdschap te kennen gaven.

En hoe werd er genoten van al deze spijzen! Het doet iemand goed om een hongerige te zien eten. Voor hem is zelfs het bittere nog zoet. Hij is niet zo kieskeurig als sommigen van u, die op alles wat u voorgezet wordt, iets hebt aan te merken. De ware Evangeliehoorder luistert naar de tekst - "Eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen." Hij kritiseert niet, hij vit niet. Hij is te hongerig om op al de fijnheden van voorsnijden en taferversiering te letten. Wij verbazen ons wel eens over de eetlust van een hongerige. Hij schijnt nooit verzadigd te kunnen worden, en met geestelijke honger gaat het even zo. Ik denk, dat ik u wel zeggen kan, wat er op die bruiloft omging. De Bruid zag de Bruidegom vriendelijk aan en zei: "Zie eens hoe deze mensen eten! Is het niet een genot zijn ossen en gemeste beesten te geven aan lieden, aan wie zij zo wel besteed zijn, en die er zulk een grote behoefte aan hebben?" De Bruidegom was zo gelukkig als hij slechts wezen kon, want hij had een medegevoelend hart, en hij verheugde zich grotelijks in de blijdschap van de arme lieden, die hem omringden. De koning zelf was verblijd, toen hij zag hoe veel eer zij gaven aan zijn kostelijke spijzen, en hoe er geen vitten en bedillen bij hen was, maar wel onvermengd genot en dankbaarheid. Indien het doel was blijdschap te geven, dan was daar het uitgelezendste gezelschap van gasten bijeen. O mijn vrienden, indien gij een diepe bewustheid hebt van zonde, dan zult gij de vrije genade en liefde van Christus op zeer hoge prijs stellen. Dat is het gebrek van sommigen, die altijd iets hebben aan te merken op het Evangelie: zij hebben nooit begrip gehad van hun eigen toestand, hoe die is van nature en door hun werken, en daarom kunnen zij de verlossing niet waarderen. Indien zij de geselslagen van de roede der wet hadden gevoeld op hun naakte consciëntie, dan zouden zij veel meer smaak hebben in evangelievergeving. Wie in de gevangenis van de overtuiging van zonde heeft gezocht, waardeert de door bloed verkregen vrijheid. Wie de ketenen van de zonde voelt, waardeert de vrijheid, waarmede Christus hem vrij gemaakt heeft. En zo zeg ik, dat, voor zo veel deze arme mensen van de straat in waren gebracht en met hun grote honger eer toebrachten aan het feestmaal, het bruiloftsfeest volstrekt niet mislukt was; dat het integendeel juist door de tegenstand van de vijanden van de koning des te beter was geslaagd. De bruiloft werd vervuld met aanzittende gasten -gasten die van de overvloed van de spijzen van de Koning van harte en ten volle genoten.

En gewis, *dit voorval werd hierdoor meer vermaard* dan anders het geval zou zijn geweest. Indien dat bruiloftsfeest op de gewone wijze was gevierd, dan zou dit slechts een feest onder velen geweest zijn; maar nu was dit koninklijk gastmaal enig, ongeëvenaard. Arme mensen van de straat te halen, werklieden en leeggangers, slechte mensen en goede mensen, om de bruiloft van de kroonprins te helpen vieren -dat was iets nieuws onder de zon. Iedereen sprak er van. Er werden liederen op gedicht, en deze werden tot eer van de Koning gezongen, waar nooit tevoren koningen geëerd werden. Het was een heerlijke geschiedenis, om door de dienstboden aan elkaar te worden verhaald, terwijl zij, die er niet bij waren, dan wensten er bij geweest te zijn. Jarenlang zal dit het geliefkoosd verhaal zijn - de geschiedenis van de Prins der armen en van de Koningin der behoeftigen. Op de beurs en op de markt spraken de mensen van die kloekmoedige Bruidegom en zijn Bruid, die de gewoonten der mode hadden durven braveren, en een daad gedaan hadden, zo stoutmoedig in haar goedheid. Wie heeft ooit tevoren van zoiets gehoord? Hier was een feestmaal voor mensen, die nooit tevoren op een feestmaal geweest waren! Verstandige lieden zeiden: "Dit was uitnemend, want zij spijzigden hen, die spijzen behoefden, en ze anders nooit bekomen konden." Onder de armen zelf was de naam van de Prins zeer vermaard, terwijl het beeld van de Prinses in ieders woning was te vinden. De kinderen zeiden tot elkander: "Mijn vader was op de bruiloft van de Prins." Voor velen scheen het geen geschiedenis, maar een wondersprookje uit de gouden eeuw. Waarde vrienden, toen de Heere sommigen van

ons heeft verlost, was dit geen gewone gebeurtenis voor ons. Toen Hij ons, grote zondaren, aan zijn voeten heeft gebracht, ons heeft gewassen en gekleed, ons heeft gespijzigd en tot de zijnen gemaakt, toen was dit een wonder om er ons leven lang over te spreken. Nooit, door de ganse eeuwigheid heen zullen wij aflaten van Hem te prijzen. Hetgeen de Koning scheen te zullen smaden, is gebleken uit te lopen tot zijn eer en heerlijkheid, en "de bruiloft werd vervuld met aanzittende gasten."

Nog iets: *de milddadigheid van de koning werd nu meer* openbaar. Indien zij, die het eerst genodigd waren, waren verschenen, dan zouden zij gekomen zijn bekleed met hun eigen scharlaken en fijn linnen. Sommigen zouden zich geheel nieuwe klederen hebben aangeschaft. Nu zouden al deze fraaie klederen veel meer de heerlijkheid hebben getoond van de gasten, dan tot eer des konings hebben gestrekt. Doch dit was niet alzo met hen, die van de uitgangen der wegen waren gekomen. Dezen waren in lompen gekleed. En wat was hiervan het gevolg? Wel, dat zij allen de livrei van de Prins moesten dragen, en het schone van hun gewaad dus Hem tot eer en heerlijkheid strekte. Hij zei tot zijn dienstknechten: "Gaat heen en brengt wisselklederen." Iedereen, die tot de bruiloft kwam, werd uitgenodigd zich met het bruiloftskleed van de Koning te bekleden. Toen hij binnenkwam om de gasten te overzien, was het een schone, heerlijke aanblik, want iedereen was koninklijk gekleed. Des konings bruiloftsklederen waren veel kostelijker dan de beste, fraaiste klederen van zijn onderdanen. Het was een schoon gezicht al die aanzittende gasten in de koninklijke livrei te zien, daar zij allen het uniform der genade droegen. Zo is het ook met ons, zondaren, die door genade behouden zijn. Indien wij enigerlei ware gerechtigheid van ons zelf hadden bezeten, wij zouden er mee voor de dag zijn gekomen; maar nu achten wij onze eigen gerechtigheid niets dan drek te zijn, opdat wij Christus mogen gewinnen. Al de heiligen zijn versierd met zijn gerechtigheid; zij zouden niet beter, niet schoner bekleed kunnen wezen. Aldus was dit feest nog veel heerlijker dan het anders geweest zou zijn, en de bruiloft werd vervuld met aanzittende gasten.

Hoe zou ik wens hedenmorgen zeer velen, beide kwaden en goeden, te kunnen vergaderen! Met goeden bedoel ik hen, die dit vergelijkenderwijs zijn, ten opzichte van hun zedelijk gedrag. Gij wordt genodigd tot het bruiloftsmaal van de liefde te komen. Maar zelfs als gij tot de kwaden behoort, en verplicht zijt dit te erkennen, dan wens ik toch even vurig, dat gij tot dit feest zult komen. Vraagt gij mij: Wat moeten wij doen? Wat hebben deze lieden moeten doen? Niets anders dan komen, zoals zij waren, en ontvangen wat de koning hun om niet schenken wilde. Als wij de kinderen van onze zondagsscholen feestelijk onthalen, dan zeggen wij wel eens, dat zij hun eigen bekers en borden moeten meebrengen; maar zo is het niet met onze grote Koning. Daar is zijn gastmaal te koninklijk voor. Gij moet niets meebrengen. Maar iedereen moet toch zeker eerst naar huis gaan om zich te wassen, niet waar? Neen, het is in des Konings paleis, dat gij gewassen en gekleed zult worden. Komt, zoals gij zijt. "Maar wat bedoelt gij met komen?" Daarmee bedoelen wij vertrouwen. Vertrouwt uw ziel toe aan Jezus Christus, en Hij zal haar zalig maken. Vertrouwt op Hem, en gij zult weten, dat Hij voor u, en in uw plaats is gestorven, zodat gij, in Hem gelovende, niet verdorven zult worden, maar het eeuwige leven hebben. Moge de Heilige Geest er u toe leiden in Jezus te geloven, dat is: op Hem te betrouwen.

Ik heb u het Evangelie, het gehele Evangelie, verkondigd. Vertrouwt op de gekruisigde Heiland en gij zult leven. Jezus zegt: "Wendt u naar mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde." Slaat geen blik binnen in u, om te zien wat daar is; ziet op Jezus aan het kruis. Een blik op de Gekruiste zal u behouden. Ziet, o gij jonge maagden, ziet thans, zo jong als gij zijt, op Jezus! Ziet, o gij grijsaards, mannen en vrouwen, die nooit tevoren de blik op Jezus gericht hebt; ziet thans! Vreemdelingen, die dit woord nooit

tevorens gehoord hebt, er is ook voor u leven in een blik op de Gekruiste. Gij schuldigsten van de schuldigen; gij beminnelijksten van de beminnelijken, keert u af van alles wat in u zelf is, van het kwade en het goede, en ziet alleen op Jezus. Ontvangt van Jezus alles wat Hij u brengt - genade, gerechtigheid, heiligmaking, verlossing, Hemzelf. Wie tot een bruiloft komt, heeft niets te doen dan te eten en te drinken. Geef daar uw hart, uw gedachten aan. Neemt de spijs, die God u geeft. Naderhand zult gij goede werken doen, want die komen vanzelf als een gevolg van de kracht, die gij verkrijgt uit de hemelse spijs, die gij door het geloof hebt ontvangen; maar thans moet gij eten en drinken en vrolijk zijn, gelijk het betaamt op de bruiloft van een Prins. Moge de Vader door u behaagd, zijn Zoon geëerd en zijn gemeente vertroost worden. *Amen, ja amen.*

Wat is het bruiloftskleed? (Matth. 22:11-13)

"En als de koning ingegaan was, om de aanzittende gasten te overzien, zag hij aldaar een mens, niet gekleed zijnde met een bruiloftskleed; en zeide tot hem: Vriend! hoe zijt gij hier ingekomen, geen bruiloftskleed aanhebbende? En hij verstomde. Toen zei de koning tot de dienaars: Bindt Zijn handen en voeten, neemt hem weg, en werpt hem uit in de buitenste duisternis: daar zal zijn wening en knersing der tanden." Matth. 22 : 11-13.

Ik heb onlangs over deze zelfde gelijkenis gepredikt, en ik vertrouw, dat velen er door bemoedigd zijn geworden; maar ik heb daarna bij velen de begeerte opgemerkt om iets meer te weten van het bruiloftskleed, daar zij vreesden, dat zij, door zich bij onze gemeente te voegen, gelijk zouden wezen aan de man, van wie ik thans spreken zal. Vele oprechte harten zijn uiterst vatbaar voor vrees, zij schijnen als het ware uit te zien naar redenen voor angst en bekommernis. Ik veroordeel hen niet, integendeel, ik zou wel wensen, dat er meer van die heilige vreze onder de mensen bespeurd kon worden. Het is veel beter te vrezen op een verkeerde weg te zijn, dan onverschillig te zijn omtrent uw toestand. Onder de besten van de heiligen zijn er velen, die zeer bezorgd zijn over hun toestand voor God. Zij, die eenmaal van de bruiloftszaal uitgeworpen zullen worden, eten en drinken daar zonder de minste vreze te koesteren; terwijl diegenen, die het meeste recht hebben om van het feestmaal te genieten, vol van heilige bekommernis zijn. "Welgelukzalig is de mens, die geduriglijk vreest," zegt Salomo; hij zal zich inniger vastklemmen aan zijn God, en dat maakt hem gelukkig. Hij zal zich niet moedwillig in gevaar begeven, gelijk de vermetele, op zichzelf betrouwende mensen; en daarom is hij gelukkig. Heilige vrees kent slechts weinige feestmaaltijden, maar *als* er zulk een maaltijd is, dan zorgt zij er voor, dat wij er heengaan, een bruiloftskleed aanhebbend.

Het hoofddoel van mijn prediking van heden zal wezen, de vreze van de Godvruchtigen *weg te nemen*. Indien zij begrijpen, wat het bruiloftskleed wezenlijk is, dan zullen zij waarschijnlijk tot de ontdekking komen, dat zij het dragen; maar zo niet, dan zullen zij weten, van wie zij zulk een kleed kunnen bekomen, en dan zullen zij gaarne vragen om er mee bekleed te mogen worden. Moge de Heilige Geest, de Trooster, heden bruiloftsvreugde geven aan elke bruiloftsgast, door hem duidelijk en onmiskenbaar te doen zien, dat hij met het bruiloftskleed bekleed is.

Onze tekst wordt onmiddellijk gevolgd door deze ontzaglijke woorden: "Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren." Dat is een gevolgtrekking, afgeleid uit de gehele gelijkenis, waarin wij het proces in werking zien, waardoor de verkoren weinigen gescheiden worden van de velen, die geroepen zijn. De eenvoudige overbrenging van de uitnodiging stelde het verschil in het licht tussen de getrouwe onderdanen en de rebellen - een onderscheid, dat scherp getekend en beslissend is. Zo is het in de prediking van het Evangelie: Wij prediken het aan alle creaturen, die onder ons bereik zijn. Liefdevol, met tederheid en ernst; niet zo goed en zo krachtig als wij wel wensten, maar toch van ganser harte roepen wij de mensen tot het koninklijk feestmaal der genade; en terstond zal de uitnodiging het kostelijke van het snode beginnen uit te trekken. De zuivere prediking van het Evangelie is scherp onderscheidend. Zodra het om een offer gaat, kunt gij Kain van Abel onderscheiden. Predik de zaligheid door genade, en gij zult bevinden, dat sommigen het tot geen prijs wensen te hebben, dat anderen de gedachte er aan voortdurend uitstellen, en nog anderen eindeloze vragen opwerpen en bedenkingen maken. Nog altijd zijn er mensen, die het "niet achtende", heengaan naar hun akkers of naar hun koopmanschap. En zo, mijne vrienden, is, zonder dat wij ons een oordeel over

de mensen aanmatigen, het Evangelie zelf een louterend vuur. In het Evangelie heeft de Zone Davids een troon van de gerechtigheid zowel als van de genade. Als de mensen Christus en zijn genade niet willen aannemen, dan zal het Woord, gepredikt door zijn nederige dienstknecht, hen wegdrijven; en dan stuiven zij heen met het kaf. Maar het werk van de onderscheiding is nog niet ten einde, als het Evangelie gehoord en de mensen toegebracht zijn tot de gemeente. Helaas! Zelfs in de kerk moet er nog een verdeling plaats hebben; ja het is dáár, dat die verdeling het volledigst moet geschieden. "Wiens wan in zijn hand is, en hij zal zijn dorsvloer doorzuiveren." Als Hij nergens anders een gesel gebruikt, zo zal Hij er toch voorzeker een gebruiken in zijn tempel. Onder de schapen zijn bokken; onder de maagden waren dwazen, en onder de bruiloftsgasten zijn er, die het bruiloftskleed niet aan hebben. Totdat wij in de hemel komen, zullen wij altijd de noodzakelijkheid leren inzien van het werk der zelfbeproeving. Zelfs in het college van de apostelen heeft een Judas zijn laaghartig werk kunnen volvoeren, als om ons te waarschuwen, dat geen rang in de dienst, geen geëerd zijn onder de broederen, geen langdurigheid van ervaring ons kan vrijstellen van te vragen: " Ben ik het, Heere?" als zijn waarschuwende stem ons zegt: "Eén van u zal mij verraden." In onze tekst zien wij een man, die de uitnodiging om tot de bruiloft te komen, had aangenomen, en dus de eerste proef had doorstaan, maar toch niet in staat blijkt om ook door de tweede proef heen te komen. Hij was ontvangen en toegelaten door de dienstknechten, maar hun Meester kan hij niet bedriegen. De Koning ontdekt hem en hij wordt van het paleis der genade uitgeworpen in de buitenste duisternis, waar wening is en knersing der tanden. Mocht niemand van ons tot die soort behoren. Ik zal trachten een antwoord te geven op vier vragen, die geheel natuurlijk uit deze gelijkenis voortvloeien.

Ten eerste: *Wat wordt bedoeld met des konings ingaan?* - "Als de koning ingegaan was, om de aanzittende gasten te overzien."

Ten tweede: *Wat is het Bruiloftskleed?*

Ten derde: *Wie is het, die het niet aan heeft?*

En ten vierde: *Waarom verstomde hij,* toen hem gevraagd werd: "Hoe zijt gij hier ingekomen, geen bruiloftskleed aanhebbende?"

I.

Moge de Heilige Geest ons zijn hulp verlenen, terwijl wij in de eerste plaats nagaan, **WAT BEDOELD WORDT MET HET INGAAN VAN DE KONING.**

"Als de koning ingegaan was om de aanzittende gasten te overzien." Zij waren alle aanzittende aan de tafels, want de bruiloft werd vervuld met aanzittende gasten." Zij waren bijeengekomen, terwijl de zon nog aan de hemel was; maar duisternis bedekte de wereld daar buiten, toen de koning inging om de gasten te overzien. Zij hadden het feestmaal gebruikt, en nu kwam de koning om de vergaderden te eren.

Het was de kroon, het schoonste ogenblik van het feest. Hoe kostelijk de spijzen ook waren, en hoe schitterend de feestsalen, toch had het feest zijn hoogtepunt niet bereikt, voordat de koning zich verwaardigde onder de gasten te verschijnen. Zo is het ook met ons, geliefden, met betrekking tot onze grote Koning. Als wij te samen zijn gekomen in dit huis van het gebed, dat ons dikwijls een paleis van geneugten toescheen, dan komen wij toch nooit tot de volkomen hoogte van onze begeerten, voordat de Heere zelf zich aan ons openbaart. Gij verlustigt u er in de prediker te horen, in te stemmen met het lied van de gemeente, en amen te zeggen op het gebed, maar dit is toch niet alles. Uw hart en uw vlees roepen uit tot de levende God, gij verwacht de Koning te aanschouwen in zijn schoonheid. Als de Hoogheerlijke Vader zich openbaart in Christus Jezus, dan is de Sabbat een hoogtijd, want ons gebed is verhoord: "Doe uw aangezicht lichten over uw

knecht." Onze hoogheerlijke Koning wordt in al onze plechtige bijeenkomsten niet gelijkelijk geopenbaard. Ongetwijfeld verbergt Hij zijn aangezicht voor ons vanwege onze zonden. In waarheid en werkelijkheid is Hij altijd met ons, want het feestmaal is aan zijn, en de feestzaal is aan zijn, en iedere gast is ingebracht door zijn genade, en alle de spijsen zijn op de tafel geplaatst door zijn liefde; maar toch zijn er tijden, wanneer hij zeer bijzonder gezien wordt onder zijn volk. Dan is onze gemeenschap met de Vader, en met zijn Zoon Jezus Christus in waarheid liefelijk.

Er zijn tijden van genaderijke bezoeken: tijden van verkwikking vanwege de tegenwoordigheid van de Heere. Als de Koning in de vergadering komt, dan is de prediking van het Woord in betoning van de Geest en van de kracht. Dan is de Pinksterdag ten volle gekomen. De Geest is overvloediglijk uitgestort, zielen worden behouden, de heiligen worden gesticht en Christus wordt verheerlijkt. Die geestelijk gezind zijn, ontdekken spoedig de goddelijke tegenwoordigheid; en het geklank van de Koning wordt in het leger vernomen. Als ik hieraan denk, dan roept mijn hart met Jesaja: "Och dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat de bergen van uw aangezicht vervloten!" De tegenwoordigheid van onze God brengt met zich hemels geluk, heilige tevredenheid en overvloeiende blijdschap. Dan zingen wij:

"Eén dag is in uw huis mij meer
Dan duizend, daar ik U ontbeer."

Waarde vrienden, gij weet beter wanneer de Koning nabij is, dan ik het u zeggen kan, en gij wordt het met smart gewaar, wanneer Hij niet in ons midden is. Helaas! Van hoe vele vergaderingen is Hij afwezig, terwijl die afwezigheid dan niet wordt betreurd! Als de Heere van ons geweken is, dan zetten wij wel onze zeilen bij, maar er is geen wind: wij brengen het offer, maar er is geen vuur. Het bruiloftsfeest zou mislukt zijn, als er geen gasten gekomen waren; maar wat zou het feestmaal geweest zijn, indien de gastheer geweigerd had in te gaan en de gasten te zien? Maar ter bestemder ure kwam de Koning. Ja, Hij kwam in bij de menigte van zwervers, die van heggen en stegen bijeen vergaderd waren; en zijn tegenwoordigheid kroonde het feest met eer en innige zielevreugde.

Dit inkomen om de gasten te overzien wijst op *een heerlijke openbaring van zichzelf*. Toen de Koning de gasten zag, zagen de gasten *Hem*; maar daar zijn beschouwing, zijn zien van hen het belangrijkste was, is het voornaamste genoemd, terwijl het mindere in aanbelang hier stilzwijgend in is begrepen. Weten wij, wat het is, God te zien? Het is het bijzonder voorrecht van de reinen van hart. Als des Heeren weg in het heiligdom is, dan is het, dat zijn geheiligden Hem aanschouwen. Geestelijke ogen hebben op Jezus gezien door het geloof, en Hij zegt: "Die mij gezien heeft, heeft de Vader gezien." Is het u nooit geweest als Johannes op Patmos, toen hij als dood neerviel vanwege de openbaring van de Vader in Christus? Als Jezus voor de ogen geschilderd is geweest, onder ons gekruist zijnde, dan hebben wij in Hem het aangezicht van de grote Koning aanschouwd, en ons hart sprong in ons op van vreugde, zodat wij bereid waren de hemel binnen te gaan, zo ons het bevel daartoe slechts was gegeven. Toen Augustinus de woorden las: "Gij zoudt mijn aangezicht niet kunnen zien en leven," was hij stoutmoedig genoeg te antwoorden: "Laat mij sterven om uw aangezicht te zien." Zalig gezicht!

De Koning verlustigt zich er in zijn gasten te zien, en zijn gasten verlustigen er zich in Hem te zien. Dan is onze aanbidding vol van zalig genot, en geen plaats buiten de hemel is zo gelijk aan de hemel, als de plaats van onze bijeenkomsten. Wij lezen in het Evangelie van Johannes: "De discipelen werden verblijd als zij de Heere zagen," en wèl mochten zij dat. Ook wij zijn verblijd, als wij Hem duidelijk onderscheiden als onze

Heere en onze God. Mijn eigen ziel kent deze onuitsprekelijke blijdschap, maar omdat zij onuitsprekelijk is, zeg ik niets meer.

Want het ingaan van de Koning om de gasten te overzien sluit *een betoning van bijzondere gunst* in. Hij gaat in, niet om de gasten te oordelen, maar om hen te zien. Gij, die verleden Donderdag hier waart, kunt u herinneren, dat ik toen gepredikt heb over de tekst: "Zie mij aan, wees mij genadig, naar het recht aan degenen, die uw naam beminnen." De Heere heeft de gewoonte in gunst neer te zien op hen, die zijn naam beminnen, want Hij heeft een welgevallen aan hen. O broeders en zusters, als de liefde Gods is uitgestort in ons hart door de Heilige Geest, als de Vader het licht van zijn vriendelijk aanschijn over ons verheft, dan is onze zomertijd daar. Is er iets, dat met de gunst Gods vergeleken kan worden? De vriendelijke blikken van koningen, de vriendschap van keizers - O! noem ze toch niet in één adem met de gunst van God! Sommigen van u weet, dat de Heere u liefheeft, ja dat Hij u lief heeft gehad van de grondlegging der wereld, en dat Hij u nog zal liefhebben, als de wereld zal opgehouden hebben te bestaan. O, dat de Koning heden in die zin hier wilde komen, u allen wilde aanzien, en u de volle verzekering wilde geven, dat gij in zijn hart zijt, en er tot in eeuwigheid zult blijven! O, dat deze gehele gemeente een tempel mocht wezen, waarin de Heere zich verlustigt te wonen. Dat elke steen van die tempel mocht schitteren van de weerschijn van het licht van zijn gunst. Dat alle uw getuigenissen en werken Hem welbehaaglijk mochten wezen, en dat Hij zeer genadig acht mocht geven op ons geroep! O Jehovah! Openbaar U hier, gelijk gij U geopenbaard hebt tussen de cherubim! Om uwentwil hebben wij smaadheid gedragen; Heere, wees gij onze roem! Wij hebben vastgehouden aan uw waarheid; wij smeken U, laat het licht van uw aanschijn ons bemoedigen!

Maar hier is het grote, ontzaglijke punt, waarvoor ik uw aandacht vraag: deze bezoeking brengt *ook ontdekking mede en doorgronding van het hart*. Als de Koning ingaat om de gasten te overzien, wordt het licht sterker, en worden de verborgen dingen openbaar; want alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen Desgenen, met wie wij te doen hebben. Als de Heere zijn Kerk bezoekt, dan heeft Hij te Sion vuur, en te Jeruzalem een oven; en dan zal de man zonder bruiloftskleed niet langer geduld worden. Gij kunt, wanneer God zich onttrokken heeft, als kerk blijven slapen, en dan zullen ook geen leden afvallen, want zij, die de Heere niet kennen, zullen, evenals tevoren, bij u blijven in- en uitgaan. De doden zullen rustig blijven, totdat de Heere de bazuin van de opstanding blaast. De uitwendige belijders zullen niet weten, dat hun belijdenis vals is, maar zullen zich op onze hoogtijden volkomen op hun gemak gevoelen. Maar als de Koning in komt, dan wordt alles van gedaante veranderd. "Wie zal de dag van zijn toekomst verdragen? Want hij zal zijn als het vuur van een goudsmid, en als zeep van de vollers." Gij kunt geen overvloedig geestelijk leven in de kerk ontvangen, als de onwaardigen niet ontdekt, en de geestelijk doden niet uitgeworpen worden. De een verlaat ons, omdat hij zich ergert aan de leer, een ander voelt zich beledigd door een hartontdekkende prediking, en een derde acht zich te streng bestraft wegens het leven, dat hij leidt. Aldus wordt de bezoeking der genade van de Heere een rechtszitting, en de vinger Gods schrijft op de muur: "Gij zijt in weegschalen gewogen, en gij zijt te licht bevonden." Indien de Heere, onze God, heden inging tot zijn gemeente, er zou een schrikkelijke slinking wezen van het aantal van zijn gasten. De vergadering zou door een panische schrik worden bevangen, en de deur zou schier versperd worden door mensen, die zich haasten om aan zijn oog te ontkomen.

Ziet, hoe de scherpte van blik van de Koning in de tekst wordt vermeld. Slechts één man had geweigerd een bruiloftskleed aan te doen; maar terstond was het oog van de Koning op hem gevestigd. Door een soort van hemelse barmhartigheid spreekt de

Heiland slechts van een enkele indringer, maar ik vrees, dat wij die ene als het type van velen hebben te beschouwen. Indien de Koning inkwam bij onze Avondmaalsvieringen, dan vrees ik, dat Hij er meer dan één zou ontdekken. Maar toch! Al zou er ook maar één wezen, dan zou zijn blik op die ene gevestigd zijn; en dan zou Hij tot die ene het woord richten. Indien u de enige bent, die de vermetele moed had in de gemeente te komen als lid, wetende, dat gij niet bekeerd zijt, dan zal de Koning u ontdekken. Indien gij de godsdienst belijdt uit snoeverij, en die belijdenis volhoudt uit zuiver bedrog, dan kunt gij u wel achter uw vele familiebetrekkingen schuil houden, of denken, dat uw aanzien in de wereld u zal dekken, maar gij vergist u. Gij hebt te doen met Een, wiens ogen als een vlam van vuur zijn; en Hij zal u zo ontmaskeren, dat gij geen woord tot uw verdediging weet aan te voeren. Dit is een zeer ernstige zaak. Het zal de oprechten van hart niet doen wensen, dat de Koning maar zal weg blijven; maar de moedwillige bedriegers mogen sidderen. De Koning komt gewis in tot deze gemeente. Hij is zeer bijzonder tegenwoordig in het midden van ons, en het gevolg daarvan is, dat zijn oordeel zeer streng over ons is. Ik heb zijn tuchtroede op treffende wijze opgemerkt. Ik heb de naambelijder zien verwelken door de hitte van de liefde, en de wortelloze Christen in de middagzon der genade zien verdorren. Hij zou in een andere gemeente wellicht zeer goed op zijn plaats geweest zijn, maar het gezwaaide zwaard van de Geest, en deszelfs doorgaan tot de verdeling van de ziel, en van de geest, en van de samenvoegselen, en van het merg, heeft hij niet kunnen verdragen. Hij moest weggaan en een gemakkelijker rust vinden. Naarmate wij de Koning werkelijk in ons midden hebben, het hart der heiligen verblijdende, zullen wij ook de Koning in ons midden hebben, het onware ontdekkende en uitwerpende, eerst in de buitenste duisternis van deze wereld, die in het boze ligt, en ten laatste in de buitenste duisternis van het wenen en van de knersing der tanden. Evenwel, wat er ook het gevolg van moge wezen, ons gebed is heden: "God zij ons genadig en zegene ons; Hij doe zijn aanschijn aan ons lichten."

II.

En nu wens ik te antwoorden op de tweede vraag: WAT IS HET BRUILOFTSKLEED? Het is u waarschijnlijk bekend, dat dit een punt van groot verschil is onder de godgeleerden. Is het bruiłoftskleed rechtvaardigmaking of heiligmaking, of nog iets anders? Ik zal niet theologisch gaan redeneren, en geen leerstellingen bij de tekst halen; maar ik zal de gelijkenis lezen, zoals zij daar staat, en de bijzonderheden verklaren naar haar algemene strekking. Het wordt genoemd een "*bruiłoftskleed*" -een kleed dat past voor een bruiłoft. Laat ons veeleer het beeld verklaren dan er een leerstelling aan vast snoeren. Wat is de betekenis van een bruiłoftskleed? Wat is het, dat wij in verband met het huwelijk van onze Heere moeten hebben, om niet voor eeuwig uitgeworpen te worden?

Ik denk, dat ik eenvoudig mag zeggen, dat het *een onderscheidend kenteken van genade* moet betekenen. Niet iedereen draagt een bruiłoftskleed; die het draagt, heeft er zich mee bekleed, omdat hij een bruiłoftsgast is. Gij kunt de bruiłoftsgast terstond herkennen aan zijn gewaad. Hij kleedt zich op een wijze, die men zonderling zou noemen, indien hij er zich alle dagen in vertoonde. Gewone burgerlieden zullen bij gelegenheid van een huwelijk een wit vest dragen, maar zij zullen er niet aan denken, om aldus gekleed naar hun kantoor te gaan. De ware leden van Gods kerk dragen een onderscheidingsteken. Indien gij niet verschilt van andere mensen, dan hebt gij het recht niet tot Gods kerk te behoren. Indien een dienstbode jaren lang bij u kan wonen zonder ooit uw liefde tot God te ontdekken, dan zou ik denken, dat zij niet te ontdekken is, wijl zij niet bestaat. Indien u volkomen dezelfde bent als zij, met wie u eertijds geleefd hebt; indien u geen verandering hebt ondergaan en als de overige mensen leeft, dan bezit u het kenmerkend

teken niet, waaruit blijkt, dat u het recht hebt tot Gods kerk te behoren. Er behoort iets in ons te wezen, dat ons afzondert - iets, dat door gewone mensen gezien en begrepen kan worden, zoals een bruiloftskleed gezien, en deszelfs betekenis terstond kan worden bemerkt. Uw godsdienst moet, om gezien te worden, geen microscoop behoeven, en hij moet ook niet zo vaag en onduidelijk wezen, dat slechts weinigen de betekenis er van kunnen begrijpen. Hij behoort even duidelijk zichtbaar te wezen als het witte kleed, dat door Oosterlingen bij een bruiloft gedragen wordt. Is hij aldus bij u?

Ik kan hier gerust bijvoegen, dat het bruiloftskleed een bijzonder kenteken van genade was; want, daar deze lieden van de uitgangen van de wegen naar binnen gebracht waren, konden zij zichzelf niet van een bruiloftskleed hebben voorzien. Het is in het Oosten de gewoonte, dat een koning zijn gasten van een kleed voorziet; daarom was dit bruiloftskleed een teken van genade, vrijelijk gegeven en ontvangen. Is er dan iets in u, dat de Heere in Zijn liefde u heeft geschonken? Verschilt gij van anderen, niet in natuurlijke gaven en talenten, maar in geestelijke genade? Bestaat het verschil voornamelijk in wat God zelf voor u heeft gedaan! Dat is de vraag, die in het symbool van het bruiloftskleed ligt opgesloten. Zijt gij anders dan gij placht te wezen? Verschilt gij van hetgeen gij jaren geleden geweest zijt? Verschilt gij van hen, met wie gij voorheen placht om te gaan, zodat gij thans ander gezelschap zoekt, en u afkeert van hen, die vroeger de meeste bekoring voor u hadden? Zo ja, dan hebt gij het bruiloftskleed aan. Het is een onderscheidingsteken. Ik zou dit niet op zulk een wijze willen voorstellen, dat iemand er door bedroefd werd, die niet bedroefd *moet* worden; maar zo iemand wèl bedroefd moet worden, dan zou ik wenschen, dat hij tot God riep om vernieuwing van zijn genade. Moge de Heere u zijn livrei doen dragen! Moge Hij u het merkteken geven van zijn kinderen; en u niet langer tot de wereld laten behoren. Het is duidelijk, dat de eerste betekenis van het bruiloftskleed een onderscheidingsteken is.

En vervolgens: het was *een symbool van eerbied voor de Koning*. Om voegzaam in zijn tegenwoordigheid te kunnen verschijnen, moet een bijzonder kleed worden gedragen. De afwezigheid van zulk een kleed was bij deze gelegenheid het teken van oneerbiedigheid en opstand. Deze man zei bij zichzelf: "Ik zal de spijzen van het feestmaal nuttigen, zonder deszelfs doel te erkennen. Wie mij ook tegen zal houden, toch zal ik mijn weg naar de feestzaal wel vinden, en ik zal er aanzitten in mijn dagelijkse kledij, om de Koning te doen weten, dat ik niet de minste eerbied voor hem heb; en de klederen, die hij schenkt, niet wil dragen." Het is, als wanneer u een zoon had verloren, en de een of andere ellendeling zou zeggen: "Ik zal de begrafenis bijwonen in bruiloftsgewaad. Daarmee zal ik het gevoel kwetsen van al de rouwdragenden, en voor de gehele zaak mijn minachting tonen." Welk een belediging zou dit zijn! En om nu het beeld om te keren. Gesteld eens, gij huwt, en er kwam iemand, die met geweld doordrong tot de feestzaal, terwijl hij in rouwgewaad is, met krip om zijn hoed en zwarte handschoenen aan zijn handen. Welk een moedwillige belediging! Indien zulk een onbeschaamde indringer met zweepslagen weggedreven werd, wie zou er zich over verwonderen? Deze man nu heeft aldus gehandeld. Hij had geen eerbied voor de Koning; hij toonde zijn verraderlijke aard op de ergste manier, de Koning in zijn eigen paleis beledigend; en dat nog wel bij een gelegenheid, die zo teer is. Waarde vrienden, ik vertrouw, dat gij in waarheid kunt zeggen: "Ik heb het bruiloftskleed aan van de eerbied voor de Koning. Ik veracht de Heere God niet; maar in ware aanbidding buig ik mij voor Hem neer. Ik wens in Zijn gemeente te komen, niet om Hem te onteren, maar om eer te geven aan zijn naam." Het bruiloftskleed was een teken van eerbied voor hem, die het feest had bereid en het presideerde. Oordeelt dan heden, of gij het bruiloftskleed aan hebt, door u zelf af te vragen, of gij de Heere God eert, en er naar streeft Hem in alles te gehoorzamen.

Het bruiloftskleed was ook *een blijk van eerbied voor de Prins*. Zij, die het bruiloftskleed aandeden, wilden hiermee zeggen: "Wij delen in de vreugde van de Prins, en wij zijn heden hier gekomen om onze gehechtheid aan Hem te betonen, en hem geluk en voorspoed te wensen met zijn huwelijk." Mijn hoorders, gevoelt gij liefde voor de Heere Jezus Christus? Er zijn velen, die geen liefde voor Hem koesteren. Het smart mij te moeten zeggen, dat er heden een geslacht van mensen is, die zich christenen noemen, en die verachting uitstorten over het dierbaar bloed, en het plaatsbekledend offer bespotten. Schrikkelijke bewering! Maar het is een onomstotelijk feit. De naam van Jezus! Ach! Hij is voor ons leven, wat de zon is voor de hemel, wat de rivieren zijn voor de vlakten. Er is niets, dat ons zó verheugt, als de gedachten aan Jezus. Als ik een leerrede hoor over Christus, mijn Meester, dan wordt mijn hart warm in mijn binnenste. Is het ook zo met u? Welnu, dan hebt gij het bruiloftskleed aan, dat is, gij brengt in waarheid, al is het dan ook in eenvoudigheid, hulde aan de Vredevorst. Gij hebt de naam en de Persoon van Jezus lief, en omdat dit zo is, komt gij in zijn gemeente.

Het bruiloftskleed had ook de betekenis van *een betoning van sympathie, of medegevoel in betrekking tot die grote gebeurtenis*. Iedereen, die at van de gemeste beesten en dronk van de wijn, iedereen, die zijn tegenwoordigheid gaf, hielp mede aan de eer en heerlijkheid van dat huwelijksfeest, behalve die éne indringer, die zelfs niet wilde voorwenden in de vreugde te delen, want hij weigerde de eenvoudige daad te verrichten van een voegzaam feestkleed aan te doen. Waarde vriend, gevoelt gij sympathie met des Heeren bedoelingen van de genade? Verblijdt gij u er in, dat Jezus een bruid vindt onder ons geslacht? Looft gij God voor het verbond der genade, waarin de menswording, de verlossing en heiligmaking vervat zijn? Looft gij de naam van God, verschenen in het vlees, omdat Hij in eeuwige eenheid is getreden met een volk, toebereid voor de Heere? Welnu, dan hebt gij sympathie met de bruiloft van het Lam, en gij hebt het recht om aan te zitten aan het bruiloftsmaal. Gij zijt blijkbaar met het bruiloftskleed bekleed, hetgeen uw blijdschap te kennen geeft in Christus, uw lot en deel hebbende met zijn gemeente en in het vreugdevolle werk van de zaligheid.

In één woord, het bruiloftskleed betekent *een zich gedragen naar de eis van de gelegenheid*. Het was een bruiloft, en de gasten moeten een voegzaam kleed dragen. Deze mens weigerde het aan te doen. Hij was trots, en wilde de gave der genade niet dragen; hij was eigenwillig, en moet ook zonderling zijn, om zijn onafhankelijkheid te tonen. De regeling was hoegenaamd niet lastig, en voor de overige gasten was het gebod niet zwaar; maar deze mens wilde in weerwil van de gastheer, zijn eigen zin doen. Wat moest van die dwaasheid het gevolg wezen? Welaan, geliefden, een van de vereisten van het feest is, dat gij met uw hart gelooft aan de Heere Jezus, en dat gij zijn gerechtigheid neemt om uw gerechtigheid te zijn. Weigert gij dit? Indien gij de Heere Jezus niet aanneemt als uw Plaatsbekleder, die in zijn eigen lichaam uw zonden draagt op het hout, dan hebt gij het bruiloftskleed niet aan. Een ander vereiste is, dat gij berouw hebt van uw zonde en er van af laat, dat gij de heiligmaking najaagt, en het voorbeeld van de Heere Jezus zoekt na te volgen. Gij moet, als gevolg van de werking van Gods genade in u, een godvruchtig en oprecht karakter hebben. Hebt gij zulk een karakter. Al zijt gij dan ook nog niet volmaakt, hebt gij toch, in zo ver gij de gerechtigheid najaagt, het bruiloftskleed aan? Gij zegt een christen te zijn: leeft gij als een christen? Zijt gij in een positie en in een toestand, die in overeenstemming zijn met het Evangeliefest? Zo ja, dan hebt gij het bruiloftskleed aan.

Zij, die tot de bruiloft kwamen, waren, toen zij kwamen, beiden kwaden en goeden; zodat het bruiloftskleed niet in verband staat met hun vorig karakter, maar met iets, waarmee zij in bezit gesteld werden bij hun komst tot de bruiloft. Het aandoen van een bruiloftskleed kan niet zien op een ceremonie of plechtigheid, of op een grote daad van

verstand, noch op een diepe bevinding van het hart, en toch was hier mee gemoed het bijwonen of niet bijwonen van de bruiloft. Er lag eerbied in opgesloten voor de Koning en hulde aan de Prins, en sympathie met geheel de zaak. Geeft wèl acht op u zelf, en ziet, of gij u in waarheid overgeeft aan de Heere en voor geheel de zaak met Hem instemt.

III.

Ten derde: WIE IS DE MENS, DIE GEEN BRUILOFTSKLEED AAN HEEFT?

Dat is, dunkt mij, in de eerste plaats, *de mens, die Gods geopenbaard evangelie verwerpt, ten einde zijn eigen denkbeelden en zijn eigen wijsheid te volgen*. Hij beweert Christus getrouw te zijn, en hij verwacht, dat alle zijn medegasten hem zeer vriendschappelijk gezind zullen zijn, want heeft hij niet met hen aan hetzelfde feestmaal aangezeten? Maar met getrouwheid bedoelt hij niet, wat zij er mee bedoelen. Hij bevindt zich onder de gelovigen, maar in waarheid behoort hij niet tot hen. Hij spreekt van verzoening, maar daarmee bedoelt hij geen plaatsbekleding. Hij spreekt van de goddelijkheid van Christus; maar daarmee bedoelt hij niet de Godheid van Christus. Hij spreekt over de rechtvaardigmaking door het geloof maar daarmee bedoelt hij de aloude leerstelling niet. Hij spreekt van wedergeboorte, maar wat hij bedoelt is evolutie, dat is ontwikkeling. Hij omhult zich met het kleed van de wijsbegeerte, maar weigert het kleed van de openbaring, want deszelfs snit is hem te ouderwets. Hij is niet méér een bruiloftsgast dan een toneelspeler, en wellicht niet eens zo veel. Hij draagt een kledij, waarin het kleed van de gerechtigheid, en het gewaad van de blijdschap volstrekt niet te zien zijn. De vrije genade en de stervende liefde van Christus hebben zijn bruiloftskleed niet geweven. Zijn kleed werd hem niet door God verstrekt, het is uit zijn eigen kleerkast genomen. Hij roemt in ontwikkeling, maar niet in de openbaring Gods, noch in het werk van Gods genade in het hart. Hij is in de gemeente, maar hij is niet in Christus. Hij heeft de naam van te leven, maar hij is dood.

En dan is er de mens, *die de gerechtigheid van God afwijst*, omdat hij een eigen gerechtigheid denkt te hebben; ook deze heeft het bruiloftskleed niet aan. Hij denkt, dat zijn alledaagse klederen goed genoeg zijn voor Christus' bruid. Wat heeft hij met een toegerekende gerechtigheid van doen? Hij beschimpt haar als onzedelijk. Hij! Die zelf onzedelijk is! Wat heeft hij van doen met het dierbaar bloed van Jezus? Hij behoeft van geen karmozijn rode vlekken te worden gewassen. Zijn eigen gerechtigheid, al is zij ook uit de wet, en al wordt zij door Paulus ook verworpen, acht hij zo hoog, dat hij het bloed van het verbond als iets onheiligs beschouwt. O, die onbeschaamdheid van de eigen gerechtigheid! Haar hoogmoed is de voornaamste onder de zonden, want zij minacht de gerechtigheid van God. De eigengerechte ziet in het Evangeliestelsel geen huwelijk; hij ziet in het Evangelie niets, dat hem verheugt, niets, dat hem kan doen zingen, niets dat hem kan doen juichen van blijdschap. Hij wil de Prins niet roemen. O neen! Hij is onder de wet, en hij is er mee tevreden een slaaf te zijn; hij tracht zalig te worden door zijn eigen werken, en de wet kent geen feestdagen. Hij is geen bruiloftsgast maar een slaaf.

Nog een ander heeft geen gevoel van hetgeen hij belijdt. Indien hij buiten de gemeente stond, dan zou zijn consciëntie hem kunnen benauwen, maar hij is in de gemeente gekomen; en nu zegt hij bij zichzelf, dat alles wèl is. Hij heeft geen lust zijn gevoelens na te gaan; hij heeft nooit gevoelens gehad, en hij zou ze ook liever nog niet hebben. De kracht van het Woord kent hij niet, al kent hij er ook de letter van. En wat bekering aangaat, en de last van de zonde; daarvan heeft hij nooit iets geweten, en hij verlangt er ook niets van te weten. Hij denkt, dat Bunyan bijgelovig moet geweest zijn, of een ziekelijke verbeelding moet hebben gehad, toen hij zijn "overvloedige genade" schreef. Blijdschap in de Heere is hem eveneens een onbekende zaak, want hij haat alle

opwinding. Hij kent geen neergedruktheid en geen zielsverrukkingen, want hij heeft geen geestelijk leven. En gelijk hij geen heilige gewaarwordingen heeft, zo heeft hij ook geen heilige werkzaamheid. Hij is een christen, zegt hij, maar het uithangbord uitgestoken hebbende, drijft hij toch geen handel. Zijn godsdienst oefent veel meer invloed op zijn klederen dan op zijn hart; dat is: hij gaat des Zondags "fatsoenlijk" gekleed; maar in zijn gedrag, in zijn handel en wandel is niets van zijn godsdienst te bespeuren. Niemand heeft veel op hem aan te merken, behalve dat hij zo dood is als een stuk hout. Men ziet in hem geen in het oog vallende grote zonden, maar ook evenmin daden van blinkende godsvrucht. In geestelijke zin is hij een schoon gewassen lijk - dat is alles.

Er zijn nog anderen in de gemeente, die denken dat *wat zij zelf gedaan hebben, of wat de natuur voor hen gedaan heeft, volkomen genoeg is*. Zij streven niet naar het bovennatuurlijke. Zij verlangen naar hun bruiloftskleed niet méér dan zij naar hun alledaagse klederen verlangen. Zij hebben thans een heel achtbaar voorkomen, en door hier en daar nog een kleine verbetering aan te brengen, zullen zij ook zonder wedergeboorte en zonder de Heilige Geest goed genoeg wezen. Helaas! Mijn hoorders, alles wat de natuur ooit voor u kan doen, zal u toch nooit in de hemel brengen. Gij kunt de natuur tot het uiterste ontwikkelen en aankweken, maar zij zal toch nooit de vruchten van de Geest voortbrengen. "Gij moet wederom geboren worden." Indien gij niet door de werking van de Heilige Geest in levende aanraking komt met de levende Zaligmaker, dan kunt gij wel in de gemeente wezen, maar gij zijt niet in Christus; gij hebt het bruiloftskleed niet aan.

Ach! er zijn sommigen, die in de gemeente durven komen, zonder zelfs *gans gewone zedelijkheid van karakter te bezitten*. Het is ergerlijk, dat wij dit moeten zeggen, maar heden ten dage ontmoeten wij mensen, die zich christenen noemen, en in het geheim zich aan sterke drank te buiten gaan, onreinheid bedrijven met hun lichaam, oneerlijk zijn in hun handel, leugenaars zijn, hun eigen vlees en bloed haten, in vijandschap leven met hun broederen, en toch aan de Avondmaalstafel durven aanzitten. Er was een tijd, toen het in de Schotse hooglanden moeilijk was om de christenen aan de tafel des Heeren te doen aanzitten, terwijl zij sidderden onder het gevoel van hun onwaardigheid. Wij wensden dit volstrekt niet te ver door te drijven, maar toch is dit beter dan het onheilig durven, dat gevonden wordt in het hart van zo velen, die Christus en Belial dienen. God behoede Zijn kerk voor verlaging en verval! Onheilige belijders hebben het bruiloftskleed niet aan: hun inwendig kleed past volstrekt niet voor het feestmaal van de Koning, integendeel, het is een oneer voor Hem.

Ik zie niet in, hoe die mens gezegd kan worden een bruiloftskleed aan te hebben, *die geen belang stelt in de arbeid van de gemeente*. Ziet gij, als iemand het bruiloftskleed aandeed, dan zei hij hiermee: "Ik stel belang in de bruiloft. Ik wens bruid en bruidegom Gods zegen toe." Maar heden komen velen tot het feestmaal van de Koning, die hoegenaamd niet geven om de Kerke Gods, en ook evenmin om Christus. Zij komen uit een soort van zelfzucht, die hen begerig maakt om verlost en zalig te worden; maar wat aangaat de bruid van het Lam; het is hun om het even of zij wegwijnt of bloeit. Hoe treurig is dit! Indien de leden van de gemeente iets kunnen doen, al is het maar enige traktaatjes uitdelen of bidstonden bijwonen, en hiermee belangstelling tonen in de bruiloft, dan hebben zij het bruiloftskleed aan. Maar indien alles wat zij doen alleen maar bestaat in horen, hetzij om te kritiseren of om te genieten, terwijl zij nooit voor Christus arbeiden, en nooit voor Christus bidden, dan hebben zij geen sympathie met het bruiloftsfeest; en daarom hebben zij dan ook geen bruiloftskleed aan.

IV.

Ten besluite: WAAROM VERSTOMDE DEZE MENS? Wij zien niet dikwijls mensen, die zich niet weten te verontschuldigen. Het maken van verontschuldigen is een van de gemakkelijkste bedrijven. Men kan uit niets een verontschuldiging smeden, of wel uit hetgeen nog minder is dan niets, uit een directe leugen. Doch hier was een mens, die niet kon spreken? Waarom niet?

Ik denk ten eerste, *omdat de belediging te duidelijk was*. "Hoe zijt gij hier ingekomen?" Indien hij de Koning niet beminde, dan zou hij buiten hebben kunnen blijven. Het was niet nodig, dat hij naar binnen ging, om er zijn kwaadwilligheid ten toon te spreiden. Indien iemand van u vast besloten is verloren te willen gaan, dan behoeft gij bij uw eeuwig verderf niet ook een belijden van de godsdienst te voegen, want geveinsdheid is een overvloed van boosheid. Maar deze mens heeft moedwillig het bruiloftskleed geweigerd. De personen echter, van wie ik bij de aanvang van mijn rede gesproken heb, weigeren niet moedwillig des Heeren genade aan te nemen, daarvan houd ik mij overtuigd. O neen, zij vrezen slechts niet recht te staan; maar het is hun wens niet iets verkeerd te doen. De zodanigen behoren niet tot hen, die door deze gelijkenis veroordeeld worden.

En vervolgens: *de belediging was zo vermetel*. "Hoe zijt gij hier ingekomen?" zei de Koning. Hij moet door de wachters bij de deur heen zijn gedrongen. Toen de Koning zei: "Bindt zijn handen en voeten," was dit, geloof ik, omdat hij handen en voeten gebruikt heeft om binnen te komen. Ik wil naar binnen gaan, zei hij, "ik wil de koning tarten, en zonder bruiloftskleed met zijn gasten aanzitten." Gij, waarde vriend, wenst dit niet te doen, ik ben er van overtuigd, dat die gedachte verre van u is. Immers, wij moeten u dringen en overreden binnen te komen, want gij vreest, dat gij u vergist. Gij behoeft u door deze gelijkenis niet te laten veroordelen.

Maar waarom verstomde die mens? Ik antwoord: *omdat het de Koning zelf was, die tot hem sprak*. Ach! als ik tot u spreek, wat ben ik anders dan vlees en bloed? Om mij bekommert gij u niet! Maar indien de Koning zelf heden hier was, en tot iemand van u zei: "Vriend, hoe zijt gij hier in gekomen, geen bruiloftskleed aanhebbende?" dan zou de toon van zijn stem, de heerlijkheid van zijn tegenwoordigheid als een bliksemstraal tot u doordringen; u zou niet anders kunnen dan haar gevoelen, en zo zou u dan geen antwoord weten te bedenken. Indien gij Hem niet liefhebt, indien gij geen eerbied voor Hem hebt, geen sympathie gevoelt voor zijn Zoon, dan zult gij, voor zijn rechterstoel staande, verstommen.

Eindelijk, de reden waarom hij verstomde, was, *dat er niets te zeggen was*, ook al zou hem de spraak niet benomen zijn door schrik en ontroering. Hij kon niet zeggen: "Heere, ik heb het niet geweten." Hij zag, dat al de andere gasten een bruiloftskleed aan hadden. Hij kon niet zeggen: "Heere, ik kon geen bruiloftskleed machtig worden"; want aan elk hunner was een bruiloftskleed om niet verstrekt, hij zou er dus ook een hebben kunnen ontvangen. Hij kon niet zeggen: "Heere, ik ben hier door iemand anders tegen mijn wil binnen gehaald." Neen, hij is vrijwillig gekomen; het was zijn bedoeling de orde en de regel van de koning te overtreden. De gasten hadden hem allen aangezien; sommigen hadden zich een weinig van hem teruggetrokken: anderen zeiden met tere vriendelijkheid: "Broeder, wilt gij het bruiloftskleed niet aandoen?" Hij antwoordde: "Neen." "Wilt gij niet vertrekken, voordat de Koning binnenkomt?" "O neen," was zijn antwoord, "ik ben juist hier gekomen om hem te tarten en te weerstaan. Ik zal hier op mijn plaats blijven." Het verwondert mij niet dat de Koning zei: "Bindt zijn handen en voeten, neemt hem weg, en werpt hem uit in de buitenste duisternis: daar zal zijn wening en knersing van de tanden." Onze Heere Jezus Christus zegt zeer sterke dingen omtrent de toekomst van de goddelozen. Men heeft mij beschuldigd van de toestand der verlorenen in al te afgrijselijke kleuren te schilderen. Ik ben nooit verder gegaan dan de

schrikkelijke beschrijving, die onze Heere zelf er van heeft gegeven. Stelt uw eeuwige toekomst toch niet in de waagschaal. Voegt u bij de kerk van God, maar voegt u niet bij haar, zo u de Heere niet liefhebt. Komt niet tot de Evangeliemaaltijd, tenzij gij de Koning eert, de Prins bemint, en liefde hebt voor het grote werk der genade, dat door het bruiloftsfeest is voorgesteld. Indien gij sympathie hebt voor de bruiloft, liefde voor de Bruidegom en welbehagen in de bruid, zo komt en weest welkom; want dan hebt gij het bruiloftskleed aan. Ik denk thans aan al die honderden van bruiloftsgasten, die allen het bruiloftskleed aan hadden. Wat blijdschap hebben zij gesmaakt! Velen hadden behoord tot de "kwaden," en allen zijn zij arm geweest; maar zij hadden allen het bruiloftskleed aan, en geen hunner werd uitgeworpen. Indien gij slechts op Jezus wilt betrouwen, en dus de Zoon eert; indien gij rust in de liefde van de Vader, en dus de Koning eert, dan is er geschreven: "Die tot mij komt, zal ik geenszins uitwerpen." God zegene u, om Jezus wil! Amen.

De twee talenten (Matth. 25:22,23)

"En die de twee talenten ontvangen had, kwam ook tot hem, en zei: Heere! Twee talenten hebt gij mij gegeven; zie, twee andere talenten heb ik boven dezelve gewonnen.

Zijn heer zei tot hem: wel, gij goede en getrouwe dienstknecht! Over weinig bent gij getrouw geweest, over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde van uw heren" Matth. 25: 22, 23.

"Alle goede gave en alle volmaakte gift is van boven, van de Vader der lichten afkomende." Alles wat de mensen hebben, moeten zij toeschrijven aan de Grote Fontein, de Gever van alle goed. Hebt gij talenten? Zij zijn u geschonken door de God van de talenten. Hebt gij tijd? Hebt gij rijkdom, invloed, macht? Hebt gij de gave van het woord? Bezit gij de gave van denken? Bent gij dichter, staatsman, geleerde? Wat voor positie gij ook bekleedt in de maatschappij, over wat voor gaven en krachten gij ook hebt te beschikken, herinnert u, dat zij u niet toebehoren, doch u als ter leen zijn gegeven van Boven. Niemand bezit iets, dat hij het zijne kan noemen, behalve zijn zonden. God heeft ons allerlei bezittingen toevertrouwd en tot ons gezegd: doet handeling totdat Ik kom." Al draagt onze wijngaard ook nog zo veel vruchten, wij mogen niet vergeten, dat die wijngaard de Koning toebehoort. Al de eer en al het nut van onze bekwaamheid komt God toe, want Hij is er de Gever van. De gelijkenis zegt ons dit met klem en nadruk, want zij laat iedereen erkennen, dat zijn talenten hem toekomen van de Heere. Zelfs de man die in de grond groef en het geld van zijn heer verborg, ontkende niet dat zijn talent aan de Meester toebehoorde. Want, ofschoon zijn antwoord: "Zie, gij hebt het uwe", uiterst onbeschaamd was, zo was het toch geen ontkenning van dit feit. Zodat zelfs deze man verder was dan zij, die hun verplichtingen jegens God ontkennen. En bij het blote noemen van gehoorzaamheid jegens hun Schepper hooghartig het hoofd schudden en hun tijd en hun gaven veeleer besteedden in opstand tegen Hem dan in een dienen van Hem. O! Dat wij allen wijs waren om te geloven. En naar deze meest blijkbare van alle waarheden te handelen, n.l. dat wij, uit wat wij hebben, van de Allerhoogste hebben ontvangen.

Er zijn mensen in de wereld, die slechts weinig talenten hebben. Onze gelijkenis zegt: "De ene gaf hij vijf talenten en de andere twee." Tot hen zal ik heden het woord richten. En ik bid dat hetgeen ik zal spreken door God gezegend zal worden tot hunne stichting of hunne bestraffing. Ik zal dan in de eerste plaats wijzen op het feit, dat er vele personen zijn, die slechts weinige talenten hebben, waarbij ik zal trachten te verklaren, waarom God hun slechts zo weinig heeft toebedeeld. In de tweede plaats zal ik hen er aan herinneren, dat zij ook van die weinige talenten rekenschap zullen hebben af te leggen. En dan zal ik tot besluit de troostrijke opmerking maken, dat, indien onze weinige talenten op de rechte wijze worden gebruikt, wij noch door onze eigen consciëntie, noch door het oordeel van onze Meester veroordeeld zullen worden, omdat wij niet méér hebben.

I.

GOD HEEFT SOMMIGE MENSEN SLECHTS MET WEINIGE TALENTEN BEGIFTIGD. Zeer dikwijls hoort gij de mensen van elkaar spreken, alsof God geen verstandelijk onderscheid in hen gelegd heeft. Daar is iemand die veel voorspoed heeft. En hij denkt dat iedereen zo vlijtig en volhardend kan wezen als hij is. En dat dus iedereen evenveel voorspoed kan hebben als hij gehad heeft. Gij zult dikwijls aanmerkingen horen maken op leraren, die godvruchtige en ijverige mannen zijn, maar nu juist niet veel aantrekkingskracht hebben. En zij worden voor traag en lui gehouden omdat zij niet zo veel beweging maken in de wereld. Terwijl de ware oorzaak hiervan

kan wezen dat zij weinig talent hebben. Doch van dit weinige echter het best mogelijke gebruik maken. En dus niet bestraft moesten worden wegens het geringe dat zij slechts tot stand brengen. Het is een feit dat iedereen kan opmerken dat er zelfs onderscheid is in onze geboorte. Alle kinderen zijn niet even vroeg ontwikkeld. En alle mensen hebben gewis niet hetzelfde vermogen om iets te leren of iets te onderwijzen. God heeft tussen de mensen een zeer groot en wondervol verschil gemaakt. Wij moeten niet denken dat al het onderscheid tussen een Milton en een man die leeft en sterft zonder ooit te hebben leren lezen, aan niets anders dan aan de opvoeding is toe te schrijven. Er moet ongetwijfeld in de oorsprong reeds een verschil tussen hen bestaan hebben. En ofschoon opvoeding en onderwijs zeer veel kunnen, zo vermogen zij toch niet alles. Een vruchtbare grond die goed bewerkt is, zal noodwendig veel meer opleveren dan de best bewerkte grond die van nature hard en onvruchtbaar is. God heeft groot en zeer bepaald onderscheid gemaakt. En in ons gedrag tegenover onze medemensen behoren wij dit in herinnering te houden, opdat wij geen harde dingen zeggen van diezelfde mensen tot wie God eenmaal zeggen zal: "Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht."

Maar waarom is het, dat God niet aan alle mensen gelijke talenten heeft toebedeeld? Mijn eerste antwoord is: omdat God vrijmachtig is en Hij, na zijn liefde, het meest behagen heeft in het tentoonspreiden van zijn vrijmacht. De Heere God wil alle mensen doen weten dat Hij het recht heeft met het zijne te doen wat Hij wil. Vandaar ook dat Hij verlossing en zaligheid schenkt aan sommigen en niet aan anderen En zijn enig antwoord op een beschuldiging van onrechtvaardigheid luidt: "Maar toch, o mens! Wie bent gij die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel tot degene die het gemaakt heeft, zeggen: "Waarom hebt gij mij alzo gemaakt?" De worm moet niet murmureren, omdat God hem geen engel gemaakt heeft. En de vis die in de zee zwemt, moet niet klagen, dat hij geen vleugels heeft om hoog in de lucht te kunnen vliegen. God had het recht om zijn schepselen te maken zoals het Hem behaagde. En ofschoon de mensen Hem dit recht willen betwisten zal Hij het toch ongeschonden handhaven tegenover een ieder onzer. Teneinde nu dit zijn recht tegen aanranding te beschermen en het door de ijdele, nietige mens te doen erkennen, herinnert Hij ons in al zijn gaven voortdurend aan Zijn vrijmacht. "Aan deze mens," zegt Hij, "zal Ik zulk een scherpzinnig verstand geven dat hij alle verborgenheden zal doorvorsen. En die andere mens zal Ik zo stompzinnig maken dat niets dan de eenvoudigste beginselen van kennis of wetenschap tot zijn geest kunnen doordringen. Ik zal de ene mens begiftigen met zó rijk een verbeeldingskracht, dat hij bergen op bergen van beeldspraak zal stapelen, totdat zijn taal de hemelse majesteit schijnt te naderen. En aan een ander zal Ik zulk een gewoon, alledaags verstand geven dat nooit een dichterlijke gedachte bij hem kan opkomen." Waarom dit, o God? En het antwoord luidt: "Zal Ik met het mijne niet doen wat Ik wil?" "Als de kinderen nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast bleve, zo werd tot haar gezegd: De meerdere zal de mindere dienen." En zo is er geschreven betreffende de mensen dat de een groter zal zijn dan de ander. De een zal zijn hals krommen. En de ander zal er zijn voet op plaatsen. Want de Heere heeft het recht te beschikken over plaatsen en gaven, over talenten en rijkdom, zoals het goed schijnt in zijn ogen.

Verreweg de meeste mensen nemen hier geen genoegen mee. Doch merk op dat hetgeen waarover gij klaagt in God juist iets is dat gij in u zelf lief hebt. Iedereen is er zich gaarne van bewust dat hij het recht heeft met het zijne te doen wat hij wil. Allen willen wij gaarne soeverein zijn. Gij zult uw geld gewillig en mild aan de armen geven, doch zo iemand de onbeschaamdheid had van te zeggen dat hij recht heeft op uw geld zou gij het hem dan ook geven? Gewis niet! En wie zal dan daarom uw vrijgevigheid in twijfel trekken? Het is ook als in de gelijkenis in een van de Evangeliën, waar, nadat de

mensen hadden gearbeid, sommigen van hun gedurende twaalf uren, sommigen gedurende zes uren, en wederom anderen gedurende slechts één uur, de heer des huizes ieder één penning gaf. O! Ik zou nederig mijn hoofd willen buigen en zeggen: "Heere, hebt Gij mij één talent gegeven? Zo loof en dank ik U er voor. Ik bid U, schenk mij de genade om het op de rechte wijze te gebruiken. Hebt Gij mijn broeder tien talenten gegeven? Ik dank U voor de grootheid van u goedheid over hem. Doch ik wil noch hem benijden, noch mij over U beklagen." O! Dat wij immer de gezindheid hadden ons voor de vrijmacht van God te buigen!

En wederom: God geeft aan de een vijf en aan de ander twee talenten, omdat de Schepper verscheidenheid bemint. Men heeft gezegd dat de eerste wet van de hemel orde is, doch dan is de tweede gewis verscheidenheid, want in alle werken van God heerst de schoonste afwisseling. Heft des nachts uw ogen op naar de hemel: de sterren schitteren niet allen met dezelfde glans. En zij zijn ook evenmin in rechte lijnen geplaatst zoals de lampen in onze straten. En slaat dan de blik neerwaarts. Ziet welk verschil er heerst in de plantenwereld, van de ceder op de Libanon tot de hysop aan de muur. Of het nog kleinere mosplantje. Zie van de hoge, machtige boom, onder welks takken geheel een leger schaduw zou kunnen vinden. Of het fijne mos aan uw voeten. God heeft alles wonderschoon geformeerd, doch het is alles vol van afwisseling. Neemt welke boom gij wilt, geen twee bladeren er van zullen volkomen op elkaar gelijken. Ziet hoe zelfs de bladknoppen die op de reuk van de naderende lente zich beginnen te openen, nog van elkaar verschillen. En ziet dan op de wereld der dieren. God heeft ze niet allen gelijk geschapen. Hoe groot is de afstand - tussen de kolossale olifant en het konijn dat de rotsen omwoelt. Tussen de walvis die de zee troebel maakt door de zwieping van zijn staart tot het stekelbaarsje dat in de beek zwemt. God heeft alle dingen verschillend gemaakt en overal zien wij verscheidenheid. Ik twijfel niet of het is zelfs in de hemel even zo, want daar zijn "tronen en heerschappijen, en overheden en machten." Verschillende rangen onder de engelen, de ene rij zich verheffende boven de andere, "de ene ster in heerlijkheid verschillende met de andere ster." En waarom zou dezelfde regel niet ook gelden onder de mensen? Heeft God ons allen in dezelfde vorm gegoten? Het schijnt van neen. Want Hij heeft ons aangezicht niet aan elkaar gelijk gemaakt. Geen twee aangezichten kunnen volkomen eender genoemd worden, want is er al gelijkenis, er is toch blijkbaar ook verschil. Zullen dan de geesten der mensen aan elkaar gelijk zijn? Zullen de zielen der mensen allen op dezelfde wijze geformeerd zijn. Zal de schepping van God verlaagd worden tot een grote fabriek, waarin alles gesmolten wordt in hetzelfde vuur en uitgegoten wordt in dezelfde vorm? Neen, om den wille der verscheidenheid wil Hij de ene mens vermaard doen zijn, zoals David. En een ander Davids onbekende wapendrager doen blijven. Hij wil dat de ene een Jeremia zal zijn die profeteert. En een ander een Baruch, die de profetie leest. De een zal rijk wezen, een ander arm, gelijk Lazarus. De een zal spreken met een stem, zo luid als de donder. Een ander zal stom wezen. De een zal machtig wezen in woord en in leer. Een ander zal zwak zijn in zijn spraak en langzaam in het vinden van woorden. God wil verscheidenheid. En de dag zal komen, wanneer wij, neerziende op de wereld, gewaar zullen worden dat de schoonheid van haar geschiedenis grotendeels toegeschreven moet worden aan de verscheidenheid van de karakters die er in gekomen zijn.

Doch laat ons een stap verder gaan. God heeft hier nog een diepere reden voor. God geeft aan sommige mensen slechts weinige talenten, omdat Hij vele kleine sferen heeft en deze vervuld wil hebben. Daar is een grote oceaan, hij behoeft bewoners. O Heere! Gij hebt de Leviathan gemaakt om er in te zwemmen. Daar is een verborgen grot, een verscholen spelonk in de diepte der zee. De ingang hiervan is slechts klein. Indien er geen andere zeedieren waren dan de Leviathan, dan zou zij voor altijd onbewoond

moeten blijven. Doch er is een klein visje geschapen. En voor dat kleine visje is die plaats reeds een oceaan. Er zijn duizenden van takjes en twijgjes op de bomen in het woud. Waren nu alle vogels adelaars, hoe zou het woud dan vervrolijkt worden door hun lied. En hoe zou ieder takje of twijgje zijn zanger kunnen dragen? Omdat God echter gewild heeft, dat elke twijg haar eigen muziek had, heeft Hij er de kleine zanger voor gemaakt om er op te kunnen zitten. Elke sfeer moet bewoond worden door het schepsel dat voor haar grote of ruimte geschikt is. God handelt altijd met spaarzaamheid. Bestemt Hij een man om de herder en leraar te zijn van een kleine gemeente van misschien vier of vijf honderd zielen? Waartoe zou het dan dienen hem de gaven en bekwaamheden van een apostel te geven? Bestemt Hij een vrouw om de nederige onderwijzeres te zijn van haar eigen kinderen thuis, een stille opvoedster van haar eigen gezin? Zou het haar dan zelfs niet schaden en beroeren, indien God haar een dichteres had gemaakt met de gave om geheel een volk te bezielen en in verrukking te brengen? Het kleine, geringe van haar talenten zal haar juist geschikt maken voor het kleine van haar sfeer. Daar is een jongeling die volkomen in staat is in een haveloze school te helpen onderwijzen. Had hij nu een hogere, meer geniale aanleg, dan zou hij wellicht met minachting neerzien op dat werk. En zo zou dan de haveloze school van haar voortreffelijke onderwijzer beroofd zijn. Er zijn kleine levenskringen. En deze wil God door kleine, geringe lieden vervuld zien. Er zijn plaatsen van grote en gewichtige verantwoordelijkheid. En er zullen mannen van moed en geestkracht en grote bekwaamheid gevonden worden die geschikt zijn voor die arbeid. Hij heeft een beeld gemaakt voor elke nis, een schilderij voor elk deel op de galerij. Geen enkele plaats zal ledig blijven. Daar echter sommige nissen zo klein zijn, moeten ook de beelden klein wezen die er in geplaatst worden. Aan sommigen heeft Hij twee talenten gegeven, omdat twee voor hen genoeg en vijf voor hen te veel zouden wezen.

En wederom: God geeft aan sommige mensen twee talenten, omdat Hij in dezen zeer dikwijls de grootheid van zijn genade ten toon spreidt in de behoudenis van zielen. Gij hebt gehoord van een predikant die zeer geleerd was in de Schrift. Hij bezat diepe wijsheid en had een bevallige, aangename manier van spreken. Onder zijn prediking zijn er velen bekeerd geworden. Maar hebt u nu nooit gehoord, hoe men - wel niet in zo vele woorden zegden, - maar dan toch wel in bedekte termen te kennen gaf, dat zijn voorspoed aan Zijn geleerdheid en welsprekendheid toegeschreven moest worden? En van de andere kant, daar is een man, ruw in zijn manieren en ruw in zijn spreken. En blijkbaar zonder enig letterkundig talent. Doch aan deze man heeft God het ene talent geschonken van een ernstig, vurig hart. Hij spreekt als een zoon van de donder. In ruwe, strenge taal veroordeelt hij de zonde en verkondigt hij het Evangelie. En hij is het middel ter bekering van honderden. De wereld bespot hem. "Ik kan niets verstandigs of redelijks in dit alles ontdekken" zegt de geleerde; "het is alles onzin, femelarij; de man weet niets." De criticus neemt zijn pen op, punt haar en doopt haar in de bitterste gal die hij kan vinden. En dan schrijft hij een zeer aantrekkelijke geschiedenis van die man, waarin hij wel niet zó ver gaat van te zeggen dat hij hoornen ziet op zijn hoofd. Doch toch schier alles op dat ene na. Hij is alles wat slecht is, en niets wat goed is. Hij brandmerkt hem. Hij is alledaags, hij is ijdel. Hij is laag, hij is trots. Hij is ongeletterd, hij is gemeen. Er is in geheel de taal geen woord dat zijn slechtheid genoegzaam kan aanduiden. En daarom moet er maar een woord voor gemaakt worden. En nu, wat zegt de gemeente? Wat zegt de man zelf? "Ja, Heere, want nu moet de eer en heerlijkheid voor u wezen tot in eeuwigheid. Daar Gij het onedele der wereld en het verachte hebt uitverkoren. En hetgeen dat niets is. Opdat Gij hetgeen dat iets is, te niet zou maken." En zo schijnt God somtijds meer eer te verkrijgen tót het kleine dan uit het grote. En ik twijfel er niet aan, of Hij heeft sommigen van u met zo weinig vermogen begaafd om

goed te doen, met zo weinig invloed en met zo klein een sfeer. Opdat Hij in de laatste grote dag aan de engelen zou kunnen tonen, hoeveel Hij kan neerleggen in een klein bestek. Gij weet, waarde vrienden, er zijn twee dingen die altijd onze aandacht zullen trekken. Het ene is bekwaamheid, belichaamd in iets kolossaal groots. Wij zien een groot schip, een Leviathan. En wij staan er verbaasd over dat de mens het heeft kunnen vervaardigen. En op een ander maal zien wij een keurig fijn kunstwerk dat minder dan een vierkante duim ruimte inneemt. En wij zeggen: "Ik kan nog begrijpen dat de mensen een groot schip kunnen maken. Doch wat ik niet kan begrijpen is, dat een kunstenaar het geduld en de bekwaamheid heeft, om zoiets kleins voort te brengen." O mijne vrienden, het komt mij voor, dat God niet groter is in ons begrip, als wij de grenzeloze etherische velden zien. En de talloze werelden die er in zweven, dan wanneer wij een nederige hutbewoonster zien. En aanschouwen, hoe het woord van God volvoerd wordt in haar ziel. En hoe door haar klein, gering talent God de hoogste eer en heerlijkheid wordt toegebracht. Gewis, indien de mens zich in het kleine kan eren zowel als in het grote, dan kan de Oneindige en de Eeuwige zich het meest verheerlijken als Hij zich neerbuigt tot de geringheid van de mens.

II.

Onze tweede stelling was **DAT ZELFS VAN WEINIGE TALENTEN REKENSCHAP GEGEVEN MOET WORDEN**. Als wij ons de dag des oordeels voorstellen, dan zijn wij zeer geneigd te denken dat sommigen een zwaardere vuurproef zullen hebben te doorstaan dan anderen. Ik heb meermalen, als ik de geschiedenis van Napoleon las, onwillekeurig gezegd: "Hier is een man van ongehoorde bekwaamheid, de meester der wereld. Er zouden een dozijn eeuwen nodig zijn om wederom zulk een man voort te brengen. Doch hier is tevens een man, die zijn bekwaamheid veil heeft voor zijn eerezucht, zijn legerscharen als een zondvloed heenvoert over elk land, vrouwen tot weduwen, kinderen tot wezen maakt. Niet bij honderden, maar bij duizenden. Indien niet bij miljoenen. Welk een rekenschap zal die man hebben te geven als hij voor de troon van God staat! Zullen de getuigen niet opstaan van de velden van Spanje en Rusland, van Italië en Egypte. En Palestina om die man te beschuldigen, die, ten einde zijn eigen stoute eerezucht te bevredigen, hen ter dood heeft gevoerd?" Maar wilt gij u herinneren, dat, ofschoon Napoleon als beschuldigde voor Gods rechterstoel zal hebben te staan, ook ieder onzer daar zal geplaatst worden? En ofschoon wij geen zeer hoge positie innemen en wij niet op het toppunt van roem en macht waren, hebben wij toch hoog genoeg gestaan om onder het oog en de opmerkelijke blikken van de Allerhoogste te komen. En wij hebben juist bekwaamheid en macht genoeg gehad om kwaad te kunnen doen in de wereld. En er verantwoordelijk voor te zijn. "O," zegt iemand, "Ik dacht dat God mij in de dag des oordeels gewis wel voorbij zal gaan Ik ben geen Tom Paine (een vermaard ongelovig schrijver) geweest. Ik ben niet de leider geweest van ongelovigen. Ik ben geen moordenaar geweest. Ik ben geen vorst of aanvoerder geweest onder de zondaren. Ik heb de openbare vrede niet verstoord. De enkele zonden, die ik heb bedreven, zijn in alle stilte geschied. Niemand heeft er van gehoord. En ik denk niet dat mijn slecht voorbeeld veel kwaad gedaan heeft. Mijn kinderen zijn wellicht niet zeer gezegend door mijn gedrag, evenwel, ik heb slechts zeer weinig kwaad gesticht. Te weinig om er iemand, behalve mij zelf, door te schaden. Ik heb over het geheel een zedelijk levensgedrag geleid. En ofschoon ik niet kan zeggen dat ik God heb gediend, zo is toch mijn afwijking van de weg van plicht zeer gering geweest!" O gewis, mijne vrienden, gij mag u zo klein maken, als gij wilt. Maar al maakt gij u zelf nog zo onbeduidend, zal dit u toch niet verontschuldigen. Er is u slechts weinig toevertrouwd! Dan was er ook zo veel te minder moeite voor u om van uw talenten een goed gebruik te maken. De man die veel talenten heeft, heeft hard te werken om ze alle goed te

besteden. Hij zou de verontschuldiging kunnen aanvoeren dat hij vijf talenten te veel vond, om ze alle te gelijk naar de markt te brengen. Iedereen kan wel zijn een en enig talent op rente zetten. Het zal u weinig moeite kosten hier de toepassing van te maken. En in zoverre gij leeft en sterft zonder met dat ene talent te hebben gewoekerd, zal uw schuld des te zwaarder zijn juist door het feit dat uw talent zo gering was. En bijgevolg de moeite om het te gebruiken, ook gering was. Indien gij slechts weinig had, heeft God ook slechts weinig van u geëist. Waarom hebt gij dat weinige niet gegeven? Indien iemand een huis huurt voor één pond in het jaar, al is het huis nu ook nog zo klein voor het geld, zo hij zijn huur niet opbrengt, dan is hij niet voor de helft zo te verontschuldigen als wanneer zijn huur honderd pond had bedragen. En hij gefaald had te betalen. Juist vanwege het weinige dat van u geëist werd, bent gij te minder te verontschuldigen. Laat mij u dan mogen herinneren aan het feit dat er rekenschap van u zal geëist worden.

Herinner u, mijn hoorder dat gij in den dag van het oordeel persoonlijk rekenschap zult hebben af te leggen. God zal u niet vragen, wat uw kerk gedaan heeft. Hij zal u vragen, wat gij zelf gedaan hebt. Nu is daar een zondagsschool. Indien God alle leden der gemeente gezamenlijk zou ondervragen, van hen gezamenlijk, als één lichaam, rekenschap zou eisen, dan zou een iegelijk van hun zeggen: Heere, als één lichaam hadden wij een voortreffelijke zondagschool en vele onderwijzers. En aldus zouden zij zich dan verontschuldigen. Maar neen, één voor één moeten de belijders vóór Hem verschijnen. "Wat hebt gij voor de zondagsschool gedaan? Ik heb u de gave geschonken om kinderen te onderwijzen - wat hebt gij gedaan?" "Heere, er was een zondagsschool." Dat heeft hier niets mee van doen. Wat hebt gij gedaan? Gij behoeft nu geen rekenschap te geven van het gezelschap, de gemeente, waartoe gij behoorde, doch van u zelf als enkel persoon. "O," zegt iemand, "er waren zo veel arme predikanten daar in dit gebouw, toen er voor hen gecollecteerd werd, ik was er ook. En er werd zeer veel gegeven." Ja, maar wat hebt gij gegeven? Gij bent persoonlijk verantwoordelijk voor uw aardse goederen, evenals voor uw talenten, uw gaven en bekwaamheden. "Het doet mij genoegen," zegt iemand, dat er heden ten dage veel meer gepredikt wordt dan vroeger. Er schijnt meer leven te zijn gekomen in de gemeente." Ja, vriend, en gij schijnt in de mening te verkeren dat ook aan u een deel van de eer hiervan toekomt. Predikt gij meer dan gij placht te doen? Gij bent een leraar; streeft gij er naar om meer te doen dan vroeger? Gedenk, dat u niet van hetgeen uw broederen doen, doch van hetgeen gij doet rekenschap zal worden gevraagd voor de rechterstoel van God. En dat aan een iegelijk van u de vraag zal worden gedaan: "Wat hebt gij met uw talent gedaan?" Al uw lidmaatschap van de kerk zal u niets baten. Het is uw persoonlijke doen, uw persoonlijk dienen van God dat van u geëist wordt als blijk van zaligmakende genade. En zo anderen traag zijn, zo anderen aan God niet geven wat Hem toekomt, dan is dit een reden te meer, waarom gij al uw krachten had behoren in te spannen om het zelf te doen.

En wederom; herinner u, dat u van alles in het bijzonder rekenschap zal worden gevraagd. Op de dag van het oordeel zult gij niet inderhaast een soort van algemene rekening en verantwoording kunnen opmaken, neen, alle bijzondere posten zullen gelezen en nagegaan worden. Hebt gij hiervoor een bewijs uit de Schrift, vraagt iemand wellicht. Ja. "Ik zeg u, dat van elk ijdel woord, hetwelk de mensen zullen gesproken hebben, zij van hetzelfde rekenschap zullen geven in de dag van het oordeel." Het is juist in de bijzonderheden dat de mensen te kort komen. "Als ik mijn leven overzie in zijn geheel," zegt iemand, dan gevoel ik niet heel veel schaamte. Doch het is in de afzonderlijke dingen, in de kleine bijzonderheden dat ik moeite heb." Weet gij, dat de dag van gisteren geheel en al door kleinigheden was ingenomen? En de dingen van

heden zijn klein. En wat gij morgen doen zult, het zullen allen kleine dingen wezen. Evenals de kleine, fijne schelpjes allen te samen de krijtbergen vormen. En de krijtbergen allen te samen de bergketen uitmaken, zo maken de kleine, nietige daden en handelingen allen te samen de rekening uit. En die allen moeten afzonderlijk worden beschouwd en nagegaan. Gij had onlangs eens een uur vrij; wat hebt gij er mee gedaan? Gij had een stem; hoe hebt gij haar gebruikt? Gij had een pen; gij kon haar gebruiken. Welk gebruik hebt gij er van gemaakt? Elke bijzondere zaak zal afzonderlijk worden behandeld, zal afzonderlijk verantwoord moeten worden. O dat gij wijs waart, dat gij niet licht over deze zaak heen liep, doch elke toon in de muziek van uw levensgedrag waar nam. En hem in harmonie trachtte te brengen met de andere tonen, opdat ten laatste uw levenspsalm geen afschuwelijke wanklank blijkt te zijn. O, dat gij die nog zonder God bent, wilde gedenken dat uw leven gewis van zulk een aard is dat het rechtsonderzoek ten laatste dage in uw veroordeling moet eindigen.

En wederom: die rekenschap zal heel nauwkeurig wezen. En gij zult u van deze "kleine dingen" niet af kunnen maken. "O dat waren slechts geringe zonden, kleine, nietige aangelegenheden. Ik heb er nooit de som van opgemaakt." Maar te dien dage zal er wél de som van worden opgemaakt. Als God ten laatste komt om in ons hart te zien dan zal Hij niet slechts zijn oog laten gaan over het grote, doch ook over het kleine. Alles zal onderzocht worden, de zonde van een penning zowel als de ongerechtigheid van ponden alles zal tegen ons aangevoerd worden, van alles zullen wij nauwkeurig rekenschap hebben te geven.

Herinnert u hieromtrent nog dit ene dat in de dag van het oordeel, wanneer allen onderzocht zullen worden, zonder dat hierbij hun rang of stand in aanmerking genomen wordt die rekenschap heel onpartijdig gegeven zal moeten worden. De vorst zal opgeroepen worden om rekenschap te geven van zijn talenten. Een naast hem zullen zijn hoveling en zijn slaaf staan. De machtigste keizer moet even goed voor Gods rechterstoel staan als de geringste hutbewoner. Allen moeten verschijnen en geoordeeld worden naar de daden die zij in het lichaam gedaan hebben. Wat onze belijdenis betreft, die zal ons van generlei nut zijn. Wij kunnen de hovaardigste huichelaars geweest zijn die ooit aan de wereld afkeer hebben ingeboezemd door onze hoogmoed. Doch wij moeten beproefd en doorzocht worden, even goed alsof wij de snoodsten van de openbare zondaren geweest waren. Wij moeten zelf voor Gods rechterstoel worden onderzocht en niets kan onze Rechter voorinnemen, of Hem, buiten de bewijzen om, gunstig of ongunstig voor ons stemmen. O hoe ernstig en ontzaglijk wordt hierdoor het onderzoek dat wij hebben te ondergaan, inzonderheid als wij het bloed van Christus niet hebben om op te pleiten! De grote Voorspraak zal door zijn toegerekende gerechtigheid de vrijspraak verkrijgen van zijn volk, al zouden hun zonden hen ook veroordelen. Maar gedenkt dat wij zonder Hem nooit in staat zullen zijn de vuurproef van die ontzettende rechtszitting te doorstaan. "Toen de wet gegeven werd," zei een prediker van ouds, "rookte de Sinai en versmolt als was. Doch als de straf der wet zal toebedeeld worden, dan zal de gehele aarde sidderen en vrezen. Want wie zal de dag des Heeren kunnen verdragen, de dag van Gods verborgenheid?"

III.

Ons laatste punt is: **INDIEN DOOR GODS GENADE** (en het is alleen door Gods genade dat dit ooit geschieden kan) **ONZE TWEE TALENTEN OP DE RECHTE WIJZE GEBRUIKT WORDEN, DAN ZAL HET FEIT DAT WIJ ER GEEN VIJF HADDEN, ONS VOLSTREKT NIET SCHADEN OF BENADELEN.**

Als een man sterft die in het midden der gemeente stond als een overwinnend strijder voor de waarheid, dan zegt gij dat de engelen aan de poort van de hemel zullen staan om hem te zien, want hij is een machtig held geweest. En heeft veel voor zijn Meester

gedaan. Met wat gejuich zullen een Calvijn en een Luther begroet zijn! Mannen van vele en grote talenten die getrouw zijn geweest. En met het hun toevertrouwd gewoekerd hebben. Ja, maar weet gij niet, dat er menig dorpsleraar is, wiens gemeente nauwelijks vijftig zielen telt die zijn gehele leven voor hen werkt en zwoegt, zijn uren doorbrengt in gebed voor hun welvaren. De weinige gaven die hij heeft allen gebruikt in zijn streven om hen voor Christus te winnen. Denkt gij dat zijn intocht in de hemel minder triomfantelijk zal zijn dan die van een man dan Luther? Zo ja, dan weet gij nog niet hoe God handelt met zijn volk. Hij geeft hen hun loon, niet naar de grootte van het goed dat hen toevertrouwd was, doch naar hun trouw. En hij die in het minste getrouw is geweest, zal even groot loon ontvangen als hij die in veel getrouw is geweest. Slaat nog eens een blik in dit hoofdstuk. Gij zult ten eerste opmerken dat de man met de twee talenten even gerust tot zijn Heer kwam als de man die vijf talenten had. "En hij zei: Heere! Twee talenten hebt gij mij gegeven. Zie, twee andere talenten heb ik boven die gewonnen." Ik durf wel zeggen dat terwijl die arme man handel deed met zijn twee talenten, hij wel dikwijls op zijn buurman met de vijf talenten zal gezien hebben, zeggende: "O ik wenste, dat ik even veel kon doen als hij! Zie, hij heeft vijf talenten om uit te zetten, hoe veel rente brengt hem dit niet elk jaar op! Ach! Dat ik even veel kon doen als hij!" En terwijl hij voortging, heeft hij dikwijls gebeden: "O Heere, geef mij groter bekwaamheid en meerdere genade om U te dienen. Want ik verlang er naar meer te doen. En als hij neerzat om zijn dagboek te lezen, dacht hij: "Ach, dit dagboek zegt mij niet veel. Er wordt hier niet vermeld dat ik door vijftig landstreken gereisd heb. Ik kan niet, gelijk Paulus, verhalen dat ik van land tot land ben getogen om de waarheid te prediken. Neen, ik kon niets anders doen dan op mijn plaats blijven in deze gemeente, waar ik schier van honger moest omkomen, terwijl ik arbeidde voor haar. En zo ik tien of twaalf mensen tot de kerk heb mogen toebrengen dan was dat al zeer veel voor mij. Ik hoor, dat Ds. Die en die het voorrecht had van twee honderd in een jaar toe te brengen. O dat mij dit ook te beurt kon vallen! Gewis, als ik naar de hemel ga, dan zal ik op de een of andere wijze door de deur zien te sluipen, terwijl hij door genade vrijmoedig in zal kunnen gaan, dragende zijn schoven." Houd op, wacht een weinig, o klein gelovige. Houd op, uw Meester zal niet aldus met u handelen. Als gij komt te sterven, zult gij door Zijn genade even gerust en vol vertrouwen sterven met uw wel bestede twee talenten als uw naderbroeder met zijn tien, want als gij daar komt zult gij in de vriendelijke tegenwoordigheid van uw Heere komen. En dan zult gij zeggen: "In Christus ben ik volmaakt. De gerechtigheid van Christus bedekt mij van het hoofd tot de voeten. En terug ziende op mijn leven kan ik zeggen: geloofd zij zijn heilige naam. Het is weinig wat ik heb kunnen doen, doch zo veel ik kon heb ik voor Hem gedaan. Ik weet dat Hij mijn gebreken en tekortkomingen zal vergeven. En ik zal nooit op mijn nederige predikantenplaats in het dorpje terug kunnen zien zonder de grote vreugde te gevoelen, wijl de Heere mij vergund heeft daar te arbeiden." O, het komt mij voor dat die man zelfs een nog grotere tevredenheid zal vinden in zijn eigen consciëntie dan de man die in het openbaar werd toegejuicht, want na al zijn vertrouwen op Christus gesteld te hebben kan hij zeggen: "Ik weet dat ik dit niet gedaan heb om roem of eer te winnen. Niemand heeft ooit van mijn daden gehoord of gelezen. Wat ik gedaan heb bleef tussen mij en mijn God. En ik kan er Hem rekenschap van geven en zeggen: "Heere, ik deed het voor U en niet om mij zelf te eren." Ja, mijne vrienden, ik zou u thans kunnen verhalen van menig ijverig evangelist in ons land die harder werkt dan iemand van ons, doch er veel minder eer voor ontvangt. Ik zou u kunnen spreken van zeer vele stadszendingen, wiens arbeid voor Christus ver verheven is boven onze lof, doch die hier op aarde nooit lof verwerven, ja, die niets dan smaad en verguizing ontmoeten. Gij ziet die man zich op weg begeven, zodra hij het bedehuis verlaat. Hij moet in de

namiddag drie uren doorbrengen met het bezoek aan zieken. En dan zult gij hem maandagmorgen terug zien. Hij moet gaan van huis tot huis, waarbij hem echter dikwijls op de grofste wijze de toegang wordt geweigerd. Meermalen is hij blootgesteld aan de beledigingen en mishandelingen van het grauw, of van dronken lieden. Hij moet spreken met mensen van allerlei godsdienstige gezindten. En zeer dikwijls met mensen zonder enige de minste godsdienstige gezindheid. Hij blijft voort zwoegen. En heeft zijn kleine avondbijeenkoms. En daar tracht hij met de weinige bijeengekomenen te bidden. En nu en dan smaakt hij de vreugde van eens een man of een vrouw tot bekering te zien komen. Doch eer verkrijgt hij niet. Die bekeerlingen brengt hij naar de wijkpredikant en zegt: "Dominee, hier is een man die naar ik geloof indrukken ten goede heeft ontvangen. Wilt gij hem als lid van uw gemeente aannemen?" Die leraar ontvangt er dan al de eer van. Doch wat de arme stadszending betreft, van hem wordt weinig of niet gesproken. In het een of ander verslag wordt wellicht als terloops zijn naam genoemd. Doch de mensen denken niet veel aan hem, behalve misschien als iemand, aan wie zij barmhartigheid moeten bewijzen. Terwijl hij eigenlijk de man is die hun barmhartigheid bewijst. Daar hij de kracht van zijn leven, zijn bloed, zijn ziel geeft voor een armzalig traktament dat nauwelijks voldoende is om zijn gezin voor gebrek te bewaren. Maar, mijn vriend, als die man sterft dan zal hij niet minder de goedkeuring van zijn geweten hebben dan de man, aan wie het gegeven was voor grote scharen op te treden. En geheel een volk in beweging te brengen vanwege de godsdienst. Hij zal voor de Meester verschijnen, bekleed met de gerechtigheid van Christus. En zonder schaamte op het gelaat zal hij zeggen: "Twee talenten heb ik ontvangen, zie, twee andere talenten heb ik boven die gewonnen."

En nu ten besluite: gij bemerkt dat er geen verschil was in de lof van zijn Meester. Evenmin als in de beloning. In beide gevallen was het: "Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht! Over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u zetten. Ga in, in de vreugde uws heren." Hier komt Whitefield, de man die voor twintig duizend mensen tegelijk het Evangelie predikte. Die in Engeland, Schotland, Ierland en Amerika voor de waarheid van God heeft getuigd. En zijn bekeerlingen telt bij duizenden, zelfs onder een enkele prediking! Hier komt hij, de man die smaad en vervolging heeft geleden. Doch niet wankelde. De man die de wereld niet waardig was. Die geleefd heeft voor zijn medemensen. En eindelijk voor hun zaak is gestorven. Staat er bij, o engelen. En bewondert, terwijl de Meester hem bij de hand neemt en zegt: "Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, ga in, in de vreugde uws Heeren!" Zie, hoe de vrije genade de man eert die zij in staat stelde kloekmoedig te arbeiden. Hoort! Wie is het die nu komt? Een armoedige, vermagerde vrouw die op aarde een teringlijderes is geweest. Nu en dan was er een koortsachtige bloos op haar wangen. En gedurende drie lange jaren lag zij op het ziekbed neer. Was zij een vorstendochter? Want het schijnt dat er om harentwil veel beweging is in de hemel. Neen, zij was een arm meisje die met haar naald haar brood verdiende en zich dood gewerkt heeft! Van de morgen tot de avond was zij bezig met die naald. En hier komt zij nu. Zij is vóór haar tijd ten grave gedaald, doch zij komt in de hemel als een korenschoof die ten volle rijp is. En haar Meester zegt: "Wel, gij goede en getrouwe dienstmaagd, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde uws Heeren." Zij neemt haar plaats in naast Whitefield. Vraag nu, wat zij ooit gedaan heeft. En gij zult vernemen dat zij op een achter zolderkamertje heeft gewoond in een van de duistere gangen van Londen. En dat een ander arm meisje hij haar placht te komen werken. En dat dit arme meisje, toen zij voor het eerst bij haar kwam, een onbezonnen, lichtzinnig schepsel was. En dat dit teringachtige kind haar van Christus sprak. En dat zij, als zij er wel genoeg voor was, des avonds te samen naar de een of andere kerk gingen. Het was in den beginne

moeilijk om de ander mee te krijgen, maar zij placht haar met liefde te dringen. En als het meisje niet luisteren wilde en haar eigen weg bleef gaan dan gaf zij haar toch niet op. "O Johanna", placht zij te zeggen, ik wens zo, dat gij de Zaligmaker lief had." En als Johanna er niet was, dan placht zij voor haar te bidden. En als zij er wél was dan bad zij met haar. En nu en dan, terwijl Johanna naaide, las zij haar enige verzen voor uit de Bijbel, want de arme Johanna kon zelf niet lezen. En met vele tranen trachtte zij haar te spreken van de Zaligmaker die haar lief had en zich voor haar had overgegeven. Eindelijk na menige dag van moeitenvolle overreding en menige ure van droevige teleurstelling en menige nacht van tranen en gebed heeft zij het ten laatste beleefd. Dat het meisje haar liefde voor Christus beleed. En zij verliet haar en werd ziek. En daar lag zij neer tot dat men haar naar het hospitaal bracht, waar zij stierf. Terwijl zij in het hospitaal was, had zij enige traktaatjes die zij placht te geven aan hen die haar kwamen bezoeken. In de eerste tijd van haar verblijf aldaar stond zij nu en dan op van haar bed en ging naar een stervende. En de verpleegster liet haar dit toe, totdat zij eindelijk zelf te ziek werd. En toen vroeg zij aan een vrouw aan de andere zijde van de zaal die herstellende was en al uitging, of zij bij haar wilde komen, om haar een hoofdstuk uit de Bijbel voor te lezen. Niet dat zij hieraan behoefte had voor zich zelf, doch om harentwil. Want zij dacht dat wellicht haar hart getroffen zou worden onder het lezen. Eindelijk is dit arme meisje gestorven, ontslapen in Jezus. En de arme naaister zei tot haar: "Wel gedaan". Wat zou een aartsengel meer tot haar hebben kunnen zeggen? - "Zij heeft gedaan wat zij kon."

Gij ziet alzo, dat des Meesters lof en de uiteindelijke beloning voor alle mensen gelijk zal wezen die hun talenten goed gebruikt hebben. O! Indien er trappen van verschil zijn in de heerlijkheid, dan zal dit niet wezen overeenkomstig onze talenten, doch overeenkomstig onze getrouwheid in het gebruik er van. Of daar zulke trappen van verschil zullen zijn weet ik niet, maar dit weet ik, dat tot hem die de wil des Heeren doet, gezegd zal worden: "Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, ga in, in de vreugde uws Heeren."

De schapen en de bokken of het loon der rechtvaardigen (Matth. 25:31-36)

"En wanneer de Zoon des mensen komen zal in Zijn heerlijkheid, en al de heilige engelen met hem, dan zal hij zitten op de troon van zijn heerlijkheid. En voor hem zullen al de volken vergaderd worden, en hij zal ze van elkaar scheiden, gelijk de herder de schapen van de bokken scheidt. En hij zal de schapen tot zijn rechterhand zetten, maar de bokken tot zijn linkerhand. Alsdan zal de Koning zeggen tot degenen, die tot zijn rechterhand zijn: Komt, gij gezegenden mijns Vaders! beërft dat koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld. Want ik ben hongerig geweest, en gij hebt mij te eten gegeven; ik ben dorstig geweest, en gij hebt mij te drinken gegeven; ik was een vreemdeling, en gij hebt mij geherbergd; ik was naakt, en gij hebt mij gekleed. ik ben krank geweest, en gij hebt mij bezocht; ik was in de gevangenis, en gij zijt tot mij gekomen."

Matth. 25 : 31-36.

Het is uiterst heilzaam voor onze ziel, om zich boven de tegenwoordige boze wereld te verheffen tot iets, dat edeler en beter is. De zorgvuldigheden van deze wereld en de verleiding van de rijkdom kunnen allicht alles wat goed is in ons, verstikken, en dan worden wij gemelijk en zwartgallig, wellicht ook hoogmoedig en vleselijk gezind. Het is ons nuttig deze doornen en distelen weg te snijden, want het hemelse zaad, dat er onder gezaaid wordt, zal niet licht een oogst opleveren; en ik ken geen betere sikkel, om ze weg te snijden, dan de gedachte aan het toekomstend koninkrijk. In de Zwitserse valleien zijn vele inwoners dwergachtig en mismakt, en allen hebben een ziekelijk voorkomen, omdat de atmosfeer er bezwangerd is met miasma. De lucht is er bedompt, omdat zij er niet vrij kan circuleren. Gij doorreist deze valleien zo snel als gij slechts kunt, en zijt blijde er aan te ontkomen. Daarboven op de bergen zult gij een kloek gebouwd ras van mensen vinden, die de heldere frisse lucht inademen, gelijk zij van de maagdelijke sneeuw van de Alpentoppen tot hen komt. Het zou voor het lichaamsgestel van de bewoners van die valleien heel goed wezen indien zij dikwijls hun woningen in de moerassen en de koortsnevels konden verlaten, om enige tijd in de zuivere, heldere atmosfeer op de hoogten te kunnen verwijlen. Het is tot zulk een heldenfeit van bergbeklimming, dat ik u heden uitnodig. Moge de Geest Gods ons dragen als op arendswieken, opdat wij van de nevelen van de vreze en de koorts der bezorgdheid weg komen, en van alle de kwalen en plagen, die zich bijeen vergaderen in deze vallei van de aarde, en tot de bergen komen van de toekomstige blijdschap, waar het ons een genot en verlustiging is eeuwig te wonen! O, moge God ons voor een wijle losmaken uit de strikken van de verwarring, moge Hij de koorden doorsnijden, die ons hier beneden vasthouden, en ons aldus veroorloven op te stijgen! Sommigen van ons zijn als aan de rots geketende adelaars, behalve dat wij, geheel ongelijk aan de adelaar, onze keten lief beginnen te krijgen; en, als het er eens wezenlijk op aankwam, er afkerig van zouden wezen haar te zien verbreken. En indien wij, wat ons lichaam betreft, aan de keten van het sterfelijke leven nog niet kunnen ontkomen, zo moge God door zijn genade onze geest er van bevrijden; en het lichaam als een dienstknecht aan de voet van de berg latende, onze ziel, gelijk Abraham, naar de top van de berg klimmen, om daar gemeenschap te oefenen met de Allerhoogste.

Terwijl ik mijn tekst voor u verklaar, zal ik heden ten eerste uw aandacht bepalen bij *de omstandigheden, die het belonen van de rechtvaardigen omringen*, ten tweede, bij hun *deel*; en ten derde bij *de personen zelf*.

I.

Er is zeer veel uit deze OMSTANDIGHEDEN te leren. Wij lezen: "*Wanneer de Zoon des mensen komen zal in zijn heerlijkheid.*" Hier uit blijkt dus, dat wij niet terstond ons loon moeten verwachten, maar "gelijk de dagloner onze dag" moeten "vervullen"(Job 14:6 naar de Engelse overzetting); en dan zullen wij des avonds onze penning ontvangen. Maar al te veel christenen verwachten een onmiddellijke beloning voor hun arbeid; en als zij voorspoed hebben, beginnen zij er op verzot te worden, alsof zij hun loon al hadden ontvangen. Gelijk de discipelen, die terugkeerden, zeggende: "Heere, ook de duivelen zijn ons onderworpen", verblijden zij zich uitsluitend in hun tegenwoordig welslagen; terwijl de Meester hen zei, dat zij deze wondere voorspoed niet moesten beschouwen als hun loon, daar zij die wellicht niet *altijd* zouden hebben. "Verblijdt u daarin niet", zeide Hij; "maar verblijdt u veel meer, dat uw namen geschreven zijn in de hemelen." Voorspoed in zijn dienstwerk is van de christenleraar niet het wezenlijke loon, het is slechts een voorsmaak; het eigenlijke loon wacht hem nog. De goedkeuring van uw medemensen moet gij niet beschouwen als het loon op voortreffelijkheid, want zeer dikwijls zal het tegenovergestelde uw deel zijn. Gij zult ervaren, dat uw beste daden verkeerd uitgelegd, en uw beweegredenen in een vals daglicht gesteld worden. Indien gij verwacht uw loon *hier op aarde* te zullen ontvangen, dan moet ik u herinneren aan het woord van de apostel: "Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen", omdat andere mensen hun loon krijgen; zelfs de Farizeeër. "Voorwaar zeg ik u: zij hebben hun loon weg;" maar wij ontvangen het hier niet. Veracht en verworpen te zijn door de mensen, dat is het lot van de christen. Onder zijn medechristenen zal hij niet altijd een goede naam hebben. Het is niet altijd onvermengde liefde en vriendelijkheid, die wij van de heiligen ontvangen. Ik zeg u, dat, zo gij zelfs van Christus' bruid uw loon verwacht, het u ontgaan zal. Indien gij denkt van de hand van uw broederen uw kroon te zullen ontvangen, van uw broederen in de bediening, die uw arbeid kennen, en medegevoel behoorden te hebben met uw beproevingen, dan zult gij u vergissen. "Als de Zoon des mensen komen zal in zijn heerlijkheid", dan is het tijd voor u om uw loon te ontvangen; maar niet heden, niet morgen, te gener tijd in *deze* wereld. Acht niets van hetgeen gij verkrijgt - geen eer, die u ten deel valt - als het loon van uw dienst aan uw Meester; *dat* is weggelegd voor de tijd, "wanneer de Zoon des mensen komen zal in zijn heerlijkheid."

Let met vreugde op de verheven Persoon, door wiens hand het loon wordt gegeven. Er is geschreven: "*Wanneer de Zoon des mensen komen zal.*" Broeders, wij hebben de hovelingen van de Koning lief, het is ons een zielsverlustiging tot hen gerekend te mogen worden. Het is geen geringe zaak Hem te dienen, wiens hoofd "ofschoon eens met doornen gekroond, thans gekroond is met eer en heerlijkheid." Maar het is een heerlijke gedachte, dat het werk van ons te belonen niet aan de hovelingen zal worden over gelaten. De engelen zullen daar wezen, en de broeders van de Konings zullen daar wezen; maar de hemel is niet bereid door hen, en kan ook door hen niet geschonken worden. Hun hand zal onze kroning niet verrichten; wij zullen instemmen met hun lied; maar hun lied zal geen loon voor ons zijn. Wij zullen ons neerbuigen met hen, en zij met ons; maar het zal hun niet mogelijk zijn ons de vergelding van het loon te schenken. Die sterrenkroon is te zwaar voor de hand van een engel om haar tot ons te brengen, en de zegen te liefelijk, om zelfs door de lippen van een Seraf te worden uitgesproken. De Koning zelf moet zeggen: "Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht." Waarde broeder, wat zegt gij hiervan? Gij gevoelt de verzoeking naar Gods dienstknechten op te zien, uit te zien naar de goedkeuring van de leraar, de vriendelijke blik van ouders, naar een woord van lof van uw medearbeider. Dit alles waardeert gij, en hierom zal ik u niet laken; maar dit alles kan u ontbreken; en daarom moet gij er nooit naar uitzien als naar

het loon. Gij moet wachten tot de tijd, wanneer de Zoon des mensen komen zal; en dan zullen het noch uw broeders, noch uw leraren, noch uw ouders, noch uw helpers, maar de Koning zelf zijn, die tot u zeggen zal: "Komt, gij gezegenden". Hoe dit de hemel lieflijk maakt! Het zal Christus' eigen gave zijn. Hoe dit de zegen dubbel zegenrijk maakt. Hij zal vloeien van zijn lippen, die druppende zijn van mirre en overvloeiende van honing. Geliefden, het is Christus, die een vloek voor ons is geworden, die ons de zegen schenken zal.

Het karakter, waarin onze Heere Jezus zal verschijnen, is veelbetekenend. Jezus zal dan geopenbaard worden als *de wezenlijke Koning*. Het was aan Hem, als Koning, dat de dienst bewezen werd, en het is van Hem, als Koning, dat de beloning moet komen: en zo rijst dan reeds bij de aanvang een vraag van zelfonderzoek: "De Koning zal de dienstknechten van een andere vorst niet belonen - ben ik nu *zijn* dienstknecht? Is het mijn vreugde te wachten aan zijn poort, en - gelijk Mordechai in het voorhof van Ahasvéros - neder te zitten aan de dorpel van zijn deur? Zeg, o mijn ziel, dient gij *de* Koning?" Ik bedoel niet de koningen en koninginnen van de aarde; laat hen trouwe dienstknechten tot onderdanen hebben; maar de heiligen zijn de dienstknechten van de Heere Jezus Christus, de Koning der koningen - zijt gij dit? Indien niet, dan kan er, als de Koning komt in zijn heerlijkheid, voor u geen beloning zijn. Ik verlang in mijn eigen hart Christus' koninklijk ambt meer dan ooit te erkennen. Het is mij een verlustiging geweest, Christus aan het kruis voor u te prediken; en "het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus"; maar ik verlang voor mij zelf Hem te kunnen realiseren op zijn troon, heersende in mijn hart, het recht hebbende met mij te doen, wat Hem behaagt, opdat ik in de toestand geraken mocht van Abraham, die, toen God sprak, al was het om hem te zeggen zijn zoon Izak te offeren, nooit een vraag opwierp, maar eenvoudig zei: "Hier ben ik." Geliefden, streeft er naar u van de regerende macht van de Koning bewust te zijn, want als gij Hem niet erkent als Koning, kan Hij, wanneer Hij komt, u niet kennen als dienstknechten; en het is alleen aan de dienstknecht, dat de Koning de beloning kan schenken, waarvan gesproken wordt in de tekst; - "Als de Zoon des mensen," de Koning, "komen zal."

En nu, laat ons voortgaan. "Wanneer de Zoon des mensen zal komen in Zijn heerlijkheid." De volheid hiervan kunnen wij ons onmogelijk voorstellen. Maar dit weten wij, - en het is het lieflijkste, dat wij kunnen weten, - dat, zo wij gemeenschap hebben aan de versmaadheid van Jezus, wij ook delen zullen in de heerlijkheid, die Hem zal omringen. Zijt gij, geliefde, één met Christus Jezus? Zijt gij van zijn vlees en zijn benen? Zijt gij door een levende eenheid met Hem verbonden? Dan zijt gij heden met Hem in Zijn schande; gij hebt zijn kruis opgenomen, en zijt met Hem buiten de legerplaats gegaan, zijn versmaadheid dragende; en dan zult gij ongetwijfeld ook met Hem wezen, als het kruis verwisseld wordt voor de kroon. Maar oordeel heden u zelf. Indien gij niet met Hem zijt in de wedergeboorte, dan zult gij ook niet met Hem wezen, als Hij zal komen in zijn heerlijkheid. Indien gij terugdeinst voor de donkere zijde van de gemeenschap, dan zult gij er het heldere, schitterende tijdperk ook niet van kennen, als de Koning zal komen in zijn heerlijkheid en al zijn heilige engelen met Hem. Hoe! Zijn er engelen met Hem? Toch heeft Hij de engelen niet aangenomen. Hij heeft het zaad Abrahams aangenomen. Zijn de heilige engelen met Hem? Welaan, mijn ziel, dan kunt gij niet ver van Hem verwijderd zijn. Indien zijn vrienden en burensamen worden geroepen om zijn heerlijkheid te zien, wat dunkt u dan, als gij aan Hem gehuwd zijt? Zult gij verre zijn? Ofschoon het een dag van het oordeel is, kunt gij niet verre zijn van het hart, van Hem, die de engelen toegelaten hebbend tot gemeenzaamheid, zich met u heeft *verenigd*, hetgeen zo oneindig groter is. Heeft Hij, o mijn ziel, niet tot u gezegd: "Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid; ja Ik zal u Mij ondertrouwen in

gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid en in barmhartigheid?" Hebben zijn eigen lippen niet gezegd: "Mijn lust is aan u?" Indien dan de engelen die slechts zijn vrienden en naburen zijn, met Hem zullen wezen, dan is het volkomen zeker, dat gij, zijn ondertrouwe, in wie Hij lust heeft, nabij Hem zult zijn en delen zult in zijn heerlijkheid. Het is wanneer Hij komt in zijn heerlijkheid; en wanneer zijn gemeenschap met de engelen bepaald en duidelijk erkend zal zijn, - dat zijn eenheid met zijn Kerk openbaar en van allen gezien zal worden. *"Dan zal hij zitten op de troon van zijn heerlijkheid."* Hier is een herhaling van dezelfde reden, waarom het uw tijd en mijn tijd zou wezen om het loon van Christus te ontvangen, indien wij onder zijn getrouwe volgelingen gevonden worden. Wanneer *Hij* gezeten is op zijn troon, dan zou het niet voegen, dat zijn eigen geliefden nog in het slijk op de straat staan. Toen Hij op de plaats van de schande stond, waren zij met Hem, en nu Hij op de gouden troon is, behoren zij ook met Hem te zijn. Er zou geen eenheid wezen, - de vereniging met Christus zou uit niets dan louter woorden bestaan, indien het niet zeker was, dat wanneer Hij gezeten zal zijn op zijn troon, ook zij met Hem op de troon zullen zijn.

Maar ik wens u nog op een bijzondere omstandigheid te wijzen met betrekking tot de tijd van de beloning. Het zal wezen, *wanneer Hij de schapen van de bokken zal hebben gescheiden*. Indien ik een kind van God ben, dan kan ik mijn loon niet ontvangen, zolang ik nog in vereniging ben met de goddelozen. Zelfs op aarde zult gij het meeste genot hebben van Christus, wanneer gij het meest afgescheiden zijt van de wereld. Wees er van verzekerd, dat, ofschoon dat afgezonderde, eenzame pad niet gemakkelijk schijnt, en het u gewis vervolging en het verlies van vele vrienden zal bezorgen, zo is het toch dáár het gelukkigste wandelen. Gij christenen, die aan de wereld gelijkvormig zijt; gij, die tot op zekere hoogte in de vreugde en vrolijkheid van de wereld kunt delen; zoals gij nu zijt, kunt gij nooit de innerlijke blijdschap kennen van hen, die in eenzame, doch liefelijke gemeenschap leven met Jezus. Hoe dichter gij nadert tot de wereld, hoe verder gij van Christus af zijt; en ik geloof, dat, hoe beslister gij een scheidbrief geeft aan elk aards voorwerp, waarop uw hart zich zou kunnen zetten, hoe inniger uw gemeenschap zal wezen met de Heere. "En vergeet uw volk en uws vaders huis, zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid, dewijl Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neer." Voordat de Koning de schapen van de bokken scheidt, zal Hij niet zeggen: "Komt gij gezegenden"; en dit feit is van grote betekenis. En ofschoon de rechtvaardigen als van het lichaam ontdane geesten zaligheid zullen genieten, zal toch hun zaligheid niet volkomen vervuld zijn, voordat de grote Herder zal verschenen zijn, om hen eens en voor al door een grote kloof, waarover men niet heen kan, te scheiden van alle samenvoeging met de natiën, die God vergeten. Welnu geliefden, al deze omstandigheden te samen genomen, komen hierop neer, dat het loon van Christus te volgen niet is voor heden, niet is onder de kinderen der mensen, niet is van mensen, zelfs niet is van de voortreffelijken der aarde, ja ons ook niet door Jezus wordt geschonken, zo lang wij nog op aarde zijn, maar dat de heerlijke kroon des levens, die de genade van de Heere aan zijn volk zal schenken, weggelegd is tot aan zijn wederkomst, "wanneer de Zoon des mensen komen zal in zijn heerlijkheid, en al de heilige engelen met hem." Wacht geduldig, wacht in blijde hoop, want Hij *zal* komen; en gezegend *is* de dag van zijn verschijning.

II.

Wij wenden ons thans tot ons tweede punt - HET DEEL ZELF. Elk woord is van grote betekenis. Ik zal niet beproeven er alles van te zeggen, wat er van te zeggen is, maar er slechts een vluchtige blik op slaan. Het loon van de rechtvaardigen wordt aangetoond in de liefdevolle zegening, die door de Meester over hen wordt uitgesproken, maar *zelfs hun plaats* geeft er hun reeds een aanduiding van. Hij stelt de schapen aan zijn

rechterhand. De hemel is een plaats van de verhevenste waardigheid, die met gezag toegekend wordt, en waarin het goddelijk welbehagen openlijk wordt genoten. Gods heiligen zijn altijd aan zijn rechterhand overeenkomstig het oordeel van het geloof, maar hiernamaals zal dit duidelijker worden geopenbaard. Het behaagt God nabij zijn volk te zijn, en hen in zijn nabijheid in een plaats van beschutting te stellen. Soms schijnt het, alsof zij aan zijn linkerhand waren. Sommigen van hen hebben ongetwijfeld minder gemak, minder behaaglijkheid van het leven dan de wereldlingen. "Ik heb gezien een gewelddrijvende goddeloze, die zich uitbreidde als een groene inlandse boom." "Hun ogen puilen uit van vet; zij hebben meer dan het hart kan begeren"(Ps.73:7 naar de Engelse vertaling) terwijl aan zijn volk dikwijls "wateren van een volle beker worden uitgedrukt," en hun spijs en drank als met gal en alsem bitter worden gemaakt. De wereld is thans onderste boven gekeerd. Het Evangelie heeft begonnen haar met de rechte zijde naar boven te brengen; maar als de dag der genade voorbij, en de dag der heerlijkheid daar is, dan zal de wereld eens voor goed recht gesteld worden. Dan zullen zij, die in schaapsvellen en geitenvellen hebben gewandeld, bekleed worden met een blinkend gewaad, daar zij, gelijk de Heiland op de berg Tabor, van gedaante zullen veranderd worden. Dan zullen zij, welker de wereld niet waardig was, komen tot een wereld, die hunner wèl waardig is. Dan zullen zij, die voortgedreven werden naar de vlammen op de brandstapels, triomferen met vurige wagens en vurige paarden, en de glans verhogen van de heerlijke verschijning van hun Meester. Ja geliefden, gij zult eeuwig het voorwerp wezen van het welbehagen Gods, niet slechts in verborgen gemeenschapsoefening, neen, uw staat en heerlijkheid zullen geopenbaard worden voor de kinderen der mensen. Uw vervolgers zullen op de tanden knarsen, als zij u de ereplaats zien innemen aan zijn rechterhand, terwijl zij, ofschoon zij op aarde veel groter en voornamer waren dan gij, veroordeeld zullen worden tot de laagste plaats. Hoe zal de "rijke man" zich ergeren en kwellen, als hij Lazarus, de verachte bedelaar op de mesthoop, thans ziet neerzitten aan de rechterhand van de eeuwige en onsterfelijke Koning! De hemel is een plaats van waardigheid. "Daar zullen wij wezen als de engelen," zegt iemand, maar ik weet, dat wij nog meerder zullen wezen dan zij. Is er niet geschreven van Hem, die in alle dingen onze Vertegenwoordiger is: "Gij hebt alles onder zijn voeten gezet?" Zelfs de Serafim, de zo rijk gezegenden, wat zijn zij anders dan "gedienstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen?"

Maar wenden wij ons tot het welkom, uitgesproken door de Rechter. Het eerste woord is "*Komt.*" Het is het symbool van het evangelie. De wet zei: Gaat"; het Evangelie zegt "*Komt.*" De Geest zegt het in uitnodiging; de Bruid zegt het in voorbeding. "Die het hoort, zegge: Kom." Zeg het voortdurend, zeg het met ijver, span alle krachten in om de blijde boodschap bekend te maken. Daar Jezus zegt: "*Komt!*" begrijpen wij, dat het wezen van de hemel gemeenschap is. "*Komt!*" Gij zijt genoeg nabij gekomen om te zeggen: "Heere, wij geloven, kom Gij ons ongelooft te hulp!" Aan het kruis hebt gij op Mij gezien en werd verlicht. Gij had gemeenschap met Mij in het dragen van mijn kruis, komt! Komt altijd! Komt voor altijd! Komt op uit uw graven, gij verrezenen! Komt van uit het midden der ongodvruchtigen, gij geheiligden! Komt van waar gij u in uw verootmoediging neergeworpen hebt voor de grote witte troon! Komt, om mijn kroon te dragen en met Mij te zitten in mijn troon! O, het is de hemel, die in dat woord schuilt. Het zal uw eeuwige vreugde wezen de Heiland tot u te horen zeggen: "*Kom.*" Ik betuig het voor uw aangezicht, dat mijn ziel somwijlen zó vervuld was van blijdschap, dat ik mij niet meer kon inhouden, als mijn beminde Heere tot mijn ziel gezegd heeft: "*Kom,*" want Hij heeft mij in zijn feestzaal gebracht, en zijn banier van de liefde wapperde boven mijn hoofd, en Hij heeft mij weggenomen van uit de wereld met haar zorgen en

haar vrees, met haar beproevingen en haar geneugten, en opgevoerd naar "de top van Amana, de top van Senir en van Hermon" waar Hij zich aan mij heeft geopenbaard. Als dit "Kom" van de lippen van de Meester tot uw oor zal komen, dan zal er geen vlees meer zijn om u terug te trekken; er zal geen traagheid van geest wezen, geen bezwaardheid van hart; gij zult dan eeuwiglijk komen. Gij zult dan niet opklimmen, om wederom af te dalen, maar immer voortgaan met hoger op te klimmen in één afgebroken, zalig Excelsior, voor eeuwig en altoos. Het eerste woord duidt aan, dat de hemel een staat van gemeenschap is. ñ "Kom."

En dan heet het: "*Komt gij gezegenden,*" hetgeen een duidelijke verklaring is, dat de hemel een staat is van gelukzaligheid. Zij kunnen niet méér gezegend zijn, dan zij reeds zijn. Zij hebben de begeerte van hun hart en ofschoon hun harten ruimer werden, en hun begeerten zich hebben uitgebreid door in te komen in het Oneindige en bevrijd te zijn van de beperkende invloeden van het bederf en van de tijd, toch zullen zij, ook wanneer hun begeerten geen grenzen meer zullen kennen, al de zaligheid ontvangen, die hun ziel zich bij mogelijkheid kan denken of voorstellen. Zo veel weten wij - zij zijn volkomen gelukkig. Gij bemerkt, dat hun zaligheid niet voortkomt uit een geneugte van ondergeschikte aard, maar van de grote oorspronkelijke Bron van alle goed. "Komt, gij gezegenden mijns Vaders." Zij drinken de onvermengde wijn aan de wijnpers zelf, waar hij uit de druiven vloeit. Zij plukken de hemelse vruchten van de onverwelkelijke takken van de onsterfelijke boom. Zij zullen zitten aan de fontein en de wateren drinken, zoals zij met ongeëvenaarde frisheid uit de diepten voortkomen van het hart van God. Zij zullen zich niet koesteren in de stralen van de zon, maar zij zullen wezen als Uriël, de engel in de zon. Zij zullen wonen in God, en zo zal hun ziel verzadigd worden met goedgunstigheid, ja verzadigd worden door zijn tegenwoordigheid en zegening.

En merk wederom, dat het volgens de woorden, die gebezigd zijn, een staat is, waarin zij hun recht zullen erkennen om daar te zijn; een staat dus van volmaakte vrijheid, gerustheid en onbeschroomdheid. *'Beërft dat koninkrijk.'* Niemand is bevreesd datgene te zullen verliezen, wat hij door erfrecht van zijn ouders ontvangt. Indien de hemel een zaak was, die men moet verdienen, dan zouden wij vrezen, dat onze verdiensten daar niet toereikend voor zouden zijn, en dat er dan eens een Acte van Appèl uitgevaardigd zou worden, waardoor wij ontzet zouden worden uit de bezitting. Maar wij *weten* wiens kinderen wij zijn, wij weten wiens liefde het is, die ons hart verblijdt; en als wij het koninkrijk "beërven," dan zullen wij daar binnen gaan, niet als vreemdelingen, maar als zonen, die tot hun geboorterecht komen. Die gouden straten en paarlen poorten aanschouwende, zullen wij de bewustheid hebben van thuis te zijn in onze eigen woning, en recht te hebben - geen verdiend recht, maar genaderecht - op alles wat dáár is. Het zal een staat wezen van hemelse gelukzaligheid.

De christen zal er zich van bewust zijn, dat wet en gerechtigheid aan zijn zijde zijn, en dat het deze strenge hoedanigheden waren, even goed als de hoedanigheden van goedertierenheid en genade, die hem daar gebracht hebben. Maar door het woord "beërft" wordt hier het volle bezit en genot aangeduid. In zekere zin hadden zij tevoren reeds beërfd, maar evenals een erfgenaam, wanneer hij meerderjarig is, zijn eigen geld begint uit te geven en zijn eigen land verhuurt, zo gaan ook zij in tot hun erfenis en nemen er bezit van. Wij zijn thans nog niet volwassen, niet meerderjarig; en daarom zijn wij ook nog niet in het volle bezit van onze erfenis gesteld. Doch wacht een wijle; deze grijze haren, mijn broeders, duiden aan, dat gij rijp begint te worden. Deze mijn nog jeugdige lokken tonen mij helaas, dat ik nog voor een poosje hier moet blijven, maar toch! Ik weet het niet, de Heere kan mij spoedig vergunnen te ontslapen met mijn vaderen. Maar, vroeger of later - het zij gelijk het Hem behaagt - eens zullen wij het

schone land in bezit nemen. Indien het nu lieflijk is erfgenaam te zijn, terwijl gij minderjarig zijt, wat zal het dan wezen erfgenaam te zijn wanneer de volle mannelijke leeftijd bereikt is? Indien het blote denken aan de hemel de ziel in verrukking brengt, wat moet het dan wezen dáár te zijn, zich te kunnen baden in de volle stromen der gelukzaligheid! Van de wijn van de hemel even te drinken, gelijk ons dit somwijlen vergund wordt, verblijdt ons hart zó zeer, dat wij niet weten hoe onze vreugde uit te drukken; maar wat zal het zijn, die wijn te drinken met volle teugen, en voor altijd aan des Heeren tafel aan te zitten, te weten dat het feestmaal nooit zal eindigen, de bekers nooit leeg zullen zijn, en dat er op het laatst geen slechtere, maar, indien mogelijk, nog immer betere wijn voorgebracht zal worden?

Het woord "koninkrijk," dat daarna komt, duidt de rijkdom aan van de erfenis der heiligen. Het is geen klein goed, geen gelukkig hoekje in verborgenheid of onbekendheid. Ik hoorde eens een vroom man zeggen, dat hij tevreden zou zijn met een hoekje achter een deur. Ik niet. De Heere zegt, dat wij een *koninkrijk* zullen beërven, Wij zouden niet tevreden zijn met een mindere erfenis, omdat minder dan dit niet voegen zou bij ons karakter.

"Hij heeft ons Gode gemaakt tot koningen en priesters," en wij moeten voor eeuwig regeren, of anders even ongelukkig zijn als ontroonde vorsten. Een koning zonder koninkrijk zou een ongelukkig mens wezen. Indien ik niets dan een arme dienstknecht was, dan zou een kamertje in een armenhuis een weldaad voor mij zijn, want het zou in overeenstemming wezen met mijn staat en stand; maar indien ik door genade een koning gemaakt ben, dan moet ik een koninkrijk hebben, want anders zou mijn staat niet overeenkomen met mijn natuur. Hij, die ons tot koningen maakt, zal ons een koninkrijk geven, passend bij de natuur, die Hij ons toebedeeld heeft. Geliefden, streeft naar meer, gedurig meer naar hetgeen de Geest Gods u geven zal, nl. een koninklijk hart. Gij moet niet behoren tot hen, die tevreden zijn met de ellendige natuur van de gans gewone mensheid. Voor een echt koninklijke geest is de gehele wereld slechts als de glaskoraal van een kind. Die glinsterende diademen zijn voor Gods koningen niets dan kinderspeelgoed; de echte juwelen zijn hier Boven, de ware rijkdom is boven de sterren. Bekrimp uw ziel niet; wees niet nauw in uw ingewanden! Heb een koninklijk hart - vraag de Koning der koningen het u te geven, bid Hem om een koninklijke geest. Handel op aarde koninklijk met uw Heere; en om zijnentwil ook met de mensen. Gaat, wat uw gemoedsgesteldheid en uw handelingen betreft, door de wereld, niet als geringe, onaanzienlijke lieden, maar als koningen en vorsten, verre verheven boven de modderschrapers, die op hun knieën in het slijk kruipen om een weinig van het gele stof bijeen te krijgen. En als uw ziel koninklijk is, zo herinner ik u, dat uw toekomstige erfenis alles zal wezen, waarnaar uw koninklijk hart uitgaat. Het zal een staat van onuitsprekelijke rijkdom wezen voor de ziel.

In het woord "*bereid*" ligt opgesloten, dat het een uiterst voortreffelijke toestand zijn zal. Het is *een koninkrijk, dat bereid is*, en het is reeds gedurende zó lange tijd bereid; en die het bereid heeft, is zó verwonderlijk rijk in hulpmiddelen, dat wij ons bij geen mogelijkheid voor kunnen stellen, *hoe* voortreffelijk het is. Gods gewone gaven, die Hij, als ik dit eens zo zeggen mag, daar heen werpt, alsof zij niets waren, zijn onschatbaar; maar wat zullen dan deze gaven zijn, waarmee het oneindig verstand van God eeuwen op eeuwen bezig is geweest, om ze tot de hoogst mogelijke voortreffelijkheid te brengen? Lang voor het Kerstfeest heeft zich een moeder er in verblijd, dat haar zoon, die voor het eerst naar school was, met vakantie thuis zou komen; en terstond begon zij allerlei plannen te beramen, om hem genoeg te bereiden. Wel kan die vakantietijd een gelukkige tijd zijn, als de moeder alles gedaan heeft wat zij kon, om hem tot een gelukkige tijd te *maken*. Welnu, op oneindig edeler

wijze heeft de grote God een koninkrijk bereid voor zijn volk. "Dit zal hun genoeg doen, dat zal hen gelukkig maken," dacht Hij. Hij heeft het koninkrijk zó bereid, dat het volmaakt is; en alsof dat nog niet genoeg was, is de hoogheerlijke Mens, Christus Jezus, van de aarde naar de hemel gegaan; en gij weet, wat Hij zei, toen Hij heenging, - "Ik ga heen, om u plaats te bereiden." Wij weten, dat de oneindige God een plaats kan bereiden, die geschikt is voor een eindig schepsel, maar de woorden zijn ons zo lieflijk, als wij lezen, dat Jezus zelf die Mens is; en dus de begeerten kent van ons hart, hierbij meewerkt; ook *Hij* heeft ons een plaats bereid. Het is een koninkrijk, bereid voor u, waarmee de gedachten van God zich van "vóór de grondlegging der wereld" hebben bezig gehouden, om het zo voortreffelijk mogelijk te maken.

Het is een "koninkrijk dat *u* bereid is." Let hier op. Ik beken dat ik wel eens uitdrukkingen hoor, die ik geheel niet bemin; gezegden, die te kennen geven, dat de hemel bereid is voor sommigen, die hem nooit zullen bereiken, bereid voor hen, die als vervloekten heen gedreven zullen worden naar de plaats van de pijniging. Ik weet, dat er een heilige uitdrukking is in de Schrift, waar gezegd wordt: "opdat niemand uw kroon neme," maar dat heeft veeleer betrekking op de kroon van het welslagen van de leraar in zijn dienstwerk, dan op de eeuwige heerlijkheid. Ik heb met smart onlangs een goed man horen zeggen: "Er is voor u allen een hemel bereid, maar zo gij niet getrouw zijt, zult gij er niet komen. Er is in de hemel een kroon voor u weggelegd, maar zo gij niet getrouw zijt, zult gij haar niet dragen." Dat is iets, dat ik niet geloof, niet kan geloven. Dat de kroon van het eeuwige leven, die voor de gezegenden van de Vader is weggelegd, ooit aan iemand anders gegeven zal worden, of wel in niemands bezit zal komen, kan ik niet geloven. Ik durf mij geen kronen voorstellen in de hemel, die door niemand worden gedragen. Denkt gij, dat, wanneer het getal der heiligen in de hemel volkomen zal zijn, er nog een zeker aantal ongebruikte kronen gevonden zullen worden? "Ach! Waar voor zijn deze? Waar zijn de hoofden van deze kronen?" Zij zijn in de hel!" Dan, mijn broeder, heb ik geen bijzondere begeerte om in de hemel te zijn, want, indien het ganse gezin van Christus daar niet is, dan zal mijn ziel er eenzaam en ongelukkig zijn vanwege hun droevig verlies, want ik ben één met die allen. Indien er één ziel is, die in Jezus heeft geloofd, en daar niet komt, dan zal ik mijn eerbied verliezen voor de belofte, en mijn eerbied ook voor de Meester, want Hij moet zijn woord gestand doen aan allen, die op Hem vertrouwden. Indien uw God zo ver is gegaan van wezenlijk een plaats te bereiden voor zijn volk, maar toen in hen teleurgesteld werd en hen verloren liet gaan, dan is Hij geen God voor mij, want ik zou geen teleurgesteld, verslagen God kunnen aanbidden. In zulk een God geloof ik niet. Het denkbeeld van teleurstelling in zijn toebereidingen van eeuwigheid af is niet bestaanbaar met de Godheid. Aldus kunt gij spreken van Jupiter, of van Venus, indien het u behaagt; maar de oneindige Jehovah is, voor zo veel de menselijke sprake Hem kan onteren, onteerd door in zulk een verband genoemd te worden. Hij heeft een plaats bereid voor *u*. Hier is persoonlijke uitverkiezing. Hij heeft voor een ieder van de zijnen verordineerd, dat, waar Hij is, ook zij zijn zullen.

"Bereid van voor de grondlegging der wereld." Hier verschijnt de eeuwige verkiezing, eer de mensen geschapen waren, een kroon bereidend voor hoofden, die nog geschapen moesten worden. En zo heeft God, eer de sterrenhemel begon te schitteren, het raadsbesluit van de verkiezing in zekere mate uitgevoerd, hetwelk, als Christus komt, ten volle zal uitgevoerd worden tot prijs der heerlijkheid van zijn genade, "die alle dingen werkt naar de raad van zijn wil." Ons deel is alzo van alle eeuwigheid af voor ons bereid overeenkomstig de verkiezing van Gods genade; en het is een deel, dat past voor de verhevenste staat, die wij ooit kunnen bereiken; en gelegen zal zijn in het nabij

zijn bij Christus, in gemeenschap met God, en het eeuwig verblijven in een plaats van waardigheid en gelukzaligheid.

III.

En nu rest mij nog slechts zeer weinig tijd om te spreken, gelijk ik heden had willen spreken, OVER DE PERSONEN, DIE DAAR KOMEN ZULLEN.

Zij zijn te herkennen aan een verborgen en aan een openbaar karakter. Hun *naam* is ñ "gezegende van de Vader." De Vader heeft hen verkoren, heeft zijn Zoon voor hen gegeven, heeft hen door Christus gerechtvaardigd, heeft hen in Christus Jezus bewaard, heeft hen aangenomen als leden van zijn huisgezin; en hen thans toegelaten in zijn eigen huis. Hun *natuur* vindt gij beschreven in het woord "beërft." Niemand kan beërven, dan die een zoon is. Zij zijn wedergeboren, en zij zijn der goddelijke natuur deelachtig geworden, nadat zij ontvloeden zijn het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid; en dus zijn zij zonen. Hun *bestemming* wordt aangewezen: "beërfd dat koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld." Hun naam is "gezegenden"; hun natuur is die van kinderen, hun bestemming is die, welke hun door Gods raadsbesluit is aangewezen. Hun *doen*. Wij willen een ogenblik spreken over hun uitwendig doen. Zij schijnen zich onder de mensen onderscheiden te hebben door daden van barmhartigheid, die op generlei wijze in verband stonden met het waarnemen van plechtigheden. Er wordt niet gezegd, dat zij predikten - dat hebben sommigen van hen gedaan. Er wordt niet gezegd, dat zij hebben gebeden - dat *moeten* zij wel gedaan hebben, of zij zouden niet geestelijk levend zijn geweest. De daden, die gekozen zijn als hun type, zijn daden van barmhartigheid jegens de armen en de hulpelozen. Waarom deze? Ik denk, omdat *het algemeen gehoor, verzameld rondom de troon, juist dit blijk van hun nieuwe natuur zou weten te waarderen. De Koning* zou meer prijs kunnen stellen op hun gebeden dan op hun aalmoezen, maar *de menigte* zou dit niet. Hij spreekt op een wijze, die de instemming van de gehele vergadering wint. Zelfs hun vijanden zouden er niets tegen in kunnen brengen, dat Hij hen "gezegenden" noemt, die deze daden hebben verricht, want, indien er een daad is, die ieders lof verwerft, dan is het voorzeker een daad, die de mensen ten goede komt. Daartegen bestaat geen wet. Ik heb nog nooit gehoord van een staat, waar men wetten heeft gemaakt tegen het kleden van de naakten en het voeden van de hongerigen. De mensheid zal, zelfs als de consciëntie zó toegeschroeid is, dat zij haar eigen zondigheid niet kan ontdekken, toch de deugd wel kunnen onderscheiden van het brood geven aan de armen. Dit is ongetwijfeld een van de redenen, waarom juist deze daden gekozen zijn. En wederom, zij kunnen gekozen zijn als blijken en kenmerken van genade, *omdat zij, als daden, uitnemende middelen zijn om te onderscheiden tussen de geveinsde en de ware christen.* Dr. Gill denkt - en hierin kan hij wel gelijk hebben - dat dit geen beeld is van het algemene oordeel, maar van het oordeel van de belijdende kerk; en indien dit zo is, dan is het des te redelijker om tot de gevolgtrekking te komen, dat deze werken van barmhartigheid gekozen zijn als kenmerken, om er de geveinsde van de oprechte mee te onderscheiden. Ik vrees, dat sommigen van u, die groot zijt in het belijden, deze proef niet zou kunnen doorstaan. "Vrome, biddende mensen" noemt men u, maar wat geeft gij aan de Heere? Uw godsdienst gaat buiten uw beurs om. Er zijn er ook onder u, die dit niet raakt, want er zijn er velen hier, van wie ik voor Gods rechterstoel zou durven betuigen, dat ik weet, dat hetgeen zij bezitten, aan de Heere gewijd is en aan zijn armen; en ik heb wel eens gedacht, dat zij zelfs boven hun vermogen geven, beide aan de armen en aan de zaak van God. Maar er zijn anderen van een geheel verschillende gezindheid. Tot u zal ik enige woorden zeggen, die zo duidelijk zijn, dat niemand ze kan misverstaan. Gij kunt van uw godsdienst spreken, zo lang en zo veel, dat uw tong er moe van is, en gij kunt het gedaan krijgen, dat anderen u geloven; en gij kunt wel twintig jaar lang bij de

gemeente blijven aangesloten, zonder dat iemand iets in u ontdekt, dat onbestaanbaar is met uw belijdenis. Doch zo gij niets doet om de nood te verlichten van de arme leden van Christus' lichaam, terwijl dit toch in uw macht is, dan zult gij even gewisselijk verloren gaan, alsof gij dronkaards of hoereerders waart.

Indien gij geen zorg hebt voor de kerk van God, dan is die tekst van toepassing op u, en zal even gewisselijk tot de diepste diepte van de hel doen neerdalen, alsof gij Godslasteraars was geweest. Dat is duidelijke taal, maar het is ook de duidelijke betekenis van mijn tekst; en het is mijn dure plicht voor God, dat ik u dit zeg zonder te aarzelen. "Ik ben hongerig geweest, en gij hebt mij gegeven" - wat? goede raad; ja, maar niet te eten. "Ik ben dorstig geweest, en gij hebt mij gegeven" - wat? een traktaatje, en geen drinken. "Ik was naakt, en gij gaaft mij" - wat? uw goede wensen, maar geen klederen. Ik was een vreemdeling, en - gij beklagde mij, maar - gij hebt mij niet geherbergd. Ik ben krank geweest, gij zei, dat gij mij een dokter kon aanbevelen, maar gij hebt mij niet bezocht. Ik was in de gevangenis, ik, Gods dienstknecht, vervolgd, in de gevangenis geworpen om Christus wil, en gij zei dat ik voorzichtiger had behoren te wezen; maar gij hebt niet aan mijn zijde gestaan en niet gedeeld in de blaam, en niet met mij smaadheid geleden om de wille van de waarheid. U ziet, dat dit ook een zeer schrikkelijk ziftende wan is voor sommigen van u, gierigaards, wier voornaamste doel in het leven is zoveel te krijgen als gij kunt en het vast te houden, maar het is een wan, die dikwijls gebruikt moet worden. Wie u ook bedriegt of spare, door Gods genade hoop ik hiervoor bewaard te blijven, integendeel ik hoop ijveriger en vrijmoediger dan ooit u op uw zonde te wijzen. "Wel," zegt iemand, "wat moeten diegenen doen, die zó arm zijn, dat zij niets hebben om weg te geven?" Waarde broeder, hebt gij wel opgemerkt, hoe schoon en heerlijk de tekst voor u zorgt. Hij zinspeelt er op, dat er sommigen zijn, die geen brood kunnen geven aan de hongerigen en geen klederen aan de naakten, maar wat dan nu van hen? Wel, gij ziet, dat dit de personen zijn, van wie gesproken wordt als van "mijne broederen" die de gave der vriendelijkheid ontvangen, zodat deze Schriftuurplaats de armen vertroost, maar hen niet veroordeelt. Sommigen van ons geven aan de armen, al wat wij wezenlijk kunnen missen; en tot hen komt natuurlijk iedereen; en als wij zeggen: "Ik kan waarlijk niet meer geven," dan hoort men zich toesnauwen: "En gij noemt u een christen?" "Ja, dat doe ik, maar ik zou mij *geen* christen noemen, indien ik het geld weggaf van andere mensen; dan zou ik mij een dief noemen, die voorwend barmhartigheid te oefenen, terwijl ik mijn schulden niet betalen kan." Ik heb inderdaad innig medelijden met mensen, die door bankroeten lijden, en alles verliezen, wijl zij vertrouwen stelden in oneerlijke lieden. Indien iemand zou zeggen: "Ik zal boven mijn vermogen geven, ten einde een goede naam te verwerven," dan zou ik hem willen toeroepen: "Waarde broeder, gij begint verkeerd, die daad is in zich zelf reeds verkeerd. Wat gij weggeeft, moet het uwe zijn." "Maar ik zal mij erg moeten bekrimpen en behelpen", zegt iemand, "indien ik dat doe." Welnu, bekrimp u zich, behelp u! Ik denk dat men niet half geniet van goed doen, voordat wij aan het "bekrimpings" punt zijn. Dit geldt natuurlijk alleen diegenen van ons, die slechts weinig middelen hebben, en die door te geven al heel spoedig aan het "bekrimpingspunt" komen. Als gij begint te beseffen: "Ik moet het nu maar doen zonder dit of dat; of wel, ik moet mij hier of daar in verminderen, ten einde goed te kunnen doen." Ach! Vóórdat gij gevoelt: "Nu heb ik aan God niet slechts datgene gegeven, wat ik zelf niet gebruiken kon, maar een wezenlijk deel van mijn dagelijks brood, en ik ben blij dit te doen, zo ik door mij zelf te verloochenen mijn liefde voor Jezus Christus kan tonen", hebt gij de ware blijdschap niet gesmaakt in goed doen. Indien gij dit doet, indien gij aldus uit liefde tot Jezus de hongerigen voedt, de naakten kleedt, dan geloof ik, dat dit als bewijs zal gelden, van uw christendom, omdat het zulk een kenmerkend verschil aantoon

tussen de geveinsden en de waarlijk Godvruchtigen. Als gij hier het woord "want" aantreft, dan moet gij dit niet zó verstaan, dat deze lieden hun loon ontvingen *omdat* zij dit gedaan hebben, maar wijl dit het bewijs was, dat zij Gods dienstknechten zijn, en, terwijl zij de zaligheid dus niet verdienden *om*, of *vanwege* deze daden, zo tonen deze daden toch, dat zij door genade zijn verlost, hetgeen duidelijk blijkt uit het feit, dat Jezus Christus zulke werken in hen gewrocht heeft. Indien Christus zulke werken niet in u werkt, dan hebt gij geen deel aan Hem; als gij zulke werken niet doet dan hebt gij niet in Jezus geloofd. Nu zegt iemand: "Dan zal ik voortaan aan de armen geven, opdat mij dit loon te beurt valt." Ach! maar gij vergist u grotelijks zo gij dit doet. Er kwam eens bij de hertog van Brunswijk een man, die heel arm, maar tevens een trouwhartig onderdaan was. Hij bracht de hertog een zeer grote knol, die in zijn tuintje was gegroeid. Die man was zeer arm, en iedere knol die in zijn moestuin groeide, was van groot belang voor hem; maar nu bracht hij uit trouwe liefde en gehechtheid de grootste, die zijn hof had voortgebracht aan zijn vorst. Deze was zó ingenomen met de blijkbare trouw van de man en zijn gehechtheid, dat hij hem een grote som geld gaf. Een van de dienaren van de hertog dacht toen: "Ik zie, dat dit de moeite loont. Deze man heeft *voor zijn grote knol zes honderd gulden gekregen*; ik zal den hertog ook eens iets present geven. Hij bracht hem een paard, en rekende er tienmaal de waarde voor te zullen ontvangen; maar de hertog, die een verstandig man was, nam heel bedwaard het paard aan, maar gaf er de inhalige knecht niets voor. Dat was alles. En zo zegt gij, "wel hier is een christen, en hij wordt beloond. Hij heeft aan de armen gegeven, hij heeft de gemeente des Heeren geholpen, en zie hij is verlost en behouden; die zaak is dus voordelig, ik zal in dat fonds ook wat bijleggen."

Ja, maar gij ziet, dat die knecht van de hertog het paard niet gaf uit trouw of uit aanhankelijkheid en liefde voor de hertog, maar uit zeer grote liefde voor zich zelf; en daarom ontving hij er geen beloning voor. En indien gij werken van barmhartigheid doet met het denkbeeld van daardoor de hemel te zullen verwerven, dan doet gij niets dan u zelf voeden, u zelf kleden; en al uw deugd is geen deugd, maar louter zelfzucht; zij riekt zeer sterk naar het eigen ik, en Christus zal het nooit willen aannemen; gij zult er Hem nooit "Ik dank u" voor horen zeggen. Gij hebt slechts u zelf gediend en dus is Hij u geen loon schuldig. Gij moet eerst tot de Heere Jezus Christus komen, en op Hem zien om behouden te worden. Gij moet voor altijd afstand doen van het denkbeeld iets te doen, waardoor gij u zelf kunt behouden, en dan behouden zijnde, zult gij in staat wezen aan de armen te geven en werken van barmhartigheid te doen, zonder dat zich enigerlei zelfzucht mengt in uw drijfveren; en dan zult gij voor het bewijs van liefde, dat gij hebt gegeven, het loon der genade ontvangen. Om tot ware deugd van de hoogste orde in staat te wezen is het noodzakelijk in Christus te geloven.

Het is nodig, dat gij op Jezus vertrouwt en zelf ten volle verlost zijt, eer er enige de minste waardij is in uw voeden van de hongerigen en uw kleden van de naakten. God geve u de genade om tot mijn Meester heen te gaan en te rusten in de kostelijke verzoening, die Hij voor de zonden van de mensen heeft aangebracht; en als gij dat gedaan hebt, en gij weet met welk een liefde de Heiland u heeft liefgehad, zo toon dan uw wederliefde. Gekocht zijnde tot zó duur een prijs, zo leef voor Hem, die u gekocht heeft, en laat dan onder de daden, door welke gij dit bewijst, deze daden, als van God geschonken juwelen blinken en schitteren, dat gij de zieken bezoekt, de nooddruffigen vertroost en helpt, de zwakken bijstaat. Moge God deze offeranden aannemen als komende van zielen, die Hij verlost en godvruchtig gemaakt heeft, en Hem zij de lof tot in eeuwigheid. *Amen.*

De schapen en de bokken of: De laatste scheiding (Matth. 25:32)

"En voor hem zullen al de volken vergaderd worden, en hij zal ze van elkaar scheiden, gelijk de herder de schapen van de bokken scheidt." Matth. 25 : 32.

Jezus Christus, de Man van Nazareth, die ook de Zoon van God is, was gekruisigd, gestorven en begraven, en ten derden dage opgestaan van de doden. Nadat Hij zich gedurende veertig dagen aan Zijn discipelen had vertoond - nu eens aan een enkele alleen, en dan weer aan twee of drie te samen, en bij een gelegenheid aan vijf honderd broeders te gelijk - is opgevaren ten hemel. Van de Olijfberg, van uit het midden van zijn discipelen, verhief Hij zich in de lucht, en weldra nam een wolk Hem weg van voor hun ogen. Die zelfde Jezus, die naar de hemel gegaan is, zal alsoo weerkomen, gelijkerwijs zij Hem naar de hemel hebben zien heenvaren, dat is: in persoon, met zijn eigen verzezen lichaam. Dezelfde Christus, die opvoer ten hemel, zal ten laatste dage gewis en zeker weer op aarde neerdalen. De tijd van zijn wederkomst is ons niet geopenbaard, - "Van die dag en die ure weet niemand, ook niet de engelen der hemelen"; maar met iedere dag komt die tijd gewis meer nabij. En wij weten niet, wanneer die ure wezen zal. Er wordt ons gezegd, dat Hij haastig zal komen. Het schijnt zeer lang geleden sedert dit gezegd werd, het is reeds achttien honderd jaren, maar wij herinneren ons, dat dingen, die ons langzaam toeschijnen, zeer snel kunnen wezen voor de Heere, want voor de Heere is één dag als duizend jaren, en duizend jaren als één dag. Het komt ons niet toe de tijden en gelegenheden te weten: zij blijven verborgen in het voornemen van God.

Het is om zeer uitnemende redenen, dat deze tijden en gelegenheden niet geopenbaard zijn, opdat wij ons altijd op onze wachttorens zullen bevinden, niet wetende, op welk uur de Heere Jezus geopenbaard zal worden. Voor de ongodvruchtige wereld zal Hij komen als een dief in de nacht, en hen onverhoeds overvallen; maar wij, broeders, zijn niet in duisternis, dat ons die dag als een dief zou bevangen. Kinderen des daags zijnde, wordt ons geleerd te waken en met omgorde lenden te staan in het heldere licht. En altijd uit te zien naar de verschijning van onze Meester. Ten allen tijde behoren wij wakende te zijn en nooit te slapen.

Onze tekst zegt ons, dat er, als een der gevolgen van zijn komst, een algemeen oordeel zal wezen. Ik zal heden niet trachten de volgorde te vinden of aan te wijzen van de andere gebeurtenissen, die bij de komst van de Heere zullen plaats hebben. Het is waarschijnlijk dat er bij zijn komst ten eerste, en vóór alles een opstanding zal wezen en een belonen van zijn heiligen, een verdeling van de tien steden en de vijf steden, overeenkomstig de getrouwheid van hen, aan wie talenten waren toevertrouwd, en dat aan het einde van dat tijdperk de ontzaggelijke dag zal komen, waarvan profeten en apostelen hebben gesproken. Een dag der verschrikking en van de toorn, een dag der verwoesting van de goddelozen, een dag van toetsing voor geheel de mensheid, een dag, die brandend zal wezen als een oven. Van die dag kunnen wij sidderend zeggen "Wie zal de dag van zijn toekomst verdragen? En wie zal bestaan als hij verschijnt? Want hij zal zijn als het vuur van een goudsmid en als zeep der vollers."

Ten dage als Christus komen zal, zal Hij alle natiën oordelen. Dan zullen voor Hem vergaderd worden, niet slechts de Joden, aan wie de wet was gegeven, maar ook de volken; niet gewoonweg die natiën, welke gedurende vele eeuwen het Evangelie hebben gehoord; maar ook die, aan welke het dan slechts in de laatste tijd verkondigd werd; want het koninkrijk Gods moet aan alle volken bekend gemaakt worden als een getuigenis tegen hen. Christus zal overal gepredikt zijn, en dus zullen de mensen uit alle

landen opgeroepen worden om voor Hem te verschijnen. En niet slechts alle dan nog levende volken, maar ook al die natiën, die verdwenen zijn. Er zullen uit de doden opstaan de heirscharen, die omgekomen zijn vóór de zondvloed. En ook evenzeer die, welke door de golven van de zondvloed werden verzwolgen. Dáár zullen ook verschijnen de myriaden, die Nimrod gevolgd zijn, de zwermen van de kinderen van Jafeth, die de eilanden der volken verdeeld hebben, en de horden, die op bevel van de koningen van Assyrië en van Babel ten krijg togen. De doden van Egypte zullen opstaan van hun specerijbedden, of van de aarde, waarmee hun stof zich had vermengd. Daar zullen de tienduizenden wezen, over wie Xerxes geweend heeft, toen hij bedacht, hoe spoedig zij weggevaagd zouden zijn. De Griek en de Pers zullen opstaan, en ook de Romein, en alle de horden van Hunnen en Gothen, die als bijenzwermen uit het Noorden kwamen. Die allen zijn heengegaan in het onbekende land, maar zij zijn niet verloren; allen zullen zij op de grote dag des Heeren opgeroepen worden en verschijnen. De aarde, die thans al meer en meer een dodenakker wordt, zal haar doden weergeven, en zelfs de zee, die alsdan in een vast plaveisel zal zijn veranderd, zal de eenzamen te voorschijn brengen, die heden in haar duistere afgronden slapen. Allen, die van vrouwen zijn geboren, zullen uit de vruchtbare schoot van het graf te voorschijn treden - myriaden, talloos als de morgendauwdroppen, of als het zand, dat aan de oever der zee is. Menigten, menigten zullen in het dal der beslissing te samen vergaderd worden. Hunne beenderen zullen tot elkaar naderen, de adem zal opnieuw in hun lichaam komen, en zij zullen wederom leven. Hoe lang zij ook geslapen hebben in het graf, toch zullen zij allen door een zelfde aandrift opstaan, en dat wel met deze ene gedachte van *voor hun Rechter te verschijnen*.

De grote witte troon zal opgericht worden, zuiver en glanzend, schitterend en helder als een saffier, als één grote spiegel, waarin iedere mens zich zelf en zijn zonden weerkaatst zal zien, en op die troon zal de Zoon des mensen gezeten zijn. Die zelfde Jezus, die aan het kruis genageld was, en opvoer ten hemel, zal op de rechterstoel zijn gezeten, om het lot van het ganse mensdom te beslissen. Wat een bijeenvergadering! Geen verbeeldingskracht zo rijk of sterk, die het kan omvatten. Zover het oog kan reiken, ja zover de adelaar kan vliegen, zal de aarde bedekt zijn met mensen, gelijk in de lente het veld met gras bedekt is, en dáár zullen zij allen staan met de Rechter op de grote witte troon, als het brandpunt van de blikken van allen, want alle oog zal Hem zien, ook degenen, die Hem doorstoken hebben, en alle geslachten der aarde zullen over hem rouw bedrijven. Het zal een bonte menigte zijn, gelijk gij u wel kunt voorstellen; maar de Herder, de grote Herder, de Rechter zelf, zal hen verdelen. Die verdeling zal het ene werk van de oordeelsdag zijn. Hij zal hen verdelen met evenveel snelheid en onfeilbare zekerheid als een herder Zijn schapen van de bokken scheidt. Ik wens heden de aandacht van een iegelijk van u te vragen voor die verdeling, opdat gij allen mocht onderzoeken, wat er voor een ieder van u persoonlijk het gevolg van zijn zal. Ik heb er voor mij zelf over nagedacht, en begeer er nog verder over te denken. Ik wens mijn geest heen te doen vliegen in de toekomst om voor een ogenblik "de majesteit te aanschouwen, wanneer Christus komen zal met de wolken." Ik zou de uitspraak van die ure nu reeds willen horen, en er over willen nadenken dat die uitspraak mij òf de hemel òf de hel zal toewijzen. Het is mijn bede tot God, dat wij allen hieraan mogen denken en inzonderheid gij, die er nog niet voor bereid bent, opdat gij terstond de toevlucht mocht nemen tot Hem door wiens bloed en gerechtigheid alleen gij in die ontzettende ure het hoofd omhoog kunt houden.

Wij zullen spreken over drie zaken; en wel ten eerste over *de verdeling*, ten tweede over *de Verdeler*, en ten derde over *de regel van de verdeling*.

I.

DE VERDELING. "En voor hem zullen al de volken vergaderd worden, en hij zal ze van elkaar scheiden, gelijk de herder de schapen van de bokken scheidt."

Dat wil in de eerste plaats zeggen, *dat zij in twee delen verdeeld zullen worden* - zijn schapen en de bokken. Er zal tweërlei positie zijn. Hij zal zijn schapen tot zijn rechterhand zetten, maar de bokken tot zijn linkerhand. Is er dan geen plaats voor een derde soort? Neen, en wel om de eenvoudige reden, dat er dan geen derde soort zijn zal. En dat er dan geen derde soort zijn zal, is om de eenvoudige reden, dat er nooit een derde soort geweest is. Ik weet, dat er heden avond mensen hier zijn, die niet durven zeggen, dat zij in Jezus geloven; maar zij zouden niet gaarne tot de goddelozen gerekend willen worden. Maar ik bid u, gedenkt toch, dat er slechts twee boeken zijn, en dat in één van die beide boeken uw naam door de hand Gods geschreven moet staan, want een derde boek is er niet. Er is het Boek des Levens des Lams; en zalig zijt gij zo uw naam daarin geschreven staat. Indien uw naam daarin niet wordt gevonden, dan staan uw zonden nog opgetekend in de boeken, waarin het veroordelend getuigenis staat, dat het doodvonnis is voor de ongelovigen. Luistert. Er is in deze wereld nergens een soort van mensen behalve diegenen, welke dood zijn in de zonde. En zij, die Gode leven. Er is geen tussenstaat. De mens leeft, of hij is dood; een onzijdige toestand is er niet. De mens kan in bezwijming verkeren, of hij kan slapen, maar dan leeft hij toch; maar er is geen staat, die niet tussen de grenslijnen ligt van het leven of van de dood. Is dit niet volkomen duidelijk? Er is geen toestand tussen bekeerd zijn en onbekeerd zijn - tussen levend gemaakt te zijn en dood te wezen in de zonde. Er is geen toestand tussen begenadigd te wezen, en nog in onze zonde te zijn. Er is geen toestand tussen het verwijlen in de duisternis en het overgebracht zijn in Gods wonderbaar licht. Het een of het ander moet onze toestand wezen, en dit is ten alle tijde de grote dwaasheid van het mensdom geweest, dat zij van een tussenstaat willen dromen en in die tussenstaat willen verwijlen. Daarom was het, dat de profeet, staande op de Karmel, zei: "Hoe lang hinkt gij op twee gedachten? Zo de HEERE God is, volgt Hem na, en zo het Baäl is, volgt hem na." En het is daarom, dat wij het mensdom voortdurend en onafgebroken moeten wijzen op de grote uitspraak van het Evangelie: "Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden."

God heeft de prediker twee handen gegeven, opdat hij de mensen aan zijn beide zijden zal plaatsen en de waarheid zal doen horen aan de twee soorten van mensen en aan niet meer. Laat u hieromtrent niet bedriegen. Gij zijt òf op weg naar de hemel, òf op weg naar de hel. Er is in de toekomstige wereld geen vagevuur, geen tussenstaat. Het vagevuur is een verzinsel van de paus om zijn schatkist te vullen, en nooit is er een winstgevendere speculatie bedreven dan met het lezen van missen en het beroven van slachtoffers onder voorwendsel van hierdoor verandering te brengen in een toestand, die voor altijd vastgesteld is. Gij zult òf naar de hemel gaan òf naar de hel, en gij zult òf in de ene òf in de andere plaats verblijven; want gij hebt òf een karakter, dat u geschikt maakt voor de hemel, òf een karakter, dat geschikt is voor de hel. En, zo wij de Schrift recht verstaan, dan is er geen karakter, dat geschikt zou zijn voor een tussenstaat. En zulk een tussenstaat is er ook niet voorbereid. "Hij zal ze van elkaar scheiden, gelijk de herder de schapen van de bokken scheidt; en hij zal de schapen tot zijn rechterhand zetten, maar de bokken tot zijn linkerhand". De menselijke kudde zal in twee gezelschappen verdeeld worden.

Merkt vervolgens op, *dat zij gemakkelijk van elkaar gescheiden zullen worden*. Niet iedereen zou schapen van bokken onderscheiden. Ik denk, dat gij naar uw opvatting van bokken, ze heel gemakkelijk van schapen zou weten te onderscheiden; maar iemand die in het Oosten gereisd heeft, of zelfs in Italië, weet, dat er een enigszins geoefend oog voor nodig is om een zeker soort van bok van een zeker soort van schaap te kunnen

onderscheiden. Zij gelijken zeer sterk op elkaar. De wol van sommige schapen in warme landen heeft zo veel overeenkomst met haar, en het haar van een zeker soort van bok is zó gelijk aan wol, dat een reiziger ze nauwelijks van elkaar kan onderscheiden, maar de herder, die met hen leeft, kent dat onderscheid heel goed. Zo kan ook in deze wereld de zondaar in sommige gevallen zeer gemakkelijk van de heilige worden onderscheiden. Gij hebt niet heel veel verstand of vernuft nodig om het karakter te onderscheiden van hen, die zich aan grove oneerlijkheid schuldig maken, of aan dronkenschap, of aan Sabbatschenden en godslastering. Gij weet, dat hun deel niet is onder Gods volk, want zij dragen aan hun voorhoofd het merkteken der kinderen van de boze: de onzedelijken kunnen gemakkelijk onderscheiden worden van de reinen van hart. Maar er is in de kerk een aantal mensen, die zóveel goeds schijnen te hebben, en toch ook zóveel dat schrikkelijk onbestaanbaar is met het goede, dat wij volstrekt onbekwaam zijn te ontdekken, wat hun eigenlijke aard is. Gode zij dank! Wij zijn niet geroepen hen te oordelen, ja het is ons zelfs niet geoorloofd dit te doen. De meest ervaren leraar mag zich nauwelijks hieraan wagen. Indien hij omtrent die zaak in grote onrust verkeert, zodat hij er mee tot de Heere gaat, en Hem vraagt, hoe hij met dit onkruid heeft te handelen, dan zal hem voorzeker gezegd worden, dat hij het moet laten opgroeien tot aan de oogst, opdat hij, het onkruid uitroeierende, niet ook te gelijk de tarwe uitrukt. Ik sprak heden met een trouw dienstknecht van de Heere, die zeer ijverig werkt onder de armen van de achterbuurten van Londen. "Er komen zeer veel mensen tot ons," zei hij, die zeggen bekeerd te zijn. Maar ik denk niet, dat er van de vijf één is, van wie dit werkelijk en op de duur blijkt. Doch in de gemeente veroorzaken deze niet vele moeilijkheden, niet zo veel ten minste als gij in uw gemeente van die soort van mensen zou ondervinden. Want onder de stand van mensen, die bij u naar de kerk gaan, heerst het gevoelen, dat het betamelijk is ten minste eens, en zo mogelijk twee maal des Zondags naar Gods huis op te gaan; en indien zij zich bij uw gemeente aansluiten, dan zullen zij uit gewoonte en sleur ook bij u blijven. Doch van het oogenblik af dat iemand uit de armste klassen van de maatschappij ophoudt een christen te zijn, dan houdt hij tegelijk op de openbare eredienst bij te wonen, omdat hij niet geeft om wat men in de wereld fatsoenlijkheid of betamelijkheid noemt. En zo volgt hij dan zijn eigen smaak, slentert op straat, geeft zich aan dronkenschap over of aan andere ondeugden, en zo is hij dan terstond gezift." In zulke gevallen zijn de klassen zeer gemakkelijk van elkaar te onderscheiden. Maar onder de meer aanzienlijke standen, onder hen, die zich over het algemeen niet aan sterke drank te buiten gaan en de zondag onderhouden, zult gij een aantal mensen vinden, die in de gemeente blijven, ofschoon er geen godsvrucht in hen is, geen ware liefde tot Christus, geen gebed in de binnenkamer. En vandaar dat het gevaar zo veel groter is. Welaan, mijn vrienden, wat *wij* niet kunnen doen, en niet mogen doen, dat zal Jezus Christus gemakkelijk genoeg doen. Als de Herder komt, zal Hij zijn schapen zeer spoedig van de bokken scheiden. Zijn vlammend oog zal in het hart van een ieder lezen; de huichelaars in de gemeente zullen sidderen, daar zij instinctmatig de betekenis zullen begrijpen van die blik, als Christus' oog tot hen zal zeggen: "Wat doet *gij* hier onder mijn volk?"

En gelijk die verdeling gemakkelijk zal geschieden, *zal zij ook onfeilbaar zijn*. Dat is: er zal onder de bokken geen enkel sidderend schaap worden gevonden, dat met de onreine kudde wordt weggedreven. Als Christus zegt: "Gaaf weg, gij vervloekten," dan zullen die woorden tot geen enkele zwakke doch oprechte ziel gericht zijn. Ach neen! Gij kunt u zelf veroordelen, maar indien gij waarlijk een levend geloof hebt, dan zal de Heer u niet veroordelen. Gij kunt wel dikwijls vrezen, dat Hij u zal gebieden weg te gaan, maar Hij zal het niet doen. Geen enkel lam van zijn kudde zal onder de bokken wezen. Het

ganse gezelschap van zijn verlost en zal veilig bijeenvergaderd zijn in de eeuwige woningen.

Het zwaard snijdt ook naar de anderen kant, en dus kunt gij er van verzekerd wezen, dat geen enkele bok toegelaten zal worden in de weiden van de zaligen onder de schapen. Geen onbekeerde zal de grote Herder volgen naar de levende fonteinen hierboven, die aan de vrijgekochten en verlost en teugen van eeuwige zaligheid bieden. Ofschoon de zondaar gedurende veertig of vijftig jaar een leven kan hebben geleid, dat voor het uitwendige in overeenstemming is met het christendom, ofschoon hij het Evangelie kan hebben gepredikt en vele wondervolle werken heeft kunnen doen, zal Christus toch tot Hem zeggen: "Ik heb u nooit gekend." Dan zal hij zijn schaapskieren niet langer kunnen aanhouden, zich niet langer dan een schaap kunnen voordoen: Christus zal hem kennen en doorgronden, welke vermomming hij ook mocht dragen. Hij zal hem ontdekken, en hem heenwenden naar zijn eigen plaats, zodat geen enkele van de vervloekten de stad met de gezegenden zal binnentrekken. Het zal een onfeilbaar oordeel zijn. En er zijn dus maar al te goede en gegronde redenen, om er op voorbereid te zijn. Er is omkopen noch bedriegen van deze Rechter. En aan zijn rechterstoel kan men niet ontkomen. O, wees toch bereid de blik uit dat oog te verdragen, dat u door en door zal zien.

Laat mij u voorts nog herinneren, *dat die verdeling uiterst streng zal zijn*. O! Denkt hierover na, want sommigen van u kunnen er de ontzettende gevolgen van hebben te ondervinden. "Er zullen er twee op de akker zijn, de een zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden." Die twee waren arbeiders, die te samen arbeidden; zij hadden dezelfde ploeg met dezelfde ossen bestuurd, maar de één zal ter rechter, de ander ter linkerhand gezet worden. Twee timmerlieden aan dezelfde schaaftank hadden dezelfde dissel en dezelfde schaaft gehanteerd, maar de een zal aangenomen en de ander zal verlaten worden. Er waren er twee, die in dezelfde winkel dienden, aan dezelfde toonbank dezelfde waren verkochten, de een zal aangenomen, de ander zal verlaten worden. Die twee hadden elkaar jarenlang gekend, maar de een zal zich met blijdschap het "kom" horen toeroepen, de ander zal sidderend het verschrikkelijk vonnis "ga weg" moeten aanhoren. Helaas! De verdeling zal onder nog veel sterker en inniger met elkaar verbonden personen plaats hebben. Twee vrouwen zullen in één huis zijn: de één zal aangenomen, de andere zal verlaten worden. "Er zullen twee vrouwen malen in de molen"; dat is: bezig zijn met dezelfde huiselijke plichten, malende het koren voor het morgen ontbijt - "de ene zal aangenomen en de andere zal verlaten worden." Zo kunt gij twee dienstmaagden zijn in hetzelfde huis, de ene zal verlost en behouden worden, de andere zal verloren gaan. Twee zusters wonende onder één dak, de ene ingebracht in de heerlijkheid, de andere uitgeworpen tot eeuwige schande en smaad. Twee van u kunnen onder hetzelfde dak wonen, brood eten aan dezelfde tafel, drinken uit dezelfde beker, terwijl één van u zal aanzitten aan het feestmaal van de eeuwige vreugde, en de ander zal roepen om een druppel water om zijn brandende tong er mee te verkoelen. Gij zult niet gaarne gescheiden worden, maar gij *moet* gescheiden worden. Helaas! Nog smartelijker scheiding zal plaats hebben. "Er zullen twee op één bed zijn; de een zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden - de echtgenoot, weggerukt van zijn huisvrouw, de huisvrouw gescheiden van haar man. O! Er zullen scheidingen plaats hebben, en bijgevolg zal er weinig zijn voor de rechterstoel van Christus; niet voor de godvruchtigen, want in hen zal de heerlijkheid van de Heere alle andere gedachten verzwellen, maar voor hen, die zonder Christus, zonder genade, zonder gebed zijn. O, dat weeklagen van de kinderen, en dat weeklagen van de vrouwen, en dat weeklagen van de echtgenoten, en dat weeklagen van de vaders, als hun kinderen, of hun ouders, of hun echtgenoten, of hun huisvrouwen zijn behouden, en zij zelf voor eeuwig zijn uitgeworpen.

Die scheiding zal voor hen, die verloren gaan, inderdaad een ontzettende, een vlijmende smart zijn. Ik zou nauwelijks de moed hebben iemand vaarwel te zeggen, indien ik wist, dat ik hem nooit weer zou zien. Het ergste wat ik de ergste vijand, die ik ooit gehad heb - maar ik weet niet, of ik in de gehele wereld één enkele vijand heb - zou kunnen toewensen, zou niet zó ver kunnen gaan van te zeggen, dat ik hem nooit weer wens te zien, want daar ik hoop, dat ik zijn zal, waar Jezus is, zou ik hem, hij moge zijn wie hij wil, wens te zien onder de gezaligden. Maar dat moet niet wezen, het moet niet wezen, indien de zondaren zich niet willen bekeren van de zonde; indien zij volharden in hun verwerping van Jezus Christus. Tenzij gij gelooft in Jezus, zal de scheiding smartelijk en snijdend zijn, een verdeling der samenvoegselen en des mergs, huwelijksbanden vaneen rijtende, en banden van kinderlijke genegenheid en ouderliefde, alle ijdele hoop vernietigende. O gij onboetvaardigen, ik zou over u kunnen wenen! Indien gij door de banden van het bloed aan de heiligen verbonden bent, dan zal u dit niet baten, als gij onwedergeboren komt te sterven! Al zou gij been zijn van elkaars been, en vlees van elkaars vlees, toch moet gij van elkaar gescheiden worden, tenzij gij één wordt met Christus. Ik smEEK u onwedergeborenen, neemt dit ter harte, en beuzelt niet langer!

Die verdeling of scheiding zal ook zeer groot zijn, want de afstand, die er door ontstaat tussen de verschillende personen, is zo groot als de afstand tussen de hemel en de hel! Welk een afstand! De afstand tussen God en de duivel! Tussen geluk en ellende! Tussen eer en heerlijkheid en eeuwige versmaadheid! Tussen eindeloze blijdschap en grenzeloze smart! Tussen zingen en wenen! Tussen lied van de triomf en de rouwklacht, tussen het aan zitten aan het feestmaal en het knersen van de tanden! Indien de scheiding alleen maar bestond uit hetgeen voortvloeit uit de verschillende graden of trappen van heerlijkheid (indien deze bestaan) dan zouden wij toch nog smachten naar het bijzijn van onze geliefden. Maar het verschil is tussen de hemel en de hel. En Christus zegt, dat daar "een grote kloof gevestigd is", zodat zij, die van ons tot u willen overgaan, niet kunnen; noch ook die daar zijn, van daar tot ons over kunnen komen. De afstand zal zo uitgestrekt wezen als de eeuwigheid, de scheiding makende kloof zal zo diep zijn als de afgrond, zo onoverkomelijk als de hel.

En *die scheiding zal voor eeuwig wezen*. Over die reusachtige afgrond kan geen brug worden gelegd. De veroordeelde geesten kunnen in die ontzettende kloof, in het onuitsprekelijk duister van haar duisternis neerblikken, maar nooit zullen zij iets gewaar worden, dat hun hoop geeft om er over heen te komen, naar het land van de gezaligden. De sleutel is verloren, zij kunnen nooit uit de kerker van de wanhoop geraken. "Voor eeuwig! Voor eeuwig!" staat geschreven op de keten, waarmee de veroordeelden zijn gebonden. Geen hoop op wederherstelling werd ooit gekoesterd door iemand, die in de hel is. En het is nutteloos hier nog aan te denken. Van alle verzinsels van het brein vindt dit wel het minste steun in de Schrift. De verloren zondaar is voor eeuwig gescheiden van Jezus en van de discipelen van Jezus, hoe na verwant in het vlees deze discipelen hem ook geweest zijn. Onveranderlijk is die scheiding en eeuwig.

Geliefden, deze dingen zijn van zo groot aanbelang, dat ik, er bij verwijlende, veel meer geneigd zou zijn om neer te zitten en te wenen, dan hier voor u te staan en tot u te spreken. Het onderwerp doet mij gevoelen hoe zwak blote woorden zijn. En in zekere mate doet het mij het vermogen verliezen van mij uit te drukken. Want, wat zou het zijn, indien iemand van u voor eeuwig verloren ging? Gisteren heb ik een zuster in Christus bezocht, die gedurende vele jaren onder mijn gehoor is geweest. Het was zeer aandoenlijk van haar te vernemen, dat zij de besliste keuze had gedaan om Christus toe te behoren, toen ik onlangs, op het punt zijnde van naar het buitenland te gaan, gezegd heb, dat ik wellicht nooit meer tot u zou spreken, wijl ik in het vreemde land misschien

een graf zou vinden. Toen ik die woorden sprak, gevoelde ik, dat dit wel het geval zou kunnen wezen, ofschoon het mij een blijdschap is, dat mijn woorden niet in vervulling zijn gekomen. 1) Die zuster dacht: "Hij heeft gedurende vele jaren voor mij gepredikt, en als ik onbekeerd sterf, dan zal ik hem nooit weerzien." En toen kwam plotseling de gedachte in haar op: "Hoe veel erger zal het nog wezen te weten, dat ik nooit de Koning zal zien, in zijn schoonheid en dat ik nooit de Zaligmaker zal zien!" En aldus werd zij door de Heilige Geest er toe gebracht haar hart aan Jezus te geven. Wellicht zal de Heere door de gedachte aan deze scheiding sommigen van u er toe bewegen om te zeggen: "Ik zal tot Jezus komen en in Hem rusten." *O Heere, mijn God, geef dat het zo moge zijn om Jezus wil.*

II.

Wij hebben nu gesproken over de *verdeling*, thans zullen wij enige woorden spreken over DE VERDELER. "*Hij zal ze van elkaar scheiden*". Christus Jezus zal het zijn, die het geslacht der mensen in twee delen verdeelt, en het verheugt mij dit te weten, ten eerste, *omdat dit de gelegenheid zijn zal van de duurzame, ja van de eeuwige blijdschap voor al zijn heiligen*. Geen kind zal in de hemel ooit aan iets twijfelen; maar het is noodzakelijk, dat zij hun gelukzaligheid beginnen met een zeer sterke verzekerdheid van Gods liefde, want anders zou er, dunkt mij, wél twijfel in hun hart opkomen. Indien God de methode niet had verordineerd, waarheen de tekst verwijst, dan zou ik mij in de hemel kunnen denken, bij mij zelf zeggend, nadat ik er voor een ogenblik geweest zou zijn: "O! Is het mogelijk! Is het waar, dat ik hier ben? Ik gedenk aan de zonde van deze of die dag, en aan de tekortkomingen van zulk een uur, aan mijn murmuringen, mijn ongelooft en aan al mijn afwijkingen van God; en ben ik nu toch hier?" Zonder de middelen, die gebruikt werden om die mogelijkheid onmogelijk te maken, zou ik mij kunnen voorstellen te zeggen: "Gewis, dit wordt mij slechts voor een ogenblik te smaken gegeven, om mij daarna mijn verdiende loon te geven, opdat de hel mij te verschrikkelijker zij, nu ik gezien heb wat de hemel is. En mijn honger des te ondragelijker wordt, nadat ik het brood van de engelen heb gegeten". Indien zulk een vrees mogelijk was, zie hier dan het antwoord er op. "Hij, de Rechter, *de Rechter zelf*, heeft gezegd: "Komt, gij gezegenden mijns Vaders." Die Rechter kan zich niet vergissen, want hij is Jezus, de onfeilbare Zoon van God. God zelf heeft zijn uitverkorenen gezegend, en Jezus zegt hun dit in de duidelijkste bewoordingen: "Komt, gij gezegenden mijns Vaders, beërft dat koninkrijk hetwelk u bereid is." Daar Jezus zijn eeuwige gelukzaligheid heeft afgekondigd, kan het kind Gods gedurende de ganse eeuwigheid nooit meer twijfelen. Die stem zal eeuwiglijk in zijn oren klinken, liefelijker dan de muziek van luit, of harp, of lier. "Komt, gij gezegenden mijns Vaders." Ach! Het zal de grondslag van de hemelse zaligheid zijn te denken: Jezus heeft mij gezegd te komen. Wie zal mij de vraag doen: hoe zijt gij hier ingekomen? Heeft *Hij* mij niet toegelaten? Wie zal mijn recht om daar te zijn in twijfel stellen? Heeft *Hij* niet gezegd: "Komt, gij gezegenden mijns Vaders?" Ziet gij niet, dat dit een kostelijk en vertroostend feit is, dat wij ons ten laatste dage niet zelf van anderen zullen scheiden, en dat ook geen engel het doen zal, daar deze zich zou kunnen vergissen; maar dat Hij, die de scheiding volbrengt, Jezus zelf is, de Zoon van God, en daarom zal de heerlijkheid, die Hij ons toebedeelt, ontwijfelbaar de onze zijn; nu kunnen wij ons onbevreesd verheugen.

Doch ziet nu ook van de andere kant, *dat het de verschrikking van de verlorenen zal doen toenemen*, dat Christus hen zal afscheiden.

Zou Christus, die vol is van oneindige liefde, een zondaar doen omkomen, indien dit niet *moest*? Hij, die Jeruzalem had willen redden, en weende, omdat het verwoest moest worden! De schuldige stad had besloten zich aan de verwoesting prijs te geven, maar

toen haar Heer het vonnis over haar uitsprak, weende Hij. Als ik hoor, dat een rechter zich het hoofd dekte, ten einde het doodvonnis over iemand uit te spreken, dan lees ik gaarne in de nieuwsbladen: "De stem van de rechter beefde, en het was hem blijkbaar niet mogelijk zijn gemoedsbeweging te onderdrukken, toen hij het doodvonnis uitsprak." Hoe zou een rechtgeaard man niet bewogen zijn als hij genoodzaakt is zijn medemens ten dode te doemen? Maar geen aards rechter heeft zulk een medelijden met zijn medemens, als Jezus medelijden heeft met zondaren; en als het er toe komt, dat *Hij* moet zeggen: "Ik moet u veroordelen", dan, zondaar, *moet* dit ook wel geschieden. Als de verpersoonlijkte liefde zegt: "Gaaf weg, gij vervloekten", dan moet gij wel nadrukkelijk vervloekt zijn. Gij moet wel zeer snode wezens zijn, als *Hij*, van wiens lippen zegeningen vloeien, gelijk er welriekende mirre vloeit uit leliën, u aldus noemt. Er moet iets verschrikkelijks in u zijn, als *Hij* u gebiedt "weg te gaan; en voorwaar, er is ook iets afgrijselijks in u, want ongelooft in God is zelfs in de hel het afschuwelijkste van alles wat bestaat. Niet te geloven, dat God liefde is, dat is de strengste veroordeling waardig. Indien gij verloren gaat, dan zult gij moeten zeggen: "Ik werd veroordeeld door de liefderijkste Rechter, die ooit op een rechterstoel is gezeten. De Christus, die gestorven is, heeft zijn doorboorde hand opgeheven, toen Hij zei: "Gaaf weg gij vervloekten."

Doch er is nog iets, schoon het voorafgaande reeds kon volstaan. Indien gij verloren gaat - hetgeen God verhoede - dan zal het uw angst en uw verschrikking ontzaggelijk verzwaren, dat gij veroordeeld waart door Een, die oneindig rechtvaardig is. Gij zult gevoelen, dat de Christus, die u veroordeelde, de heiligste der mensen is geweest, in wie geen zonde was, en dat Hij daarenboven rein en volkomen God is; zodat gij niet in staat zult zijn iets op het vonnis aan te merken. Er zal ook geen kwestie kunnen wezen van een nieuw rechtsonderzoek. Uw eigen consciëntie zal u doen gevoelen, dat die beslissing onherroepelijk is, omdat zij rechtvaardig is; en gij zult maar al te wel verzekerd zijn van haar werkelijkheid en gewisheid, want Hij, die dat vonnis uit zal spreken, is de God van de waarheid. Hij heeft gezegd: "Ik ben de weg en de waarheid." Gij wilde Hem niet hebben als "weg"; maar gij zult bevinden, dat Hij "de waarheid" is; en als Hij u vervloekt noemt, dan zult gij buiten alle twijfel vervloekt zijn.

Nog eens. Indien Hij, die u veroordeelt, de Christus Gods zal wezen, dan zult gij gewaar worden, dat Hij de macht heeft het vonnis uit te voeren, want Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde. En de heerschappij zal op zijn schouders wezen. En zo Hij zegt: "Gaaf weg in het eeuwige vuur", dan zult gij in dat vuur hebben te gaan. Indien Hij verklaart, dat het vuur nimmer zal uitgeblust worden, dan kunt gij er staat op maken, dat het eeuwig zal branden; en zo Hij verordineert, dat de worm nooit zal sterven, dan zal die worm tot in eeuwigheid leven en knagen, want Hij, die het vonnis uitspreekt, is machtig het ook uit te voeren. Gedenk, dat Hij gezegd heeft: "De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan." Vaster, onwrikbaarder dan de rotsen zal het onherroepelijk raadsbesluit staan. - "Deze zullen gaan in de eeuwige pijn; maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven." Mijne ziel siddert, terwijl ik aldus Jezus bekend maak als de Rechter, wiens ontzaggelijke stem de zondaren van de heiligen zal scheiden.

Verleent mij nog voor ene wijle uw aandacht, terwijl ik in de derde plaats spreek van DE REGEL VAN DE VERDELING, of scheiding. Hebt gij opgemerkt waar de verdeling gemaakt is? Het is mij een zeer verwonderlijke zaak! *De grote scheiding tussen de kinderen der mensen is Christus*. Hier zijn de schapen: dáár zijn de bokken. Wat scheidt hen? Christus! Hij is het middelpunt. Er is op die grote, verschrikkelijke dag geen grote slagboom opgericht; Hij zelf is de scheiding. Hij zal de schapen tot zijn rechterhand en de bokken tot zijn linkerhand zetten. Welnu, hetgeen ons heden avond in

twee delen scheidt, is onze betrekking tot Jezus Christus. Aan welke zijde van Christus bevindt gij u heden avond? Ik wens, dat gij u zelf deze vraag zult doen. Indien gij aan zijn rechterhand zijt, dan zijt gij onder Gods volk. Indien gij niet met Hem zijt, dan zijt gij tegen Hem, en dus zijt gij dan aan zijn linkerhand. Hetgeen de heilige scheidt van de zondaar is Christus; en op het ogenblik, dat een zondaar tot Christus komt, gaat hij over naar de andere zijde. En dan wordt hij tot de heiligen gerekend. Dat is het wezenlijke punt van scheiding. Christus staat tussen de gelovigen en de ongelovigen, en geeft voor beiden de grenslijn aan. Toen Aäron stond tussen de levenden en de doden en het wierookvat zwaaide, wat heeft toen de doden van de levenden gescheiden? Stel u dit toneel voor, eer gij antwoordt op deze vraag. Daar liggen zij! Daar liggen zij, zeg ik, zij, die door de pestilentie waren neergeveld; de onzichtbare wreker heeft hem bij hopen verslagen. Maar hier zijn de levenden, veilig en gelukkig. Wat scheidt hen? De priester, die daar staat met het wierookvat. Evenzo staat onze Hogepriester op dit ogenblik tussen de levenden en de doden, terwijl het reukwerk van zijn verdienste opstijgt tot God en de meest wezenlijke scheidingsmuur vormt tussen de dode zondaren en hen, die Gode leven door Jezus Christus. Christus is het, die de scheiding bewerkstelligt, Christus zelf is de scheiding.

Maar wat is de regel, door welke Hij de mensen van elkaar scheidt? *De regel voor die scheiding wordt ten eerste gevormd door daden.* Daden! Hebt gij dat opgemerkt? Hij zegt niets van woorden. Hij verwijlt bij daden van barmhartigheid: "Ik ben hongerig geweest, en gij hebt mij te eten gegeven; ik ben dorstig geweest, en gij hebt mij te drinken gegeven; ik was naakt en gij hebt mij gekleed." Dat zijn alle daden. Nu zoude gij wellicht gaarne gehad hebben, dat de Rechter had gezegd: "Gij hebt zeer stichtelijk over Mij gesproken, en gij hebt Mij Meester en Heere genoemd. Gij placht aan te zitten aan de Avondmaalsdis." Geen woord wordt hiervan gezegd. Neen, en evenmin wordt iets gezegd van ceremoniële handelingen. Hij zegt niet: gij placht u te buigen voor de hostiekas; gedurende één deel van de eredienst hebt gij eerbiedig gestaan, en gedurende een ander deel van de dienst hebt gij geknield; gij hebt psalmzingend een plechtige omgang gedaan in de kerk." Van deze verrichtingen wordt met geen enkel woord gesproken, het zijn slechts gans gewone daden, die genoemd worden. "Ik ben hongerig geweest en gij hebt mij te eten gegeven; ik ben dorstig geweest, en gij hebt mij te drinken gegeven." Dat zijn geheel gewone, alledaagse zaken. Daden zullen de grote regel wezen voor het oordeel ten laatste dage. Mijn prediking is thans niet in tegenspraak met het Evangelie, ik herhaal slechts in andere woorden wat onze Heere zelf gezegd heeft. "Wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage, hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad." Dit is een uitspraak, niet van de wet, maar van het Nieuwe Testament van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus. Zij, die kwaad *gedaan* hebben zullen heengaan in de eeuwige pijn.

Worden wij dan zalig door onze werken? In geen geval. Maar onze werken zijn er het bewijs van, dat wij verlost zijn. En de genade zal die bewijzen, zo wij ze bezitten, openbaar maken in ons leven. Een rechter oordeelt de daden naar de bewijzen, die er voor geleverd zijn. Wel is waar, hij kan, en hij zal acht geven op de beweegredenen, waaruit de daad is voortgekomen, maar vóór alles moeten de daden zelf met de bewijzen onder zijn aandacht worden gebracht. En zo maakt ook de Koning hier melding van de daden, die geschied zijn.

Laat ons opmerken, dat de daden, die de regel aangaven voor het oordeel, *alle daden waren met betrekking tot Christus.* Ik wens, dat gij hier nauwkeurig acht op geeft. De Heere zegt: *Ik* ben hongerig geweest, en gij hebt *mij* te eten gegeven; *Ik* ben dorstig geweest, en gij hebt *mij* te drinken gegeven; *ik* ben krank geweest, en gij hebt *mij*

bezocht." Dit is een kort begrip van daden voor Christus. Ik zal dus deze zeer ernstige vraag tot u richten. Welke daden hebt u ooit gedaan met betrekking tot Jezus? "Ik ben lid van de gemeente," zegt iemand. Daarover wens ik thans niets te horen, want de Rechter zal hier geen woord van zeggen. Het verheugt mij, dat gij belijdt een discipel van Christus te zijn, indien gij dit waarlijk zijt; maar bewijst gij het door uw daden? Dat is de vraag. Hebt gij ooit iets voor Christus *gedaan*? Hebt gij ooit iets aan Christus gegeven? Zou Christus tot u kunnen zeggen: "Ik ben hongerig geweest, en gij hebt mij te eten gegeven; ik ben dorstig geweest, en gij hebt mij te drinken gegeven?" Ach! Ik ken sommige belijders, van wie, naar ik vrees, Jezus Christus niet aldus zou kunnen spreken, want Hij kan niet zeggen, wat niet waar is. Hun beurs is hermetisch gesloten, zelfs de reuk van hun geld zal nooit Christus' arme broeders bereiken. Een hongerige te eten geven? O neen, dat zullen zij niet. Laat hem naar het armenbestuur gaan. Kleren geven aan een naakte? O neen! Waar betalen wij belasting voor? Het denkbeeld van iemand iets te geven, of iets voor iemand te doen, zonder er voor betaald te worden, of zonder er voor geprezen te worden, schijnt hun iets buitensporigs, iets ongehoords en onredelijks. Nu is zelfzucht evenzeer in tegenspraak met het Evangelie, als de koude van het Noorden tegenovergesteld is aan de warmte van de zon. Indien de zon van Christus' liefde in uw hart heeft geschinen, dan zult gij anderen liefhebben. En gij zult uw liefde voor anderen tonen door uw begeerte om hen op allerlei wijze goed te doen, en gij zult het doen *om Christus wil*. Zodat Hij, als Hij komt, zeggen kan: "*Ik ben hongerig geweest, en gij hebt mij te eten gegeven; ik ben dorstig geweest, en gij hebt mij te drinken gegeven; ik ben krank geweest, en gij hebt mij bezocht; ik ben in de gevangenis geweest onder smaad en verachting, en gij zijt tot mij gekomen.*" Wat zijn uw daden geweest ten opzichte van Christus? Ik bid u, broeders en zusters, die met mij verenigd zijt in de belijdenis van trouw en gehechtheid aan Christus, oordeel u zelf naar uw daden ten opzichte van Hem, gelijk ik mij zelf zal oordelen.

Merkt nu nog op, dat Christus ons hier door afleiding, als het ware, zegt, *dat de daden, die op de oordeelsdag vermeld zullen worden als bewijs, dat wij de gezegenden van de Heere zijn, voortgekomen uit Gods genade*, want Hij zegt "Gij gezegenden mijns Vaders, beërft dat koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld." Zij hebben de hongerigen gevoed, maar de vrijmachtige genade Gods had *hen* eerst gevoed. Zij hebben de naakten gekleed, maar de oneindige liefde had *hen* eerst bekleed. Zij gingen naar de gevangenis, maar de vrije genade had hen eerst uit veel erger kerker bevrijd. Zij hebben de zieken bezocht maar in zijn ontferming is de goede Geneesheer gekomen en heeft hen het eerst bezocht. Zij hadden blijkbaar niet het minste denkbeeld, dat er iets verdienstelijks stak in hetgeen zij gedaan hebben. Het was nooit bij hen opgekomen er een beloning voor te verwachten. Als zij voor de rechterstoel zullen staan dan zal het blote denkbeeld, dat er enige voortreffelijkheid lag in hetgeen zij gedaan hebben iets geheel nieuw zijn voor de heiligen, want zij hadden er een zeer geringe dunk van. En het scheen hun veel te gebrekkig te wezen om op lof aanspraak te kunnen maken. De heiligen hebben de hongerigen gevoed en de naakten gekleed, omdat hen dat veel genoegens verschafte. Zij deden het, omdat zij het niet laten konden, want hun nieuwe natuur drong hen er toe. Zij deden het, omdat het hun een verlustiging was goed te doen, het was even goed hun element, als water het element is van de vissen en de lucht van de vogels. Zij deden goed, om Christus wil, omdat het de lieflijkste zaak ter wereld was iets voor Jezus te doen. Hoe komt het, dat een vrouw zo vriendelijk is voor haar echtgenoot? Omdat het haar plicht is, zegt gij. Dat is alles heel goed en wel, maar de ware reden is, omdat zij hem zo innig lief heeft. Waarom is een moeder zo vol van tedere zorgen voor haar zuigeling? Is er een landswet, die beveelt, dat moeders zeer veel van hun kinderkens moeten houden? Neen, zulk een wet is er niet; er is een wet van

God, neergelegd in het hart, en de moeder kan niet anders dan vriendelijk wezen voor haar kind. Welaan, als de Heere een nieuwe natuur in ons scheidt, en ons één maakt met Christus Jezus, dan kunnen wij niet anders dan zijn volk liefhebben en het goede zoeken voor onze medemens. En dit zal de Heere Jezus Christus ten laatste dage als het bewijs aannemen, dat er liefde was in het hart, wijl die liefde getoond werd door de hand. God geve, dat wij, wanneer de Rechter van allen zal komen, bevonden worden vernieuwd te zijn van hart en vol van liefde, door de kracht van zijn Heilige Geest.

"O!" zegt iemand, "Ik wenste wel dat ik dit nieuwe hart bezat, waaruit zulke daden kunnen voortkomen." Jezus kan het u geven. Vóórdat gij verlost en behouden bent, zult gij altijd op de een of andere manier voor u zelf leven. Zonder de beweegreden van de godsdienst, hebben zelfs de grootste filantropen over het algemeen slechts de achting van hun medemens gezocht. Maar als gij een nieuw hart ontvangt, dan zult gij niet leven voor de goedkeuring van uw medemens. Dan zullen uw aalmoezen in het verborgen gegeven worden, en gij zult uw linkerhand niet laten weten, wat uw rechterhand doet. En als gij dan liefde en barmhartigheid beoefent, dan zal het niet wezen, opdat anderen overal bekend zullen maken, dat gij de zieken hebt bezocht en de naakten hebt gekleed. Neen, uw aalmoezen zullen in het verborgen, in een hoek geschieden, waar niemand er iets van weet dan uw God en de dankbare ontvangers van uw weldaden. Gij zult stil en zonder opzien te baren uw "twee kleine penningen, hetwelk is een oort" in de schatkist werpen en denken, dat gij onopgemerkt bent gebleven, maar Een, die gezeten is tegenover de schatkist, en uw hart kent, zal het gedenken. Uw Heere zal aannemen wat gij doet, omdat gij het doet uit liefde tot Hem; en ten laatste dage zal Hij, terwijl gij bloost om er van te horen, het mededelen aan de engelen en aan de luisterende scharen van de aarde en van de hemel. En dan zal Hij de poorten van de onsterfelijke zaligheid wijd open doen en u overeenkomstig de belofte van zijn genade binnen laten gaan.

God zegene u, geliefden, om Jezus wil, Amen.

Noot:

1. Die woorden zijn ook werkelijk niet in vervulling gekomen, want hoewel Ds. Spurgeon in het vreemde land is gestorven, is toch zijn graf in Engeland.

Het zaad, groeiende in het verborgen, of, wat de arbeiders kunnen, en wat zij niet kunnen (Mark. 4:26-29)

"En hij zei: alzo is het koninkrijk Gods, gelijk een mens het zaad in de aarde wierp, en voorts sliiep, en opstond, nacht en dag; en het zaad uitsproot en lang werd, dat hij zelf niet wist hoe. Want de aarde brengt van zelf vrucht voort: eerst het kruid, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar. En als de vrucht zich voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin, omdat de oogst daar is." Markus 4:26-29.

Onlangs was het onderwerp van onze prediking de arbeiders op Gods akker en hun grote Meester. En toen hebben wij u trachten aan te tonen in hoe verre de menselijke werkzaamheid nodig is voor de arbeid van het Evangelie. Wij hebben toen ook gezien, hoe alle heilige vruchten van die arbeid volkomen afhankelijk zijn van God, want noch hij, die zaait, noch hij, die nat maakt is iets, maar God, die de wasdom geeft. Wij zullen heden ongeveer hetzelfde onderwerp behandelen, slechts gaat het wat dieper, en toont het nog meer ten volle aan, hoe ver de arbeider gaan kan, en hoe ver hij niet kan gaan; *waar* de mens met heilige naarstigheid mag komen, en waar geen menselijke arbeid zich bij mogelijkheid kan indringen. Ons onderwerp voor heden zal voornamelijk wezen de mate en de grens van het menselijke medearbeiten in het koninkrijk der genade. Indien de Geest Gods ons onderwijst, dan zullen wij uit deze schriftuurplaats zeer veel omtrent deze aangelegenheid kunnen leren.

Het is opmerkelijk, dat deze gelijkenis alleen bij Markus gevonden wordt. Geen ander Evangelist maakt er melding van. Doch dat vermindert er voor ons de hoge waardij niet van. Indien zij ons vier keer was verhaald, wij zouden er de herhaling gaarne van aangehoord hebben en er een viervoudige aandacht aan hebben verleend. Daar zij ons echter slechts één maal is medegedeeld, zullen wij met te meer ernst horen naar een stem, die slechts eens tot ons spreekt. Wij verheugen ons, dat de Heilige Geest Markus er toe geleid heeft uit de vele voortreffelijke dingen, die onze Heere gezegd heeft, en die verloren zijn, deze parel voor ons te bewaren. Johannes zegt ons, dat, zo de vele dingen, die Jezus gedaan heeft, elk bijzonder geschreven werden, de wereld zelf de geschreven boeken niet zou bevatten. Vele van de dingen, die Jezus gezegd heeft, zijn ongetwijfeld nog gedurende enige tijd bewaard gebleven, maar werden toen langzamerhand vergeten. En wij behoren dankbaar te zijn, dat de Geest van God door de hand van zijn dienstknecht Markus deze keurige gelijkenis te boek heeft doen stellen, want zij is van onschatbare waarde.

Hier is een les voor zaaiers, - voor de arbeiders op de akker van God. Het is een gelijkenis voor allen, die belang hebben bij het koninkrijk van God. Voor hen, die in het rijk der duisternis zijn, zal zij weinig waarde hebben, want hen werd niet bevolen het goede zaad te zaaien. "Tot de goddeloze zegt God: wat hebt gij mijn inzettingen te vertellen?" Maar alle trouwe onderdanen van Koning Jezus, allen, die de opdracht ontvangen hebben het zaad voor de koninklijke Landman uit te strooien, zullen verblijd zijn te weten, hoe het koninkrijk bevorderd wordt en de oogst bereid wordt voor Hem, die zij dienen. Luistert dan, gij allen, die aan alle wateren zaait, gij, die met heilige arbeidzaamheid de graanschuren van uw God zoekt te vullen, -luistert, en moge de geest Gods in uw oren spreken naar de mate gij in staat zijt het te dragen.

I.

Wij zullen ten eerste uit onze tekst leren, **WAT WIJ DOEN KUNNEN EN WAT WIJ NIET DOEN KUNNEN.**

"Alzo het is koninkrijk van God, gelijk of een mens het zaad in de aarde wierp." Dat is dus iets, hetwelk de godvruchtige arbeider doen kan. "En het zaad uitsproot, en lang

werd, dat hij zelf niet wist hoe." Dat is iets, hetwelk hij niet doen kan; het behoort tot een hogere macht. De mens kan het zaad noch doen uitspruiten, noch doen opgroeien; in dat opzicht kan hij gerust het veld verlaten en naar huis gaan, om "te slapen en op te staan nacht en dag." Is het zaad eens gezaaid, dan behoort het niet meer tot de rechtsmacht van de mensen, maar is onder de zorg van God. Eerlang komt de arbeider echter weer: "Als de vrucht zich voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin." Ter bestemder tijd kunnen wij oogsten. En het is beide onze plicht en ons voorrecht dit te doen. Gij ziet alzo, dat er voor de arbeider een plaats is bij het begin, en schoon er in het midden tijdperk geen plaats voor hem is, wordt hem daarna toch weer gelegenheid gegeven tot arbeiden, wanneer het zaad, dat hij gezaaid heeft, vrucht draagt.

Wij kunnen dus zaaien. Ieder, die de kennis van de genade Gods in zijn hart heeft ontvangen, kan anderen onderwijzen. Wij kunnen niet allen gelijkelijk onderwijzen, want allen hebben niet dezelfde gaven; aan de een is één talent gegeven, aan een ander tien. En evenmin hebben wij allen dezelfde gelegenheden, want de een leeft stil en onbekend, en een ander heeft een verrijkende invloed. Toch is er in het huisgezin van God geen enkele kinderhand, die haar zaadkorreltje niet in de grond kan laten vallen. Er is geen man onder ons, die ledig op de markt behoeft te staan, want er is werk, dat berekend is voor zijn krachten. En er is geen enkele vrouw, die door genade verlost is, aan wie geen heilige taak wordt opgedragen; dat zij haar vervul en aldus het goedkeurend woord van de Meester verwerft: "Zij heeft gedaan wat zij kon." Er is het een of ander heilig werk, dat binnen het bereik is van ieders gave of vatbaarheid, of het de moeder is in haar gezin, of het kindermisje, dat voor een klein kind heeft te zorgen; de knaap in de school, de ambachtsman in zijne werkplaats, of de verpleegster aan het leger der zieken. Zij, die de minste gelegenheden hebben kunnen toch nog iets doen voor Jezus en zijn zaak. Het kostbare zaad van het Woord Gods is klein als een mosterdzaad, en kan door de zwakste hand heengedragen worden naar de plaats, waar het honderdvoudige vrucht voortbrengt.

Wij behoeven nooit met God te twisten, omdat wij niet alles kunnen, indien Hij ons slechts vergunt dat ene te doen; want het goede zaad te zaaien is een werk, waarvoor wij al ons verstand, al onze kracht, al onze liefde, al onze zorg nodig hebben. Heilig zaad te zaaien kan wel door ons worden aangenomen als het hoogste doel, dat wij moeten najagen, en dat volstrekt niet beneden de waardigheid is van het edelste leven, dat men kan leiden. Gij zult hemels onderwijs behoeven ten einde de tarwe zorgvuldig te kiezen en vrij te houden van het onkruid van de dwaling. Wij moeten er zelfs onze eigen gedachten en meningen uit weg wassen, want zij zouden wel eens in strijd kunnen zijn met de bedoelingen van God. De mensen worden niet behouden door *ons* woord, maar door Gods woord. Wij zijn verplicht te zorgen, dat wij zelf het Evangelie kennen en het geheel en al te onderwijzen. Aan verschillende mensen moeten wij met voorzichtig beleid dat gedeelte van het Woord van God brengen, dat het best tot hun geweten spreekt, want heel veel kan er van afhangen, dat het een woord *op zijn tijd is*, en niet een volzin, die, als bij geval, onverschillig daarheen wordt geworpen. Wij zullen genoeg te doen hebben, als wij acht geven op de zaadkorf, opdat wij wellicht niet even goed onkruid als tarwe zaaien, of het goede zaad wegwerpen ter plaatse waar het slechts boze vogels kan voeden.

Het zaad gekozen hebbende, zullen wij werk genoeg hebben, als wij uitgaan om het met volle handen overal te zaaien, want elke dag en ieder gezelschap brengt zijn gelegenheden. "Zaai uw zaad in de morgenstond, en trek uw hand aan de avond niet af." "Zaait aan alle wateren." Doet als de zaaier in de gelijkenis, die niet de verkeerde zuinigheid heeft betracht van alleen maar te zaaien, waar, naar zijn mening, goede aarde was, maar die, gevoelende, dat hij behalve voor het kiezen van de grond zijn oordeel

nog voor andere zaken kon gebruiken, rechts en links het zaad strooide terwijl hij over de weg ging. En zelfs aan de steenachtige en met doornen begroeide grond geen handvol zaad heeft geweigerd. Gij, waarde medearbeiders, zult ten alle tijde en aan alle plaatsen genoeg te doen hebben, als gij, beide met ijver en voorzichtigheid het levende woord van de levende Heere bekend maakt.

Evenwel, verstandige zaaiers ontdekken gunstige gelegenheden tot zaaien, en grijpen ze met blijdschap aan. Er zijn tijden, wanneer zaaien duidelijk een verspillen zou zijn van het zaad, want de aarde zou het niet in zich op kunnen nemen, zij is er niet voor in de geschikte toestand. Na een regenbui, of vóór dat de regenbui komt, of op zulk een tijd, als hij, die de landbouwkunde heeft bestudeerd, goed acht, dan is het de tijd om aan het werk te gaan. Terwijl wij dus immer voor God arbeiden, zijn er toch tijden, wanneer het parels voor de zwijnen geworpen zou zijn om over heilige dingen te spreken. En er zijn andere tijden, wanneer traagheid een schandelijk verwaarlozen van gunstige gelegenheden zou zijn. Wie traag is in de tijd van ploegen en zaaien, is in waarheid traag, want hij verspilt niet slechts de dag, maar het gehele jaar. Indien gij uitziert naar zielen, en de gunstige uren, en de ogenblikken van heilige vertederung gebruikt, dan zult gij niet hebben te klagen over de weinige ruimte, die u voor uw arbeid gegeven is. Zelfs al zou gij nooit geroepen worden tot "nat maken", of tot oogsten, is uw arbeid nog omvangrijk genoeg, als gij het werk van een zaaier doet.

Want, gering als het schijnt om de eenvoudige waarheid van het Evangelie te onderwijzen, toch is dit onontbeerlijk. Hoe zullen de mensen horen zonder iemand, die hen onderwijst? De akker zal nooit koren opleveren, als het niet gezaaid werd. Onkruid zal wel van zelf groeien, zonder dat wij er iets voor behoeven te doen, maar geen tarwe of gerst. Het menselijk hart is zó verdorven, dat het geheel natuurlijk overvloedig kwaad voortbrengt. En Satan zorgt er voor het niet te laten liggen, zonder kwaad zaad te zaaien; maar indien de ziel van de mensen Gode ooit vrucht zal voortbrengen, dan moet het zaad der waarheid er van buiten af ingebracht worden. Dienstknechten Gods, het zaad der waarheid is niet gelijk distelwol, dat door elke wind voort gedragen wordt, noch gelijk aan sommige zaden, die zich zelf zaaien. Neen, het koren van het koninkrijk behoeft een menselijke hand om gezaaid te worden. En zonder deze medewerking zal het in het hart van de mensen niet komen en kan het geen vruchten voortbrengen tot Gods eer. De prediking van het Evangelie is de noodzakelijkheid van iedere eeuw. God geve, dat ons land er nooit beroofd van mocht worden. Zelfs als de Heere het nodig voor ons oordeelde ons gebrek aan brood en water te doen hebben, zo mocht Hij ons toch nooit een hongersnood zenden van Gods Woord. Het geloof is uit het gehoor. En hoe kan er een horen zijn, zo er geen prediking is? Zaaït, o! Zaaït dan het zaad van het koninkrijk, want dit is onmisbaar voor de oogst. De verspreiding van het Evangelie is niet iets, dat gij kunt doen, of niet kunt doen, al naar u dit welgevallig is. Neen, het is een volstrekt noodzakelijke plichtsbetrachting om het te doen, en er zal u streng rekenschap van gevraagd worden, zo gij die plicht verzuimt. Gij *kunt* het zaad zaaien, en het zaad *moet* gezaaid worden.

Dit zaad moet dikwijls gezaaid worden, want in de tijd, waarin wij leven, kan één enkel zaaïsel niet volstaan. Het zaad moet ook overal gezaaid worden, want er zijn in de wereld geen keurige, kostelijke plekjes, waaraan gij niets behoeft te doen, wijl gij hoopt, dat deze wel van zelf een oogst zullen opleveren. Gij moet niet denken, dat gij aan de rijken en ontwikkelden niet behoeft te arbeiden, wijl zij toch zeker wel met het Evangelie bekend zullen zijn, want het is niet zo; de grootsheid van het leven leidt hen af van God. Gij mag de armen en ongeletterden niet aan zich zelf overlaten, zeggende: "Deze zullen gewis wel zelf hun grote behoefte aan een Zaligmaker gevoelen." Niets is minder waar: zij zullen al lager en lager zinken, tenzij gij hen opheft door het Evangelie.

Geen mensengeslacht, geen mensen met een bijzondere gemoedsaard mogen door ons veronachtzaamd worden; overal moeten wij het Woord prediken, tijdig en ontijdig. Ik heb gehoord, dat Kapitein Cook, de beroemde reiziger rondom de wereld, in één opzicht een bewonderenswaardig voorbeeld voor ons was. In welk deel van de wereld hij aan land ging, overal nam hij een pakje met verschillende Engelse zaden met zich. En dan zag men hem dat zaad op geschikte plekjes zaaien. Hij verliet de boot en wandelde een eind van de kust af, en zonder aan iemand iets te zeggen, zaaide hij het Engelse zaad, waar hij ook heenging, zodat hij de wereld omgordde met de bloemen en kruiden van zijn geboorteland. Volg hem na, overal waar gij heen gaat. Zaaï geestelijk zaad aan alle plaatsen, waar gij uw voet zet. Sommigen van u zult u eerlang in de een of andere zeebadplaats bevinden, of te midden van de Zwitserse bergen, of in andere streken van de aarde, om wat afwisseling te hebben en van de schoonheden van de natuur te genieten. Draagt het hemelse zaad met u, en rust niet, vóórdat gij overal enige zaadjes hebt laten vallen, die voor God vrucht kunnen voortbrengen. Dit *kunt* gij doen, ziet toe, *dat* gij het doet.

Laat ons thans denken aan hetgeen gij *niet* kunt doen. *Als het zaad uit uw hand is, kunt gij het geen leven doen voortbrengen.* Gij kunt het niet doen groeien, want gij weet niet hoe het groeit. De tekst zegt: "en het zaad uitsproot en lang werd, dat hij zelf niet wist, hoe." Hetgeen buiten het bereik van onze kennis is, is zeer gewis ook buiten het bereik van onze macht. Kunt gij een zaadje doen ontkiemen. Gij kunt er warmte en vochtigheid aan geven, waardoor het zwelt en uitbot, maar de kieming zelf is buiten uw macht. Hoe geschiedt zij? Wij weten het niet. En als de kiem daar is, kunt gij haar dan verder doen groeien, en haar leven ontwikkelen in blad en stengel? Neen, ook dit staat niet in uw macht. En als de groene, grasachtige halm gevolgd wordt door de aar, kunt gij haar dan doen rijpen? Zij zal rijpen, maar kunt gij het? Gij weet, dat gij het niet kunt. Gij kunt aan die werking volstrekt niet mee doen, al kunt gij iets bijdragen tot bevordering van de toestand, onder welke zij voortgebracht wordt. Het leven is een verborgenheid, de wasdom is een verborgenheid, het rijpen is een verborgenheid, en deze drie verborgenheden zijn fonteinen, die voor alle indringers gesloten en verzegeld zijn. Hoe komt het, dat er in het rijpe zaad de toebereiding is voor een ander zaaisel en een andere groei? Wat is dit levensbeginsel, deze verborgen voortbrengingskracht? Weet gij er iets van? De wijsgeer mocht zeggen, dat hij leven en groei kan verklaren, en dan zal hij naar de gewone manier van de filosofie u overstelpen met termen, die minder verstaanbaar zijn dan de gewone praat van kleine kinderen. En nu zegt hij: "Ziedaar de gehele zaak! Het is zo duidelijk mogelijk!" Hij omhult zijn onwetendheid met allerlei hoogdravende termen van geleerdheid en noemt het wijsheid. Tot op de huidige dag blijft het waar van het groeien van de gewoonste zaden: "Hij weet niet hoe." De man van wetenschap kan spreken over chemische verbindingen en fysische omzettingen. En hij kan op gelijksoortige gevallen wijzen, maar het groeien van het zaad een verborgenheid blijft; het ontspruit en "hij weet niet hoe." Dit is voorzeker even waar van de opkomst en de voortgang van het Woord van God in het hart. Het treedt de ziel binnen, en schiet er wortels; gij weet niet hoe. Van nature haten de mensen het Woord, maar het komt in het hart en verandert het hart, zodat zij er toe komen het Woord lief te hebben; maar *hoe* weten wij niet. Geheel hun natuur is vernieuwd, zodat zij, in plaats van zonde voort te brengen, bekering, geloof en liefde voortbrengt; maar *hoe* weten wij niet. Hoe de Geest van God werkt op de geest van de mensen, hoe Hij het nieuwe hart schept en de vaste geest, hoe wij wedergeboren worden tot een levende hoop, hoe wij geboren worden uit de Geest, dat weten wij niet. De Heilige Geest komt tot ons in; wij horen zijn stem niet, wij zien zijn licht niet, wij gevoelen zijn aanraking niet, en toch werkt Hij een krachtadig werk in ons, dat niet lang zal voortgaan eer wij het bemerken.

Wij weten, dat het werk van de Geest een nieuwe schepping is, een opstanding uit de doden, maar al deze woorden zijn slechts bedekte zaken van onze volkomen onbekendheid met de wijze van zijn werking, waar wij ons niet kunnen innemen. Wij weten niet, hoe Hij de wonderen van zijn liefde tot stand brengt, en, niet wetende hoe Hij werkt, kunnen wij er zeker van zijn, dat wij Hem het werk niet uit de hand kunnen nemen. Wij kunnen niet scheppen, wij kunnen niet levend maken, wij kunnen niet wederbaren, wij kunnen niet zalig maken.

En als nu dit werk Gods tot de groei van het zaad is gekomen, wat dan vervolgens? Wij *kunnen de rijpe aren inzamelen*. Na een wijle zal God, de Heilige Geest, zijn dienstknechten wederom gebruiken. Zodra het levende zaad in de allereerste plaats de halm van de gedachte heeft voortgebracht, en toen de groene aar der overtuiging van zonde en daarna het geloof, dat als het volle koren in de aar is, dan kan de Christenarbeider weer dienst doen, want *hij kan maaien*. "Als de vrucht zich voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin." Dat is niet het oogsten van de laatste grote dag, want dat komt niet binnen de kring van deze gelijkenis, die blijkbaar heen wijst naar een menselijke zaaier en maaier. Het soort van oogst, dat de Zaligmaker hier op het oog heeft, is die, welken Hij bedoelde, toen Hij tot zijn discipelen zei: "Heft uwe ogen op, en aanschouwt de landen, want zij zijn alreeds wit om te oogsten." Nadat Hij het zaad in de harten van de Samaritanen gezaaid had en het ontsproten was, zodat zij geloof in Hem begonnen te tonen, riep de Heere Jezus: "De landen zijn alreeds wit om te oogsten." De apostel zegt: "De een zaait, een ander maait." Onze Heere zegt tot de discipelen: "Ik heb u uitgezonden om te maaien, hetgeen gij niet gearbeid hebt." Is er niet de belofte: "Te zijner tijd zullen wij maaien, zo wij niet verslappen?"

Christenarbeiders beginnen hun werk met zorgvuldig op te letten, wanneer de mensen tekenen van geloof in Christus tonen. Zij verlangen het halmpje te zien, en verlustigen er zich in de rijpende aar gade te slaan. Zij hopen dikwijls, dat de mensen gelovigen zijn, maar zij verlangen er zeker van te wezen; en als zij oordelen, dat de vrucht van het geloof eindelijk voortgebracht is, dan beginnen zij aan te moedigen en te vertroosten. Zij weten, dat de jonge gelovige het nodig heeft ingebracht te worden in de schuur van de christelijke gemeenschap, ten einde beschermd te worden tegen duizenderlei gevaren. Geen verstandig landbouwer zal de veldvruchten lang blootgesteld laten blijven aan de hagel, die er de korrels uit kan slaan, of aan de honigdauw die ze kan verwoesten, of aan de vogels des hemels, die ze kunnen roven. Blijkbaar moet geen gelovige buiten de korenschuur van de heilige gemeenschap gelaten worden, hij moet in het midden van de gemeente gebracht worden met al de blijdschap die de inzameling van de oogst kenmerkt. De arbeider voor Christus ziet zorgvuldig uit. En als hij ontdekt, dat zijn tijd is gekomen, dan begint hij terstond de bekeerden in te halen, opdat zij door de broeders verzorgd, afgezonderd van de wereld, beschut tegen verzoeking en voor de Heere bewaard kunnen worden. Hij beijvert zich dit terstond te doen, want de tekst zegt, "terstond zendt hij de sikkel daarin." Hij zal niet maanden lang wachten in koude achterdocht; hij is niet bevreesd te spoedig aan te moedigen, als het geloof wezenlijk daar is. Hij komt met het woord der belofte, en de glimlach van de broederlijke liefde, en dat wel terstond. En hij zegt tot hem: "Hebt gij belijdenis afgelegd van uw geloof? Is de tijd niet gekomen, dat gij de Heere openlijk belijdt? Heeft Jezus niet geboden, dat de gelovige gedoopt zal worden? Zo gij Hem lief hebt, bewaar Zijne geboden." Hij rust niet, voordat hij de bekeerde ingeleid heeft tot de gemeenschap van de gelovigen. Want ons werk, geliefden, is nog maar half gedaan, als de mensen tot discipelen gemaakt en gedoopt zijn. Dan hebben wij hen te bemoedigen, te onderwijzen, te versterken, te vertroosten. En in tijden van moeilijkheden en gevaar bij te staan en te ondersteunen. Wat zegt de Zaligmaker? "Gaat dan henen, maakt discipelen (zie kantt. SV

Matth.28:19) onder alle volken, dezelve depende in de naam van de Vader, en de Zoon, en van de Heilige Geest; lerende hen onderhouden alles, wat ik u geboden heb."

De maaier is de man, die de bekeerden inbrengt. En hij bekleedt een eervol en nuttig ambt. Indien ik heden het Evangelie verkondig, en er worden mensen bekeerd, dan ben ik de zaaier; maar indien gij, die als vreemdelingen hier in dit kerkgebouw zijt gekomen, weder huiswaarts keert naar de verschillende steden en dorpen, waar gij woont, en door uw leraars opgenomen wordt in de gemeenten, dan zullen zij maaien, wat ik gezaaid heb. Ik benijd mijn medebroeder in de bediening zijn voorspoed niet in het inzamelen van de bekeerden, maar ik verblijd mij met hem. De zaaier en de maaier kunnen zich wel te samen verblijden, want ons werk is één, en wij hebben gearbeid voor de Heere.

Let dan op de sfeer van werkzaamheid. Wij kunnen de waarheid brengen tot de mensen, maar die waarheid moet de Heere zelf zegenen. Het leven en groeien van het Woord binnen in de ziel is de werking van God alleen. Als de verborgen werking van het groeien geschied is, dan zijn wij in staat de verlost en te leiden in de gemeente. Hen in gemeenschap te brengen met de gelovigen is ons werk. En wij moeten niet verzuimen het te doen. Want dat Christus in de mensen gewrocht is, Christus de hope der heerlijkheid, dat is niet ons werk, dat blijft overgelaten aan God. Maar als Jezus Christus in hen gevormd is, dan is het onze plicht en onze zielsverlustiging om dat beeld van de Heere in hen te onderkennen, en tot hen te zeggen: "Kom in, gij gezegende des Heeren, waarom zou gij buiten staan?" Het Goddelijk leven te scheppen is aan God, het te koesteren is aan ons. Het verborgen leven in stilte te doen groeien is het werk van de Heere; het opkomen en het volkomen worden van dat leven te zien en er zich in te verblijden, is het werk van de gelovigen, gelijk geschreven is: "Als de vrucht zich voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin omdat de oogst daar is."

Dit is alzo de eerste les: wij zien wat wij kunnen, en wat wij niet kunnen.

II.

Ons tweede punt is gelijk aan het eerste, en bestaat in **WAT WIJ KUNNEN WETEN, EN WAT WIJ NIET KUNNEN WETEN.**

Ten eerste: *wat wij kunnen weten.* Wij kunnen weten, dat, als wij het goede zaad van het Woord gezaaid hebben, het zal groeien; want dat heeft God beloofd. Niet iedere zaadkorrel in elke plaats, want sommige graankorrels zullen naar de vogels gaan, en sommigen naar de wormen, en sommigen zullen verschroeid worden door de zon; maar in algemene zin zal Gods Woord niet ledig tot Hem weerkeren, het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Hij het gezonden heeft. Dit kunnen wij weten. En wij kunnen weten, dat het zaad, wanneer het eens wortel geschoten heeft, voort zal gaan te groeien; dat het geen droombeeld is, dat verdwijnt, maar een zaak van werkelijkheid en kracht, dat voortgaat van de grashalm naar het koren in de aar, en onder Gods zegen zich zal ontwikkelen tot werkelijke zaligheid, en dan "het volle koren in de aar" zijn zal. Als God ons helpt en zegent, dan zal ons werk van onderwijzen de mensen niet slechts leiden tot nadenken en tot overtuiging van zonde, maar tot bekering en het eeuwige leven.

Wij weten ook, omdat het ons gezegd is, dat de voornaamste reden hiervan is, dat er leven is in het Woord. Er is in het Woord Gods zelf leven, want er is geschreven: "Het Woord Gods is levend en krachtig." Het is het "onvergankelijk zaad, het levende en eeuwig blijvende Woord van God." Het is in de natuur van levend zaad te groeien. En de reden, waarom het Woord Gods groeit in het hart van de mensen, is, omdat dit het levende woord is van de levende God. En waar het woord van een koning is, daar is heerschappij. Wij weten dit, omdat de Schrift het ons leert. Is er niet geschreven: "Naar zijn wil heeft hij ons gebaad door het woord der waarheid?"

En voorts: de aarde, die hier het type is van de mens, "brengt van zelf vrucht voort." Wij moeten zeer voorzichtig zijn in de verklaring van deze woorden, want het menselijk hart brengt niet van zelf geloof voort, het is zo hard als de rots, waarop het zaad verloren gaat. Maar het betekent dit: dat gelijk onder de zegen van dauw en regen Gods verborgen werking de aarde het zaad in zich doet opnemen, zo wordt ook het hart van de mensen toebereid om het Evangelie van Jezus Christus in zich te ontvangen. Er is iets in de aarde, dat overeenstemt met het zaad, dat er in gezaaid is, zodat het zaad door de grond wordt opgenomen en gevoed. Evenzo is het hart van de mensen, als God het tot goede grond heeft gemaakt. Het ontwaakte hart van de mensen heeft juist behoefte aan hetgeen het Woord Gods geeft. Door goddelijke invloed bewogen zal de ziel de waarheid omhelzen, en er door omhelsd worden; en zo leeft dan de waarheid in het hart. En het hart zal er door levend gemaakt worden. De liefde van de mensen neemt de liefde aan van God; het geloof van de mensen, dat door de Geest van God in hem gewrocht is, gelooft de waarheid van God; de hoop van de mensen, die de Geest van God in hem gewerkt heeft, grijpt de dingen aan, die geopenbaard zijn, en aldus groeit het hemelse zaad in de ziel. Het leven komt niet van u, die het woord predikt, maar het is door de Heilige Geest gelegd in het woord, dat gij predikt. Het leven is niet in uw hand, maar in de mens zelf, die door de Geest van God er toe geleid wordt de waarheid aan te grijpen. De zaligheid is niet door het persoonlijk gezag van de prediker, maar door de persoonlijke overtuiging, het persoonlijk geloof en de persoonlijke liefde van de hoorder. Aan u, de zaaier, wordt door de gelijkenis geleerd, dat het geestelijk leven en de wasdom van God zijn. En door het zaad en de grond komen, veel meer dan door u. Voor zoveel het de waarheid betreft, is haar innerlijke kracht dezelfde, wie haar ook predikt. Het is niet, omdat deze of die godgeleerde, die door God werd gezegend, het Evangelie verkondigt, dat het in het hart van de mensen leeft. O neen! Het is vanwege de waarheid zelf, en vanwege de harten zelf, die door de verborgen werking van Gods gezegende Geest de waarheid ontvangen. Zo veel weten wij. En is dit voor alle praktische doeleinden niet genoeg?

Evenwel, *er is iets, dat wij niet kunnen weten*, een verborgenheid, waar wij niet in kunnen komen. Ik herhaal wat ik reeds heb opgemerkt: gij kunt in het hart van de mensen niet lezen, niet zien hoe de waarheid tot hem doordringt, noch hoe het hart de waarheid aangrijpt. Velen hebben zó lang op hun eigen gewaarwordingen gezien, dat zij verblind werden door vertwijfeling. En anderen hebben de gewaarwordingen van jonge mensen bespied en hebben hen door hun streng toezicht meer kwaad dan goed gedaan. In Gods werk is meer plaats voor geloof dan voor aanschouwen. Het hemelse zaad groeit in het verborgen. Gij moet het begraven van voor uw ogen, of er zal geen oogst wezen. Maar al zou gij het zaad boven de grond houden, als het uitspruit, kunt gij toch niet ontdekken *hoe* het groeit, al zou gij het zwellen en uitbotten ook door een microscoop gadeslaan, zou gij toch de innerlijke levenskracht niet zien, die het zaad beweegt. Onder de sluier, die de verborgen werking van God in de geheimenissen van het natuurlijk leven en groeien bedekt, kunt gij niet gluren. En zo moet ook het goddelijk leven in de mens voor altijd voor alle sterfelijke ogen verborgen blijven. De vrucht er van zult gij in staat zijn te zien, en iets van de wijze van ontwikkeling er van zult gij kunnen weten, maar de wezenlijke, de eigenlijke wijze van werking, de verborgen, de meer inwendige geheimenis van de nieuwe geboorte zal u niet gegeven worden te bemerken. Gij weet de weg van de Geest niet. (Pred.11:5) Zijn werk geschiedt in het verborgene, en gij weet niet, van waar Hij komt, of waar Hij heen gaat. "Verklaar mij de nieuwe geboorte," zegt iemand. "Wees zelf wedergeboren," is mijn antwoord, "en gij zult weten wat het is." Er zijn verborgenheden, waar wij niet in kunnen komen, want haar licht is te hel voor sterfelijke ogen. Gij kunt niet alwetend

worden, o mens, want gij zijt een schepsel, en niet de Schepper. Voor u zal er altijd een gebied overblijven, dat niet slechts onbekend is, maar ook niet gekend kan worden. Tot zo ver zal uw kennis gaan, maar ook niet verder; en gij kunt God danken, dat dit zo is, want aldus laat hij plaats overblijven voor het geloof en geeft Hij ons reden tot gebed. Roep sterk tot de grote Werker, vraag Hem te doen, wat gij niet kunt volbrengen, zodat gij het heil, de verlossing ziende van de mens, Hem voor eeuwig de eer er van zult geven.

III.

Ten derde. Onze tekst zegt ons, WAT WIJ, ZO WIJ ARBEIDEN VOOR GOD, KUNNEN VERWACHTEN, EN WAT WIJ NIET KUNNEN VERWACHTEN.

Volgens deze gelijkenis kunnen wij verwachten vruchten te zien. De landman strooit zijn zaad in de aarde, en het zaad ontkiemt en groeit, en zo kan hij een oogst verwachten. Ik wenste wel een woord te kunnen spreken, om bij christenarbeiders verwachting op te wekken; want ik vrees, dat velen arbeiden zonder geloof. Indien gij een hof hebt, of een akker, en gij zaait er zaad in, dan zoude gij zeer verbaasd en teleurgesteld zijn, zo het niet opkomt; maar vele christenen schijnen volkomen tevreden te zijn om maar altijd voort te werken, zonder ooit vrucht te verwachten. Dit is een erbarmelijk soort van werken - het is alsof men jaar in jaar uit ledige emmers optrekt uit een waterput. Voorwaar! Indien ik een trouw dienstknecht ben van mijn grote Meester, dan moet ik òf vrucht zien op mijn arbeid, òf diepe smart hebben, omdat ik haar niet zie. Wij moeten vrucht verwachten op onze arbeid; indien wij meer hadden verwacht, wij zouden meer gezien hebben, maar het niet verwachten is een grote oorzaak van het niet slagen van Gods arbeiders.

Wat wij echter niet mogen verwachten, dat is al het zaad, dat wij zaaien, terstond te zien uitspruiten. Geloofd zij God! Soms gebeurt het, dat wij het woord hebben te spreken en er zullen terstond mensen zijn, die zich bekeren. In zulke gevallen volgt de maaier de zaaier als op de voet, doch het is niet altijd zo. Er zijn zaaiers, die jaren lang met grote ijver in deze of die akker gezaaid hebben, maar het scheen te vergeefs, totdat eindelijk de oogst daar was, een oogst, die, menselijker wijze gesproken, nooit ingezameld zou zijn, indien zij niet volhard hadden tot het einde toe. Deze wereld zal, naar ik geloof, tot Christus bekeerd worden; maar niet heden, en niet morgen, ja wellicht niet in vele eeuwen; maar het zaaien, de eeuwen door, is niet verloren. Het werkt voort, totdat het grote einddoel bereikt is. Een oogst van paddestoelen kan wel spoedig worden voortgebracht, maar een woud van eiken zal de planter niet belonen, voordat vele elkaar opvolgende geslachten van zijn kinderen tot stof zijn vergaan. Aan ons is het te zaaien en te hopen op een spoedig oogsten; maar wij behoren ons tevens te herinneren, dat "de landman de kostelijke vrucht van het land verwacht, lankmoedig zijnde over dezelve, totdat het de vroege en spade regen zal hebben ontvangen," en dat ook wij dit moeten doen. Wij moeten vrucht verwachten, maar wij mogen niet ontmoedigd zijn, zo wij ze heden of morgen nog niet zien.

Wij moeten verwachten het goede zaad te zien groeien, maar niet altijd op onze manier. Wij zijn bijna allen als kinderen, want er zijn nog niet vele vaders. En evenals kinderen zijn wij licht geneigd ongeduldig te worden. Uw zoontje heeft gisteren mostaard en waterkers in zijn tuintje gezaaid. Heden zal hij reeds gaan zien, of het nog niet opkomt. Er is niet veel waarschijnlijkheid, dat zijn mostaard en waterkers iets geven zullen, want hij laat ze niet lang genoeg met rust om te kunnen groeien. Zo is het ook met haastige arbeiders; zij moeten terstond het resultaat zien van de Evangelieprediking, want anders houden zij er mee op, en wantrouwen het gezegend Woord. Sommige predikers zijn zó gehaast, dat zij, ofschoon de mensen het Woord in zich ontvangen hebben en er over nadenken, hen geen tijd gunnen om te denken, geen ruimte om de kosten te berekenen,

en geen gelegenheid om hun weg te overdenken en zich met een vast voornemen van het hart tot de Heere te wenden. Alle andere zaden hebben tijd nodig om te groeien; maar het zaad van het Woord moet als bij toverslag voor de ogen van de sprekers opkomen, of hij denkt, dat niets geschied is. Die broeders zijn zó gretig om terstond halmen en aren voort te brengen, dat zij hun zaad roosteren op het vuur van de dweepzucht, zodat het niet in het leven kan blijven. Zij laten de mensen denken, dat zij bekeerd zijn, en aldus verhinderen zij hen om tot de zaligmakende kennis der waarheid te komen. Ik ben er ten diepste van overtuigd, dat sommige mensen verhinderd zijn om tot verlossing te komen, wijl hun gezegd wordt, dat zij reeds verlost zijn, en opgeblazen worden door het denkbeeld van volmaaktheid en zondeloosheid, terwijl zij nog niet eens verbroken van hart zijn. Indien aan deze mensen geleerd was naar iets meer diepte uit te zien, zij zouden zich wellicht niet tevreden hebben gesteld niet het zaad in een steenachtige grond te ontvangen; terwijl zij zich thans vergenoegen met hetgeen voortkomt uit zaad, dat op onverbroken rotsen gezaaid is. Zij tonen een zeer snelle ontwikkeling, en een even snelle kwijning en verval. Laat ons gelovig verwachten het zaad te zien groeien; maar laat ons daarbij verwachten de voortgang te zien naar de wijze van de predikers, -ten eerste, ten tweede, ten derde: eerst het kruid, daarna de aar, vervolgens het volle koren in de aar.

Gij zijt haastig, mijn broeder, maar het zou veel beter zijn, het geduld te betonen van beginsel, dan de hitte van hartstochtelijkheid. Laten alle mensen haast hebben om behouden te worden, maar laten zij, die de waarheid prediken, er zich mee vergenoegen de mensen overtuigd te zien van zonde, verlost van het betrouwen op zich zelf, verlicht omtrent de genade Gods, om aldus met vaste tred op weg te zijn naar het geloof. Sommigen van de beste christenen weten het juiste ogenblik niet te noemen, toen zij bekeerd werden. Het was een tragsgewijze werking: van het groene kruid tot de rijpe aar, en zij kunnen niet met juistheid en nauwkeurigheid zeggen, wanneer de werkelijke vrucht van het geloof in hen gevormd was. Sommigen van hen, die het diepst denken, komen niet plotseling, niet met een ruk, als het ware, tot het inzicht van de godsdienst, zij komen langzaam en tragsgewijze tot het licht, even als ook de middaghoogte van de zon langzaam en tragsgewijze bereikt wordt. Bij velen is er in den beginne niets dan een grasscheutje; gij weet niet, of het al of niet enkel gras, en niets dan gras is. Wat zij gevoelen, lijkt zeer veel op een natuurlijke gewaarwording, veroorzaakt door vrees voor de hel, en dit zou wel eens op niets kunnen uitlopen. Daarna komt een klein beetje geloof, dat wel op de korenaar van het geloof lijkt, maar toch wel eens niets dan een denkbeeld, een begrip kan wezen. Er is voor zulke mensen tijd nodig, eer zij het volle koren in de aar tonen van een welverzekerd geloof in Jezus. De groei is dikwijls, zo niet altijd, langzaam en tragsgewijze; en zullen wij verandering wensen te brengen in Gods wijze van werken? Wij kunnen verwachten, dat het zaad zal groeien, maar elke grond is niet even welig. En wij moeten van God niet eisen, dat Hij altijd en bij iedereen met dezelfde mate van spoed zal werken.

Wij kunnen ook verwachten, dat het zaad rijp zal worden. Ons werk zal door Gods genade tot waar geloof leiden in hen, in wie Hij door zijn woord en Geest een werk begonnen heeft, maar wij moeten niet verwachten, het terstond tot volkomenheid te zien komen. Hoe vele vergissingen heeft men te dezen opzichte niet begaan! Hier is een jeugdig persoon, die diepe indrukken ontvangen heeft. En nu komt een broeder en legt die jonge mens allerlei diepzinnige vragen voor. Hij schudt zijn wijs hoofd, en frons zijn wenkbrauwen. Hij gaat op het korenveld om te zien, hoe het met de oogst staat, en schoon het nog vroeg is in het jaar, klaagt hij, dat hij nog geen korenaren ziet, ja, dat hij nog niets dan gras kan ontdekken. "Ik kan nergens een spoor van koren gewaar worden," zegt hij. Neen, broeder, natuurlijk kunt gij dat niet; want gij zijt niet tevreden

met het kruid als blijk van leven, gij staat er op alles terstond rijp te zien. Indien gij had uitgezien naar het kruid, gij zou het ontdekt hebben. En het zou u hebben aangemoedigd. Ik voor mij ben al zeer blij, als ik in iemand een flauwe begeerte mag bespeuren, een zwak verlangen, een zekere mate van onrust en van afkeer van zonde, of van behoefte aan genade. Zal het ook niet verstandig zijn in u, als gij de dingen laat beginnen van het begin, en er mee tevreden te zijn, als dit begin klein is? Ontdek het kruidje van de begeerte, en zie dan uit naar meer. Weldra zult gij iets gewaar worden, dat meer is dan begeerte, want er zal overtuiging zijn van zonde en een vast besluit om in Gods kracht er tegen te strijden. En daarna zult gij een zwak geloof bemerken, klein als een mosterdzaadje, maar dat bestemd is te groeien. Veracht niet de dag van de kleine dingen. Ga het pasgeboren kleine kind geen examen afnemen over de verschillende schakeringen in de Calvinistische geloofsleer, ten einde te zien of het, naar uw idee van gezondheid, gezond is. Tien tegen één, dat het er nog heel ver van af is van gezond te zijn. En dan zult gij zulk een klein kind in het geloof slechts kwellen met uw moeilijke vragen. Spreek tot hem van het feit, dat hij een zondaar is, en dat Christus de Zaligmaker is, dan zult gij hem op die wijze bevochtigen, zodat zijn genade tot het volle koren in de aar zal groeien. Het kan wezen dat er in, of aan hem nog niet veel te bespeuren is, dat op koren gelijk, maar weldra zult gij zeggen: "Tarwe, o gewis, indien ik weet, wat tarwe is, dan is dit tarwe. Deze mens is zeer stellig een echte kenner van korenaren. En met blijdschap zal ik hem bij de schoven van mijn Meester plaatsen." Indien gij het kruid vertreedt, waar zullen de aren dan vandaan komen? Indien gij de groene aren afsnijdt, waar zullen de rijpe dan wezen? Verwacht genade in uw bekeerlingen, maar verwacht niet nu reeds heerlijkheid in hen te ontdekken. Het is genoeg, zo gij de hemel ziet begonnen. Denk niet, dat gij hem hier beneden volmaakt in hen zien zult.

Verwacht dan, broeders, de oogst te zien, maar verwacht niet, dat elk zaadje opkomen zal. "Dat is een ontmoedigend woord," zegt iemand. "Het kan zijn, maar het is een waar woord. Er is een oud werelds spreekwoord, hetwelk zegt: "Zalig zij, die niets verwachten, want zij zullen nooit teleurgesteld worden." Ik houd niet van dat spreekwoord, maar ik vind er toch een zekere mate van waarheid in: "Zalig zij, die niet verwachten wat onredelijk is, want zij zullen het niet verkrijgen." Indien gij, jonge lieden, die begint te arbeiden voor God, verwacht, dat elk woord, dat gij spreekt, nuttig en gezegend zal zijn voor hen, die het horen, dan zal dat niet gebeuren, en zo zult gij ontmoedigd worden. Daarom zou ik uw verwachting zo hoog willen spannen als de waarheid het toelaat, maar niet hoger. Ik zou u tot de hoogste sport van de ladder willen laten klimmen, maar zo ik u aanmoedig om nog hoger te gaan, dan zult gij zeer spoedig, terwijl gij nog denkt te klimmen, aan de andere zijde naar beneden tuimelen. Ik houd er nooit van iemand iets te zien verwachten, dat hij niet zal verkrijgen. Nu weet ik, dat een deel van ons zaad onder de doornen zal vallen, en een ander deel op steenachtige plaatsen, en als dit gebeurt, dan wanhoop ik daarom niet. Als ik het Evangelie predik, dan verwacht ik niet, dat ieder, die het hoort, het ook zal ontvangen, want ik weet, dat het voor sommigen een reuk des levens ten leven, en voor anderen een reuk des doods ten dode zal wezen. Ik zal het net optrekken, en dat wel met alle macht; maar ik weet, dat als het op de oever komt, er allerlei vreemde dingen in zullen wezen, die geen vissen zijn, en die weggeworpen zullen moeten worden. En ik ben blij, dat er ook een bemoedigend aantal goede vissen in zullen zijn. Het resultaat van ons dienstwerk in deze dagen zal van gemengde aard zijn, gelijk als toen Paulus predikte: sommigen geloofden, en anderen geloofden niet. Daarop moeten wij voorbereid zijn. En toch vermaan ik u zeer grote verwachtingen te koesteren, want zo God met u is, kunt gij

zestig of honderdvoudige vrucht hebben van het zaad. En dat zal u overvloedig belonen, al zullen dan de kraaien en de wormen hun deel van het graan opeten.

IV.

Ons laatste punt is: HOE VEEL SLAAP DE ARBEIDERS MOGEN HEBBEN EN HOEVEEL ZIJ NIET MOGEN HEBBEN; want er is van deze zaaier gezegd, dat hij sliep, en opstond nacht en dag, en het zaad uitsproot, en lang werd, en hij zelf niet wist hoe. Men zegt, dat het bedrijf van een landman winstgevend is, wijl het immer doorgaat, ook terwijl hij te bed is en slaapt. En gewis, ook ons bedrijf is kostelijk, als wij onze Meester dienen door goed zaad te zaaien, want ook dat groeit, terwijl wij slapen. Maar hoe mag een goed arbeider voor Christus wettig gaan slapen? Ik antwoord, ten eerste, dat hij de slaap van de gerustheid mag slapen, die geboren wordt uit vertrouwen. Gij vreest, dat het koninkrijk van Christus niet zal komen? Wie heeft u gevraagd bevreesd te zijn, dat de ark des Heeren zal vallen? Bevreesd, dat de raadsbesluiten van de oneindige Jehovah niet uitgevoerd zullen worden? Schande over u! Uw bezorgdheid onteert God. Gij beledigt Hem door uw vreze, dat Hij zal falen. Zal de Almacht verslagen worden? Gij deed beter te slapen dan te waken, zo gij de rol van Uzah wilt spelen. Hebt geduld. Gods wil zal geschieden. En zijn koninkrijk zal komen. En zijn uitverkorenen zullen behouden worden. En om de arbeid van zijn ziel zal Christus het zien. Slaapt de zoete slaap, die God geeft aan zijn beminden, de slaap van het volkomen vertrouwen, gelijk Jezus die genoot in het achterdeel van het schip, toen het door de storm heen en weer werd geslingerd. De zaak Gods is nog nooit in gevaar geweest. En zal het ook nimmer wezen. Het gezaaide zaad is door de Almacht tegen schade of ramp verzekerd, en moet zijn oogst opleveren. Bezit uw ziel in uw lijdzaamheid, en wacht tot de oogst daar is, want door Jezus hand zal het welbehagen des Heeren gelukkig voortgaan.

Geniet ook de slaap, die tot het zalig ontwaken leidt van een blijde verwachting. Staat des morgens op met de bewustheid, dat de Heere alles bestuurt tot de vervulling van zijn eigen doeleinden. Ziet daar naar uit. Indien gij niet slaapt, dan zult gij des morgens gewis ook niet verkwikt opstaan en bereid zijn voor meer werk. Indien het mogelijk voor u was de gehele nacht op te blijven en het brood van de bezorgdheid te eten, dan zou gij ongeschikt zijn voor de dienst die de Meester u voor de morgenstond aanwijst. Zo neemt dan rust, en werkt met kalme waardigheid, want in de hand van de Heere is de zaak volkomen veilig.

Neemt rust, omdat gij wel bewust het werk in de hand van de Heere hebt overgegeven. Neemt, na het Woord gesproken te hebben, de toevlucht tot God in het gebed. En beveelt het in Gods handen. En tobt er dan niet over. Nergens kan het beter bewaard zijn; laat het daar.

Doch de slaap van het niet waakzaam zijn mag u niet slapen. De landman zaait zijn zaad; maar na het gezaaid te hebben, vergeet hij het niet. Hij moet de heiningen in orde brengen, ten einde het vee buiten te houden. Hij moet wellicht ook vogels verjagen, onkruid wieden, of overstromingen zien te voorkomen. Hij zit niet neer om de groei gade te slaan, hij heeft vrij wat anders te doen. Nooit zal hij de slaap van de onverschilligheid, of van de werkeloosheid slapen, want ieder jaargetijde eist werkzaamheid van hem. Hij heeft de ene akker bezaaid, maar nu moet hij nog een andere akker bezaaien. Hij heeft gezaaid, maar hij moet ook maaien; en als het maaien afgelopen is, dan heeft hij weer wat anders te doen. Nooit heeft hij afgedaan; want het een of ander deel van de akker zal hem nodig hebben. Zijn slaap is slechts een tussenspel, dat hem kracht geeft, om zijn arbeid voort te zetten. Bedenkt, dat de gelijkenis ons leert, dat wij ons in het domein van God niet hebben in te dringen, maar dat wij met betrekking tot de verborgen werking van de waarheid in het hart der

mensen, rust moeten nemen, onze weg moeten gaan, en, overeenkomstig de wil van God, onze tijd en ons geslacht moeten dienen.

Ik wens, waarde broeders en zusters, dat gij heden morgen nog tot dit punt komen zult. "Heere, dit is uw eigen werk. Heere, gij kunt uw eigen werk doen. Heere, doe uw eigen werk - wij bidden en smeken U, doe het. Heere, help ons *ons* werk te doen, beide aan het begin en aan het einde, vertrouwende, dat Gij het in het midden niet zult verlaten maar dat Gij uw werk zult doen. Help ons geloof te oefenen in U, en onze arbeid te verrichten in het vertrouwen, dat Gij met ons zijt, en dat wij uw medewerkers zijn." Staat op, mijn broeders, verheft u, beklimt nog heden de Karmel, en bidt God, dat Hij door zijn Geest een hemelse regen doe neerdalen. Verhef u, Elia, roept tot God, totdat gij er zeker van zijt, dat de wolk, schoon zij in den beginne niet groter is dan eens mans hand, de ganse aarde zal bedekken en het land zal bevochtigen met regen. Sta op en bid, dat God alle twijfelingen weg zal vagen, alle twijfelingen die heden, evenals sprinkhanen, de kerk verslinden, en alle liefde tot de zonde, en alle verwerping van Christus; dat God nog heden, ja te dezer ure, zich door de zwakke hand van de zaaier, terwijl hij het zaad zaait, mocht verheerlijken. Bidt, waarde vrienden, bidt heden namiddag, en heden avond, dat het Woord des Heeren goddelijk mocht overwinnen. Ik stel mij ter zijde, ik treed terug, opdat God mocht werken. En dan treed ik voorwaarts, opdat God mocht werken door mij. En Hem zij de lof tot in eeuwigheid. Amen.

Blinde leidlieden der blinden, of, de keuze van een gids (Luk. 6:39,40)

"En hij zei tot hen een gelijkenis: kan ook wel een blinde een blinde op de weg leiden? Zullen zij niet beiden in de gracht vallen? De discipel is niet boven zijn meester; maar een iegelijk volmaakt discipel zal zijn gelijk zijn meester." Lucas 6 : 39, 40.

Al is de mens ook naar de plaats van de wijsheid heengebracht, dan is het nog moeilijk hem er te houden. De waarheid ligt tussen twee uitersten, en de mens zal, evenals de slinger van een uurwerk, nu eens te veel naar deze zijde, en dan weer te veel naar de andere zijde overhellen. Hij blijft niet lang in één positie, maar wordt heen en weer geslingerd, nooit, behalve door Goddelijke genade, rust vindende in het middelpunt van de wijsheid. Er zijn met betrekking tot het pelgrimschap en het leerlingschap van het leven twee uitersten. Sommigen beweren, dat de mens hoegenaamd geen behoefte heeft aan een gids. Is hij niet een edel wezen begaafd met een groot en veelomvattend verstand? Kan hij niet redeneren en oordelen, begrijpen en onderscheiden? Gewis! Hij kan zijn weg best vinden, zonder dat hij van buitenaf aanwijzingen ontvangt. Als leerling: waartoe heeft hij een leraar nodig? Hij kan zichzelf onderwijzen. Bezit hij geen wetenschap? Heeft hij niet reeds vele uitvindingen gedaan? Zulke zelfgenoegzame snoevers zullen zich dus niet verwaardigen aan de voeten van een meester te zitten, of het spoor te volgen van een gids. En bijgevolg worden zij dikwijls dwalend, zonderling, willekeurig en onredelijk in hun wijze van denken, ja zelfs in hun wijze van handelen. Zulke pelgrims zullen in de doolhof van het ongelooft en van de godloochening verdwalen; zulke leraars van zich zelf zullen hun eigen geest in dwaasheid en zelfbegoocheling doen verzinken. Dit plan is gevaarlijk, maar de tegenovergestelde pool is het niet minder. Verlos een mens van rationalisme, en hij zal dikwijls de prooi worden van bijgeloof, en zeggen: "Ik zie, dat ik een gids behoef, ik zal er de eerste de beste voor aannemen." Een gids vindende, aangesteld door het gezag van deze of van die, zal de mens, die ophoudt zijn eigen oordeel te gebruiken, zich terstond aan zijn leiding overgeven, en achten, dat te betwijfelen is zich schuldig te maken aan boos ongelooft. Zonder te vragen of de gids ziende is of blind, of de leraar een wel onderwezen en bevoegd onderwijzer is, geven de lichtgelovigen zich over aan priesters of aan leiders, en worden misleid. Het denken moe, vragen zij, dat anderen voor hen zullen denken, en daarbij laten zij de zaken blijven. Dat is de godsdienst van zeer velen, en zij vinden er veel vrede in, de vrede van sluimering en stompzinnigheid. Zij komen in een kerk, die aanspraak maakt op het eerwaardige van hoge oudheid, en dan geloven zij alles wat die kerk leert. Zij achten, dat zij niet langer het recht hebben van te oordelen, of van hun verstand te gebruiken. Zij hangen het geweten en het verstand in een slinger, alsof zij gebroken armen waren, die niet meer te gebruiken zijn, en laten zich als zieken en zwakken rondrijden in de wagen van de overlevering en van de dogma's. Zij durven geen vraag opwerpen; - dat zou alles bederven; - zij sluiten hun ogen, en laten andere mensen voor hen zien, ja zij sluiten hun ogen en laten zich leiden door blinden. Zij denken niet meer, en laten zich besturen door hen, die ook niet meer denken, en reeds voor zeer lang hun ogen gesloten, en hun mond geopend hebben, om alles in zich op te nemen wat een concilie of een paus er in gelieft te doen. Tussen deze twee uitersten ligt een smal pad van recht, en zalig is hij, die het vindt, namelijk het eerlijk en oprecht beoordelen wie de leider en leraar behoort te wezen, de ontdekking, dat een Leider verordineerd is in de Persoon van de Heere Jezus, en een Leraar in de Persoon van de Heilige Geest. En daarna een volkomen, gewillige en gelovige onderwerping aan deze onfeilbare leiding. Zalig hij, die noch in de hoogmoed van zijn verstand besluit zijn eigen gids te wezen, en aldus de gids wordt van een dwaas, noch in de slapheid en traagheid van het bijgeloof zich er aan onderwerpt geleid te worden door

zijn evenmens, hij zij priester, paus, of predikant, of wie ook; maar die, bevonden hebbende, dat God zijn Zoon in de wereld gezonden heeft, om de Overste Leidsman van onze zaligheid te zijn, die vele kinderen tot de heerlijkheid leiden zal, volgt, waar zijn Gebieder voorgaat. En deze zelfde Jezus verordineerd gezien hebbende om de Profeet van zijn volk te zijn, er zich in verlustigt neder te zitten aan zijn voeten en zijn woorden te ontvangen, terwijl zijn verstand, zijn genegenheid en zijn wil volkomen rust in Hem vinden. Met zijn ogen wijd open volgt Hij de Alziende. En zijn verstand verlicht zijnde, wordt hij een discipel van het Eeuwige Licht.

Als wij het hieromtrent eens zijn geworden, dat wij een gids nodig hebben, dan is het klaarblijkelijk van het allergrootste belang de aanspraken te onderzoeken van hen, die dit ambt willen vervullen. Sommigen nemen een gids, omdat, gelijk ik reeds heb opgemerkt, hij door het gezag van dezen of genen is aangewezen. Hij is wellicht de leraar van de gemeente, en dan wordt hij terstond en zonder nadenken als zodanig aangenomen. Het zou wel een grote dwaas moeten zijn, die bij het beklimmen van de Zwitserse bergen een persoon tot gids neemt, op het blote zeggen van die persoon, dat hij een gids is, en de gewone getuigschriften vertoont, terwijl hij, hem aanziende, ontdekt dat de man stekeblind is. Zou gij dan zeggen, dat het er niet toe doet, daar hij toch door het openbaar gezag als gids is aangesteld? Zou gij de Mont Blanc met hem bestijgen? Zo ja, hij zou u spoedig in een afgrond voeren, waar dan ook het einde van uw dwaasheid zou zijn. Toch zijn er een menigte van mensen, die een godsdienst aannemen volgens het voorschrift van een ander, daar zij vertrouwen, dat hetgeen beschermd wordt door de groten en machtigen van de aarde, ingesteld en begiftigd is door geheel het volk, natuurlijk het ware moet wezen. Of de gids zien kan of niet zien kan, schijnt een kleinigheid, een beuzeling te zijn, maar wel moet hij een behoorlijke aanstelling hebben. Als dat uitgemaakt is, dan zal de onnadenkende menigte naar niets meer vragen. Ik voor mij, zie mijn gids gaarne in de ogen. Ik wil gaarne weten, of hij het land al doorgetrokken is, en of hij kennis en ervaring heeft van de weg, en zo hij mij hieromtrent geen zekerheid kan geven, dan zie ik uit naar iemand anders, naar iemand, die een en al oog is, en alle ervaring heeft opgedaan, namelijk de Heere Jezus. Zijn gezag kan ik niet in twijfel trekken; wat Hij mij leert, geloof ik waar en recht te zijn. Ik verheug er mij in een ziend mens te wezen, die een ziende gids volgt. En ik tracht een verstandig leerling te zijn, die door een wijs en sympathetisch leraar onderwezen wordt.

Er is hieromtrent veel wijsheid in onze tekst; want in de eerste plaats maakt hij ons alom bekend met een groot, algemeen beginsel, als een waarschuwing, namelijk, dat een discipel niet boven zijn meester is, maar gelijk zijn meester wordt. In de tweede plaats geeft hij van dit grote, algemene beginsel een bijzondere toepassing op Christus, nl. dat wij, volmaakt wordend, Hem gelijk worden, evenals andere discipelen, die gelijk hun meesters worden. Daarna zal ik de tekst trachten te gebruiken tot bemoediging van hen, die Christus begeren tot hun Meester, door te zeggen: dat wij het feit, vermeld in de tekst, praktisch op de proef mogen stellen.

I.

Laat ons dan HET GROTE ALGEMENE BEGINSEL gebruiken als een waarschuwing.

Er zijn verschillende waarheden opgesloten in de tekst, die allen tot verklaring kunnen dienen van het grootste punt. Het is blijkbaar, dat de discipel over het algemeen aangetrokken wordt tot de meester, die de meeste overeenkomst met hem heeft; - de blinde wordt geleid door de blinde. "Soort zoekt soort," van daar dat mensen van enerlei zin en richting zich met elkaar verbinden. Maar er is bovendien nog een natuurlijke neiging in ons om ons eigen beeld te bewonderen, en ons gewillig te onderwerpen aan iemand, die boven ons staat, onze meerdere is, maar toch ook van ons type. Een leraar, die onze vooroordelen niet kwetst, maar sympathie betoont met onze smaak, met hem

voelen wij ons terstond op ons gemak. De priester is gelijk aan de gemeente, omdat het aan de gemeente behaagt hem aldus te hebben. Wat van afgoden waar is, is ook waar van leraars: "Die hen maken, zijn hun gelijk." Indien de blinde slechts zien kon, dan zou hij geen blinde tot gids nemen; maar daar hij niet zien kan, ontmoet hij iemand, die spreekt, gelijk de blinden spreken, die over de dingen oordeelt gelijk zij in het duister zijn, en niet weet, wat ziende mensen weten, en daarom de blinde nooit aan zijn gebrek herinneren. En terstond zegt deze nu: "Dat is mijn ideaal van een man; hij is juist de gids, die ik nodig heb, aan hem zal ik mij toevertrouwen." En zo neemt dan de blinde de blinde tot gids. En dat is de reden, waarom de dwaling zo populair is. Geen dwaling zou kunnen blijven bestaan, indien zij niet overeen kwam met de een of andere boze neiging in de menselijke natuur, niet de een of andere dwaling vleide in de mens, waarmee zij overeenstemt. Afgoderij is een heersende zonde, omdat de mens vervreemd is van God, die een Geest is, en in zijn dwaasheid een god eist, die hij met zijn zinnen kan waarnemen. Als gij hoort, dat er gehele menigten naar het Pausdom overlopen, moet gij u hierover niet verwonderen. Het Pausdom is de godsdienst van de verdorven menselijke natuur, waaraan de duivel een gestalte heeft gegeven; en daarom is het niet te verwonderen, dat de natiën er door bekoord worden, want wat zij liefhebben en wat de God van deze wereld aangenaam maakt voor hun zinnen, zal hun welkom wezen. Het Pausdom en ook nog andere vormen van godsdienst, waarbij men aan de uiterlijke plechtigheden blijft hangen, zijn zachte bedden voor luie leden, en even gewis als een luiaard zich neerlegt, even gewis zal een bijgelovige deze stelsels volgen. Gij kunt in den beginne niet begrijpen, hoe de blinde, die zich als gids opwerpt, nog zo velen kan vinden, die hem willen volgen, en dat zou hij ook niet, indien er niet zo vele andere blinden waren, die van zijn blindheid niets weten, en hem tot hun gids aannemen. Hoed u er voor zelf zo blind te zijn van hun voorbeeld te volgen. Jongeling, zie wel toe, wie het is, die gij tot gids kiest. Uw natuurlijke neiging zal er u toe leiden om de verkeerde te kiezen, wijl uw neigingen zelf verkeerd zijn. Bid, dat gij de levensreis op de rechte wijze mocht beginnen, dat gij, door de genade, die in uw hart is uitgestort, de Christus Gods kiest, die "de weg, de waarheid en het leven" is. O Heere, laat toch niemand hier zo blind zijn, om blinde godloochening, blinde twijfelzucht of blind bijgeloof tot gids te kiezen; maar neem Gij de blinden bij de hand, en leidt hen langs een weg, die zij niet weten, en langs paden, die zij niet kennen. Doe hun dit, O Heere, en verlaat hen niet. Zijn onderwijzer gekozen hebbende, zal de leerling langzamerhand al meer en meer zijn meester gelijk worden, of wel, zijn gids aangenomen hebbende, zal de neiging om al meer en meer in zijn voetstappen te wandelen, en zijn regels stipter op te volgen, met iedere dag sterker worden. Wij moeten er ons allen van bewust zijn, dat wij hen, die wij bewonderen, ook navolgen. Liefde oefent een vreemde invloed uit over onze natuur om haar te kneden in de vorm van de geliefde. Een waar discipel is als leem, en zijn Meester vormt hem naar zijn beeld. Wij mogen er ons wellicht nauwelijks van bewust zijn; maar wij zullen zeer stellig gevormd worden naar het beeld van hen, wiens invloed wij willen ondergaan. Wie dan ook uw Meester mocht wezen, mijn vriend, gij zult veranderd worden naar zijn beeld. Indien gij verkiest geleid te worden door hem, die zich aan werelds genot en vermaak wijdt, dan zult gij hoe langer hoe beuzelachtiger worden. Indien gij de slaaf van de gierigheid bewondert, dan zult gij gierig worden. Indien gij de invloed gevoelt van hem, die zich aan ondeugd overgeeft, dan zult gij slecht worden. Indien iemand, die het Woord Gods veracht, uw held wordt, dan zult ook gij het eerlang verachten. Terwijl gij hem vol bewondering aanstaart, heeft er een soort van fotografische werking plaats, en zult gij, evenals het fotopapier, zijn beeld ontvangen. Ik bid u, zie dan wel toe, wie uw gids wordt.

En let wel: de leerling gaat niet verder dan de leermeester, en zo zal de man, die er zich aan onderwerpt geleid te worden, ook zijn gids niet voorbij streven. Zulk een geval komt zeer zelden voor, ja ik mag wel zeggen, dat het nooit voorkomt, want wanneer hij, die geleid wordt, verder gaat dan zijn leider, dan wordt hij in waarheid niet langer geleid; maar ook dit heeft zeer zelden plaats. Indien de mensen hun leiders voorbij streven, dan doen zij dat gewoonlijk in een verkeerde richting. Zelden zullen zij hun deugden overdrijven, zij zullen ze zeer dikwijls vermijden; maar wèl zullen zij hun eigenaardigheden, hun dwaasheden, hun gebreken en hun zwakheden in nog veel sterkere mate vertonen. Men zegt, dat de hovelingen van Richard III langzamerhand allen gebocheld werden, omdat de koning hoge schouders had. En wij hebben - niet in de vorige eeuw, maar in deze tegenwoordige eeuw - geheel een volk zó verdwaasd gezien, dat bijna alle vrouwen mank gingen, omdat een algemeen beminde vorstin gedurende enige tijd door lamheid gekweld was. Dat is zo der mensen wijze van doen. Als door instinkt volgen zij elkaar na. En dit is de enige verontschuldiging, die ik weet bij te brengen tegen Darwins theorie, die ons van een aap doet afstammen. De gave van de navolging is goed in ons ontwikkeld, maar als zij aan zich zelf overgelaten wordt, dan werkt zij met een overhelling naar de verkeerde zijde, en dan openbaart zich de navolging het sterkst in de richting van mismaaktheid en gebrekkigheid. In muziek en schilderkunst, in poëzie en letterkunde zullen de beoefenaars, die tot een school behoren, zelden hun meester overtreffen. En zo dit wel het geval is, dan verlaten zij hem; maar over het algemeen zullen zij de eigenaardigheden en zwakheden van de meesters blijven vertonen. Dit is nog meer waar in de kunst van leven. Jonge lieden, als gij een meester moet kiezen voor uw geloof, o ik smeed u, draagt zorg, dat gij geen ander dan de beste kiest; want gij zult de meester, die gij volgt, niet overtreffen; veeleer zult gij bij hem achter blijven. Indien gij een leider kiest, zo kiest er een, die de weg kent; want zo hij zich vergist heeft, zult gij u nog tien maal meer vergissen. En naar alle waarschijnlijkheid zullen zijn vergissingen bij u nog veel sterker uitkomen dan bij hem.

Als iemand een verkeerde leidsman kiest voor zijn ziel, dan zal hij ondervinden, dat aan het einde van elke verkeerde leiding een "gracht" is. Iemand onderwijst een dwaling, die hij zegt aan de Schrift te hebben ontleend. En hij ondersteunt haar met teksten, die verwrongen of verkeerd aangehaald worden. Volgt gij nu die dwaling, en neemt gij hem, die haar leert, tot uw leidsman, dan kunt gij een tijd lang zeer ingenomen zijn met u zelf, wijl gij meer weet, dan de arme, eenvoudige lieden, die zich aan de oude goede weg houden; maar, gij kunt er zeker van zijn, dat er aan het einde van die dwaling een gracht is. Gij ziet haar nog niet; maar zij is er, en gij zult er voorzeker in vallen, zo gij uw leidsman blijft volgen. Zeer dikwijls loopt een dwaling uit op een zedelijke gracht, en daarin verzinken de mensen, terwijl zij nauwelijks weten waarom, totdat zij, na leerstellige dwaling in zich opgenomen te hebben, ook hun zedelijke beginselen vergiftigd zien. En zij zich als dronken lieden in het slijk van de zonde wentelen. Op een andere keer zal een dwaling van geringe betekenis uitlopen in de gracht van een volstrekt doemwaardige leer. De eerste vergissing was, vergelijkenderwijs, onbeduidend, maar daar zij de geest als op een hellend vlak plaatst, ging de mens schier als van zelf naar de diepte, en vond hij zich, eer hij het recht wist, overgegeven aan een kracht der dwaling om de leugen te geloven. Wat de blinde en zijn leidsman ook mogen missen, zeer stellig zullen zij de gracht vinden, zij hebben geen ogen nodig om daarin een ruime ingang te hebben. In de gracht te vallen is, helaas, zeer gemakkelijk, maar hoe zullen zij er uit komen? Als er nieuwe leerstellingen gepredikt worden, dan zou ik inzonderheid hen, die belijden christenen te zijn, ernstig willen smeken om wèl toe te zien. Ik bid u, denkt aan de gracht. Een kleine wending van de wissel zal de spoorrein naar het verre Oosten of het verre Westen doen gaan; de eerste wending is uiterst klein

en gering, maar de punten van aankomst zijn zeer ver van elkaar verwijderd. Er zijn nieuwe dwalingen ontstaan, die uw vaders niet gekend hebben, en waarmee sommigen zeer ijverig in de weer zijn; maar ik heb opgemerkt, dat de mensen, als zij die dwalingen hebben aangenomen, ophouden nuttig te wezen. Ik heb leraren gezien, die zich slechts een beetje aan speculatieve theorieën hebben gewaagd, en langzamerhand gleden zij af, van het latitudinarisme 1) naar het Socinianisme of de godloochening. In deze grachten vallen duizenden. Anderen worden in een even afgrijselijke poel gestort, namelijk in die van alle leerstellingen aan te nemen in theorie, maar geen van allen in praktijk te brengen. Heden ten dage geloven de mensen in waarheden, waar het leven en de betekenis van weggenomen zijn. Er zijn leden en leraren van Evangelische kerken, die niet in de Evangelische leerstellingen geloven, of zo zij ze al geloven, hechten zij er slechts zeer weinig betekenis aan. Hun preken zijn opstellen over de filosofie met een Evangelisch tintje er over heen. Het vierendeel van een grein van het Evangelie doen zij in een Atlantische zee van veel gepraat. En zo worden de arme zielen overstromd met woorden, waarin niet de minste nuttigheid is. God beware ons er voor om ooit het oude Evangelie te verlaten, of de geest er van kwijt te raken, en de degelijke vertroosting, die het met zich brengt; maar zo wij ons aan een verkeerde leiding overgeven, dan zullen wij spoedig genoeg in de gracht van een levenloze belijdenis en filosofische dromerij terechtkomen. Dit alles moest ons beletten van enig mens, wie hij ook zijn moge, tot onze leidsman te kiezen; want zo wij op een bloot mens gaan betrouwen, al heeft hij het negen en negentig maal van de honderd bij het rechte eind, dan heeft hij toch ergens onrecht in. En onze neiging zal dan meer wezen om onder de invloed te komen van dat ene verkeerde punt, dan onder die van al zijn rechte punten. Geloof het vrij: in zaken aangaande de godsdienst is de aloude vervloeking overvloediglijk uitgekomen: "vervloekt is de man, die op een mens vertrouwt, en vlees tot zijn arm stelt." Eén is er, die gij onbepaald en onvoorwaardelijk kunt volgen, en die Ene alleen. Eén is er, die gij onvoorwaardelijk kunt vertrouwen, en die Ene alleen, - de mens Christus Jezus, de Zoon van God. Doch indien gij niet wenst in dwalingen van het hart of dwalingen van de praktijk geleid te worden, zo wacht u voor mensen, en volgt niemand dan Jezus, en geen andere voetstappen, dan die van de kudde, welke Hem volgt. Zelfs zal het het beste wezen, zo gij niet de schapen, maar alleen de Herder volgt. En dit te doen, zelfs als gij alleen wandelt. Mocht de Heilige Geest u geschonken worden om u in alle waarheid te leiden.

II.

DE BIJZONDERE TOEPASSING VAN DIE TEKST OP ONZE HEERE JEZUS CHRISTUS IS ONZE BEMOEDIGING. Indien wij de Heere Jezus Christus tot onze Gids hebben, dan kunnen wij hem gewis niet voorbij streven, maar wij zullen het voorrecht hebben aan Hem al meer en meer gelijk te worden. En overeenkomstig onze tekst, zullen wij volmaakt worden gelijk onze Gids volmaakt is.

Ten eerste: dit is wat wij konden verwachten. Gelijk wij reeds gezegd hebben: over het algemeen zien wij, dat de discipel zijn meester gelijk wordt, maar met zulk een Meester is dit nog meer zeker. Met zulk een Meester, van wie deze mijn lippen nooit met genoeg lof kunnen spreken, een Meester, wiens schoenriemen ik niet waardig ben te ontbinden, zal het wel kunnen geschieden, dat wij, gesmolten door de warmte van de liefde, uitgegoten worden in de vorm van de gehoorzaamheid. Hij is de Schepper; kan Hij zijn beeld niet in ons scheppen? Van zodanig Een, als Hij is, kunnen wij dit vertrouwend verwachten.

Want, merk op, dat het onderwijs zelf van zodanige aard is, dat het wel macht moet hebben over de harten, die er zich onder buigen. Zijn leer is alvermogende liefde; al zijn onderwijs is goddelijk, en toch zó geschikt gemaakt voor de menselijke bevassing, dat

het volkomen past bij de mens, die het juk van Christus op zich genomen, en besloten heeft van Hem te leren. Andere meesters leren ons verdraaide, twijfelachtige leringen. En als wij ze geleerd hebben, dan is het maar al te vaak het verstandigst om ze weer af te leren; maar het onderwijs van onze Heere is gewis, hemels, machtig. En wij gevoelen, dat het zó waar, zó edel, zó verheven is, dat het tot ons komt met gezag, en niet als het woord van een mens.

Indien ik alleen maar wist, wat Jezus leert, dan zou ik nog tot de gevolgtrekking komen, dat een leraar, die zulk een leer verkondigt, en zulke geboden geeft, invloed moet uitoefenen op zijn discipelen, maar zijn invloed is niet slechts gelegen in zijn leer, zij ligt bovenal in Hem zelf. Toen Hij hier beneden gesproken heeft, zei men: "Nooit heeft een mens alzo gesproken, gelijk deze mens." En de reden was, dat "nooit een mens alzo geleefd heeft, gelijk deze mens." Zijn woord was met macht; maar dit kon ook niet anders, want Hij zelf was het Woord. Indien gij Christus' geboden beschouwt als belichaamd in zijn leven, dan stralen zij van schoonheid en schitteren zij van macht. Van zulk een Leraar kunt gij dragen, wat gij van niemand anders had kunnen dragen, want zijn karakter geeft Hem recht tot spreken. Velen van zijn geboden zouden volkomen ongerijmd hebben geschienen, indien zij voor het eerst van de lippen van een feilbaar mens waren gevloeid, want die ze gehoord hadden zouden hebben uitgeroepen: "Geneesmeester, genees u zelf." Komende van Hem zijn zij natuurlijk, evenals goede vruchten van een goede boom; zij zijn de noodwendige uitstortingen van zulk een natuur en van zulk een leven. Wie kan anders dan overtuigd en overreed zijn, als de argumenten voor onze ogen leven? Wij zijn overweldigd door het majestueuze van de goedheid van de Verlosser, door de glans van zijn liefde, het oneindige van zijn offerande van zichzelf. Door zich zelf te openbaren dwingt Jezus ons geloof af, en door die zelfde openbaring doet Hij ons aan zich gelijkvormig worden. Was er ooit een leven als het zijne? Was er ooit zulk een dood? Was er ooit iemand, die zó gans en al begerlijk was? Was er ooit zulk een volmaaktheid? In zijn leven was Hij zo oprecht en openhartig en tegelijk ook zó zachtmoedig, zó kloekmoedig en tevens zó vriendelijk, zó onbuigzaam en toch ook zó teder, zó geheel doorzichtig van waarheid, maar met dat al voorzichtig en zich met onfeilbare wijsheid bewakende; opgewassen tegen ieder, hoe men Hem ook aanviel. En toch blijkt nooit op zijn hoede, maar verkerende onder hen als een kind, - het heilig kind Jezus. O, indien gij neerzit aan Jezus' voeten, dan zult gij niet slechts van Hem leren, en zijn onderwijs zal niet slechts macht over u hebben, maar gij zult Hem leren, want Hij zelf is zijn beste leerling. Nooit hebben ogen in de dierbare ogen van Jezus geblikt, die ogen, welke zijn "als die der druiven bij de waterstromen, met melk gewassen, staande als in kastjes der ringen," of zij werden zelf gereinigd en gezuiverd, zodat zij werden "als de vijvers te Hesbon, bij de poort van Bath-rabbim." Wie zou de Heere Jezus als een bundeltje mirre op zijn hart kunnen dragen en niet welriekend gemaakt worden door zijn tegenwoordigheid? Wie zou met Hem kunnen zijn, zonder Hem gelijk te worden?

Wij zijn er volkomen van overtuigd, dat Jezus' discipelen Hem gelijk zullen worden, omdat Hij hen een innige vurige liefde voor zich instort, een liefde, die zich openbaart in gloeiende geestdrift voor Hem. Neem een leermeester, die al de scholieren liefhebben en bewonderen, en zij zullen voorspoedig leren. Beziel hen met geestdrift voor hun meester, en geen les zal hun te moeilijk wezen. Dit heeft onze dierbare Heere, van wie mijn lippen niet kunnen spreken, zoals zij van Hem moesten spreken, gedaan. Wij bewonderen, wij beminnen, ja wij aanbidden Hem. Hij is onze God, ons Alles in allen, vandaar dat wij er naar smachten gevormd te worden naar zijn wil. Voor Hem leven? O ja, wij bevinden, dat dit onze blijdschap is, want de liefde van Christus dringt ons. Voor Hem sterven? O ja! In alle tijden hebben de heiligen met vreugde hun leven voor Hem

gegeven. Vol van ijver, aangevuurd door geestdrift, hebben zij verliezen geleden, en smaadheid verdragen om den wille van zijn naam. Indien de Meester zulk een geestdrift opwekt, dan zal Hij zijn discipelen voorzeker wel vormen naar zijn beeld.

En het beste van alles is, dat onze grote Meester een Geest met zich heeft, een machtige Geest, God zelf, de Heilige Geest. En als Hij onderwijst, dan onderwijst Hij niet slechts met woorden, maar met een kracht, die verder gaat dan tot het oor, en het hart zelf bereikt. Andere leraars zijn, tenzij zij Christus volgen, afhankelijk van de bekoring van de welsprekendheid, of van de kracht van het argument; maar onze Heere, ofschoon Hij het welsprekendst is van allen; want zijn lippen zijn druppende van vloeiende mirre; ofschoon vol van argumenten; want zijner is de wijsheid Gods, steunend op de kracht, die Hij in zich ontwaardde toen Hij zei: "De geest van de Heere HEERE is op mij, omdat de HEERE mij gezalfd heeft." De Geest Gods geeft licht in de ziel, en wellicht van zulk een helderheid, dat de dingen, die niet gezien worden, met de grootst mogelijke duidelijkheid te voorschijn treden. En de dingen, die wij hopen, in hun substantie en werkelijkheid worden aangegrepen. Met dat licht komt ook leven om te gevoelen, kracht om te verwezenlijken, en onderscheidingsvermogen, om te oordelen. En aldus wordt de ziel in alle waarheid geleid, en ontvangt de discipel de lessen van zijn Heere in haar leven en haar kracht. Wie anders kan deze Geest geven? Door welke andere leraar kan de Heilige Geest ons worden ingeblazen? Wie zou niet willen neerzitten aan de voeten van een Meester, die door het bezit van zulk een oneindige gave alle anderen zo ver overtreft? O, ik bid het van God, dat terwijl ik spreek, sommigen, hier tegenwoordig, er toegebracht worden om te zeggen: "Aan die grote Leraar wil ik mij toevertrouwen." Herinnert u, geliefden, dat, zo gij Hem verlangt als uw Meester, Hij evenzeer verlangt u tot discipel te hebben.

Ik meen thans aangetoond te hebben, dat het te verwachten was, dat de discipel van zulk een Meester Hem gelijk moet worden. Zo laat mij als nu er op wijzen, dat dit ook werkelijk beloofd was. Het is ons beloofd in het grote raadsbesluit van de voorverordining: "Die Hij tevoren gekend heeft, heeft Hij ook tevoren verordineerd, den beelde van zijn Zoon gelijkvormig te zijn." Dit is de grote bedoeling van God, dat Christus de Eerstgeborene zij onder vele broederen, en dat die broederen een gezelschap zullen uitmaken, op het gelaat waarvan de Heere het beeld van de Eerstgeborene zal ontdekken. Hetgeen God voorverordineert, kunnen wij vertrouwend verwachten.

Het is ons beloofd tot zelfs in de naam van Jezus Christus. Immers die naam is Jezus, "want Hij zal zijn volk zalig maken van hun zonden." De mensen zalig te maken van hun zonden, dat is hen terug te brengen tot een toestand van reinheid en heiligheid. Dit, voorwaar is de zaligheid, die wij prediken, niet alleen de vergeving van de zonden, gelijk sommigen denken, maar het overwinnen van de zonden, het door de Geest van God gelijkvormig worden van de mens aan de Heere Jezus. Tot zelfs de naam Jezus zegt ons, dat het zijn bedoeling is zijn discipelen even vrij te maken van zonden als Hij zelf is.

Wij weten ook, dat dit het einddoel van onze Heere was, want het plan van Christus' leven wordt duidelijk gezien in zijn laatste gebed, toen Hij bad: "Heilig ze in uw waarheid; uw woord is de waarheid. . . En ik heilig mij zelf voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid." Gij kunt zien, dat dit zijn enige doel is: zijn volk heilig te maken, gelijk Hij heilig is; hen te bewaren voor de boze, gelijk Hij bewaard was; hen overwinnaars te maken van de zonde, gelijk als Hij overwinnaar was. Zijn ganse leven lang heeft hij hieraan gearbeid met de twaalven en met anderen, die Hem volgden. En zijn laatste bede is: "Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van de boze. Overall blijkt dit waar te zijn. De betrekking van Broeder, en Vriend, waarin Hij zich verwaardigde tot ons te staan, doet dit reeds

vermoeden, want broeders zijn gelijk hun broeder, en vrienden zijn gelijk hun vriend. De zinnebeelden, die Hij gebruikt, wijzen heen naar dezelfde zaak, want de ingeënte tak neemt de natuur aan van de stam, de echtgenote wordt gelijk aan haar echtgenoot, en de leden van het lichaam zijn van dezelfde natuur als hun hoofd. De mystieke Christus is niet gelijk aan het beeld in de droom van de Babylonische monarch, het beeld met het gouden hoofd en de voeten van leem; neen, Christus is gans en al één. De genade, die verwijlt in het hoofd, doet het gehele lichaam van gedaante veranderen. Het is onze heerlijke, kostelijke verwachting, dat "wij hem gelijk zullen wezen; want wij zullen Hem zien gelijk Hij is," en dan zullen wij verzadigd worden met zijn beeld, als wij zullen opwaken.

Welnu, mijn broeders, wat wij konden verwachten, en wat God aldus krachtelijk heeft beloofd, is ook werkelijk gezien, want de discipelen zijn hun Meester gelijkvormig geworden. En dit is het, waarop ik de meeste nadruk wens te leggen. Zijn de discipelen niet gelijk hun Heer geweest ten opzichte van hun karakter? Het zou ongerijmd zijn te beweren, dat de heiligen van het Oude Testament in letterlijke zin discipelen van Christus geweest zijn; maar wèl waren zij dit in de geest, want het Evangelie is in alle eeuwen hetzelfde. Het is hetzelfde licht, hetwelk verlicht een iegelijk mens, komende in de wereld. Het innerlijk onderwijs van de Geest was hetzelfde voor Abel en Noach, als het was voor Johannes en Paulus; en gelijk de apostelen terugzagen op Jezus en verlicht werden, hebben de patriarchen voorwaarts gezien en hadden zij evenzeer licht. Nu had elk der heiligen van de oude tijd de ene of andere gelijkenis met de Heere Jezus Christus. Stel u enigen van hun voor de geest, en gij zult sommige van zijn schone trekken gewaar worden. Abel openbaart zijn rechtvaardigheid en Henoch wandelt met God. Job toont zijn geduld, en Abraham zijn geloof; Mozes zijn zachtmoedigheid, en Samuël zijn macht van voorbidding. Daniël gelijkt Hem in zijn oprechtheid en Jeremia in zijn wenen. Alle dezen hebben als morgendauwdroppen het licht weerkaatst van de Zon der Gerechtigheid. In het Nieuwe Testament zien wij in vele voorbeelden de natuurveranderende kracht van zijn onderwijs. Petrus en Johannes waren gelijk hun Meester, want wij lezen van hun vijanden: "zij nu de vrijmoedigheid ziende van Petrus en Johannes, en vernemende, dat zij ongeleerde en slechte mensen waren, verwonderden zich, en kenden hen, dat zij met Jezus geweest waren." De gelijkenis was zó treffend, dat zij verplicht waren het te erkennen. Neemt voor een ogenblik alleen Johannes; wie kan zijn brieven lezen zonder te zeggen: "Aldus heeft zijn Meester gesproken." Johannes stond zeer ver achter bij zijn Heere en toch, hoe verwonderlijk was hij Hem gelijk! Het dwong u bij tijd en wijle een glimlach af, als gij zag hoe uw eigenaardigheden, uw wijze van doen, afgespiegeld werden in uw kinderen. Schier onbewust waren zij de miniatuur van uzelf. Zo was het ook blijkbaar met Johannes. Indien het waar is, wat de overlevering van hem verhaalt, dat hij, te oud geworden zijnde om te kunnen lopen, zich in de bijeenkomsten van de gelovigen liet dragen, en dan gewoon was tot hen te zeggen: "Kinderkens, hebt elkander lief, kinderkens, hebt elkander lief," dan was dit zó gelijk aan onze Heere Jezus Christus, dat gij gedacht zou hebben, dat de Meester weer op aarde was teruggekeerd. In zeer veel opzichten is Paulus een weerspiegeling van zijn Meester. En als ik die plaats lees in zijn brief aan de Romeinen, die plaats, waardoor sommigen als het ware verschrikt en ontzet worden, waar hij zegt: "Ik zou zelf wel wenssen verbannen te zijn van Christus voor mijn broeders, die mijn maagschap zijn naar het vlees," dan word ik er toe geneigd te zeggen: "Hierin gelijkt hij op die Gezegende, die werkelijk een ban, een vloek voor ons gemaakt is, gelijk geschreven is: vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt." Nu zullen alle heiligen Gods, al naar mate zij ten volle discipelen van Jezus geweest zijn, min of meer deze karaktertrekken openbaren. Ik kan heden morgen mij niet ophouden

om u te zeggen, welke karaktertrekken ik in u zie, die gelijken op mijn Heere. Het is mij een blijdschap in de ziel, dat ik broeders en zusters hier ken, van wie ik dikwijls bij mij zelf gezegd heb: "In hen kan ik mijn Meester zien." Ik wenste wel, dat ik dit van u allen kon zeggen; maar toch verheugt het mij in zo velen punten van ware overeenkomst te zien met Jezus, de familietrekken, die alle de kinderen Gods met elkaar gemeen hebben. In al de erfgenamen van de zaligheid kunnen wij trekken vinden van hun Vader, hetgeen ons doet gevoelen, dat zij met Jezus tot hetzelfde huisgezin behoren. Die wijze van handelen en van zijn doen zouden zij niet hebben kunnen aanleren, zij moet hen door de wedergeboorte van boven zijn ingeplant.

Het is opmerkelijk, dat zij, die Christus' discipelen zijn, Hem zelfs gelijk worden in de geschiedenis van hun leven. Teruggaande tot de heiligen vanouds, die wezenlijk discipelen zijn geweest van de leer van de Verlosser, zien wij Melchizédek, die brood en wijn brengt om Abraham te verkwikken - zou gij niet gedacht hebben, dat het Christus Zelf was? Daar is Izak, die zich zachtmoedig onderwerpt aan zijn vader, terwijl deze het mes opneemt om hem te slachten - zou gij niet hebben kunnen zeggen, dat het Jezus was? Daar is Jozef, die zich bekend maakt aan zijn broeders, en gans Egypte regeert, hun ten goede - zouden wij niet hebben kunnen denken, dat het onze Heere was, die vóór zijn tijd op aarde is gekomen om zijn uitverkorenen te zegenen? Daar is David, terugkomende met Goliaths hoofd, terwijl al de maagden van Israël hem juichend tegemoet gaan - zou gij niet hebben kunnen denken, dat het onze Heere was, terugkomende van Edom met besprenkelde klederen van Bozra? De heiligen zijn typen van Hem, omdat zij met Hem van hetzelfde type zijn. Wat aangaat de discipelen nadat Christus gekomen was, gij zult hen dikwijls in toestanden vinden, waarin Jezus Christus u voor de ogen geschilderd is. Zie Stefanus vrijmoedig het Evangelie verkondigen, totdat zijn vijanden hem stenigen. Hebt gij van zijn Meester niet dikwijls gelezen: "Zij zochten hem te grijpen om hem te stenigen, maar hij ontging uit hun hand?" Zie Paulus te Lystra. Zij staan op het punt voor hem te offeren; het doet u denken aan de dagen, toen de schare riep: "Hosanna!" Zie, de apostel bestraft de menigte, en nu stenigen zij hem. En het herroept in uw geheugen de tijd, toen de schare riep: "Kruis hem! Kruis hem! Weg met hem!" Leest de geschiedenis van Paulus in de schipbreuk, als hij tot de kapitein van het schip en de hoofdman over honderd zegt "Alsnu vermaan ik ulieden goedsmoeds te zijn, want er zal geen verlies geschieden van iemands leven onder u." Gij zou bijna gedacht hebben, dat het de Heiland zelf was, zeggende tot de wind en de golven: "Zwijgt, wees still!" Want er was zó veel van zijn Meester in hem. Voorwaar! Christus is in al zijn leden; zijn leven is opnieuw geschreven in hun leven. Geliefden, ik zou vele heiligen uit de latere tijden kunnen noemen, in wier leven wij Jezus kunnen aanschouwen. Die arme vrouw, die haar twee penninkjes in de schatkist wierp, de twee penningskes, die haar ganse leeftocht waren: is zij niet zeer gelijk aan Hem, die zijn alles voor ons heeft overgegeven, en arm werd, opdat wij door zijn armoede rijk zouden worden? Anderen zijn gelijk aan de vrouw, die haar albasten fles met zeer kostelijke zalf brak, ten einde het beste wat zij heeft aan de Heere te geven. Herinneren zij u niet aan Hem, die onze ziel liefheeft, en de kostbare albasten fles van zijn lichaam verbrak, en aarde en hemel met de geur er van vervulde? Een iegelijk, die het eigen ik opgeeft voor de eer van God is Jezus in miniatuur. Zie John Howard, die geheel Europa doorreist om de gevangenen te bezoeken ten einde te zien op wat wijze hij aan de gevangenen wel kan doen. Is dat niet weerom Christus met de blijde boodschap voor de gevangenen? Of John Williams, landende te Erromanga, zijn leven in de waagschaal gesteld hebbende om kannibalen tot Christus te brengen: was dat niet zijn leven af te leggen voor zijn schapen? Welaan, mijn vriend, als uw leven voor ons ontvouwd werd, denkt gij, dat wij er iets in zouden vinden dat op Jezus Christus gelijkt? Indien gij zijn

discipel bent, dan zal dit voorzeker zo wezen. Dan zal er iets staan in uw levensbeschrijving, gelijk uw kinderen haar zullen lezen - want zij zullen haar lezen, en wel veel beter dan iemand anders - gelijk uw vrouw haar zal lezen; gelijk zij, die met u arbeiden, haar zullen lezen; iets dat er uitziet, alsof het uit het leven van Jezus was genomen.

De leerlingen in de school van Christus moeten als hun Leermeester worden, en dat worden zij ook. Ik denk, dat de broeder, van wie ik zal spreken, hier tegenwoordig is, en indien dat zo is, dan zal het hem leed doen, dat ik de geschiedenis verhaal. En als hij kon, zou hij mij beletten te spreken; doch ik zal zo vrij zijn van voort te gaan. Ik ken een huisschilder, die met andere mannen ergens op een zeer grote hoogte aan het werk was. Eén van zijn medewerkers had meer sterke drank gedronken dan hij verdragen kon, en stond onvast op de hoge steiger.

"Die man komt stellig niet levend naar beneden," zei hij bij zichzelf, en veeleer dan hem te zien omkomen, bood hij aan hem naar beneden te dragen. Ik geloof, dat het hun beiden het leven gekost zou hebben, indien de proef genomen was, maar goedsmoeds bood hij het aan. "Mijn ziel is geborgen," zei hij, "ik ben een christen. Ik vrees, dat gij zult sterven, als gij alleen naar beneden gaat, en dan zal uw ziel verloren gaan. Zo gij u slechts stil wilt houden, zal ik u naar beneden dragen." In weerwil van zijn dringend aanhouden, - heeft de man dit vriendelijk aanbod echter afgewezen; en helaas! Toen hij trachtte naar beneden te gaan, viel hij van een ontzettende hoogte, en werd dood opgenomen. Toen ik hoorde dat mijn geliefde broeder, een nederig lid van onze gemeente, dat gedaan had, dacht ik: "Daar is onze Meester, geopenbaard in zijn discipel." Ons leven is een schilderij. En zo wij in Christus' atelier zijn, zullen wij zijn hand herkennen, en dan zullen de mensen zeggen, dat dit geen gewoon schilder was. Die penseelstreek, deze lijn, is juist de lijn, die de grote Meester placht te maken. Die trekken zijn stellig van zijn hand. O, mijn broeders, niemand van ons behoeft te wensen origineel te zijn, laten wij maar zoveel mogelijk van Christus overnemen, dan zal dit voor ons de beste oorspronkelijkheid zijn. God helpe ons hierin.

Ik had nu nog willen zeggen - maar de tijd is bijna voorbij, en er rest mij nog slechts een ogenblik, - dat Christus' discipelen Hem gelijk worden in hun worstelingen en in hun verzoeken. Satan treedt hen tegen, gelijk hij Christus tegen getreden is; de wereld beproeft hen, zoals zij Christus beproefd heeft. Zij worden aangerand door Sadduceesch ongeloof en Farizeisch bijgeloof, gelijk Christus er door aangerand was. Zij moeten heengaan door dezelfde strijd. En Gode zij dank, zij behalen dezelfde overwinningen. Christus' discipelen overwinnen de zonde; door de hulp van hun Meester komen zij twijfelingen te boven, overwinnen zij de wereld, staan zij in reinheid en in geloof. Weldra zullen zij Hem gelijk wezen in hun loon. "Die overwint," zegt Hij, "Ik zal hem geven met mij te zitten in mijn troon, gelijk als ik overwonnen heb, en ben gezeten met mijn Vader in zijn troon."

Zo ik het vermogen had om het uit te werken, zou het een schoon onderwerp zijn om over te spreken, die wijze, waarop de discipel van Jezus aldus met vaste tred voortgaat op de weg om het beeld van Christus gelijkvormig te worden, totdat de gelijkenis zó treffend is, dat zelfs de benevelde ogen van de boze wereld in de duistere atmosfeer van haar onwetendheid wel moeten zien, dat die mens gelijk zijn Meester is.

III.

En nu zullen wij tenslotte nog enkele ogenblikken verwijlen bij het bemoedigend feit, **DAT WIJ DIT ALLES HEDEN OP DE PROEF KUNNEN STELLEN.**

Broeders en zusters, indien gij nog geen discipelen bent van Jezus Christus zo gedenkt, dat Hij u als zodanig wil aannemen. Hij zal u nog aannemen, al bent gij ook naar andere meesters gegaan, en al hebt gij ook zeer veel van hen geleerd, dat gij wederom af zult

hebben te leren. Het is zeer gemakkelijk iemand te onderwijzen, wiens geest helder en blank is, dat is, die nog als wit papier is, waarop niets geschreven staat. Maar gij hebt reeds zeer veel geleerd, dat gij weer zult moeten vergeten. O gij, mensen van veertig, vijftig, zestig jaren, welk een wereld van kwaad is er in u, dat uitgedreven zal moeten worden. Welnu, mijn Meester wil u als zijn leerlingen aannemen, al bent gij ook al die tijd bij andere leermeesters geweest, en al weet gij ook nog de allereerste beginselen niet van hetgeen Hij u zal leren. Mijn Heere Jezus houdt een A B C school; Hij begint met de kinderkens. Welk een genade is het, dat Hij zulke arme, stompzinnige leerlingen, als wij zijn, wil aannemen, die niets weten dan hetgeen wij niet moesten weten. En ik zal er bij voegen, dat er in het geheel niets toe doet, of gij weinig of geen bekwaamheid hebt. Niet vele groten, niet vele machtigen zijn verkoren; maar God heeft de armen dezer wereld verkoren, en hetgeen niets is en hetgeen veracht is, ja het zwakke en dwaze heeft God verkoren. Komt tot Hem, want zo gij onbekwaam bent, Hij is het niet, en zijn bekwaamheid zal uw onbekwaamheid spoedig te boven komen. "Ik kan niet leren," zegt gij. Ach; maar gij weet niet, hoe goed Hij kan onderwijzen; want Hij kan zó goed onderwijzen, dat zelfs diegenen, die denken niet te kunnen leren, in zijn school weldra onderwezen zullen zijn. Blijf ook niet weg, mijn vriend, terwijl gij denkt niet voor uw onderwijs te kunnen betalen, want de school van mijn Meesters is een vrije school. Hij neemt niets van ons, en Hij geeft ons alles.

De enige toegangkaart, die gij nodig hebt, is eenvoudig gewillig te zijn om te leren, u bewust te zijn, dat gij onderwijs en leiding nodig hebt, en u aan zijn leiding en zijn onderwijs te onderwerpen. Bent gij hiertoe bereid? "O!" zegt gij, "ik zal Hem zo veel smart aandoen, dat Hij mij moet opgeven." Dat heb ik ook dikwijls gedacht. Het verwondert mij niet, dat gij door deze gedachte wordt gekweld; zij is dikwijls bij mij opgekomen, als ik zag, hoe weinig vorderingen ik maakte, na zo lang in Zijn school geweest te zijn. Als ik een mens tot leermeester had gehad, hij zou al lang het geduld met mij verloren hebben; maar de Heere Jezus Christus geeft nooit een leerling op. Als Hij eens begonnen is ons te onderwijzen, dan zet Hij zijn goddelijk onderwijs voort, totdat wij volleerd zijn. En hoe moeilijker het voor Hem is ons te onderwijzen, hoe meer eer Hij er door zal ontvangen, als al zijn leerlingen ten volle onderwezen en toebereid zijn voor de hemel. Hij zal zich in deze zaak niet laten teleurstellen. Hij zal de overhand behouden boven onwetendheid, en zonde, en hardheid des harten, en zwakheid en onbekwaamheid, totdat Hij ons in de kennis van de hemel zal hebben onderwezen, en ons geschikt gemaakt heeft om te delen in de erve der heiligen in het licht. Komt, waarde broeders en zusters, gij, die Christus' leerlingen bent, laat ons aan zijn voeten zitten, en Hem meer dan ooit getrouw navolgen. En gij, mijne vrienden, die nog niet in zijn school bent, tot u zegt Hij: "Wie is slecht? Hij keert zich herwaarts." En tot de verstandeloze zegt Hij: "Kom, eet van mijn brood, en drink van de wijn, die ik gemengd heb." Moge de Heere uw hart neigen om van Hem te willen leren, om Christus wil. Amen.

1) De latitudinaireren zijn Godgeleerden, die laks zijn ten opzichte van godsdienstige beginselen en meningen.

De barmhartige Samaritaan (Luk. 10:25-37)

(EEN LEERREDE TEN BEHOEVE VAN DE ZIEKENHUIZEN.)

"En ziet, een zeker wetgeleerde stond op, hem verzoekende, en zeggende: Meester! Wat doende zal ik het eeuwige leven beërven? En Hij zeide tot hem: wat is in de Wet geschreven? Hoe leest gij? En hij, antwoordende, zeide: gij zult de Heere, uw God, lief hebben uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw kracht, en uit geheel uw verstand; en uw naaste als uzelf. En Hij zeide tot hem: gij hebt recht geantwoord; doe dat en gij zult leven. Maar hij, willende zich zelf rechtvaardigen, zeide tot Jezus: en wie is mijn naaste? En Jezus, antwoordende, zeide: een zeker mens kwam af van Jeruzalem naar Jericho, en viel onder de moordenaars, welke, hem ook uitgetogen, en daartoe zware slagen gegeven hebbende, heengingen, en lieten hem half dood liggen. En bij geval kwam een zeker priester dezelfde weg af. En hem ziende, ging hij tegenover hem voorbij. En desgelijks ook een Leviet, als hij was bij die plaats, kwam hij, en zag hem, en ging tegenover hem voorbij. Maar een zeker Samaritaan, reizende, kwam omtrent hem, en hem ziende, werd hij met innerlijke ontferming bewogen. En hij tot hem gaande, verbond Zijn wonden, gietende daarin olie en wijn; en hem heffende op zijn eigen beest, voerde hem in de herberg, en verzorgde hem. En des anderen daags weggaande, langde hij twee penningen uit, en gaf ze de waard, en zeide tot hem: draag zorg voor hem; en zo wat gij meer aan hem ten koste zult leggen, dat zal ik u wedergeven als ik wederkom. Wie van deze drie dunkt u de naaste geweest te zijn van degene die onder de moordenaars gevallen was? En hij zeide: die barmhartigheid aan hem gedaan heeft. Zo zeide dan Jezus tot hem: ga heen en doe desgelijks." Lukas 10: 25-37.

Wij hebben tot tekst de gehele geschiedenis van de Samaritaan; daar zij echter zeer lang is, zouden wij, om ons geheugen te hulp te komen, de vermaning, vervat in het 37e vers, als onze tekst kunnen beschouwen. *"Ga heen, en doet gij desgelijks"*.

Er zijn mensen, die de prediker over niets anders vergunnen te spreken dan over de leerstellige uitspraken betreffende de weg der zaligheid die bekend zijn als "het Evangelie." Indien de prediker aandringt op de beoefening van een deugd, of praktische genade, dan zeggen zij terstond dat hij het Evangelie niet gepredikt heeft, dat hij wettisch is geworden. En niets dan een zedenprediker was. Zodanige kritiek boezemt ons niet het minste ontzag in, want wij zien duidelijk, dat onze Heere Jezus Christus zelf zeer dikwijls die kritiek uitgelokt zou hebben. Leest de Bergrede en oordeelt of sommige mensen een dergelijke prediking gaarne iedere Zondag zouden willen horen. Zij zouden haar veroordelen als zeer weinig van het Evangelie en al te veel over goede werken te bevatten. Onze Heere was een praktisch prediker. Hij heeft dikwijls toespraken gehouden, waarin Hij vragers beantwoordde. Of leiding en aanwijzing gaf aan zoekenden, of overtreders bestrafte. En daarbij stelde Hij dan praktische waarheden op de voorgrond op een wijze die sommigen van zijn dienstknechten niet durven navolgen. Voortdurend en telkens opnieuw zegt Jezus ons, hoe wij tegenover onze medemensen hebben te leven. En zeer grote nadruk legt Hij op de liefde die in het gehele karakter van de christen uit moet blinken.

De geschiedenis van de barmhartige Samaritaan die wij thans zullen behandelen, is hier een voorbeeld van. Want onze Heere gebruikte haar ter opheldering van het antwoord dat gegeven moet worden op de vraag: "Wat doende zal ik het eeuwige leven beërven?" De vraag was wettisch en het antwoord ter zake dienende. Doch wij moeten nooit vergeten dat hetgeen de wet van ons eist, het Evangelie wezenlijk in ons voortbrengt.

De wet zegt ons, wat wij behoren te wezen. En het is een van de bedoelingen van het Evangelie ons tot die toestand op te heffen. Vandaar dat het onderwijs van onze Heere, ofschoon bij uitnemendheid praktisch, toch altijd Evangelisch is. Zelfs als Hij de wet verklaart, heeft Hij nog altijd een Evangelisch doel voor ogen. Door een hoge maatstaf van plicht te stellen bereikte Hij tweeërlei doel: de mensen de onmogelijkheid te doen gevoelen van de zaligheid te zullen verwerven door hun eigen werken, doodt Hij de eigengerechtigheid die er aanspraak op maakt de wet te hebben gehouden. En van de andere kant roept Hij de gelovigen weg van het zich tevreden stellen met de blote betamelijkheden van het leven en de sleur van de uitwendige godsdienst. En spoort Hij hen aan naar de hoogste trap van heiligheid te streven. Ja, naar die voortreffelijkheid van karakter die zijn genade alleen geven kan. Ofschoon ik nu hedenmorgen voornamelijk bij de praktische punten zal verwijlen, vertrouw ik toch door de Geest der heiligheid geleid te zullen worden, zodat ik mij aan geen wettische gezindheid schuldig zal maken. En niemand van u tot wettische gezindheid gebracht zal worden. Ik zal de liefde tot de naaste niet als een voorwaarde van de zaligheid stellen, maar als een vrucht er van. Ik zal van gehoorzaamheid aan de wet niet spreken als van de weg naar de hemel, maar ik zal u het pad wijzen dat gevolgd moet worden door het geloof, hetwelk werkt door de liefde.

I.

Onze eerste opmerking is, DAT DE WERELD VOL IS VAN LEED EN BEPROEVING. Deze geschiedenis is slechts één uit duizend. "Een zeker mens kwam af van Jeruzalem naar Jericho, en viel onder de moordenaars." Hij vertrok voor een korte reis. En heeft op weg bijna het leven verloren. Nooit zijn wij gewaarborgd tegen ongelukken. Zij treffen ons, als wij gezeten zijn rondom de huiselijke haard. En doen ons lijden in onze eigen persoon, of in de persoon van dierbare bloedverwanten of vrienden. Zij treden onze winkels en kantoren binnen en beproeven ons daar. En als wij onze woning verlaten, vergezellen zij ons op de reis. "Uit het stof komt het verdriet niet voort. En de moeite spruit niet uit de aarde. Doch de mens wordt tot moeite geboren, gelijk de spranken van de vurige kolen zich verheffen tot vliegen."

De grotere beproevingen zijn dikwijls *niet veroorzaakt door de schuld van de lijder*. Niemand kon er de arme Jood om laken dat hij, toen hij voor zijn zaken af ging naar Jericho, door moordenaars werd overvallen die hem zijn geld afeisten. En hem, toen hij een weinig weerstand bood, verwonden, naakt uittogen en hem half dood lieten liggen. Hoe zou men hem daarvoor kunnen laken? Het was voor hem niets dan een ongeluk. Geloof mij, er is in deze wereld veel smart die niet ontstaat uit de ondeugd of de dwaasheid van hen die haar te dragen hebben. Zij komt van de hand Gods over de lijder, niet omdat hij boven anderen gezondigd heeft, doch om wijze doeleinden die voor ons verborgen zijn. Nu is dit de soort van benauwdheid die meer dan alle andere aanspraak heeft op christelijke sympathie, juist het soort van lijden dat in onze ziekenhuizen zo overvloedig wordt aangetroffen. Het is de schuld niet van die man dat hij geslagen en gewond daar neerligt. Die gapende wonden, waaruit zijn levensbloed wegvloeit, heeft hij zich zelf niet toegebracht. En evenmin heeft hij ze ontvangen in een dronkemans vechtpartij. Of ze opgedaan door de een of andere roekeloze waaghalzerij. Hij lijdt niet door eigen schuld. En daarom heeft hij alle aanspraak op de welwillende hulp van zijn medemensen.

Maar zeer veel smart en benauwdheid worden veroorzaakt door de boosheid van anderen. De arme Jood op weg naar Jericho was het slachtoffer van de dieven die hem wonden en half dood lieten liggen. De ergste vijand van de mens is de mens. Indien de mens slechts zó getemd was dat hij de vrede bewaart, dan zou het wildste dier ter wereld tam zijn. En indien het boze uitgezuiverd was uit het hart van de mensen, dan

zou het grootste deel van de rampen en kwalen des levens ophouden te bestaan. De verspilling en dierlijkheid van de dronkaard, de minachting van de hovaardige, de wreedheid van de verdrukker, de leugen van de lasteraar, de schelmerij van de bedrieger, het vermalen van de aangezichten der ellendigen door de mens zonder hart. Dit alles te samen vormt de wortels van schier al het giftige onkruid dat zich tot onze schaamte en smart op de oppervlakte der aarde vermenigvuldigt. Indien de heersende zonden weggenomen konden worden gelijk zij, Gode zij dank, ook weggenomen zullen worden als Christus in de gehele wereld zal hebben gezegepraald, dan zal veel van de menselijke smart verlicht worden. Als wij onschuldige mensen zien lijden als gevolg van de zonde van anderen, dan behoorde ons medelijden te worden opgewekt. Hoe vele kleine kinderen zijn er niet die honger en gebrek lijden, die de prooi worden van slepende ziekten, waarvan de dronkenschap van hun vader de oorzaak is! Ook vrouwen die zelf hard werken, worden door de luiheid en wreedheid van hen die haar moesten beschermen en koesteren, aan pijnlijke kwalen en wegwijnende krankheid overgeleverd. Werklieden worden soms ook verschrikkelijk verdrukt in hun arbeidsloon. En moeten zich dood werken om zich en hun gezin een weinig voedsel te verschaffen. Dat zijn de mensen, aan wie wij medelijden behoren te tonen als ongeluk en krankheid hen "gewond en half dood" aan de poorten van de ziekenhuizen brengen.

De man in de gelijkenis was geheel en al hulpeloos. Hij kon niets doen voor zich zelf. Daar moet hij blijven liggen en sterven. Uit deze diepe wonden moet hij doodbloeden, tenzij een vriendelijke hand hem te hulp komt. Alles wat hij kan doen is kermen. Hij kan zelfs zijn wonden niet verbinden. En nog veel minder opstaan om ergens een schuilplaats te zoeken. Te midden van de meedogenloze rotsen op de weg naar Jericho moet hij doodbloeden. En zijn lichaam moet hij aan de vogels van de hemel ten prooi laten. Tenzij een vriend hem te hulp komt. Als nu iemand zich zelf kan helpen en hij doet het niet, dan verdient hij te lijden. Als iemand door zijn traagheid of zijn toegeven aan zichzelf schone gelegenheden laat voorbijgaan. Dan is het goed hem een zekere mate van lijden te laten verduren als geneesmiddel tegen zijn ondeugden. Doch wanneer de mensen ziek zijn, of gekwetst, en niet in staat zijn om giekerverpleegster of geneesheer te betalen, dan is het ogenblik daar, wanneer ware mensenzelfde op moet treden en alle krachten moet inspannen. Dat wordt ons hier door de Zaligmaker geleerd.

Op sommige paden des levens zijn wij zeer bijzonder blootgesteld aan ramp en beproeving. De weg van Jeruzalem naar Jericho was altijd onveilig gemaakt door rovers. Hieronymus zegt dat men hem de bloedweg noemde vanwege de menigvuldige roverijen en moorden die er gepleegd werden. En het is nog niet zo heel lang geleden dat een Engels reiziger op die weg vermoord werd. Zelfs reizigers uit deze latere tijden verhalen, dat zij bedreigd, of soms werkelijk aangerand werden in die bijzonder sombere landstreek, de woestijn, die men door moet trekken om tot de Palmstad te komen. Zo zijn er ook in de wereld rondom ons levenspaden die zeer gevaarlijk zijn, verschrikkelijk bezocht worden door krankheden en rampen. Jaren geleden was er menig beroep of bedrijf dat, vanwege gebrek aan voorzorgen, zijn duizenden heeft verslagen. Ik dank God dat de wetten die gezondheids- en verzorgingsmaatregelen voorschrijven, thans beter in acht worden genomen. En dat de mensenzelfde wel wat kostbaarder worden geacht. Toch zijn er ook heden nog levenswegen die met recht "bloedwegen" genoemd kunnen worden. Bedrijven die noodzakelijk zijn voor de maatschappij, doch zeer gevaarlijk voor hen die ze uitoefenen. Onze mijnen, onze spoorwegen en onze zeeën tonen een ontzettende lijst van lijden en dood. Lange uren in slecht geventileerde werkplaatsen hebben duizenden mensenzelfde verloren doen gaan. En hetzelfde kan gezegd worden van karige arbeidslonen die onvoldoend voedsel ten gevolge hebben. Van menige naaister is het levenspad in waarheid een weg des bloeds.

Als ik denk aan de menigte van werklieden in onze stad die in benauwde, ongezonde vertrekken wonen, samengepakt in gangen en stegen, waar nooit de lucht vrij en fris heengaat, dan aarzel ik niet te zeggen, dat een groot deel van de weg die door de armen van Londen betreden wordt, evengoed de naam van "weg des bloeds" verdient als de weg van Jeruzalem naar Jericho. Indien zij er hun geld niet kwijt raken, dan is het, omdat zij er geen hebben. Indien zij al niet onder de moordenaars vallen, zo vallen zij toch wel onder kwalen en krankheden die hen in praktische zin wonden en halfdood laten liggen. Welaan, indien gij zulk werk niet te doen hebt, indien uw weg u niet van Jeruzalem naar Jericho heenvoert, maar u wellicht dikwijls van Jeruzalem naar Bethanië leidt, waar gij de liefelijkheid kunt smaken van huiselijke genegenheid en christelijke gemeenschapsoefening, dan behoort gij zeer dankbaar te wezen. En des te meer bereid diegenen te hulp te komen die om uwentwil, of tot welzijn der maatschappij in het algemeen, de gevaarlijker paden des levens hebben te volgen. Bent gij het niet met mij eens, dat zulke mensen in de eerste plaats onze christelijke vriendelijkheid moeten ondervinden? De zodanigen worden overvloedig in de ziekenhuizen en ook nog elders aangetroffen.

II.

Ten tweede, ER ZIJN VELEN, DIE NOOIT LIJDEN TRACHTEN TE VERZACHTEN. Onze Heiland spreekt ons ten minste van twee, die "tegenover hem voorbij gingen," en ik denk, dat Hij, indien Hij het gewild had, de gelijkenis had kunnen voortzetten. En wel twee dozijn van zulke voorbijgangers aan de overzijde had kunnen noemen. En ook dan nog had Hij van niet meer dan van die enkele barmhartige Samaritaan melding behoeven te maken. Want ik denk, dat er op twee ongevoelige mensen nauwelijks één barmhartige Samaritaan is. Ik wenste, dat zij er wèl waren. Doch ik vrees dat het aantal der barmhartige Samaritanen zeer klein is in verhouding tot het grote aantal van hen die de rol van de priester en de Leviet vervullen.

Zo merk dan op wie het waren die aan deze in nood verkerende mens hulp hebben geweigerd.

Ten eerste, *zij werden door Gods voorzienigheid naar die plaats geleid, opdat zij die medemens zouden bijstaan.* Wat zou de Heere zelf meer hebben kunnen doen voor de arme man die daar half dood neerlag, dan een mens tot hem brengen om hem te helpen? Een engel zou hier toe niet zo goed in staat zijn geweest. Hoe zou een engel, die zelf nooit gewond was, er verstand van hebben om wonden te verbinden en er wijn en olie in te gieten? Neen, hier was een mens nodig die wist wat er nodig was. En die met broederlijke sympathie de geest kon bemoedigen terwijl hij het lichaam verpleegde. In onze overzetting van de Bijbel lezen wij: "*Bij geval kwam een zeker priester dezelfde weg af.*" Doch geleerden, die zeer bedreven zijn in de Griekse taal, lezen hier: "*Door een samentreffen.*" Het was in de orde der goddelijke voorzienigheid, dat eerst een priester bij die in nood verkerende mens kwam, opdat hij heen zou gaan en als man van opvoeding en bekwaamheid, ja als deskundige, het geval zou onderzoeken. En als daarna de Leviet kwam, dan zou deze kunnen voortzetten wat de priester had begonnen. Met hun beiden zouden zij de gewonde naar de herberg hebben kunnen dragen. Of wel, de een had bij hem kunnen blijven, terwijl de ander hulp ging halen. God had hen in deze positie geplaatst, maar moedwillig hebben zij de heilige plicht verzuimd die de voorzienigheid en de menselijkheid hen hadden opgelegd. Welaan, gij rijken, gij bent met het bijzondere doel in onze stad gezonden, om barmhartigheid te betonen aan de zieken, aan de gewonden, aan de armen, aan de van alles verstokenen. Als God iemand meer geeft dan hij behoeft, dan vertrouwt Hij hem hiermede het liefelijke ambt toe. Of laat mij liever zeggen dat Hij hem hierdoor het heerlijk voorrecht schenkt om nood en ellende te kunnen lenigen. Helaas! Hoe velen zijn er niet die de voorraad, welke God

hen in handen heeft gegeven om de arme en noodduftigen te helpen, beschouwen als een voorziening voor hun buitensporige weelde, een weelde die hen streelt en vertroetelt. Doch hun noch voordeel noch genot oplevert. Weer anderen verkeren in de waan dat hun schatten hun geschonken zijn om ze weg te sluiten, ze aan mot en roest over te geven. En er gierigheid mee te kweken. Wie durft een steen op de mond van een put wentelen, als ieder in het rond versmacht van dorst? Wie durft brood te onthouden aan vrouwen en kinderen die zich schier het vlees van hun eigen lichaam zouden afknagen van de honger? En bovenal, wie durft de lijder die weg krimpt van pijn, onverzorgd te laten, de zieken te laten wegwijnen, zonder ze te verplegen? Dit is geen kleine zonde, het is een misdaad, waarvoor men zich te verantwoorden zal hebben voor de Rechter, als Hij komt om de levenden en de doden te oordelen. Deze lieden die de arme man aan zijn lot over lieten, waren daar gebracht met het doel om hem bij te staan, even als gij dit ook bent. Doch zij gingen tegenover hem voorbij.

Zij waren beiden mannen die hem hadden behoren te helpen, *omdat zij gemeenzaam bekend waren met dingen die hun hart hadden moeten vertederen*. Als ik die schriftuurplaats goed begrijp, dan kwam de priester af van Jeruzalem. Ik heb mij dikwijls afgevraagd, waar hij heenging. Of hij opging naar de tempel en haast maakte ten einde bijtijds daar te zijn, uit vrees van anders de vergaderde menigte te laten wachten. Of dat hij wellicht zijn werk reeds gedaan had, zijn dienstmaand in de tempel vervuld had en nu naar huis ging. Ik denk, dat hij van Jeruzalem naar Jericho ging, omdat er staat "Bij geval kwam een zeker priester dezelfde weg *af*" Als er nu sprake is van een gaan naar de hoofdstad, dan heet het immer "opgaan, opgaan naar Jeruzalem. En daar deze priester *af* kwam, reisde hij dus naar Jericho. Het was ook in letterlijken zin waar, want de ligging van Jericho is zeer laag. Ik kom dus tot de gevolgtrekking, dat hij naar huis ging te Jericho, na zijn maand dienst in de tempel volbracht te hebben, waar hij bekend was met de aanbidding van de Allerhoogste, zo nabij God als de mens maar wezen kan, dienende te midden van de offeranden en van de heilige Psalmen en plechtige gebeden. En toch had hij niet geleerd zelf een offer te brengen. Hij had de profetische woorden gehoord: "Ik heb lust tot weldadigheid, en niet tot offer." Maar die les was hij geheel en al vergeten. Hij had dikwijls de wet gelezen: "Gij zult uw naaste liefhebben als u zelf," doch hij sloeg er geen acht op. De Leviet was wel niet zó bezig geweest in het heiligdom als de priester, maar hij had in de heilige werkzaamheid gedeeld. En toch ging hij er met een hard hart van heen. Dat is een droevig feit. Zij waren nabij God geweest. Doch zij waren Hem niet gelijkvormig. Waarde vrienden, gij kunt elke zondag doorbrengen in de aanbidding van God. Of in hetgeen gij denkt dat de aanbidding Gods is. En gij kunt Jezus Christus aanschouwen gelijk Hij u voor de ogen geschilderd is geweest. Onder u gekruist zijnde. En er kunnen u dingen voor de geest komen die een stenen hart in een vlezen hart behoorden te veranderen. En toch even gierig terugkeren naar de wereld, met even weinig medegevoel voor uw medemensen als ooit tevoren. Dit behoort niet zo. Ik smeed u, laat het nooit meer zo bij u worden.

Deze twee personen waren daarenboven door hun ambt verplicht die man te hulp te komen, want ofschoon het oorspronkelijk slechts van de hogepriester gezegd was, geloof ik toch, dat het van iedere priester gezegd kan worden dat hij van onder de mensen genomen was, opdat hij medelijden zou kunnen hebben. Indien ergens medelijden met de mensen gevonden moet worden, dan moet het voorzeker wel in het hart wezen van de priester die gekozen is, om voor God te spreken tot de mensen. En voor de mensen tot God. Geen steen moet ooit in *zijn* boezem worden gevonden. Hij moet zachtmoedig, grootmoedig, vriendelijk en vol van medelijden en tederheid zijn. Doch deze priester was dit niet. En evenmin was het de Leviet die terstond na hem kwam. O gij, christenleraars, gij allen die onderwijst in scholen, of enige arbeid verricht

voor God. En dit behoort gij allen te doen, want de Heere heeft zich al de zijnen tot priesters gemaakt. Reeds vanwege uw roeping en uw ambt behoort er een bereidheid van het hart bij u te zijn. Om de vriendelijkste liefdediensten te bewijzen aan hen die ze nodig hebben.

Er is nog iets, dat tegen deze priester en Leviet vermeld moet worden, namelijk dit: *zij waren zeer goed met de toestand van die man bekend*. Zij kwamen zeer dicht bij hem en zagen in welke toestand hij zich bevond. De weg die afgaat naar Jericho is zeer smal. En zij waren schier genoodzaakt over zijn gewond lichaam heen te stappen. De eerst aangekomene zag hem aan, doch spoedde zich voort. De tweede schijnt enig onderzoek te hebben ingesteld, of in elk geval genoeg nieuwsgierigheid gehad te hebben om zich op de hoogte te stellen van zijn toestand. Doch, zijn nieuwsgierigheid bevredigd zijnde, werd zijn medelijden niet opgewekt. En zo ging hij dan ijlings van daar. Het verwaarlozen van de arme zieken komt meestentijds voort uit het feit, dat men niet weet dat er zulke gevallen zijn. Doch velen blijven moedwillig onwetend. En die onwetendheid is dan gewis geen verontschuldiging.

Doch deze twee konden voortreffelijke verontschuldigungen aanvoeren: beiden, de priester en de Leviet, hadden zeer goede redenen waarom zij de gewonde veronachtzaamden. Ik heb nog nooit van iemand gehoord die hulp weigerde aan de armen. En er niet ten minste een zeer goede reden voor opgaf. Ik geloof dat er niemand is die zijn hart toesluit voor de noodkreet van de armen en hulpbehoevenden. Of hij heeft argumenten aan te voeren om te bewijzen dat hij gelijk heeft. Argumenten die naar zijn oordeel volkomen gegrond zijn. En hen die op de zaak bij hem zouden willen aandringen, het stilzwijgen opleggen. Bijvoorbeeld: de priester en de Leviet waren beiden zeer gehaast. De priester was gedurende een maand afwezig geweest te Jeruzalem, afwezig van zijn vrouw en kinderen, en hij verlangde natuurlijk naar huis. Als hij daar bleef verwijlen, zou de zon ondergaan. Het was een plaats, waar men niet gaarne na zonsondergang vertoefde. En gij zou van hem niet kunnen verwachten dat hij de onvoorzichtigheid zou begaan om alleen aan zulk een plaats te blijven als het duister wordt. Hij had een maand van zware arbeid doorgebracht in de tempel. Gij weet niet, hoe afmattend hij het vond om gedurende een gehele maand de priesterdienst waar te nemen. En zo gij het wèl weet, zult gij er hem niet om laken dat hij naar huis verlangt om een weinig rust te genieten. En behalve dat. Hij had beloofd op een bepaald uur thuis te zullen komen. Hij was er zeer op gesteld stipt en nauwkeurig zijn woord te houden. En hij zou voor niets ter wereld zijn vrouw en kinderen die op het dak van zijn huis naar hem uitzagen, ongerust willen maken. Dat was een zeer fraaie verontschuldiging. Doch hij gevoelde daarenboven ook dat hij de man hoegenaamd geen goed zou kunnen doen. Hij had geen verstand van heelkunde. En zou, al moest hij er het leven om laten, geen wond kunnen verbinden. Hij had er een afkeer van; alleen maar het gezicht van bloed maakte hem ziek. Hij kon er zich niet toe brengen in de nabijheid van iemand te komen die zo ontzettend verminkt was. Als zijn vrouw bij hem was geweest, dan zou zij het hebben kunnen doen. Of als hij wat verbandmiddelen bij zich had gehad, dan zou hij het beproefd hebben. Doch nu kon hij niets uitrichten. De arme man was ook blijkbaar reeds half dood. En zou wel over een paar uur sterven. En dus zou het maar jammer zijn voor zulk een hopeloos geval nog de kostbare tijd te verspillen. Die priester was ook maar één enkel man. En men kon niet van hem eisen dat hij die gewonde, bloedende man zou dragen. Het zou dus van generlei nut zijn om te beginnen met iets aan hem te doen. En hem dan verder de gehele nacht daar te laten liggen. Het is waar, hij kon de voetstappen van de naderende Leviet bijna horen. Ja hij hoopte zelfs dat deze maar spoedig komen zou. Want hij gevoelde zich geheel niet op zijn gemak om in zulk een geval alleen te zijn. Doch dit was dus een reden te meer voor

hem om zijns weegs te gaan. Daar de Leviet de man zeker wel hulp zou verlenen. En nog beter was de volgende wijze van verontschuldiging: - Gij zou niet willen dat iemand zich blijft ophouden op een plaats, waar een ander door dieven half doodgeslagen werd. De dieven zouden terug kunnen komen. Zij waren nog nauwelijks buiten het gezicht. En na een maand dienst moest een priester wel geld bij zich hebben. Het was van het grootste gewicht voor hem de middelen, om zijn gezin te onderhouden, niet in de waagschaal te stellen door op een plaats te blijven verwijlen die zo blijkbaar door rovers onveilig was gemaakt. Hij zou zelf gewond kunnen worden. En dan zouden daar twee mensen half dood neerliggen, van wie de een nog wel een priester, een aanzienlijk geestelijke was. Waarlijk, de menselijkheid zelf zou hier het denkbeeld opperen dat gij voor u zelf behoort te zorgen. Daar gij die arme man toch niet het minste goed zou kunnen doen. Waarbij nog komt dat de man kon sterven. En dat dan de persoon die bij hem gevonden wordt, beschuldigd zou kunnen worden van hem vermoord te hebben. Het is altijd een netelige positie om ergens op een duistere plaats gevonden te worden bij het lijk van iemand die blijkbaar vermoord is. De priester zou in hechtenis genomen kunnen worden onder zware verdenking van moord te hebben gepleegd. Werd hem dan niet door al de regels van de voorzichtigheid geboden zich zo snel mogelijk te verwijderen? Hij kon daarenboven ook bidden voor de man. En het verheugde hem een traktaatje bij zich te hebben dat hij naast hem kon neerleggen. Wat zou men nu meer van een vroom man kunnen verwachten dan dat hij voor zijn naaste bidt en hem een traktaatje geeft? Met deze vrome overdenking spoedde hij zich voort op zijn weg. Het zou ook kunnen wezen, dat hij vreesde zich te verontreinigen. Een priester was te heilig om iets met wonden, builen en kneuzingen van doen te hebben. Wie zou zoiets voorstellen? In alle reuk van heiligheid was hij van Jeruzalem gekomen. Hij gevoelde zich zo heilig als hij geschikt zijn kon. En daarom wilde hij zo zeldzame voortreffelijkheid aan geen wereldse invloeden blootstellen door een zondaar aan te raken. Om al deze sterke redenen te samen was hij er mee tevreden zich moeite te besparen. En het bewijzen van vriendelijkheid over te laten aan anderen.

Nu zal ik u heden alle redenen laten aanvoeren die gij maar wilt. Waarom gij de armen niet moet bijstaan en geen steun moet verlenen aan de ziekenhuizen. En als gij die redenen hebt genoemd zullen zij even goed wezen als die ik u heb blootgelegd. Er kwam een glimlach op het gelaat om hetgeen de priester gezegd zou hebben. Doch indien gij, telkens als u hulp gevraagd wordt om wezenlijk de nood te lenigen en gij in staat bent die hulp te verlenen, u verontschuldigt, dan behoeft gij over die verontschuldigen niet te lachen. Dat zal de duivel wel doen. Gij deed beter met er over te wenen. Want er is de grootst mogelijke reden om er over te treuren dat uw hart zo hard is voor uw medemensen als zij ziek zijn. Ja, wellicht krank zijn tot de dood toe.

III.

En nu ten derde: DE SAMARITAAN IS EEN VOORBEELD VOOR HEN DIE DE BEPROEFDEN TE HULP KOMEN. Hij is dit ten eerste als wij letten *op de persoon die door hem geholpen werd*. Het wordt wel niet met zo veel woorden in de gelijkenis gezegd, doch het ligt er toch in opgesloten dat de gewonde een Jood was. En bijgevolg was de Samaritaan noch van dezelfde godsdienst, noch van dezelfde stand als hij. De apostel zegt: "Terwijl wij tijd hebben, laat ons goed doen aan allen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs." Naar het oordeel van de Samaritaan behoorde deze man niet tot de huisgenoten des geloofs, doch was hij één van "allen." In sympathie ten opzichte van de godsdienst stonden de Jood en hij zo ver mogelijk van elkaar af. Ja, maar hij was een mens, of hij een Jood was of niet. Hij was een mens, een gewonde. Een bloedende, stervende mens. En de Samaritaan was ook een mens. En zo had de ene mens medegevoel voor de andere mens. En kwam hij hem te hulp. Vraag toch niet of een

zieke gelooft in de 39 artikelen (van de geloofsbelijdenis van de Anglicaanse kerk) of instemt met de catechismus van de Westminster vergadering. Laat ons hopen dat hij gezond is in de leer. Doch indien hij het niet is, dan heeft hij er toch even veel behoefte aan dat zijn wonden verbonden worden als wanneer hij een volmaakte geloofsleer was toegedaan. Gij hoeft hem niet te vragen of hij wel een goed Calvinist is, want ook een Arminiaan heeft pijn als hij gewond is. Een lid van de Kerk van Engeland heeft even veel pijn wanneer zijn been gebroken is als een afgescheidene. En een ongelovige heeft verpleging nodig als hij bij het een of ander ongeluk gekwetst wordt. Het is voor een mens die een onrechtzinnige geloofsleer is toegedaan even erg om te sterven als wanneer hij rechtzinnig was in de leer. Ja, in sommige opzichten is het veel erger. En daarom moeten wij des te ijveriger zijn om te trachten hem te genezen. Wezenlijke nood en ellende moeten wij trachten te lenigen zonder dat daarbij het geloof van de lijder in aanmerking genomen wordt. Dat heeft de barmhartige Samaritaan gedaan.

Daarbij kwam nog dat de Samaritanen door de Joden werden gehaat. En deze Samaritaan kon ongetwijfeld gedacht hebben: "Als ik in de plaats van die man was, zou hij mij niet helpen. Hij zou mij voorbijgaan en zeggen: "Het is een Samaritaanse hond, hij zij vervloekt." De Joden waren gewoon de Samaritanen te vervloeken. Doch het kwam bij deze edelmoedige man niet op om te bedenken wat de Jood gezegd zou hebben. Hij zag hem bloedend neerliggen. En hij verbond zijn wonden. De gulden regel die onze Heiland ons gegeven heeft, is niet: "Doet aan anderen gelijk zij u zouden doen," doch gelijk "gij wilt, dat u de mensen zouden doen." De Samaritaan volgde die regel. En ofschoon hij de vijandschap wel kende die er in het hart van de Jood was, gevoelde hij dat hij vurige kolen op het hoofd van de gewonde moest hopen door hem liefderijke hulp te verlenen. En daarom heeft hij hem ook zonder aarzelen geholpen. Op een andermaal zou de Jood de Samaritaan wellicht hebben afgewezen. En geweigerd hebben door hem aangeraakt te worden. Doch de teerhartige, medelijdende man denkt daar niet aan. Deze ongelukkige is te ziek om zich nu door zijn vooroordeel te laten leiden. En terwijl de Samaritaan zich over hem buigt en olie en wijn in zijn wonden giet, vangt hij een dankbare blik op uit het oog van de zoon van Abraham.

Die arme gewonde was iemand die hem zijn vriendelijkheid niet kon vergelden. Hij was beroofd van alles. Tot zelfs zijn kleren waren hem ontnomen. Doch de barmhartigheid verlangt geen betaling, want anders zou het ook geen barmhartigheid zijn. Hij was ook een volslagen vreemdeling. De Samaritaan had hem nooit tevoren gezien. Maar wat deed dit er toe? Hij was een mens. En alle mensen zijn aan elkaar verwant. God heeft "uit een bloede het gehele geslacht der mensen gemaakt." De Samaritaan gevoelde die aanraking van de natuur welke alle mensen aan elkaar verwant maakt. En zo boog hij zich over de vreemdeling en lenigde zijne smarten.

Hij zou hebben kunnen zeggen: "Waarom zou ik hulp verlenen? *Door zijn eigen volk werd hij verworpen.* De priester en de Leviet hebben hem verlaten. Hij heeft het allereerst aanspraak op de hulp van zijn landslieden." Zo heb ik sommigen gekend die zeiden: "Deze lieden hebben nergens aanspraak op. Laten zij naar hun eigen volk of naar hun eigen gemeente gaan." Maar gesteld nu eens, dat zij dit gedaan hebben. Doch dat zij het vruchteloos gedaan hebben. Zo is het dan nu uw beurt. Wat de Jood niet wilde doen voor de Jood, laat dat de Samaritaan nu doen. En dan zal hij in zijn daad gezegend worden. Hij was veronachtzaamd door de ambtsdragers. En veronachtzaamd door de heiligen. De besten of zij de de besten behoorden te wezen, de priester en de Leviet, hadden hem verlaten, hem laten sterven. De Samaritaan is noch een heilige noch een ambtsdrager, maar toch treedt hij voorwaarts om de daad te doen. O christenbroeders, draagt zorg dat gij u door deze Samaritaan niet beschaamd laat maken.

Hij is vervolgens een voorbeeld voor ons *ten opzichte van de geest, in welke hij zijn werk deed*. Hij deed het zonder naar iets te vragen. De man was in nood, daar was hij zeker van. En hij hielp hem terstond, zonder te aarzelen. Hij maakte niet eerst een overeenkomst met hem, doch ging er terstond toe over olie en wijn in zijn wonden te gieten. Hij deed het zonder eerst te trachten het op de schouders van iemand anders te schuiven. De hedendaagse liefdadigheid betekent, dat A aan B vraagt hem te helpen en dat B hem in zijn buitengewone barmhartigheid de grote gunst bewijst van hem naar C te zenden. Dat wil zeggen dat men heden ten dage slechts zelden de hand in de eigen beurs steekt, doch de lieden heenzendt naar enkele personen die geld vinden voor allen. Mij schijnt het toe een zeer lage manier te wezen om zich van een zaak af te maken door zijn eigen beurs gesloten te houden. Doch de vrager naar iemand heen te zenden die volstrekt niet rijker is dan gij bent, maar wel veel milddadiger. De Samaritaan was persoonlijk weldadig. En daarin is hij voor ons een spiegel en een voorbeeld.

Hij deed het zonder enige zelfzuchtige vrees. De rovers zouden hem hebben kunnen overvallen. Doch waar een leven in gevaar was, bekommerde hij zich om geen rovers. Hier is een mens in nood. Die mens moet, of er rovers zijn of niet, geholpen worden. En hij doet het met zelfverloochening. Want hij verschaft zich wijn en olie. En alles in de herberg, ofschoon hij geen rijk man was, want "hij langde twee penningen uit." Dat wel een grotere som is dan het zich laat aanzien, maar toch eigenlijk een kleine som is. Hij wierp zijn aalmoezen niet in het rond, omdat hij rijk was. Er wordt niet gezegd dat hij een handvol penningen gaf, doch slechts twee, want hij was verplicht de penningen te tellen die hij uitgaf. Het was een arme Samaritaan die deze rijke en edele daad heeft verricht. De armsten kunnen de armen helpen. Zelfs diegenen die zelf in nood zijn kunnen nog een edelmoedige christelijke gezindheid tonen. En hun diensten en hun arbeid geven. Dat zij het doen als de gelegenheid er zich toe aandient.

Deze mens hielp zijn arme medemens met grote tederheid en zorg. Hij was als een moeder voor hem. Alles geschiedde met liefdevolle zorg en nadenken en met al de bekwaamheid die hij bezat. Hij deed wat hij kon. Broeders, laat ons wat wij voor anderen doen altijd op de best mogelijke wijze doen. Laat ons de armen niet behandelen als honden die wij een been toewerpen. Noch de zieken bezoeken alsof wij hoog verheven wezens waren die ons diep neer moeten buigen tot mensen, ver beneden ons als wij hun kamer binnentreden. Doch laat ons met de tederheid van de ware liefde welke wij aan Jezus' voeten hebben geleerd deze barmhartige Samaritaan navolgen.

Doch *wat heeft hij gedaan?* Wel, hij kwam ten eerste aan de plaats waar de lijder zich bevond. En stelde zich in zijn plaats en toestand. Daarna heeft hij al zijn bekwaamheid voor hem aangewend. Hij verbond zijn wonden, waartoe hij waarschijnlijk zijn eigen kleren verscheurde om ze als verbandstoffen te gebruiken. Hij goot olie en wijn in zijn wonden, de beste medicijn die hij kende en die op dat ogenblik in zijn bezit was. Toen zette hij de kranke op zijn muilezel en moest dus bijgevolg zelf lopen. Doch dat deed hij blijmoedig. En onderwijl kon hij de zieke nog ondersteunen. Hij bracht hem naar een herberg, maar dáár verliet hij hem niet, zeggende: "Nu zal iedereen wel voor hem zorgen". Neen, hij ging naar de waard en zei: "Draag zorg voor hem." Ik bewonder die kleine volzin, omdat er eerst geschreven is: "hij verzorgde hem," en daarna zei hij: "Draag zorg voor hem." Wat gij zelf doet dat kunt gij verwachten dat anderen het ook doen zullen. Hij zei: "Ik laat deze arme man bij u, ik bid u, veronachtzaam hem niet. Er zijn vele lieden in de herberg, maar zorg voor hem." "Is hij uw broeder?" "Neen, ik heb hem nooit tevoren gezien." "Hebt gij dan ook verplichting aan hem?" "Neen! – Ja, o ja, ik gevoel mij onder verplichting jegens iedereen, die mens is. Indien hij hulp behoeft, dan ben ik verplicht hem te helpen." "Is dat alles?" "Ja, maar draag zorg voor hem. Ik stel grotelijks belang in hem."

De Samaritaan heeft niet opgehouden voordat hij hem al de goedheid en vriendelijkheid had bewezen die voor hem nodig waren. "Dit geld," zei hij, "is wellicht niet voldoende, want het zou wel lang kunnen duren eer hij in staat is verder te reizen. Haast hem niet om te vertrekken, laat hem hier blijven. En zo dit meerdere onkosten noodzakelijk maakt dan zal ik ze vergoeden als ik weer terug kom van Jeruzalem." Niets is zo kostelijk als de barmhartigheid die ten einde toe wordt volgehouden. Ik wenste wel de tijd te hebben om over al deze dingen uitvoerig te spreken, doch dit kan ik niet. Vertoont ze in uw leven. Dan zult gij het beste weten wat ik bedoel. Gaat heen, een iegelijk van u, en doet desgelijks.

IV.

Maar nu, ten vierde, wij HEBBEN EEN HOGER VOORBEELD dan zelfs deze Samaritaan - onze Heere Jezus Christus. Ik denk niet dat onze Heere door deze gelijkenis iets omtrent zich zelf heeft willen leren, behalve in zoverre Hij zelf het grote voorbeeld is van alle goedheid. Hij antwoordde op de vraag. "Wie is mijn naaste?" En Hij predikte toen volstrekt niet over zich zelf. Men heeft aan deze gelijkenis een zeer vergezochte uitlegging gegeven om de Heere Jezus en alles wat Hem betreft er in te zien. Doch dit durf ik niet na te volgen. Toch kunnen wij door analogie de goedheid des Heeren er door voorstellen. Het is het beeld van een edelmoedig man die de nooddruftigen verzorgt. Doch de edelmoedigste Mens die ooit geleefd heeft was de Man van Nazareth. En nooit heeft iemand zo voor zieken en lijdenden gezorgd als Hij. Indien wij dus de barmhartige Samaritaan prijzen, dan behoren wij de gezegende Heiland nog veel meer te loven. Hem, die zijn vijanden een Samaritaan hebben genoemd. En die deze beschuldiging nooit heeft afgewezen. Immers, wat was er Hem aan gelegen zo al het vooroordeel en al de smaad die de mensen in zich hadden, zich uitte tegen Hem?

Welaan, mijn broeders, de Heere Jezus Christus heeft beter gedaan dan de barmhartige Samaritaan, omdat onze toestand nog veel erger was. Gelijk ik reeds gezegd heb, de gewonde had zijn treurige toestand niet aan zichzelf te wijten. Het was zijn ongeluk, niet zijn schuld. Doch gij en ik zijn niet *half* dood, maar *geheel en volstrekt* dood in zonden en misdaden. En zeer veel van onze ongelukken en kwalen hebben wij zelf over ons gebracht. De moordenaars die ons beroofd hebben zijn onze eigen ongerechtigheden. De wonden die wij hebben, zijn ons door onze eigen zelfmoordende hand toegebracht. Wij staan niet tegenover de Heere Jezus Christus gelijk deze arme Jood tegenover de Samaritaan stond, bloot uit kracht van het vooroordeel. Doch reeds van nature hebben wij de gezegende Zaligmaker tegengestaan. Wij hebben ons reeds van den beginne van Hem afgewend. Helaas! Wij hebben Hem weerstaan en verworpen. De arme man heeft zijn Samaritaanse vriend niet afgeweerd, doch dat hebben wij de Heere wèl gedaan. Hoe menigmaal hebben wij de almachtige liefde afgewezen! Hoe dikwijls hebben wij niet door ongelooft de wonden opengereten die Christus reeds had verbonden! Wij hebben de olie en de wijn die Hij ons aanbood in het Evangelie, verworpen! Wij hebben boze woorden van Hem gesproken en hebben jaren lang geleefd in algehele en volstreekte verwerping van Hem. En toch heeft Hij in zijn oneindige liefde ons niet opgegeven, maar sommigen van ons toegebracht tot zijn gemeente, waar wij rusten als in een herberg, levende en terende op zijn goedheid en milddadigheid. Het was een wondervolle liefde die het hart van de Heiland bewoog toen Hij ons allen vond in onze ellende. En zich over ons heen boog om er ons uit op te heffen. Ofschoon Hij wist dat wij zijn vijanden waren.

De Samaritaan was aan de Jood verwant, omdat hij mens was; maar onze Heere Jezus was oorspronkelijk niet van nature aan ons verwant. Hij is God, oneindig ver boven ons verheven. En zo Hij in gedaante gevonden is als een mens dan was dit omdat Hij dit gewild heeft. Indien Hij de weg gereisd heeft over Bethlehems kribbe naar de plaats van

onze zonden en ellende, dan was dit, omdat zijn oneindige ontferming Hem derwaarts heen heeft gevoerd. De Samaritaan kwam tot de gewonde, omdat hij wegens zijn zaken daar langs moest gaan. En daar ter plaatse komende, verleende hij de man hulp en bijstand. Doch Jezus is voor niets anders op aarde gekomen dan om ons te verlossen. En hij heeft onze natuur aangenomen, opdat Hij medegevoel met ons zou kunnen hebben. Tot zelfs in het bestaan toe van de mens, Christus Jezus, ziet gij de edelste vorm van medelijden geopenbaard.

En hier ter plaatse zijnde, waar wij onder de moordenaars gevallen zijn, heeft Hij zich niet slechts blootgesteld aan het gevaar van zelf door de moordenaars aangerand te worden, doch werd Hij ook inderdaad door hen aangevallen. Hij werd gewond, naakt uitgetogen. En Hij was niet half dood, doch geheel en volkomen dood. Want Hij was in het graf gelegd. Om onzentwil is Hij gedood, want het was niet mogelijk, dat Hij ons van het kwaad zou kunnen verlossen dat de moordenaars der zonde en ongerechtigheden in ons hadden teweeggebracht. Tenzij hij dit kwaad leed in zijn eigen Persoon. En Hij heeft het geleden, opdat Hij ons er van zou kunnen bevrijden.

Wat de Samaritaan die arme man gaf getuigde van zijn edelmoedigheid. Doch het is niet te vergelijken bij het geen de Heere Jezus ons gegeven heeft. Hij, de Samaritaan, gaf de gewonde wijn en olie. Jezus heeft echter zijn hartenbloed gegeven om onze wonden te genezen: Die ons liefgehad heeft en zich voor ons overgegeven heeft. De Samaritaan leende zich met al zijn zorg, maar Christus gaf zich zelf voor ons, ja, Hij gaf zich voor ons tot in de dood. De Samaritaan gaf twee penningen, een groot bedrag uit een kleine beurs. En ik schat de gave niet gering. Doch Christus is om onzentwil arm geworden, daar Hij rijk was, opdat wij door Zijn armoede rijk zouden worden. O, wat wondervolle gaven heeft Christus ons geschonken! Wie kan ze tellen! Onder die zegeningen is de hemel. Doch Hij zelf is de voornaamste gave.

Het medelijden van de Samaritaan openbaarde zich slechts voor een ogenblik. Indien hij naast zijn muilezel moest lopen, was dit slechts enige mijlen ver. Christus heeft echter een geheel leven van vermoeyenis voor ons geleid. De Samaritaan heeft zich niet lang in de herberg opgehouden, want hij moest zijn zaken behartigen. En dat deed hij. En wel met het volle recht. Maar onze Heere is zijn gehele leven bij ons gebleven, zelfs totdat Hij opvoer ten hemel, ja, Hij is ook thans met ons, de kinderen der mensen immer zegenende.

Toen de Samaritaan vertrok, zei hij: "Zo wat gij meer aan hem te koste zult leggen, dat zal ik u weergeven." Jezus is naar de hemel gegaan. En Hij heeft heerlijke beloften achtergelaten voor iets dat geschieden zou, als Hij wederkomt. Nooit vergeet Hij ons. Ik durf wel zeggen dat de Samaritaan in latere jaren weinig meer aan de Jood gedacht zal hebben. Ja, het is het kenmerk van een grootmoedig hart niet al te veel te denken aan hetgeen het gedaan heeft. Hij ging terug naar Samaria en behartigde er zijn zaken. En heeft nooit aan iemand verhaald: "Ik heb een arme Jood bijstand verleend op de weg." Maar onze Heere moet noodzakelijkerwijs anders handelen. Immers, wijl wij voortdurend in nood zijn, moet Hij voortdurend voor ons zorgen. En zijn daad der liefde moet telkens opnieuw geschieden. En zal immer herhaald worden, zolang er mensen zijn om te verlossen, zolang er een hel is waaraan men moet ontkomen. Zolang er een hemel is die men moet binnengaan.

Ik heb u aldus op het hoogste voorbeeld gewezen. En ik heb ten besluite nu nog slechts twee dingen te zeggen. *Oordeelt u zelf*, mijn hoorders, indien gij hoopt door uw eigen werken zalig te worden. Ziet op hetgeen gij gedurende uw ganse leven wezen moet, indien uw werken u zalig zullen maken. Gij moet God liefhebben met geheel uw hart, met geheel uw ziel en al uw krachten. En uw naaste op de wijze zoals deze Samaritaan het gedaan heeft, namelijk als u zelf. En dat wel zonder dat gij ooit een enkele maal

hierin te kort schiet. Kunt gij hopen dit op volmaakte wijze te doen? Zo neen, waarom zou gij dan uw zielen in zo broos van een bark wagen. In zulk een lekkend, zinkend schip als uw armzalige werken zijn? Want, weet het wel, nooit zult gij er de hemel mee bereiken.

Eindelijk: gij, die Christus' eigendom bent, bent behouden, doch gij zult deze dingen niet doen ten einde u zelf zalig te maken. De Grotere Samaritaan heeft u gered; Jezus heeft u verlost, heeft u in zijn gemeente gebracht, heeft u onder de zorg gesteld van zijn dienstknechten, heeft ons geboden voor u te zorgen. En belooft ons te belonen, indien wij gevonden worden, dit doende, ten dage als Hij wederkomt. *Tracht dan ware volgelingen te zijn van uw Heere* door praktische daden van liefde. En zo gij tot nu toe uw gaven hebt teruggehouden voor de tijdelijke en geestelijke behoeften van uw medemensen, begint dan heden met ze grootmoedig uit te delen. En God zal u zegenen. O Geest van God, help ons allen als Jezus te zijn. Amen.

De barmhartige Samaritaan of Goede tijding voor u. (Luk.10:33)

"Doch een zeker Samaritaan, reizende, kwam omtrent hem."

Lukas 10: 33.

De barmhartige Samaritaan is een meesterlijk geschetst beeld van ware weldadigheid. De Samaritaan stond in geen bloedsbetrekking tot de jood, Hij was van zuiver vreemde oorsprong. Doch toch ontfermt hij zich over zijn naaste. De Joden vloekten de lieden van Chut en wilden geen omgang met hen hebben, daar zij indringers waren in hun land. Er was dus in het voorwerp van het medelijden van de Samaritaan niets, dat zijn nationale sympathie kon opwekken, doch wel alles, dat zijn vooroordeel prikkelde; vandaar het edele in zijn weldadigheid

Het is heden mijn voornemen niet de lieflijke punten van voortreffelijkheid aan te tonen die Christus in het licht stelt, ten einde een voorbeeld te geven van hetgeen ware barmhartigheid tot stand zal brengen. Ik wens u slechts het ene feit te doen opmerken dat de weldadigheid, welke de Samaritaan jegens deze arme gewonde, half dode mens aan den dag legde, nuttig en praktisch was. Hij heeft niet tot hem gezegd: "Indien gij naar Jericho wilt lopen, dan zal ik uw wonden verbinden en er olie en wijn in gieten"; of "indien gij met mij naar Jeruzalem wilt gaan dan zal ik voorzien in hetgeen gij nodig hebt." O neen, hij kwam "omtrent hem", dat is: hij kwam, waar de gewonde was. En bemerkende dat deze hoegenaamd niets doen kon om zich zelf te helpen, begon de Samaritaan te eigener plaats en tijdstip hem hulp te verlenen. Hij stelde hem geen onmogelijke voorwaarden, geen bepalingen, die hij niet kon volbrengen, neen, hij deed alles voor de man. En hij deed het waar hij was, en zoals hij was.

Geliefden, wij weten volkomen, dat een barmhartigheid die niet genoeg onder iemands bereik gesteld is om er gebruik van te kunnen maken, in het geheel geen barmhartigheid is. Gaat eens onder de werklieden in één van onze steden. En zegt hun dat niemand van hun van honger of koude behoeft om te komen, wijl er op de top van de Mont Bernard gastvrije monniken wonen die in hun klooster een eetzaal hebben, waar alle voorbijgangers zich aan spijs, drank en warmte te goed kunnen doen. Zegt hun, dat zij niets anders behoeven te doen, dan naar de Alpen te reizen, om daar overvloed van spijs en drank te vinden. Arme zielen! Zij gevoelen, dat gij de spot met hen drijft, want de afstand is veel te groot. Gaat in één van onze achterbuurten, klimt er een zestal trappen op om in een ellendig dakkamertje te komen, dat zó vervallen is, dat gij door de dakpannen heen de sterren zien kunt. En gij vindt er een jong meisje, dat de tering heeft, wegwijnt van armoede en gebrek. Zegt haar, zo gij durft: "Als gij naar een zeebadplaats gaat en alle dagen goed, gezond en versterkend voedsel gebruikt, dan zult gij beter worden." U zou dan niets doen dan haar schandelijk bespotten - zij kan zich deze dingen niet verschaffen - zij zijn buiten haar bereik. Zij kan naar geen badplaats gaan - zij zou sterven eer zij er is. Uw barmhartigheden gelijken op de barmhartigheden van de goddelozen; zij zijn wreed. Verbeeldt u Jeremia in de diepe kerker. Indien Ebed-Melech en Baruch boven aan de put staande, hem hadden toegeroepen: "Jeremia, indien gij halverwege wilt opklimmen, dan zullen wij u optrekken" terwijl er geen ladder was, noch enig ander middel, waardoor hij bij mogelijkheid zo ver kon komen; hoe wreed zou dan hun barmhartigheid niet geweest zijn! Doch neen, zij nemen enige oude, verscheurde lompen van onder de schatkamer van de koning en lieten ze met zelen af tot hem. En zeiden hem ze onder de oksels van zijn armen te leggen vanonder aan de zelen. En aldus trokken zij hem op uit de kuil. Dit was een doeltreffende barmhartigheid, doch de andere zou niets dan een huichelachtig voorwendsel geweest zijn. Mijne broeders, indien Christus de barmhartige Samaritaan aldus schetst naar het leven, als Hij hem voorstelt de arme gewonde man op praktische, nuttige wijze liefde

bewijzende, is het dan niet zeer waarschijnlijk, of liever, is het dan niet geheel zeker, dat, als Christus zal komen om met de zondaren te handelen, hij hun een doeltreffende barmhartigheid zal betonen, een genade die hun werkelijk van dienst is?

Vandaar, vergunt mij het te zeggen, dat ik niet geloof dat de wijze, waarop sommigen het Evangelie willen prediken, goed is. Zij hebben geen Evangelie voor zondaars als zondaars, doch alleen voor diegenen die boven het dode peil van het zondaarschap zijn. En met de geijkte naam van *gevoelende* zondaars bestempeld worden. Evenals de priester in deze gelijkenis, zien zij de arme zondaar, en zeggen: "Hij is zich niet bewust van zijn behoefte, wij kunnen hem niet uitnodigen tot Christus te komen." "Hij is dood," zeggen zij, "het dient nergens toe voor dode zielen te prediken." En zo gaan zij tegenover hen voorbij. En houden zich dicht bij de uitverkorenen en levend gemaakten, doch hebben hoegenaamd niets te zeggen aan de doden, uit vrees van Christus al te goedertieren, en zijne genade al te vrij en om niet voor te stellen. De Leviet was niet gans en al zó gehaast als de priester. De priester moest dienst doen, moest prediken. En zou te laat kunnen komen voor de dienst. En daarom kon hij zich niet ophouden om de man bij te staan. En daarenboven: hij zou zijn priesterkleed hebben kunnen bezoedelen. Of zich zelf hebben kunnen verontreinigen. En dan zou hij niet geschikt zijn geweest om op te treden voor de deftige lieden, waaruit zijn gehoor bestond. En wat de Leviet betreft: hij moest de gezangen lezen; hij was voorzanger in de kerk. En hij was wel enigszins gehaast, doch toch kon hij wel na het vóór-gebed komen. En zo gaf hij zich nog even de tijd om naar hem te zien. Het is juist zoals ik weet, dat sommige leraren gezegd hebben: "Wel, gij weet, wij moeten de zondaar zijn toestand voor ogen houden en hem waarschuwen, doch wij moeten hem niet uitnodigen tot Christus te komen." Ja, vrienden, gij moet, na hem aangezien te hebben, tegenover hem voorbij gaan, want naar hetgeen gij zelf bekent, hebt gij geen *goede* tijding voor hem. Ik loof en dank mijn Heere en Meester, dat Hij mij een Evangelie gegeven heeft, dat ik tot *dode* zondaars kan brengen. Een Evangelie dat ook voor de snoodsten der snoden nuttig is. Ik dank mijn Meester dat Hij tot de zondaar niet zegt: "Kom Mij halverwege tegemoet." Doch dat Hij "omtrent hem komt." Dat is: dat Hij komt waar de zondaar is en Hem verloren, verstokt, in het verderf gestort vindende, geeft Hij hem leven en vrede, zonder er om gevraagd te zijn. Of te verwachten dat hij er zich op zal voorbereiden om genade te ontvangen.

De zondaar HEEFT GEEN ZEDELIJKE EIGENSCHAP DIE HEM RECHT GEEFT OP DE ZALIGHEID, doch Christus komt waar hij is.

Indien het mij mogelijk is, dan zou ik over deze zaak wens te spreken niet met betrekking tot de scharen die buiten zijn, doch die hier tegenwoordig zijn. Ik spreek niet van *hen* en van *dezen*, doch van *u* en van *mij*. Ik wens te zeggen tot elke zondaar: "Gij bevindt u in een toestand, waarin in zedelijke zin niets is dat u geschikt maakt om zalig te worden, doch Jezus ontmoet u ter plaatse waar gij nu bent."

Herinnert u, ten eerste, dat, toen het Evangelie voor het eerst in de wereld gezonden was, *zij, tot wie het gezonden was, blijkbaar zonder enige zedelijke geschiktheid waren om het te ontvangen*. Hebt gij ooit het eerste hoofdstuk van Paulus' brief aan de Romeinen gelezen? Het is een van die ontzaglijke plaatsen in de Schrift welke niet bestemd zijn om in de bijeenkomsten te worden gelezen, doch om in het verborgene van onze eigen binnenkamers te worden overdacht. De apostel schetst het beeld van de zeden en gewoonten van de heidenwereld. Een beeld, zó ontzettend dat de ongelovigen zouden gezegd hebben dat Paulus zeker overdreven heeft, indien onze zendelingen ons niet mededeelden, dat het nog te dezer ure de nauwkeurige fotografie is van het leven in Hindostan. Het heidendom in de dagen van Paulus was zó ontzettend slecht dat het volstrekt onmogelijk zou zijn een zonde te bedenken, waarin de mensen niet gevallen waren. En toch zei de apostel: "Wij keren ons tot de heidenen." En heeft de Heere Jezus

zelf bevolen: "Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen." Hoe! Ook aan mensen, wier kleinste zonde bestaat in overspel en hoererij. Aan dieven en moordenaars, aan moordenaars van vader of moeder? Ja, gaat heen, predikt het Evangelie *aan hen!* Het feit dat de wereld tot aan de hals gedompeld was in het slijk van afschuwelijke goddeloosheid, terwijl haar toch het Evangelie gebracht moest worden, is het duidelijk bewijs dat Christus naar geen zedelijke geschiktheid uitziet, geen gerechtigheid verwacht in de mens, vóórdat het Evangelie hem kan baten. Hij zendt het Woord tot de dronkaard, de vloeker, de hoer, de snoodsten van de snoden. Want het Evangelie van Christus is bestemd om de zodanigen te verlossen.

Herinnert u daarna dat *de beschrijving die de Bijbel geeft van hen, voor wie Christus in de wereld kwam om ze te verlossen, ten duidelijkste bewijst dat Hij tot de zondaar komt, waar hij is.* Hoe beschrijft de Bijbel hen die Christus is komen verlossen? Als mensen? Neen mijne broeders. Christus is niet gekomen om de mensen als mensen te verlossen, doch als zondaars. Als gevoelende zondaars? - Neen, zij worden voorgesteld als "*dood door de misdaden en de zonden.*" Doch! Naar de wet en het getuigenis! Laat mij enkele plaatsen uit de Schrift voor u lezen. En mocht gij, terwijl ik lees, in staat zijn te zeggen: "Daar is hoop voor mij." Ten eerste, zij die Christus is komen verlossen, worden in 1 Timotheüs 1: 15 en in vele andere plaatsen aangeduid als "*zondaren.*" "Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben." "De zondaren," zonder enig bijvoeglijk naamwoord om ze nader aan te duiden. Geen ontwaakte zondaars, geen boetvaardige, berouwvolle zondaars, doch zondaars als zondaars. "Gewis," zegt iemand, "ik ben dus niet uitgesloten." In Romeinen 5: 6 lezen wij: "Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te zijner tijd... gestorven." Voor wie? Voor hen die enigerlei begeerte hadden naar God? Enigerlei eerbied voor zijn naam? Neen, "voor de goddelozen." Nu betekent een goddeloze iemand die zonder God is. Iemand die niet om God geeft. Wiens "gedachten zijn dat er geen God is." En bijgevolg is hij niet wat de mensen een gevoelend zondaar noemen. De goddelozen zijn "als het kaf dat de wind heen drijft". En ook dezen zijn de personen voor wie Christus op aarde is gekomen om ze te verlossen. In hetzelfde hoofdstuk vindt gij in het tiende vers van hen gewag gemaakt als van "vijanden" - "indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door de dood van zijn Zoon." Wat zegt gij hiervan? Zij worden niet aangeduid als vrienden. In één zin heeft Christus zijn leven gesteld voor zijn vrienden. "Doch God bevestigt zijn liefde jegens ons dat Christus voor ons gestorven is als wij nog zondaars waren." Vijanden van God zijn de voorwerpen geweest van zijn genade, zodat Christus in die vijandschap inkomt en de mens ontmoet, waar hij is.

In Efeze 2: 1 lezen wij van hen als "dood door de misdaden en de zonden." - "En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden." Christus vraagt de zondaar dus niet dat hij zich zelf levend zal maken. Het Evangelie moet niet slechts gepredikt worden aan hen, die enige goede begrippen, enige goede begeerten, een sprankje van het hemelse leven in zich hebben. Doch aan de doden als doden. Tot de doden komt Christus en ontmoet hen in hun graf van de zonde. En wederom (Efeze 2: 3): zij zijn "kinderen des toorns." "Wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen." Doch tot dezulken kwam het Evangelie. Kunt gij iets goeds, iets hoopgevents bespeuren in een kind des toorns? Indien dit zijn naam en karakter is, dan vraag ik u hem aan te zien van het hoofd tot de voeten: kunt gij een plekje goed, ook maar zo groot als de punt van een speld in die mens ontdekken? Toch zijn het de zodanigen die Christus is komen verlossen. En wederom: er wordt van hen gesproken als van "*vervloekten.*" "Ach," zegt een zondaar, "ik heb mij zelf dikwijls voor Gods aangezicht vervloekt en Hem gevraagd mij te vervloeken." Welnu, Christus is

voor de vervloekten gestorven (Gal. 3: 13). "Christus heeft ons verlost van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor *ons*." Dat is: voor ons die onder de vloek waren. En wederom: zij worden aangeduid met het verschrikkelijke woord "*verloren*". Zij zijn verloren voor alle hoop, zelfs hun eigen vrienden geven de hoop voor hen op. "De Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was." (Lukas 19: 10.) Indien ik deze Schriftuurplaatsen versta dan betekenen zij eenvoudig dit: dat in hen die Christus is komen verlossen hoegenaamd geen goed is dat mee zou kunnen werken tot hun verlossing en dat Christus hen niet aanziet om iets goeds in hen te vinden. Ik verstout mij te zeggen dat de enige geschiktheid om gereinigd te worden is, dat men onrein is. De enige geschiktheid om de Zaligmaker te kunnen ontvangen is verloren te zijn. De enige hoedanigheid in welke wij tot Jezus kunnen komen is in de hoedanigheid van zondaars, verloren, dood en onder de vloek.

Doch nu ten derde: *uit het werk der genade zelf* blijkt het overduidelijk dat de Heere van de zondaar niet verwacht iets te doen, of iets te zijn om Hem te ontmoeten. Doch dat Hij tot hem komt waar hij is. Zie, o zondaar! Christus *sterft* op Golgotha. Een last van zonde is op zijn schouders en op zijn hart. In de ontzettendste benauwdheid der ziel roept Hij uit onder de verlating van Zijn God. Voor wie stierf Hij? Voor de onschuldige? Waarom voor de onschuldigen? Wat zoenoffer hadden *zij* van node? Voor hen, in wie nog enig goed was? Waartoe al die doodsbenauwdheden *voor de zodanigen*? Gewis, voor hen kan wel een mindere prijs volstaan! Doch omdat Christus vanwege de zonde is gestorven geloof ik dat zij, voor wie hij stierf, als zondaars en niet anders dan als zondaars beschouwd moeten worden. Daar Hij zulk een ontzettende losprijs betaald heeft, maak ik hieruit op, dat zij een ontzettende schuld op zich hadden geladen en dat Hij stierf voor hen die niets hadden om te betalen. Doch Christus is *opgestaan*, opgestaan ter onzer rechtvaardigmaking. Ter rechtvaardigmaking voor wie? Van hen die reeds in en door zich zelf rechtvaardig waren gemaakt? Ach! Dat zou dan wezen een gans onnodig werk te doen. Neen, mijn broeders, doch voor hen die geen rechtvaardigmaking van zich zelf bezaten, ja zelfs geen schaduw daarvan, doch die vanwege hun eigen werken volkomen en volstrekt veroordeeld waren. En met het oor des geloofs hoor ik Hem daarenboven ook *pleiten* voor de eeuwige troon. Voor wie pleit Hij? Voor hen die zelf iets hebben om op te pleiten? Dat zou dan onnodig wezen. Geeft iemand zijn geld aan de rijken? Geeft iemand aalmoezen aan hen, die ze niet nodig hebben? Indien de mensen zelf iets hebben om op te pleiten, waarom pleit Christus dan voor hen? Neen, mijne broeders, Hij pleit voor degenen, die hoegenaamd niets bezitten dat zij als argument kunnen gebruiken om kracht bij te zetten aan hun gebeden. Doch Christus is opgevaren *en heeft gaven genomen*. Voor wie? Voor hen die een beloning verdienden? Neen, voorwaar! Laten dezen ze zelf nemen. Doch Hij heeft gaven genomen om uit te delen onder de mensen, "ja ook de wederhorigen, om bij u te wonen, o HEERE God." Doch *Hij geeft de Heilige Geest*. Aan wie? Aan hen die sterk zijn, en goed, en alles zelf kunnen doen? O mijne broeders, dat ware dan een overtollig werk! Neen, Hij geeft de Heilige Geest aan hen die machteloos, zwak en dood zijn. Hij geeft de Heilige Werker aan hen die onheilig zijn en vol van zonde. Hij stort de alvermogende invloed in hen die slaven waren van het kwaad. Broeders, het werk van Christus veronderstelt een verloren, ten ondergang gebracht wederhorig zondaar. En daarom zeg ik, dat Christus de mens ontmoet, waar hij is.

Meer nog, want ik wens dit punt tot klaarheid te brengen voordat ik er van afstap. *De goddelijke hoedanigheid van Gods genade* bewijst dat Hij de zondaar ontmoet, waar hij is. Indien God slechts aan kleine zondaars vergeving schenkt dan is Hij ook klein in zijn genade. Indien de Heere niet iets meer doet dan de mensen kunnen denken, dan hebben wij al te veel beweging gemaakt met het Evangelie. En het kruis bovenmate

verheerlijkt. Tenzij in de genade van God iets buitengewoons is kan ik een Schriftuurplaats als deze: "Gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, also zijn mijn wegen hoger dan uw wegen en mijn gedachten dan ulieder gedachten" niet begrijpen. Ik verstout mij te zeggen, broeders, dat velen van ons gedachten hebben van onze vijanden te vergeven. Het is soms ons zalig lot geweest wel te doen aan hen, die ons haten. Welaan, indien God goddelijk wil wezen in zijn genade - en daar houd ik mij van overtuigd - dan moet Hij iets meer doen dan dit. Hij moet niet slechts zijn vijanden vergeven, doch die vijanden moeten dan zó wreed en verschrikkelijk van aard zijn dat geen mens hun vergeving zou schenken. Doch hoe zou men dit kunnen zeggen, indien de Heere slechts aan die zondaren vergeving schonk die hun zonden gevoelen en betreuren? Neen, het verbazingwekkende hiervan is dat Hij hen door zijn genade roept, terwijl zij nog vijanden zijn, ja wat meer is dat Hij hun zonden uitdelgt, hen verandert in vrienden. En de zondaar aldus ontmoet waar hij is.

5. *Door de geest, het kenmerkend karakter van het Evangelie, wordt elke veronderstelling uitgesloten dat God iets in de mens vereist om hem te kunnen verlossen en zalig maken.* Indien de zaligheid aan iemand op de een of andere voorwaarde wordt aangeboden dan hebben zij, die deze voorwaarde nakomen, recht op de zegen. Dat is het oude werkverbond. De substantie van het wettisch verbond is: "Doe dit, en Ik zal u belonen." Als de mens dit dan gedaan heeft, verdient hij wat hem beloofd werd. En, let wel: al maakt gij die voorwaarde nu nog zo gemakkelijk, zo lang het een voorwaarde is, is God door zijn eigen Woord gehouden en verplicht de mens, zo hij de voorwaarde is nagekomen, te geven wat hij verdiend heeft. Dit is werk, doch geen genade. Het is het betalen van een schuld, niet het betonen van een gunst. Doch in zoverre het Evangelie van het begin tot het eind vrije gunst is ben ik er volstrekt zeker van dat God de zondaar niets vraagt. Geen goede wensen, geen begeerten, geen goede gevoelens. Voordat hij tot Christus mag komen. Neen, opdat de rebel wete dat alles uit genade is, wordt hem bevolen te komen zoals hij is, niets met zich brengende, doch alles ontvangende van God die overvloedig is in genade. En daarom de zondaar ontmoet waar hij is.

Ik zeg dus tot de zondaar: waar gij heden ook mag wezen. Indien gij zonder enige deugd bent en indien gij vol bent van alle kwaad. Indien er geen goede punten zijn in uw karakter, doch alles wat slecht is tegenover de mens en tegenover God. Indien gij al de misdaden had gepleegd die op de lijst vermeld staan. Indien gij uw lichaam had verwoest en uw ziel had verdoemd, toch heeft Christus gezegd: "Die tot mij komt zal ik geenszins uitwerpen." En indien gij tot Hem komt dan kan Hij u niet méér uitwerpen dan indien gij de deugdzaamste, eerbaarste en de meest vrome mens ter wereld geweest waart. Geloof heden in de barmhartigheid van God in Christus, steun en betrouw op Hem. En gij bent behouden tot roem en prijs van de genade die u ontmoet, waar gij bent. En u zalig maakt van uw zonde.

II.

Ten tweede. Er zijn onder het verloren geslacht van Adam zeer velen die zeggen> DAT ZIJ ZONDER ENIGE VERSTANDELIJKE GAVEN ZIJN die hen geschikt maakt om verlossing te ontvangen.

Dit voeren zij aan tot hun verontschuldiging: - "Ik ben niet geleerd. Reeds als knaap moest ik mijn eigen brood verdienen, zodat ik geen week op school ben geweest. Ik ben geheel onwetend. Ik kan niet eens lezen. En indien iemand mij vroeg een gebed te doen, ik zou het niet kunnen. Ik heb er geen verstand van." Welnu, gij ziet dat Jezus u ontmoet waar gij bent. En hoe doet Hij dit? Wel, ten eerste: *de daad der verlossing vereist geen verstandsgave in u.* Het is het geloof dat het eeuwige leven aangrijpt. Zelfs een kind, hoe weinig ontwikkeld het ook zij, kan geloven wat men het zegt. Het kind kan niet redeneren, kan niet redetwisten, weet niet van haarkloverijen, kan geen moeilijk punt in

de theologie ontdekken, doch het kan geloven wat men het zegt. Het geloof vereist zo weinig verstandelijk vermogen, zo weinig helderheid van verstand dat er velen geweest zijn die ten opzichte van andere dingen idioot waren, doch door de daad van het geloof in Christus wijs werden gemaakt tot zaligheid. Gij herinnert u de eigen woorden van onze Heere: "Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde! Dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt deze aan de kinderkens geopenbaard." Doch dit had nooit kunnen geschieden, indien de daad, welke ons in gemeenschap brengt met Christus, niet de geringste daad was geweest van het menselijk kunnen. Namelijk van eenvoudig op Christus te betrouwen als gevolg van ons geloven, hetgeen ons op goed en waarachtig getuigenis gezegd wordt.

Doch voorts: gedenkt aan *de buitengewone eenvoudigheid van hetgeen geloofd wordt*. Is er iets ter wereld dat eenvoudiger is dan de leer der verzoening? Wij verdienen te sterven, Christus sterft voor ons. Wij hebben schulden, Christus betaalt ze voor ons. Is dit zelfs voor de meest haveloze school niet eenvoudig genoeg? Het is zo duidelijk dat velen van onze zeer geleerde doktoren in de theologie het uit de Bijbel proberen te schrappen. Zij denken: "Indien dit de pit en het merg van alles is, dan kan ieder ongeleerde wel theoloog zijn." En daarom slaan zij er tegen achteruit. Wat is de leer der Unitariërs (tegenstanders van de leer der Drie-eenheid) anders dan een zich ergeren aan de eenvoudigheid van het kruis? Het waren Unitariërs die bij het kruis stonden, toen Christus stierf. "Dat hij nu afkome van het kruis," zeiden zij, "en wij zullen hem geloven." Dat is van toen aan altijd het karakter van de Unitariërs geweest. Zij willen Jezus overal ontvangen behalve op zijn kruis. Doch hangende aan het kruis, stervende in de plaats van de mens is Hij zó gewoon en zó alledaags dat deze grote mannen zich liever naar de filosofie en het ijdele bedenken van de mensen zullen wenden dan datgene aan te grijpen, hetwelk de gewoonste, eenvoudigste mensen even goed kunnen begrijpen als zij.

Doch meer: om elk verstandelijk gebrek in de mens te hulp te komen, is de in zich zelf reeds zo eenvoudige waarheid *in de Bijbel onder zulke eenvoudige beelden voorgesteld* dat niemand zeggen kan dat hij het niet verstaat. Hoe eenvoudig is het beeld van de koperen slang, opgericht voor de ogen van de door slangen gebeten Israëlieten, terwijl hun bevolen wordt er op te zien om in het leven te blijven. Wie begrijpt niet dat een blik op Christus, die sterft voor en in de plaats van de mensen, hen zal doen leven? "Zo iemand dorst, die kome tot mij en drinke." Wie begrijpt het beeld niet van een fontein, vloeiende in de straten, opdat iedere voorbijganger die dorst heeft, er zijn lippen onder kan houden om te drinken? "Ziet het Lam Gods." Wie verstaat het offer niet? Hier is een lam, geslacht voor de zonde van Israël. En evenzo sterft Christus voor de zonde van hen die in Hem geloven. De daad van het geloof is eenvoudig, de beelden verduidelijken het. En zo is dan hij die het Evangelie van Christus niet verstaat, niet te verontschuldigen.

En om het alles te kronen: aan u, waarde hoorders, *heeft Christus overvloed van leraren geschonken*. Daar zit een man naast u die van uw eigen stand en roeping is. Zo gij het Evangelie niet verstaat, zal hij het u verklaren. Hier zijn velen van ons die maar al te blij zouden zijn de steen van uw graf af te wentelen. Hier zijn kinderen Gods die zelf door vrijmachtige genade verlost en behouden zijn. Indien gij de weg wezenlijk niet weet, zo stoot slechts de persoon die naast u zit even aan. En zeg tot hem: "Kunt gij mij nog duidelijker zeggen wat ik doen moet om zalig te worden?" Welnu, dit is waarlijk u te hulp te komen, u te ontmoeten. Laat uw verstand nu nog zo klein wezen, dit is tot u afdalen, al bevindt gij u ook op de laagste trap van de menselijke ontwikkeling. Jezus Christus komt tot u, waar gij bent.

III.

Doch nu hoor ik iemand zeggen: "Ik ben wanhopig, want IK KAN NOCH IN MIJZELF, NOCH BUITEN MIJZELF EEN REDE VINDEN, WAAROM GOD AAN ZODANIG IEMAND ALS IK BEN, VERGEVING ZOU SCHENKEN."

Gij bent alzo in een hopeloze toestand. Of ten minste, gij ziet geen hoop. De Heere komt tot u, waar gij bent, door *de reden van uw verlossing en zaligheid geheel en al in Hem zelf* te stellen. Zal ik u op enige Schriftwoorden wijzen die u volkomen zullen voldoen? "Ik, Ik ben het die uw overtredingen uitdelg." Waarom? Om mijnentwil." Om uwentwil kan Hij niet vergeven, dat ziet gij duidelijk genoeg in; en gij gevoelt ook dat Hij u om de wil van iemand anders niet vergeven kan. Doch om "mijnentwil," zegt Hij, "opdat Ik Mij verheerlijke." Niet in u, doch in zijn eigen groot hart vindt Hij de beweegreden dat Hij zijn eigen barmhartigheid groot zal maken. Om zijnentwil zal Hij het doen. Of neemt een andere tekst: "Om mijns naams wil zal ik mijn toorn langer uitstellen, opdat Ik u niet afhouwe." Hier is het wederom *om zijns naams wil*, alsof Hij wist dat Hij geen andere beweegreden zou kunnen vinden. En zo neemt Hij het dan gans en al op zich. Hij vergeeft ten einde zijn eigen naam te eren en te verheerlijken. Zondaar, gij kunt niet zeggen dat dit op uw toestand niet past, want al waart gij ook de grootste booswicht die ooit Gods aarde ten vloek was en de lucht verontreinigde, waarin gij ademt. Toch kan Hij u *om zijns naams wil verlossen* en zalig maken. Er is plaats voor u om te hopen, want hoe groter zondaar gij bent, hoe meer eer en heerlijkheid voor Hem, zo Hij u verlost. En indien de zaligheid geschonken wordt om geen andere reden, dan die gelegen is in Hem zelf, dan *is* er toch een reden, om u, ja zelfs u te verlossen.

Herinnert u, dat Hij u *zijn eigen doel* voor ogen stelt om u te tonen, dat, zo gij geen reden vindt in u zelf, dit geen hinderpaal voor Hem is om u te verlossen. Wat is Gods bedoeling met de verlossing van de mensen? Wat zal er het gevolg van wezen, als Hij hen naar de hemel brengt? Wel, dat zij zijn naam voor eeuwig zullen loven en danken. En zingen: "Hem, die ons heeft liefgehad, en ons van onze zonden gewassen heeft in zijn bloed, zij de heerlijkheid." Gij bent juist die mens. Indien gij verlost en naar de hemel gebracht wordt, zult gij zijn genade dan niet loven? "Ja," zei eens een oud man die lang in de zonde had geleefd, "indien Hij mij naar de hemel brengt, dan zal Hij er nooit het einde van horen, want dan zal ik Hem gedurende de ganse eeuwigheid loven." Wel, ziet gij niet dat gij juist de man bent die aan Gods bedoeling zult beantwoorden. Immers, wie zal zo veel liefhebben als hij, aan wie veel vergeven is. En wie zal zo met luider stem loven dan hij, wiens machtige zonden overwonnen werden door de machtige liefde, en goedheid, en genade van God? Gij kunt niet zeggen, dat dit u niet baat, want hier is een drijfveer en een reden, al kunt gij er in u zelf geen vinden.

Hier is nog een reden, waarom God u zal verlossen, het is *zijn eigen Woord*, het woord van Hem, die niet liegen kan. Wederom wijs ik u op die tekst, want er is hier wellicht een hart dat in staat is er het anker in uit te werpen - "Die tot Mij komt zal ik geenszins uitwerpen." "Doch als ik kom," zegt gij, "zie ik geen enkele reden, waarom Hij mij zou verlossen." Ik antwoord: er *is* een reden, en wel in Zijne eigen belofte. God kan niet liegen. Gij komt; Hij zal u niet uitwerpen. Hij zegt: "Ik zal geenszins uitwerpen." Doch gij zegt; "Hij zou dit om deze of die reden wél doen." Dit nu is in volkomen tegenspraak met elkaar. Die twee kunnen niet samengaan. Indien er iets nodig is voor een ziel om te komen, en gij komt zonder hetzelfde, zo is daar toch de belofte. En daar die belofte geen perken heeft, zo pleit er dan op. En dan zal de Heere niet weigeren zijn eigen Woord te eren. Indien Hij u kan uitwerpen, omdat gij de ene of andere onmisbare hoedanigheid mist, dan is zijn Woord niet waar. *Wie* gij ook wel zijn mag, en wat gij ook *niet* zijn mag, en *wat* gij ook Zijn mag indien gij gelooft in Jezus Christus, dan is er een reden in elke eigenschap van God, waarom gij behouden zou worden. Zijn waarheid roept: "Behoud hem, want Gij hebt gezegd, dat Gij het doen zult." Zijn macht zegt: "Behoud

hem, opdat de vijand uw macht niet loochent." Gods wijsheid pleit: "Behoud hem, opdat de mensen niet twijfelen aan uw oordeel." Zijne liefde zegt: "Behoud hem." Al zijn hoedanigheden zeggen: "Behoud hem". Ja zelfs de gerechtigheid roept: "Behoud hem, want indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve."

Ik tracht in diepe wateren te vissen om sommigen van u te vangen die lang aan het net ontkomen bent. Ik weet, dat gij, als ik de vrije en volle uitnodiging tot u heb gebracht, gezegd hebt: "Ach! Daar kan ik niet mee bedoeld zijn." Gij bent zonder geloof in Christus, omdat gij denkt, dat gij er niet toe geschikt bent. Ik zal heden rein zijn van uw bloed. Ik zal u tonen dat er geen geschiktheid nodig is dat u bevolen wordt thans, en zoals gij bent, in de Heere Jezus Christus te geloven. Want het Evangelie van Jezus Christus komt tot u, komt tot u, waar gij bent. Zonder zedelijke of verstandelijke bekwaamheid of geschiktheid, zonder enigerlei reden waarom Hij u zal verlossen, komt Hij tot u als zodanig. En zeg u op Hem te betrouwen.

IV.

En nu ten vierde. "O," zegt iemand, "doch ik heb GEEN MOED. Ik durf niet in Christus geloven, ik ben zo sidderend, zo beschroomd, dat ik, wanneer ik hoor dat anderen op Christus betrouwen, denk, dat dit vermetele aanmatiging is. Ik wenste wel evenzo te doen, doch ik kan niet. Ik ben mij zo sterk bewust van mijn zonde, dat ik niet durf. Neen, o neen! Ik durf niet, want indien ik op Christus ging betrouwen en mij ging verheugen in de vergeving van mijn zonde dan zou dit wezen, alsof ik de gerechtigheid Gods beledigde." Zeer goed, doch door zeer edere uitnodigingen komt Christus tot u, waar gij bent. "O alle gij dorstigen! Komt tot de wateren. En gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk." "Komt herwaarts tot mij, allen, die vermoeid en belast bent, en ik zal u rust geven." "De Geest en de bruid zeggen: kom! En die het hoort, zegge: kom! En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet." Hoe liefelijk stelt Hij het u voor. Ik weet niet waar meer uitlokkende woorden te vinden zijn dan die de Zaligmaker gebruikt. Wilt gij niet komen, als Christus u wenkt, als Hij u met tranen in de ogen toeroept om tot Hem te komen. Hoe! Is een uitnodiging van Hem u te gering? Doch wetende, dat gij op zijn uitnodiging geen acht zou slaan, heeft Hij haar in de vorm gekleed van een *gebod*. "Dit is zijn gebod, dat wij geloven in de naam van zijn Zoon Jezus Christus." "Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden." "Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; doch die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden." Hij wist, dat gij zult zeggen; ach, ik ben niet geschikt om de uitnodiging aan te nemen." "Wel", zegt Hij, Ik zal de mens gebieden het te doen." Het is gelijk een arme hongerige man die brood voor zich heeft staan. En zegt; "Ach, het zou vermetel van mij zijn te durven eten." Doch de koning zegt: "Eet, man, of ik zal u straffen" Welk een edelmoedig gebod, zelfs in de bedreiging is nog geen toorn. Het is gelijk een moeder, die, wanneer haar kind de dood nabij is, en alleen door het gebruik van zekere medicijn herstellen kan. En het kind die medicijn niet wil innemen, het kind met straf dreigt. Die moeder dreigt slechts uit liefde, ten einde het kind te behouden. Zo heeft de Heere ook bedreigingen toegevoegd aan zijn geboden. Want een streng woord zal soms een ziel naar Christus heen drijven, waar een zacht woord haar niet tot Hem zou trekken. De vrees voor de hel doet de mensen wel eens heen vluchten naar Jezus. De vermoeide vleugel deed de arme duif heen vliegen naar de ark. En de bliksemen van Gods gerechtigheid hebben geen ander doel dan u heen te doen vlieden naar Christus, de Heere.

Nog eens, geliefden. Mijn Meester komt uw gebrek aan moed op lieflijke wijze te hulp door vele anderen tot zich te brengen, zodat gij hun *voorbeeld* kunt navolgen. Gelijk

vogelaars somtijds lokvogels gebruiken, zo heeft ook mijn Meester lokvogels, om anderen tot Hem te lokken. Andere zondaren zijn zalig geworden, Anderen die op Hem hebben betrouwd, zijn door Hem gereinigd. Daar was Lot. Ach! Hij had zich schuldig gemaakt aan dronkenschap en bloedschande. En toch was hij een heilige Gods. David, de overspeler en moordenaar van Urias, was toch gewassen en witter gemaakt dan sneeuw." Manasse, de bloeddorstige vervolger die Jesaja in tweeën heeft laten zagen, was toch "gevangen genomen onder de doornen." En God heeft zich over hem ontfermd. Wat zal ik zeggen van Saulus van Tarsen, de vervolger van Gods volk? Van de moordenaar die om zijn misdaden aan het kruis is gestorven. En die toch beiden behouden werden? Zondaar, indien dezen u niet aanmoedigen te komen, wat zou dan uw schroom kunnen overwinnen? "Doch," zegt iemand, "mijn toestand hebt gij nog niet beschreven. Ik ben een verschrikkelijk snood zondaar!" Welnu, ik zal uw toestand dan nu bespreken. Hoor het Woord des Heeren in 1 Corinthe 6: 9 - "Noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen rovers zullen het koninkrijk Gods beërven. En *dit waart gij sommigen*; doch gij bent afgewassen, doch gij bent geheiligd, doch gij bent gerechtvaardigd in de naam van de Heere Jezus en door de Geest van onze God." Wat ontzettende schilderingen, mijn broeders! Sommigen er van zijn zó verschrikkelijk dat wij, na de beschrijving er van gelezen te hebben, die zonden wensden te vergeten. En toch! En toch! Eer zij uw almachtige genade, o God! Dezulken hebt Gij verlost. En dezulken kunt Gij nog heden verlossen. O beschroomd zondaar, kunt gij na dit gelezen te hebben nu nog niet op Jezus vertrouwen? Hoor wederom het Woord des Heeren (Titus 3: 3-5). Want ook wij waren eertijds onwijs, ongehoorzaam dwalende, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, in boosheid en nijdigheid levende, hatelijk zijnde, en elkander hatende. Doch wanneer de goedertierenheid van God, onze Zaligmaker, en zijn liefde tot de mensen verschenen is, heeft Hij *ons* zalig gemaakt, niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hadden, doch naar zijn barmhartigheid. Door het bad der wedergeboorte en vernieuwing van de Heilige Geest." Welaan, gij hatelijke zondaars. En gij die vol bent van boosheid en nijdigheid. Hier is de poort open, zelfs voor u. Want de goedertierenheid en liefde van God jegens de mens wordt geopenbaard in Christus. Luistert naar nog een woord uit de schrift, want Gods woorden zijn meer dan de mijne. En ik hoop dat sommigen van u er door getrokken zullen worden (Efeze 2: 1-3): "U heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden; in welke gij eertijds gewandeld hebt, naar de eeuw dezer wereld, naar de overste van de macht der lucht, van de geest die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid; onder dewelke ook wij allen eertijds verkeerd hebben in de begeerlijkheden van ons vlees, doende de wil van het vlees en der gedachten. En wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen. Doch God, die rijk is in barmhartigheid, door zijn grote liefde, waarmee Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus (uit genade bent gij zalig geworden). En heeft ons mede opgewekt, en heeft ons mede gezet in de hemel in Christus Jezus." Waarvoor? Opdat Hij zou betonen in de toekomstige eeuwen de uitnemende rijkdom van zijn genade door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus." Nog één Schriftuurplaats en dan zal ik verder uw aandacht niet vermoeien. O, dat deze laatste Schriftwoorden sommigen van u mochten vertroosten! Het is Paulus, die spreekt: "ik Die tevoren een Godslasteraar was, en een vervolger, en een verdrukker; doch mij is barmhartigheid geschied, dewijl ik het onwetende gedaan heb in mijn ongelovigheid. Doch de genade van onze Heere is zeer overvloedig geweest, met geloof en liefde die er is in Christus Jezus. Dit is een getrouw woord." Zie hoe hij dit nu voorstelt als zijn eigen ervaring. "En aller aanneming

waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben." "Ach," zegt iemand, "doch Hij zal niemand meer willen zalig maken." Laat mij voortgaan. – "Maar daarom is mij barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al Zijn lankmoedigheid zou betonen, tot een voorbeeld degenen, die in Hem geloven zullen ten eeuwigen leven." Zodat, indien gij betrouwt, gelijk Paulus betrouwd heeft, gij, als Paulus, verlost en zalig zult worden, want zijn bekering en verlossing zijn een voorbeeld voor allen, die in de Heere Jezus Christus zullen geloven ten eeuwige leven. En aldus, o zondaar, hoe beschroomd gij ook bent, hier komt Jezus tot u waar gij bent.

O, ik wenste wel een woord te kunnen spreken dat u, wenenden en bedrukten, er toe kon brengen op Jezus te zien. O, laat de duivel u niet in de verzoeking brengen om te geloven dat gij te zondig bent. "Waarom hij ook volkomen kan zalig maken degenen, die door hem tot God gaan." Geschiktheid is niet nodig, kom slechts tot Hem. Gij bent onrein. En gij gevoelt uw onreinheid niet, zoals gij haar moest gevoelen - en dat maakt u nog altijd meer onrein. Zo kom dan, en wees rein. Gij bent zondig. En dit is uw grootste zonde, dat gij uw zonde niet betreurt, zoals gij moest. Doch kom tot Hem en vraag Hem uw onboetvaardigheid te vergeven. Komt, zoals gij bent. Indien Hij iemand van u uitwerpt, dan zal ik daar eeuwig de blaam van dragen. Indien Hij iemand van u die op Hem betrouwt, verstoot, zo noemt mij ten dage der opstanding een vals profeet. Doch ik sta er u borg voor met mijn leven, ik sta er u borg voor met het deel, dat mijn eigen ziel hieraan heeft - dat, wie tot Hem komt, Hij geenszins zal uitwerpen.

V.

Ik hoor nog een klacht. "Ik ben KRACHTELOOS," zegt iemand." Zal Jezus komen, waar ik ben?" Ja, o zondaar, juist daar, waar gij bent. Gij zegt, dat gij niet kunt geloven dat dit uw groot struikelblok is. Zo komt God u dan te hulp in uw onmacht, in uw onbekwaamheid.

Ten eerste: Hij komt u tegen met *zijn beloften*. Ziel, gij kunt niet geloven. Doch als God die niet liegen kan, belooft, wilt gij, kunt gij dan nog niet geloven? Ik denk waarlijk, dat Gods beloften - zo gewis, zo onwrikbaar - deze uw onmacht moeten overwinnen. "Die tot mij komt, zal ik geenszins uitwerpen." Kunt gij nu niet geloven? Wel, die belofte moet waar zijn! Doch alsof Hij wist, dat dit nog niet genoeg was, leeft Hij het met *een eed* bevestigd - en nooit werd ontzaglijker en plechtiger een eed afgelegd - "zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood van de goddelozen! Doch daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zou gij sterven, o huis Israëls." Kunt gij nu niet geloven? Hoe! Wilt gij twijfelen aan God, als Hij het zweert, zodat gij dan God niet slechts tot een leugenaar maakt, doch - o ik huiver terwijl ik het zeg - meent gij dat God zijn eed kan verbreken? Verre zij het van u aldus God te lasteren! Gedenk: die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft het getuigenis, dat God getuigd heeft van zijn Zoon. Doe dit niet. Gij kunt voorzeker wel geloven, als belofte en eed u tot geloof noodzaken. Doch meer: alsof Hij wist, dat ook dit nog niet genoeg was, heeft Hij u *zijn Geest* gegeven. "Indien dan gij, die boos bent, weet uw kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal de hemelse Vader de Heilige Geest geven aan dengenen, die Hem bidden." Gewis, hiermede moet gij kunnen geloven. "Doch," zegt iemand, "ik zal het beproeven." Neen, neen, beproef het niet; dat is het niet wat God u beveelt te doen. Er wordt geen beproeven verlangd. Zondaar, geloof Christus. "Doch" zegt iemand, "ik zal er over denken." Denk er niet over, doe het, doe het thans, want dit is Gods Evangelie. Er zijn er onder u die daar staan in deze gangpaden of neerzitten op hun plaatsen, van wie ik het in mijn ziel gevoel dat nooit meer een uitnodiging tot hen zal komen. En indien de uitnodiging van heden

verworpen wordt dan gevoel ik de plechtige overtuiging in mijn ziel - ik geloof dat zij van de Heilige Geest is - dat gij nooit meer een getrouwe prediking zult horen. Doch dat gij onboetvaardig naar de hel zult gaan, tenzij gij *thans* op Jezus vertrouwt. Ik spreek niet als mens; ik spreek als gezant van God tot uw zielen. En in de naam van God gebied ik u: vertrouwt op Jezus, vertrouwt *thans* op Jezus. Het is op uw eigen gevaar, dat gij de stem afwijst die van de hemel spreekt. Want "die niet zal geloofd hebben zal verdoemd worden." Hoe zult gij ontvlieden, indien gij op zo grote zaligheid geen acht geeft? Als dit doordringt tot uw hart, als dit zich stelt op uw weg, ach! Hoe zult gij dan ontvlieden, indien gij er geen acht op slaat? Met tranen nodig ik u. En zo ik kon, zou ik u dwingen in te gaan. Waarom wilt gij niet? O indien gij verloren wilt gaan, indien gij vast besloten bent om u door geen genade of goedertierenheid te laten lokken, en door geen waarschuwingen te laten bewegen, wat ketenen van de wraak moet gij dan niet verduren, gij, die deze banden der liefde versmaadt. Gij hebt de diepste hel verdiend, want gij minacht de genietingen hierboven. God verlosse u. Hij zal u verlossen, zo gij in Jezus gelooft. God helpe u om *thans* op Hem te betrouwen, om Jezus wil, Amen.

De onvruchtbare vijgenboom (Luk. 13:7,8)

"Houw hem uit: waartoe beslaat hij ook nutteloos de aarde? En hij, antwoordende, zei tot hem: Heere, laat hem ook nog dit jaar. Lukas 13:7,8.

De vergelijking van een mens bij een boom, en van menselijk werk bij vrucht, komt in de Schrift veelvuldig voor, omdat zij zeer leerrijk, natuurlijk en gepast is. Gelijk vrucht het voortbrengsel is van de levensboom, en het doel, waarvoor hij bestaat, zo moet gehoorzaamheid aan de wil van God en heiligheid voor de Heere het voortbrengsel wezen van het leven van een mens. En tot dat doel is hij ook oorspronkelijk geschapen. Als de mensen een wijngaard beplanten, dan verwachten zij natuurlijk, dat die planten vrucht zullen voortbrengen. En wanneer zij die vrucht niet vinden op hun tijd, dan worden zij in hun natuurlijke en rechtmatige verwachting teleurgesteld. En evenzo is het, naar de mens gesproken, natuurlijk, dat de grote Maker van allen en van alles verwacht de goede vruchten van gehoorzaamheid en liefde te vinden in de mensen, die de voorwerpen zijn van zijn voorzienige zorg en smart gevoelt, als Hij ze mist. De mens is veel meer het eigendom Gods dan een boom ooit het eigendom kan wezen van de mens, die een wijngaard plant; en daar God zo oneindig meer bekwaamheid en wijsheid ten koste heeft gelegd in de schepping van de mens, dan een landman besteed kan hebben in het blote planten van bomen, is het ook zo veel te natuurlijker, dat God naar vrucht uitziet van zijn schepsel, de mens. En zo veel te meer redelijk, dat zijn rechtmatige eisen niet worden afgewezen. Bomen, die geen vruchten voortbrengen, moeten uitgehouwen worden; en zondaars, die geen vruchten van bekering, geloof en heiligheid voortbrengen, moeten sterven. Het is niets dan een kwestie van tijd, of de wijngaard zal van de belemmering van zijn onvruchtbare bomen gezuiverd worden; en het is ook slechts een kwestie van tijd, of de wereld zal van de overlast van onvruchtbare zielen bevrijd worden. Het gans gewone gezonde verstand zegt ons, dat onvruchtbare bomen, die spoedig de verblijfplaats worden van allerlei schadelijke wezens, nadelig worden voor de wijngaard. En evenmin kan het de zondaren toegelaten worden, om maar altijd tot verblijfplaats te strekken van boze geesten. En hopen van ongerechtigheid te zijn. Het is even noodzakelijk onboetvaardige zondaars als vermolde bomen weg te ruimen. Er is een tijd, wanneer onvruchtbare bomen geveld worden; en er is ook een bestemde tijd, wanneer de onnutte zondaar afgehouden en in het vuur geworpen moet worden.

Wij zullen heden morgen niet lang bij de inleiding tot ons hoog ernstig werk blijven verwijlen, want onze last is zwaar. En wij wensen er spoedig van ontdaan te zijn. Wij zullen ons dan terstond richten tot hen, die leven zonder God en zonder Christus, onder welke velen van mijn hoorders gerekend moeten worden. Wij zullen spreken tot hen, die niet behouden zijn; de zodanigen worden in de belijdende Kerk overal gevonden. O, dat de Heilige Geest hen mocht ontdekken door ons woord. En er hun toe mocht brengen om ernstig hun weg te overdenken! Tot alle onnutte, onvruchtbare zondaren richten wij dit harde, maar noodzakelijke woord: **HET ZOU NIETS DAN HOOGST REDELIJK WEZEN U UIT TE HOUWEN.** Het is redelijk en verstandig onvruchtbare bomen te vellen, en het is even redelijk en verstandig, *u* uit te houwen.

1. Dit zal ten eerste blijken als wij bedenken, dat *dit de kortste en zekerste weg is om met u te handelen.* Het zal de minste moeite vereisen en de zekerste uitwerking hebben u weg te nemen van de plaats, waarvoor gij eerder schadelijk dan weldadig zijt. Als de eigenaar van de wijngaard tot de hovenier van zulk een boom zegt: "Houw hem uit" dan is dit geneesmiddel krachtig, maar tevens zeer eenvoudig. Het vellen is spoedig geschied, de opruiming is volkomen. En als een andere boom in zijn plaats geplant wordt, dan ligt het voordeel voor de hand. Rondom een boom te graven, hem te

bemesten, te snoeien, te bewateren - dat alles duurt zeer lang, vereist veel zorg, arbeid en opmerkzaamheid, terwijl al die arbeid ten laatste kan blijken tevergeefs te zijn geschied. Te sparen is moeilijk en brengt zorg en last mee; uit te houwen is gemakkelijk en blijkbaar een onfeilbaar geneesmiddel. Onbekeerde hoorder, u het Evangelie te prediken, u te roepen tot bekering, u te smeken, te vermanen, te onderwijzen en te waarschuwen is een zwaar en moeilijk werk. En zal met dat al onvoorspoedig kunnen blijken. Voor die arbeid is veel nadenken nodig. De leidingen van de voorzienigheid moeten met wijsheid worden gade geslagen, de heiligen moeten onophoudelijk en vurig bidden, de leraren moeten pleiten met tranen, de Schriften moeten geschreven, verklaard en opgehelderd worden; en dit alles is meer, dan gij recht hebt te verwachten, dat God voor u doen zal, als Hij een veel eenvoudiger medicijn bij de hand heeft, waardoor Hij zich onmiddellijk van zijn tegenstander kan ontdoen en u kan beletten nog meer kwaad aan te richten. Hij behoeft slechts uw adem weg te nemen, uw lichaam in het graf te laten dalen en uw ziel naar de hel te slingeren. En de wijngaard zal gezuiverd en er zal plaats gemaakt zijn voor een andere boom. Deze krachtige, snelle, eenvoudige werking beveelt zich de mensen zeer aan ten opzichte van bomen en het is een verbazend wonder, dat de Heere haar ook niet toepast op u. Er zal geen lasteren meer zijn van God, zondaar, als de bijl u afgehouden heeft! Er zal geen verwerpen meer zijn van de belofte van zijn genade, geen schenden meer van de Sabbat, geen verachten meer van de Schrift, als de dag van het oordeel daar is! Aan al deze afgrijselijkheden zal de dood voor altijd een einde maken. Wij zullen over u niet langer in doodsbenauwdheid behoeven te verkeren; wij zullen niet meer bitterlijk behoeven te wenen over uw hardheid van hart, niet langer behoeven te studeren om op uw tegenwerpingen te antwoorden, niet langer behoeven te zuchten over uw voortdurende tegenstand; de vlammen van de hel zullen, tot uw ontzettende schade, aan dit alles een einde maken. Niet langer zal een lankmoedig God vermoeid worden door uw zonden, neergebogen worden onder de last van uw ongerechtigheden. Hij zal in zijn gerechtigheid een kort, maar tevens een zuiver werk doen. Hij zal u wegvagen met de bezem van het verderf, en uw rebellie zal een einde nemen, en uw ongerechtigheden een schrikkelijke en zekere vergelding ontmoeten. Onvruchtbare vijgenboom, gij zult de vetzigheid van de grond niet langer tot u trekken, en met uw boze invloed de andere bomen niet langer overschaduw. Gij zijt niets dan een verspilling, ja erger dan een verspilling geworden. Zondaar, ik vraag u, wordt door de tekst niet de snelste en gemakkelijkste manier aangeduid om van u ontslagen te worden! "Houw hem uit"! Gij zelf zou aldus handelen met een boom. Wat reden is er, waarom de Heere niet aldus zou handelen met u?

Voert gij als reden aan, dat gij van oneindig meer belang zijt dan een boom? Hoe bewijst gij dit? Een boom is van veel meer waarde voor u, dan gij verondersteld kunt worden voor de oneindige God te zijn. De wijngaardenier zou wellicht iets verliezen door zijn boom uit te houwen, maar hoe kunt gij denken, dat uw ondergang de grote God enig nadeel zou toebrengen? Voor de man, wiens wijngaard vele bunders beslaat, kan het geen zeer groot ongelijk zijn, indien één onvruchtbare wijnstok afgesneden wordt; want hij heeft nog vele andere. Indien God in zijn rijkgebied slechts één mens had, dan zou het van groot belang kunnen geacht worden, of die mens al of niet behouden wordt; maar er zijn er zó veel van ons geslacht, dat uw verlies niets meer zal wezen dan het wegwaaien van één zandkorreltje aan de oever van de zee of het verdampen van een enkele druppel uit de oceaan. Gij zelf kunt u er niet over beklagen, als gij uitgehouwen wordt, want gij hecht geen grote waarde aan uwe ziel; gij zijt zonder enige zorg of bekommernis omtrent haar zaligheid; gij beuzelt met haar dierbaarste belangen. Waarom zou gij willen, dat een ander u op hoger waarde schat dan gij zelf? Om den wille van voorbijgaande genietingen werpt gij uw ziel weg; gij

slaat geen acht op de grote zaligheid; gij leeft in dagelijkse ongehoorzaamheid aan God, die alleen u goed kan doen. Zelfs de prediking van het Evangelie, dat alvermogenende middel tot behoudenis, schijnt geen uitwerking te hebben op u, omdat gij u zelf gering schat. Welnu, indien God u dan ook gering acht, en zijn engelen beveelt u uit te houwen, dan kunt gij u niet beklagen. Het is niet meer dan billijk, dat God u schat naar de waarde, die gij zelf bepaalt, en u weegt in uw eigen weegschaal. Gij hebt bij velerlei gelegenheden zelf moedwillig de bijl gebruikt, waarom zou de rechtmatige rechter haar ook niet, en dat wel in allen ernst, gebruiken? Sommige mensen verwoesten hun gezondheid door hun zonden; met woest geweld slingeren zij de bijl tegen hun eigen wortel, en brengen zich schrikkelijke wonden toe. Op uw ziel gebruikt gij die bijl onophoudelijk, want gij schaadt haar door de zonde. Gij jaagt de dwaasheid na, gij kiest de weg van de verdoemenis, gij werkt om verloren te gaan. Daarom kunt gij u niet beklagen. U te verpletteren zal voor dit groot heelal van geen groter gewicht zijn dan het doden van een miertje op de heuvel. Men zal u niet missen. Gij kunt wel grote gedachten koesteren van u zelf, maar, vergeleken bij Gods groot heelal, zijt gij niets dan een worm. O oproerige, onboetvaardig zondaar, neem u in acht. Mijne liefde doet u de waarschuwing horen tot uw heil, maar mijn verstand moet uw verderf goedkeuren. Voorziet het, en verwacht het snel, tenzij gij u tot de Heere wendt en leeft.

2. Er is nog een reden, die grote kracht bijzet aan het argument ten gunste van het oordeel, namelijk, *dat reeds genoeg tijd gelaten werd voor bekering*. Indien er voor uw bekering enige hoop was geweest, mij dunkt, dat velen van u zich reeds lang bekeerd zouden hebben. Ik weet niet, wat voor sommigen van u meer gedaan kan worden, dan reeds gedaan is. Er is om u gegraven - het graven bestaat naar ik veronderstel in het loswoelen van de wortels van de aarde - en gij hebt beproevingen gehad, en droefheid, die als de spade van de hovenier u moesten losmaken van de aarde en van vleselijke dingen. Gij hebt krankheid gehad - gij hebt u heen en weer gewenteld op het bed van de smart; gij zijt aan de rand van het graf geweest, dat zich reeds voor u scheen te openen, maar niets van dit alles heeft mogen baten. Waartoe zou gij nog meer geslagen worden? Gij zou slechts al meer en meer in opstand komen. Reeds zijn sommigen van u geslagen totdat uw gehele hoofd ziek, uw ganse hart mat geworden is, maar gij wilt naar de roede niet horen. "Gezwellen van de wonden zijn in de boze een zuivering", zegt Salomo; maar bij u is dit niet alzo geweest. Deze uw gezwellen van de wonden, deze grote, smartelijke beproevingen, zijn niet geheiligd aan uw hart; integendeel, gij zijt voortgegaan tegen God te zondigen en de Allerhoogste te tergen.

De hovenier sprak van bemesten, zowel als van graven, en sommigen van u hebben overvloedig hulp gehad om u te bekeren. Het Evangelie is zeer dicht tot uw wortels gebracht, wel honderden keren. Gij hebt de Bijbel in ieder huis. Sommigen van u hadden het voorrecht een godvruchtige opvoeding te ontvangen, van uw jeugd aan. Weerom en nog eens zijt gij gewaarschuwd, soms streng en ernstig, soms met tederheid en liefde. Gij hebt de lokkende stem van de genade gehoord. En de donderstem van het oordeel; maar toch! Hoewel het eigen Evangelie van Jezus Christus dicht bij uw wortels werd gelegd, o onvruchtbare boom, zijt gij toch nog onvruchtbaar. Waartoe dient het dan u te sparen? Het sparen werd beproefd. En het heeft niet geholpen. Het andere geneesmiddel werkt stellig en zeker - "*Houw hem uit.*" O God! Houw de zondaar toch niet uit! Toch zouden wij niet durven zeggen, dat het onredelijk is, integendeel, het is het natuurlijkst gevolg van het minachten der genade.

3. Zondaar, gij denkt, dat ik uw toestand met hardheid bespreek Ach! Ik wenste wel van God, dat ik u kon doen denken, dat *ik* hard ben, zo gij slechts medelijden wilt hebben met uw eigen ziel; want mijn hardheid is slechts in schijn, niet in werkelijkheid. En uw zorgeloosheid omtrent uw eigen ziel is wezenlijke hardheid, want gij geeft niet om uw

eigen ziel, maar behandelt haar, alsof het iets was, dat weggeworpen moet worden. En haar verderf iets was, waarom men moet lachen. *Er is tot nu toe geen het minste teken van vooruitgang ten goede in u te bespeuren.* Indien er enige vruchten waren geweest; indien er tranen van berouw uit uw ogen waren gevloeid; indien er een zoeken van Christus bij u was geweest; indien uw hart een weinig vertederd was geworden; indien gij slechts een beetje geloof had in Jezus, al was het niet groter dan een mosterdzaadje, dan zouden er inderdaad redenen zijn om u te sparen; maar het is treurig om te zeggen: *dat gij gespaard werd, heeft een slechte uitwerking op u gehad.* Omdat God u niet gestraft heeft, zijt gij brooddronken en vermetel geworden, en hebt gij gezegd: "hoe zou het God weten. En zou er wetenschap zijn bij de Allerhoogste?" Gij meent, dat Hij ten enenmale is, gelijk gij, en dat Hij nooit met u in het gericht zal treden. Gij waant, dat zijn zwaard in de schede geroest, en zijn arm verkort is. Vreemde waanzin van het kwaad, dat gij de lankmoedigheid die u tot bekering roept, in een reden verkeert om nog meer te zondigen! Hoe! Als Jehovah u spaart, opdat gij u tot Hem zult wenden, zal dan juist dat sparen u de voet van uw rebellie doen opheffen? Dat is geschied. Tot aan dit uur bent gij verhard in plaats van vertederd. Gij bent ouder geworden, maar gij bent niet wijzer, of het moest zijn met Satans listigheid om wijzer te zijn in de zonde. Het Evangelie heeft op u niet meer dezelfde uitwerking als het gehad heeft. Deze stem kon uw ziel doen sidderen, en uw bloed doen stollen in uw aderen, maar zij kan dit nu niet meer. Deze ogen hebben u aangezien, en dan was het u, alsof zij vlammen schoten, maar nu schijnen zij u zo dof als lood. Voorheen stroomden u de tranen uit de ogen, als wij u spraken van de toekomstige toorn; er waren tranen van medelijden met uw eigen ziel; maar ach! Zo is het thans niet met u. Gij zult uw eigen weg gaan, en onze ernstige woorden zullen u slechts als het gefluit zijn van de wind. En onze dringendste smeekredenen als het liedje van een kind. O God, het is voorwaar zeer redelijk en billijk, dat Gij uw scherpe bijl opheft en zegt: "Houw hem uit." Ik denk, dat ik de gestrengheid van God overvloedig zou kunnen rechtvaardigen, indien Hij haar thans gebruikte, wanneer ik bemerk, dat al zijn sparen van u geen andere uitwerking op u gehad heeft, dan u erger te maken. En dat er in weerwil van al die lange jaren van wachten geen enkel teken van vooruitgang te bespeuren is. Indien Hij zegt: "Houw hem uit", dan moeten, beide recht en billijkheid zeggen: ja, Heere, het is recht dat dit geschiede."

4. Maar er zijn nog andere redenen, waarom dit "Houw hem uit" volkomen billijk is, *als wij aan de eigenaar en aan de andere bomen denken.* Ten eerste: *hier is een boom, die hoegenaamd geen vrucht voortbrengt. En bijgevolg nergens toe nuttig is.* Het is als geld, dat onvoordelig belegd is, geen rente oplevert, en de bezitter dus een groot verlies doet lijden. Waartoe dient het hem te houden? De dode boom is noch tot gebruik noch tot versiering geschikt; hij kan geen dienst doen en geen genoeg verschaffen. O gewis! Houw hem uit. En evenzo is het met u, o zondaar; waartoe zijt gij tot nut? Gij zijt nuttig voor uw kinderen, voor uw gezin; in zaken kunt gij ook wel nuttig wezen voor de wereld in het algemeen; maar de wereld heeft u niet gemaakt; uw kinderen, en uw gezin hebben u niet geschapen, God heeft u gemaakt; God heeft u geplant; God is uw Eigenaar - en gij hebt niets gedaan voor God. Zelfs in uw opgaan heden naar dit huis van het gebed was in uw komen geen begeerte om God te eren; en als gij morgen bij geval iets geeft aan de armen, dan doet gij dit niet, omdat het Gods armen zijn, of uit liefde tot *Hem*. Gij bidt God niet; gij dankt God niet; gij leeft niet voor God. Gij leeft voor alles, en voor ieder, en voor niets, veeleer dan voor de God, die u gemaakt heeft. Wat is alzo het goed, dat God van u geniet? Al zijn andere schepselen loven Hem. Er is geen spin, die van blad tot blad haar web weeft, of zij volbrengt zijn bevel. "De os kent zijn bezitter, en een ezel de krib van zijn heer"; maar gij hebt geen kennis, gij verstaat

niet. Zou gij een paard houden, dat u nooit diensten bewees? Zou gij een hond in uw huis willen hebben, die u nooit de hand likte, u geen liefde of vriendschap bewees, en u niet gehoorzaam was? "Waar dient dit voor?" Zou gij zeggen, "een dienstknecht in mijn huis, die zich voedt met mijn brood, die zich kleedt door mijn milddadigheid, maar mij nooit gehoorzaamt en op mijn billijke, redelijke bevelen geen acht slaat! Tot zulk een dienstknecht zou gij zeggen: "Vertrek, gij zijt geen dienstknecht voor mij." Wel zou de Heere dit van u kunnen zeggen: "Gedurende al deze jaren heb Ik in mijn bewarende en sparende goedertierenheid het verleden voorbijgezien; in mijn lankmoedigheid heb Ik uw dwaasheden en gebreken verdragen; maar dit kan niet altijd zo voortgaan, want het gezond verstand eist, dat een nutteloos ding niet altijd in de weg staat. En het "Houw hem uit" is het natuurlijk gevolg van de nutteloosheid van uw leven. En dit is niet alles. Terwijl gij aldus geleefd hebt zonder enige vrucht voort te brengen *zijt gij ook een zeer kostbare boom geweest*. De boom in de wijngaard kost niet veel behalve voor het graven, het bemesten en snoeien. Er zijn natuurlijk de kosten voor de hovenier, die hem verzorgen moet, doch die zijn niet hoog. Gij kunt de onvruchtbare boom laten staan, want hij veroorzaakt geen grote uitgaven. Maar zie eens wat het kost om u te onderhouden! Gij moet dagelijks gevoed worden. De adem in uw neus moet ieder ogenblik van God komen. Met elke tik van deze klok moet er kracht uitgaan van God, of gij zou niet leven. De samengestelde machine van het lichaam moet door de grote Werkmeester verzorgd en in orde gehouden worden, of de tanden van de raderen zouden niet meer ingrijpen in elkaar, en de raderen zouden gebroken en de gehele machinerie uit haar verband geraken. Uw lichaam is een harp met duizend snaren. Indien één van die duizend breekt, is de harp bedorven. Een goed harpspeler moet met ijver en nauwgezetheid er voor zorgen, dat de snaren niet springen. Gij kost Gode zeer veel; veel geduld, veel goedheid, veel bekwaamheid, veel macht. Waarom zou Hij u sparen? Wat is er in u, dat Hij op die wijze voort zal gaan met u? Gij zou de mug niet sparen, die u altijd steekt, u om de oren gonst, u elk ogenblik beledigt, indien het u veel van uw armzalig goud kostte om het leven van die arme mug te sparen. Het zou niet lang duren, of gij had haar verpletterd. O! Het is een wonder, dat Jehovah niet aldus met u handelt, want gij zijt schaamtelozer dan die mug wezen kan. Zondaar, indien gij in Gods plaats waart, en door uw schepsel even slecht behandeld werd, als de Heere door u behandeld wordt, zou gij er uw liefde en goedheid aan verspillen, om dan niets dan hardheid van hart en opstand er voor terug te ontvangen? Gewis niet. Oordeel dan, of het niet recht zou zijn, indien de Heere zei: "Houw hem uit."

Maar er is een erger overweging, namelijk, *dat gij al die tijd een ruimte hebt ingenomen, die iemand anders tot eer van God had kunnen vervullen*. Waar die onvruchtbare boom staat, daar zou een boom, beladen met vruchten, hebben kunnen staan. Gelijk de tekst zegt: "Gij beslaat nutteloos de aarde," dat is, gij doet niets anders dan in de weg staan. Indien een andere moeder deze kinderen had, zou zij voor hen bidden en over hen wenen, en hen onderwijzen omtrent Christus, maar gij doet niets van dit alles. Indien een ander man dit geld had, hij zou het gebruiken tot Gods eer, en gij gebruikt het voor uw eigen genoegen en vergeet God, die het u gegeven heeft. Indien een ander op de plaats had gezeten, die gij thans inneemt, hij zou wellicht reeds voor lang zich in zak en as bekeerd hebben, maar gij hebt, evenals de lieden te Kapernaüm, uw hart verhard onder het Evangelie, in plaats van er onder vertederd te worden. Man van invloed, het zou kunnen wezen, dat, indien een ander gestaan had, waar gij staat in het oordeel van de wereld, hij honderden op de paden van het recht zou geleid hebben, maar gij hebt dit niet gedaan. O! Indien een ander uw gaven had, jongeman, hij zou geen gezelschap in herberg of kroeg aan het lachen brengen, maar met alle macht pleiten voor Jezus. Indien een ander uw gave van het woord bezat, hij zou ze aan gebed

en onderwijs te koste leggen in plaats van wat gij te koste legt om dwazen te vermaken. O! Indien een ander die tijd van leven had, hij zou in ernst leven voor zijn Meester. Indien deze jonge heilige, die nu juist door de doodsrivier heengaet, uwe kracht en gezondheid bezat, hij zou de kosten doen en te koste gegeven worden! Ik herinner mij een dienstknecht van Christus, die slechts één talent had, maar een goed hart, die ik dit gebed heb horen uitspreken: o God! Ik wenste dat ik tien talenten had, ten einde U beter te kunnen dienen. Als ik denk aan sommigen, die ze hebben, en er U niet mee dienen, dan ben ik geneigd te bidden: "Heere, neem die tien talenten van hen weg, en vertrouw ze mij toe, indien het u behaagt, want het is mijn vurige begeerte iets meer te hebben om voor u te besteden." Wees gewaarschuwd, mijn geliefde, doch zondige hoorder, want de Heere zou u plotseling weg kunnen nemen, en uw plaats laten innemen door iemand, die gehoorzaam is aan zijn wil.

Het is zo blijkbaar een verspilling van lankmoedigheid en genade, dat sommige overtreders gespaard worden, dat zij alle reden hebben om zich over te verbazen. Denk er eens over na, en het zal u volkomen duidelijk worden: *het feit zelfs, dat God de zonde niet onmiddellijk straft, wordt op noodlottig verkeerde wijze uitgelegd.* Ten allen tijde hebben de mensen uit de lankmoedigheid van de grote Rechter boze gevolgtrekkingen afgeleid. "Omdat niet haastig het oordeel over de boze daad geschiedt," zegt de prediker, "daarom is het hart van de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen." "Wel," zegt gij "ik ken iemand, die zijn leven lang een dronkaard en vloeker is geweest, en toch heeft hij nu al een hoge ouderdom bereikt. En is nog volkomen krachtig en gezond. En er is iemand anders, die zich aan allerlei dwaasheid en slechtheid heeft overgegeven. Hij was een dief, en nog veel meer dat slecht is. En toch is hij voorspoedig in de wereld en wordt hij rijk. In plaats, dat God hem terstond in de diepte van de hel doet verzinken, heeft Hij hem gunst betoond en hem vet gemest als een stier in een vette weide. "O," zegt de wereldse mens, "er is in God geen gerechtigheid. Hij straft de zonde niet." Het blote feit, dat gij, o zondaar, gespaard zijt, doet kwaad in de wereld. Ziet gij dat niet in? Uw bloot bestaan in deze wereld is voor anderen een aanleiding tot volharding in de zonde; want terwijl gij gespaard zijt, zien anderen op u, en zeggen: "God heeft hem niet gestraft." En daaruit leiden zij dan af, dat Hij in het geheel niet straffen zal.

En daarenboven, hoe velen zijn er niet, *wier voorbeeld ontzettend aanstekelijk is;* wier lippen en leven samenwerken om hun metgezellen te doen afdwalen van God. Toen de schrikkelijke veepest heerste, die onze weiden verwoest en ons vee gedood heeft, gaf men de raad om, zodra een rund door de ziekte was aangetast, het terstond af te maken en het vijf voet diep onder de aarde te begraven. Laat ons bedenken, dat de pest van de zonde oneindig dodelijker is dan deze veeziekte. En dat daarom de strenge gerechtigheid roept: laat de zondaar terstond heengezonden worden ter plaatse, waar hij de pest van de ongerechtigheid niet kan doen toenemen. Het is nergens toe nut hem te sparen; alle aangewende middelen maken hem slechts erger, en intussen behoren wij op het welzijn van anderen te letten, opdat hij niet nog meerderen met zich in het verderf stort. Hij leert zijn kinderen te vloeken; hij maakt anderen wereldsgezind, de gehele strekking van zijn leven is de mensen aan te porren om tegen God te rebelleren, zo laat hij dan terstond gestuit worden in zijn loop. De melaatsheid heeft hem aangetast, al wat hij aanraakt wordt door hem besmet; om gewichtige redenen van gezondheid is het dus noodzakelijk, dat hij weggenomen wordt." Het is beter dat er één sterft, dan dat velen aangetast worden, en daarom is het vanwege het algemeen welzijn van de mensheid nodig en nuttig, dat het gebod uitga: "Houw hem uit."

II.

Ons tweede, hoog ernstige werk is, u, o onboetvaardig zondaar, te doen gedenken, DAT HET EEN ZEER WONDERVOLLE ZAAK IS, DAT GOD U NOG ZO LANG GESPAARD HEEFT. Dat de oneindig rechtvaardige en heilige God u, onbekeerd man, u, onbekeerde vrouw, tot nu toe gespaard heeft, is geen kleine zaak, maar iets om er zich aanbeddend over te verwonderen.

Laat mij u dit aantonen. Denk aan de zaak *in ontkennende zin: God spaart u niet, omdat Hij ongevoelig of onverschillig is voor uw zonden.* Ten allen dage toornt hij op de goddelozen. Indien de Heere onverschillig kon wezen omtrent de zonde, en zijn heilig gemoed er toe kon brengen haar als niets dan een kleinigheid te beschouwen, dan zou het niet te verwonderen zijn, dat Hij de overtreder liet leven. Maar hij kan de ongerechtigheid niet verdragen - de gehele dag rookt en brandt zijn toorn over het kwaad. En toch houdt Hij zijn bliksemschichten terug en treft de schuldige niet. Indien *gij* ook maar gedurende een half uur toornig waart geweest, het zou tot harde woorden, ja tot slagen bij u zijn gekomen, doch hier is de Rechter van de ganse aarde gedurende twintig, dertig, veertig, vijftig, zestig, zeventig of tachtig jaren toornig op u, en toch heeft Hij u niet neergeveld. *Het is niet omdat de overtreding op een afstand,* ver van zijn opmerkend oog geschiedt; neen uw zonden zijn gelijk rook in zijn neus; uw ongerechtigheden geschieden in zijn tegenwoordigheid; *gij* raakt zijn oogappel aan. En toch, in weerwil van dit alles, hoewel de gevloekte zaak, genaamd zonde, zich ieder ogenblik voordoet aan zijn oog, toch heeft Hij u tot hertoe gespaard. En, zondaar, *Hij heeft u niet gespaard omdat Hij de macht niet had u te verderven.* Hij zou de dakpannen hebben kunnen gebieden van het dak te vallen, of de koorts had u kunnen bevangen op straat. De lucht zou hebben kunnen weigeren uw longen binnen te treden, of het bloed zou hebben kunnen stilstaan in uw aders. Velen zijn de poorten van de dood. De pijlkoker van het oordeel is vol van scherpe pijlen. De Heere behoeft het slechts te willen, en uw ziel wordt van u afgeëist. Tot de dwaze rijke man zei Hij: "In dezen nacht zal men uw ziel van u afeisen." En de morgen zag hij niet weer. Even gemakkelijk had de Heere die droevige boodschap tot u hebben kunnen doen komen, *en wat dan?* Gelijk ik reeds gezegd heb: dit grote geduld wordt jegens uw zondige ziel niet betoond, omdat de Heere op enigerlei wijze afhankelijk van u is. Uw leven zal zijn heerlijkheid niet doen toenemen. En uw sterven zal haar niet minder doen worden. Gij zult niet meer gemist worden, dan een dor blad in een bos gemist wordt, of een enkele dauwdruppel op een bunder grasland. De gerechtigheid behoeft slechts een woord te spreken om u door haar uiterste wraak te treffen. En *gij* zijt daarbij zó tergende, dat het een wonder is, dat de gestrengheid van God u nog zo lang gespaard heeft. Verwonder u over deze lankmoedigheid, en bewonder haar.

Dit wonder zal u nog groter toeschijnen, *als gij bedenkt, hoeveel vrucht Hij verdiend heeft van u te ontvangen.* Een God zo goed en genadig, behoorde door u bemind te worden. Hij heeft u zo uitermate wel gedaan, Hij heeft u zo veel vatbaarheid gegeven om te genieten, dat Hij wel waarlijk aanspraak had op enige diensten uwerzijds. Gij zijt voor God niet gans en al wat een os is voor zijn bezitter. Gij geeft de os slechts zijn gras of zijn stro en hebt dan afgedaan; maar God geeft u niet slechts uw dagelijks voedsel, maar ook uw leven - *gij* zijt geheel en volstrekt van Hem afhankelijk. Niets kan in zulk een volkomen zin het uwe zijn, als *gij* Godes zijt. Gij had Hem behoren te dienen en in zijn dienst behagen moeten scheppen. Voor uw Heere de kosten hebben moeten doen en te koste gegeven worden. Hij vraagt niet meer van u, dan Hem toekomt. Maar Hij vraagt, dat *gij* de Heere uw God lief zult hebben met geheel uw hart, geheel uw ziel en al uwe krachten - dit was zijn eerste en grote gebod. Maar *gij* hebt het voortdurend overtreden. O, als *gij* God zo slecht vergolden hebt wat Hij voor u gedaan heeft, bedenk dan, bid ik u, hoe *gij* hem tot toorn hebt moeten verwekken.

En ach! Mijne hoorders, ik moet thans nog een zeer ernstig punt aanroeren, als ik u er op wijs, dat velen, hier tegenwoordig, *zich wellicht schuldig hebben gemaakt aan zeer godtergende zonden*. Sommige overtredingen tergen God veel meer dan anderen - ik geloof, dat dit b. v. met *vloeken* het geval is, want dat is de moedwillige onbeschofftheid, waarmee men niets wint. Dat is geheel en al een moedwillige belediging van God. De vloek van God in te roepen over iemands lichaam of ziel is een onnodige, overtollige zonde. Er kan geen genot steken in vloeken. Het is omdat de mens zijn Maker *wil* haten en tergen, dat hij dit doet. O zondaar, hebt gij God ooit gevraagd u te verdoemen. En zijt gij er dan niet over verbaasd, dat Hij het niet gedaan heeft? Hebt gij ooit begeerd, dat het verderf over u komen zou, en verwondert het u dan niet, dat Hij u niet reeds voor lang weggeslingerd heeft naar de plaats, waar zijn toorn u aan altijdurende verderving overgeeft? Vloeken is een zonde, die de Allerhoogste tergt. O zondaar, verafschuw deze meest verachtelijke van alle ondeugden.

En dan is er ook *ongeloof*. Hoe velen zijn daar niet aan schuldig! Hoe godtergend, dat de mens tot zelfs het bestaan van God loochent! Hij ademt in Gods lucht, hij leeft van Gods leven. En zegt toch nog dat er geen God is! Een nietige worm durft de Almachtige uit te dagen om door een schrikkelijke daad van zijn gerechtigheid zijn Godheid en bestaan te bewijzen. Dat is een godtergende zonde.

Hetzelfde is ook waar van *verdrukking*. Er zijn hier wellicht mannen, die vrouw of kind hebben verdrukt, omdat zij Christus gevolgd zijn. "Die ulieden aanraakt, die raakt mijn oogappel aan," zegt God. Wacht u zondaar! Gij zult des Heeren oog niet lang aanraken zonder Zijn zware hand te gevoelen. Zo gij vader zijt, dan stijgt u het bloed naar de wangen indien men uw kinderen schaadt of beledigt, en gij gevoelt u sterk om hen te beschermen en te verdedigen; evenzo zal de hemelse Vader zijn uitverkorenen wreken. Wacht u er dan voor in deze hemeltergende zonde te volharden.

Ook het *lasteren*, het legende kwaadspreken van Gods dienstknechten, het verzinnen en verspreiden van boze verhalen van hen, die in de vrees van God wandelen, is ook een kwaad dat de toorn van God doet ontwaken. En rechtmatige gramschap opwekt tegen hem, die er zich aan schuldig maakt. Hoed u er voor!

Onreinheid van lichaam en van leven is mede een tergen van de Allerhoogste. Dit heeft eenmaal de hel over Sodom gebracht. God heeft vuur en zwavel neer gezonden van de hemel vanwege de begeerlijkheden van het vlees, die Sodom tot een stank in Zijn neusgaten heeft gemaakt. De ontuchtige, de overspeler en hoereerder zullen weten, dat zij niet kunnen zondigen, zonder God schrikkelijk tot toorn te verwekken.

En laat mij bij deze godtergende zonden nog die voegen van het *smoren van de consciëntie*, waaraan sommigen zich hebben schuldig gemaakt. O mijne hoorders, er zijn niet velen onder u, tot wie ik omtrent deze voorafgaande dingen gesproken heb, want ik weet, dat slechts zeer weinigen van u aan deze grovere zonden toegeven. Maar er zijn sommigen van u, die in een andere zin even slecht zijn; want gij kent het recht en verkiest het onrecht; gij hoort van Christus, en geeft Hem uw hart niet. Van sommigen uwer hadden wij gehoopt, dat gij reeds voor lang gewandeld zou hebben in de vreze des Heeren, maar nog zijt gij vreemdelingen voor Christus. Dit moet u zwaar gevallen zijn. Gij moet een harde strijd gehad hebben met uw consciëntie. Ik weet, dat gij menige heilige begeerte onderdrukt hebt en toen de Geest van God met u heeft getwist, waart gij zo wanhopig besloten tot kwaad, dat gij toch in de dwaling van uw weg hebt volhard. Welnu, dat zijn godtergende zonden. Als ik hier op deze kansel sta en in de naam van God bij u pleit en dan terug moet gaan naar mijn Meester om Hem te zeggen, dat gij zijn waarschuwingen in de wind slaat, dan geloof ik niet, dat dit geschieden kan, zonder dat Gods toorn wegens uw hardheid van het hart wordt ontstoken. Als wij een gezant naar een vreemd hof zenden om vrede te sluiten en als hij eerlijk en oprecht de

vredesvoorwaarden aanbiedt, en zij worden verworpen, dan zult gij spoedig een algemene verontwaardiging in het land ontdekken. "Hoe," zegt men, "willen zij op zó billijke voorwaarden geen vrede sluiten? Zo rust dan de gepantserde schepen toe en laten zij oorlog hebben, oorlog op leven en dood. Indien zij niet willen luisteren naar hetgeen zó redelijk is, zo laten wij ons toerusten ten oorlog en tegen hen optrekken. En wat denkt gij? Zal God zich immer laten tergen? Zal de genade Gods u altijd te vergeefs worden verkondigd? Zal Christus u worden voorgesteld en altijd worden verworpen. En wilt gij voortgaan met zijn vijanden te zijn, zonder dat Hij ooit de oorlog afkondigt tegen uw ziel? Het is een wonder, dat deze godtergende zonden zolang verdragen worden, En dat gij nog niet uitgehouwen zijt.

III.

En WAT IS NU DE REDEN VAN AL DEZE LANKMOEDIGHEID? Waarom is het, dat deze boom, die zo onnut de grond beslaat, niet uitgehouwen is! Het antwoord luidt: *omdat er Eén is, die voor de zondaren pleit*. Ik heb u aangetoond - en sommigen van u zullen denken, dat ik het met zeer grote gestrengheid gedaan heb, hoe billijk het is, dat gij uitgehouwen wordt. Ik wenste, dat gij het gevoelde; want, indien gij het gevoelde, hoe redelijk het is, dat God u naar de hel verwijst, dan zou gij beginnen te sidderen. En dan zou er hoop voor u zijn. Ik kan u verzekeren, dat ik voor u gesidderd heb, toen ik dacht, hoe redelijk, hoe rechtvaardig, ja hoe noodzakelijk het mij toescheen, dat sommigen van u verloren zullen gaan. Het heeft mij doen sidderen. En ik bid God, dat ook u een siddering hierover zal bevangen. Maar wat is er de verborgen oorzaak van geweest, dat gij in het leven zijt gebleven? Het antwoord is: *Jezus Christus heeft voor u gepleit; de gekruisigde Heiland is voor u tussenbeide getreden*. En vraagt gij mij "Waarom?" Zo antwoord ik: *omdat Jezus Christus in u allen belang stelt*. Wij geloven niet in een algemene verlossing, maar wij geloven in elk woord van onze kostelijke Bijbel. En er zijn vele plaatsen in de Schrift, die aantonen, dat de dood van Christus voor alle kinderen der mensen van betekenis is geweest. Er wordt ons gezegd, dat Hij "voor allen de dood smaken zou." Wat betekent dit? Betekent het, dat Jezus Christus gestorven is om een iegelijk mens zalig te maken? Ik geloof het niet, want het komt mij voor, dat alles wat Christus voornemens was door de daad van zijn sterven te weeg te brengen, Hij ook tot stand heeft *moeten* brengen, want anders zou Hij gefaald hebben. En dat is niet te veronderstellen. Zij, voor wier verlossing Christus gestorven is, zullen ook werkelijk door zijn verzoenend lijden en sterven verlost worden. Maar is Hij in enige andere zin of betekenis voor het overige mensdom gestorven? Ja. Het schijnt mij toe, dat niets in de Schrift duidelijker is dan dat als gevolg van de dood van Jezus Christus alle zondaren gespaard worden. En in deze zin is het dat er gezegd wordt, dat de mensen het bloed van Jezus Christus overtreden. Wij lezen van sommigen, dat zij de Heere, die hen gekocht heeft, verloochenen. Niemand, die met het bloed van Christus ter eeuwige zaligheid gekocht is, vertreedt dat bloed; maar Jezus Christus heeft zijn bloed gestort ten einde uitstel te verkrijgen voor de mensen, opdat zij nog gespaard zouden worden; en zij, die Gods sparende genade als een gelegenheid aangrijpen om opnieuw te zondigen, maken er zich inderdaad schuldig aan het bloed van Jezus Christus te vertreden. Gij kunt die leerstelling geloven, zonder in de algemene verlossing te geloven, of zonder ook maar voor het minst in tegenspraak te zijn met de ontwijfelbare waarheid, dat Jezus zijn leven gegeven heeft voor zijn schapen. En dat Hij niet te vergeefs geleden heeft. Welaan, zondaar, of gij het weet of niet. Gij zijt het Hem, die aan het kruis hing, verschuldigd, dat er thans nog adem in u is. Gij zou heden niet tot God hebben kunnen bidden, indien de Heiland niet voor u had geleden. Onze tekst stelt de wijngaardenier voor als slechts te *vragen*, dat de vijgenboom gespaard mocht worden. Maar Jezus Christus heeft iets meer gedaan dan vragen; Hij heeft niet slechts

gepleit met de mond, maar met Zijn doorboorde handen, Zijn doorgraven voeten, Zijn doorstoken zijde. En deze meer dan vermogende pleitredenen hebben het hart van God bewogen. En aldus bent gij nog gespaard. Mag ik dan vrijuit tot u spreken? Indien gij ter dood was veroordeeld, en uw leven door mijn tussenkomst gespaard bleef, zou gij *mij* dan verachten? Indien gij ter dood waart veroordeeld, en ik een machtige invloed had aan het hof. En ik zou er heen zijn gegaan om voor u te pleiten. En er was u uitstel verleend, zou gij mij dan jaar in jaar uit blijven haten? Zou gij kwaad van mij spreken? Zou gij smalen op mijn karakter? Zou gij vitten op mijne vrienden? Ik ken u beter: gij zou mij liefhebben; gij zou er mij dankbaar voor zijn, dat uw leven gespaard werd. O zondaar, ik wenste wel, dat gij de Heere Jezus behandelt, zoals gij de mens behandelt. Ik wenste wel, dat gij aan de Heere Jezus wilde denken, zoals gij aan uw medemens denkt, die u van de dood heeft gered. Gij bent nog niet in de hel, waar gij geweest zou zijn, indien Hij niet tussenbeide was getreden en voor u had gepleit. Ik smeed u, denk aan de rampzaligheid van de zielen, die verloren gaan. En gedenk, dat *gij* u in zo ontzettende toestand zou bevonden hebben, indien Hij zijn voor de zonden der mensen doorboorde hand niet had opgeheven. Dáár, dáár, waar de hitte van het vuur niet verminderd kan worden; waar een druppel water een te grote weldaad is om ontvangen te kunnen worden - dáár, waar de hoop is uitgesloten, en de wanhoop op haar ijzeren troon is gezeten. En de gevangen zielen in eeuwige boeien sluit - waar "Voor eeuwig!" geschreven is op het vuur, en "Voor eeuwig" gegraveerd is op de keten, en het "Voor eeuwig! voor eeuwig! voor eeuwig. Als het gelui van een doods-klok weerklinkt voor alle hoop, en alle rust - daar zou gij heden morgen zijn, indien de sparende genade het niet had voorkomen. Waar zijn uw voormalige metgezellen? Gij zat neder met hen in de kroeg; zij zijn in de hel, en gij nog niet. Toen gij jonger waart, hebt gij gedeeld in hun zonde, zij zijn verloren, maar gij nog niet. Van waar dit verschil? Waarom zijn zij uitgeworpen en zijt gij gespaard? Ik kan dit aan niets anders dan aan de lankmoedigheid van God toeschrijven. O, ik bid u, zie op Hem, die u gespaard heeft. En ween om uw zonde. Moge de Geest Gods heden tot u komen en u heen voeren naar de voet van zijn kruis. En als gij dan het bloed ziet, dat uw bloed heeft gespaard en het sterven aanschouwt, waardoor gij tot nu toe hebt kunnen leven, dan vertrouw ik, dat de Geest u zal doen neervallen op uw knieën, uitroepende: "O Jezus, hoe kan ik U beledigen? Hoe kan ik U weerstaan? Neem mij aan en verlos mij om den wille van uw goedertierenheid." Want terwijl ik aldus sprak van de algemene belangstelling, die Christus in u heeft, heb ik goede hoop, *dat Christus een bijzondere belangstelling heeft in sommigen van u*. Ik hoop, dat Hij u in het bijzonder verlost heeft van onder de mensen, u gekocht heeft, niet met zilver of goud, maar met zijn eigen dierbaar bloed, daar Hij u lief heeft gehad met een eeuwige liefde. En u heden morgen door de koorden der liefde tot zich wil trekken. "O," zegt iemand, "ik denk niet, dat dit mogelijk kan wezen." Maar gesteld nu eens, dat gij binnenkort ontdekt, dat God u heeft uitverkoren, en dat gij dierbaar zijt aan Christus, en voor altijd een juweel moet zijn aan zijn kroon, wat zou gij dan wel van u zelf zeggen? "Ik zou er over treuren, dat ik Hem, die mij zó lief heeft gehad, ooit heb kunnen haten. Dat ik Hem heb kunnen tegenstaan, die zo vast besloten was mij zalig te maken! Welk een dwaas ben ik geweest, dat ik twisten kan met Hem, die mijn rantsoen heeft betaald en mij door zijn genade heeft verkoren en mij zich voor altijd ondertrouwd heeft!" Ik zeg u, dat God u zal vergeven. Maar nooit zult gij het u zelf vergeven, dat gij Hem zo lang weerstaan hebt. O mocht de eeuwige goedertierenheid, die thans nog niet gezegd heeft: "houw hem uit" heden om u graven en u bemesten, opdat gij vrucht mocht voortbrengen. Dan zal het alles strekken tot lof en prijs van Hem, door wiens dierbaar bloed wij van de eeuwige toorn zijn verlost. Moge God deze mijn zwakke woorden zegenen. Hij weet, wat ik er mee bedoeld heb,

hoe ik er over had willen wenen, hoe mijn ziel smacht naar uw bekering; maar indien zulke uitwendige tekenen niet aanwezig zijn, dan bid ik God, dat de waarheid zelf onweerstaanbaar zal blijken. En dat Hij de overwinning mocht wegdragen. Zo zal zijn naam eeuwig de eer ontvangen. Amen.

Het grote avondmaal; alle dingen zijn nu gereed. Komt. (Luk. 14:17)

Komt, want alle dingen zijn nu gereed. Lucas 14 : 17.

Deze uitnodiging was het eerst gericht tot de Joden; maar zij schijnt mij toe zeer bijzonder geschikt te zijn voor ons. Het is later op de dag dan toen de Heere hier op aarde was, en bijgevolg is de tijd van het Avondmaal ook veel meer nabij gekomen. De schaduwen verlengen zich, de zon der tegenwoordige bedeling is op het punt van onder te gaan; hun dag is nu reeds bijna negentienhonderd jaren korter geworden sedert de Heere voor het eerst zijn dienstknechten ten tijde van het avondmaal uitzond. De volheid der tijden voor het bruiloftsmaal van het Lam moet weldra daar zijn, en daarom betaamt het ons meer dan ooit ernstig en ijverig te zijn in het brengen van de boodschap aan de genode gasten. En indien men zelfs ten dage, toen onze Zaligmaker op de aarde was, zeggen kon, dat alle dingen gereed waren, dan mogen wij dit heden voorzeker met des te meer nadruk zeggen. Immers, toen Hij deze gelijkenis uitsprak, was de Heilige Geest nog niet uitgestort: maar thans is het Pinksterfeest voorbij, en de Geest van God blijft met ons om het Woord te vergezellen, het te bekleden met macht en onze zielen te zegenen, terwijl wij ons spijzigen met de waarheid. Zeer nadrukkelijk is het dus heden waar, dat alle dingen nu gereed zijn, en het Avondmaal wacht op de gasten. Ik bid u, begint dan geen verontschuldigen te maken, maar wilt ons bereidwillig volgen, als wij u nodigen te komen, met ons te gaan als wij u zoeken in te brengen, of tenminste gehoor te geven aan onze smekingen, als wij u met al het heilig geweld der liefde dwingen in te komen. Wij zullen gaarne van al deze drie toenemende wijzen van overreding gebruik maken bij u, zo gij u slechts er toe laat brengen om te komen, wij "alle dingen nu gereed zijn."

Er zijn in onze tekst duidelijk twee dingen op te merken, en deze staan in nauwe betrekking tot elkander. Een duidelijke uitnodiging - "Komt", en daarna een krachtig argument - "want alle dingen zijn nu gereed." Het argument is ontleend aan de goddelijke toebereiding der kostelijke spijzen van de koninklijke maaltijd. "Mijn ossen en de gemeste beesten zijn geslacht: komt tot de bruiloft." De bereidheid van alles aan Gods zijde is het argument waarom de mensen moeten komen om zijn genade deelachtig te worden; en dat is het punt, waarbij wij heden zullen stilstaan - het bereid zijn van het feestmaal der genade, waarom de mensen er terstond behoren te komen.

I. Wij zullen onze overdenking beginnen met het eerste punt, namelijk, DAT HET GODS GEWOONTE IS ALLE DINGEN GEREED TE HEBBEN, zowel voor zijn gasten als voor zijn schepselen. Nooit zult gij Hem voor iets te laat vinden. Als de gasten komen, dan is er geen drukte om de tafel in gereedheid te brengen en de spijzen toe te bereiden; neen, de Heere heeft over alles nagedacht, heeft in alles voorzien, en alle bijzonderheden geregeld. "Alle dingen zijn gereed." Zo was het in de schepping. Hij heeft geen enkel grashalmpje op de aarde geschapen, vóórdat de grond en de atmosfeer er voor waren toebereid, en de vriendelijke zon geleerd had op het aardrijk neder te zien. Stelt u een plantengroei voor zonder zon, of zonder afwisseling van dag en nacht! Maar de lucht was vol van licht, het uitspansel droeg de wolken, en het droge land was te voorschijn gekomen uit de zee; en toen waren alle dingen gereed voor kruid, en plant, en boom. En evenmin heeft God een enkel levend wezen geschapen, geen vogel die vliegt in de lucht, geen vis, die in de zee zwemt, geen dier, dat zich beweegt op het land, vóórdat Hij hunne woonstede had bereid, en in de voor hem bestemde spijzen had voorzien; er was geen vee, voordat er weiden waren, waarin zij konden grazen; geen vogels, voordat er bomen waren voor hunne nesten; ja zelfs geen kruipend insect,

vóórdat er het bestemde voedsel voor was aangewezen. Geen scheepsel had hongerig te wachten, terwijl het voedsel groeide; alle dingen waren gereed: eerst gereed tot plantengroei, en daarna voor het dierlijk leven. En toen God Adam gemaakt heeft als zijn laatste en edelste scheppingswerk, waren alle dingen voor hem gereed. De hof was aangelegd langs de oevers van stromende rivieren, en met allerlei soort van bomen beplant. De vruchten waren rijp om hem tot spijze te dienen; de bloemen bloeiden tot zijn verlustiging. Hij kwam in geen ongemeubileerd huis, maar trad een woning binnen, die zijn Vader liefelijk en aangenaam voor hem had gemaakt. De wereld was eerst in orde gebracht, eer de mens, die er over moest heersen, er in geplaatst werd. "Alle dingen zijn gereed" schijnt de Heere te zeggen, "ontspruit, o zaadzaaiend kruid"; en toen "Alle dingen zijn gereed, treed te voorschijn o reeën en hinden van het veld." En daarna "Alle dingen zijn gereed, treed voor, o mens, geschapen naar mijn beeld!"

In latere tijden kunnen wij voorbeelden van dezelfde waarheden vinden in de wegen Gods met de mens. Eerst was de ark gebouwd en de verschillende dieren er in bijeengebracht met alle nodige voorraad van levensmiddelen voor de vreemde reis, die zij stonden te doen; en toen zeide de Heere tot Noach: "Ga gij, en uw gehele huis in de ark." "Alle dingen zijn nu gereed, komt", zo luidde zijn stem tot het verkoren achtal, toen zij in de ark gingen. Het was niet nodig langer te toeven; alle voorbereidselen waren gemaakt, en daarom heeft God "achter hem toegesloten." Alles was met stiptheid en nauwkeurigheid door de alleen wijze God gedaan. Op de eigen dag, dat iets nodig is, is het ook bereid. Neemt een andere gebeurtenis in de leidingen van Gods voorzienigheid, zoals bij voorbeeld Israëls afgaan naar Egypte. God had besloten, dat Jacob en zijn zaad voor een wijle in het land van Cham zouden wonen. Met hoeveel wijsheid is die zaak door Hem voorbereid! Hij zond een man voor hen henen, namelijk Jozef, en Jozef was dáár op de troon, bekleed met macht om hen gedurende de hongersnood te spijzigen. Hij was er jaren tevoren geweest, juist bij tijds om de voorraad van koren te verzamelen, gedurende de zeven jaren van overvloed, opdat zij gedurende de zeven jaren van hongersnood behoorlijk gevoed zouden kunnen worden. Ook het land Gosen was ter beschikking van Jozef, zodat de schapen en runderen van Israël in dit vette land weide konden vinden. Gods Israël zal niet naar Egypte gaan, vóórdat alle dingen gereed zijn; en wanneer alle dingen gereed zijn, zullen zij wederom uittrekken door een sterke hand en uitgestrekte arm. Zo was het ook, toen de stammen naar Kanaän trokken. God bracht hen niet in het beloofde land, voordat alle dingen gereed waren. Zij moesten wachten totdat de geschikte tijd gekomen was, want de Heere zeide: "De ongerechtigheid der Amorieten is totnogtoe niet volkomen." Niet voordat de inwoners van het land de perken der genade te buiten gegaan waren en ter dood waren veroordeeld, worden de Israëlieten ten tonele gevoerd om het vonnis aan hen te voltrekken en hun opvolgers te zijn in het land. En toen de stammen aan de Jordaan kwamen, had God alles voor hen gereed gemaakt, want Hij had horzelen voor hen heen gezonden om het volk van voor hun aangezicht weg te drijven, en ook een pestilentie, want de verspieters zeiden: "Het is een land, dat zijne inwoners verteert." De Heere God was voor hun aangezicht uitgegaan om hun strijd te strijden, eer zij er nog kwamen; en hun een plaats te bereiden, zodat zij, toen zij ingingen, woonden in huizen, die zij niet hadden gebouwd, en de vruchten plukten van de olijfbomen, die zij niet hadden geplant. Zij kwamen in een land, vloeiende van melk en honing, een land, dat uitstekend bebouwd was, niet in een woestijn, die slechts door zware, harde arbeid ontgonnen kon worden. Israël kwam in een landstreek, die als de hof des Heeren was, welks vruchten terstond genoten konden worden, want niet zodra waren zij de Jordaan overgetrokken, of zij aten reeds terstond van het oude koren. Gij ziet dus, dat "Alle dingen zijn nu gereed" een aloude bekendmaking is, die de Heere dikwijls heeft gedaan aan hen, die Hij verkoos te

zegenen. Het feit, dat in het grote Avondmaal van het Evangelie alle dingen nu gereed zijn, leert ons ten eerste, *dat Gods gedachten het komen der mensen voorafgaan*. "Komt, want alle dingen zijn gereed." Niet "Indien gij komt, zullen alle dingen gereed zijn", maar "zij *zijn* gereed, komt dus." De genade komt het eerst, en op zijn best genomen volgen de mensen in haar voetstappen. Lang vóór wij ooit aan God gedacht hebben, heeft Hij gedacht aan ons; ja vóór dat wij nog het aanzijn hadden ontvangen, eer de tijd was, waren in het hart van de Eeuwige gedachten der liefde jegens hen, voor wie de tafel van zijn goedertierenheid thans bereid is. In zijn verheven gedachten had Hij reeds vanouds alles geregeld en beschikt, ja Hij heeft alles voor het Avondmaal, en alle de gasten die er aan zullen zitten, tevoren gekend en verordineerd. Eer de aarde was geschapen, was alles reeds in zijn eeuwig verbond en raadsbesluit vastgesteld. Denk nooit, o zondaar, dat gij de liefde Gods voorbij kunt streven, zij is reeds aan het einde der loopbaan, voordat gij nog aan het begin zijt. God heeft voleindigd voordat gij hebt begonnen. Zijn gedachten zijn de onze voor geweest, en *dat zijn ook zijn daden*, want Hij zegt niet: "Alle dingen zijn ontworpen en geregeld", maar "Alle dingen zijn nu gereed." Jezus, het grote zoenoffer, is geslacht; de fontein tot onze reiniging is gevuld met bloed; de Heilige Geest is gegeven, het Woord waardoor wij onderwezen worden, is in onze handen, en het licht, dat de gewijde bladzijden moet bestralen is ons beloofd door de Heilige Geest. Hetgeen ons beloofd is moet ons aanmoedigen om tot Christus te komen; maar hetgeen reeds geschonken is, moest een onweerstaanbare aantrekkingskracht voor ons hebben. Alle dingen zijn door de Heilige Drie-eenheid reeds voltooid, eer wij nog komen en om genade roepen; dit moest ons met een levende hoop bezielen als wij naderen tot de Heere. Kom, o zondaar, kom terstond: dit behoort u te bemoedigen, daar alles wat God te doen heeft ter uwer behoudenis, reeds gedaan is, eer er nog een enkele gedachte aan Hem in uw hart is opgekomen, en gij nog een voet verzet hebt om tot Hem te naderen. Alle dingen zijn nu gereed. Kom! Dit bewijst ook hoe welkom zij zijn, die komen. Indien gij genodigd wordt een vriend te bezoeken, en gij aan zijn huis komende, de deur gesloten vindt, en na herhaalde malen geklopt te hebben niemand ziet verschijnen, omdat niemand thuis is, dan acht gij, dat er een vergissing, een misverstand moet wezen; of dat anders de uitnodiging niet oprecht gemeend was. Zelfs als uw gastheer de deur voor u opent en u binnenlaat, maar blijkbaar verlegen is, wijl geen maaltijd bereid is, en er geen schikkingen zijn getroffen om u des nachts te herbergen, dan zult gij dit spoedig bemerken, en als een verstandige man heengaan, want, indien gij welkom waart geweest, dan zou alles voor u in gereedheid zijn gebracht. Maar als gij tot God komt, dan zijn alle dingen gereed om u te onthalen. De plaats der liefelijke rust en kalmte is u bereid. Alle dingen zijn gereed. Hoe vrij en gul wordt gij door Jehovah welkom geheten; hoe van harte begeert Hij, dat gij zult komen om aan de feestdis met Hem aan te zitten! Dit moge volstaan voor onze eerste opmerking, dat het des Heeren gewoonte is alles voor zijn gasten gereed te hebben.

II. In de tweede plaats merken wij op **DAT DEZE BEREIDHEID EEN REDEN MOEST WEZEN VOOR ZIJN HEILIGEN, WAAROM ZIJ VOORTDUREND TOT HEM KOMEN** en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd. O, kinderen Gods, ik zal de gelijkenis voor een ogenblik afzonderen van het onmiddellijk gebruik, dat de Heiland er van gemaakt heeft, ten einde haar u ten goede aan te wenden. Gij weet, geliefden, dat *wanneer* de Heere Jezus zijn volk ook uitnodigt tot Hem te komen en van zijn milddadigheid te genieten, alle dingen immer gereed zijn. Het was een schoon tafereel aan de zee van Tiberias, toen de Heere sprak tot hen, die de gehele nacht op het meer waren geweest, om te vissen, en tot hen zeide: "Komt herwaarts, houdt het middagmaal." Zij waren gaarne bereid het middagmaal te houden, doch zij

waren toen bezig het net met de grote vissen naar de oever te slepen. Maar herinnert u, dat zij aan land gekomen zijnde, bevonden, dat het geen ijdele uitnodiging was, die zij ontvangen hadden, want er is geschreven: "zij zagen een kolenvuur liggen en vis daarop liggen, en brood." Hoe de kolen daar kwamen, en de vis, en het brood, wordt ons door de Evangelist niet medegedeeld; maar onze Heere zou hen niet genodigd hebben het middagmaal te houden, indien hij niet in staat was geweest hen gul en gastvrij te onthalen. Er was het kolenvuur en de vis daarop, en het brood. Wanneer dus uw Heere en Meester u door zijn gezegende Geest roept om tot Hem te komen, dan kunt gij er u van verzekerd houden, dat alle dingen voor u gereed zijn om ze terstond te genieten. Gij behoeft niet stil te staan of te aarzelen, maar kunt zonder langer verwijl tot Hem naderen. Ik wens u te waarschuwen om toch niet te antwoorden: "Maar, Heere, ik gevoel mij nog niet bereid." Dat is volkomen waar; maar dat is geen reden van verontschuldiging voor u om terug te blijven. Het is *zijne* bereidheid, waar het op aan komt, niet de uwe; en daar alle dingen gereed zijn, zo kom, of gij u bereid gevoelt of niet. Ik heb gehoord van Christenen, die zeggen: "Ik gevoel mij niet in de rechte gemoedsstemming om te bidden." Mijn broeder, bid, totdat gij wèl in de rechte stemming zijt. Er waren mensen, die zeiden: "Ik zal heden maar niet opgaan naar Gods huis, ik gevoel mij zo ongelukkig en terneer geslagen." Wanneer hebt gij het meer nodig er heen te gaan dan juist in die ogenblikken, ten einde er vertroosting te vinden? "Maar", zegt iemand, "gij zoudt toch niet willen, dat ik een loflied zing, wanneer ik zo bedrukt van hart ben?" O gewis wens ik dat! Ik zou wensen, dat gij u uit de diepte der zee, waar Gods baren en golven over u zijn heengegaan, naar boven zingt. David heeft dat zeer dikwijls gedaan. Hij begon een Psalm in de diepte, en langzamerhand verhief hij zich dan al hoger en hoger, totdat hij in ware zielsverrukking was, eer hij nog aan het einde van de Psalm gekomen was. Alle dingen zijn gereed bij uwe Heere, zo kom dan, of gij al of niet bereid zijt.

Merkt op de tijd wanneer deze waarheid hare macht over u moet doen gelden. Alle dingen zijn nu gereed, zo komt dan *tot de voorraadschuur der goddelijke belofte*. Bevindt gij u in een toestand van geestelijke armoede? Komt, en ontvangt hetgeen God voor u voorzien heeft, want alles is het uwe, en alle de zegeningen der eeuwige heuvelen behoren aan al het volk van God. Behoeft gij kracht? Daar is een belofte: Uw kracht zal zijn als uw dagen." Zij is gereed, komt en ontvangt haar. Hebt gij behoefte aan vertroosting? Weet gij niet, dat alle dingen gereed zijn tot uwe vertroosting, dat twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is, dat God liege, u reeds zijn voorgezet. Komt dan, en neemt uwe vertroosting. Ja gedenkt, dat alles wat God beloofd heeft, toebehoort aan allen, die de belofte geloven, en dat gij dus te allen tijde moogt komen, hoe groot uw nood ook zij; en zo gij slechts geloof hebt, dan zult gij in uwe bijzondere behoefte op bijzondere wijze voorzien vinden. Alle dingen zijn gereed, zo komt dan met heilig vertrouwen, en neemt hetgeen rijp genoeg is om te plukken, rijp genoeg voor u. Komt tot *de troon der genade* in het gebed, alle dingen zijn daar gereed. De troon der genade is besprenkeld met het dierbaar bloed van Christus. De voorhang is in tweeën gescheurd, en van tussen de cherubim straalt Jehova's heerlijkheid met het zachtste licht. Laat ons daarom met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der hemelse genade, omdat daar alle dingen voor de pleitende smekeling gereed zijn. Gij behoeft *niets* mede te brengen. Gij behoeft geen andere toebereidselen te maken dan de Heilige Geest u wil geven in de vorm van onuitsprekelijke zuchtingen. Kom, kind van God, niet tegenstaande uwe zorgeloosheid en onverschilligheid, of wat anders het ook zij, waarover gij hebt te klagen, want, hoewel gij niet bereid zijt, de troon der genade is gereed; nader dan tot die troon, en vindt de genade, die gij nodig hebt. Indien wij heden sterke aandrang in ons bespeuren om *gemeenschap* te oefenen met Christus, welk een

zegen is het dan niet, dat Christus altijd gereed is gemeenschap te oefenen met zijn volk: "Zie", zegt Hij, "Ik sta aan de deur en ik klop." Wij denken, dat *wij* aan de deur staan en kloppen, maar dit is nauwelijks het geval. Wat ten opzichte van zijn volk méér waar is, is dat Jezus om gemeenschap vraagt met ons, en ons zegt, dat, zo wij de deur open doen - en dat is alles wat Hij van zijn volk vraagt - Hij in zal komen en avondmaal met ons zal houden en wij met Hem. Gesteld, er is geen avondmaal: Hij zal er in voorzien - Hij heeft alle dingen gereed. De Meester zegt: "Waar is de eetzaal?" Hij zegt niet: "Waar is het feestmaal?" Indien uw hart die eetzaal is, dan zal Hij wel in het avondmaal voorzien, en dan zult gij het avondmaal met Hem houden en Hij met u. Aan wiens deur heeft, volgens de Schriften, Christus geklopt? Het was aan de deur der gemeente te Laodicéa, aan de deur van diezelfde gemeente, waarvan Hij gezegd heeft: "Omdat gij lauw zijt, en noch koud, noch heet, Ik zal u uit mijn mond spuwen." Daarom, gij arme Laodicesche gelovige, die u heden morgen hier bevindt, indien gij enige aandrang in u bespeurt om tot Christus te gaan, zo sta op, want alle dingen zijn gereed. Hij is gereed ons aan zijn hart te ontvangen. Hoe liefelijk moest dit ons niet dringen om in Jezus' armen te vluchten. Ik geloof, dat diezelfde gedachte in ons op moest komen met betrekking tot *onze dagelijkse plichten*. Wij ontwaken in de morgen, maar weten niet juist, wat voor ons ligt, want Gods voorzienigheid heeft gedurig nieuwe openbaringen. Maar des morgens is het mij liefelijk te denken, dat alle dingen gereed zijn op de weg van de plicht, die door de dag heen gaat, en dat, zo ik uit wil gaan om God te dienen in mijn bediening, Hij een oor bereid heeft, waarin ik een goed woord kan spreken, en een hart, in welks voren ik met goed gevolg het goede zaad kan zaaien. Ziet, hoe de gehele voorzienigheid met haar machtige raderen samenwerkt met de dienstknecht van de levende God. Ga slechts voort, mijn broeder, in het betonen van ijver en vertrouwen op God, en gij zult bevinden, dat iedere voetstap van uw weg voor u bereid is. Uw Meester heeft de weg betreden; Hij heeft de huizen aangewezen, waar gij u kunt verkwikken, en waar gij moet verblijven, totdat gij komt tot de hemelse stad zelf, en de heilige plaatsen, waar gij zijn gezegende naam eer zult toebrengen. Alle dingen zijn voor ons gereed om een nuttig leven in de dienst van onze Heere door te brengen. En zo wij behalve de arbeid van het leven ons ook nog gedrongen gevoelen om te streven naar *een hogere mate van heiligheid*; indien wij wensen op te wassen in genade, en de volle gestalte van een mens in Christus Jezus wensen te bereiken, dan zijn ook daartoe alle dingen voor ons gereed. Geen Christen kan een heilige begeerte hebben naar heiligheid, welke de Heere niet bereid is te vervullen. Gij, die als uw Meester begeert te zijn; gij, die een zelfopoffering wilt tonen, waardoor de kracht van zijn genade in u uitkomt, de Heilige Geest wacht om u te helpen; alle dingen zullen voor u medewerken, want alle dingen zijn gereed. Komt dan zonder vreeze. Eén dezer dagen zal het gebeuren, dat gij en ik òf zeer oud geworden zullen zijn, òf door ziekte zullen worden aangetast, en dan zullen wij op het ziekbed neerliggen, wachtend en uitziende naar de komst van onze Meester. Dan zal plotseling een bode van zijnentwege verschijnen, die tot ons zal komen met dit woord: "Alle dingen zijn gereed, komt tot het avondmaal", en onze ogen sluitende op de aarde, zullen wij ze openen in de hemel en zien wat Hij gedaan heeft, die zo liefelijk zeide: "Ik ga heen om u plaats te bereiden. En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn en u plaats zal bereid hebben, zo kome Ik weder, en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar ik ben." O! het zal een heerlijk ogenblik zijn als de oproep tot ons komt: "Alle dingen zijn gereed, verlaat uw lemen huis, uw hofstede, uw koopmanschap, ja zelfs haar, die rust aan uw borst, want de bruiloft des Lams is gekomen, en gij moet u daar bevinden. Daarom, sta op, geliefde, en kom. De winter is voorbij; de zangtijd genaakt voor u, alle dingen zijn gereed, kom!" O

hoe gaarne zou ik hier nog bij willen verwijlen, maar ik moet mij als losscheuren van dit onderwerp om tot het volgende punt te komen.

III. HET VOLKOMEN GEREED ZIJN VAN HET FEESTMAAL DER GODDELIJKE BARMHARTIGHEID, IS BLIJKBAAR ALS EEN KRACHTIG ARGUMENT BEDOELD VOOR DE ZONDAREN OM TERSTOND TE KOMEN. Het is dus tot de zondaar, dat ik thans spreken zal. Ziele, begeert gij het eeuwige leven? Is er binnen in u een hongeren en dorsten naar zulke dingen, die voldoening schenken aan uw gemoed en u voor eeuwig doen leven? Zo luister, terwijl de dienstknecht van uw Meester u de uitnodiging brengt. "Kom, want *alle dingen* zijn gereed", - alle, niet sommige, maar alle. Er is niets, dat gij tussen uw verblijf alhier en uw komst in de hemel nodig kunt hebben, of het is gegeven in Jezus Christus, in zijn Persoon en in zijn werk. Alle dingen zijn gereed; het leven voor uw dood, vergeving voor uw zonden, reiniging voor uw onreinheid, bekleding voor uw naaktheid, vreugde voor uw smart, kracht voor uw zwakheid, ja, meer dan alles, wat gij ooit kunt behoeven, is weggelegd in de grenzeloze natuur en het werk van Christus. Gij moet niet zeggen: "Ik kan niet komen, omdat ik *dit* niet heb, of *dat* niet bezit." Zijt *gij* het dan, die de maaltijd moet bereiden? Moet *gij* iets in gereedheid brengen? Moet gij ook maar zo veel als het zout en het water voor de maaltijd verschaffen? Gij kent uw ware toestand niet of gij zoudt zo iets niet denken. De grote Heer des huizes heeft zelf voorzien in alles wat voor het avondmaal nodig is; gij hebt niets te doen dan te genieten van hetgeen Hij bereid heeft. Hebt gij gebrek? Zo komt en neemt hetgeen, waaraan gij gebrek hebt. Hoe groter uw nood, hoe groter de reden, waarom gij zoudt komen, waar alles, wat gij bij mogelijkheid kunt behoeven, u terstond gegeven zal worden. Indien gij zo arm zijt, dat gij hoegenaamd niets goeds in of aan u hebt; alle dingen zijn gereed. Wat wilt gij nog bijbrengen, als God toch reeds in alles voorzien heeft? Een overvloed van boosheid zou het zijn, indien de gedachte bij u opkwam, dat gij tot zijn "alle dingen" nog iets toe moest voegen. Het zou een vermetel en een verwaand wedijveren zijn met de grote Koning in het voorzien van het benodigde, en dit zal Hij niet dulden. Alles wat gij behoeft - ik kan niet anders dan het herhalen - tussen de poorten der hel, waar gij u thans bevindt, en de poorten des hemels, waarheen de genade u brengen zal, zo gij gelooft, - dit alles is voorzien en bereid in Jezus Christus de Zaligmaker. En alle dingen zijn *gereed*; verwijlt bij dat woord. De ossen en de gemeste beesten zijn geslacht; en wat meer is, zij zijn gereed om genuttigd te worden. Het is reeds iets, wanneer de koning bevel geeft, om zo veel ossen voor zulk een maaltijd te slachten; maar dan is de maaltijd nog niet gereed. En als de slachtoffers onder de bijl gevallen zijn, en toebereid zijn voor het vuur, dan is er wel iets gedaan, maar zij zijn toch nog niet gereed. Het is wanneer het vlees rokend en dampend op de tafel staat, en alles, wat er bij benodigd is, ordelijk geschikt en toebereid is voor het feestmaal, dat alle dingen gereed zijn; en dat is thans het geval. Op dit zelfde ogenblik zult gij het feestmaal in de best mogelijke toestand vinden, het is nooit beter geweest, en het kan nooit beter worden dan het nu is. Alle dingen zijn gereed in de juiste toestand, waarin gij ze nodig hebt, in juist zulk een toestand als het best is voor de vertroosting en de genieting van uw ziel. Alle dingen zijn gereed. Niets behoeft beter of smakelijker gemaakt te worden, alles is in de beste toestand, waarin de eeuwige liefde het kan brengen. Doch let op het woord "nu", "Alle dingen zijn *nu* gereed", - thans, op dit ogenblik. Bij feestmaaltijden wordt de goede huisvrouw dikwijls in verlegenheid gebracht, als de gasten laat komen. Het zou haar leed doen, als zij een half uur te vroeg kwamen, maar een half uur te laat bederft alles. En in welk een toestand van kwelling en onrust verkeert zij, wanneer alle dingen *nu* gereed zijn, terwijl haar vrienden toch nog uitblijven. Laat de spijzen nog voor een wijle op het vuur, en dan schijnen zij niet "nu gereed" te zijn, maar iets meer dan gereed, namelijk bedorven. Zo legt ook de grote

Heere des huizes klem en nadruk hierop, dat alle dingen *nu* gereed zijn; zo kom dan terstond. Hij zegt niet, dat wanneer gij nog eens zeven jaren wilt toeven, alle dingen dan gereed zullen zijn. God geve, dat gij lang tevoren geen overreding meer nodig zult hebben, doordat gij aan het feestmaal reeds deel hebt genomen; maar wèl zegt Hij, dat zij *nu* gereed zijn. Thans, op dit oogenblik, nu uw hart zo zwaar, uw geest zo zorgeloos is, en uw gedachten zo afdwalen - thans zijn alle dingen gereed. Ofschoon gij nooit tevoren aan deze dingen gedacht hebt, maar heden hier gekomen zijt terwijl daarbij uw eigen zaligheid volstrekt niet de drijfveer was, zijn toch *thans* alle dingen gereed. Ofschoon uw zonden zo talrijk zijn als de sterren aan de hemel, en uw ziel siddert onder het ontzettend voorgevoel van het komende oordeel, zijn nu toch "alle dingen gereed." Na al uw verwerpingen van Christus, na de menigvuldige uitnodigingen, die aan u zijn verspild, nodig ik u toch om tot het avondmaal te komen. En indien alle dingen *nu* gereed zijn, zo is het argument dan ook, dat gij *nu* moet komen, terwijl zij nog gereed zijn. Terwijl de Geest blijft verwijlen en nog twist met de mens; terwijl de poorten der genade nog wijd open staan, zodat "een iegelijk, die wil, kan komen"; terwijl het leven, en de gezondheid, en uw geestvermogens nog gespaard bleven, en de stem, die u nodig te komen, nog gehoord wordt, zo kom nu, kom terstond - alle dingen zijn gereed - kom! Nu alle dingen gereed zijn, zal uitstel even onredelijk als slecht wezen. Merk op, dat alle dingen gereed waren voor de genodigden. Zij zijn niet gekomen, maar dit was niet wijl zij slechts een schijnuitnodiging hadden ontvangen. Het feit, dat alle dingen gereed waren, bewees, dat de uitnodiging, hoewel zij afgeslagen werd, oprecht gemeend was. Er zijn mensen, die willen, dat wij geen uitnodiging zullen geven dan aan hen, van wie wij geloven, dat zij komen zullen; dat wil zeggen, dat zij de leraar overtollig maken. Waartoe dient het, dat hij een uitnodiging brengt aan hen, die reeds begonnen zijn te komen? Wij geloven integendeel, dat het onze plicht en ons voorrecht is de gehele massa van het mensdom te nodigen; zelfs ook hen, die niet willen komen. Indien wij wisten, dat zij niet willen komen, dan zou ons dit nog niet ontheffen van de plicht hen te nodigen, want de dienstknecht was uitgezonden om diegenen tot de bruiloft te roepen, die zich eenparig begonnen te verontschuldigen. Zij waren genodigd, dringend genodigd, en alle dingen waren gereed, ofschoon zij niet kwamen. O, waarde hoorders, indien gij niet tot Christus komt, dan zult gij omkomen, maar nooit zult gij kunnen zeggen, dat gij niet genodigd waart, en dat er niets voor u gereed was. Neen, daar staat het feestmaal bereid en opgedist, en gij zijt in alle oprechtheid genodigd te komen en er deel aan te nemen. God geve, dat gij terstond moogt komen.

IV. En nu kom ik tot mijn vierde en laatste punt. Moge God het zegenen tot vertroosting van zoekende zielen. **DEZE TEKST TOONT HET OVERTOLLIGE AAN VAN HET SPREKEN OVER HET BEREID OF NIET BEREID ZIJN VAN DE ZONDAAR.** Immers, indien de reden, waarom de zondaar komen moet, hierin bestaat, dat alle dingen gereed zijn, dan is het nutteloos te zeggen: "Maar ik ben niet gereed." Het is duidelijk, dat alle bereidheid die van de zijde des mensen vereist wordt, gelegen is in de bereidwilligheid om te komen en de zegen te ontvangen, die God hem heeft toebeschikt. Er is niets anders nodig; indien de mensen willen komen, dan mogen zij komen, en dan zullen zij komen. Waar het de Heere behaagd heeft de wil om te buigen, zodat de begeerte van de mensen uitgaat naar Christus; waar het hart werkelijk hongert en dorst naar de gerechtigheid, daar is al de bereidheid, die nodig is. Al de geschiktheid, die Hij eist, is, dat gij uw behoefte aan Hem gevoelt (en dat geeft Hij u) en dat gij, uw behoefte aan Hem gevoelende, gewillig zijt gekomen. Gewilligheid om te komen is alles. Gewilligheid om in Jezus te geloven, gewilligheid om op Hem te betrouwen, gewilligheid om Hem aan te nemen zoals Hij is, omdat gij u bewust zijt, dat Hij juist de Zaligmaker is, die gij behoeft - dit is alles. Er was, er kon geen andere bereidheid zijn

bij hen, die arm, en blind, en kreupel, en verminkt waren, en toch tot het avondmaal kwamen. De tekst zegt niet: "Gij zijt gereed, kom dus"; dat is een wettische manier van het Evangelie voor te stellen; neen, de tekst zegt: "Alle dingen zijn gereed; het Evangelie is gereed, daarom moet gij komen." Wat *uwe* gereedheid betreft: al de gereedheid, die bij mogelijkheid van u verlangd wordt, is de bereidheid, welke de Heilige Geest ons schenkt, de gewilligheid, namelijk, om tot Jezus te komen. Merk nu op, dat de onbereidwilligheid van de genodigden voortkwam uit hun bezittingen en hun bekwaamheden. De een wilde niet komen, omdat hij een akker had gekocht. Welk een ontzagelijke hoop werpt satan op tussen de ziel en de Zaligmaker! Van wereldse bezittingen en goede daden werpt hij tussen de zondaar en zijn Heere een aardwerk op van ontzettend grote afmetingen. Sommige mensen hebben veel te veel akkers om ooit tot Christus te komen; zij denken te veel aan de wereld om veel aan Hem te kunnen denken. Velen hebben te veel akkers van goede werken, waarin een oogst groeit, waarop zij zich verhovaardigen, en die hen doet gevoelen, dat zij voornamen lieden zijn. Menigeen kan niet tot Christus komen voor alle dingen, omdat hij zelf al zo veel bezit. Anderen konden niet komen, omdat zij zoveel te doen hadden, en het zo heel goed konden doen - de een had vijf juk ossen gekocht, en moest heengaan om ze te beproeven. Hij was een krachtig man, die zeer bekwaam was in het ploegen. De reden, waarom hij niet komen kon, was, dat hij zo heel bekwaam was. Duizenden worden teruggehouden van de genade door hetgeen zij hebben en hetgeen zij kunnen. Ledigheid is een betere voorbereiding voor een feestmaal, dan volheid. Hoe dikwijls gebeurt het niet, dat armoede en onbekwaamheid de ziel helpen om tot Christus te komen! Als iemand denkt rijk te wezen, dan zal hij niet tot de Zaligmaker komen. Als iemand zich inbeeldt, dat hij altijd nog wel in staat zal zijn zich te bekeren en te geloven, en alles wat nodig is zelf te kunnen doen, dan is het niet zeer waarschijnlijk, dat hij door een eenvoudig geloof op Christus vertrouwt. Het is niet wat men *niet* heeft, maar wat men wèl heeft, waardoor menigeen verre van Christus wordt gehouden. Het zondige eigen ik is een duivel, maar het eigengerechte eigen-ik is zeven duivelen. De mens, die zich schuldig gevoelt, kan wel voor een wijle door zijn schuldbewustheid van Christus af worden gehouden; maar de eigengerechte zal nooit komen; voordat de Heere zijn hoogmoed neergeworpen heeft, zal hij weigeren aan het feestmaal der vrije genade aan te zitten. Het bezit van gaven en bekwaamheden, van eer en rijkdom weerhoudt de mensen van tot de Verlosser te komen. Maar van de andere kant is het ook waar, dat iemands persoonlijke toestand hem niet ongeschikt maakt om tot Christus te komen; want de treurige staat van hen, die als gasten aanzaten, heeft hen niet van het avondmaal verwijderd gehouden. Sommigen waren *arm*, en zagen er ongetwijfeld ellendig en haveloos uit, zij bezaten geen penning. Hun klederen waren gescheurd of wellicht nog erger, zij waren vuil. Die mensen waren niet geschikt om naast deftige lieden aan te zitten, en zullen de tafel van die aanzienlijke man gewis niet tot eer hebben verstrekt. Maar zij, die uitgingen om hen te halen, hebben hun zakken niet onderzocht, noch op hun kleding acht geslagen. Zij hebben hen eenvoudig ingebracht. Die lieden waren arm; maar de boden hadden bevel ontvangen om de armen in te brengen, en daarom hebben zij hen ingebracht. Hun armoede stond hun geschiktheid niet in de weg. O mijne vrienden, indien gij in letterlijke zin arm zijt, of in geestelijke zin, generlei soort van armoede kan u ongeschikt maken om Gods genade te ontvangen. Indien gij tot uw laatste penning gekomen zijt, ja, indien gij ook die reeds hebt uitgegeven, en indien gij alles hebt verpand, en over de oren in de schulden steekt, en denkt, dat u niets anders te wachten staat dan voor altijd in de gevangenis te versmachten, dan moogt gij, zo arm als gij zijt, toch tot Christus komen. En wederom anderen waren *verminkt*, en dezen hadden dus alles behalve een aangenaam voorkomen; een arm was afgehouden, of een oog

uitgestoken. Een ander had zijn neus verloren, en nog een ander een been. Zij waren op allerlei wijzen verminkt. Soms wonden wij het hoofd af, en zouden liever alles geven dan bedelaars aan te zien, die hun wonden tonen, en u met levendige kleuren schetsen, hoe zij verminkt werden. Maar hoe mismaakt zij ook waren, toch werden zij ingebracht, en geen hunner werd afgewezen vanwege de afzichtelijke wonden, die hij in zijn lichaam droeg. Evenzo, arme ziel, *hoe* satan u ook gescheurd en gehouwen heeft, en in *welke* toestand hij u ook heeft gebracht, zodat gij u schaamt te leven, toch maakt dit u niet ongeschikt om te komen. Zoals gij zijt, moogt gij aan het feestmaal van zijn genade aanzitten. Zedelijke verminkingen worden spoedig hersteld, als Jezus de genezing onderneemt. Komt tot Hem, hoe droevig gij ook door de zonde ontsierd zijt. Er waren ook *kreupelen*, dat is, er waren mensen, die een been hadden verloren, of die een been hadden, dat hen de dienst weigerde. Dezen konden niet komen, of zij moesten een stok of kruk hebben om er naar het feestmaal mede heen te strompelen. Toch was ook dit geen reden, waarom zij niet welkom waren. Ach! zo gij het moeilijk vindt te geloven dan is dit geen reden, waarom gij niet zoudt komen om de grote kwijtschelding van uw zonden te ontvangen, die Jezus Christus bereid is u te schenken. Verlamd door twijfel en wantrouwen, zo kom toch tot het Avondmaal, en zeg: "Heere, ik geloof, kom Gij mijn ongelovigheid te hulp." Anderen waren *blind*, toen hun gezegd werd te komen, konden zij de weg niet zien; maar in zulk een geval was het de bode niet bevolen hun te zeggen, dat zij mochten komen, neen, dan moest hij hen inbrengen, en ook een blinde kan komen als hij geleid wordt. Alles wat zij behoefden, was gewilligheid om zich bij de hand in de rechte richting te laten leiden. Welaan! u, die het Evangelie niet zo ten volle kunt verstaan, als u wel zou wensen; u die verlegen en in de war gebracht zijt, leg slechts uw hand in de hand van Jezus, en wees bereid u te laten leiden: wees bereid te geloven, wat gij niet kunt begrijpen, en met vertrouwen aan te nemen, wat gij met uw verstand nog niet kunt bevatten. De blinden zullen om hun onwetendheid, hoe groot die ook zij, niet van Jezus afgehouden worden. En dan waren er ook mensen van de *wegen en heggen*. Ik denk, dat dit bedelaars en landlopers waren of wellicht mensen, die zich schuil hielden, waarschijnlijk dieven; maar toch waren zij genodigd, en ofschoon zij dieven en landlopers waren, heeft dit toch niet belet, dat zij kwamen en welkom werden geheten. Zij waren het uitschot van de maatschappij, geestelijk heidense lieden, om wie niemand gaf: maar, wat zij ook zijn mochten, zij móesten komen, omdat alle dingen gereed waren; komen in hun lompen, komen in hun vuilheid, komen verminkt, bedekt met zweren en wonden, komen met al hun onreinheid en afschuwelijkheid, want, dewijl alle dingen nu gereed waren, moesten zij ingebracht, of gedwongen worden in te komen. Eindelijk: ik denk, dat het juist datgene was, hetwelk in deze mensen het aanzien had van ongeschiktheid, dat hun een hulp is geweest. Het is een grote waarheid, dat hetgeen wij als ongeschiktheid beschouwen, dikwijls onze ware geschiktheid is. Let op deze armen, die blinden en kreupelen. Sommigen van de genodigden wilden niet komen, omdat zij een akker of vijf juk ossen gekocht hadden; maar het is duidelijk, dat, toen de bode tot de arme, in lompen gehulde man ging en zeide: "Kom tot het avondmaal," deze niet zeide, dat hij een akker of ossen gekocht had, want dat kon hij niet, daar hij geen penning bezat, zodat die verzoeking voor hem weggenomen was. En wanneer een mens uitgenodigd wordt om tot Christus te komen, en hij antwoordt: "Ik heb Hem niet nodig, ik heb mijn eigen gerechtigheid", dan zal hij wegblijven. Maar toen de Heere Jezus tot mij kwam, ben ik door die verzoeking niet gekweld geworden, want ik had geen gerechtigheid van mijzelf, en zou er geen hebben kunnen maken, al had ik het ook beproefd. Ik ken sommigen, die geen kleed der gerechtigheid samen kunnen flansen, al zouden zij daartoe ook al hunne lompen bij elkander doen, en dit is een grote hulp om de Heere Jezus te ontvangen. Hoe zalig is het om zodanige bewustheid van

armoede der ziel te hebben, dat gij om hetgeen gij bezit nooit van Christus weg zult blijven. En sommigen konden niet komen, omdat zij een vrouw getrouwd hadden. Nu denk ik, dat die kreupelen en verminkten zulk een onooglijk voorkomen hadden, dat zij waarschijnlijk geen vrouw hebben kunnen krijgen. Welnu, dan waren zij ook niet in de verzoeking daarom weg te blijven. Zij waren te verminkt en wanstaltig, om iets aantrekkelijks te hebben voor hen, die naar schoonheid uitzagen, en zo was deze verzoeking voor hen dan ook uit de weg geruimd. Maar aan het avondmaal van het Lam vonden zij een eeuwigdurend huwelijk, dat oneindig beter was. Aldus kan men aardse genoegens en genietingen verliezen, maar door dit verlies het heerlijkste gewin verkrijgen; want aldus worden wij gewillig gemaakt om ons te verenigen met Christus en inniger vertroosting en hoger genot te vinden. Die verlamming, welke het aanzien had van ongeschiktheid, bleek juist geschiktheid te zijn. Eén verontschuldiging luidde: "Ik heb vijf juk ossen gekocht, en ik ga heen om die te beproeven." De kreupelen konden dat niet doen. Toen de bode de kreupele aansprak en tot hem zeide: "Kom", kon deze niet antwoorden: "Ik ga vanavond met mijn nieuwe ossen ploegen." Hij was nooit meer over de aardkluiten gegaan sedert hij zijn been had verloren, zodat hij zich hiermede niet kon verontschuldigen. De blinde kon niet zeggen: "Ik heb een akker gekocht, en het is nodig, dat ik uitga, en hem bezie"; van alle begeerlijkheid der ogen was hij bevrijd, en in zo ver dus des te meer gereed om tot het Avondmaal geleid te worden. Als de ziel haar eigen zondigheid gevoelt, haar ellende en verloren toestand, dan denkt zij ongeschikt te zijn om tot Christus te komen; maar het is veeleer een hulp dan een belemmering, daar het haar belet om op iets anders dan op Christus te zien, alle verontschuldigen teniet doet, en haar vrij maakt om de zaligheid uit genade aan te nemen. Doch hoe nu met hen, die van de wegen kwamen? Het komt mij voor, dat dezen reeds op weg waren, of ten minste buiten hun huis - *indien* zij een huis hadden. Indien zij zich daar bezig hielden met bedelen, dan waren zij ook des te meer bereid een uitnodiging aan te nemen en aan een maaltijd te komen, want het was juist naar spijs en drank, dat zij verlangden. De mens, die buiten het huis van zijn eigen gerechtigheid is gekomen, is, al was hij ook de grootste zondaar, in een gunstiger positie dan hij, die zich op zijn ingebeeelde eigen gerechtigheid verhovaardigt, en er is veel meer waarschijnlijkheid, dat hij tot Christus zal komen. En wat hen aangaat, die zich onder de hegen bevonden, deze hadden geen huizen, en bijgevolg zullen zij veel eerder geneigd zijn te komen en Gods huis te vullen. Zo lang iemand nog een dak boven zijn hoofd heeft - al is het ook het strodak van een bouwvallige stulp - zal hij niet onder een heg slapen. O! als gij in zó grote benauwdheid verkeert, dat gij u gaarne onder een heg zou willen verbergen; als u niets overgebleven is dan een schrikkelijke verwachting van het oordeel; als gij u een verworpen en verstotene gevoelt voor Gods aangezicht, en gelijk Kaïn om moet dolen, dan zijt gij juist de mens, die tot Christus moet komen. Kom dan tevoorschijn van onder uw heg, want u zoek ik. Al ging gij u ook verbergen, Gods Geest zal u ontdekken, en u, naar ik hoop en vertrouw, nog heden thuis brengen, om u te voeden en te laven met de liefde van God. Vertrouw op Jezus Christus, dat is alles wat van u gevraagd wordt. Doe het zoals gij zijt, met al uw ongeschiktheid en onbereidheid. Ontvang, neem aan wat God voor u bereid heeft, het dierbaar bloed om u te reinigen, een kleed der gerechtigheid om u te bedekken, eeuwige blijdschap om uw deel te zijn. Ontvang de genade Gods in Christus Jezus, o! ontvang haar thans. God neige uw hart daartoe, om Jezus Christus wil, Amen.

Het Grote Avondmaal (Luk. 14:18)

(Een slechte verontschuldiging erger dan geen verontschuldiging.)

"En zij begonnen allen zich eendrachtelijk te verontschuldigen." Luc. 14 : 18.

Hetgeen ons in het Evangelie van Christus geschonken is, kan met het volste recht vergeleken worden bij een *avondmaal*, daar het als het ware in de avond der wereld - "in deze laatste dagen" gegeven werd. De aanduiding: "*een groot avondmaal*" doet de zaak goed uitkomen, zo wij slechts denken aan de grootte van Gods voorzieningen, aan de vele liefde en barmhartigheid, die God in de Persoon van Jezus Christus aan de mensen heeft geopenbaard, aan de grote macht en de genaderijke werkingen, die Hij door zijn Heiligen Geest heeft betoond. Wij zullen het een groot avondmaal vinden, als wij denken aan het kostelijke der geestelijke spijzen - ja het is een feestmaal, de grote Koning volkomen waardig. Het vlees van Jezus is onze geestelijke spijze, en zijn bloed onze kostelijkste wijn. Onze ziele wordt verzadigd met verbond goedertierenheden, welke zeer gepast voorgesteld worden als "een maaltijd van vet vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn." Het is ook een groot Avondmaal als wij denken aan het aantal der genodigde gasten. "Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen." De roepstem van het Evangelie komt tot iedere man en elke vrouw, die van Adam geboren is, en zich binnen het bereik bevindt van Gods dienstknechten. Geen ander koning heeft ooit zo ruime uitnodigingen rond gezonden. Maar de wijsheid roept aan de zijden der poorten voor aan de stad, aan de ingang der deuren roept zij overluid: tot u, o mannen! roep ik, en mijn stem is tot der mensen kinderen." Is het niet vreemd, dat toen de heer des huizes zo groot een avondmaal had bereid, toen hij het aanbod zonder geld en zonder prijs, al zijn naburen zich eendrachtelijk begonnen te verontschuldigen? Hij riep hen niet naar de gevangenis, of tot armoede en ellende; hoe waren zij dan zo onwillig om aan zijn roepstem gehoor te geven? Vanwaar die eenstemmige verwerping? Wij zien dikwijls, dat Godvruchtigen onderling verschillen, hoe komt het dan, dat slechte mensen zo eenstemmig handelen? Hoe! niet één, die eerbied genoeg heeft voor zijn edelmoedige vriend, om aan te zitten aan zijn tafel en van zijn goedheid te genieten? Neen, niet één. Voorwaar, mijne broeders, hier hebben wij een treffend beeld van de algemene verdorvenheid van het mensdom. Alle mensen zijn zo snood om de barmhartigheid van God af te wijzen. Nooit weten wij, hoe slecht de mens is, vóórdat hem het Evangelie wordt gepredikt. Het evangelie is als een witte achtergrond om de zwartheid van het menselijk hart te doen uitkomen. Hier bereikt de natuur van de mens de grootste hoogte van de gruwel der zonde. Zijn venijn uitspuwende tegen de Heere der oneindige liefde, betoont de mens zich in waarheid van het zaad der slang te zijn.

Het Evangelie wordt gepredikt aan duizenden, en die allen verontschuldigen zich? Dat wordt ons door de gelijkenis geleerd, en de feiten bewijzen, dat dit de waarheid is. Hoe is er niet één wiens vrije wil hem neigt tot Christus? Is er niet één, wiens natuurlijke gemoedsgesteldheid zó goed is, dat hij tot Jezus wil komen? Neen, de tekst zegt, niet één: "Zij begonnen *allen* zich eendrachtelijk te verontschuldigen." Hoe volkomen heeft vader Adam ons verstand bedorven! Welke dwazen, zowel als rebellen zijn wij, om te weigeren aan de maaltijd der liefde deel te nemen. Allen te samen zijn wij onnut geworden, er is niemand, die God zoekt. Gij zult er mij wellicht aan herinneren, dat, behalve hen, die zich verontschuldigen, ook nog andere mensen waren. Zeer waar, maar deze waren in de wegen en heggen, of in de stegen en gangen der stad; en zo zijn zij, die het Evangelie niet horen, en er zich dus niet aan schuldig maken het te verwerpen, toch ook ver van God, vervreemd van het burgerschap Israëls. Nemen wij

dus deze tweeërlei karakters als vertegenwoordigers van geheel het menselijk geslacht, dan bevinden wij, dat zij allen vijanden Gods zijn. Die in de wegen zijn hebben het nodig "gedwongen" te worden in te komen. Van nature hadden zij een weerzin van een feestmaal aan de tafel van die man, en zo hebben ook alle soorten van mensen een weerzin van het Evangelie.

Zij zijn volkomen gewillig om te zondigen - tevreden zelfs om in hunne zonde om te komen; maar tot Christus te komen, het grote zoenoffer aan te nemen, hun vertrouwen in Jezus te stellen, dat is iets, waar zij niet van houden, niet van willen weten, en zodra zij het Evangelie horen, zullen zij zich eendrachtelijk beginnen te verontschuldigen. Wij vrezen, dat hedenmorgen velen hier zijn, die jaren lang het voorrecht hadden van het Evangelie te horen, maar dat hun enig antwoord op de zo genaderijke boodschap was, dat zij zich verontschuldigen. Ik hoop tegenover dezen zeer eenvoudig en zeer liefderijk te handelen, vurig wensende, dat zij heden hun laatste verontschuldiging gemaakt zullen hebben, en dat die laatste verontschuldiging de doodslag zal ontvangen. O dat zij tot het feestmaal mochten komen, dat zij zolang hebben verworpen, en zich mochten verblijden in de barmhartigheid van God in Christus Jezus. *Waarom hebben zij zich verontschuldigd?* Laat ons in de eerste plaats hun handelwijze trachten te verklaren; in de tweede plaats zien, *welke verontschuldigungen zij aanvoeren, ze nog eens nagaan*; en ten derde opmerken *hoe dwaas het was zich aldus te verontschuldigen!* - en dus die verontschuldigungen *onder ogen te zien*.

I. Laat ons trachten *het zo treurige feit te verklaren*, dat de mensen meer bereid zijn zich te verontschuldigen dan het Woord van God te ontvangen.

Wij verklaren dit in de eerste plaats door het feit, *dat zij hoegenaamd geen lust hadden om naar dit Avondmaal te gaan*. Hadden zij de eenvoudige waarheid gesproken, zij zouden gezegd hebben: "Wij wensen niet te komen, en het is ook volstrekt niet onze bedoeling te komen." Indien het hart van de mensen niet zo bedrieglijk was, hij zou zich niet verontschuldigen, maar ronduit zeggen: "Wij willen niet, dat deze koning over ons zij. Wij gevoelen niet, dat wij zondig zijn, en daarom willen wij ook geen vergeving aannemen. Wij geloven, dat wij door onze eigen handelingen onze zaligheid kunnen werken, of, indien niet, dan zullen wij ons lot afwachten. Indien het ons slecht vergaat, dan zal het ook heel veel andere mensen slecht vergaan. Wij zullen het er maar op wagen. Wij verlangen naar geen zaligheid; veel liever willen wij volop genieten van de wereld.

Uw godsdienst brengt veel te veel zelfopoffering mede; hij is geheel en al in strijd met de begeerten van onze zinnen en daarom weigeren wij." Dit ligt op de bodem er van. Sommigen van u, mijne hoorders, hebben dikwijls diepe indrukken ontvangen, en gij zijt ten dele overtuigd geworden van zonde, maar gij hebt verontschuldigungen bedacht en Christus afgewezen. Wilt mij ene wijle met geduld aanhoren, als ik u plechtig verzeker, dat in zijn diepste grond uw hart vijandig is tegen God. Uwe verontschuldiging kan wel zeer fraai en billijk schijnen, maar zij is even armzalig als schoonschijnend. Indien gij eerlijk waart met uw eigen ziel, gij zoudt terstond zeggen: "Ik heb Christus niet lief, ik verlang zijn zaligheid niet." Uw uitstellen en verschuiven, uw valse beloften, uw verontschuldigungen hebben niet de minste waarde; men kan ze reeds terstond doorzien, want zij zijn zeer doorzichtig. Gij zijt een vijand van God; gij zijt niet verzoend, en gij wilt het niet wezen. Deze waarheid moge u onlieffelijk in de oren klinken; maar zij is gewis. Moge God u helpen dit te gevoelen, en moge het u voor zijn aangezicht verootmoedigen.

Maar toch, indien zij tot het feestmaal van die edelmoedige man niet wilden komen, waarom *hebben zij het dan niet gezegd*. Indien dit de sleutel tot het raadsel was, dat zij hem haatten en zijn feestmaal verachten, is het dan niet treurig, *dat zij niet eerlijk*

genoeg waren om terstond zijn uitnodiging af te wijzen? Zij zijn gewis zo eerlijk niet geweest, en een reden daarvoor kon hierin bestaan, dat zij met hun eigen consciëntie op goede voet wensten te zijn. Zij gevoelden, dat zij verplicht waren te gaan. Hij was iemand, die recht had op hun beleefdheid, indien al niet op hun dankbaarheid, en daar zij dus de bewustheid hadden, dat zij gaan moesten, maar toch niet voornemens waren te gaan, namen zij de toevlucht tot verontschuldigen. Het geweten is een zeer onbeminnelijke nabuur voor hen, die in de zonde leven. Er wordt gezegd van David: "Het geschiedde daarna, dat Davids hart hem sloeg," en het is een zeer harde slag, die het hart in staat is te geven. Om die slag nu af te weren, houden de mensen hun schild van verontschuldigen op. Gij kunt uw geweten, dat de kaars des Heeren is, niet geheel en al uitblussen, en daarom wilt gij het onder de korenmaat van verontschuldigen zetten. De dief vreest de wachthond, en daarom werpt hij hem een been toe om hem stil te houden - dat been bestaat hier in verontschuldigen. Bunyan zegt ons, dat de heer Registreerder Consciëntie, toen de stad Mensziel door Diabolus veroverd was, soms met zó luider stemme kon schreeuwen, dat al de inwoners van de stad bevreesd werden, en daarom hebben ze hem naar een zeer duistere plaats gebracht en getracht een prop in zijn mond te doen om hem het schreeuwen te beletten; maar dat hij in weerwil van dit alles, van tijd tot tijd de stad in grote onrust kon brengen. Ik weet wat de consciëntie tot sommigen van u zegt; zij zegt tot u: Hoe kunt gij die dingen Gods vergeten? Hoe kunt gij een spel drijven met de toekomstige dingen? Hoe kunt gij leven, alsof gij nooit denkt te sterven? Wat zult gij doen, als gij komt te sterven zonder deel te hebben aan de Heere Jezus Christus?" Zodat gij, om de consciëntie voor een wijle rustig te houden, u verontschuldigt, maar toch volhardt in uw weigering om tot het avondmaal te komen. Het kan ook wezen, dat gij u verontschuldigt om aan gewoonte en gebruik te voldoen. Het is in onze tegenwoordige eeuw geen gebruik om zo maar lompweg Christus in het aangezicht te beledigen. Er zijn niet veel mensen onder uw kennissen of de mijne, die openlijk de godsdienst tegenstaan. Uw vader vreest God: uwe moeder is een zeer godvruchtige vrouw; uwe vrienden gaan op naar Gods huis en spreken uit eigen ervaring van goddelijke dingen; daarom zoudt gij niet gaarne tot hen zeggen: "Ik wil nooit een Christen worden; de wegen Gods mishagen mij; het plan der vrije en vrijmachtige genade verkies ik niet. Om dus hunne gevoelens te sparen, maakt gij verontschuldigen. Gij wenst uwe lieve vrienden niet te grieven; gij vreest, dat, zo gij eerlijk en ronduit zei, wat er omgaat in uw ziel, het de grauwe haren van uw moeder met droefenis ten grave zal doen nederdalen, of het hart van uw vader zou doen breken en zo maakt gij verontschuldigen, ten einde hun een troostrijke hoop te laten behouden, terwijl er, zolang gij u blijft verontschuldigen, geen hoop voor u is. Wat mij betreft: ik zou veeleer wensen, dat gij uitspreekt, wat er in uw hart is, en zegt: "Ik ben een vijand van Christus; ik geloof zijn evangelie niet; ik wil Hem niet dienen." Dit zou zeer onaangenaam klinken, maar het zou tenminste tonen, dat er oprechtheid in u is, en dan zouden wij kunnen hopen, dat gij u weldra zoudt buigen onder de wil van Christus. Verontschuldigen zijn een vloek, en als er u geen meer resten, dan zal er hoop voor u zijn. Gij maakt deze verontschuldigen wellicht, omdat gij overtuigingen hebt gehad, die u van tijd tot tijd zó vervolgen, dat gij Christus niet openlijk durft tegenstaan. Gij zijt uit de kerk naar huis gegaan om te wenen. Uw binnenkamer is er getuige van, dat gij toch niet geheel en al zonder gebed kunt leven. Toen gij onlangs een begrafenis hebt bijgewoond, zijt gij zeer ernstig gestemd thuisgekomen, en gij hebt toen gedacht, dat gij u gewisselijk aan de geboden van Jezus zoudt onderwerpen. Toen gij ziek waart en die paar weken alleen in uw kamer moest doorbrengen, toen hebt gij geloften gedaan en besluiten genomen, maar die besluiten hebben zich opgelost in damp. De tranen komen u in de ogen; gij zijt bijna bewogen een Christen te worden, maar ach! de een of andere

boze metgezel brengt u morgen in verzoeking, en, overeenkomstig het aloude spreekwoord, is: de hond wedergekeerd tot zijn eigen uitbraaksel; en de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk." Ach! hoe dikwijls had ik zeer schrikkelijke overtuigingen van zonde, en heb ik toch gezegd, gelijk Felix tot Paulus: "Voor ditmaal ga heen; als ik gelegen tijd bekomen zal hebben, zo zal ik u tot mij roepen," maar ik kon deze overtuigingen niet smoren door Christus openlijk tegen te staan. Ik wist te veel, en gevoelde te veel om dat te kunnen, en daarom heb ik een verdrag, een soort van wapenstilstand trachten tot stand te brengen tussen mijn ziel en mijne overtuigingen. *Satan is ook altijd bereid de mensen aan verontschuldigingen te helpen.* Dat is hij gewis reeds zeer vroeg begonnen, want nadat onze eerste voorouders gezondigd hadden, was één der eerste bezigheden, waarmede zij zich onledig hielden, zich schorten te maken van vijgenbladeren ten einde hunne naaktheid te bedekken. Lees de Schriften, en gij zult zien, dat het maken van verontschuldigingen in gebruik is geweest in alle eeuwen en onder alle klassen van mensen. En tot dat de laatste zondaar door vrije genade behouden zal zijn, zullen de mensen nog altijd hun ijdele verontschuldigingen in Gods tempel doen horen. Indien gij het kanon wilt afvuren, zal satan u wel altijd ammunitie bezorgen. Als hij denkt, dat een waarheid zal doordringen tot uw hart, als gij voor u zelf geen verontschuldiging weet te bedenken, dan zal hij het wel voor u doen. Hij zal zich stellen tussen u en het kanonschot van Gods Woord om te voorkomen, dat gij er door gewond wordt. Indien het zwaard van de prediker te scherp voor u is, en uw consciëntie doet bloeden, dan heeft de boze een satanische pleister, waarmede hij spoedig de wonde zal bedekken. *De natuurlijke eigengerechtigheid van de mens brengt hem er toe verontschuldigingen te maken.* Naar onze eigen maatstaf zijn wij allen de beste mensen van de wereld. Als wij onze eigen rechters konden zijn, dan zou de uitspraak immer luiden: "Niet schuldig." De zonde, die in een ander zeer ergerlijk zou zijn, is in ons van zeer weinig betekenis, ja wat in andere mensen verfoeilijk zou wezen, wordt in ons schier lofwaardig, zó partijdig oordelen wij over ons zelf. Daar de zondaar het niet geheel en al goed en recht in zich kan keuren om niet in Christus te geloven; daar zijn verlichte consciëntie hem niet toelaat te zeggen, dat hij geheel en al veilig is, zolang hij weigert de toevlucht te nemen tot de wonden van Jezus, zal hij verontschuldigingen bedenken om toch nog te kunnen zeggen: "Ik ben rijk en verrijkt," om niet tot de ongelukkige noodzakelijkheid gebracht te worden van uit te roepen: "Ik ben naakt, en arm, en ellendig." Het zondige eigen ik is zeer moeilijk te overwinnen, maar het rechtvaardige eigen ik is van die beiden de ergste vijand. Als wij de mens er toe kunnen brengen zich schuldig te erkennen, dan spreekt God hen vrij; maar zo lang de mensen nog met hun verzachtende omstandigheden komen, is er zeer weinig hoop voor hen. O grote God, onze Meester, scheur weg de verontschuldigingen van elke zondaar, hier tegenwoordig, en laat hen in hun eigen bewustheid schuldig staan voor uw rechterstoel, zodat zij uitroepen: "O God! wees mij, zondaar, genadig", en vergeving vinden door het bloed van Jezus Christus. Neemt u in acht! o ongodvruchtigen, wacht u van voort te gaan met u te verontschuldigen totdat gij

in de afgrond der hel zijt gekomen; want weet het wel, als gij eenmaal daar zijt zullen uw verontschuldigingen u er nooit uitbrengen. II. LAAT ONS NU DEZE VERONTSCHULDIGINGEN NAGAAN.

Velen willen tot het grote Avondmaal niet komen - willen om dezelfde redenen, als die in deze gelijkenis werden opgegeven, geen Christenen worden - *omdat zij het te druk hebben.* Zij hebben een groot gezin - en zij hebben al hun tijd nodig om het dagelijks brood voor al die kleinen te verdienen. Zij hebben en grote zaak - vele arbeiders in hun dienst, en indien zij van des morgens vroeg tot des avonds laat niet overal zelf bij zijn, en alles zelf nagaan, dan gaan de zaken verkeerd. Of wel, zo zij geen zaken hebben, dan

hebben zij allerlei genoegens en vermaken, en deze vereisen veel tijd - hun vlinderachtige bezoeken in de morgen kosten vele uren - het afgeven van kaartjes aan de deuren van andere mensen neemt al hun vrije tijd in beslag, en zo zijn zij wezenlijk nooit in de gelegenheid om over zo onaangename dingen als de dood en eeuwigheid te denken. Op deze verontschuldiging is het nauwelijks nodig, dat ik antwoord, want iedereen weet, dat zij grovelijk onwaar is. Niemand sterft van honger omdat hij geen tijd heeft om te eten. Indien God ons nu tijd heeft gegeven om ons lichaam te onderhouden, dan heeft Hij ons nog veel te meer tijd gegeven om onze ziel te voeden. Ik zie mijn vrienden niet half gekleed op straat; wèl zie ik sommigen van hen menig half uur doorbrengen op *die* speld, of op *dat* lint. Indien zij nu tijd hebben om hun lichaam te kleden, dan moet hun voorzeker ook wel tijd gegeven zijn om het kleed der gerechtigheid aan te doen en hun ziel te versieren. Indien gij geen tijd hebt, dan moet gij uw tijd verkeerd hebben doorgebracht, want God heeft u tijd gegeven. God geeft u tijd als rentmeester, en indien gij tot uw Meester zegt: "Ik heb geen tijd" dan zal Hij u zeggen: "Ik heb u tijd toevertrouwd, gij moet hem dus voor u zelf gebruikt en God beroofd hebben." Een weinig vroeger opstaan, een weinig minder tijd aan tafel - een van die beiden zou u tijd genoeg geven. Gij weet, dat gij tijd hebt, en als gij zegt geen tijd te hebben, dan is die leugen zo doorzichtig, dat gij er door heen kunt zien. O ziel! als heilige mannen uren kunnen vinden voor het gebed; als zulk een man als Luther, wanneer hij het zeer druk had, placht te zeggen: "Ik moet heden tenminste drie uren hebben voor gebed, anders kan ik niet door mijn werk heenkomen", kom gij mij dan niet zeggen, dat gij geen tijd hebt om de Heere te zoeken. Het is daarenboven ook geen zaak van tijd. De zaligheid kan in een oogwenk verkregen worden. Er is leven in één blik op de Gekruiste, er is op dit ogenblik leven voor u, en van nu, totdat deze godsdienst oefening voorbij is, is er tijd genoeg voor u om het eeuwige leven aan te grijpen, en Jezus Christus te hebben aangenomen tot zaligheid van uw ziel. Die verontschuldiging gaat dus niet op.

Maar dan nemen zij de toevlucht tot wederom een andere. *Zij zijn te goed*. Als ik vrije genade en een volle Christus heb gepredikt, dan heb ik sommigen horen zeggen: "Dat is een goede preek voor het volk, de massa, de onwetenden, de mensen uit "de mindere stand"; maar wij, achtenswaardige lieden, hebben zulk een verlossing niet nodig. Vrije genade, het is bespottelijk! Die preek was heel goed voor Magdalena's, voor dieven en dergelijke, maar niet voor ons." Neen, gij zijt *te goed* om behouden te worden; gij hebt geen medicijnmeester van node; want gij zijt gezond. Er zijn spijzen genoeg op uw eigen tafel; gij behoeft tot dit feestmaal niet te komen. Maar ik bid u, denk eens na, en zie of dit geen vergissing is. Waarin zijt gij met dat al beter dan andere mensen? Indien gij al geen openbare zonde doet, gaan de begeerten van uw hart dan toch niet uit naar kwaad? Spreekt uw tong altijd hetgeen goed en waar is? Indien gij u geen dadelijke zonden herinnert, hoe staat het dan met de zonden van nalaten? Hebt gij de hongerigen gespijzigd? Hebt gij de naakten gekleed? Hebt gij de onwetenden onderwezen? Hebt gij God liefgehad met geheel uw hart, met geheel uw ziel, en al uw krachten? Hebt gij Hem alles gegeven wat Hij van u eist? Ach! dat kunt gij niet zeggen. Welnu, de volmaaktheid, de heiligheid, die God eist voor de zaligheid, moet wezen als een albasten vaas, zonder enig gebrek, de minste barst; het kleinste vlekje bederft haar. Gij kunt wel zeggen: "Zij is niet erg gebroken, wij hebben haar niet erg beschadigd"; ja, maar God wil haar volmaakt hebben, en hoe gering de beschadiging ook zij, die er aan toegebracht werd, gij kunt door uw goede werken niet in de hemel komen - gij zijt voor eeuwig buiten geworpen. Luister naar deze woorden: "Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem." "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen", en "Zo velen als

er uit de werken der wet zijn, die zijn onder de vloek." God verlosse u van die onware verontschuldiging. Wederom anderen zeggen: *Wij zijn te slecht om zalig te worden.* Het Evangelie roept: Geloof in de Heere Jezus Christus, en leef; maar daar kan ik niet mee bedoeld zijn; ik ben een te groot overtreder geweest. Toen ik nog heel jong was, heb ik mij al tot het kwade gewend, en van die tijd af ben ik van kwaad tot erger vervallen. Ach, ik heb God gevloekt; ik heb gezondigd tegen licht en kennis in, tegen de gebeden en tranen van mijn moeder in. Ik heb kwaad gesproken van Gods Woord; ik heb zelfs met de naam van zijn Zoon, Jezus Christus, gespot. Ik ben te slecht om behouden te worden." Al weer een slechte verontschuldiging. Indien gij een hoorder van het Evangelie geweest zijt, dan weet gij, o zondaar, dat dit niet waar is; want, hoe slecht gij ook zijt, niemand is vanwege zijn slechtheid van Christus buitengesloten. "Alle zonde en lastering zal de mensen vergeven worden." De uitnodigingen van het Evangelie blijven niet staan bij een zeker punt van de zonde, integendeel, zij schijnen zich het eerst tot de ergste zondaars te richten. Wat heeft de Heiland gezegd? "Begint te Jeruzalem." Maar, Heere, daar wonen de mensen, die U gekruisigd hebben. "Begint te Jeruzalem." Maar, Heere, het was te Jeruzalem, dat zij uw bloed hebben vergoten, dat zij U gesmaad hebben, dat zij met uw gebeden hebben gespot. "Begint te Jeruzalem"; - het ergste het eerst. Juist zoals gedurende een veldslag de heelmeeester het eerst de zwaarst gewonden behandelt. Hier is iemand, die een vinger heeft verloren. O, laat deze nog maar wachten, daar zal ik later wel naar zien. Maar hier is iemand anders, die een arm of been verloren heeft, en het bloedverlies is zó groot, dat, zo hij niet terstond verbonden wordt, hij gewis moet doodbloeden, en daarom neemt de dokter hem het eerst onder handen. O gij grote zondaars, gij die weet en gevoelt, bekende en beruchte overtreders te zijn geweest, ik bid u, maakt u niet daarenboven nog schuldig aan de grote zonde, om dit als een verontschuldiging te gebruiken om niet tot Christus te komen; integendeel, beschouwt het als een reden, waarom gij terstond de toevlucht tot Hem moet nemen. Hoe meer onreinheid, hoe groter behoefte aan reiniging; hoe meer ziek, hoe groter behoefte aan de geneesmeester; hoe meer hongerig, des te meer welkom is een goed voorziene dis. Komt tot Jezus *zoals gij zijt*, met al uw zonden: "Al waren zij als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol." Geen vorm van denkbare of ondenkbare zonde kan bij mogelijkheid een slagboom zijn voor de zaligheid van een mens, zo hij slechts in de Heere Jezus Christus wil geloven. En dan komt nog een andere verontschuldiging: "Ik zou heden morgen wel gaarne mijn ziel aan Christus willen toevertrouwen, maar *ik gevoel mij niet in een geschikte gemoedstoestand om op Christus te vertrouwen.* Ik heb die bewustheid niet van zonde, welke, naar ik geloof, een geschikte voorbereiding zal moeten zijn om tot Christus te komen." Ach! mijn hoorder, dit is een verontschuldiging, die er heel fraai uitziet, maar toch is zij niet waar. Er wordt geen geschiktheid vereist, voordat gij op Christus mag vertrouwen. Wat uw tegenwoordige toestand ook zij, zo gij aan Jezus Christus uw ziel toevertrouwt, dan zijt gij terstond verlost en behouden; uw zonden zijn u vergeven; gij zijt een kind van God geworden; gij zijt aangenomen in de Geliefde. Waar leest gij in de Schrift van geschiktheid voor Christus? Waren de doden, die Jezus opgewekt heeft, geschikt om opgewekt te worden? Ach! Martha zeide van haar broeder: "Heere! hij riekt nu al, want hij heeft vier dagen aldaar gelegen." Was er in Lazarus enigerlei geschiktheid om op te staan uit de doden? En toch zeide Jezus: "Lazarus, kom uit!" Zegt het Evangelie: "Hij die in een zekere toestand is, en dan gelooft, zal zalig worden?" Neen, maar "Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden." Hoe is het mij bevolen voor u te prediken? Moet ik zeggen: "Een iegelijk, die dit gevoelt, kan komen?" Neen, maar: "Die wil, kome en neme het water des levens om niet." Zijt gij gewillig om Christus te hebben? Dan mag gij Hem hebben,

want Christus is even toegankelijk voor ieder nooddriftige zondaar, als de fontein in de straten toegankelijk is voor alle dorstige voorbijgangers. Vertrouw op Jezus, al ware uw hart ook zo hard als graniet. - Hij kan het vertederen. Vertrouw op Hem, al is uw consciëntie ook in slaap geraakt; of al zijn al uw geestvermogens ook bedorven - vertrouw op Hem. Het is zijn zaak, zijn werk, u heilig te maken, en niet uw zaak - vertrouw op Hem om het voor u te doen. Hij wordt genaamd Jezus, omdat Hij zijn volk zalig maakt van hunne zonden. Vertrouw op Hem om uw bederf te overwinnen, uw boos humeur te doden, uwe wil te onderwerpen, uw hart te vertederen, uw consciëntie te verlichten, uw liefde te doen ontvlammen - vertrouw op Hem voor dat alles. O! wees toch niet zo dwaas om te zeggen: "Ik ben te ziek om de dokter te laten komen; als ik beter wordt, als ik mij beter ga voelen, dan zal ik vragen of hij mij wil bezoeken. Zeg niet: "Ik ben zo zwart; als ik mij reiner gevoelde, dan zou ik mij wassen; neen, was u, omdat gij zwart zijt; ga tot de grote Geneesmeester omdat er geen gezondheid in u is. Er zijn in u niets dan wonden en etterbuilen; laat daarom uw geloof uwe genezing geheel en al toevertrouwen aan Hem.

En hier is wederom een ander: "Ach! ik zou mijn ziel wel graag aan Christus toevertrouwen, maar *het schijnt te heerlijk en kostelijk om waar te kunnen zijn*, dat God mij zo maar terstond zou verlossen. Weinig weet gij, waar ik gisteravond geweest ben, of wat ik gisteren gedaan heb. Gij weet niet, wie ik ben; gij weet niet hoe slecht ik geweest ben; en gij zegt mij, dat ik, zo ik op Jezus Christus vertrouw, zalig zal worden. Ach leraar! het is te groot om waar te kunnen zijn. Ik kan het mij niet voorstellen." Waarde vriend, wilt gij Gods koren met uw maat meten? Omdat u die zaak zo verbazingwekkend toeschijnt, moet zij daarom ook verbazingwekkend zijn voor Hem? Maar indien nu zijn gedachten zo hoog boven uw gedachten zijn, als de hemelen hoger zijn dan de aarde? Is dit het niet, wat Hij in de Schrift zegt? Ik weet wel, dat gij het moeilijk vindt uw medemens te vergeven, maar mijn Vader, mijn God, kan u zeer gemakkelijk vergeven. Hij *schept* als God; Hij maakt niet slechts enige insecten, of hier en daar een ster, neen, dit groot getal heeft Hij geformeerd, en Hij strooit de hemelbollen met beide zijne handen. Wanneer de Heere dus komt om vergiffenis te schenken, dan zijn het niet kleine zonden of beuzelachtige overtredingen, die Hij vergeeft en voorbijziet, neen, de gehele massa der zonde wordt in een ogenblik door Hem gereinigd, alle zonde en lastering worden in een oogwenk door Hem achter zijn rug geworpen. Ach! geloof toch dat God, God is, en niet iemand zoals gij zijt; geloof, dat Hij machtig is grotere dingen te doen, dan waaraan gij ooit zoudt hebben kunnen denken. Vertrouw op Hem, vertrouw thans op Hem, en hoe heerlijk de dingen ook zijn, gij zult bevinden, dat zij waar zijn: en hoe groot zij ook mogen wezen, zij zullen u geschonken worden. Maar nu hoor ik iemand zeggen: "*Het is voor mij nog te vroeg om te komen*: laat mij eerst nog iets van de wereld mogen zien. Ik ben nog nauwelijks vijftien of zestien jaren oud. Er is voor mij nog tijd genoeg." Gij zijt wel eens op het kerkhof geweest. Wordt u dan niet op menige grafsteen gezegd, dat er velen zijn, die vijftien of zestien jaren niet te vroeg vonden; want zie, op die leeftijd werden zij weggenomen en opgeroepen om van hun leven op aarde rekenschap af te leggen. Te vroeg! Is het ooit te vroeg om gelukkig te zijn? Indien de godsdienst u ongelukkig maakte, dan zou ik u kunnen aanraden om hem tot het allerlaatste ogenblik uit te stellen; maar daar in Christus te zijn wil zeggen gelukkig te wezen, kunt gij niet te spoedig in Hem wezen. Ik heb aan menig sterfbed gezeten, en over veel zaken leedwezen en berouw horen uitdrukken; maar nooit heb ik een Christen horen zeggen, dat het hem speet te vroeg bekeerd te zijn geworden. Ik heb vele jonge bekeerden als leden der kerk aangenomen; maar nooit heb ik één hunner horen zeggen, dat zij het betreunden, zo vroeg reeds door Gods genade te zijn geroepen. Indien ik ter dood was veroordeeld, en

iemand zou mij vanwege de koningin komen zeggen, dat mij pardon wordt verleend, dan zou ik niet achten, dat die tijding mij te spoedig gebracht wordt. De toorn Gods blijft op u - kan het te vroeg zijn er aan te ontkomen? Gij zijt het voorwerp van dagelijkse verzoeken, en doet dagelijks toe tot uwe zonde - kan het te vroeg zijn om een nieuw hart en een rechte geest te ontvangen? Anderen roeien in een tegenovergestelde richting, en zeggen: *"Helaas het is te laat."* De duivel zet eerst de klok achter en zegt, dat het te vroeg is; en als hij daar zijn doel niet mee bereikt, dan zet hij haar vóór en zegt: "Het uur is om, de dag der genade is voorbij; de poort der genade is gesloten, gij kunt niet meer binnenkomen." Laat ons hem terstond van antwoord dienen. Zolang de mens nog op aarde is, is het nooit te laat voor hem om in Jezus te geloven. Zolang de levenslamp nog brandt, zal de snoodste zondaar, die zich bekeert, Christus gereed vinden om hem te ontvangen. Er zijn mensen bekeerd, toen zij al de leeftijd van honderd jaren hadden bereikt. Er zijn voorbeelden vermeld van mensen, die de honderd jaren reeds voorbij waren, en kinderen van Jezus Christus zijn geworden! Hoe oud zijt gij? Hebt gij het dorre blad van de tachtigjarige leeftijd bereikt? Ach! u hebt veel zonden! maar welk een triomf der genade zal het wezen, wanneer de tachtig jaren van zonde in een oogwenk uitgewist zullen zijn! Ik zeg u: al waart gij zo oud als Methusalach, en al had gij in elk jaar van dat lange leven even veel zonden, als gij nu reeds bedreven hebt in deze tachtig jaren, zo is de genade van Jezus Christus toch genoeg, om die allen weg te doen. Uwe zonden kunnen zich opstapelen als bergen, maar de liefde van Christus kan, evenals Noachs zondvloed, nog twintig el hoger stijgen, en de toppen der bergen bedekken. Het is niet te vroeg; het is niet te laat. Geen van deze verontschuldigen heeft ook maar de minste waarde, ofschoon velen er zich zelf mee misleiden. En wederom een ander zegt: "Ik zou wel in Christus geloven, maar *ik weet niet, of ik tot Gods uitverkorenen behoer.* Het is de leer der uitverkiezing, die mij benauwt en in de war brengt. Als ik wist, dat ik uitverkoren ben, dan zou ik op Christus betrouwen." Dat is - indien God u zijne verborgenheden bloot legt, dan zult gij Gods wil doen, en dus moet de Almachtige zich aan uw voorwaarden onderwerpen, en dan zult gij doen, wat Hij van u eist. Gij zult aan de tafel van de man komen, als hij u eerst in zijn binnenkamer, in zijn geheim vertrek brengt, en zijn schatten toont! Dat zal hij echter beslist niet doen. Hoe dwaas is zulk gepraat over de verkiezing. De leer der uitverkiezing is een grote, dierbare waarheid, maar nooit kan zij een geldige reden zijn, waarom de mens niet in Christus gelooft. Gij zijt heden ziek, en de dokter komt bij u. "Daar", zegt hij, "is de medicijn; ik sta er voorin, dat gij zult genezen, zo gij haar inneemt." "Dokter," zegt gij, "ik zou die medicijn gelijk innemen, maar ik weet niet, of ik wel voorbeschikt ben om die koorts te boven te komen. Indien ik voorbeschikt ben om in het leven te blijven, dan zal ik de medicijn gebruiken; maar ik moet het eerst weten." "Hoor eens," zegt de dokter, "als gij die medicijn niet inneemt, dan zijt gij voorbeschikt om te sterven." En ik zeg u: zo gij niet wilt geloven in Jezus Christus, dan zult gij, wie gij ook zijn moogt, verdoemd worden, maar dan zult gij er de schuld niet van kunnen geven aan de uitverkiezing; gij zelf zijt er de schuld van. Een man is overboord gevallen: er wordt hem een touw toegeworpen. "Ik zou dat touw wel willen grijpen," zegt hij, "alleen maar, ik weet niet, of ik voorbeschikt ben om te verdrinken." Dwaas! hij zal met een leugen in de mond naar de bodem der zee gaan. Wij zeggen niet: "Ik zou wel aan tafel willen gaan; maar ik zal heden toch niet eten, want ik weet niet, of ik wel voorbeschikt ben om heden een middagmaal te genieten." In de dingen van het dagelijkse leven zeggen wij zulke dwaasheden niet, waarom dan wèl met betrekking tot de godsdienst? Als de mensen geen andere verontschuldiging meer weten, dan grijpen zij naar de mysteriën Gods en gebruiken ze als een sluier om hun aangezicht te bedekken. O waarde vrienden, gij moet weten dat, schoon God een verkoren volk heeft,

zo kan dit, waar Hij u gebiedt in Christus te geloven, geen verontschuldiging voor u zijn, als gij het gebod niet gehoorzaamt: Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden." Al deze verontschuldigen zou ik niet afzonderlijk kunnen noemen; ik zal u dus ten besluite op nog slechts twee zaken wijzen. "Als ik in Christus ging geloven," zegt iemand, *dan zou ik na korte tijd weer even slecht wezen als tevoren*. Ik zou voor enige tijd misschien enige beterschap tonen, maar ik zou toch weer teruggaan, en dus dient het nergens toe om op Christus te vertrouwen." Dat betekent, mijn vriend, dat als *Jezus Christus* zegt, dat Hij u, zo gij op Hem vertrouwt, zal verlossen, *gij* zegt, dat zo gij op Hem vertrouwt, Hij u niet zal verlossen. Daar komt het op neer. Jezus Christus belooft, dat Hij u, zo gij op Hem vertrouwt, zal verlossen van uw zonden; gij zegt: "Neen, ik zou teruggaan naar mijn zonden, en even slecht wezen als ooit tevoren." Wat moet ik nu geloven - uw verontschuldigen, of zijn belofte! Wel gewis! Christus belofte! "Maar ik heb het al eens beproefd," zegt iemand. Zeer waarschijnlijk hebt *gij* dit gedaan, maar Christus heeft het niet beproefd, want indien *Hij* het had beproefd, dan zou *Hij* geslaagd zijn. "Maar ik heb wel enige tijd volgehouden." Ik wil wel geloven, dat *gij* volhield; maar indien Christus u had aangegrepen, Hij zou u nooit meer hebben losgelaten. Als *gij* Christus tracht vast te houden, dan zult gij Hem wel spoedig loslaten, maar als Jezus u aangrijpt, dan zegt Hij: "Ik geef mijn schapen het eeuwige leven, en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal ze uit mijn hand rukken." Indien gij grotelijks op Christus had vertrouwd, Hij zou u niet hebben laten blijven wat gij geweest zijt. *Ik kan niet op Christus vertrouwen*", zegt iemand, *ik kan niet in Hem geloven*." Gij spreekt Latijn, broeder, gij spreekt Latijn. Ik zal dat woord voor u vertalen. Het betekent: *"Ik wil niet."* Als gij zegt: "Ik kan niet", dan betekent het: "ik wil niet"; en als uw leraar zegt: "Gij kunt niet", dan meent hij: "gij wilt niet", want hij bedoelt niet, dat gij een natuurlijk onvermogen hebt, maar wel, dat gij een zedelijk onvermogen hebt, welke veroorzaakt is door uw liefde voor de zonde - een moedwillige onbekwaamheid. Iemand zond eens zijn knecht naar zekere stad om enige zaken te halen, en hij kwam terug zonder ze mede te brengen. "Waarom zijt gij er niet heen gegaan?" "Ik kwam aan een rivier, mijnheer, een zeer diepe rivier. Ik kan niet zwemmen, en ik had geen boot, en zo kon ik niet aan de overzijde komen." Dat was een goede verontschuldiging, nietwaar? Het scheen zo; maar het bleek een zeer slechte verontschuldiging te zijn, want zijn meester zeide: "Is daar geen veer?" "Ja, mijnheer." Hebt gij de veerman gevraagd u over te zetten?" "Neen, mijnheer." Die verontschuldiging was dus niets dan een verzinsel! Zo zijn er ook vele dingen met betrekking tot onze zaligheid, die wij niet kunnen doen. Dat is zo; maar ziet gij, er is een veer! De Heilige Geest is er, die machtig is alles te doen, en gij herinnert u de tekst: "Indien dan gij, die boos zijt, weet uwe kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal uw Vader, die in de hemelen is, goede gaven geven degenen, die ze van Hem bidden?" Het is waar, gij kunt uzelf geen nieuw hart maken; maar hebt gij gevraagd om een nieuw hart, hebt gij er in oprechtheid om gevraagd? Hebt gij Christus gezocht? Indien gij zegt: "Ja, ik heb Christus in oprechtheid gezocht, maar Christus heeft mij niet willen verlossen"; welnu, dan zijt gij verontschuldigd; maar nooit is er een ziel geweest, die dat in waarheid heeft kunnen zeggen. Er is nooit een zondaar geweest, die Christus zoekende, omkwam; en nooit zal er zulk een zondaar zijn. Indien uw hart in oprechtheid uitgaat naar de verlossing, die in Christus Jezus is, dan kunnen hemel en aarde voorbijgaan; maar Christus zal u niet uitwerpen, zolang zijn woord stand houdt: "Die tot mij komt zal ik geenszins uitwerpen." "Maar toch kan ik niet op Christus vertrouwen", zegt gij. Hierin verschil ik met u - verschil ik met ieder ontwaakt zondaar. Ik ben het met u eens, indien gij mijn eigen overzetting laat van dat woord: "kan niet", namelijk dat het betekent, dat gij *niet wilt*; maar als het woord in zijn gewone betekenis genomen

moet worden, dan ben ik het volstrekt niet eens met u. Gesteld eens, gij gelooft, dat ik een eerlijk man ben; zou het dan billijk in u wezen te zeggen: "Ik kan u niet geloven?" Indien gij gelooft, dat ik een leugenaar ben, dan kan ik het begrijpen, dat gij mij niet kunt vertrouwen; maar als gij aanneemt, dat ik niet in staat ben te liegen, en gij gelooft toch niet wat ik u zeg, dan zijt gij een leugenaar. Welnu, gij gelooft, dat Christus niet liegen kan; en gij zijt niet als degenen, die met het karakter van Christus onbekend zijn, en daarom weet gij, dat Hij tot geen onwaarheid in staat is - en dan zegt gij, dat gij Hem niet kunt geloven. Daar Jezus Christus niets dan de waarheid kan spreken, kan het voor niemand moeilijk zijn te geloven wat Hij zegt. Indien de Heilige Geest u genoeg licht heeft gegeven om te weten, dat Christus de waarheid is, dan geloof ik, dat gij ook genoeg macht hebt om te geloven, wat Christus zegt. Ik weet, dat dit Gods gave is, maar u bid ik de macht te gebruiken, die Hij u gegeven heeft. Als Christus ten laatste dage op de rechterstoel zal gezeten zijn, zult gij Hem dan zeggen, dat gij Hem niet kunt geloven? Zult gij dit durven zeggen, als zijn vlamme ogen u door en door zullen zien? "Heilige Christus, ik heb op U niet kunnen betrouwen! O Gij volmaakt waarheidliebende Zaligmaker, ik heb U niet kunnen geloven! Ik heb U verdacht, ik heb aan U getwijfeld!" "Waarom hebt gij aan Mij getwijfeld? Wat reden heb Ik u daarvoor gegeven?" "Waarom dacht gij, dat Ik een leugenaar ben? Waarin heb Ik ooit mijn beloften geschonden? Wanneer ben Ik van de waarheid afgeweken?" "Die God niet gelooft", zegt Johannes, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet gelooft heeft het getuigenis, dat God getuigd heeft van zijn Zoon." O, denk hieraan, en gebruik nooit deze verontschuldiging meer. In plaats van te zeggen: "Ik kan niet geloven", zeg: "Ik kan God tot geen leugenaar maken, daarom móet ik geloven; ik weet dat God geen leugenaar is - daarom móet ik op zijn Zoon Jezus Christus betrouwen. Ik heb nu enkele van die verontschuldigingen genoemd, en wellicht zult gij er nog andere verzinnen, gij, *die niet behouden wilt worden*. De Geest van God alleen is machtig uw wil aan Christus te onderwerpen, en daarom zal ik ten besluite nog enkele woorden spreken over het derde punt.

III. HOE DWAAS IS HET ZULKE VERONTSCHULDIGINGEN TE MAKEN. Want *gedenk*, ten eerste, *wie het is, met wie gij te doen hebt*. Gij komt met die verontschuldigingen niet bij een mens, die bedrogen kan worden, maar bij God, die de harten doorgrondt. Waarde hoorders, laat mij u ernstig over dit punt mogen spreken. U weet, dat God dit alles doorzien kan - waarom gebruikt u dan zulke doorzichtige sluiers? *Belijdt thans voor Hem uwe dwaasheid*: "Heere, ik ben vijandig geweest; Heere, ik had een afkeer van uw Zoon, Jezus Christus, en daarom heb ik deze verontschuldigingen bedacht, vergeef mij; ik zie, hoe dwaas ik geweest ben; geef, dat ik nooit meer aldus moge handelen." En wederom: herinner u *wat het is, waarmede gij beuzelt*. Het is uw eigen ziel, de ziel, die nooit kan sterven. Gij beuzelt met een hemel, die gij nooit zien zult, indien gij voortgaat met zulke verontschuldigingen te maken. Zondaar, gij beuzelt met de hel, die, indien gij blijft, wat gij nu zijt, uw nimmer eindigend deel zal wezen. Kunt gij spelen met het vuur van de hel? Kunt gij een spel maken van de hemel? Kunt gij lachen met het bloed van die lieve Heere Jezus? Dit is het wat gij doet, als gij aldus hinkt op twee gedachten. Indien gij volstrekt dwaas wilt zijn, zo zoekt iets, dat goedkoper is dan dit, om mee te spelen. O, mijne vrienden, indien gij u wilt vermaken, zo vermaak u ten koste van wat anders. Wilt gij zalig worden, zo luistert naar de muziek van de hemel! Wilt gij verloren gaan, luistert naar het gekerm der hel! Dit zijn geen dingen waarvan gij u een spel kunt maken. Zegt, terwijl gij dit nog leest - ik bid God, dat Hij u zal helpen het te zeggen, voordat gij dit kerkgebouw verlaat - "Heere, ik heb gebeuzeld met de eeuwigheid, ik heb liever beuzelachtige verontschuldigingen gemaakt, dan uw liefde aan te nemen in Christus. Ik heb

gebeuzeld, met de hemel en met de hel; geef, o Heer, dat hier een einde aan moge komen, dat ik van nu aan U moge liefhebben en op U moge betrouwen." En wederom: gedenk, dat deze verontschuldigen er weldra geheel anders zullen uitzien. Hoe zult gij verontschuldigen maken, als gij komt te sterven? - en sterven moet gij. Als de dood u heeft aangegrepen, als de krachtige man bezwijkt, als men het doodzweet van uw voorhoofd veegt, als het floers van de nacht des doods uw ogen bedekt, wat zult gij dan van deze verontschuldigen denken? Het zou kunnen wezen, dat gij in brandende toorn tegen uzelf ontstoken zijt, omdat gij zo schromelijk lichtvaardig met uw ziel hebt gehandeld. Wat zult gij met uw verontschuldigen doen, als gij voor de rechterstoel staat? Het bazuingeschal wordt gehoord, gij komt te voorschijn uit uw graf en staat te midden van myriaden om geoordeeld te worden. De boeken worden geopend, en Christus spreekt uw oordeel uit. - "Gaat weg, gij vervloekten, in het eeuwige vuur." Zullen uwe verontschuldigen u dan vertroosten? Zult gij in staat zijn te zeggen: "Heere, het was te vroeg; Heere, het was te laat; Heere, ik was een te groot zondaar om in Jezus te geloven, of wel, ik had geen Zaligmaker van node?" Ach! als de bazuin wordt geblazen, als de hemelen in vlam staan, als de zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed, en de sterren zullen vallen als bladeren van de wijnstok, dan zult gij wel iets anders te doen hebben dan verontschuldigen te maken. Dan zult gij wenen en rouwklagen vanwege uwe zonde; en als gij in de hel wordt geworpen, wat zult gij dan met uw verontschuldigen doen? Geschreven met letters van vuur, zult gij als een reusachtige boog boven uw hoofd zien: "Gij hebt uwe plicht gekend, maar hem niet volbracht." En met een donderstem, luider dan de bazuin der opstanding, zullen deze woorden tot u komen: "Dewijl Ik geroepen heb, en gijlieden geweigerd hebt; mijne hand uitgestrekt heb, en er niemand was, die opmerkte..... zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen. Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt; wanneer uw vreze komt, gelijk een verwoesting, en uw verderf aankomt als een wervelwind; wanneer u benauwdheid en angst overkomt." O, moge de Heere zich ontfermen over u, die u verontschuldigt, en er u toe brengen om thans op Jezus te zien. *Thans*, zeg ik, want de Schrift zegt: "*Nu* is het de wel aangename tijd, *nu* is het de dag der zaligheid." Het enige middel om aan uw verontschuldigen een einde te maken is op Christus te zien. Daar hangt de bloedende Heiland aan het kruis, dáár lijdt Hij, opdat de zonde zou worden vergeven. Zie op Hem, betrouw op Hem, en gij zult zalig worden. Mijn hoorder, in de naam van God breng ik u thans deze uitnodiging en dit gebod: vertrouw uw ziel aan Jezus, de Zone Gods, die voor de zonde heeft geleden, en gij zult zalig worden. Doch houdt dit in gedachtenis: aan deze zijde van het graf zal ik u wellicht nooit weerzien, maar op Gods grote dag zal ik u ontmoeten, en zo gij Christus niet hebt aangenomen, en op Hem niet hebt betrouwd, dan ben ik rein van uw bloed. Gij hebt het Evangelie gehoord; er is u gezegd, zoals gij zijt op Jezus te betrouwen; er is u verzekerd, dat Hij volkomen zalig kan maken degenen, die tot Hem komen. Gij zijt uitgenodigd te komen, en nu zal uw verderf op uw eigen hoofd zijn, zo gij niet komt. O moge de Geest van God deze dingen toepassen op uw ziel! Moge Hij wezen als een vuur en als een hamer in uw ziel: als een vuur om te smelten, als een hamer om te verbreken, en mocht gij heden met een verbroken hart Christus aannemen tot uw Zaligmaker, beide nu en voor eeuwig. Amen.

Het Grote Avondmaal (Dwing ze in te komen) (Luk. 14:23)

"Dwing ze in te komen." Lucas 14:23.

Ik gevoel mij heden zó gedrongen om uit te gaan en gehoorzaam te zijn aan dit gebod, en diegenen te dwingen in te komen, die nu nog in de wegen en heggen verwijlen, dat ik mij niet kan ophouden met een inleiding en maar direct met de zaak moet beginnen. Hoort dan, o gij, die nog vreemdelingen zijt voor de waarheid, gelijk zij is in Jezus - hoort de boodschap, die ik u heb mede te delen. Gij zijt gevallen, gevallen in uw vader Adam; gij zijt ook gevallen in uzelf door uw dagelijkse zonde en voortdurende ongerechtigheid. Gij hebt de Allerhoogste tot toorn verwekt, en zo gewisselijk als gij hebt gezondigd, zo gewisselijk moet God u straffen, indien gij in uw ongerechtigheid volhardt, want de Heere is een God van het recht en zal de schuldige geenszins onschuldig houden. Maar hebt gij niet gehoord, is het niet voor lang in uw oren gesproken, dat God in zijn oneindige genade een middel heeft bedacht, waardoor Hij, zonder te kort te doen aan Zijn eer, zich over u, die schuldig zijt, en zonder enige verdienste, kan ontfermen? Tot u spreek ik, en mijn stem is tot der mensenkinderen: Jezus Christus, God uit God, is neergekomen van de hemel in gelijkheid van het zondige vlees. Ontvangen van de Heiligen Geest, geboren uit de maagd Maria, heeft Hij in deze wereld een leven geleefd van voorbeeldige heiligheid en het verschrikkelijkste lijden, totdat Hij zich overgegeven heeft om voor ons te sterven, Hij, "de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen." En thans is u het plan der verlossing eenvoudig blootgelegd - Een iegelijk, die in de Heere Jezus Christus gelooft, zal zalig worden." Aan u, die alle de geboden van God hebt overtreden, die zijn genade hebt versmaad en zijn wraak hebt getart, aan u wordt toch nog genade verkondigd, want, een iegelijk, die de naam des Heeren zal aanroepen, zal behouden worden." "Want dit is een getrouw woord en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben"; "die tot Hem komt, zal Hij geenszins uitwerpen," want "Hij kan volkomen zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, daar Hij altijd leeft om voor ons te bidden." Alles wat God nu van u vraagt - en dit geeft Hij u te doen - is, dat gij eenvoudig ziet op zijn bloedende, lijdende Zoon, dat gij uw ziel beveelt in de handen van Hem, die alleen machtig is van de dood en de hel te verlossen. Is het geen verwonderlijke zaak, dat de verkondiging van het Evangelie niet aller mensen blijdschap en tevredenheid opwekt? Men zou gedacht hebben, dat, zodra dit Evangelie gepredikt werd, "Dat een iegelijk, die gelooft, het eeuwige leven heeft" een iegelijk van u zijne zonden en zijn ongerechtigheden van zich afwerpde, Jezus Christus zou aangrijpen om alleen op zijn kruis te zien. Maar helaas! de boosheid van onze natuur is zó groot, dat deze boodschap wordt geminacht, de uitnodiging tot het feestmaal van het Evangelie wordt verworpen, en velen van u vijanden Gods zijn door uw boze werken, vijanden van de God, die u heden Christus laat prediken, vijanden van Hem, die zijn Zoon gezonden heeft om zijn leven te geven tot een rantsoen van velen. Het is vreemd, ik herhaal het, dat dit zo is, maar toch! Het is een feit; en vandaar de noodzakelijkheid van het gebod, vervat in de tekst, - "Dwing ze in te komen." Kinderen Gods, gij, die hebt geloofd, tot u zal ik heden weinig of niets hebben te zeggen. Ik begeef mij terstond aan het werk; ik wend mij tot hen die niet willen komen, tot hen, die in de wegen en heggen zijn, en God met mij zijnde, is het thans mijn plicht zijn gebod te volbrengen, - "Dwing ze in te komen." Daartoe moet ik u in de eerste plaats vinden, u ontdekken, en in de tweede plaats aan het werk gaan om u te dwingen in te komen.

1. Ten eerste, ik moet U VINDEN OF ONTDEKKEN. Indien gij de verzen leest, die aan de tekst voorafgaan, zult gij de uitbreiding vinden van dit gebod: "Ga haastelijk uit

in de straten en wijken der stad, en breng de armen en verminkten en kreupelen en blinden hier in"; en daarna: "Ga uit in de wegen"; breng de landlopers, de stropers en struikrovers; "en heggen"; breng hen in, die geen plaats der rust hebben voor hun hoofd en zich onder de heggen ter ruste leggen, breng ook dezen in, ja, "dwing ze in te komen." Ja, ik zie u hedenmorgen, gij die arm zijt. Ik moet u dwingen in te komen. Gij verkeert in armoedige omstandigheden, maar dit is geen slagboom, die u belet het koninkrijk der hemelen binnen te gaan, want God heeft de mens niet van zijn genade uitgesloten, die in lompen gekleed is en beeft van koude, en gebrek heeft aan brood. Indien er enig onderscheid is gemaakt, dan is dit onderscheid in uw voordeel - "Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden." "Want de armen wordt het Evangelie verkondigd." Doch ik moet inzonderheid spreken tot u, die geestelijk arm zijt. Gij hebt geen geloof; gij hebt geen deugd; gij hebt geen goed werk; gij hebt geen genade, en wat nog erger armoede is, gij hebt geen hoop. Ach, mijn Meester heeft u een vriendelijke uitnodiging gezonden. Komt, en weest welkom tot het bruiloftsmaal zijner liefde. "Die wil, kome en neme het water des levens om niet." Komt, u moet ik aangrijpen en niet loslaten; al hebt gij u met het vuilste slijk verontreinigd en al hebt gij niets dan lompen aan het lijf en al was uw eigen gerechtigheid als vuile lompen geworden, zo moet ik u toch het eerst uitnodigen en zelfs dwingen in te komen. En nu zie ik u nogmaals. Gij zijt niet slechts arm, gij zijt ook verminkt. Er was een tijd, toen gij dacht uw eigen zaligheid te kunnen werken, zonder daarbij Gods hulp te behoeven; toen gij goede werken kon doen; godsdienstplechtigheden kon waarnemen en door u zelf wel in de hemel dacht te komen. Maar nu zijt gij verminkt; het zwaard der wet heeft uw handen afgehouden en gij kunt niet langer werken. Gij hebt alle macht verloren om gehoorzaam te zijn aan de wet; gij gevoelt dat het kwade u bijligt als gij het goede zoudt willen doen. Gij zijt verminkt; gij hebt alle pogingen om u zelf zalig te maken als een ijdele hoop opgegeven, omdat gij verminkt zijt, geen handen hebt. Maar gij zijt er nog erger aan toe, want zo gij door uw werken de hemel al niet kon bereiken, zo kont gij toch door het geloof op de weg gaan, die er heenvoert; doch gij zijt verminkt in uw voeten, zowel als in uw handen. Gij gevoelt niets te kunnen geloven, u niet te kunnen bekeren, aan het gebod van het Evangelie niet te kunnen gehoorzamen. Gij gevoelt u geheel en al in het verderf gestort, volkomen machteloos om iets te doen, dat Gode welbehaaglijk is. Ook tot u ben ik gezonden. Voor uw ogen moet ik de banier van het kruis opheffen, aan u moet ik dit Evangelie prediken: "Al wie de naam des Heeren aanroept zal zalig worden"; u moet ik toeroepen: "Die wil, kome, en neme het water des levens om niet." Er is nog een andere klasse van mensen. Gij zijt kreupel. Gij hinkt op twee gedachten. Soms zijt gij ernstig gestemd en op een andere tijd laat gij u door wereldse vermaken afleiden. De kleine vordering, die gij maakt in de godsdienst, is slechts een hinken. Gij hebt een weinige kracht, maar het is zó weinig, dat gij slechts met moeite en niet zonder pijn vooruit komt. O, mijn hinkende broeder, ook tot u is het woord der zaligheid gezonden. Ofschoon gij hinkt op twee gedachten, zend de Meester mij toch tot u met deze boodschap: "Hoe lang hinkt gij op twee gedachten? Indien de Heere God is, dien Hem." Overdenk uw weg; geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven en niet leven. Omdat ik u dan dit doen zal, zo schik u, o Israël! om uw God te ontmoeten. Blijf niet langer hinken, maar neem een beslissing voor God en zijn waarheid.

En wederom een andere klasse: - de blinden. Ja, gij, die uzelf niet kunt zien; die denkt goed te zijn, terwijl gij vol zijt van kwaad; die het bittere tot zœt stelt en het zoete tot bitterheid; die duisternis tot licht stelt en het licht tot duisternis; tot u ben ik gezonden. Gij, blinde zielen, die uw verloren toestand niet ziet, die niet gelooft, dat de zonde zo schrikkelijk zondig is, als zij is, en niet bewogen wilt worden te denken, dat God een rechtvaardig God is, tot u ben ik gezonden. Ook tot u, die de Zaligmaker niet kunt zien,

die geen schoonheid in Hem ziet, dat gij Hem zoudt begeren; die geen voortreffelijkheid ziet in deugd, geen heerlijkheid in de godsdienst, geen zaligheid in het dienen van God, geen genot in zijn kinderen te zijn; ook tot u ben ik gezonden. Ja, tot wie ben ik volgens mijn tekst niet gezonden? Want hij gaat nog verder - hij geeft niet slechts een bijzondere aanduiding, zodat in elk bijzonder geval is voorzien, hij omvat daarna een ruimere en wijdere kring en zegt: "Ga in de wegen en heggen." Hier komen wij tot alle rangen en standen van mensen. De edelman te paard op de grote weg en de vrouw, die moeilijk voortstompelt om haar zaken te gaan verrichten; de dief, die zich in hinderlaag legt om de reiziger te overvallen - al dezen zijn in de wegen, en zij worden gedwongen in te komen. En daar ginds onder de heggen liggen arme schepselen, wier toevlucht der leugen weggevaagd is, en die thans een schuilplaats trachten te vinden voor hun vermoeid hoofd, ook tot u zijn wij heden gezonden. Het algemene gebod luidt: dwing ze in te komen. Na aldus het karakter beschreven te hebben toef ik een ogenblik om op de enorme hoeveelheid arbeid te zien, die vóór mij ligt. Wel heeft Melanchton gezegd: "De oude Adam was te sterk voor de jonge Melanchton." Even goed zou een kindeke een Simson zoeken te dwingen, als ik zou trachten een zondaar naar het kruis van Christus te leiden. En toch zendt mijn Meester mij uit met deze boodschap. Ach! ik zie de grote berg voor mij van de menselijke verdorvenheid en van de stompzinnige onverschilligheid, maar door het geloof roep ik: "Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbabel zult gij worden tot een vlak veld." Zegt mijn Meester: dwingt ze in te komen? Al is dan de zondaar als Simson en ik als een kindeke, zo zal ik hem toch vermogen te leiden. Als God zegt: doe het, en ik beproef het in het geloof, dan zal het gedaan worden. En als ik heden met een zuchtend, worstelend en wenend hart zondaren tracht te dwingen om tot Christus te komen dan zal de liefelijke drang van de Heilige Geest elk woord vergezellen, en zo zullen sommigen in waarheid gedwongen worden te komen.

II. En nu het werk. Mannen en vrouwen, die niet bekeerd, niet verzoend, niet wedergeboren zijt, IK MOET U DWINGEN IN TE KOMEN. Vergunt mij u ten eerste staande te houden op de wegen der zonde en u mijn boodschap over te brengen. De Koning des hemels zendt u heden een genaderijke, vriendelijke uitnodiging. Hij zegt: "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood van de goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve"; "Komt dan en laat ons samen rechten, zegt de Heere: al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol." Waarde broeder of zuster, mijn hart is verblijd bij de gedachte, dat ik u zulk een goede tijding heb te brengen; en toch beken ik, dat mijn ziel bezwaard is, omdat ik zie, dat gij niet acht, dat het een goede tijding is, maar u er van afwendt en er niet behoorlijk acht op slaat. Vergun mij u te zeggen, wat de Koning voor u gedaan heeft. Hij kende uw schuld; Hij voorzag, dat gij u in het verderf zoudt storten. Hij wist, dat zijn gerechtigheid uw bloed zou eisen, en om nu aan die moeilijkheid te ontkomen en opdat aan zijn gerechtigheid ten volle voldaan werd, en gij toch verlost en zalig zoudt kunnen worden, is Jezus Christus gestorven. Wilt gij voor een ogenblik uw oog richten op dit tafereel? Gij ziet in de hof van Gethsémané die Man op zijn knieën, wie grote druppelen bloedig zweet worden uitgeperst. Gij ziet vervolgens deze Lijder gebonden aan een pilaar om gegeseld te worden met een ontzettende gesel, die zijn vlees verscheurt. En zie nu op dit derde tafereel: het is dezelfde Man, hangende aan het kruis, waaraan Hij aan handen en voeten vastgenageld is, stervende, kermende, bloedende. Het is mij alsof dat beeld sprak, en als hoorde ik Hem zeggen: "Het is volbracht." Dit alles nu heeft Jezus Christus van Nazareth gedaan, opdat God, zonder aan zijn gerechtigheid te kort te doen, de zonde zou kunnen vergeven, en zo luidt heden

mijn boodschap aan u - "Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden." Dat is: vertrouw op Hem, doe afstand van uw eigen werken en stel uw hart alleen op deze Man, die zich voor zondaren heeft gegeven. Welaan broeder, zuster, ik heb u de boodschap gebracht, wat is nu uw gevoelen hieromtrent? Gij zegt mij, dat het u niet aangaat; gij kunt er niet naar luisteren, gij zult mij later wel eens horen, als gij gelegen tijd zult hebben bekomen, maar heden zult gij uws weegs gaan om uw akker of uw koopmanschap te verzorgen. Wacht een ogenblik, broeder, zuster, er werd mij niet bevolen u dit slechts te zeggen en dan heen te gaan. Neen, er is mij gezegd, dat ik u moet dwingen in te komen, en vergun het mij, eer ik verder ga, u te doen opmerken, dat er één ding is, dat ik u kan zeggen - en God is heden mijn getuige, dat ik ernstig en vurig verlang, dat gij Gods gebod zult gehoorzamen. Gij kunt uw eigen zaligheid wel verachten, maar ik veracht haar niet. Gij kunt heengaan en vergeten wat gij zult horen: maar gij zult u herinneren, dat hetgeen ik thans zeg, mij menige zucht gekost heeft, eer ik hier kwam om het uit te spreken. Vanuit de diepste grond van mijn hart spreek ik tot u, mijn arme broeder of zuster, als ik u smEEK bij Hem, die leeft, en die dood geweest is, en thans eeuwig leeft; neem toch de boodschap in overweging, die mijn Meester mij heden tot u laat brengen. Doch versmaad gij haar? Weigert gij steeds haar te ontvangen? Dan moet ik voor een ogenblik een andere toon doen horen. Ik zal u niet bloot de boodschap zeggen, en u met alle ernst en oprechte liefde uitnodigen - ik zal verder gaan. Zondaar, in de naam Gods beveel ik u, dat gij u bekeert en gelooft. Vraagt gij mij, aan wie ik mijn gezag ontleen? Ik ben een gezant van de hemel. Mijn geloofsbrieven zijn, sommige verborgen, en in mijn eigen hart, en andere heden openbaar voor uw ogen in de zegelen van mijn bediening, die zich in deze plaats van onze bijeenkomst bevinden, waar God mij vele zielen tot mijn loon gegeven heeft. Daar de eeuwige God mij de opdracht gegeven heeft zijn Evangelie te prediken, gebied ik u te geloven in de Heere Jezus Christus, niet op mijn eigen gezag, maar op het gezag van Hem, die gezegd heeft: "Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen," en er deze plechtige bekrachtiging aan heeft toegevoegd: "Die gelooft zal hebben en gedoopt zal zijn zal zalig worden, maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden." Wijs mijn boodschap af, maar gedenk: "Als iemand de wet van Mozes heeft te niet gedaan, die sterft zonder barmhartigheid, onder twee of drie getuigen: hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die de Zone Gods heeft vertreden." Een gezant staat niet beneden de mens met wie hij onderhandelt. Als de leraar zijn roeping begrijpt, dan zal hij, omgord zijnde met de almacht Gods en gezalfd met zijne heilige zalving, de mensen bevelen, en hen met gezag dwingen in te komen: "Bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid." Maar keert gij u af; zegt gij, dat gij geen gebod wenst te ontvangen? Dan zal ik wederom een andere toon doen horen. Mocht ook dit niet baten, dan zullen alle andere middelen beproefd worden. Mijn broeder of zuster, ik kom tot u met eenvoudige woorden en ik vermaan u tot Christus te vluchten. O broeder, zuster, weet gij welk een liefdevolle Christus Hij is? Laat mij u vanuit mijn eigen ziel mededelen, wat ik van Hem weet. Ook ik heb Hem eens veracht. Hij heeft geklopt aan de deur van mijn hart, en ik heb geweigerd hem open te doen. Ontelbare malen is Hij tot mij gekomen, elke morgen, iedere avond; Hij heeft mij weerhouden door mijne consciëntie (geweten), en tot mij gesproken door zijn Geest en toen eindelijk de donder der wet zich in mijn consciëntie deed horen, toen dacht ik, dat Christus wreed en onvriendelijk was. Nooit kan ik het mijzelf vergeven, dat ik zo slechte gedachten van Hem koesterde. Maar welk een liefdevolle ontvangst viel mij te beurt, toen ik tot Hem ging. Ik dacht, dat zijne slaande hand mij zou treffen, maar nee, Hij heeft in genade zijn handen tot mij uitgestrekt. Ik dacht, dat zijne ogen in vlammeende toorn op mij gericht zouden zijn; maar nee! zij stonden vol tranen. Hij viel mij om de hals en kustte mij; Hij

nam mij mijn lompen af en bekleedde mij met zijne gerechtigheid en deed mijn ziel zingen van vreugde, terwijl er in het huis van mijn hart en in het huis van zijn Kerk gezang en gerei was, omdat zijn zoon, die Hij had verloren, was gevonden, en hij, die dood was, levend was gemaakt. Ik vermaan u dan op Jezus Christus te zien en verlicht te worden. Zondaar, nooit zult gij het betreuren, nooit zal er een wens in uw hart zijn om terug te gaan tot uw toestand van veroordeling; gij zult uitgaan uit Egypte en ingaan in het Beloofde Land, en zult het bevinden over te vloeien van melk en honing. De beproevingen van het christelijk leven zult gij wel zwaar vinden, maar gij zult ervaren, dat Gods genade deze licht maakt. En wat aangaat de blijdschap en zielsverlustiging van een kind Gods te zijn, indien ik heden lieg, zult gij mij in de toekomst daarvan kunnen beschuldigen. Indien gij wilt smaken en zien, dat de Heere goed is, dan vrees ik niet, dat gij Hem niet goed zult vinden, integendeel, ik ben er van overtuigd, dat gij Hem beter zult vinden dan menselijke lippen Hem ooit kunnen beschrijven. Ik weet niet welke argumenten ik bij u moet gebruiken. Ik zal een beroep doen op uw eigenbelang. O mijn arme vriend(in), zou het niet beter voor u zijn met de God des hemels verzoend te zijn dan zijn vijand te wezen? Welk gewin is er voor u in uw tegenstaan van God? Maakt het u gelukkig zijn vijand te zijn? Antwoord, o gij, die werelds genot najaagt, hebt gij in die beker wezenlijk genot gevonden? Antwoord mij, o eigengerechtigte, hebt gij in al uw werken rust gevonden voor het hol van uw voet? O, ik smEEK u, gij die op uw eigen gerechtigheid vertrouwt, laat toch uw geweten spreken. Hebt gij bevonden, dat dit een gemakkelijke weg is om te bewandelen? Ach mijn vriend(in), "waarom weegt gij geld uit voor hetgeen geen brood is en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoor aandachtelijk naar Mij en eet het goede en laat uwe ziel in vettigheid zich verlustigen." Ik vermaan u bij alles wat heilig en plechtig is, bij alles wat van groot gewicht en eeuwig is, vlucht om uws levens wil, zie niet achter u om, sta niet op deze ganse vlakte, sta niet stil totdat gij deel hebt verkregen aan het bloed van Jezus Christus, het bloed, hetwelk reinigt van alle zonde. Zijt gij toch nog koud en onverschillig? Wil de blinde mij niet veroorloven hem naar het feestmaal te leiden? Wil mijn verminkte broeder, zuster zijn hand op mijn schouder niet leggen en mij vergunnen hem te helpen om aan de feestdis te komen? Zal de arme mij niet toelaten naast hem te lopen? Moet ik nog sterker woorden bezigen? Moet ik nog andere drangredenen gebruiken om u te dwingen in te komen? Zondaar, één zaak heb ik heden vast besloten; indien gij niet verlost wordt, dan zult gij u met niets kunnen verontschuldigen. Gij allen, van de grijsaard tot de jeugdige van jaren, indien gij heden Christus niet aangrijpt, zal uw bloed op uw eigen hoofd wezen. Indien er in een mens kracht en vermogen is om zijn medemens in te brengen (en die kracht is er, als die mens geholpen wordt door de Heilige Geest) dan zal, zo God mij zijne hulp verleend, die kracht heden aangewend worden. Kom, ik zal mij door uw weigering niet laten afwijzen. Indien mijn vermaning niet helpt, dan moet ik iets anders doen. Mijn broeder of zuster, ik SMEEK u, ik smEEK u, sta stil en denk eens na. Weet gij wat het is, dat gij heden verwerpt? Gij verwerpt Christus, uw enige Zaligmaker. "Niemand kan een ander fundament leggen;" "Er is ook onder de hemel geen andere naam, die onder de mensen gegeven is, door welke wij moeten zalig worden." Mijn geliefde, ik kan het niet dragen, dat gij dit doet, want ik gedenk wat gij vergeet, nl. dat er een dag komt, wanneer gij een Zaligmaker nodig zult hebben. Het zal niet zolang duren, eer de moeizame maanden voorbij zijn, uw kracht begint af te nemen, uw pols ophoudt met kloppen, uw sterkte van u geweken is, en gij de dood in het aangezicht zult hebben te zien. Hoe zult gij het zonder Verlosser maken in de verheffing van de Jordaan? Zonder de Heere Jezus Christus zijn doodbedden zeer hard. De dood is altijd iets ontzagelijks; hij die de kostelijkste hoop en het triomfantelijkst geloof heeft, vindt, dat de dood geen zaak is om mee te lachen. Het is schrikkelijk om over te gaan

van hetgeen gezien wordt, naar hetgeen niet gezien wordt, van het sterfgelijke naar het onsterfelijke, van de tijd naar de eeuwigheid; en gij zult het zwaar vinden door de ijzeren poort van de dood heen te gaan zonder de liefelijke engelenvleugelen, om u naar de voorportalen van de hemel te dragen. Het zal verschrikkelijk zijn zonder Christus te sterven. Ik kan niet anders dan aan u denken. Ik zie, hoe gij hedenmorgen zelfmoord pleegt, en ik stel mij voor, dat ik sta aan uw leger en uwe kreten hoor, en weet dat gij sterft zonder hoop. Ik kan dat niet dragen. Mij dunkt ik zie u, terwijl gij op uw doodbed nederligt, ik zie uw verstijfde trekken en zeg: "Deze man heeft Christus versmaad en op de grote zaligheid geen acht geslagen. Ik weet wat bittere tranen ik zou wenen, indien ik dan dacht, dat ik niet getrouw voor u ben geweest, en hoe die gesloten ogen mij verwijtend schijnen aan te zien, zeggende: "Leraar, ik ben toen onder uw gehoor geweest, maar het was u geen ernst met mij; gij hebt mij vermaakt, gij hebt voor mij gepredikt, maar gij hebt niet bij mij gepleit. Gij hebt niet geweten, wat Paulus bedoelde, toen hij zeide: "Zo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bade: wij bidden van Christus' wege, laat u met God verzoenen." Er is nog een andere reden, waarom ik u smEEK deze boodschap te laten doordringen tot uw hart. Ik zie mij zelf, staande voor de rechterstoel Gods. Zo waarachtig als de Heere leeft, de dag des oordeels komt. Gij gelooft dit? Gij zijt geen ongelovige; uw consciëntie laat u niet toe te twijfelen aan de waarheid van de Schrift. Gij hebt dit misschien voorgewend, maar gij kunt het niet volhouden. Gij gevoelt, dat er een dag moet zijn, wanneer God de wereld zal oordelen in gerechtigheid. Ik zie u, staande in het midden van die menigte, en het oog van God is op u gericht. Het is u, alsof Hij naar niets anders zag, dan alleen naar u, en Hij roept u op om voor Hem te verschijnen, en Hij leest uw zonden, en Hij roept: "Gaaf weg, gij vervloekten in het eeuwige vuur!" Mijn hoorder, ik kan het niet verdragen u in die toestand te denken; mijn hart wordt ontroerd bij de gedachte, dat er van mijn hoorders zullen zijn, die verloren gaan. Wilt gij u zelf in die toestand denken? Het woord is uitgegaan: "Gaaf weg, gij vervloekten." Ziet gij de afgrond, die zich opent om u te verslinden? Hoort gij die kreten van hen, die u zijn voorgegaan in die poel van de eeuwige smart? In plaats van u dit toneel voor te stellen wend ik mij tot u met de woorden van de profeet, en zeg: "Wie is er onder ons, die bij een verterend vuur wonen kan? Wie is er onder ons, die bij een eeuwige gloed wonen kan?" O mijn geliefde, ik kan u niet aldus de godsdienst laten wegdoen van u; nee, ik denk aan hetgeen volgt na de dood. Ik zou ontbloot zijn van alle menselijkheid, indien ik iemand zou zien, die zich vergiftigd, en hem de beker niet uit de hand sloeg, of indien ik iemand zag, die zich in het water wil werpen, en ik hielp niet mee om hem dit te beletten. En ik zou erger dan een duivel zijn, indien ik thans niet met alle liefde, en vriendelijkheid, en ernst u smeekte: "grijp naar het eeuwige leven;" "Werk niet om de spijs, die vergaaf, maar om de spijs, die blijft tot in het eeuwige leven." Een hyper-Calvinist zou mij wellicht zeggen, dat het verkeerd van mij is dit te doen. Ik kan het niet laten, ik moet het doen. Daar ik ten laatste dage voor mijn Rechter moet staan, gevoel ik niet te kunnen "maken, dat men van mijn dienst ten volle verzekerd zij," zo ik u niet met vele tranen smeek, dat gij verlost wilt worden, dat gij op de Heere Jezus Christus wilt zien, om zijn heerlijke verlossing te ontvangen. Maar helpt ook dit nog niet? Is al ons smeken bij u tevergeefs? Dan zal ik nogmaals een andere toon aanslaan. Zondaar, ik heb bij u gepleit, gelijk iemand pleit bij zijn vriend, en als het mijn eigen leven gold, dan zou ik heden met niet meer ernst kunnen spreken, dan ik spreek, nu het uw leven geldt. Ik ben inderdaad zeer ernstig bezorgd geweest omtrent mijn eigen ziel, maar volstrekt niet méér dan over de zielen van mijn hoorders, en daarom laat ik nu af van mijn smeking, want ik gevoel mij nu genoodzaakt tot u te komen met bedreigingen. Gij zult niet altijd zulke waarschuwingen ontvangen. Er komt een dag, wanneer de stem van iedere leraar tot

zwijgen wordt gebracht, tenminste voor u, want dan zal uw oor verstijfd zijn in de dood. Dan zal er ook geen dreigen meer wezen, want de bedreigingen zullen dan in vervulling gaan. Er zal dan geen belofte wezen, geen bekendmaking van genade en vergeving, geen bloed, dat van vrede spreekt; maar dan zult gij wezen in een land, waar de Sabbat verzwolgen is in eeuwige nachten van ellende, en de prediking van het Evangelie verboden is, wijl zij niet meer zou baten. Ik beveel u dus, hoor naar de stem, die thans spreekt tot uw geweten, want zo niet, dan zal God tot u spreken in toorn, en tot u spreken in zijn grimmigheid: "Dewijl ik geroepen heb, en gijlieden geweigerd hebt; mijn hand uitgestrekt heb, en er niemand was, die opmerkte, zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen, Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt." Zondaar, nog één bedreiging laat ik u horen. Gedenk, dat het nog slechts een korte tijd is, dat gij deze waarschuwingen kunt ontvangen. Gij denkt, dat gij een lang leven zult hebben, maar gij weet niet hoe kort het is? Hebt gij ooit beproefd er aan te denken, hoe zwak en broos gij zijt! Hebt gij ooit een lichaam gezien, dat door de ontleedkundige aan stukken was gesneden? Hebt gij ooit zoiets wondervols gezien als het menselijk lichaam is? Laat slechts een weinig voedsel in een verkeerde richting gaan, en gij kunt sterven. Het minste toeval (gelijk wij het noemen) kan u snel de dood veroorzaken, zo God het wil. Sterke mannen werden gedood door een klein ongeluk, en dat kan ook u overkomen. In de kerk, het huis Gods, zijn mensen soms dood neergevallen. Hoe dikwijls horen wij van mensen, die op straat vallen - door een plotselinge slag van de tijd in de eeuwigheid gebracht! En zijt gij er zeker van, dat uw hart in volkomen gezonde toestand is? Is uw bloedsomloop geheel en al in orde? Zijt gij daar zeker van? En zo ja, hoe lang zal dat zo blijven? O, er zijn er onder u, die het aanstaande feest wellicht niet meer beleven; het gebod is wellicht reeds uitgegaan: "Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven en niet leven." Uit de grote schare, die hier samen gekomen is, zou ik niet met nauwkeurigheid kunnen zeggen, hoe velen er van in één jaar zullen sterven; maar zeker is het, dat wij allen, zoals wij nu hier zijn, nooit weer ergens op aarde samen zullen komen. Sommige van deze grote menigte, twee of drie wellicht, zullen de aarde hebben verlaten, eer het nieuwe jaar daar is. Ik herinner u dan, mijn geliefde, dat òf de poort van de zaligheid gesloten kan wezen, of wèl, dat gij niet meer zijt in de plaats, waar de poort der genade staat. Komt dan, en laten de woorden van de bedreiging bij u overmogen. Ik laat die bedreigingen niet horen, omdat ik u zonder oorzaak wil verschrikken, maar in de hoop, dat dit woord der dreiging uitgesproken door een broeder, u heen zal drijven naar de plaats, waar God de Evangeliemaaltijd heeft bereid. En thans . . . moet ik mij hopeloos afwenden? Heb ik gezegd alles wat er te zeggen is? Nee, en ik zal nogmaals tot u komen. Zeg mij wat het is, mijn geliefde, wat u van Christus afhoudt. Ik hoor iemand zeggen: "Acht, het is, omdat ik mij zo schuldig gevoel." Dat kan niet, mijn vriend, dat kan niet. "Maar leraar, ik ben de voornaamste der zondaren." Mijn vriend, dat zijt gij niet. De voornaamste der zondaren is reeds vele jaren geleden gestorven en naar de hemel gegaan. Zijn naam was Saulus van Tarsen, die naderhand Paulus, de apostel, werd genoemd. Hij was de voornaamste der zondaren, ik weet, dat hij de waarheid sprak. Maar gij houdt vol en zegt: "ik ben slecht." Gij kunt niet slechter zijn dan de voornaamste der zondaren. Maar gesteld eens, dat gij het wèl waart, is dat dan niet juist de reden, waarom gij tot Christus moet komen? Hoe zieker een mens is, hoe meer reden er voor hem bestaat naar het hospitaal of naar de dokter te gaan. Hoe armer gij zijt, hoe meer reden gij hebt de weldadigheid van een ander te ontvangen. Welnu, Christus verlangt geen verdiensten in u. Hij geeft u alles om niet. Hoe slechter gij zijt, hoe meer welkom gij bij Hem zijt. Maar laat mij u een vraag stellen. Denkt gij beter te kunnen worden door van Christus weg te blijven? Zo ja, dan weet gij nog zeer weinig van de weg der zaligheid. Neen vriend, hoe langer gij van Hem wegblijft, hoe slechter gij zult

worden. Uw hoop zal zwakker en uw wanhoop sterker worden. De banden, waarmede Satan u gebonden heeft, zullen vaster toegesnoerd worden en gij zult meer dan ooit hopeloos worden. Ach ik smeed u, gedenk toch dat er met uitstel niets wordt gewonnen, maar dat door uitstel alles kan worden verloren. "Maar," roept een ander, "ik gevoel, dat ik niet kan geloven." Nee, mijn vriend, en nooit zult gij geloven, indien gij begint met op uw geloof te zien. Herinner u, dat ik niet gekomen ben om u uit te nodigen tot geloof, maar om u uit te nodigen tot Christus te komen. "Maar waarin bestaat het onderscheid?" vraagt u. Wel, in niets anders dan dit: indien u begint met te zeggen: "ik verlang iets te geloven", dan komt gij er niet toe. Uw eerste vraag moet wezen: "Wat moet ik geloven?" En dan zal, als gevolg van dat onderzoek, het geloof komen. Wij hebben niet in de eerste plaats te doen met geloof, maar met Christus. Ga, bid ik u, naar Golgotha, en zie het kruis. Aanschouw de Zoon van God, die de hemel en de aarde gemaakt heeft, stervende voor uwe zonden. Zie op Hem, is er in Hem geen kracht om te behouden? Zie op zijn gelaat, dat zo vol is van medelijden en ontferming. Is er geen liefde in zijn hart, om te bewijzen, dat Hij wil zalig maken? Gewis, o zondaar, het zien op Christus zal u helpen te geloven. Gij moet niet eerst geloven en dan naar Christus gaan, want dan zou uw geloof van generlei waarde zijn. Ga tot Christus zonder enigerlei geloof, en vertrouw op Hem. Maar nu hoor ik een andere kreet: "O leraar, gij weet niet, hoe dikwijls ik genodigd was, hoe lang ik de Heere heb verworpen." Dat weet ik niet, en dat wens ik niet te weten ook. Alles, wat ik weet, is, dat mijn Meester mij gezonden heeft om u te dwingen in te komen; zo kom dan nu. Gij kunt duizendmaal de uitnodiging hebben afgewezen, zo doe het dan nu niet voor de duizend en eerste maal. Gij zijt opgegaan naar Gods huis, en gij werd slechts verhard onder het Evangelie; maar zie ik thans geen traan in uw oog? Kom, geliefde, wees door deze leerrede niet nog meer verhard. O Geest van de levende God, kom en verbreek dit hart, want het is nog nooit verbroken geweest, en dwing hem in te komen! Ik kan u wegens zo nietige verontschuldigen niet loslaten. Indien gij zó vele jaren in minachting van Christus geleefd hebt, dan is dit een reden te meer, waarom gij niet moet voortgaan Hem te minachten. Doch hoorde ik u fluisteren, dat dit geen gelegen tijd voor U is? Wat zal ik dan tot u zeggen? Wanneer zal die gelegen tijd komen? Zal hij komen, als gij in de hel zijt? Zal het dan de gelegen tijd zijn? Zal hij komen, als gij op uw sterfbed ligt; als het doodzweet op uw voorhoofd staat? Zal dat de gelegen tijd zijn? Als gij gefolterd wordt door zware pijnen en gij aan de rand van het graf gekomen zijt? Neen, geliefde, heden is het de gelegen, de geschikte tijd. God doe hem alzo worden! Herinner u, ik heb geen volmacht om u voor morgen tot Christus te nodigen. De Meester zendt u geen uitnodiging voor volgende week. De uitnodiging luidt: "Heden, zo gij zijne stem hoort, verhard uw hart niet, gelijk het geschied is in de verbittering," want de Geest zegt: "Heden." "Kom nu en laat ons samen rechten," waarom zoudt gij het uitstellen? Het zou wel de laatste uitnodiging kunnen wezen, die tot u komt. Stel de zaak uit, en gij zult wellicht nooit meer tranen kunnen storten in Gods huis. Er zal wellicht nooit meer zulk een ernstig woord tot u gesproken worden. Er zal wellicht nooit meer bij u gepleit worden, zoals ik thans bij u pleit. Gij kunt heengaan, terwijl God van u zegt: "Hij is vergezeld met de afgoden, laat hem varen." Hij zal de teugel vieren, en, let wel op - dan is uw loopbaan verzekerd, maar het is verzekerde veroordeling en snelle verwoesting. En nu nog eens: is het alles te vergeefs? Wilt gij niet tot Christus komen? Wat kan ik dan meer doen? Ik heb nog één middel, en ook dat zal beproefd gaan worden. Het kan mij vergund zijn over u te wenen; het kan mij toegelaten worden voor u te bidden. Gij zult mijn reden versmaden, zo het u gelust, gij zult de predikant belachen, gij zult hem, zo het u behaagt, een dweper noemen; hij zal er u niet om bestraffen, hij zal bij de grote Rechter u er niet om aanklagen. Uw belediging is u, voor zoveel het hem betreft, reeds

bij voorbaat vergeven; maar wilt gij er aan denken, dat de boodschap, die gij heden afwijst, een boodschap is van Een, die u liefheeft, en dat zij u gebracht wordt door iemand, die u ook liefheeft? Gij zult u herinneren, dat gij uw ziel aan de duivel kunt verspelen, dat gij koud en onverschillig kunt denken, dat het geen zaak van gewicht is, maar één leeft er tenminste, die ernstig bekommerd is om uw ziel, één, die vóórdat hij hier kwam, met God geworsteld heeft om kracht ten einde het woord tot u te brengen; en die, als hij van deze plaats weggaat, zijne hoorders van heden niet zal vergeten. Ik zeg wederom, als de woorden falen, dan kunnen wij onze tranen geven - want woorden en tranen zijn de wapenen, waarmee de Evangeliedienaars de mensen dwingen in te komen. Gij weet niet, en naar ik denk kunt gij ook niet geloven, hoe een man, die God tot de bediening geroepen heeft, bezorgd kan wezen om de zielen van zijn gemeente, en inzonderheid om sommigen van hen. Ik hoorde nog onlangs van een jongeling, die gedurende lange tijd de dienst in deze kerk bijwoonde, en zijn vader was vol hoop, dat hij tot Christus zou gebracht worden. Doch hij raakte bekend met een ongelovige, en nu verwaarloost hij zijn zaken en leeft dagelijks in de zonde. Ik zag het vermagerd gelaat van zijn vader; ik vroeg hem niet dat hij zelf mij de treurige geschiedenis zou verhalen, want ik gevoelde dat dit zou wezen als van een wond die wordt opengereten; maar soms vrees ik, dat de grauwe haren van die godvruchtige met droefheid ten grave zullen dalen. Jongelieden, gij bidt niet voor uzelf, maar uw moeders bidden voor u. Gij wilt aan uw eigen ziel niet denken, maar uws vaders bezorgdheid over u is gaande gemaakt. Ik heb bidstonden bijgewoond, waar ik kinderen Gods heb horen bidden, en zij zouden met niet meer ernst hebben kunnen bidden, en met niet meer zielsbenauwdheid, al hadden zij ook om het heil van hun eigen ziel gebeden. En is het niet vreemd, dat wij hemel en aarde bewegen voor uw zaligheid; en dat gij niet eens met betrekking tot de eeuwige dingen aan u zelf denkt? En nu wend ik mij voor een ogenblik tot sommigen, hier tegenwoordig. Gij zijt lidmaten van een christelijke gemeente, gij belijdt de godsdienst, maar, tenzij ik mij ten enenmale in u vergis - en dit zou mij van harte verblijden - uw belijdenis is een leugen. Uw leven is er niet mee in overeenstemming, gij onteert haar door uw leven. Gij kunt leven in voortdurende afwezigheid van Gods huis, indien niet in nog ergere zonden. Nu vraag ik diegenen onder u, die de leer van God, uw Zaligmaker, niet versiert, denkt gij, dat gij mij uwen herder en leraar kunt noemen, en dat mijn ziel dan niet in benauwdheid over u verkeert, en dat ik niet in het verborgen over u ween. Wederom zeg ik: er moge u weinig aan gelegen zijn, hoe gij het kleed van het Christendom bezoedelt, maar voor Gods kinderen is het een grote smart, zij zuchten en wenen om de ongerechtigheid van de belijders in Zion. Blijft er voor de leraar nu ook nog iets anders over dan te wenen en te bidden? Ja, er is nog iets. God heeft zijn dienstknechten geen kracht gegeven tot wederbaren, maar wel iets, dat er aan verwant is. Het is voor de mens onmogelijk zijn evenmens wederom geboren te doen worden, maar toch! Hoe worden de mensen Gode geboren? Zegt de apostel niet van dezen en genen, dat hij hen in zijn banden heeft geteeld? Welnu, aan de Evangeliedienaar heeft God een macht gegeven, om door hen, die Gode geboren zijn, beide als vader en moeder beschouwd te worden, want de apostel zegt, dat hij arbeidde zielen te baren, totdat Christus een gestalte in hen zou krijgen. Wat kunnen wij dan doen? Wij kunnen ons thans wenden tot de Geest. Ik weet, dat ik het Evangelie heb verkondigd en nu verwacht ik van mijn Meester dat hij zijn belofte gestand zal doen. Hij heeft gezegd dat zijn woord niet ledig tot Hem zal wederkeren, en dat zal het ook niet. Het is in Zijn handen, niet in de mijne. Ik kan u niet dwingen; maar Gij, o Geest van God, die de sleutel bezit van het hart, Gij kunt de mensen dwingen. Hebt gij ooit opgemerkt, dat dezelfde Persoon, van wie het in het derde hoofdstuk van de Openbaringen heet: "Zie ik sta aan de deur, en ik klop," enige verzen tevoren aangeduid

wordt als Hij "die de sleutel Davids heeft?" Zodat, indien het kloppen niet baat, Hij toch de sleutel heeft, en Hij kan, en zal binnenkomen. Indien dus het kloppen van de leraar heden zonder uitwerking blijft, dan is er toch nog het verborgen openen van het hart door de Geest, zodat gij gedwongen wordt in te komen. Ik heb het mijn plicht geacht aan u te arbeiden, alsof ik het doen moest, maar nu geef ik het over in de handen van mijn Meester. Het kan zijn wil niet zijn dat wij arbeiden om te baren, en toch geen geestelijke kinderen voortbrengen. Hij is Meester van het hart en de dag zal het openbaren, dat sommigen van u, gedrongen door vrije genade, de gewillige gevangenen zijn geworden van de alles overwinnende Jezus, en Hem door het woord, dat heden gesproken werd, uw hart hebt onderworpen.

De man die een toren wil bouwen, overrekenend de kosten (Luk. 14:28-30)

Want wie van u, willende een toren bouwen, zit niet eerst neer en overrekenet de kosten, of hij ook heeft hetgeen tot volmaking nodig is? Opdat niet misschien, als hij het fundament gelegd heeft, en niet kan voleindigen, allen, die het zien, hem beginnen te bespotten, zeggende: Deze mens heeft beginnen te bouwen, en heeft niet kunnen voleindigen. Lucas 14 : 28-30.

Deze gelijkenis wordt alleen bij Lukas gevonden, en hij zegt ons, dat, toen de Heere haar uitspraak, vele scharen met Hem gingen. Het is opmerkelijk, dat onze Heere, wanneer Hij door de menigte verlaten werd, niet terneergeslagen was; en er, wanneer zijn prediking populair werd, geen zelfverheffing in Hem was. Te midden van de opgewondenheid van de scharen, die zich om Hem heen verdrongen, bleef Hij altijd kalm en wijs. Deze Schriftuurplaats is een voldoende getuigenis voor dat feit. Bij deze gelegenheid sprak onze Heere met het oog op het wannen van de grote hoop van naamdiscipelen, die vóór Hem stond, opdat het kaf weggedreven en alleen het kostbare koren overblijven zou. Dit woord doet ons denken aan Gideons methode om zijn zeer groot, maar tevens zeer bont samengesteld leger te verminderen, waarvan de Heere had gezegd "Des volks is te veel, dat met u is." Na allen, die blood en versaagd waren, weggezonden te hebben, voerde hij de overgeblevenen naar de rivier en beval hun te drinken; en toen hield hij alleen diegenen bij zich, die het water als een hond gelekt hadden, want daardoor hadden zij blijk gegeven van ijver en voortvarendheid, geestkracht en ervaring. Onze Heere stelde zijn volgelingen op de proef, om ook slechts diegenen over te houden, die geschikt waren de wereld te veroveren. Om zijn kostbare schatten over te brengen koos Hij vaten, die zijn genade geschikt had gemaakt tot gebruik; de overige had Hij niet nodig.

Onze Heere Jezus bezat veel te veel wijsheid om zich op het aantal van zijn bekeerlingen te laten voorstaan. Hij gaf meer om de hoedanigheid dan om de hoeveelheid. Hij verblijdde zich over één zondaar, die zich bekeerde; maar tienduizenden van zondaars, die slechts *zeiden* zich bekeerd te hebben, veroorzaakten Hem niet de minste vreugde. Zijn hart ging uit naar hetgeen echt was, maar al wat nagemaakt was, boezemde Hem afkeer in. Hij dorstte naar het wezen; de schaduw kon Hem niet bevredigen. Zijn wan was in zijn hand, waarmee Hij zijn dorsvloer doorzuiverd heeft; en zijn bijl is aan de wortel van de bomen gelegd om de onvruchtbaren uit te houwen. Hij wenste vurig een levende gemeente te hebben, als goed zaaikoren in het land, zoveel slechts mogelijk is vrij van vreemde bijvoegselen. Vandaar dat men bij deze gelegenheid eerder had kunnen denken, dat Hij de mensen terugwees, dan dat Hij ze aantrok om zich onder Zijn leiding te stellen; maar in werkelijkheid was dit toch volstrekt niet het geval. Hij begreep volkomen, dat de mensen, om *waarlijk* gewonnen te zijn, door *waarheid* moesten gewonnen worden; dat ware, echte liefde altijd eerlijk is; en niet hij de beste discipel is, die haastig en onbezonnen de Meester volgt, om dan later te ontdekken, dat hij niet leert wat hij verwacht had te zullen leren, maar wèl hij, die smacht en verlangt naar die kennis en wetenschap, welke de leraar bereid is mede te delen. Onze Heere wist daarenboven wat wij wel eens vergeten - namelijk, dat er voor de godvruchtige arbeider in de wereld geen grotere smart is, dan die, welke voortkomt uit teleurgestelde hoop, wanneer zij, die gezegd hebben: "Heere, ik zal u volgen, waar Gij ook heengaat," terugkeren tot het verderf; en als de hete adem uit de mond, die "Hosanna" riep, stolt en verstijft tot de wrede, koude kreet: Kruis hem! kruis hem!" Niets is schadelijker voor een kerk dan een verwatering, veroorzaakt door leden, wier hart niet onverdeeld de Heere toebehoort; en niets is voor de mensen zelf gevaarlijker dan op een onoprechte belijdenis te worden

toegelaten. Daarom heeft de Meester het meeste zorg gedragen op een tijd toen die zorg het meest nodig was, dat niemand Hem onder een misverstand zou volgen, maar dat zij ten volle begrepen wat het betekende zijn discipelen te zijn, zodat zij naderhand niet konden zeggen: "Wij zijn misleid, wij zijn onder een vals voorgeven in een dienst gelokt, die ons teleurstelt." Gans ongelijk aan de werfofficier, die, om rekruten te winnen, de militaire dienst in schitterende kleuren voorstelt, en nooit van een schaduwzijde spreekt, wenst de grote Overste Leidsman van onze zaligheid, dat zijn volgelingen alles wel overwegen, voor zij lotgemeen met Hem worden.

Onze tekst kan heden morgen even gepast, en de waarschuwing, er in vervat, even noodzakelijk en even heilzaam zijn, als toen de Meester die woorden voor het eerst gesproken heeft, want ook heden zijn er grote, scharen, die Christus volgen. Er is een opwekking gekomen, en velen zijn bewogen en ontroerd geworden. Er zijn (God zij dank) onder hen, die discipelen willen worden, velen, die door de Heere zelf geroepen zijn; en voor een iegelijk van deze zijn wij van harte dankbaar, maar natuurlijk (want wanneer is het ooit anders geweest?) zijn er ook anderen, die volstrekt niet door God geroepen zijn, maar bewogen werden door de natuurlijke aandrang om anderen na te volgen, en wier gevoelens, hoewel op dit oogenblik innig en vurig, toch zeer veranderlijk en voorbijgaand zijn. Daarom is het onze roeping en plicht in de naam van Christus tot u te spreken, zoals Hij gesproken heeft, en u in zijn eigen woorden de waarschuwing te doen horen: "Indien iemand tot mij komt, en niet haat zijn vader, en moeder, en vrouw, en kinderen, en broeders, en zusters, ja ook zelfs zijn eigen leven, die kan mijn discipel niet zijn. En wie zijn kruis niet draagt, en mij navolgt, die kan mijn discipel niet zijn. Want wie van u willende een toren bouwen, zit niet eerst neer, en overrekent de kosten, of hij ook heeft hetgeen tot volmaking nodig is? Opdat niet misschien, als hij het fundament gelegd heeft, en niet kan voleindigen, allen, die het zien, hem beginnen te bespotten, zeggende: Deze mens heeft begonnen te bouwen, en heeft niet kunnen voleindigen."

Om ons geheugen te hulp te komen zullen wij onze overdenking verdelen in drie delen. Ten eerste: *de ware godsdienst is een kostbare zaak*; ten tweede: *het gezond verstand eist dat wij, eer wij er ons in begeven, de kosten berekenen*, en ten derde: *wat hij ook moge kosten, hij is de kosten waard*.

I.

Uit onze tekst blijkt dan meer dan duidelijk, DAT DE WARE GODSDIENST KOSTBAAR IS. Verre zij het van ons om hier verwarring van denkbeelden te veroorzaken. De gaven van Gods genade kosten niets; ook kan zijn zaligheid noch door geld, noch door verdiensten, geloften of boetedoeningen gekocht worden. "Al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem ten enenmale verachten" Het wachtwoord van het Evangelie luidt: "Zonder geld en zonder prijs." Wij zijn "om niet gerechtvaardigd uit zijn genade door de verlossing, die in Christus Jezus is." En toch! Zo iemand een christen wil wezen, zal het hem iets kosten. Denkt een oogenblik na. Hier is een blinde, die aan de weg zit te bedelen; Hij vraagt dat hem de ogen geopend zullen worden. Zal het hem iets kosten? Neen, de Heiland zou al het goud van de wereld voor die genezing niet willen aannemen: Hij zal zijn ogen openen om niet; maar als zij geopend zijn, zal het die blinde iets kosten. Het gezicht verkrijgende, zal hij er toe geroepen worden de plichten te volbrengen van iemand, die ogen heeft. Het zal hem daarna niet meer vergund zijn daar te bedelen, of zo hij dit beproeft, zal hij het medelijden verliezen, dat door zijn blindheid was opgewekt. Nu zijn ogen geopend zijn, moet hij ze gebruiken en zijn brood gaan verdienen. Het zal hem iets kosten, want hij zal zich nu bewust zijn van de duisternis des nachts, waarvan hij tevoren niets wist! En er zijn droevige gezichten, die hij thans zien moet, maar die hem tevoren nooit

hadden gekweld, want dikwijls gebeurt het, dat, wat het oog niet ziet, het hart niet deert. De mens kan geen zintuig, geen vermogen tot iets verkrijgen, zonder dat het hem iets kost. Die wetenschap vermeedert, - of de middelen om wetenschap te verkrijgen, - vermeedert smart en vermeedert ook plichten. Neem een ander geval. Een arm man wordt plotseling tot vorst verheven: het zal hem iets kosten. Zijn vorige manieren af te leggen, en het zal nieuwe plichten en nieuwe zorgen voor hem meebrengen. Een mens is als een pelgrim op weg naar de hemel gebracht: betaalt hij iets om aan de poort toegelaten te worden? Ik vertrouw van neen; de vrije genade geeft hem om niet toegang tot die heilige weg. Is die mens echter op weg naar de hemel, dan zal het hem wèl iets kosten. Het zal hem ernst en volharding kosten om aan te kloppen aan de poort: en het zal hem zweet kosten om de heuvel "Moeilijkheid" te beklimmen; en het zal hem tranen kosten, om zijn rol weer te vinden, als hij haar in het preeel van de "Gemakzucht" verloren heeft; het zal hem grote zorg en moeite kosten om afwaarts te gaan in de "Vallei der Verootmoediging;" het zal hem een ten bloede toe weerstaan kosten, als hij de strijd moet aanbinden met Apollyon. Het zal hem veel angst en vrees kosten, als hij het "Dal van de Schaduwen des Doods" moet doortrekken; het kan hem het leven kosten als hij op de "ijdelheidskermis" komt, en evenals "Getrouwe," geroepen wordt te getuigen op de brandstapel. De ware godsdienst is de gave van God, en wij kunnen niets doen om hem te kopen; maar tegelijkertijd zullen er, als wij hem ontvangen, zekere gevolgen uit voortvloeien; en wij moeten goed overwegen, of wij die gevolgen dragen kunnen.

Gij kunt er u wel van verzekerd houden, dat de kosten groot moeten zijn, daar onze Heere ze vergelijkt bij het bouwen van een toren. Het woord, dat hier voor "toren" gebruikt is, betekent ook dikwijls een van torentjes voorzien huis, een villa, een landhuis. "Wie van u," zegt Hij tot het volk, "willende een landhuis voor zich bouwen om er gemakkelijk en aangenaam in te wonen, zou niet eerst de kosten overrekenen?" Dat is duidelijk uit het gezegde van onze Heere, dat een wijs man neerzit om de kosten te overrekenen. Hij zal niet bloot opstaan en zeggen: Deze toren zal mij zo veel honderden ponden kosten;" nee, het moet een wel doordachte, goed uitgewerkte rekening zijn van een schoon, groots gebouw, en daarom zit hij neer als een koopman aan zijn lessenaar en denkt na over de onderneming. Hij raadpleegt de bouwmeester; hij berekent hoe hoog de kosten zullen belopen voor de buitenmuren, voor het dak, voor het inwendige, enz. En voor dit alles waagt hij zich niet aan een ruwe gissing, neen, hij maakt een juiste, nauwkeurige berekening. Het is blijkbaar een zaak van aanbelang voor hem; en dat is de ware godsdienst ook - geen kleinigheid, geen beuzeling, maar een allergewichtigste zaak. Hij, die zich verbeeldt met een zorgeloos, onverschillig gissen, een onbezonnen, roekeloos wagen te kunnen volstaan waar het zijn eeuwige belangen geldt, is het tegenovergestelde van wijs of verstandig.

De ware godsvrucht is het opbouwen van een karakter, dat in de dag van het oordeel kan bestaan. Het begint met een diep leggen van de fondamente in geloof en liefde en een vernieuwd hart. Het wordt voortgezet door met geduld en zorgvuldigheid en dikwijls ook met grote smart, steen op steen te leggen van de materialen van het schone gebouw, door naarstig bij het geloof deugd, en bij de deugd kennis, en bij de kennis matigheid, en bij de matigheid lijdzaamheid, en bij de lijdzaamheid godzaligheid, en bij de godzaligheid broederlijke liefde, en bij de broederlijke liefde, liefde jegens allen te voegen. Ons levenswerk bestaat in ons zelf "op te bouwen op ons allerheiligst geloof." Ziet gij niet, dat het een schoon, heerlijk paleis is, waarbij het christelijk karakter vergeleken wordt?

Opdat wij echter toch nog de kosten niet gering zullen achten, vergelijkt onze Heere het bij een krijg, en hij spreekt van het aantal troepen, dat voor die oorlog gebruikt wordt,

aantonende, dat het geen kleine schermutseling is tussen twee onbeduidende stammen. Hij vergelijkt het bij een oorlog, waarin van de ene zijde tienduizend man in het veld worden gebracht, terwijl de tegenpartij over een leger van twintig duizend man beschikt. Nu is krijgvoeren altijd kostbaar. Behalve de kosten voor uitrusting en ammunitie, zijn er ook nog de kosten van mensenlevens, die afgesneden worden, van bloed dat vergoten wordt, van krachtige armen, die aan het werk worden onttrokken, behalve nog het gevaar van een nederlaag, gevangenschap en verwoesting. De Heere vergelijkt dus de godsdienst, voor zoveel het het uitwendige er van betreft, bij een krijg tussen de godvruchtige en het kwaad, dat in de wereld zo overvloedig wordt aangetroffen. De discipel van Jezus heeft zich te verdedigen tegen een reusachtige vijand, en hij heeft in zich zelf een kracht, die voor zo ver hem betreft, ongenoegzaam is voor de strijd: er is een ontzettende overmacht - twintig duizend tegenover tienduizend. Terecht heeft de Heiland voor dit geval gezegd, dat het goed is neer te zitten en te beraadslagen. De koning, die slechts over het kleinere leger beschikt, vraagt zijn wijze senatoren naar hun gevoelen; hij wint de raad in van de ervaring, roept goede raadslieden tot zich en overlegt met hen, of de zaak al of niet geschieden kan. Zo moesten ook wij nadenken over de belangen van onze ziel, want de godsdienst is een kostbare zaak, waartoe men zich niet, gelijk de Fransman 1) zeide, "met een licht hart" moet begeven. Dat lichte hart is aan zijn volk duur te staan gekomen, en het zal ook ons duur te staan komen, als wij de dingen van de eeuwigheid met luchthartigheid beschouwen.

Noot) De Franse minister Olivier, die, toen in 1870 de oorlog tegen Duitsland uitbrak, in de kamer van de afgevaardigden deze woorden sprak: *"Wij gaan ten krijg met een licht hart."*

Wij zouden dit ook nog uit iets anders hebben kunnen afleiden en wel in de eerste plaats uit het feit, dat de ware godsdienst duurzaam is. Hij duurt ons leven lang. De valse godsdienst komt en gaat; de echte wedergeboorte wordt nooit herhaald; zij is het begin van een leven, dat geen einde kent, hetzij in de tijd of in de eeuwigheid. Nu is alles, wat duurzaam is, ook kostbaar. Gij kunt uw glas wel heel goedkoop gekleurd krijgen, maar de zon zal er de schoonheid van wegnemen. Zo gij een glas wilt hebben, dat eeuwen lang zijn kleur behoudt, dan zal in de bewerking er van alles zeer kostbaar wezen, daar er grote zorg en veel arbeid voor wordt vereist. Zo is het ook met de ware godsdienst. Gij kunt hem, zo het u gelust, zeer goedkoop hebben; en hij zal er uitzien, alsof hij echt was; en voor een wijle zal hij u ook schier al de troost en al de eerbied aanbrenge, die de echte u aangebracht zou hebben. Maar dit zal niet lang duren, de kleur er van zal spoedig verdwijnen, en de schoonheid en voortreffelijkheid, die (in schijn) aanwezig waren, zullen niet meer gezien worden. Mijn vriend, gij verlangt een godsdienst (daarvan houd ik mij overtuigd) die u zal bijblijven, tot dat gij sterft, maar, wees er zeker van, dat hij u dan ook iets kosten zal.

Herinnert u ook dat de ware godsdienst zeer veel te verduren zal hebben, want hij zal gewisselijk tegengestaan worden. Zonder tegenstand zal deze toren niet gebouwd worden. Het is als met de muur van Jeruzalem; Sanballat en Tobias zullen alles aanwenden om de bouw te verhinderen. De ware godsdienst moet verdrukking kunnen lijden; indien hij dat niet kan, dan deugt hij nergens toe. De oude Toledo kling heeft de krijgsman veel geld gekost, maar had hij er zich eens een aangeschaft, dan wist hij, dat zij ten dage van de strijd door samenvoegselen en merg heen zou snijden; en hij vreesde niet zich midden in het krijgsgedrang te begeven daar hij op haar ongeëvenaarde harding en scherpte kon rekenen. Kon hij geen goedkoper zwaard vinden? Ik geloof, dat hij dit gemakkelijk genoeg kon, maar als dit zwaard dan op de helm van de vijand neerkwam, dan bevond hij, dat het in plaats van de schedel van de vijand te kloven, in

zijn hand in tweeën brak, en hem alzo het leven kostte. Evenzo is ook de goedkope godsdienst, die door zo velen aangenomen wordt; er is geen zelfverloochening in, geen verlaten van de wereld, geen opgeven van vleeselijke vermaken - zij zijn volkomen gelijk aan de wereld. Hun godsdienst kost hun niets, en als zij hem ten laatste nodig hebben, faalt hij hun; evenals een slecht vervaardigd zwaard, breekt hij ten dage van de krijg en laat hen weerloos. Ach! indien gij datgene verlangt, hetwelk de strijd kan doorstaan, dan moet gij er iets aan ten koste leggen. Jezus Christus wist, dat de personen, tot wie Hij sprak, niet in staat zouden zijn de proef te doorslaan, die zijn discipelen wachtte. Zij wisten niet, dat Hij gekruisigd zou worden, want op dat oogenblik was Hij populair; en zij hoopten, dat Hij de Koning van Israël zou worden. Maar de Heiland wist, dat er duistere dagen aanstaande waren, waarin de Koning der Joden aan een hout zou gehangen worden; en zijn discipelen, zelfs zijn ware, oprechte discipelen, Hem voor een oogenblik zouden verlaten en vluchten, en daarom kwam hetgeen Hij hen zei eigenlijk hierop neer: gij moet bereid zijn het kruis te dragen, gij moet bereid zijn Mij te volgen te midden van smaad en spot, en verachting, en zo gij daar niet toe bereid zijt dan is uw discipelschap een vergissing. Zij hebben de toets niet kunnen doorstaan; ten dage van de beproeving waren zij nergens te vinden.

En herinnert u, mijne vrienden, - en hierop leg ik grote nadruk - wij hebben een godsdienst nodig, die de onderzoekende blik van de grote Rechter ten laatste dage zal kunnen doorstaan. Nu zijn er dingen in de wereld, die wel voor een wijle stand kunnen houden, maar als men ze van nabij beschouwt, en inzonderheid als men ze door een microscoop beziet, dan zal men er vele gebreken in ontdekken. En er is geen microscopisch onderzoek, dat ook maar voor een oogenblik vergeleken kan worden bij de blik van Jehovah, die ons door en door zal zien. O, welk een verdorring zal er zijn van fraaie belijdenissen, ten dage wanneer zijn vlamvend oog er op zal staren. Nooit kan het gras onder de verschroeiende adem van de Sirocco ook maar half zo snel verdorren, als de fraaie vlakten van een voorgewend christendom op de laatste, schrikkelijke dag verdorren zal onder de blik van Gods oog. Hij zal zien op hetgeen de mensen christendom noemen, en het zal bijna, zo niet geheel en al, verdwijnen; want "de Zoon des mensen, als hij komt, zal hij ook geloof vinden op de aarde?" Zal het dan niet ten duidelijkste blijken, dat "velen geroepen maar weinigen uitverkoren zijn?" "Strijdt om in te gaan door de enge poort," wordt ons nog allen door Christus toegeroepen, "want velen zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen." Indien onze godsdienst op de weegschaal gewogen moet worden, en misschien te licht zal worden bevonden, dan betaamt het ons wel toe te zien, en te weten dat hij oprecht moet zijn, en kostbaar, zal hij deze vuurproef kunnen doorstaan.

Maar waarin bestaan dan de kosten? Wat zal het bouwen van dezen toren, of het uittrekken tot die krijg kosten? Het antwoord wordt niet door mij, maar door onze Zaligmaker gegeven. Ik zou zulk een toetssteen niet hebben durven uitdenken, als die welke Hij verordineerd heeft. Ik moet slechts de echo zijn van zijn stem en niets meer. Wat zegt Hij? Wel ten eerste, dat, zo gij de zijne wilt wezen, en aan zijn zaligheid deelachtig wilt worden, dan moet gij Hem meer dan ieder ander persoon in deze wereld liefhebben. Is dat niet de betekenis van die uitdrukking: "Indien iemand tot mij komt, en niet haat zijn vader en zijn moeder?" Dierbare namen! "Vader en moeder!" Leeft er enig mens met een ziel zó dood, dat hij een van deze woorden zonder gemoedsbeweging kan uitspreken, inzonderheid het laatste - "moeder?" Mannen broeders, dat is ons een dierbare, tedere naam; hij roert een snaar aan, die trilt in het diepst van ons wezen; maar oneindig machtiger is de naam van de Zaligmaker, de naam van Jezus. Minder bemind moeten vader en moeder zijn dan Jezus Christus. De Heere eist ook de voorrang boven de geliefdste "vrouw." Hier roert Hij nog een andere snaar van het hart aan. Dierbaar is

ons het woord "huisvrouw," echtgenote, deelgenoot van ons bestaan, troost in onze smart, lust van onze ogen "vrouw!" En toch, echtgenote, gij moet niet de eerste plaats hebben, gij moet neerzitten aan Jezus' voeten, want anders zijt gij een afgod, en Jezus zal uw mededinging niet dulden. En "kinderen," de lieve kleinen, die zich nestelen aan onze boezem, ons op de knieën klimmen en met tonen van muziek de vader en moedernaam uitspreken, zij moeten onze eerste liefde niet hebben; zij moeten niet tussen ons en de Heiland komen: om hunnentwil, om hun genoegen te geven of hun werelds voordeel te bevorderen, moeten wij de Heere geen smart aandoen. Menig kind is meester van zijn vader; menige dochter is de meesteres geweest van haar moeder; doch indien dit ten kwade is, dan moet dit terstond ophouden. Indien zij ons verzoeken tot kwaad, dan moeten zij behandeld worden alsof wij hen om Christus' wil haatten. Zo gij Christus' discipelen zijt, dan moet uw Heere voor u de eerste zijn, en dan zullen vader en moeder, vrouw en kinderen, broeders en zusters op hun eigen plaats blijven.

Ik vrees, dat vele belijders hiertoe niet bereid zijn. Zij zouden christenen willen wezen, indien hun gezin, hun familiebetrekkingen dit goedkeurden, maar zij moeten eerst hun broeder, hun vader, hun vrouw raadplegen. Zij zouden wereldse genoegens wel willen tegengaan, als anderen het ook deden; maar zij kunnen het niet dragen zonderling te schijnen, of de gevoelens en inzichten van hun bloedverwanten te bestrijden. "Mijn vader wenst het," zeggen zij, en ik durf hem niet te zeggen, dat het verkeerd of slecht is." "Mijn moeder zegt, dat wij niet al te stijf moeten zijn, en ofschoon mijn geweten mij zegt, dat het verkeerd is, zal ik het toch doen." Of anders zegt men: "Mijn dochters groeien op, en zij moeten wat amusement hebben, en mijn jongens moeten de vrijheid hebben zich te vermaken, en daarom moet ik de zonde maar oogluikend toelaten." O, mijn broeders, dit moet indien gij Christus' discipelen zijt, niet alzo wezen. Gij moet hen allen ter zijde stellen, ook de dierbaarsten moet gij laten gaan, veeleer dan Jezus te verlaten. Zegt Hij niet in de Psalmen: "Hoor, O dochter! en zie, zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid: dewijl Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neer?" Gelooft het vrij, gij zult uw liefde tot uw bloedverwanten het best bewijzen, door beslist te zijn voor hetgeen recht en goed is, daar gij aldus veel waarschijnlijker hun ziel zult kunnen winnen. Hebt hen veel te lief, om hun toe te geven in het kwaad. Bemint hen zó oprecht, dat gij datgene in hen haat, dat hen zou schaden en in het verderf storten. Gij moet bereid zijn lijden te verduren van hen, die met de dierbaarste banden aan u zijn verbonden; want, wat er ook gebeurt, geen zonde mag worden geduld. Op het punt van zonde kunnen wij niet toegeven; ons besluit is onwrikbaar, hetzij er haat of liefde door ontstaan mocht, wij moeten Christus volgen.

De volgende post op de rekening der kosten is - dat wij ons zelf, het eigen ik, moeten haten. Ik vrees, dat sommigen veel eerder hun vader of hun vrouw, dan hun eigen leven zouden haten. Toch is dit de eis. En de betekenis is deze, dat ik overal, waar mijn genot of gewin, mijn goede naam, ja zelfs mijn leven zich in de weg stelt van Christus' heerlijkheid, zo weinig mij zelf moet tellen, dat ik mij zelf zou moeten haten, indien ik Christus in de weg sta. Ik moet vader en moeder, broeder en zuster en ook mijzelf als vijand beschouwen, in zoverre zij de Heere Jezus en zijn eigen wil tegenstaan. Ik moet hen liefhebben en het goede voor hen begeren, gelijk ik ook voor mij zelf het goede begeer, maar noch voor hen, noch voor mij, ten koste van te zondigen en de Heere Jezus van zijn eer te beroven. Wat mij betreft, indien ik iets in mij bespeur, dat zich tegen Jezus stelt, dan moet ik dat wegdoen. Ik moet het vlees kruisigen en deszelfs begeerlijkheden, mij alles ontzeggen en van alles onthouden, dat mijn Zaligmaker smart zou kunnen aandoen, of mij zou verhinderen naar volkomen gelijkvormigheid met Hem te streven.

En voorts zegt de Heiland, dat wij, zo wij Hem willen volgen, ons kruis moeten dragen. "Wie zijn kruis niet draagt, en mij navolgt, die kan mijn discipel niet zijn. Dat kruis komt somtijds in de vorm van ons geloof te belijden voor tegensprekers. "Ach!" zegt het beschroomde hart, indien ik dat doe, dan zal ik al mijn vrienden tegen mij in het harnas jagen." Neem uw kruis op! Het is een deel van de kosten van het ware discipelschap. "Ik zal nauwelijks in staat zijn mij staande te houden in mijn beroep, als ik voor mijn godsdienst uit kom." Neem uw kruis op! mijn broeder, of gij kunt Christus' discipel niet zijn. Maar het zal een gehele ommekeer teweegbrengen in mijn dagelijks leven." Laat die ommekeer plaats hebben, mijn broeder, of gij kunt de discipel van de Heere niet wezen. "Maar er is iemand, die mij zeer dierbaar is, die ik beschouwd heb als waarschijnlijk mijn toekomstige levensgezel te zullen worden; en ik weet, dat hij mij zal verlaten, indien ik mij niet langer naar de eisen van de wereld wil schikken." Welnu, hoe zwaar uw verlies dan ook zijn zal, laat hem gaan; indien gij Christus niet kunt volgen zo gij u met hem verbindt, want Jezus moet gij volgen of voor eeuwig verloren gaan. Welke hartontdekkende woorden zijn dit! Hoe wordt er de geveinsdheid van menig belijdend Christen door aan het licht gebracht! Hebben zij zich ooit afgescheiden van de wereld? O neen! zij volgen haar manieren, gelijk dode vissen met de stroom afdrijven. Hebben zij een kruis te dragen? Wordt hun door iemand verweten, dat zij te stijf en te puriteins zijn? O neen, want zij hebben een godsdienst, die bij de wereld in aanzien is, en bijgevolg is het een godsdienst, die door God wordt verafschuwd. Zo iemand de wereld liefheeft, de liefde van de Vader is niet in hem; en wie de goedkeuring van de goddelozen wegdraagt, moet het ongenoegen Gods verwachten.

Doch meer; als volgende post op de rekening van de kosten eist de Zaligmaker, dat zijn discipel zijn kruis opneemt en *Hem navolgt*; dat is: hij moet handelen, zoals Christus gehandeld heeft. Indien wij niet bereid zijn Christus tot ons voorbeeld te nemen, ja indien het onze grootste eerezucht niet is, te leven, zoals Hij geleefd heeft, dan kunnen wij zijn discipelen niet wezen.

Eindelijk, wij moeten zonder enig voorbehoud alles aan Jezus overgeven. Luistert naar deze woorden: "Een iegelijk van u, die niet verlaat alles wat hij heeft, die kan mijn discipel niet zijn." Het zou er toe kunnen komen, dat een vervolging ontstaat, en dat gij in waarheid en werkelijkheid alles zult moeten verlaten. Wij moeten op die gebeurtenis voorbereid zijn. Gij behoeft wellicht niets hoegenaamd te verlaten, maar de overgave moet in uw hart even werkelijk plaats hebben gehad, alsof het ook in letterlijke zin geschieden moest. Niemand heeft zich in waarheid aan Christus gegeven, of hij heeft ook gezegd: "Heere, ik geef U heden mijn lichaam, mijn ziel, mijn gaven en vermogens, mijn goederen, mijn huis, mijn kinderen, alles wat ik heb. Van nu voortaan zal ik alles slechts van U ter leen hebben, en het als uw rentmeester gebruiken of bestieren, het is alles uwe. Wat mij aangaat, ik heb niets, ik heb het alles aan U overgegeven." Met minder kosten dan deze kunt gij Christus' discipelen niet zijn. Als gij nog een penning bezit, die uw eigendom is en niet van uw Meester, dan is Christus uw Meester niet. Het moet alles zijne zijn, elke tittel en jota van uw bezittingen; en ook uw leven, of gij kunt de zijne niet zijn.

Dat zijn hartontdekkende woorden, maar nog eens herinner ik er u aan, dat het *mijn* woorden niet zijn. Indien ik in de verklaring er van gedwaald heb, dan doet mij dit leed; maar ik houd er mij van overtuigd, dat ik niet gedwaald heb naar de kant van al te grote strengheid. Ik erken, dat het mogelijk is, dat ik met te veel toegeeflijkheid heb gesproken. De woorden van de tekst leggen de bijl aan de wortel; en zijn zo volstrekt mogelijk. O, wilt dan de kosten overrekenen! En indien iemand van u een godsdienst heeft aangenomen, die u niets kost, zo werp hem van u, want hij zal uw vloek wezen en uw verderf.

Is het mogelijk zonder deze kosten in de hemel te komen? Neen. Maar kunnen wij geen christenen zijn zonder deze offers te brengen? Gij kunt namaaksels zijn, gij kunt geveinsden zijn, gij kunt broederen wezen van Judas, maar ware christenen kunt gij niet wezen. Die kosten zijn onvermijdelijk, er kan geen penning af, God stelle u in staat om u er aan te onderwerpen.

II.

Ons tweede punt van overdenking is: DE WIJSHEID EIST, DAT WIJ DE KOSTEN OVERREKENEN. Gij gevoelt, dat gij een christen zoudt willen wezen. Waarde vriend, geef mij uw hand, het verblijdt mij, dat gij dit wenst. Maar terwijl ik uw hand grijp en u gaarne tot Christus heen zou willen trekken, zie ik u aan en zeg: "Weet gij, wat gij begeert? Zijt gij er zeker van, dat gij het begeert? Er zijn mensen, die op het ziekbed neerliggen en om hulp roepen, maar als zij hersteld zijn en uit moeten gaan om strijd te voeren tegen de wereld, dan kan de tijd aanbreken, wanneer zij zullen zeggen: "Ik zou wel even gaarne op het ziekbed liggen uitgestrekt." Ik zou niet gaarne willen, dat er een tijd komt, wanneer iemand van u zou zeggen: "Ik heb mij bij de gemeente gevoegd, maar het was bij vergissing. Ik had de zaak niet rijpelijk overwogen. Ik ben er nu eenmaal, maar het doet mij leed, want ik moest niet zijn, waar ik ben." Indien gij eerlijk zijt, dan behoort gij in zulk een geval uw belijdenis te herroepen. Indien gij geen genade hebt, dan hoop ik, dat gij ten minste genoeg doodgewone eerlijkheid hebt, om zulk een leugen niet te blijven volhouden. Het zou mij leed doen, indien dit gebeurde; en daarom bid ik u heden de kosten te overrekenen. Want, let wel, indien gij de kosten niet overrekent, dan zult gij niet in staat zijn uw voornemen uit te voeren. Het is een groot gebouw, een grote oorlog. Geen vergissing kan groter zijn dan het idee, dat er om verlost en behouden te worden niets anders nodig is, dan gedurende enige dagen een zekere mate van gemoedsaandoening te gevoelen, en hetgeen men in een of ander beslissend uur gelooft. Als ik zulk een leer predikte, dan zou ik uw zielen misleiden. Geloof en bekering zijn niet het werk van een paar weken, zij zijn een levenswerk. Zolang de christen op aarde is, moet hij zich bekeren, en wat het geloof betreft: dat bestaat niet in te zeggen: "Ik geloof in Jezus, en dus ben ik behouden." Neen, het is een dagelijkse genade, het betrouwen van geheel een leven. De christen blijft geloven en zich bekeren, totdat hij begint te triomferen in de eeuwige heerlijkheid. Het geloof brengt daarenboven voortdurend vruchten der heiligmaking voort in het leven van de gelovige, want anders bezit hij het ware geloof niet. Die in Jezus Christus gelooft, is behouden, maar indien er een tijdelijk, voorbijgaand geloof zou kunnen bestaan, dan zou er ook een tijdelijke, voorbijgaande verlossing wezen. Die zich waarlijk bekeert van de zonde, is een nieuw mens: maar indien bekering van de zonde iets voorbijgaands was, dan zou het leven, dat er door wordt aangeduid, ook spoedig voorbij zijn. Gij moet u niet vergenoegen met een valse, voorbijgaande godsdienst. Gij begint een oorlog, die nooit zal eindigen, vóór gij het zwaard voor de palmtak kunt verwisselen.

Herinnert u ook, dat falen in deze grote onderneming een verschrikkelijke nederlaag tot gevolge zal hebben; immers, wat zegt onze Heere? Hij zegt, dat het niet kunnen voleindigen u aan bespottung zal blootstellen. Ik verzoek u te letten op de vorm van die bespottung. "Allen, die voorbijgaan, zullen beginnen hem te bespotten, zeggende tot elkander (want dat is de kracht der uitdrukking): Deze mens heeft *begonnen* te bouwen, en heeft niet kunnen voleindigen." Onze Heere stelt hen niet voor als zeggende tot de dwaze bouwer: "Gij hebt begonnen te bouwen en hebt niet kunnen voleindigen," maar sprekende van hem als van een derde persoon. ñ "Deze mens." Welnu, halve christenen, mensen, die maar half en half godsdienstig zijn, worden wel niet op straat in hun aangezicht bespot; maar wèl zijn zij het voorwerp van de bespottung achter hun rug. Gij, valse belijders, wordt door iedereen veracht. De wereldlingen zeggen lachend: "Wel, dat

zijn fraaie voorbeelden van christenen!" De wereld ziet op een wereldse kerk met de alleruiterste verachting neer, en ik voor mij betreur het volstrekt niet, dat die verachting uitgestort wordt op een voorwerp, dat het zo ten volle verdient. Slechts voor te wenden een discipel van Christus te wezen, dat is een voorwerp van smaad en minachting te worden in de tijd en in de eeuwigheid, en dat zal het lot van de valse belijder wezen. Vriend, indien gij besluit een christen te zijn, zo besluit een wezenlijk christen te zijn, een beslist christen, een christen door en door. Want, ofschoon de mensen u dan niet in het aangezicht zullen prijzen, zo zullen zij u toch achten, en zelfs degenen, die u haten, zullen u op prijs weten te stellen. Maar indien gij niets dan een halfslachtig christen zijt, dan zullen zij wellicht niet komen en u in het aangezicht hun minachting tonen, maar terwijl zij voorbijgaan, zullen zij de neus voor u ophalen, en meer achting hebben voor een volslagen wereldling, dan voor u, omdat hij is, wat hij zegt te zijn, en niet iets anders. Maar wat u betreft, gij begon te bouwen en hebt niet kunnen voleindigen. Welk een ellendig wezen is een nagemaakte christen! Wij hebben wel eens grote gebouwen gezien, die begonnen, en daarna verlaten werden door mensen, die zich al te veel door speculatie lieten leiden; en de omwonenden noemden die half opgetrokken gebouwen "Smits dwaasheid," of "Brown's dwaasheid," of "Robinson's dwaasheid" en dergelijke meer. Dat zijn echter slechts voorbijgaande oorzaken van spotternij; maar de mens, die de schijn aannam van een christen te willen zijn, en toen halverwege bleef steken, zal zelfs door de verlorenen in de hel met de vinger worden nagewezen. De dronkaard zal roepen: "En gij? Zijt *gij* ook hier gekomen, gij, die zo welsprekend de matigheid hebt aangeprezen, en zo gereed waart de wijnzuiper te bestraffen." "Ha!" roept een ander, "gij zijt de man, die in onze straat hebt gewoond en zo veel vertoon maakte met de godsdienst. Gij zeide mij, dat ik heel slecht was, maar zijt gij er beter aan toe dan ik?" Ach, ik zie de openbaar onheilige zich verheffen van zijn folterbank der wroeging om uit te roepen: "Zijt gij ons gelijk geworden? *gij*, lid der gemeente, zijt *gij* in de hel? Is de smaak van de sacramentswijn nog in uw mond? Waarom vraagt gij dan om een druppel waters om uw tong te verkoelen? Gij, leugenaar voor God en mensen, recht en billijk is het, dat gij buiten geworpen werd, evenals wij." O, indien gij dan verloren wilt gaan, zo laat het toch niet wezen als geveinsden. Indien gij om moet komen, zo kom liever om buiten de kerk dan in de kerk. Ik ken geen slechtere daad dan de voortreffelijkheden van de Zaligmaker onbeschaamd na te bootsen. Wat groter belediging zoudt gij der majesteit zijner heilige deugden kunnen aandoen, dan zijn heiligheid en volmaaktheid na te apen?

III.

Mijn laatste woord is: WAT HET OOK MOGE KOSTEN, DE WARE GODSDIENST IS DIE KOSTEN WAARD. Wij zijn als iemand, die door de zwarte pest is aangetast, en weet, dat hij gaat sterven; maar daar ginds is een kruid, dat hem kan genezen. "Dokter," zegt hij, "gij vraagt zó groot een prijs, dat iedere druppel van die drank mij een diamant kost, gij vraagt er meer voor dan zijn gewicht in de kostbaarste parels; maar dat doet er niet toe, ik moet hem hebben. Indien ik die drank niet verkrijg, moet ik sterven, en wat zal het mij dan baten, dat ik mijn goud heb behouden?" Zo is het met een iegelijk van ons; wij moeten Christus hebben of voor eeuwig omkomen; en het zal ons beter zijn onze rechterarm af te houwen en ons rechteroog uit te rukken, dan in het vuur van de hel geworpen te worden.

En, mijn broeders, reeds de tegenwoordige zegeningen van de ware godsdienst zijn al die kosten wel waard. Wat doet het er toe, zo ik wellicht een mij lief geworden verbintenis moet opgeven? Jezus, Gij zijt mij beter dan echtgenoot of kind. Indien het aldus moet wezen, dat zij, die rust aan mijn borst, mij haar vijand acht, zo zult Gij, O mijn Heiland, in mijn hart wezen, en mij meer waard zijn dan Rachel of Rebekka. Ja,

het moet zó wezen, dat de vader zal zeggen: gij zult nooit meer mijn drempel overschrijden, indien gij Christus volgt;" hij moet dit zeggen, want, "als vader en moeder mij hebben verlaten, zal de Heere mij aannemen." (Ps.27:10 naar de Engelse vertaling) De onmiddellijke blijdschap zal het onmiddellijk verlies vergoeden, ja gewisselijk, gij zult ook alle dingen schade achten te zijn, om de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus, uw Heere; en aan de winnende hand blijven.

En wederom, hoe veel vergoeding komt er voor alle kosten in de vertroosting van de ware godsdienst in de stervensure. Als wij op het punt zijn van te sterven, dan zal het ons geen smart veroorzaken te kunnen zeggen: "Ik werd verworpen door mijn familie om Jezus wil." Het zal geen droefheid zijn ons te herinneren: "Ik werd bespot om Christus wil." Het zal ons geen hartepijn veroorzaken te zeggen: Men vond mij te "fijn" en te "Puriteins." Neen, mijn broeders, dat zijn de dingen niet, die doornen leggen in ons hoofdkussen, waarop wij stervend neerliggen. O neen! Dan zullen wij zien, hoe lieflijk het was een deel van Jezus' kruis te mogen dragen; een splintertje van zijn kruis zal ten dage, als wij sterven, een koninklijk rantsoen waard wezen. En op de dag van het oordeel, als de bazuin wordt geblazen en de doden opstaan uit hun graf, dan zullen wij niet zeggen: "Ik heb te veel voor Christus geleden." Als de uitverkorenen aan zijn rechterhand zullen gaan, en wij ons onder hen zullen bevinden, dan zullen wij niet met leedwezen terugzien op het feit, dat wij om Jezus' wil van onze rang en stand in de maatschappij werden verdrongen. Wij zullen het niet betreuen, dat wij ons bij een veracht hoopje volks hebben gevoegd, dat wij God aanbaden in het midden van de armen van deze wereld uit liefde tot Jezus en uit getrouwheid aan zijn Evangelie. O neen, ik sta er u borg voor, dat op die dag *hij* het meest zal schitteren en blinken, die om des Heeren wil hier als omhuld is geweest van nevelen. Te midden der blinkenden zullen de martelaren schitteren met dubbele glans, zij, welker de wereld niet waardig was, en als aller afschrapsel geworden zijn. En terwijl elk der discipelen honderdvoudig zal ontvangen voor alles wat hij om zijns Heeren wil heeft opgegeven, zullen dezen het schoonste deel verkrijgen.

Laat mij u ook nog herinneren, geliefden, dat Christus u niet vraagt iets te verlaten, waardoor gij schade of nadeel zoudt moeten lijden. Indien gij vader en moeder moet haten, dan is dit alleen in die zin, dat gij hun verkeerde eisen niet moet inwilligen, of om hunnentwil Christus niet moet verlaten. Indien gij enig genot moet opgeven, dan is dit, omdat het geen voor u geschikt genot is; het is giftig loodsuiker, geen ware zoetheid. Christus zal u veel heerlijker genietingen schenken.

En voorts herinner ik u eraan, dat onze Verlosser aan niemand van ons iets vraagt, wat Hij zelf niet gedaan heeft. Die gedachte treft mij tot in het diepst van mijn ziel, en ik wens, dat zij ook uw hart moge treffen. Meester, zegt Gij: verlaat uw vader? Hebt Gij uw Vader niet verlaten? Gebiedt Gij mij om zelfs mijns vaders huis te verlaten, indien het om uwentwil moet geschieden? Hebt *Gij* de heerlijke woningen in de hemel niet verlaten? Worden wij geroepen versmaadheid te dragen? Zij hebben U, de Heer des huizes, Beëlzebub geheten. Worden wij uitgeworpen? Zij hebben ook U uitgeworpen. Als wij denken aan de geseling, en de schande, en de bespuwing, die de Heere heeft ondergaan, en verduurd, wat zijn dan, daarbij vergeleken, onze smarten? En indien wij om zijnentwil zelfs ter dood veroordeeld worden, wij weten, dat Hij aan het kruis hing, van alles beroofd, opdat Hij ons van de toekomstige toorn zou verlossen. O gelovige, kunt gij uw Heere volgen, waar Hij ook heengaat? Krijgsknechten van het kruis, kunt gij Hem volgen? Is het pad wèl effen genoeg voor die dierbare voeten, maar te ruw voor u? Dáár is Hij in het midden van de krijg, waar de meeste slagen vallen; wilt gij hem volgen? Durft gij Hem volgen? Of hunkert gij naar de tenten van rust en gemak, en het zachte leger van de bloothartigen, die terugdeinzen, of overlopen naar de vijand? O! bij

alles wat goed is, indien gij waarlijk zijn volgelingen zijt, dan gebied ik u in de naam van God te roepen: "Waar Hij is, laat daar ook zijn dienstknecht wezen. Zo zij vernedering ons deel in deze wereld, opdat wij in de toekomstige wereld mogen delen in zijn heerlijkheid."

Dat zijn sterke woorden, zegt gij, maar alles wat ik zei, heeft de Heiland bedoeld. Zijn rede was als een toetssteen. Er zijn evenwel ook waarheden te gedenken, die ons kunnen vertroosten, terwijl wij ze horen. Het is waar, dat *gij* de toren niet kunt bouwen; Jozua zei reeds in zijn tijd tot het volk: "Gij zult de HEERE niet kunnen dienen." Indien gij de kosten overrekend hebt, dan weet gij thans, dat gij die krijg niet kunt voeren. Tienduizend kunnen niet stand houden tegenover twintig duizend. Maar het moet geschieden, de onvermijdelijke noodzakelijkheid drijft ons voorwaarts, *wat* er ook voor ons ligt, terugkeren durven wij niet. Gedenk aan de vrouw van Lot. Wat moeten wij dan doen? Hoort het woord des Heeren: " Bij de mensen is dat onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk." Zijt gij gewillig? Dan zal de Geest Gods u helpen. Gij zult de wereld en het vlees opgeven zonder een zucht te slaken; gij zult strijden tegen uw lusten en ze overwinnen door het bloed van het Lam. De toren zal gebouwd worden, en de Heere zal hem bewonen. Werpt u door een eenvoudig geloof op Jezus, rust in zijn macht, geloof van dag tot dag in zijn kracht, en Hij zal u veilig door alles heen brengen.

Hebt gij wel gelet op het vers, dat op deze Schriftuurplaats volgt? Ik zou wel eens willen weten, of er ook zoiets na mijn leerrede volgen zal. Men moet er over verbaasd staan, dat, ofschoon Jezus de donder van Sinaï deed horen, en zijn woorden hard klonken, er toch geschreven is: "Al de tollenaars en de zondaars naderden tot hem, om hem te horen," alsof zij bij zich zelf hadden gezegd: "Deze mens zegt ons de waarheid, daarom willen wij hem horen. En toen begon Hij hun de kostelijke waarheden mee te delen van zijn vrije genade. Hij deed als de landman, die de ploeg door het land drijft en de grond omkeert. En als hij dan de aardkluiten in de voren gebroken heeft, het gouden zaad zaait, maar niet eerder. O gij allen, die Christus wenst te bezitten, komt! En bezit Hem! Gij, die de verlossing begeert, neemt haar aan als de gave van zijn vrije genade, maar ontvangt haar niet onder een misverstand, begrijpt wat er mee bedoeld is. De verlossing is niet slechts verlossing van de hel, het is verlossing van de zonde. Het is niet bloot een redden van de mens van de eeuwige pijn, het is zijn vrijmaking van de ijdele en boze wegen van deze wereld. Dit kan niet verdeeld worden, het is een kleed zonder naad, van boven af geheel geweven. Indien gij rechtvaardigmaking wilt hebben, dan moet gij heiligmaking hebben. Indien gij vergeving wilt hebben, dan moet gij heiligheid hebben. Indien gij één wilt zijn met Christus, dan moet gij u afscheiden van de zondaren. Indien gij de gouden straten hierboven wilt betreden, dan moet gij de weg van de heiligheid bewandelen hier beneden. God geve u zijn Heilige Geest ten einde u hiertoe in staat te stellen; en Hem zij de lof tot in eeuwigheid. Amen.

De verloren zoon; Belijdenis van zonde

Een leerrede over zeven teksten (Lucas 15:11-32)

En Hij zeide: Een zeker mens had twee zonen. En de jongste van hen zeide tot de vader: Vader, geef mij het deel van het goed, dat mij toekomt. En hij deelde hun het goed. En niet vele dagen daarna, de jongste zoon, alles bijeenvergaderd hebbende, is weggereisd in een vergelegene land, en heeft aldaar zijn goed doorgebracht, levende overdadig. En toen hij het alles verteerd had, werd er een grote hongersnood in dat land, en hij begon gebrek te lijden. En hij ging heen, en voegde zich bij een van de burgers van dat land; en die zond hem op zijn land om de zwijnen te weiden. En hij begeerde zijn buik te vullen met de draf, die de zwijnen aten; en niemand gaf hem die. En tot zichzelf gekomen zijnde, zeide hij: Hoeveel huurlingen van mijn vader hebben overvloed van brood, en ik verga van honger! Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan, en ik zal tot hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de Hemel, en voor u; En ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden; maak mij als een van uw huurlingen. En opstaande ging hij naar zijn vader. En toen hij nog ver van hem was, zag hem zijn vader, en werd met innerlijke ontferming bewogen; en toelopende, viel hem om zijn hals, en kuste hem. En de zoon zeide tot hem: Vader, ik heb gezondigd tegen de Hemel, en voor u, en ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden. Maar de vader zeide tot zijn dienstknechten: Brengt hier voor het beste kleding, en doet het hem aan, en geeft een ring aan zijn hand, en schoenen aan de voeten; En brengt het gemeste kalf, en slacht het; en laat ons eten en vrolijk zijn. Want deze mijn zoon was dood, en is weer levend geworden; en hij was verloren, en is gevonden! En zij begonnen vrolijk te zijn. En zijn oudste zoon was in het veld; en toen hij kwam, en het huis naderde, hoorde hij het gezang en het gerei; En tot zich geroepen hebbende een van de knechten, vroeg, wat dat mocht zijn. En deze zeide tot hem: Uw broeder is gekomen, en uw vader heeft het gemeste kalf geslacht, omdat hij hem gezond terug ontvangen heeft. Maar hij werd toornig, en wilde niet ingaan. Zo ging dan zijn vader uit, en bad hem. Doch hij, antwoordende, zeide tot de vader: Zie, ik dien u nu zoveel jaren, en heb nooit uw gebod overtreden, en gij hebt mij nooit een bokje gegeven, opdat ik met mijn vrienden mocht vrolijk zijn. Maar als deze uw zoon gekomen is, die uw goed met hoeren doorgebracht heeft, zo hebt gij hem het gemeste kalf geslacht. En hij zeide tot hem: Kind, gij zijt altijd bij mij, en al het mijne is het uwe. Men behoorde dan vrolijk en blijde te zijn; want deze uw broeder was dood, en is weer levend geworden; en hij was verloren, en is gevonden. (Luk. 15:11-32)

Mijn leerrede zal hedenmorgen over zeven teksten lopen en toch zullen er voor al die zeven slechts drie verschillende woorden gebruikt worden; want ziet, die zeven teksten zijn allen aan elkander gelijk, maar komen voor in zeven verschillende plaatsen in Gods heilig Woord. Ik zal ze echter allen nodig hebben om verschillende toestanden te kunnen schetsen, en ik moet u verzoeken uw Bijbels open te slaan, om ze er met mij te lezen.

Het onderwerp onzer reden van hedenmorgen is - BELIJDENIS VAN ZONDE.

Wij weten, dat dit voor de zaligheid een volstrekt vereiste is. Tenzij er een waarachtige, hartgrondige belijdenis van onze zonden is voor God, hebben wij geen belofte, dat wij door het bloed van de Verlosser genade zullen vinden. Die zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn; maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen.

Doch er is in de Bijbel geen belofte voor de mens, die zijn zonden niet wil belijden. Doch ten opzichte van alle punten van de Schrift is er mogelijkheid van zich te kunnen bedriegen, en dat is inzonderheid het geval met de belijdenis van zonde. Er zijn velen, die een belijdenis doen, een belijdenis doen voor God, maar die toch geen zegen ontvangen, omdat aan hun belijdenis zekere kentekenen ontbreken, die door God worden geëist, om er de echtheid en oprechtheid van te bewijzen, en waardoor zij gestempeld wordt als het werk van de Heilige Geest. Mijn tekst voor hedenmorgen bestaat uit drie woorden: "Ik heb gezondigd." Gij zult zien, hoe deze woorden, op de lippen van verschillende mensen, zeer verschillende gewaarwordingen aanduiden. Terwijl de een zegt: "Ik heb gezondigd," en vergeving ontvangt, zullen wij een ander zien, die zegt: "ik heb gezondigd," maar zijns weegs gaat om zich door nog zwartere misdaden te bezoedelen dan te voren, en in groter diepte van zonde weg te zinken dan hij nog ooit ontdekt had.

I. De verstokte zondaar. (Exod. 9:27) *Faraö - "Ik heb gezondigd." Ex.9 : 27.*

De eerste toestand, die ik met u wens te bespreken, is die van de VERSTOKTE ZONDAAR, die, als hij in angst verkeert, uitroept: "Ik heb gezondigd." Gij zult de tekst vinden in het boek van Exodus, het 9de hoofdstuk, het 27e vers: "Toen schikte Faraö heen, en hij riep Mozes en Aäron, en zeide tot hen: Ik heb mij ditmaal verzondigd: de HEERE is rechtvaardig, ik daarentegen en mijn volk zijn goddelozen."

Maar waartoe deze belijdenis op de lippen van de hoogmoedige tyran? Hij was niet gewoon zich voor Jehovah te verootmoedigen. Waarom buigt de trotsaard zich? Gij zult over de waardij van zijn belijdenis oordelen, als gij horen zult onder welke omstandigheden zij gedaan werd.

"Toen strekte Mozes zijn staf uit naar de hemel en de HEERE gaf donder en hagel, en het vuur schoot naar de aarde; en de HEERE liet hagel regenen over Egypteland. En er was hagel, en het vuur in het midden van de hagel vervangen; hij was zeer zwaar, desgelijke in het ganse Egypteland nooit is geweest, sedert het tot een volk geweest is." "Nu," zegt Faraö; terwijl de donder door het luchtruim rolt, terwijl de bliksemschichten de aarde in vlam zetten en de hagel neerkomt in grote brokken ijs, nu zegt hij: "Ik heb gezondigd." Hij is slechts het type van een ganse menigte van dezelfde soort van mensen. Als het schip kraakt, als de masten gebroken zijn en het schip heen drijft voor de storm; als de hongerige golven gereed zijn het vaartuig te verzwelgen, hoe menig verstokt zeeman is er dan niet geweest, die zijn knieën boog en met tranen in de ogen uitriep: "Ik heb gezondigd" Maar wat baatte deze belijdenis, en welke waarde had zij? Het berouw en de bekering, die in de storm werden geboren, stierven in de kalmte. Dit berouw van Faraö, dat te midden van donder en bliksem was opgekomen, hield op, zodra alles weer stil was in de natuur; en de man, die een vroom zeeman was aan boord, werd de meest goddeloze der zeliëden, zodra hij aan wal was. Hoe dikwijls hebben ook wij dit gezien bij een onweer? Menig man verbleekt, als hij de donder hoort rollen, de tranen wellen op in zijn ogen, en hij roept: "O God, ik heb gezondigd" terwijl de balken van zijn huis bewogen worden, en de aarde dreunt op de stemme Gods, die vol is van majesteit. Maar ach, als de zon wederom schijnt, en de zwarte wolken verdwenen zijn, dan komt de zonde weder tot die mens en hij wordt erger dan ooit te voren. Hoe vele dergelijke belijdenissen hebben wij ook gezien in tijden van cholera, koorts, of pestilentie Dan zijn onze kerkgebouwen te klein om de hoorders te bevatten, die, omdat zij zo veel begrafenissen hebben zien voorbijgaan, of omdat er zo velen op straat zijn gestorven, zich niet hebben kunnen weerhouden van op te gaan naar Gods huis en hun

zonden te belijden. En als er onder die bezoeking één, twee of drie doden in huis waren, of in het huis van een buurman, hoe velen waren er dan niet, die dachten, dat zij zich nu waarlijk tot God zouden bekeren. Maar helaas als de pestilentie haar werk had verricht, dan hield de overtuiging van zonden op; en als de klok voor de laatste maal had geluid voor een dode, die aan de cholera was gestorven, dan hield hun hart op te kloppen van berouw en hun tranen vloeiden niet meer.

Heb ik hedenmorgen de zodanigen onder mijn gehoor? Ik twijfel niet of er zijn verharde mensen, die zelfs het denkbeeld van de godsdienst verachten en mij een huichelachtige femelaar zouden noemen, indien ik trachtte dit woord tot hun hart te doen doordringen, terwijl zij toch zeer goed weten, dat de godsdienst waar is en dit in hun ogenblikken van angst of benauwdheid ook gevoelen. Indien er van de zodanigen heden morgen hier zijn, zo laat mij ernstig en plechtig tot hen zeggen: "Gij hebt de gewaarwordingen vergeten, die gij in uwe tijden van verschrikking gekend hebt, maar weet, dat God de geloften niet heeft vergeten, die gij toen gedaan hebt." Zeeman, gij zeide, dat, zo God u spaarde, zodat gij het land weer zoudt zien, gij zijn dienstknecht zoudt worden. Gij zijt dit niet; gij hebt Gode gelogen, gij hebt Hem een valse belofte gedaan, want nooit zijt gij de gelofte nagekomen, die uwe lippen hebben geuit. Op het leger der krankheid hebt gij gezegd, dat, zo God u het leven spaarde, gij nooit meer zoudt zondigen, zoals gij tevoren gezondigd hebt, maar hier zijt gij nu, en de zonde van deze week zullen voor zichzelf spreken. Gij zijt niet beter dan gij vóór uw krankheid geweest zijt. Zoudt gij uw medemens kunnen liegen en ongestraft blijven? En denkt gij Gode te kunnen liegen en ongestraft te blijven? Neen, de gelofte, hoe onbezonnen ook gedaan, is opgeschreven in de hemel, en ofschoon het een gelofte is, die de mens niet kan betalen, zo is het toch een gelofte, die hij zelf heeft gedaan, ja vrijwillig gedaan heeft en hij zal voor het niet houden ervan gestraft worden; en God zal ten laatste wraak aan hem oefenen, omdat hij gezegd heeft zich van zijn boze wegen te zullen bekeren en toen de plaag ophield, het niet heeft gedaan. Er is in de laatste tijd zeer veel gesproken tegen de verlofkaarten van de gevangenen; ik twijfel niet of er zijn sommigen hier, die ten opzichte van de hoge hemel in dezelfde verhouding staan, als waarin deze verlofkaartmensen staan tot de regering. Zij dachten op het punt te zijn van te sterven; zij beloofden zich goed te zullen gedragen, indien zij werden gespaard, en nu zijn zij heden hier met een verlofkaart in deze wereld; maar hoe hebben zij hun beloften gehouden? De gerechtigheid zou hetzelfde geschreeuw kunnen aanheffen tegen hen, als zij aanheffen tegen de dieven en inbrekers, die zo voortdurend op ons worden losgelaten. De engel der wrake zou kunnen zeggen: "O God, deze mensen zeiden, dat zij zó veel beter zouden zijn, indien zij gespaard werden; maar zie, zij zijn veeleer slechter dan beter. Hoe hebben zij hun beloften geschonden en hoe hebben zij de toorn van God over zich gebracht" Dit is nu de eerste soort van berouw; ik hoop, dat niemand van u het zal navolgen, want het heeft hoegenaamd geen waarde. Het baat u hoegenaamd niets te zeggen: "Ik heb gezondigd", als dit bloot onder de invloed van angst of verschrikking door u wordt gezegd om dan daarna weer te worden vergeten.

De dubbelhartige (Num. 22:34)

Bileam. - "Ik heb gezondigd." Numeri 22:34

II. Ik wens u thans een ander karakter voor te stellen - *de dubbelhartige*, die zegt: "Ik heb gezondigd", en dit ook gevoelt, ja diep gevoelt, maar die zó wereldsgezind is, dat hij "het loon der ongerechtigheid liefheeft". Het karakter, dat ik gekozen heb om hiervan ten voorbeeld te strekken, is dat van *Bileam*. Slaat het boek Numeri open en

leest van het 22e hoofdstuk, het 34e vers: Toen zeide Bileam tot de Engel des HEEREN: "Ik heb gezondigd."

"Ik heb gezondigd," zeide Bileam, maar met die zonde bleef hij voortgaan. Eén van de vreemdsoortigste karakters ter wereld is Bileam. Ik heb mij dikwijls over die man verwonderd en in andere zin is het woord van Ralph Erskine op hem toepasselijk: "Gelijkelijk geneigd tot goed en tot kwaad, is hij beide een duivel en een heilige." Want aldus scheen hij te zijn. Er waren ogenblikken, dat niemand schoner en meer naar waarheid kon spreken dan hij, en op andere tijden legde hij de laagste geldgierigheid aan de dag, die de menselijke natuur kon onteren. Stelt u Bileam voor. Hij staat op de top van de berg en aan zijn voeten zijn de heirscharen Israëls gelegerd. Er wordt hem verzocht hen te vervloeken en hij roept: "Wat zal ik vloeken, dien God niet vloekt?" En daar God zijn ogen opende, begint hij zelfs van de komst van Christus te spreken en zegt: "Ik zal hem zien, maar nu niet: ik zal hem aanschouwen maar niet nabij." En dan eindigt hij zijn rede met te zeggen - "Mijn ziel sterve de dood van de oprechte, en mijn uiterste zij gelijk het zijne"

Nu zult gij van die man zeggen, dat er voorzeker zeer veel hoop voor hem is. Wacht, totdat hij van de top van de berg is afgeklommen en gij zult horen, hoe hij aan de koning van Moab de meest duivelse raad geeft, die satan zelf kon uitdenken. "Gij kunt dit volk in de krijg niet overwinnen", zeide hij tot de koning, "want God is met hen: tracht hen dan van hun God af te trekken." En gij weet, hoe de Moabieten de kinderen van Israël verleidden tot hoererij, en hen aldus ontrouw deden worden aan Jehovah, zodat deze man de stem scheen te hebben van een engel, terwijl toch de ziel van een duivel in hem woonde. Het was een verschrikkelijk karakter Hij was een man van twee zaken, een man, die met twee zaken tegelijk heel ver ging. Ik weet, dat de Schrift zegt: "Niemand kan twee heren dienen." Dit wordt dikwijls verkeerd begrepen. Sommigen lezen het: "Niemand kan *twee* heren *dienen*." Dat kan hij wél, hij kan er wel drie of vier dienen. Men moet het aldus lezen: "Niemand kan twee *heren* dienen." Zij kunnen niet beiden heren zijn. Hij kan er wel twee dienen, maar zij kunnen niet beide zijn heer wezen. Iemand kan er wel twee dienen, die zijn heren niet zijn, of ook wel twintig. Hij kan voor twintig verschillende doeleinden leven, maar voor méér dan een doel, dat alles beheerst, kan hij niet leven - er kan slechts één alles beheersend doel in zijn ziel zijn. Maar Bileam trachtte er twee te dienen; het was als het volk, waarvan gezegd wordt: "Zij vreesden de HEERE en dienden ook hunne goden." Of gelijk Rufus, die een brood was van hetzelfde baksel; want gij weet, onze koning Rufus heeft op de ene zijde van zijn schild een voorstelling van God laten schilderen en aan de andere zijde van de duivel en daaronder het motto: "Voor beiden gereed." Er zijn velen van de zodanigen, die voor beiden gereed zijn. Zij ontmoeten een leraar, en zijn dan o zo vroom en heilig. Op de Sabbat zijn zij de achtenswaardigste en oprechtste lieden van de wereld, zoudt gij denken, ja zij spreken op een heel eigenaardige toon, die zij bij uitstek godsdienstig vinden. Maar als gij op een weekdag en der grootste bedriegers wenst te zien, dan zult gij hem onder die lieden vinden. Welaan, mijne hoorders, wees er van verzekerd, dat geen belijdenis van zonde echt kan zijn, zo zij niet van ganser harte gemeend is. Het dient nergens toe te zeggen: "Ik heb gezondigd," en dan toch te blijven zondigen. "Ik heb gezondigd," zegt gij, en het is een zeer schoon gelaat, dat gij vertoont, maar ach hoe treurig is het, dat gij dan heengaat en opnieuw zondigt. Sommige mensen schijnen geboren te zijn met twee karakters. Toen ik eens de universiteitsbibliotheek te Cambridge bezocht, zag ik een heel fraai standbeeld van Lord Byron. "Plaats u hier," zeide de bibliothecaris tot mij. Ik zag het beeld aan. "Welk een schoon verstandig gelaat" riep ik, "welk een genie" "Kom nu hier," zeide hij, "en ga aan die kant staan. "Ach welk een demon. Daar is de man, die God kon tarten." Er was zulk een

uitdrukking van bitterheid op dat gelaat, het was zo als Milton satan geschilderd zou hebben toen hij zeide: "Het is beter te heersen in de hel dan te dienen in de hemel." Ik keerde mij af en zeide tot de bibliothecaris: "Denkt gij, dat de beeldhouwer dit bedoeld heeft?" "Ja," zeide hij, "hij wilde twee karakters voorstellen - het groots, schier bovenmenselijk genie, dat hij bezat en de ontzettende massa van zonde, die er in zijn ziel was." Er zijn hier sommige mensen van hetzelfde type. Ik denk, dat zij, evenals Bileam alles met hun toverijen zouden willen omverwerpen; zij zouden wonderen kunnen doen; maar toch is er iets in hen, dat het afschuwelijk karakter van de zonde verraadt, en dat even groot en sterk is, als hetgeen hun karakter voor gerechtigheid zou schijnen te zijn. Gij weet, dat Bileam offeranden bracht aan God op het altaar van Baäl; dat was het type van zijn karakter. Dat doen velen; zij brengen offers aan God op het altaar van de Mammon, en terwijl zij gaven schenken voor het bouwen van een kerk en geld uitdelen onder de armen, zullen zij aan de andere deur van hun kantoor de aangezichten van de armen vermalen en het bloed der weduwen uitzuigen om zichzelf te verrijken. Ach het is ijdel en nutteloos, als gij zegt: "Ik heb gezondigd," tenzij gij het van harte meent. De belijdenis van de dubbelhartige zal hem niet baten.

De onoprechte. (1 Sam. 15:24)

Saul - Ik heb gezondigd. 1 Sam.15:24

III. En thans een derde karakter en een derde tekst. In het eerste boek van Samuël, het 15e hoofdstuk, het 24e vers: "Toen zeide Saul tot Samuël: "Ik heb gezondigd."

Hier is *de onoprechte* - de man, die niet is als Bileam, die tot op zekere hoogte in twee dingen oprecht is, maar juist het tegenovergestelde van hem - de man, die geen in het oog lopend punt heeft in zijn karakter, maar immer gekneed wordt in de vorm van de omstandigheden, die over zijn hoofd gaan. Zulk een man was *Saul*. Samuël bestrafte hem en hij zeide: "Ik heb gezondigd." Maar hij meende niet wat hij zei, want leest gij het gehele vers, dan merkt gij, dat hij zeide: "Ik heb gezondigd, omdat ik het bevel van de HEERE en uw woorden overtreden heb; *omdat ik het volk heb gevreesd*," dat een leugenachtige verontschuldiging was. Saul heeft nooit iemand gevreesd, hij was immer genoeg bereid zijn eigen wil door te zetten - hij was een despoot. En even tevoren had hij nog een andere verontschuldiging aangevoerd, n.l. dat hij de schapen en runderen had gespaard om ze aan Jehovah te offeren; en bijgevolg konden beide verontschuldigingen niet waar zijn. Gij herinnert u, mijne vrienden, dat onoprechtheid één der meest kenmerkende trekken was van Sauls karakter. De ene dag liet hij David van zijn bed halen om hem, naar hij dacht, in zijn huis ter dood te brengen. Op een andere keer verklaart hij, nadat David hem het leven had gered: "Gij zijt rechtvaardiger dan ik." De dag tevoren was hij uitgetrokken om tegen zijn eigen schoonzoon te strijden en hem om te brengen. Soms was Saul onder de profeten, heel gemakkelijk in een profeet verkeerd, en daarna is hij onder de toverheksen; nu eens hier, en dan weer daar, maar altijd en overal en in alles onoprecht. Hoe velen van de zodanigen hebben wij in een christelijke bijeenkomst, mensen, die geheel kneedbaar zijn; zeg tot hen wat gij wilt, altijd zijn zij het met u eens. Zij hebben liefdevolle neigingen, waarschijnlijk ook wel een teder geweten, maar dat geweten is dan ook zo bijzonder teer, dat het, aangeraakt zijnde, reeds schijnt te smelten, zodat gij bevreesd zijt om het lancet dieper te laten indringen, - maar, het geneest even spoedig als het gewond is. Ik heb, geloof ik, de vergelijking al eens meer gebruikt, maar ik moet haar thans nog eens gebruiken: er zijn mensen, die een hart van gutta percha schijnen te hebben. Zo gij hen slechts aanraakt, wordt terstond een indruk op hen gemaakt; maar die indruk leidt tot niets, want weldra nemen zij hun oorspronkelijk karakter weer aan. Gij kunt hen dringen naar

welke kant gij wilt, zij zijn zó elastisch, dat gij altijd uw doel met hen schijnt te bereiken; maar hun karakter is niet beslist, en zeer spoedig zijn zij weer wat zij geweest zijn. Ach mijne vrienden, maar al te velen onder u hebben hetzelfde gedaan. Gij hebt in de kerk uw hoofd gebogen en gezegd: "Wij hebben gedwaald, wij zijn afgeweken van uw wegen"; maar gij hebt niet gemeend wat gij hebt gezegd. Gij zijt tot uw leraar gekomen en hebt gezegd: "Ik heb berouw van mijn zonden." Gij gevoelde toen niet, dat gij een zondaar waart, gij zeide het slechts om hem te behagen. Gij gaat op naar het huis van God en niemand is méér vatbaar voor indrukken dan gij. In een oogwenk stromen u de tranen over de wangen, maar in weerwil van dat alles zijn die tranen even spoedig gedroogd als te voorschijn geroepen en gij blijft die gij geweest zijt. Te zeggen: "Ik heb gezondigd" zonder het te menen is erger dan waardeloos, want het is een bespotting van God, om zulke onoprechte belijdenissen af te leg gen. Ik heb bij dit karakter niet lang stilgestaan; want het scheen in verband te zijn met het karakter van Bileam, ofschoon ieder, die denkt, terstond zal inzien, dat er een wezenlijk contrast bestaat tussen Saul en Bileam, al is er ook een zekere gelijkheid van verwantschap tussen hen. Bileam was de *grote* slechte man, groot in alles wat hij deed; Saul was in alles, behalve in zijn statuur, klein - klein in zijn deugd en klein in zijn ondeugd en hij was te dwaas om wanhopig slecht te wezen, ofschoon ook te slecht om ooit goed te zijn, terwijl Bileam in beide groot was. De man, die op het ene ogenblik Jehovah kon tartten en toch op een ander ogenblik kon zeggen: "Wanneer Balak mij zijn huis vol zilver en goud gawe, zo vermocht ik niet het bevel des HEEREN mijns Gods te overtreden, om te doen klein of groot."

De twijfelachtige boetvaardige. (Joz. 7:20)

Achan. - "Ik heb gezondigd." Jozua 7 : 20.

IV. En nu heb ik u een zeer belangwekkend geval voor te stellen, het is dat van de twijfelachtige boetvaardige, het geval met *Achan* in het boek van Jozua, het 7e hoofdstuk, het 20e vers: "Achan nu antwoordde Jozua, en zeide: voorwaar ik heb tegen de HEERE, de God Israëls gezondigd."

Gij weet, dat Achan een gedeelte van de buit van de stad Jericho had gestolen en dat hij ontdekt was door het lot en ter dood werd gebracht. Ik heb dit geval uitgekozen als het type van sommigen, wier karakter nog twijfelachtig is op hun sterfbed, die zich ogenschijnlijk bekeren, maar van wie het meeste, wat wij zeggen kunnen is, dat wij hopen, dat hun ziel ten laatste toch geborgen, verlost is, maar dat wij het niet weten. Gij weet, dat Achan gestenigd werd met stenen, omdat hij Israël verontreinigd had. Maar ik vind in de Mishna, een oude Joodse verklaring van de bijbel, deze woorden: "Jozua zeide tot Achan: De Heere zal u beroeren *te dezen* dage." En de verklaring, hierbij luidt - "Hij zeide *te dezen* dage, te kennen gevende, dat hij slechts in dit leven beroerd zou worden door gestenigd te worden tot dat hij stierf, maar dat God zich zou ontfermen over zijn ziel, daar hij een volledige belijdenis van zonde gedaan had." En ook ik ben geneigd bij de lezing van dat hoofdstuk in te stemmen met mijn eerwaarde, thans reeds verheerlijkte voorganger, Dr. Gill, als hij zegt, dat Achan ook werkelijk behouden was, al was hij ook als een voorbeeld voor anderen, om zijn misdaad ter dood gebracht. Want gij zult bemerken, hoe vriendelijk Jozua hem toesprak. "Mijn zoon," zeide hij, "geef toch de HEERE, de God van Israël, de eer, en doe voor Hem belijdenis; en geef mij toch te kennen, wat gij gedaan hebt, verberg het voor mij niet." En gij ziet, dat Achan ook een volledige bekentenis aflegt. "Voorwaar," zeide hij "ik heb tegen de HEERE, de God Israëls gezondigd, en heb alzo en alzo gedaan. Want ik zag onder de roef een schoon sierlijk Babylonisch overkleed, en twee honderd sikkelen zilver, en een gouden tong, welker gewicht was vijftig sikkelen; en ik kreeg lust daartoe, en nam ze; en zie, zij

zijn verborgen in de aarde, in het midden van mijn tent, en het zilver daaronder." Het schijnt een zo volledige bekentenis, dat, indien het mij vergund was te oordelen, ik zeggen zou: "Ik hoop Achas, de zondaar, te ontmoeten voor Gods troon." Maar ik zie, dat Matthew Henry niet van deze mening is, en ook vele andere schriftuitleggers achten, dat, evenals zijn lichaam, ook zijn ziel ten verderve was overgegeven. Ik heb dit geval dus gekozen als een geval van twijfelachtig berouw. Ach mijne vrienden, het is mijn lot geweest aan menig sterfbed te staan, en van vele zodanige bekeringen getuige te zijn. Ik heb een man gezien, die als een geraamte was uitgeteerd, ondersteund in zijn bed door kussens, en als ik hem sprak van het toekomstige oordeel, dan zeide hij: "Dominée ik weet dat ik schuldig ben, maar Christus is goed, en op Hem betrouw ik." En dan zeide ik bij mij zelf: "Ik geloof, dat de ziel van die man geborgen is." Maar toch ging ik dan altijd weg met de treurige gedachte, dat ik er geen ander bewijs voor had dan zijn eigen woorden, want er zijn bewijzen nodig van daden in de toekomst om een vaste overtuiging te hebben van iemands zaligheid. Gij hebt gehoord van het grote feit, dat een geneesheer eens een lijst bijhield, waarop hij duizend personen had opgeschreven, die dachten dat zij gingen sterven, en die hij dacht dat ze boetvaardig waren. Hij schreef hun namen in een boek als van degenen, die, als zij gestorven waren, naar de hemel zouden gegaan zijn. Zij zijn toen echter niet gestorven en hij zegt, dat van al die duizend er geen drie bij waren, die later ook werkelijk bekeerd bleken te zijn. De anderen keerden terug tot hun vroegere zonden en waren even slecht als ooit tevoren. Ach, mijne vrienden, ik hoop, dat niemand van u zulk een sterfbedbeking zal hebben; ik hoop, dat uw leraar of ouders niet aan uw leger behoeven te staan en er van heen te gaan, zeggende: "Ik hoop, dat hij behouden is. Maar helaas: sterfbedbekingingen zijn zo ellendig en armzalig, zij geven zulk een zwakke onbeduidende grond van hoop, dat ik vrees dat zulk een ziel met dat al toch verloren is gegaan." O te sterven met de volle bewustheid en verzekerdheid der verlossing. Te sterven met een ruime ingang tot de zaligheid, het getuigenis achterlatende, dat wij in vrede uit dit leven zijn gescheiden. Dat is oneindig gelukkiger dan op zo twijfelachtige wijze te sterven, krank neerliggend, zwevende tussen twee werelden, terwijl noch wijzelf, noch onze vrienden weten naar welk van die twee werelden wij heengaan. Schenke God ons de genade in ons leven blijken te geven van een waarachtige beking, zodat ons geval niet twijfelachtig zij.

Het Berouw der wanhoop. (Matth. 27:4)

Judas - "Ik heb gezondigd." Matth.27:4

V. Ik zal u niet te lang ophouden, maar ik moet u van nog één boos geval spreken: het ergste van allen. Het is het BEROUW DER WANHOOP. Gij vindt het in het 27e hoofdstuk van Mattheüs, het 4e vers. Daar hebt gij het ontzettende geval van berouw der wanhoop. Gij zult dit karakter herkennen, zodra ik het vers gelezen heb. En Judas zeide: "Ik heb gezondigd." Ja, Judas, de verrader, die zijn Meester had verraden, heeft, ziende dat hij veroordeeld was," berouw gehad, en heeft de dertig zilveren penningen aan de overpriesters en de ouderlingen teruggebracht, zeggende: Ik heb gezondigd, verradende onschuldig bloed. En als hij de zilveren penningen in de tempel geworpen had, vertrok hij." En wat verder? "En heengaande *verworgde zich zelf*." Dat is van allen de ergste soort van berouw, ja, ik weet niet, of ik het wel berouw mag noemen, eigenlijk moet de wroeging, gewetensknaging genoemd worden. Maar Judas heeft zijn zonden beleden en toen ging hij heen en worgde zich. O die ontzettende, die afschuwelijke betekenis der wanhoop. Hebt gij het nooit gezien? Zo neen, dankt God er voor. Ik heb het eens in mijn leven gezien, en ik bid God, dat ik het nooit meer zien zal - het berouw van de mens, wien de dood aangrijnst en die zegt: "Ik heb gezondigd." Gij zegt hem, dat

Christus voor zondaren is gestorven; hij antwoordt: "Er is voor mij geen hoop; ik heb God vaarwel gezegd; ik heb Hem getart; mijn dag van genade is voorbij; mijn consciëntie is als met een brandijzer toegeschroeid, ik sterf en ik weet, dat ik verloren ga." Zulk een geval heeft lange tijd geleden plaats gehad en wordt door de geschiedenis vermeld - het geval met Frans Spira - wellicht, behalve dat van Judas, het schrikkelijkste geval, dat er sinds mensenheugenis heeft plaatsgehad. O mijne hoorders, zal iemand uwer tot zulk een berouw komen. Zo ja, dan zal dit in de toekomst een baken in zee zijn voor allen, die zondigen. Indien gij zulk een berouw moet gevoelen, dan zal dit tot waarschuwing strekken van de toekomstige geslachten. In het leven van Benjamin Keach - ook hij was één van mijn voorgangers - vind ik het geval vermeld van een man, die een belijder was geweest van Christus, maar hij was van zijn belijdenis afgeweken en was tot een leven van schrikkelijke zonde vervallen. Toen hij kwam te sterven ging Keach met nog andere vrienden hem bezoeken, maar geen van allen kon langer dan vijf minuten bij hem blijven. "Ga maar heen," zeide hij tot hen, "het dient nergens toe bij mij te komen, ik heb gezondigd, ik heb de Heilige Geest weggezondigd. Ik ben als Ezau; ik heb mijn geboorterecht verkocht en schoon ik het met tranen terugzoek zal ik het nooit kunnen vinden." En dan uitte hij deze schrikkelijke woorden: Mijn mond is vol van zandsteentjes (Spr.20:17), nacht en dag drink ik gal en alsem. Spreek mij niet van Christus, o spreek mij niet van Christus; Ik weet, dat Hij een Zaligmaker is, maar ik haat Hem, en Hij haat mij. Ik weet, dat ik moet sterven; ik weet, dat ik verloren moet gaan." En dan volgden schrikkelijke kreten die niemand zonder afgrijzen aan kon horen. In kalme ogenblikken kwamen zij weer bij hem, maar het was slechts om dan weerom zijn wanhoop op te wekken, en dan riep hij: "Ik ben verloren, gij behoeft het mij niet te zeggen, het dient nergens toe er mij over te spreken" Ach, er is wellicht iemand hier, die aldus sterven zal. Laat ik hem mogen waarschuwen eer het zover met hem komt en God de Heilige Geest geve, dat die mens tot God moge bekeerd en een waar boetvaardige zal worden, waarna hij dan niet meer behoeft te vrezen, omdat zijn zonden afgewassen zijn in het bloed van de Heiland; en geen wroeging meer behoeft te gevoelen om zijn zonden, omdat zij om den wille van de Verlosser zijn vergeven.

Het berouw van een heilige. (Job 7:20)

Job - "Ik heb gezondigd." Job 7:20.

VI. Thans kom ik in het daglicht. Ik heb u heengevoerd door sombere, akelige belijdenissen, doch ik zal u daar niet langer laten verblijven, maar u heenbrengen naar twee kostelijke belijdenissen, die ik u voor zal lezen. De eerste is die in Job 6:20: "Ik heb gezondigd, wat zal ik U doen, o Mensenhoeder?" Dit is *het berouw van de heilige*. Job was een heilige, maar hij heeft gezondigd. Dit is het berouw van de mens, die reeds een kind van God is, een Gode welbehaaglijk berouw. Daar ik echter heden avond hier over wens te spreken, zal ik uit vrees van u te vermoeien, dit onderwerp heden morgen niet behandelen. David was een voorbeeld van deze soort van boetvaardigheid en ik wens, dat gij met ernst en aandacht zijn boetepsalmen bestudeert, welker taal immer vol is van wenende ootmoed en ernstig berouw.

De Zalige Belijdenis. (Luk. 15:18)

De verloren zoon. - "Ik heb gezondigd." Luc. 15 : 18.

VII. Ik kom nu tot het laatste voorbeeld, waarvan ik melding zal maken, en dat is de verloren zoon. In Lucas 15:18 lezen wij, dat de verloren zoon zegt: "Vader ik heb gezondigd." O dit is een *zalige belijdenis*. Hier hebben wij hetgeen bewijst, dat iemand een wedergeborene is - "Vader, ik heb gezondigd." Laat mij het tafereel voor u schetsen. Daar is de verloren zoon; hij is weggegaan van een liefelijk, aangenaam tehuis en een goede vader en hij heeft al zijn geld met hoeren doorgebracht, en nu blijft hem geen geld meer over. Hij begeeft zich naar zijn voormalige metgezellen en vraagt hun om bijstand. Zij belachen hem. "O," zegt hij, "gij hebt menigmaal mijn wijn gedronken; ik heb altijd bij uw drinkgelagen voor u betaald; wilt gij mij thans niet een weinig hulp verlenen?" "Ga heen," zeggen zij, en zij wijzen hem de deur. Hij gaat naar al zijn vrienden, naar allen, met wie hij omgang heeft gehad; maar niemand geeft hem iets. Eindelijk zegt een zeker burger van de stad: "Gij verlangt werk te hebben, niet waar? Welnu, ga heen en hoed mijn zwijnen." De arme jongeling, hij, de zoon van een rijk landeigenaar en die zelf een groot fortuin heeft bezeten, moet nu uitgaan om zwijnen te hoeden; hij, die daarenboven een Jood is - Voor zijn gevoel is dit wel het akeligste beroep dat hij zou kunnen uitoefenen. Zie hem daar in armoedige lompen gekleed, de zwijnen hoeden. En wat is zijn loon? Wel zó klein, dat hij "begeerde zijn buik te vullen met de draf, die de zwijnen aten; en niemand gaf hem die." Zie, daar is hij met de andere knechten in het varkenskot in al het vuil en al het slijk. Plotseling wordt hij getroffen door een gedachte, die de goede Geest in hem gewerkt had. "Hoe vele huurlingen van mijn vader," zeide hij, "hebben overvloed van brood en ik verga van de honger. Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan en ik zal tot hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden: maak mij als één van uw huurlingen." Terstond vertrekt hij. Hij bedelt zijn brood van stad tot stad. Soms kan hij een eind mee rijden op een voorbijgaande wagen, maar op andere tijden moet hij de weg te voet afleggen over kale bergen en door eenzame valleien, en altijd alleen. En nu komt hij eindelijk aan de heuvel buiten het dorp en ziet in de verte het huis van zijn vader. Dáár is het; de oude populier staat er nog en daar zijn de hooimijten, rondom welke hij en zijn broer plachten te spelen, en op het gezicht van het oude huis komen al zijn vroegere gewaarwordingen en herinneringen weer bij hem op; de tranen stromen hem over de wangen, hij is op het punt van weer snel te vertrekken. "Zou mijn vader dood zijn?" zegt hij; "het hart van mijn moeder zal wel gebroken zijn, toen ik wegging, ik ben altijd haar lieveling geweest. En zo zij nog leven, zullen ze mij toch nooit weerzien, zij zullen de deur voor mij gesloten houden. Wat zal ik doen? Teruggaan kan ik niet en ik ben bang om voorwaarts te gaan." En terwijl hij aldus bij zichzelf overlegde was zijn vader op het dak van zijn huis gegaan om uit te zien naar zijn zoon, en ofschoon deze zijn vader niet kon zien, kon zijn vader *hem* zien.

Welnu, die vader gaat zo snel hij kan naar beneden, loopt hem tegemoet, en terwijl hij, de zoon, er aan denkt om weg te lopen, zijn de armen van zijn vader om zijn hals en kust hij hem als een liefdevolle vader. En nu begint de zoon: - "Vader ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden"; en hij was op het punt van er bij te voegen: "Maak mij als één van uw huurlingen." Maar zijn vader legt hem zijn hand op de mond. "Niets meer hierover," zegt hij; "ik vergeef u

alles; gij moet niet zeggen van één mijner huurlingen te willen zijn - dat wil ik niet gedogen. Kom, ga met mij mee," zegt hij. En nu roept hij de dienstknechten: "Brenghier voort het beste kleed en doet het hem aan, en doet schoenen aan zijn bloedende voeten; en brengt het gemeste kalf en slacht het; en laat ons eten en vrolijk zijn; want deze, mijn zoon, was dood en is weer levend geworden; hij was verloren en is gevonden. En zij begonnen vrolijk te zijn."

Welk een heerlijke ontvangst voor één van de voornaamste zondaren. De godvruchtige Matthew Henry zegt - "zijn vader zag hem aan: daar waren ogen der barmhartigheid; hij liep hem tegemoet: daar waren voeten der barmhartigheid; hij viel hem om zijn hals: daar waren armen der barmhartigheid; hij kuste hem: dat was de kus der barmhartigheid; hij zeide tot hem: daar waren woorden der barmhartigheid, - brengt hier voort het beste kleed: dat waren daden der barmhartigheid, wonderen van barmhartigheid, - alles genade en barmhartigheid. O welk een God van barmhartigheid en genade is Hij".

Welnu, verloren zoon, ga heen en doe desgelijks. Heeft God het u in het hart gegeven? Er zijn velen, die nu reeds voor lang weg zijn gegaan. Zegt God: "Keer weder?" O, ik bid u, keer dan terug, want zo waarlijk als gij wederkeert, zo waarlijk zal Hij u ontvangen. Nooit is er nog een zondaar tot Christus gekomen, die door Hem werd afgewezen. Indien Hij u afwijst dan zult gij de eerste zijn. O, zo gij Hem slechts kon vertrouwen ". Ach, ik ben zo zondig, zo onrein, zo snood", zegt iemand. Welnu, kom, want gij kunt niet zondiger en onreiner wezen dan de verloren zoon was. Kom tot het huis van uw Vader en zo gewisselijk als hij God is, zo gewisselijk zal Hij zijn woord houden; "Die tot mij komt, zal ik geenszins uitwerpen."

Ach, mocht het mij ter ore komen, dat sommigen hedenmorgen tot Christus zijn gekomen, dan zou ik inderdaad God loven Ik moet, eer ik eindig, hier nog tot eer van God een merkwaardige omstandigheid meedelen. Gij herinnert u, dat ik hier eens gesproken heb van een ongelovige, die een smaler en een spotter geweest is, maar door het lezen van één van mijn gedrukte leerredenen tot Gods huis was gebracht en daarna tot Gods voeten. Welnu, op het laatste Kerstfeest heeft diezelfde ongelovige al zijn boeken bij elkaar gepakt en ging er mee naar de marktplaats te Norwich; daar heeft hij in het openbaar al zijn dwalingen herroepen en Christus beleden. En toen nam hij al de boeken over slechte onderwerpen, die hij had geschreven en bij zich in huis had en verbrandde ze voor de ogen van al het volk. Ik heb God gedankt voor zulk een wonder van genade, en ik bid, dat nog vele zulke wonderen zullen geschieden, zodat zij, die als verlorenen zijn geboren toch naar huis gaan, zeggende: "Ik heb gezondigd." Amen.

De kaars (Matth. 5:15,16)

"Noch steekt men een kaars aan, en zet die onder een korenmaat, maar op een kandelaar, en zij schijnt allen, die in het huis zijn. Laat uw licht also schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader, die in de hemelen is, verheerlijken.

Mattheüs 5 : 15, 16.

Onze Heiland sprak van de invloed van zijn discipelen op Zijn medegenoten; en in de eerste plaats van die verborgen, doch machtige invloed, welken Hij voorstelt onder het beeld van zout: "Gij zijt het zout der aarde." Niet zodra is een mens Gode wedergeboren, of hij begint op zijn medemensen te werken door een invloed, die meer gevoeld dan gezien wordt. Het blote bestaan van de gelovige werkt reeds op de ongelovigen. Hij is als een handvol zout, die op vlees geworpen wordt; hij heeft een geur en smaak in zich; en dezen dringen door tot hen, met wie hij in aanraking komt. De onbemerkte en schier onbewuste invloed van een heilig leven werkt zeer krachtig tot bewaring in de maatschappij en tot voorkoming van zedelijk bederf. Mocht er zout zijn in een iegelijk van ons, want "het zout is goed." Hebt zout in u zelf, dan zult gij tot een zegen worden voor allen, die u omringen.

Maar er is in ieder waar christen ook een openbare, zichtbare invloed, die hij geroepen en verplicht is uit te oefenen; en deze wordt door de Heere voorgesteld onder het beeld van licht: "Gij zijt het licht der wereld; een stad boven op een berg liggende, kan niet verborgen zijn." De ware christen zal in ieder geval de stille, ongeziene invloed van het zout oefenen op hen, die in onmiddellijke aanraking met hem komen. Laat hij er echter naar streven om ook de tweede, de verlichtende invloed te bezitten, die zich over een veel ruimer gebied uitstrekt, en meer ingrijpt in het werkelijke leven; want zout is voor dood vlees, en licht is voor levende mensen. "Laat uw licht also schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader, die in de hemelen is, verheerlijken." Zoutheid en licht zijn de kracht van de christen. Ik geloof niet, dat iemand licht van zich kan laten uitgaan, zo hij niet eerst zout ontvangen heeft; maar sommigen hebben wel een zekere mate van zout, doch zijn niet al te vrijgevig met hun licht. Schenke God ons de genade om evenredigheid te hebben tussen het inwendige en het uitwendige. Mogen wij het bederf werend zout en het zich verspreidende licht bezitten. Onze gedachten zullen zich thans bepalen bij het licht geven; en ik bid God, mij zijn hulp te verlenen, om de minder werkzamen onder ons te bewegen hun invloed op anderen uit te oefenen in ruimer kring, het zwijgend getuigenis van hun nederig geloof te kronen door een vrijmoedig uitgesproken getuigenis voor hun Heer en Heiland. Allen, die zout hebben, zullen nu opgewekt worden om ook hun licht te tonen.

Het beeld, door onze Heere gebruikt, is zeer eenvoudig; het is ontleend aan een oosterse tent of huis. Hij spreekt van een kaars, of eigenlijk van een lamp. De zin behoort aldus gelezen te worden: "Noch steekt men een lamp aan, en zet die onder een korenmaat, maar op een lampvoet; en zij schijnt allen, die in het huis zijn." Ik zal het beeld beide in zijn oosters en westers kleed gebruiken, zodat wij nu eens van een lamp en dan weerom van een kaars zullen spreken. Wij zullen misschien des te beter kunnen zien als wij beide lamp en kaars gebruiken, en, schoon wij die beelden enigszins met elkaar zullen verwisselen, zullen wij hierdoor toch geen verwarring brengen in iemands geest of verstand ten opzichte van de gewichtige waarheid, die er door voorgesteld wordt.

Er zijn in de tekst drie dingen: het eerste, *het ontsteken van licht*, het tweede, *de plaatsing van licht*, het derde *het schijnen van het licht*. De eerste twee zaken zijn

bestemd om de derde teweeg te brengen. Moge Hij, die alleen licht kan scheppen, onze geest verlichten terwijl wij zijn woord overdenken.

I. Laat ons dan ten eerste stilstaan bij *het ontsteken van het licht*. "Noch steekt men een kaars aan." Wat is dit ontsteken van licht in de zielen van de mensen? Van nature zijn zij zonder licht, "verduisterd in het verstand, vervreemd zijnde van het leven Gods door de onwetendheid, die in hen is." Wat is alzo deze verlichting?

Het is in de eerste plaats *een goddelijk werk*. God heeft vanouds zijn werk van de schepping begonnen door het woord te spreken: "Er zij licht", en er was licht. En evenals in de oude, zo is ook in de nieuwe schepping het eerste wat God in het hart van de mensen werkt, licht: "De opening van uw woorden geeft licht." Terecht heeft David gezegd: "De HEERE is mijn licht en mijn Heil." De Heilige Geest verlicht het verstand, zodat de mens het wanhopige van zijn toestand bespeurt, en zijn onmacht om door zijn eigen werken de zaligheid te verwerven. De Heere stort licht in de ziel, zodat door het geloof Christus wordt gezien; en op de aanblik van Hem het hart ontvlamt en het licht zich meester maakt van de inwendige mens, zodat hij niet alleen licht ziet, maar licht heeft. Het licht schijnt dan niet slechts in het hart, maar straalt ook uit van het hart. "Gij waart eertijds duisternis"; - gij waart niet slechts in de duisternis, gij waart zelf duisternis, - "maar nu zijt gij licht in de Heere": niet slechts hebt gij licht van de Heere, maar gij *zijt* licht, uw zielen hebben vlam gevat. Alleen de Heilige Geest kan dit werk tot stand brengen. Geen menselijk wezen zal ooit licht in zich hebben, vóórdat God, die het machtswoord sprak bij de schepping, door dat zelfde woord, licht schept in de ziel. De apostel Paulus zegt van al de heiligen: "God, die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is degene, die in onze harten gescheneen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus."

Deze verlichting is een werk van *afscheiding*. Als dit licht komt, scheidt het de mens van hen, die hem omringen, die als de duisternis zijn. Het neemt hem niet weg van zijn omgeving, het sluit hem niet op in een klooster; maar de scheiding is toch volledig; immers, al wat er nodig is om scheiding te maken tussen een kaars en de duisternis, is de kaars te ontsteken. Het kleinste vonkje zal door zijn bloot bestaan onderscheiden worden van de duisternis. Het is niet nodig een opschrift te plaatsen op licht om te voorkomen, dat men het voor duisternis aanziet; en evenmin behoeft het voor zich uit te laten trompetten, zeggende: "Hier ben ik." Wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis? Niet zodra komt in het hart van de mensen licht, of hij is gescheiden van hen, die hem omringen; geroepen door Gods genade met een roeping, waardoor terstond een verschil ontstaat tussen de geroepenen en de overige kinderen der mensen. De duisternis zou geen licht hebben kunnen scheppen, want zij begrijpt het zelfs niet. "Het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft hetzelfde niet begrepen." Zij, die de christen omringen, kunnen hem niet begrijpen, want zijn leven is met Christus verborgen in God. Als hij bekeerd wordt, bemerken zij, dat een vreemde verandering in hem heeft plaats gehad; en, gelijk Dr. Watts het uitdrukt: "zij staren en bewonderen, maar haten toch die verandering." Maar zij weten er even veel van als een uil van de zon weet. In het eerst schrijven zij die verandering toe aan zwartgalligheid, totdat de ervaring van die man hen vervult van vreugde; en dan noemen zij het dweepzucht of een soort van waanzin, een afwijking in de hersenen. O zalige afwijking! Mochten zij allen die afwijking kennen! Het is het aansteken van de kaars, zodat, waar alles tevoren duisternis was, nu het hemelse licht schijnt.

Ofschoon de duisternis het licht niet begrijpt of liefheeft, is het toch gedwongen er voor te wijken; want de strijd tussen licht en duisternis is kort doch beslissend. Naar de mate van de sterkte van het licht, naar die mate zal de sterkte van deszelfs overwinning zijn. Ofschoon er zich slechts nog maar enkele lichtstralen aan de oostelijke hemel vertonen,

zijn toch in zoverre de pijlen van de zon doorgedrongen tot het hart van de nacht; en naarmate dat licht zich tot de volle middag zal ontwikkelen, moet elk spoor van de duisternis er voor vlieden. Geliefden, indien God ons licht gegeven heeft, heeft Hij een beginsel in ons gelegd, dat uit zal gaan, overwinnende en opdat het overwon. Laat de duisternis zo zwaar zijn, als die welke Egypteland teisterde, toch zal zij moeten wijken voor licht. Er is strijd te wachten, maar de overwinning is zeker. Wij moeten niet denken, dat de duisternis haar zwarte armen zal uitstrekken ten einde ons licht te omhelzen; en evenmin moeten wij ons voorstellen, dat zij aan de voet van onze kandelaar zal neerhurken en vragen om in verbond met ons te zijn. Het licht kan niet samenwonen met de duisternis en er een verbond mee maken, want er is geschreven: "God maakte scheiding tussen het licht en tussen de duisternis. En God noemde het licht dag, en de duisternis noemde Hij nacht", aldus aan ieder een onderscheiden naam gevende, opdat niemand ze met elkaar zou verwarren. Niemand zal deze twee ooit kunnen dooreenmengen; zij zijn onderscheiden en moeten onderscheiden blijven. Tot aan het einde der tijden zal er tweërlei zaad zijn; de erfgenamen van het licht en de kinderen van de duisternis; en deze twee kunnen niet tot één worden. Het licht zal krijg voeren tegen de duisternis, totdat het eeuwige licht ten volle is opgegaan en het toppunt heeft bereikt, en dan zal de aarde vervuld zijn van het licht en de heerlijkheid Gods. Ziet dan wèl toe, o gij kinderen van het licht, dat gij geen gemeenschap hebt met de onvruchtbare werken der duisternis. Dit aansteken van de kaars heeft plaats bij de wedergeboorte, en gij bemerkt het in de verlichting, overtuiging, bekering. De vraag is: zijt gij, waarde vriend, ooit verlicht geworden? Hebt gij ooit het goddelijk licht ontvangen? Hebt gij ooit de aanraking gevoeld van de hemelse toorts van het woord, waardoor licht tot u is gekomen, en nu in u woont, zodat gij zelf een licht zijt geworden, en schijnt tot heerlijkheid Gods?

En voorts: dit licht geven is een persoonlijk werk voor een iegelijk, die er het onderwerp van is. De tekst zegt: "Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen." Als iemand een kaars aansteekt, dan is dat licht niet oorspronkelijk in de kaars; maar heeft de kaars de vlam eens tot zich genomen, dan wordt het licht het eigen licht van de kaars, en de kaars begint dan te schijnen door haar eigen licht. Even zo, geliefden, moet de genade Gods, het licht van de hemel, tot ieder van ons persoonlijk komen van de goddelijke hand; en wij moeten het persoonlijk ontvangen. Het licht is niemand van ons aangeboren, en daarom moet het ons geschonken worden. Die schenking maakt een persoonlijke aanneming noodzakelijk. Het wordt ons niet geschonken als het deel van een volk of geslacht. In haar verlichtende werking handelt de genade met de mensen niet in het algemeen, maar met elke mens afzonderlijk. De zonde is persoonlijk, en dus moet de genade ook persoonlijk wezen. Wij bevinden ons persoonlijk in duisternis, en moeten persoonlijk tot licht ontstoken worden. Eén voor één moet ieder mens het licht aannemen, het als het ware vergunnen in hem ontstoken te worden, zodat de pit van zijn bestaan, het innerlijk leven, dat door het middelpunt van zijn natuur heengaat, de vlam omhelst en er mee begint te ontbranden. Er moet een persoonlijke toe-eigening zijn van het licht, zodat het voor een iegelijk van u uw eigen licht wordt. "Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen." Misleidt u zelf niet met het denkbeeld van een nationaal christendom, of een erfelijk christendom; de enig ware godsdienst is persoonlijke godsvrucht. Wij kunnen deze kaarsen niet bij grote aantallen tegelijk aansteken, wij kunnen geen lampen opstapelen tot een hoop van licht dat dan in massa ontstoken wordt. Wij hebben heden ten dage wondervolle soorten van licht, die allen in een oogwenk ontstoken kunnen worden door een enkele aanraking van electriciteit; maar ook daarmee moet toch ieder licht voor zich zelf de vlam ontvangen. Er bestaat geen

middel, waardoor de persoonlijkheid vernietigd en de mensen in massa behouden worden.

In ieder mens is het licht bijzonder en onderscheiden van ander licht. Het licht, dat in de ene ware dienstknecht van Christus schijnt, is hetzelfde, dat ook van een andere uitstraalt; en toch verschilt ook de ene ster in heerlijkheid van een andere ster. Petrus is niet Johannes; Paulus is niet Jakobus, Whitefield is niet Wesley. Gij kunt de gehele rij van godslampen en kaarsen beschouwen en geen twee vinden, die volkomen aan elkaar gelijk zijn. Vele kunstenaars putten zich uit en dan herhalen zij zich; maar God is onuitputtelijk oorspronkelijk; geen twee penseelstreken van Hem zijn dezelfde. Het licht is één, en de heerlijkheid er van is één; en toch is er een heerlijkheid der zon, en een andere heerlijkheid der maan en een andere heerlijkheid van de sterren. Er is verschil in het licht van verschillende soorten van olie en gas, en zo is er ook verschil, mijn broeder, tussen uw licht en het mijne. Het is zeer wel mogelijk, dat gij mijn kaars gaarne in orde zou willen brengen; dat mag u doen, zo gij het kunt; maar mijn licht uitblussen mag u niet. Doch uw eigen licht is hetgeen, waarmee gij het meest te doen hebt; en gij zult goed doen, zo gij om de bijzondere genade vraagt, dat het niet zal falen. Uw licht is onderscheiden van het mijne, even onderscheiden als uw leven is van het mijne, ofschoon het in een andere zin waar is, dat uw geestelijk licht één is met al het licht, dat ooit in deze wereld geschieden heeft. Er is bij het aansteken van het licht een persoonlijke toe-eigening van de goddelijke vlam, en daarna een persoonlijke en onderscheidene uitstraling van het heilig licht. Let hier wel op, opdat gij u niet vergist, en denkt verlicht te zijn van de hemel, terwijl gij niets anders dan de dwaallichten zijt van het zelfbedrog.

Die overzetting van het woord in kaars - "Nog steekt men een kaars aan," is mij lief, want heden ten dage is een kaars het kleinste van alle lichten. In deze dagen van elektrisch licht zien wij schier met minachting neer op een kaars; toch zijn ook kleine lichten nuttig en hebben ook kleine lampen haar sfeer. God heeft vele kleine lichten. In zijn groot huis heeft Hij kaarsen zowel als sterren; en Hij wil ook zelfs het kleinste licht niet laten verspillen. Het geringste straaltje van licht werd door God ontstoken. Denk hieraan, gij, die niet meer kunt doen dan tot een kindje te spreken, of slechts uit liefde tot zijn naam een traktaatje kan weggeven. Gij zijt een klein licht; doch zo de Heere u ook maar een enkel vonkje van het heilige vuur heeft gegeven, dan is het zijn bedoeling, dat gij zult schijnen. Er zijn vele lichten in deze wereld, maar volstrekt niet te veel. Wij zouden de zon niet kunnen missen, en het zou een ramp zijn, zo ook maar de kleinste ster werd uitgeblust. Wij kunnen de ontdekkingen en uitvindingen van onze eeuw niet missen, die ons zo vervrolijken door de nacht in onze steden in dag te verkeren, ja wij zouden zelfs het glimwormpje niet gaarne missen van zijne bedauwde verblijfplaats onder de bomen. Wij kunnen onder onze nevelachtige, sombere hemel geen enkel straaltje van licht missen. De kerk en de wereld hebben al het licht nodig, dat haar vergund is en nog veel meer. Daarom zou ik al mijn broeders en zusters, hier tegenwoordig, die slechts één enkel talent hebben, op de noodzakelijkheid willen wijzen, om dat ene talent vrucht te doen dragen. Uw licht, mijn vriend, kan wel niet sterker zijn dan het licht van een zeer klein kaarsje; maar gij moet het niet verbergen, want alle lichten zijn uit God en zijn ons door de grote Vader der lichten met genaderijke doeleinden gezonden.

Het ontsteken van licht is ook *een werk dat onderhouden moet worden*. Het ontsteken van licht geschiedt in een ogenblik, maar toch moet die werking ook voortgezet worden, want de lamp heeft verzorging nodig; en het zou geheel verkeerd uitkomen, als men een lamp aanstak, en er dan nooit meer naar omzag. Er moet van tijd tot tijd verse olie in gedaan worden, daar zij, door te schijnen, haar olie verteert. Laat dus bij niemand van u

de gedachte opkomen om te zeggen: "Ik werd op deze of die datum bekeerd", alsof u nu voortaan naar het goeiddunken van uw hart zou kunnen leven. Dat verhoede God! De heiligen bewijzen hun bekering door hun volharding; en die volharding komt voort uit genade, die hen telkens en bij vernieuwing wordt geschonken. Beoordeelt dus u zelf hieraan, niet zo zeer of gij bij een zekere gelegenheid overgebracht zijt van de duisternis tot het licht, maar wel naar het antwoord op deze vraag: "Zijt gij ook nu nog "licht in de Heere"? Hebt gij olie in uw vaten met uw lampen? Ziet gij op Jezus? Het was heel goed, dat gij op Hem zaagt; maar blijft gij op Hem zien? Want dat is het, waar het op aankomt. Denkt er aan, dat het een zaak is van heden - het is *ziende*. Het is heel goed, dat gij tot Jezus gekomen zijt, doch dat is slechts het begin; het moet wezen: "tot wie *komende*, als tot een levende steen." Onze longen moeten, gelijk wij allen weten, gedurig nieuwe toevoer van lucht hebben. Het zal mij heden niet baten, dat ik gisteren geademd heb; zo ik ook heden niet adem, sterf ik. Wij moeten voortdurend voedsel hebben. Gij hebt gisteren gegeten; maar zoudt gij zonder honger en zwakheid heden zonder eten kunnen blijven? Ons lichaam moet voortdurend opgebouwd worden; en evenzo is het met onze ziel. Zo wij die verwaarlozen; als wij ons inbeelden, dat iets hetgeen twintig jaar geleden geschied is, alles is wat er nodig is, dan zullen wij ons grotelijks vergissen. Er moet een voortdurend onderhouden zijn van de lamp, en dit voortdurende onderhoud is eigenlijk een voortdurend aansteken van de lamp.

Als dit werk van licht aan te steken in de mens geschied is, *dan wordt hij hiermee geheel en al afgezonderd tot de dienst van licht te verspreiden*. Als een kaars aangestoken is en men laat haar branden, dan zal zij door licht te geven zich zelf verteren. Daarvoor was zij ook gemaakt, niet om onder een stolp gelegd en aanschouwd te worden, maar om te verbranden. Zalig de mens, die zeggen kan: "Mijn ijver heeft mij verteerd." Gij zult zeggen, dat dit met de lamp toch niet het geval is, want de lamp wordt niet verteerd. Neen, maar zij is bestemd en afgezonderd tot dit ene doel: het huis te verlichten; en zij bevat de voorraad olie, waardoor de vlam gevoed wordt. De gehele lamp, hetzij zij vervaardigd is van goud, of zilver, of leem, of van wat dan ook, is gewijd aan het éne doel van licht te geven. En zo God ooit komt en u verlicht, mijn broeder, dan zijt gij voortaan afgezonderd van alle andere doeleinden, en aangewezen voor die éne roeping. Gij kunt ten opzichte van uw maatschappelijke roeping nog heel veel andere dingen doen, maar het moet alles hieraan ondergeschikt wezen. Ik wenste wel, dat de mensen de aardse dingen veel meer ondergeschikt houden dan zij doen. De eerste zaak voor de christen is zijn christendom. De voornaamste zaak voor iemand, die God geroepen heeft, is, dat hij leeft als de uitverkorene van God. Ziet op Christus Jezus: Hij was een timmerman, maar ik beken, dat ik slechts zelden als zodanig aan Hem denk: het is als de Zaligmaker der mensen en de Dienstknecht Gods dat Hij mij voor de Geest komt. En als een christen een timmerman is, behoort hij zó te leven, dat de timmerman opgaat in de christen; en indien hij een man van zaken is, een geletterd man, of een redenaar, dan behoort hij zo te leven, dat hetgeen het meest bij hem op de voorgrond treedt, en het meest in hem uitkomt, is, dat hij een christen is. Hij is een lamp; en het enige wat hij te doen heeft, is te schijnen, licht te verspreiden. Gij kunt een kaars gebruiken tot velerlei doeleinden. Ik zag onlangs eens iemand, die er een zaag mee smeerde; en een ander, die er zijn schoenen mee inwreef, ten einde ze geschikt te maken om er mee in de sneeuw te lopen. Toch zijn dat de zaken niet, waarvoor een kaars bestemd is. Zij heeft niet beantwoord aan haar bestemming, als zij geen licht geeft. Ik denk, dat gij somwijlen een lamp gebruiken kunt als een gewicht, of tot een ander doel, maar zij zou voor niets anders een geschikt instrument wezen dan om licht te geven. Voor alles is het het beste, als men het tot zijn eigen doeleinden gebruikt. Hebt gij ooit een zwaan uit het water gezien? Hoe onsierlijk is haar gang! Welk een onbehouwen

vogel schijnt zij dan te zijn! Maar beschouw haar in het water. Welk een fraai model voor een schip! Welk een bevalligheid! Welk een schoonheid! Zo is het met de christen: zijn schoonheid komt het beste uit, als hij in zijn eigen element is. Geef hem een ander levensdoel, en hij zal log, onbehouden en onsierlijk zijn. Als hij zijn medemens zoekt te onderwijzen en te redden, dan is hij, waar God hem wenst te hebben, en dan zullen alle de lijnen van scheppende wijsheid en al de schoonheid van de goddelijke genade in hem zichtbaar worden. Laat ons dan wel zorg dragen voor dit ontsteken van licht, dat het licht zij van boven, dat het een aansteken zij van licht, waardoor het het onze wordt, en bezit van ons neemt, en ons geheel en al toegenegen doet zijn aan de dienst van de Heere, een licht dat voortdurend onderhouden wordt door de bezoeken van de Geest van God.

II.

Beschouwen wij nu ten tweede DE PLAATSING. "Noch steekt men een kaars aan en zet die onder een korenmaat." Die plaatsing van de mens is een gewichtige zaak - zijn licht kan er òf door verborgen, òf heinde en ver door verspreid worden. De voornaamste zaak is, dat licht in hem ontstoken wordt, zodat hij in staat is licht te geven; maar het punt, dat daarna van het meeste belang is, is de plaats, waar hij gesteld wordt, nadat het licht in hem ontstoken is. Want sommige mensen zijn, als zij voor het eerst Christus hebben gevonden, geheel en al op een verkeerde plaats. Hoe kan een lamp licht van zich geven, als men haar in een rivier laat vallen? Voor sommige mensen is het noodzakelijk, om na hun bekering terstond naar een andere plaats te gaan. Het is van grote betekenis, dat toen God Abraham riep, Hij hem niet in Ur der Chaldeeën liet blijven. De plaats, waar Abraham zijn licht moest laten schijnen, was niet eens Haran; neen, hij moet naar het verkoren land gaan en omwandelen als een herdersvorst, want alleen dáár en in die hoedanigheid kon Abraham tot eer van God zijn licht laten schijnen. De meeste mensen zullen verstandig handelen met te blijven waar zij zijn en dáár hun licht te laten schijnen; maar er zijn anderen, in wier positie een grote verandering moet komen, eer zij in staat zijn hun licht te verspreiden in die mate, welke God voor de verspreiding van hun licht bestemd heeft. Aldus, mijn vriend, kan het verklaard worden, dat gij na uw bekering in meer moeilijkheden en benauwdheden zijt gekomen dan gij ooit tevoren gekend hebt. Tot nu toe werd het u vergund stil te mogen zitten; maar nu is er werk voor u, en daarom wordt gij uit uw schuilplaats te voorschijn gehaald. Toen er nog geen licht van u uitging, kwam het er niet op aan, waar gij waart; gij kon even goed "tussen de vaten zijn", als ergens anders; maar nu gij verlicht zijt, moet gij op een lampvoet gesteld worden; en daarom leidt God in zijn voorzienigheid u langs wegen, die enigszins smartelijk voor u zijn. Die plaatsing, door Gods voorzienigheid of zij al of niet verwijdering met zich meebrengt, heeft plaats op zeer ruime schaal. De een wordt hier geplaatst, een ander daar; en wij zullen goed doen, zo wij onze positie uit dit oogpunt beschouwen. God plaatst ons dáár, waar wij het best zijn zaak kunnen dienen en tot zegen kunnen zijn voor ons geslacht. Indien gij een straatlantaarn moest wezen, en gij uw plaats mocht kiezen, gij zoudt een ruim en fraai park kiezen om uw licht te laten schijnen voor de rijken en aanzienlijken, die daar voorbij gaan. Maar de armen in gindse blinde steeg, of in die smalle, donkere gang, waar voortdurend wordt getwist, en waar dronken mannen hun vrouwen vermoorden, hebben het licht veel meer nodig. Indien aan hem, die God lief heeft, de keus wordt gelaten, zou hij veel eerder kiezen om in de ellendigste, dan in de fraaiste plaatsen zijn licht te laten schijnen. "Ach!" zucht iemand, "mocht ik slechts wonen te midden van een levende gemeente, wier leden warm van hart zijn voor Gods zaak!" Indien gij een ernstig christen zijt, dan ben ik blij, dat gij zijt, waar gij zijt, in dat doodse dorpje, waar de mensen schier uitgehongerd zijn ten opzichte van geestelijk leven. "Hoe!" zegt

iemand, "gij zijt blij, dat ik zo veel te lijden heb?" Neen, niet daarom ben ik blij, maar omdat, zo gij een krachtig man zijt, gij zelf niet zult lijden, maar anderen zult doen lijden, dat wil zeggen, dat gij het voor de leraar, en de kerkenraad, en de gemeente moeilijk zult maken om in die ellendige toestand van lauwheid te blijven. Ik hoop, dat gij het middel zult zijn om hen wakker te schudden en hen nader tot Christus te brengen. Hoe dikwijls zal een minder begerlijke plaats zeer begerenswaardig worden, als wij haar uit dit oogpunt beschouwen. Gods voorzienigheid plaatst ons dáár waar wij het meeste licht kunnen verspreiden, en indien onze lamp in het midden van de duisternis gesteld wordt, waar anders zou zij dan moeten wezen? Dit kerkgebouw doet mij denken aan die werktuigen op wielen, die gevuld zijn met lampen en aan onze spoorwegstations gebruikt worden. Daar is een menigte van lampen, die allen tegelijk branden; en al die lampen worden een voor een in de rijtuigen geplaatst om langs de spoorlijn te verdwijnen en wellicht in Australië, of Amerika of India te voorschijn te komen. Het doet mij leed u te verliezen; maar het verheugt mij, dat gij heengaat naar een plaats, waar gij meer goed zult kunnen doen dan hier. Waarom zoudt gij niet verstrooid worden, gelijk de eerste gelovigen? Waarom zouden de kaarsen niet gebracht worden naar plaatsen waar de duisternis is? Waarom zouden wij een altijddurende verlichting in stand houden op deze bijzondere plek, ten einde onze ogen te verblijden, in plaats van het licht aan de gehele wereld ten goede te laten komen? Het is aan ons het tot anderen te zeggen: "Hier is een kaars, laat haar licht schijnen in uw huis;" of "Hier is een lamp, stelt haar in uw tenten, opdat God u er door moge zegenen."

Maar hoewel ik alzo gesproken heb van Gods voorzienigheid, zeer veel van die plaatsing berust toch in onze eigen handen. Er zijn wegen en middelen om u zelf te plaatsen, die bijvoorbeeld, van welke in onzen tekst wordt gesproken, en die even verderfelijk zijn voor onze invloed als wanneer men een kaars onder een korenmaat steekt; of wel, gij kunt een geschikte en voordelige plaats innemen, zoals een lamp, die op een lampvoet gesteld wordt.

Beschouwt ten eerste het woord in *de ontkennde zin*. - "Noch steekt men een kaars aan en zet die onder een korenmaat." Een korenmaat is een goed en bruikbaar voorwerp. In bijna elk oosters huis kon men een korenmaat vinden, omdat iedereen zijn eigen koren maalde. Die zo nuttige korenmaat is voor mij als het streven van het gewone dagelijkse leven, de natuurlijke en gepaste bezigheden van het gezin. Vele mannen en vrouwen verbergen het licht, dat God ontstoken heeft, onder de korenmaat van beroep of bedrijf of van huiselijke zorgen. "Maar," zegt u, "moet de huisvrouw dan niet huisvrouw zijn?" Gewis! maar zij moet niet zó huisvrouw zijn, dat zij er haar godsvrucht door verbergt. "Moet de arbeider dan niet werken met zijn handen?" Gewis! maar hij moet niet zó werken voor de spijs, die vergaat, dat hij er het eeuwige leven door mist. Moet de koopman dan niet al zijn aandacht schenken aan zijn zaken?" Natuurlijk moet hij dit, maar hij moet tegelijk goed toezien, dat hij er zijn eigen ziel niet door verliest of schade doet aan de zielen van anderen. Behoud uw korenmaat; niemand vraagt u haar te verbranden; maar laat haar aan haar plaats. Maak alle wereldse zaken ondergeschikt aan de heerlijkheid van God. Laten uw bezittingen en uw begeerten, uw genoegens en uw zorgen niet de korenmaat voor u zijn, die uw licht verbergt. Dit gebeurt bij zeer velen. **K** moet aan uw consciëntie vragen om mij de dienst te bewijzen om eens gedurende enige ogenblikken voor mij te prediken. Wilt gij eens een blik slaan in uw woningen, mijne vrienden, en zien, waar gij uw beroepszaken plaatst en waar uw godsdienst? Wat is nummer één? Is de godsdienst uw zaak, of is uw zaak uw godsdienst? Schijnt uw kaars boven op uw korenmaat; of wordt uw kaars door de korenmaat verborgen? Ik zal bij die vraag niet verwijlen, omdat het goed voor u is, dat gij uzelf er het antwoord op geeft. Ik weet, hoe een leraar zijn licht onder een korenmaat

kan verbergen -hij kan bloot uitwendig zijn ambt waarnemen, en dus slechts een toneelspeler zijn. Het ergste wat men met het Evangelie doen kan is het tot een vertoning te maken. Zodra wij prediken alleen maar om ons uitwendig ambt waar te nemen, zijn wij alle kracht kwijt: wij moeten spreken als mens tot mensen. Een leraar zei mij eens: "zodra ik de deur van mijn kansel gesloten heb, heb ik mijn natuurlijke persoonlijkheid buitengesloten" Dit is niet recht. De gehele mens moet wezen daar, waar hij God dient; en zo hij ooit zich zelf is, dan moet hij het wezen als hij predikt. Wij kunnen de kaars ook bedekken door moeilijke woorden te gebruiken, woorden, die niet moeilijk zijn voor bestudeerde, ontwikkelde lieden, maar wel voor de grote meerderheid van de hoorders. Wij kunnen ook technische termen uit de geloofsbelijdenis gebruiken, zoals wij ze gebruiken in de collegekamers of bij discussies; en dezen kunnen dan hetgeen wij bedoelen voor het volk verbergen. Ik ken sommige christenen, die hun licht onder een korenmaat verbergen door uiterst verlegen te zijn. Zij zijn lang niet zo verlegen en beschroomd als er geld te verdienen valt, maar als er iets voor Christus gezegd moet worden, dan blozen en stotteren zij. O, dat zij die hinderpaal te boven mochten komen! Anderen steken hun licht onder een korenmaat door dat zij niet leven naar hun belijdenis; zij handelen niet zoals christenen moeten handelen, en als de mensen hun slechte werken zien, verheerlijken zij God niet. God verhoede het, dat onze duisternis merkbaarder is in het huis dan ons licht. Ik vrees, dat sommigen hun licht verbergen onder de korenmaat van de onverschilligheid; zij schijnen er zich niet om te bekommeren hoe het met de zaak en het koninkrijk van Christus gelegen is. Zij zorgen heel goed voor hun bezittingen, maar om het huis des Heeren bekommeren zij zich niet. Ik bid u, mijne vrienden, wilt toch uw licht op generlei wijze verbergen. Laat uw wettig beroep, uw betrekkingen, uw krankheid, uw letterkundige arbeid of uw persoonlijk verdriet niet zulke overdreven proporties aannemen in uw gedachten, dat gij er het goddelijk licht in uw ziel door verbergt.

Maar de tekst is ook *positief*. Plaats u op een kandelaar, of op een lampvoet. Wat is dit? Een kandelaar is een geschikt tentoonsteller van licht, en zo moet iedereen een gepaste belijdenis afleggen van zijn geloof. De beste manier is aangeduid in Gods Woord. Er is geschreven: "Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden." Als gij geloofd hebt, belijdt het op de door God verordene wijze, want wie met het hart gelooft en met de mond Christus belijdt, zal zalig worden. O lamp, zeg niet: "Ik wil wel schijnen, maar ik wil op de grond liggen en schijnen." Neen, uw plaats is op de voet, die daartoe is aangewezen. Waarde christenvriend, voeg u bij de gemeente, opdat gij dáár geplaatst moogt zijn, waar gij naar de regeling van Gods huisgezin behoort. Een lampvoet moet ook iets wezen, dat de lamp genoeg zichtbaar maakt. Indien gij niet uitgaat en uw licht gewillig en blijmoedig verspreidt, dan zal de Heer des huizes zeer waarschijnlijk komen en u naar buiten halen. Gods voorzienigheid zal het zo beschikken, dat het licht niet verborgen blijft. Zie wat de Heere jaren geleden voor zijn kerk gedaan heeft: Hij liet het toe, dat zij vervolgd werd, zodat zij wel openbaar móest worden. Welk een lampvoet werd er voor het christendom gevonden in de martelingen in het Colosseum, in de openbare brandstapels, opgericht door heidenen en Rooms-katholieken en door al die andere middelen, waardoor de christenen met geweld vermaard zijn gemaakt. Toen er nog geen drukpers was, toen, vergeleken met onze dagen, de middelen nog zeer schaars waren om het Evangelie bekend te maken, heeft de Heere zijn getuigen doen staan voor koningen en heersers, om daar op de meest publieke plaatsen het Woord van zijn heil bekend te maken. De vervolging heeft de vuurtoren gebouwd, en de goddelijke liefde heeft er het brandend en schijnend licht van de heilige waarheid in geplaatst. Gij zoudt kunnen bevinden, dat God zulk een kandelaar bereidt voor u. Gij zult tot getuigen gedwongen worden in uw gezin door de

tegenstand van hen, die u omringen, tenzij gij een andere en betere weg volgt. Wij moeten kloekmoedig zijn voor de waarheid en er met alle bescheidenheid, doch ook zonder de minste aarzeling, van spreken.

Ik smacht naar de dag, wanneer al de geboden van de christelijke godsdienst voor alle mensen de regel zullen zijn, waarnaar zij in alles handelen. Ik hoor dikwijls zeggen: "Breng de godsdienst toch niet in de politiek." Daar is het nu echter juist, dat de godsdienst wèl gebracht moet worden; en voor het aangezicht van alle mensen als een kaars op een kandelaar gesteld moet worden. Ik zou wenschen, dat de regering, en de leden van het parlement het werk der natie doen als voor het aangezicht des Heeren; en ik zou wenschen, dat de natie voor oorlog of vrede de zaken mocht beschouwen in het licht van de gerechtigheid. Wij moeten met andere natiën handelen volgens de beginselen van het Nieuwe Testament. Ik dank God, dat ik het beleefd heb, dat men dit bij sommige gelegenheden ook werkelijk beproefd heeft; en ik bid God, dat dit beginsel voortdurend het overwicht zal behouden. Wij hebben genoeg van knappe mensen zonder consciëntie; laat ons nu eens zien wat eerlijke, godvrezende mannen doen zullen. Maar er wordt ons gezegd, dat wij met de "Britse belangen" te rade moeten gaan. Als of het niet in het echte belang van een volk was om recht en gerechtigheid te doen! "Maar wij moeten onze eigen politiek volgen." Ik zeg: neen! Laat de politiek, die op onrecht gegrond is, als afgoden weggeworpen worden voor de mollen en de vleermuizen. Houdt u aan de kostelijke politiek van: "Gelijk gij wilt, dat u de mensen doen zullen, doet gij hun ook desgelijks." Hetzij wij koningen zijn of koninginnen, of eerste ministers, of leden van het parlement, of straatvegers, als wij christenen zijn, dan moet dit de regel wezen, waarnaar wij handelen.

Ja, en brengt de godsdienst ook in uw zaken, in uw beroep en bedrijf; en laat het licht schijnen in de fabriek, en in het kantoor. Dan zullen wij niet zoveel porseleinaarde krijgen in het katoen, waarmede wij de vreemdeling bedriegen; en dan zullen goedkope en slechte dingen niet aangeprezen worden als of zij van de beste kwaliteit waren; en evenmin zullen wij dan die andere knoeierijen zien, die iedereen zich heden ten dage schijnt te veroorloven. Gij kooplieden en fabrikanten zijt hierin zo tamelijk aan elkander gelijk: er wordt overal en met alles geknoeid. Ik geloof, dat iedereen in Engeland, Schotland en Ierland eerlijk is, totdat hij ontmaskerd wordt; maar of er ook iemand zo eerlijk en onomkoopbaar is, dat hij hierin niet te kort komt, dat zegt deze getuige niet; want ik ben geen rechter.

Steekt uw kaars niet onder een korenmaat, maar laat haar schijnen, want zij was er voor bestemd gezien te worden. De godsdienst moet even goed gezien worden aan onze eigen tafel als aan de tafel des Heeren. De godsdienst moet even goed invloed uitoefenen op de vergadering van het parlement als op de vergadering van de synode. God geve, dat de dag spoedig moge aanbreken, wanneer van de boze scheiding tussen wereldse en godsdienstige aangelegenheden niet meer gehoord zal worden, want christenen behoren in alles God te verheerlijken, overeenkomstig het gebod: "Het zij dan dat gijlieden eet, het zij dat gij drinkt, het zij dat gij iets anders doet, doet het al ter ere Gods."

III.

Onze tijd is voorbij, maar ik moet nog een kleine wijle uw aandacht vragen terwijl ik tot u spreek over het SCHIJNEN: "Laat uw licht also schijnen voor de mensen."

Als een kaars schijnt, dan is dit, omdat zij niet anders kan. Schijnen is het natuurlijk gevolg van het bezit van het licht; en ik wens, waarde broeders, dat gij een heilige invloed uitoefent op anderen, omdat de genade Gods werkelijk in u is. Sommige mensen hebben wanhopige pogingen gedaan om de *schijn* te hebben van goed te zijn; zij zouden oneindig beter slagen, indien zij trachtten in werkelijkheid goed te zijn. De

genade moet in de mens wezen als een levende fontein, en dan zullen stromen van levend water uit hem vloeien. Het natuurlijk gevolg van een vernieuwd hart is een vernieuwd leven; en het natuurlijk gevolg van een vernieuwd leven is, dat de mensen het zien en God verheerlijken.

Het schijnen is echter niet zo volkomen een vanzelfsprekendheid, dat het onze aandacht niet zou opeisen: want de tekst eist die aandacht op. "Laat uw licht alzo schijnen." Ik moet de drukker vragen, deze vier letters a, l, z, o met heel grote letters te zetten. "Laat uw licht ALZO schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader, die in de hemelen is, verheerlijken. Al hebt gij ook genade in uw hart, zult gij toch niet op de beste wijze schijnen, tenzij gij overvloedig zijt in biddende, waakzame, ernstige zorg. Gij moet hart, en lip, en hand behoeden, of gij zult niet *alzo* schijnen voor de mensen, als te wensen is. Uw licht moet verzorgd worden. Verzuimt dit niet.

Het schijnen van de christen wordt hier aangeduid als "goede werken." Goed spreken is niet te versmaden; maar er is heel veel spreken nodig om een vertrek te verlichten. Goede werken zijn de *glans* van het licht van God. Welke werken zijn goede werken? Ik antwoord: oprechte daden, eerlijkheid en nauwgezetheid in handel en wandel. Als iemand tot in de kleinste bijzonderheden van zijn doen en laten volkomen waar en getrouw is, dan zullen alle rechtgeaarde mensen erkennen, dat zijn werken goed zijn. Goede werken zijn werken van liefde, onbaatzuchtige werken, werken tot nut en voordeel van anderen en tot heerlijkheid Gods. Daden van barmhartigheid, vriendelijkheid en broederlijke liefde zijn goede werken. Hiertoe behoren mede een zorgvuldig nakomen van plichten, trouw in het verrichten van alle arbeid, en alles wat er geschiedt tot bevordering van het zedelijk en geestelijk goed van onze medemensen. Werken van godsvrucht, waarmede gij uw liefde toont voor God en zijn Christus en voor het Evangelie; en dat gij de uitbreiding begeert van Christus' koninkrijk, zodanige werken zullen door gewone mensen nu wel niet zo hoog gewaardeerd worden, maar toch zijn zij bij uitnemendheid goede werken. Laten deze goede dingen in u overvloedig zijn en als een licht uit u schijnen; doet ze niet uit praalzucht, maar doet ze ook zonder valse schaamte.

Goede werken hebben ook, evenals het licht van een kaars, goede uitwerkselen. Een kaars is een vervrolijking in de duisternis. Welk een vertroosting gevoelt gij, als gij, na lang in de duisternis omgedwaald te hebben, het schijnsel van een kaars bespeurt aan het venster van een hut! Een kaars strekt de mensen tot een gids op hun weg; en door haar licht onderwijst zij hen. Bij haar licht zien zij, onderscheiden zij, doen zij ontdekkingen. Wie handelt, onderwijst tevens. Van de mens, die het christendom beleeft, gaat een prediking uit. Hij, wiens leven eer toebrenge aan God en een welbehagen veroorzaakt in de mensen, is in de ware zin van het woord een evangelist.

Doch merk op, dat er gezegd is: "Zij schijnt allen, die *in het huis* zijn," zodat wij, wanneer er licht in ons ontstoken is van Boven, dat licht het allereerst in ons eigen huis moeten laten schijnen. Het is niet slechts daar buiten, in de wereld, dat wij het christendom bekend moeten maken, maar bovenal aan onze eigen haard, aan hen, die in het huis zijn. Sommigen hebben een zeer klein huis, zij hebben een klein gezin, en wonen slechts in een paar kamers. Laten zij zorgen, dat zij die weinige personen volkomen gelukkig maken; maar dit is niet altijd gemakkelijk. Anderen hebben een groot gezin; mocht hun genade zijn geschonken om op allen een invloed ten goede uit te oefenen. Sommigen hebben grote werkplaatsen, en hebben vele mensen in hun dienst: deze behoren op al hun werklieden een heilige invloed uit te oefenen. Sommigen van ons zijn predikers van het Evangelie, en hebben alzo een groot huis, waarin wij ons licht moeten laten schijnen. Wij zullen meer van de olie der genade nodig hebben dan anderen, om ons licht overal in het huis te laten schijnen; maar die genade is te

verkrijgen. De gehele wereld is een huis, waarin de gemeente de kaars is; en daarom moeten al de leden van de gemeente, ieder op zijn eigen plaats alzo schijnen, dat de gehele wereld vervuld wordt met de kennis van de heerlijkheid Gods.

De tekst zegt, dat de kaars licht geeft aan *allen*, die in het huis zijn. Sommige belijders geven slechts licht aan een deel van het huis. Ik heb vrouwen gekend, die voor iedereen goed waren behalve voor haar echtgenoten; dezen kwellen zij van de morgen tot de avond, zodat zij hun geen licht geven. Ik heb mannen gekend, die zó vele vergaderingen gingen bijwonen, dat zij hun eigen thuis verwaarloosden, zodat hun vrouwen van hen geen licht ontvingen. Ik heb meesters gekend, die volmaakt onverschillig waren voor hun knechten; vrouwen, die er nooit aan dachten het goede te zoeken voor haar dienstmaagden. Indien ons licht in orde is, dan zal het schijnen in de huiskamer en in de keuken; het schijnt allen, die in het huis zijn. Kaarsen zenden haar licht niet uit alleen maar in deze of die richting, neen, zij verspreiden haar licht naar alle kanten. Een christen behoort een zegen te zijn, voor groten en voor kleinen, voor allen, die in aanraking met hem komen.

Het doel van ons schijnen is niet, dat de mensen zullen zien hoe goed wij zijn, ja zelfs niet, dat zij *ons* zien zullen, maar dat zij genade in ons zullen zien, dat zij God in ons zullen zien en uitroepen: "Welk een Vader moeten deze mensen hebben!" Is dit niet de eerste maal, dat God in het Nieuwe Testament onze Vader genoemd wordt? Het Vaderschap van God wordt het best gezien in de heiligheid van de christenen. Als de mensen zien, dat het licht goed is, dan loven zij de bron van dat licht, en ziende, dat het komt van de Vader der lichten, verheerlijken zij zijn naam.

Ik kan bij dat alles niet stilstaan, maar ik bid God, dat Hij kracht legge in het woord om ieder Christen, hier tegenwoordig, op te wekken, om toch al het licht, dat hij heeft, te gebruiken. Het is een donkere wereld; en zij schijnt hoe langer hoe duisterder te worden, want Satans zendelingen gaan uit en verlangen elk licht uit te blussen. Zorgt dan voor uw lampen, gij maagdelijke zielen; en gaat uit, zelfs in de donkere nacht, om de Bruidegom te ontmoeten. Heft uw toortsen hoog op in het aangezicht van de duisternis zelf, en laat de mensen zien, dat God, de Vader, nog in het midden van zijn volks is.

Toen de eerwaardige Bede deze tekst verklaarde, zei hij, dat Christus Jezus het licht van de godheid in de armoedige lantaarn van onze mensheid heeft gebracht; en het toen op de kandelaar van zijn kerk heeft geplaatst, opdat het gehele huis van de wereld er door verlicht zou worden. En zo is het. De reden waarom er licht is in de kerk, is, dat zij, die in de duisternis zijn, zien mogen. De kerken bestaan niet voor zich zelf, maar voor de wereld in het algemeen. Hebt gij, belijders, hier wel aan gedacht? Gij zijt gezegend, opdat gij tot zegen zoudt zijn voor anderen. Ziet toe, dat gij recht wandelt. Gij begeeft u naar Christus' bruiloftsfeest, en het verblijdt u te horen, dat Hij water in wijn verkeert, en gij looft en dankt Hem, omdat Hij de beste wijn tot nu toe bewaard heeft. Maar o, dienstknechten Gods, herinnert u, dat er gezegd is; "Schept nu, en draagt het tot de hofmeester." Dat zijn uw orders. Daar is de door God gemaakte wijn. - "Schept nu, en draagt het tot de hofmeester." Ontvangt uit de volheid van Christus, en deelt het uit aan anderen. Verzuimt uw plicht niet als dienaars bij het grote feest van uw Heere. Uw Meester heeft het brood genomen en gebroken, en toen heeft Hij het u gegeven. Is dat nu het einde van de zaak? Staat gij daar en eet gij uw eigen stuk brood in ellendige tevredenheid met en voor u zelf? Neen, indien gij waarlijk Christus' discipelen zijt, dan zult gij u herinneren, dat de volgende woorden aldus luiden: "en de discipelen gaven ze aan de schare, en zij aten allen." Breekt dan uw brood, en deelt het uit aan de hongerigen, die u omringen. Neemt het gehele brood van Christus, snijdt het recht en deelt het uit, en gij zult nog even veel hebben als bij het begin; ja meer; gij zult met de

overgeschoten brokken nog vele korven vullen. Alleenlijk, ziet toe, dat gij om niet geeft, wat gij om niet hebt ontvangen, opdat het tot de volgende dag bewaarde manna geen wormen voortbrengt; opdat geen kanker kome in uw opgehoopte goud en zilver, en uw eigen ziel niet beschimmelt totdat zij als een verrotting wordt voor Gods aangezicht, omdat gij uw ziel niet liet uitgaan tot de hongerigen, en niet getracht hebt hen te onderwijzen, die omkomen uit gebrek aan kennis.

Onze zendingsgenootschappen geven u de gelegenheid licht te verspreiden onder de heidenen. Neemt deel aan die arbeid, bidt er voor, doet er voor wat gij kunt, en moge Gods zegen rusten op u en uw arbeid, Amen.

De twee bouwers en hun huizen; Matth. 7: 24-27

Een iegelijk dan, die deze mijn woorden hoort en dezelve doet, die zal ik vergelijken bij een voorzichtig man die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft; en er is slagregen neergevallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen hetzelfde huis aangevallen, en het is niet gevallen, want het was op de steenrots gegrond. En een iegelijk, die deze mijn woorden hoort en dezelve niet doet die zal bij een dwaze man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft; en de slagregen is neergevallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid en zijn tegen hetzelfde huis aangeslagen, en het is gevallen, en zijn val was groot. Matth. 7: 24-27

Dit waren de woorden, waarmee onze Heiland Zijn gewichtige bergrede besloot. Sommige predikers wenden al de kracht van hun welsprekendheid aan om te eindigen met een heel fraai stuk dat zij een peroratie of slotrede noemen, hetgeen, overgezet zijnde, betekent een uitbarsting van redekunstig vuurwerk, te midden van welks glans en pracht de spreker van het toneel kan verdwijnen. Op het voorbeeld van Christus in deze bergrede kunnen zij zich stellig niet hiervoor beroepen. Hier hebben wij de slotrede van de Heiland, doch zij is even eenvoudig als alle de overige delen van zijn toespraak. Er is hier niets van een kunstmatige welsprekendheid te bespeuren. Deze ganse bergrede was gekenmerkt door hoge ernst. En die ernst blijft tot aan het einde, zodat de laatste woorden als vurige kolen zijn. Of als scherpe pijlen van de boog. Onze Heere besluit zijn rede niet met een tentoonspreiding van zijn eigen macht van welsprekendheid, doch met eenvoudig en hartelijk een waarschuwing te richten tot hen die, zijn woorden gehoord hebbende, zich nu daarmee zouden vergenoegen. Zonder ze in beoefening te brengen. Daar de ervaring ons leert, dat de ernst en vurigheid van de prediker toenemen naarmate hij het einde van zijn rede nadert, zijn wij verplicht dubbele aandacht te schenken aan de woorden die wij thans te samen overdenken. En waarmee de Heere van alle predikers zijn gedenkwaardige rede heeft geëindigd.

Jezus had vele dingen gezegd. Doch er zijn twee woorden, waarop Hij, geloof ik, inzonderheid zinspeelde, toen Hij zei: "Een iegelijk dan, die deze mijn woorden hoort en dezelve doet, die zal ik vergelijken bij een voorzichtig man." Het eerste van deze twee woorden was: "*Gaat in*" (Mattheüs 7: 13); En het tweede was: "*Wacht u*" (Mattheüs 7: 15). Onze Heere had gesproken van de "enge poort," en de "nauwe weg." En zijn dringende vermaning luidde: "Gaat in." Niet: "Verneemt alles wat hieromtrent geweten kan worden en bent dan tevreden." Niet: "Maakt aanmerkingen op de weg en op de reizigers, die er op gaan." Niet: "Tracht de poort wijder en de weg breder te maken." Maar: "Gaat in," wees gehoorzaam aan het Evangelie, geloof zijn getuigenis aangaande Jezus; treedt in gemeenschap met zijn verborgenheden; ontvangt zijn zegeningen: bereist de weg, die het u aanwijst. "Gaat in." Hij, die van de weg des hemels hoort, maar er niet op gaat, is een dwaas. Hij, die van de nauwe poort hoort en zich haast om in te gaan, is wijs.

Daarna voegde de Heere er ook deze vermaning bij: "Wacht u." "Wacht u," zegt Hij, "van de valse profeten. En na hier een ogenblik bij stilgestaan te hebben, voegde Hij er met nog andere woorden bij: "Wacht u voor valse belijdenissen." Wacht u voor valse profeten, want zij zouden u misleiden. Zij kunnen u een zaligheid voorstellen die geen zaligheid is. Een luchtspiegeling die u het beeld voorstelt van een heldere, koele, verfrissende stroom, doch die uw dorst slechts bespot. Wacht u voor elke leer die u zou afleiden van de enige Zaligmaker der mensen. En dan voegt Hij er bij: "Wacht u voor

een onoprechte belijdenis, hoe luid zij u ook doet roepen: Heere, Heere!" Gij kunt met zulk een belijdenis ook nog de meest verheven gaven bezitten, zoals bijv. de gave om duivelen uit te werpen. En de grootste bekwaamheden, zoals die welke alleen de profeten bezitten. Doch zij zullen u van generlei nut zijn. Ten dage, wanneer de Heere alleen diegenen tot zijn bruiloft zal toelaten die zijn metgezellen waren in zijn strijd op aarde, zal Hij zeggen tot hen die de wil van de Vader niet hebben gedaan: "Ik heb u nooit gekend, wijkt van mij, gij werkers der ongerechtigheid." Dit zijn twee van de woorden van Christus. En zij sluiten schier alles in zich wat Hij ooit gezegd heeft: "Gaat in" en "Wacht u." Draagt zorg dat gij ze doet, zoveel als het behoort.

I.

Wij zullen nu voortgaan met de gelijkenis van de Meester. Wilt in de eerste plaats letten OP DE TWEE BOUWERS.

De voorzichtige en de dwaaze man hielden zich bezig met hetzelfde soort van werk. En tot op een aanmerkelijke hoogte hebben zij ook beiden hetzelfde doel bereikt. Zij zijn beiden begonnen huizen te bouwen; beiden hebben zij die bouw voortgezet, beiden hebben de bouw van hun huis voleindigd. De gelijkenis tussen hen is zeer groot. *Zij waren beiden gelijkelijk overtuigd van de noodzakelijkheid om een huis te bouwen.* Zij zagen hoe nodig het was beschut te zijn tegen de zware regens. Beiden verlangden zij even sterk bewaard te zijn tegen de watervloeden en de storm. Het nut en voordeel van een huis te hebben om in te wonen was voor beiden even duidelijk. Evenzo hebben wij in onze tijd zeer velen onder ons gehoor die er van overtuigd zijn dat zij een Zaligmaker nodig hebben. Het is mij een grote blijdschap als er beweging komt onder mijn hoorders. Ik vertrouw dat zij door Gods Heilige Geest is te weeg gebracht. En dat velen van u als gevolg daarvan diep zult gevoelen dat gij een verbergings, een schuilplaats nodig hebt tegen de toekomstige toorn. Gij erkent thans, dat gij begenadigd, gerechtvaardigd, wedergeboren en geheiligd moet worden. En uw begeerten zijn vurig. En voor dit alles ben ik innig dankbaar, doch het veroorzaakt mij tevens grote bezorgdheid. Ganse menigten van u verlangen bouwers te worden. En hoewel sommigen voorzichtig en sommigen dwaas zijn, kunnen wij tot nu toe nog geen onderscheid tussen ulieden bespeuren, want gij schijnt er allen gelijkelijk van overtuigd te zijn, dat gij het eeuwige leven behoeft en een goede hoop voor de toekomstige wereld. En ook hiermee houdt de gelijkheid tussen ulieden nog niet op. Want *de twee bouwers waren beiden vast besloten te verkrijgen wat zij behoefden* - een huis. En hun besluit bestond niet enkel in woorden, maar in daden, want beiden togen zij vastberaden aan het werk. Evenzo zijn er ook op dit uur velen onder ons die besloten zijn, om als Christus verkregen kan worden, Hem te bezitten. En indien de zaligheid werkelijk bestaat, zij haar deelachtig zullen worden. Het is hun diepe ernst met de zaak. En ofschoon sommigen van hen zullen falen, en anderen slagen, zijn zij toch tot hiertoe volkomen aan elkaar gelijk. Niemand dan Hij die alle harten doorzoekt, kan het minste verschil tussen hen ontdekken. Ik zie met droefheid op de twee pelgrims die beiden vastberaden hun aangezicht naar Sion hebben gericht. En een zucht ontglipt mij, terwijl ik mij afvraag, wie van beiden de hemelse Stad zal bereiken. En wie zich bij Formalist en Hypocriet zal voegen. En op de Duistere Bergen om zal komen. Wij zijn blij om te horen van verlangende harten en vaste besluiten, doch helaas! Alles, wat op het korenveld groeit, is geen tarwe. En alles, wat blinkt, is geen goud. De schijn is dikwijls zeer hoopvol. Doch dikwijls is het waar dat schijn bedriegt. Er kan een diepe bewustheid zijn van nood en behoefte. En er kan een vast voornemen zijn om die behoefte vervuld te krijgen. En toch kunnen van de twee zoekers de een vinden wat hij zoekt en de ander niet. De een kan dwaas, de ander voorzichtig zijn.

Deze twee bouwers schijnen *beiden even bedreven in de bouwkunst* geweest te zijn. De een kon een huis bouwen zonder daarbij meer onderricht te ontvangen dan de ander. Ik zie niet, dat een van beide tot een pauze kwam en niet voort kon, wijl hij voor het een of ander onderdeel der bouwkunde verlegen stond. Blijkbaar waren zij beiden zeer bekwame werklieden die goed bekend waren met hun vak. Zo is het ook hier met velen. In theorie zijn zij volkomen bekend met het plan der verlossing. Doch waar de kennis gelijk staat, kan de uitkomst zeer verschillend zijn. Twee mensen kunnen gelijkelijk wel onderwezen zijn in de Schrift, terwijl toch de een voorzichtig en de ander dwaas is. Te weten wat geloof is, wat bekering is, wat een goede hoop in Christus is, dat kan alles uw deel zijn. Terwijl dit toch slechts zal dienen om uw eeuwige ellende groter te maken. Indien gij deze dingen weet, zalig bent gij, zo gij ze doet. Het is niet de hoorder, maar de dader van het woord die zalig is. De kennis maakt opgeblazen; alleen de liefde sticht. Waarde vrienden, het is mijn vurige wens, dat gij die het eeuwige leven begeert te vinden in Christus Jezus, niet tevreden zult zijn dan met een waar en diep werk der genade in uw hart. Want geen helder weten van het verstand, geen natuurlijke ernst van bedoeling, en geen vurigheid van begeerte kan u verlossen en zalig maken. Als gij geen deel hebt aan Christus Jezus bent gij voor eeuwig verloren. "Gij moet wedergeboren worden." Gij moet in levende eenheid gebracht worden met de levende Zaligmaker. Of uw hoop zal eindigen in eeuwig verderf.

Deze twee bouwers hebben beiden ook volhard en hun werk voleindigd. De dwaze man heeft, nadat hij begonnen was te bouwen, niet plotseling er mee opgehouden omdat hij niet kon voleindigen. Neen, voor zo veel ik weet was zijn huis met evenveel volkomenheid voleindigd als het huis van de ander. En wellicht ook even fraai versierd. Als gij beide gebouwen had aangezien, zij zouden u van de onderpui tot aan het dak even schoon en volkomen toegeschenen hebben. En toch was er juist in het allergewichtigste punt een zeer groot verschil tussen die beiden. Evenzo kunnen velen volharden in hun zaligheid te zoeken, totdat zij zich inbeelden haar ook gevonden te hebben. Jaren lang brengen zij door in het volle geloof dat zij behouden zijn. Zij roepen "Vrede, vrede" en schrijven hun naam onder die van de verlostten. En toch ligt er een noodlottige vergissing op de grondslag van hun godsdienst. Al hun hoop is ijdel en hun levenswerk zal een ontzettende mislukking blijken te zijn. De bouwers zijn tot aan dit punt zeer aan elkaar gelijk. Doch in werkelijkheid is er een hemelsbreed verschil tussen hun beider werk en hun beider karakter. De ene bouwer is wijs, de andere dwaas. De een is oppervlakkig, de andere degelijk. De een matigt zich aan wat hem niet toekomt, de ander is oprecht. Het werk van de wijze was een deugdelijk werk ook in die delen waar het oog des mensen het niet kon beoordelen. Het werk van de andere was slechts goed boven de grond, er was niets wezenlijks in de verborgen delen. Daarom heeft ter bestemder tijd de eerste bouwer zich verheugd toen hij zag dat zijn huis de storm kon weerstaan, terwijl het huis van de andere instortte en verwoest werd.

II.

Zoveel voor hetgeen de twee bouwers aangaat, laat ons thans denken aan HUN TWEE HUIZEN.

Eén voornaam en blijkbaar verschil tussen de twee gebouwen bestond waarschijnlijk hierin *dat de een zijn huis veel sneller heeft gebouwd dan de andere*. De voorzichtige moest heel veel tijd besteden aan de arbeid onder de grond. Lukas zegt ons dat hij "groef, en verdiepte, en het fundament legde op een steenrots." Met dat graven en snijden in het harde graniet moeten dagen en weken zijn heengegaan. De dwaze bouwer had dit oponthoud niet. Het zand lag effen en klaar voor hem; hij kon terstond beginnen met zijn lagen van tichelstenen te leggen en de muren snel optrekken. Maar alle haast is nog geen voorspoedige spoed. En er zijn sommigen die te snel gaan om stand te kunnen

houden. Belijders die in de grond niet recht staan voor de Heere hebben soms de schijn van een zeer snelle geestelijke wasdom. Gisteren waren zij nog onbekeerd, heden worden zij gelovigen, morgen beginnen zij anderen te leren, en overmorgen zijn zij volmaakt. Zij schijnen volwassen te worden geboren en reeds terstond van alles voorzien en in alle punten wel toegerust te zijn, evenals Minerva, toen zij volgens de fabelleer uit het brein van Jupiter te voorschijn kwam. Zij komen op in een enkele nacht. Maar helaas! Evenals Jona's wonderboom verdorren zij ook in één nacht. Nu werp ik volstrekt geen twijfel op aan de echtheid van plotselinge bekeringen. Ik geloof, dat plotselinge bekeringen tot de beste vormen van bekeringen behoren. Denkt bijv. aan de bekering van de apostel Paulus. Maar toch! Onder hen die belijden plotseling bekeerd te zijn, zijn er zeer velen die gelijken op het beeld dat ik zo even geschetst heb, want zij bouwen zeer, zeer snel. Veel te snel dan dat het metselwerk duurzaam kan zijn en lang stand kan houden. Nu is er wellicht een treurende die bitterlijk klaagt over zijn langzame vordering in de genade. "Maanden lang", zegt iemand, "heb ik God gezocht in het gebed. Ik was verootmoedigd en verbroken, onder bewustheid van zonde. En slechts nu en dan zie ik een straal van hoop, als ik het oog op de gekruisigde Zaligmaker heb mogen richten. Ik heb tot nu toe slechts weinig vertroosting, maar wel vele twijfelingen gekend. Zo gaarne zou ik het volle licht der liefde in mijn hart hebben, doch het aanbreken van de dag duurt lang." Mijn vriend, gij bouwt wel langzaam, maar zo gij goed en stevig bouwt, dan zult gij geen reden hebben om over dat diepe graven te treuren. Gij zult weinig oorzaak hebben tot treuren, dat het langer duurde eer gij tot vrede bent gekomen dan dit met uw haastige vriend het geval was, indien uw vrede de eeuwigheid zal verduren. Terwijl zijn hoop slechts als een bezitting is in de wolken die door de wind voortgedreven en weggevaagd worden.

Van die twee huizen was het ene ongetwijfeld *met veel minder moeite gebouwd dan het andere*. Gelijk ik reeds gezegd heb: fondamente graven in harde rotsen kost heel veel tijd, maar het brengt ook zeer veel arbeid mee. Zeer dikwijls moest die voorzichtige bouwer eens stilstaan om zich het zweet van het voorhoofd te wassen. Zeer dikwijls begaf hij zich uitgeput van vermoeienis na de volbrachte arbeid ter ruste. En nog was er geen enkele steen zichtbaar boven de grond. Zijn buurman aan de overzijde had zijn muren reeds hoog opgetrokken en was al bijna tot het dak genaderd, voordat nauwelijks een voet zichtbaar was boven de grond van het huis van de voorzichtige bouwer. "O", zei de man van het zandfundament, "uw arbeid is overtollig. En gij hebt er geen voldoening van, want gij kunt er niets van vertonen. Zie hoe snel mijn muren verrezen zijn. En toch heb ik veel minder gewerkt en gezwoegd dan gij. Ik maak het mij niet moeilijk. Ik kwel mij niet met in rotsen te graven. En zie hoe ver ik al ben met mijn huis en hoe goed en fraai het er uitziet! Uw ouderwetse manieren zijn bespottelijk. Gij graaft en hamert daar in de diepte, alsof gij tot het middenpunt van de aarde wilt doordringen. Waarom gebruikt gij uw gezond verstand niet en zet gij niet, evenals ik, spoed achter het werk? Weg met uw zuchten en kermen. Doe als ik doe en verheugt u terstond. Angst en kommer zullen u doden." Op die wijze zijn waarlijk ontwaakte zielen "verachte fakkels, naar de mening van degene die gerust is." Iemand komt met een sprong, als het ware, tot vrede en roemt zich veilig. Doch of zijn vertrouwen al of niet juist is, daarover bekommert hij zich niet, daar vraagt hij niet naar. Hij gevoelt zich veel te behaaglijk om tijd te vinden om daarnaar een onderzoek in te stellen. De bezitting is schoon, waartoe dient het zich te kwellen over de bewijzen van eigendom? De maaltijd is kostelijk, waartoe de tijd verspild met eerst het bruiloftskleed aan te trekken? Indien een twijfeling opkomt zal de vleselijk geruste haar aan satan toeschrijven. En haar van zich afzetten terwijl het zijn eigen consciëntie is en de waarschuwend stem van de hemel die hem vermaant acht te geven en zich zelf niet te misleiden. Het gebed dat de Heere

hem zal doorgronden, zijn hart en zijn nieren zal proeven, heeft hij nooit in oprechtheid gebeden. Zo iemand houdt niet van zelfonderzoek. En kan het niet verdragen als men hem zegt, dat er vruchten moeten zijn, der bekering waardig. Hij neemt de dingen op de gis af, komt tot roekeloze gevolgtrekkingen en sluit zijn ogen voor onaangename feiten. Hij beeldt zich in rijk en verrijkt te zijn en aan geen ding gebrek te hebben, terwijl hij in werkelijkheid arm, en naakt, en ellendig is. Helaas! Welk een ontwaken zal er voor hem komen! Zijn ernstiger metgezel die tegelijk met hem ontwaakt is, is oneindig meer beschroomd. En wantrouwt zich zelf. Als hij bidt, gaat er een zuchten op uit zijn hart tot God. Toch bevangt hem de vrees, dat hij niet recht zal bidden. En nooit staat hij voldaan over zich zelf van zijn knieën op. Hij is niet zo spoedig zeker van de werkelijkheid van zijn geloof als de ander. "Misschien is het met dat al toch niet het geloof van Gods uitverkorenen" zegt hij. Hij onderzoekt zich zelf of hij in het geloof is. Hij beeft bij de gedachte dat hij de gedaante der godzaligheid heeft, zonder de kracht er van te kennen. Hij is bevreesd voor hetgeen nagemaakt is. En wenst goud te kopen dat in het vuur beproefd is. Ben ik er zeker van", zegt hij "dat mijn bekering wezenlijk een verafschuwen is van de zonde als zonde. Of heb ik slechts enige tranen gestort onder de invloed van een opwekkingspreek? Is mijn natuur werkelijk vernieuwd door het werk van de Heilige Geest in mij, of is het slechts een poging van mij zelf om mijn leven te verbeteren? Gij ziet, dat deze mens door veel zielenstrijd heengaat. Hij werkt om tot rust te komen. Hij heeft vele aanvechtingen, veel bekommerdheid; hij onderzoekt dikwijls zijn eigen hart omdat hij oprecht is en vreest zich zelf te bedriegen. Door hem wordt het koninkrijk der hemelen geweld aangedaan. Hij bevindt, dat de poort eng en de weg nauw is en dat de rechtvaardigen nauwelijks zalig worden.

Wees er dankbaar voor, waarde hoorder, zo gij tot deze tweede klasse van mensen behoort, want deze zijn de ware kinderen van God en de erfgenamen van de onsterfelijkheid. Het bouwen van uw huis kost u meer, maar het zal de kosten meer dan waard blijken te zijn. O, wacht u van de schaapsklederen te dragen zonder de aard van een schaapje te hebben. Wacht u van "Heere, Heere" te zeggen, terwijl gij de dienstknecht der zonde bent. Wacht u voor een ingebeelde godsdienst. En uw ervaring te ontfleenen aan levensbeschrijvingen. Wacht u voor een godzaligheid uit de tweede hand, van uw vader of van uw moeder, of van vrienden en bekenden. Wat het u ook kosten mocht aan hartzeer en zielsbenauwdheid, zorg, dat gij tot het ware fundament komt. En dat het huis zó gebouwd is dat het de beproevingen kan verduren die onvermijdelijk komen moeten. Ik zou u met tranen willen smeken hier toch acht op te geven, zó gewichtig en noodzakelijk acht ik deze waarschuwing voor mij zelf en voor u.

Ofschoon die dwaze bouwer met zo veel minder kosten en met zo veel meer spoed gebouwd heeft, denk ik toch, dat zijn muren na verloop van enige tijd er heel slecht zullen hebben uitgezien. Want muren die geen fundament hebben, doch slechts op zand zijn opgetrokken, moeten nu en dan wel lelijke scheuren vertonen. Nu eens zullen er stenen losgewoeld worden. En dan eens zal het houtwerk loslaten, zodat zeer dikwijls cement en pleister ter hand genomen moeten worden. Welk een werk voor huisschilder en pleisteraar om aan die bouwvallige muren het aanzien van stevig metselwerk te geven! En als zulk een scheur toegestopt was in de ene muur, kwam een andere voor de dag in een andere muur, want met zulk een fundament is het moeilijk het gebouw bij elkander te houden. En het zou mij niet verwonderen, zo het de dwaze bouwer op de duur nog op grotere onkosten te staan kwam om het ellendig gebouw staande te houden dan het de voorzichtige bouwer gekost heeft die zo hard aan zijn fundament gewerkt heeft. Geloof het vrij, het is zeer moeilijk om een bloot vormelijke godsdienst en veinzerij op de duur staande te houden. Het kost zulk een mens moeite om zijn goede naam op te houden en hem door gedurig nieuwe leugens te steunen. En er door nieuwe

valse aanspraken een schoon aanzien aan te blijven geven. Nu eens zal de onvernieuwde wil in heftige opstand komen. En dan heeft hij onderwerping te veinzen onder beproeving. Nu eens is er een begeerlijkheid die niet ten onder gebracht is en om bevrediging roept. En dan moet hij zijn zonde met dubbele listen en bedrog bedekken. De vorm van bidden wordt lastig, hij is verplicht zich tot die ontzettende bespottung op te schroeven. En intussen leeft hij in voortdurende vrees van ontdekt te zullen worden. Eigenlijk leeft hij altijd in angst, evenals een dief die bang is dat de politie hem op de hielen zit. Met iedere windvlaag dreigt zijn huis boven zijn hoofd in te storten. Nu wenst hij wel half dat hij zich in den beginne de moeite maar getroost had om een fundament te graven in de rots, doch wanhopig besluit hij het oor te sluiten voor de stem van die waarschuwing en haar bestraffing van zich te weren. O waarde hoorder, houdt u er van verzekerd dat de waarheid op de lange duur toch het goedkoopste en het gemakkelijkste is. Uw verguldsel, uw vernis, uw verf, uw geveinsdheid zullen spoedig afslijten, doch de werkelijkheid heeft geen kosten te doen om zich op te smukken, daar zij dit niet nodig heeft. Reeds in dit leven zal het op de lange duur moeilijker zijn om te blijven voorwenden dan om waar te zijn, want met de waarheid hebt gij God aan uw zijde om u te ondersteunen, maar alles wat onwaar en onwezenlijk is verafschuwt Hij. Ik smeed u, ziet toe, dat gij uw muren met geen loze kalk pleistert, opdat zij niet alleen met een donderend gedruis instorten, als gij hun beschutting het meest behoeft. Doch ook nu niet reeds tekenen van vermolming vertonen.

Hoe hoger de dwaze man bouwde, hoe moeilijker het hem viel om het gebouw in stand te houden, want elke laag stenen die hij legde, maakt het gewicht natuurlijk groter. En deed het zand meer wijken. Hoe dichter hij met zijn gebouw bij de hemel kwam, hoe sterker de muur zich tot vallen boog. Iemand die naar de kerk gaat met geen ander doel dan om voor een achtenswaardig man gehouden te worden, kan er wel enigszins in slagen om zulk een lage muur zelfs zonder fundament in stand te houden. Een ander die voor de vorm lid wordt van een gemeente, welke geen aanspraak maakt op reinheid, kan daar ook wel succes op hebben. Maar als hij zich voegt bij een gemeente van Jezus Christus die er naar streeft reinheid te handhaven bij haar leden, dan zal het hem moeilijk vallen om te leven naar de maatstaf die hem wordt voorgehouden. Gaat nu eens verder en veronderstelt eens dat zo iemand diaken wordt, of ouderling, dat hij geheel van genade ontbloot is, dan zal zijn hoger doel hem ook veel duurder te staan komen, want er zijn meer ogen op hem gevestigd. En er wordt veel meer van hem geëist. Nu bidt hij in het openbaar. Nu spreekt hij een woord tot de zoekenden. Hoe wordt die arme mens daarbij nu in de engte gedreven! Hoe voortdurend wordt hij niet uit zijn eigen mond geoordeeld! "Ach," zegt hij bij zich zelf, "voor mijn eigen ziel weet ik niets van deze dingen. En toch moet ik spreken en handelen, alsof ik van God geleerd was." Wordt hij een prediker, dan is hij in nog meer erbarmelijke toestand. Hoe ontzettend moeilijk moet het hem vallen zijn karakter op te houden! Als de toren zich verheft, verdieping op verdieping en op zo zwak een grondslag rust, dan zal hij, evenals de toren van Pisa, overhellen. Doch ongelijk aan dit vreemd gebouw dreigt hij met donderend geweld in te storten. Zulk een prullig ding moet wel in duigen vallen. En de hoogte er van werkt mee om die val te bespoedigen. Evenzo, mijn hoorders, hoe hoger en geestelijker het doel is, waarnaar gij streeft, hoe erger het voor u zijn zal, tenzij gij een goed fundament hebt van waar gij begint, namelijk in oprechtheid en waar geloof. Zó slecht is een onware godsdienstigheid, dat hoe verder gij er in gaat, hoe erger het voor u wordt.

Maar *het voorname verschil* tussen de twee huizen lag niet in deze spleten en scheuren. En ook niet in de goedkoopheid en snelheid van het bouwen. *Het lag in hetgeen buiten het gezicht bleef, onder de grond.* Het was geheel en al een zaak van het fundament.

Hoe velen zijn er niet die denken dat als iets buiten het gezicht is, het ook buiten de gedachten, buiten het weten blijft. Wie neemt de moeite om te gaan graven ten einde het fundament te onderzoeken? "Wel," zegt iemand, "ik zie er de noodzakelijkheid niet van in om zo bovenmate precies te zijn. Wat niemand ziet, deert niet. Er zijn velen die instemmen met het onchristelijk rijmpje:

"Dat zich de dweper met geloof en Gods genade kwel',

Leeft men maar goed en braaf, dan loopt het alles wel."

Gij betaalt twintig stuivers in de gulden. Gij gaat naar de kerk en aan het Avondmaal. Gij zegt uw gebeden. En verder bekommert gij u om niets"- dat is het denkbeeld, dat algemeen ingang vindt. "Waartoe dient het om te tobben over uw hart? Dat is al te maal onzin. Wat is er aan gelegen?" Op die wijze heeft de dwaze bouwer zich moed ingesproken, en ongetwijfeld heeft hij gesmaald op de voorzichtige bouwer als een ellendig wezen die "al te rechtvaardig" was, en veel te neerslachtig. Voor de mensen is het uitwendige alles; voor God is het niets. Het wezenlijk verschil tussen het ware kind van God en de naamchristen is niet zo licht te ontdekken, zelfs niet door hen, die geestelijk gezind zijn. Doch de Heere ziet het. Het is een verborgen, geheimzinnig iets dat de Heere op prijs stelt, want "Hij kent degenen, die zijne zijn." Hij onderscheidt tussen het "kostelijke en het snode." Hij doet de naambelijders weg als schuim; maar de oprechte zal Hij niet laten omkomen.

Wat is dan de zaak, waar het op aankomt? Het is dit. Mijn hoorder, indien gij wilt bouwen op de rots, ziet toe, dat gij *een waar besef* hebt van zonde. Ik zeg niet, dat het besef van zonde een voorbereiding is voor Christus. En dat wij de mensen van het Evangelie moeten terughouden, tot dat zij hun zonden gevoelen. Maar wel geloof ik dat alwaar een oprecht geloof is in Jezus, een diepe afschuw van de zonde zal worden gevonden. Geloof, zonder berouw over de zonde, is een dood, waardeloos geloof. Als ik christenen ontmoet die lichtvaardig spreken over de zonde, dan ben ik er van overtuigd, dat zij zonder fundament hebben gebouwd. Indien zij ooit het wondend en dodend zwaard van de Geest van de overtuiging van zonde gevoeld hadden, zij zouden vluchten voor de zonde, zoals zij voor een leeuw of beer vluchten. Zondaars, die waarlijk begenadigd zijn, vrezen de schijn van het kwaad, zoals gebrande kinderen het vuur vrezen. Een oppervlakkige bekering leidt tot een zorgeloos leven. Het geloof dat nooit door tranen van het berouw werd bevochtigd, zal nooit de bloemen der heiligheid voortbrengen. Bidt ernstig om een verbroken hart. Gedenk, dat het een verslagen hart is, waarin God een welbehagen heeft. Geloof niet, dat gij grond kunt hebben om u te verblijden, indien gij nooit een reden hebt gezien om te treuren. De beloofde vertroosting is alleen voor hen, die treurenden geweest zijn. (Matth. 5: 4.)

En streeft dan ook naar *waar geloof*. Er is veel dat de mensen geloof noemen en dat niet het dierbaar geloof is van Gods uitverkorenen. Een oprecht betrouwen in Jezus Christus wordt op duizenderlei wijze nagebootst. En soms zó nauwkeurig dat alleen door een streng zelfonderzoek het bedrog ontdekt wordt. Gij moet geheel uitgestrekt liggen op Christus, de Rots. Gij moet geheel en al van Hem afhankelijk zijn. Al uw hoop en al uw betrouwen moet in Hem zijn gevestigd. Indien gij gelooft met het hart, en niet bloot in naam, dan zult gij zalig worden, maar anders ook niet. Gij moet waar berouw en een oprecht geloof hebben, of gij bent dwaze bouwers.

En voorts: streef naar *innerlijke ervaringen van de waarheid Gods*. Vraag, dat die waarheid ingebrand worde in uw hart. Hoe komt het, dat de mensen de leerstellingen van de vrije genade laten varen als zij onder de macht komen van de welsprekende pleitbezorgers van de vrije wil? Waarom geven zij de rechtzinnige geloofsbelijdenis prijs, als zij met geleerden in aanraking komen die haar tegenspreken? Omdat zij het Woord nooit in de kracht van de Heilige Geest hebben ontvangen, zodat het aan hun

hart werd verzegeld. Ik beef voor onze kerken, nu de valse leerstellingen hoe langer hoe meer verspreid worden, omdat ik vrees dat er velen zijn die niet bevestigd zijn in de waarheid. Mijn gebed gaat op tot God voor u, geliefde gemeente, dat gij de waarheid mag kennen door dat gij van de Heere geleerd bent, want dan zult gij niet ter zijde afgeleid worden. De dieven en rovers zullen komen, doch als schapen van Christus zult gij hen niet horen. Een ding is het, één geloofsbelijdenis te hebben. Doch geheel wat anders is het, de waarheid gegraveerd te hebben op de tafelen van uw hart. Velen lijden hier schipbreuk, omdat de waarheid nooit door ervaring hun eigendom is geworden.

Bidt ook dat uw *geloof persoonlijke heiligheid mag voortbrengen*. Geloof niet zalig gemaakt te zijn van de zonde, zolang gij in de zonde blijft leven. Indien gij een welbehagen kunt vinden in de begeerlijkheid van het vlees, dan bent gij geen kind van God. Indien gij u overgeeft aan dronkenschap - en dit is, helaas, met vele belijders het geval, alleen maar: zij drinken thuis en worden op straat niet gezien - hoe kan Gods genade dan in u wonen? Indien gij behagen scheidt in een ijdel lied. Indien gij plaatsen van ijdele vermakelijkheden bezoekt, dan behoeft het wegen van u zelf niet heel lang te duren, want gij bent reeds te licht bevonden. Indien gij vernieuwd waart in de geest van uw gemoed, dan zult gij die dingen niet méér liefhebben dan een engel ze liefheeft. Er moet u een nieuwe natuur ingeplant worden. En als dit niet openbaar wordt in heiligheid van leven, dan kunt gij bouwen zo hoog als gij wilt en zo luid als gij wilt over dat bouwen spreken, maar dan zal het met dat al toch slechts een ellendig stulpje zijn dat door de eerste de beste storm weggeblazen wordt.

Gebrek aan diepte, gebrek aan oprechtheid, gebrek aan werkelijkheid in de godsdienst - dat is het gebrek van onze dagen. Men heeft in zaken, de godsdienst betreffende, het oog niet op God gericht. Men is niet oprecht tegenover zijn eigen ziel. Men gebruikt het lancet niet om het eigen hart te peilen. Men slaat geen acht op het bevel tot opsporing dat God uitgevaardigd heeft tegen de zonde. Men is onverschillig betreffende het leven en teren op Christus. Er wordt veel over Hem gelezen. Er wordt veel over Hem gesproken. Doch men voedt zich niet met zijn vlees, men drinkt zijn bloed niet. En dit alles is de oorzaak van onze wankelende belijdenis en van onze hoop die geen fundament heeft.

Aldus heb ik getracht u de gelijkenis te verklaren. Het was hierbij geenszins mijn bedoeling een oprechte ziel af te schrikken. Mijn doel was tot u te zeggen "Gij moet uw roeping en verkiezing vast maken. Bouwt op Christus' liefde, oprechtheid, begeerte, het werk van de Heilige Geest. En bedriegt uzelf niet.

III.

Ik zal nu in de derde plaats stilstaan bij DE BEPROEVING, DIE AAN BEIDE HUIZEN GEMEEN IS.

Hetzij dat uw godsdienst waar is of niet, hij zal op de proef gesteld worden. Of het kaf is of koren, de wan van de grote Wanner zal zeer zeker in werking worden gebracht voor alles wat op de dorsvloer ligt. Indien gij met God te doen hebt, dan hebt gij te doen met een "verterend vuur." Of gij een wezenlijk Christen bent of een naamchristen, als gij tot Christus nadert, zal Hij u beproeven, gelijk het zilver beproefd wordt. Het oordeel moet beginnen met het huis Gods. En zo gij in het huis Gods durft komen, dan zal het oordeel beginnen met u. Maar laat ons hier, als in het voorbijgaan opmerken: indien er zodanige beproeving is voor hen die belijden christenen te zijn, wat zal er dan worden van u, die niets belijdt? Indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen? Indien het oordeel begint met het huis Gods, wat zal dan het einde wezen van hen, die niet geloven? Verschrikkelijke gedachte! Doch laat ons terugkeren tot ons onderwerp. De belijdenis zal - of zij waar is of vals - de proef hebben te doorstaan. Indien ik de heenwijzing in de tekst naar regen, waterstromen en

wind goed begrijp, dan zullen er op zijn minst drie soorten van beproevingen zijn. De regen stelt *de beproevingen* voor, *die van de hemel komen*. God zal u tegenspoeden zenden als zware regenbuien, wederwaardigheden, even talrijk als de druppelen van de dauw. Tussen hier en de hemel zult gij, o belijder, de zware, bulderende storm gevoelen. Uw lichaam zal, evenals het lichaam van andere mensen, krank zijn. Of, indien niet, dan zult gij huiselijk verdriet hebben. Kinderen en vrienden zullen sterven, of "de rijkdommen zullen zich vleugelen maken, gelijk een arend die naar de hemel vliegt." (Spreuken 23: 5 naar de Engelse vertaling). Gij moet beproevingen hebben die u uit Gods hand worden toegezonden. En, zo gij niet op Christus steunt, zult gij ze niet kunnen dragen. Indien gij niet door een waar geloof één geworden bent met Jezus Christus dan zal Gods regen zelfs te veel voor u wezen. Maar er zullen ook *beproevingen* over u komen *uit de aarde*. - "De waterstromen zijn gekomen." In vroegere dagen waren de waterstromen van de vervolging verschrikkelijker dan heden ten dage. Maar toch wordt de vervolging ook thans nog gevoeld. En zo gij een belijder bent, dan zult gij er uw deel van hebben te dragen. Nog altijd heeft het volk Gods "bespottingen" te proeven. De wereld heeft de ware gemeente van Christus heden niet méér lief dan zij haar vroeger liefgehad heeft. Kunt gij om Jezus' wil smaad en laster verdragen? Niet dan wanneer gij vast gegrond en geworteld bent. Ten dage van de verzoeking en beproeving zijn de wortelloze planten in de steenachtige grond verdord. Let hier op. En dan zullen er *geheimzinnige beproevingen* komen, welke voorgesteld worden door "de winden." De overste van de macht der lucht zal u aanvallen met zijn lasterlijke inblazingen, met afschuwelijke verzoeken, of listige gedachten. Hij weet wolken van neerslachting over de menselijke geest te brengen. Hij kan door zijn verborgen werkingen alle vier hoeken van het huis tegelijk aanvallen. Hij kan ons op verschillende manieren tegelijk in verzoeking brengen en ons ten einde raad voeren. Wee u, indien gij dan niets beters hebt dan het blote zand van de belijdenis om u aan vast te houden.

Waar een goed fundament is, daar kunnen beproevingen niet schaden. Doch waar geen fundament is, daar zal de belijdenis van de mensen dikwijls tot niets komen, zelfs reeds in dit leven. Hoe velen raken reeds bij de aanvang hun godsdienst kwijt! Meeloper en Christen hebben zich beiden op weg begeven naar de hemelse Stad. Beiden verlangden in het bezit te komen van de gouden kroon. Doch zij vielen in de Poel Moedeloosheid. Toen nu de ene na een paar wanhopige pogingen uit de poel geraakte aan de kant die naar zijn huis toe lag, en terug ging naar de Stad van het Verderf, terwijl de ander moedig worstelde om de tegenoverliggende oever te bereiken, trad het onderscheid tussen de wijze en de dwaze pelgrim in het licht.

Nadat de christen nu wat verder is gekomen, zal hij nog op andere wijzen worden aangerand. Hij heeft dikwijls aanvechtingen te verduren van het ongelooft, ik bedoel twijfelingen aan de grondwaarheden van het geloof met al zijn leerstellingen. Zij die dan niet vast gegrond zijn op de rots, zullen licht bewogen worden tot ongelooft. Onze eeuw is de eeuw van allerlei ongelooft, doch zij die door wezenlijke ervaring op de rots gegrond zijn, zullen niet bewogen worden. Een neger hoorde eens van een vriend, dat iemand gezegd had, dat de Bijbel niet waar is. Onze arme vriend had nooit gedacht dat iemand aan de waarheid van de Bijbel kon twijfelen. Maar zeer snel heeft hij die nieuwerwetse moeilijkheid uit de weg geruimd. "Dat boek niet waar," riep hij, "wel, ik neem het in mijn huis. En ik zet mij neer om het te lezen. En het maakt dat mijn hart lacht. Hoe kan nu, hetgeen maakt, dat mijn hart lacht, een leugen zijn? Ik ben een dronkaard geweest, en een dief, en een leugenaar. En dat boek heeft tot mij gesproken en mij tot een nieuw mens gemaakt - dat boek is geen leugen." Dit was voorwaar het beste bewijs ter wereld, ten minste voor hem zelf, al was het dit ook niet voor anderen.

Wij, aan wie Gods Woord het hart heeft doen lachen, kunnen van ons geloof niet weggelachen worden. Wij hebben geleefd op het Woord, wij hebben er de waarheid van bewezen gezien door onze eigen ervaring, daarom zijn wij tegen alle aanvallen bestand, terwijl zij, die deze ervaring niet kennen, aan het wankelen worden gebracht.

Waar het hart werkelijk gegrond is op de waarheid, daar zullen ketterijen even weinig ingang vinden als ongelovigheden. De gezonde christen is als een steen. Als hij in de poel van de valse leerstellingen wordt geworpen dan kan hij er wel nat door worden. Doch hij ontvangt dit water niet in zijn binnenste. Terwijl de onvaste belijder is als een spons die het gretig opsorpt. En wat hij opsorpt ook in zich houdt.

Hoe velen zijn er niet die op de proef gesteld worden door wereldsgezindheid! Als hun godsdienst dan niets is dan een bloot uitwendige belijdenis, dan zal die wereldsgezindheid er spoedig als een kanker het hart van weg knagen. En dan worden zij als anderen. Doch als het hart van de christen recht is voor God dan komt hij van hen uit en scheidt zich van hen af. En dan zal de grootsheid van het leven hem niet verstrikken.

In geval van afwijking zal hij, wiens hart recht is voor God, spoedig van zijn dwaalweg terug worden gebracht. Doch waar het hart bedorven is, daar zal de afgekeerde van kwaad tot erger vervallen. Ik was zeer getroffen door de geschiedenis van twee mannen die in godsdienstige samenkomsten dikwijls een stichtelijk woord spraken. Er was twist tussen hen ontstaan. En één van hun broeders, die het smartte dat dienstknechten van God zo onenig onder elkaar waren, ging heen en trachtte hen met elkaar te verzoenen. Hij begaf zich tot de eerste en zei: "Het doet mij zeer leed, Johannes, dat gij met Jakobus getwist hebt. Het is zeer te betreuren, want het brengt veel smaad over de kerk van God." "Ach," zei Johannes, het is ook inderdaad zeer treurig. Wij moesten eensgezind zijn, want wij zijn broeders. Doch wat mij het meeste leed doet in de zaak, is, dat het alles mijn eigen schuld is. Het kwam alleen omdat ik harde woorden gezegd heb, waardoor Jakob zich beledigd gevoelde." "O zo," riep de brave man, "die moeilijkheid zal dan wel spoedig uit de wereld zijn." En hij begaf zich tot Jakob. "Het doet mij zeer leed," zei hij tot hem, "dat gij en Johannes het oneens bent." Ja," antwoordde deze, "dat is ook inderdaad zeer verkeerd, maar wat mij het meeste spijt, is, dat het mijn schuld is. Indien ik geen acht had geslagen op een ietwat hard woord dat Johannes zich heeft laten ontglippen, dan zou er geen twist uit ontstaan zijn." Die zaak werd, gelijk gij denken kunt, spoedig in het reine gebracht. Want ziet gij, in den grond gevoelden deze twee een oprechte en hartelijke vriendschap voor elkander, zodat die kleine moeilijkheid spoedig uit de weg was geruimd. En zo zal ook, wanneer er een ware eenheid bestaat tussen God en de ziel, de afkerigheid spoedig genezen zijn.

IV.

Ten besluite. Daar ik nu gesproken heb over de algemene beproevingen en de uitwerkselen daarvan op dit leven, zo laat mij u thans herinneren aan de **VERSCHILLENDE GEVOLGEN VAN DE BEPROEVINGEN** in betrekking tot het toekomstige leven.

De regen kwam neer met grote kracht en dreigde het huis weg te spoelen. Doch het was gebouwd op een rots. En het huis bleef niet alleen staan, maar de man die er in was, vond er groot genot in. Hij kon de kletterende slagregen horen op het dak, terwijl hij stil neerzat en zong. Toen de windvlagen tegen de vensters bliezen, was hij er slechts te gelukkiger om, als hij bedacht, hoe goed hij was beschut. Daarna kwamen de waterstromen. Zij zouden de fondamenteen ondermijnd hebben. Doch zij hadden niet de minste uitwerking op de rots van graniet. En ofschoon de storm gierde rondom dat huis, was elke steen toch zó vast verbonden aan de andere steen. En was alles als met ijzeren banden aan die majestueuze oude rots gehecht. En daarom was de man die er in was,

gelukkig, en bovenal dankbaar dat hij op zulk een vast fundament had gebouwd. Hij kon neerzitten en zingen:

Ruwe stormen mogen woeden,
Alles om mij heen zij nacht,
God, mijn God zal mij behoeden,
God houdt voor mijn heil de wacht.

De christen rust vreedzaam en veilig in Christus. De benauwdheden komen, de een na de andere, maar zij zullen hem niet wegstormen, zij zullen de hoop die op Christus Jezus is gegrond, slechts dierbaarder maken aan zijn ziel. En wanneer eindelijk de dood komt, de ontzettende vloed die alles zal ondermijnen wat beweeglijk is, dan zal hij in de hoop van de voorzichtige bouwer niets vinden dat hem kan doen wankelen. Hij rust op hetgeen Christus gedaan heeft. En dit kan door de dood niet bewogen worden. Hij gelooft in een getrouw God. En het sterven kan dit niet wegnemen. Hij gelooft in een getekend, en verzegeld, en bevestigd verbond. Dat in alles wel geordineerd en bewaard is. Hij legt de hand op het "zullen" en "willen" van een onveranderlijk God, dat geheel bezegeld is met het bloed van de Verlosser. Daaraan kan de dood niets veranderen. En als de laatste bazuin gehoord wordt en als het laatste vuur dat het werk van een iegelijk mens zal beproeven om aan te tonen van welk gehalte het is, voortkomt van de troon van God, dan zal de mens die in ware oprechtheid en door wezenlijke ervaring Christus heeft aangegrepen, in dit ontzaglijk uur geen vrees kennen. Het bazuingeschal mag luid wezen en lang aanhouden, de doden mogen ontwaken en de engelen zich vergaderen rondom de grote witte troon, de pilaren van de hemel mogen wankelen en de aarde ontbonden worden. En de elementen smelten en vergaan. De man Gods gevoelt, dat de rots, waarop hij gebouwd heeft, hem nooit kan begeven, en dat de hoop, die de genade hem heeft gegeven, nooit weggenomen kan worden. Te midden van dit alles kan hij kalm en rustig blijven.

Maar ziet nu de mens, wiens hoop op zand gebouwd is! De beproevingen van het leven heeft hij nauwelijks kunnen verduren. Onder een geheel gewone verzoeking is hij bijna bezweken. In het uur van de vervolging gaf hij zijn belijdenis prijs. Doch erger beproevingen wachten hem. Sommige geveinsden hebben zich tot het laatste ogenblik weten staande te houden en hebben wellicht nooit geweten, dat zij verloren waren, voordat zij het gevoelden, gelijk de rijke man, van wie geschreven staat: "Als hij in de hel zijn ogen ophief, zijnde in de pijn." Hij had nooit tevoren zijn ogen opgeheven; hij heeft zijn toestand niet ingezien, vóórdat hij er al de ellende van ervoer. Maar de meeste mensen die onder het geklank van het Evangelie zijn gekomen, en het christendom hebben beleden, doch zich zelf en anderen hebben bedrogen, ontdekken dit bij hun sterven. En het moet iets ontzettends wezen om die ontdekking te doen, terwijl de pijn scherp en heftig is en het scheiden bitter zwaar valt! Ach! Mijn vriend, indien gij u hebt vergist, mocht gij het dan thans ontdekken en niet als gij op uw sterfbed ligt. Laat uw gebed wezen: "Heere, toon mij het ergste van mijn toestand. Indien mijn belijdenis zelfbedrog is geweest, o laat mij dan niet voortbouwen op iets, dat reeds wormstekig is, maar helpt u mij te bouwen op de Rots der eeuwen." O, ik smeed u, bid dat gebed. Gedenk, dat zo de dood u niet de volle waarheid openbaart omtrent uw toestand, het oordeel dit wel doen zal. Dáár zal geen vergissing kunnen plaats hebben, en dáár zal geen gelegenheid meer wezen voor berouw of bekering. Dit gevallen huis is nooit weer opgericht. Van die algehele ondergang was geen redding mogelijk. Verloren! Verloren! Er is geen woord dat hierop volgt, want is men eens verloren dan is men voor eeuwig verloren! O, waarde hoorder indien gij de naam hebt van te leven, en dood bent, zo sta op van de doden, en Christus zal u leven geven. Indien gij zoekende bent, zo bid ik u, stel u niet tevreden met een vage hoop of een ijdel vertrouwen. Koop de waarheid en

verkoop haar niet. Grijp naar het eeuwige leven. Zoekt de ware Zaligmaker. En rust niet, vóórdat gij Hem hebt gevonden, want zo gij verloren gaat, zal uw ondergang vreselijk zijn. O, *die poel!* Hebt gij ooit die woorden gelezen: "Geworpen in de poel van het vuur. Dit is de tweede dood"? De poel des vuurs. En zielen welke daarin geworpen worden. De beeldspraak is ontzettend. "O," zegt iemand, "dit is een metafoor, een figuurlijke uitdrukking." Ik weet het; doch een metafoor is slechts een schaduw van de werkelijkheid. Indien nu de schaduw een poel des vuurs is, wat moet de werkelijkheid dan wel wezen! Indien wij het nauwelijks kunnen dragen te denken aan een "worm, die niet sterft", en een "vuur, dat niet uitgeblust wordt." En aan een poel, waarvan de ziedende golven van vuur over onsterfelijke en hopeloze zielen gaan, wat moet de hel in werkelijkheid dan wel zijn? De schilderingen van de Schrift zijn toch eigenlijk slechts een tegemoet komen aan onze onwetendheid, gedeeltelijke openbaringen van ondoorgrondelijke geheimenissen. Indien nu deze al zo ontzettend zijn, wat moet de volle werkelijkheid dan wel wezen? Laat het er niet toe komen, dat gij het weet door ervaring, mijn hoorders. Verzoekt uw God niet, veronachtzaamt de grote zaligheid niet, want zo gij het wèl doet, dan zult gij niet ontkomen. Speelt niet met uw ziel, wees niet achteloos en zorgeloos omtrent de werkelijkheden van de eeuwigheid. Doch mocht God thans, ja thans, het gebed verhoren dat uit het binnenste van uw hart tot Hem opgaat. En mocht Hij u geven in waarheid gewassen te zijn in het dierbaar bloed van Christus. En behouden te zijn door Hem, in wie daar is volheid van waarheid en genade. Amen.